

3 1761 03521 5581

HERBARZ

KASPRA NIESIECKIEGO S. J.

POWIĘSZONY DODATKIAMI Z POŹNIEJSZYCH AUTORÓW,
RĘKOPISMIAMI I DOKUMENTAMI URZĘDOWYCH

JANA NIESIECKIEGO S. J.

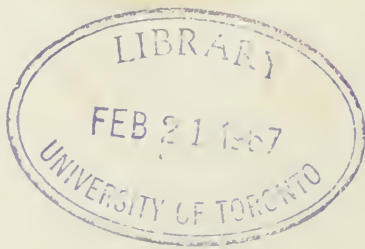
T O M IV.

W L I P S K U

NAKŁADEM I DRUKIEM BREITKOPFA I HERTELA.

1 8 5 9.

CS
874
N₆
t. 4

HERBY

I

FAMILIE SZLACHECKIE.

E.

EILEMBERG

HERB.

Duryewski w pamiętce Kostków, o tym domu pisząc, powiada; że mu jedni lwa, trzy kamienie podawającego, drudzy pół lwa żółtego, i trzy gwiazdy za ojezysty herb naczają. Przydają tamże niektórzy, że ta familia miała, z Cesarzami rzymskiemi bliskiej krewności kolligacye, *MS. jednak Pruski* taki ich herb położył: Tarcza na dwie części przedzielona, z których na wyższej części, lew w koronie, ale go tylko po szyję widać, w prawą, głową obróconego, nóg także przednich do góry wspiętych trochę, i ogona zadartego. Na dolnej części trzy gwiazdy, dwie w górze pod siebie, jedna pod niemi: nad hełmem i koroną, lew w koronie skrzydlasty, jakby w prawą tarczy leciał, łapy przednie widać, z tych prawa do góry wzniesiona, lewa na dół, ogona nie masz, Lwa zaś więcej niż połowa powinno być.

Że jeszeze za Krzyżaków z księstwa Brunświekiego, na wojnę zaciągnięni do Prus, i że przez długi czas żołnierską służąc, tamże osiedli, świadczy tenże; i o ich kolligacyi z Duninami i Rietlicami. Posessyą mieli na Pomorzu obojga Jani, w której jedna z tego domu, zaezła była na chwałę Boską kościół murować, luboć jej święte intencye śmierć przetrwała. *MS. Konopat.* pierwszego wojewodę Pomorskiego kładzie Jana na Janiach, 1454. ale go drudzy Bazeńskim zowią. Botto Baro z Eilemburgu, i Godfryd, poseł z powiatu Rastemburskiego starosta Johansburski, podpisali dekreta komissyi królewskiej 1609. i 1612. Ostatni z Eilembergów, possessor majątności Jańskiej, splodziwszy z Łużyąńskiej siostry wojewody Chelmińskiego i biskupa Warmińskiego, cztery córki, z temi je domami skolligował, dwie z nich, za dwóch braci rodzonostryjecznych Rostków wydał, to jest, jedna z nich poszła za Stanisława Rostkę wojewodę Chelmińskiego starostę Golubskiego, która kościół w Lissowie wystawiła, i zamek w Lipienku wymurowała, czyli raczej restaurowała; bo tam już z dawna był zamek Krzyżacki. Druga była za Janem z Sztembergu Kostką kasztelanem Elbląskim, z którym potomstwo zostawiła. Trzecia za Von Dhonau; czwarta za Sartwicza. *Duryew. fol. 49. § 32. MS. Konopac. de Famil. Prus. ale ich pisze. Hejlemburg.*

Elert herbu Pobog. Że na Wołyniu kwitną, mam ustną i na piśmie daną informacją, skolligowanu z Olizarami. Andrzej i Balcer Ellert na sejmie roku 1673. nobilitowani. — *Const. R. Vol. V. fol. 130.*

Wielądek w heraldyce pisze, że czytał w konstytucyi 1764. między suffragiami, iż Waleryan Ellert, podpisał elekcją Stanisława Augusta Króla z województwa Brzeskiego Litewskiego. —

Elgot herbu Wieniawa. O nich *Długosz*, i o ich herbie namienia, kiedy chwali Jana Elgota Wieniawezyka kanonika Krakowskiego w roku 1452. zmarłego, że był *vir prudentia doctrina et mansuetudine singularis, omnium virtutum sedes, omnium pauperum miserabiliumque personarum refugium. Adiit Palaestinam et sacra loca visitavit.*

Eliaszowicz herbu Geisz. Melehior Geisz Eliaszowicz biskup Żmudzki, podpisał elekcją Władysława IV. i z nim Stanisław i Jan Eliaszowiczowie, w roku zaś 1607; będąc Plebanem Krozieńskim w dycezyi Miednickiej, deputowany był do ugody między duchowieństwem i rycerskim stanem, postąpił potem na archidyakonią Wileńską i na referendaryą Litewską; z tej do infuły, której prowentów przyczyniwszy, przykłady świątobliwego życia zostawiwszy, nie długo tą katedrą rządząc, umarł 1633. *Gratiæ secul. Lipski*

decad. 102. Facies Rerum Sarmaticarum fol. 540. kędy ten dom z linji Gedygoldów być mieni.

Ellet. Jędrzej Ellet kapitan Gwardyi królewskiej, dla zasług wojennych otrzymał indygenat, tak w koronie, jako i w księztwie Litewskim, na sejmie koronacyjnym Króla Jana III. w roku 1676. O czem konstytucya *fol. 58.*

ELSNIC

HERB.

Insi ich piszą Olshnicz w Prusiech. Mają w herbie pole cieliste, na nim belk ezerwony na ukos, a na belku trzy kule białe. Na helmie nad koroną dwa skrzydła czarne rozczepierzone, na nich belki na ukos, na dół na lewy bok tarczy, ezerwone, po trzy kul białych na obudwu. Tak ten herb opisał *MS. de Famil. Prus.* kędy też przydaje, że kiedyś kwitnął, Jan Wolfgangus Olśnic. Karol Fryderyk de Scipilno, poseł z powiatu Hoensten 1609. podpisał dekreta komissyi królewskiej. Jeden z tego domu, miał za sobą Brantownę. Niewiem czy nie tu należy, Von Olse, za którym była Zofia Czapska, ale to małżeństwo bezpotomne. Rudolf Olsznic dworzanim królewski 1620.

ELZANOWSKI HERB.

Paprocki, i z niego Okolski, pisząc o nich, za herb im Ostoja podrzucają, ale świadomszy krajów Pruskich i tego domu autor *MS. Konopat.* twierdzi, że się Sępią głową pieczętują. Atoli inny *MS. o Familiach Pruskich,* na tarczy herbu ich, osobę ludzką w pół piersi położył, głową w prawą tarczy obrócona, nos jednak u niej sępi albo orli, głowa z zaczesanemi w tył włosy, suknia na ciele, na helmie nad koroną, dwie trąby myśliwe. Dom ten starożytny w Chelmińskim

ELZANOW-
SKI

HERB.

województwie, z innymi zacnemi spowinowacony: świadkiem w Toruniu u Matki Bożej, między herbami tablica. Z tych był Łukasz Elzanowski naprzód chorąży Chelmiński, z którym tytułem posługując na różne sejmy, w wielu funkcyach, których mu ojczyzna powierzała, doznała jego wysokiej roztropności, i dzielności, jako to będąc komissarzem na rozsądzenie krzywd od Toruńczanów Pannom Benedyktynkom poczynionych 1616. *Constit. fol. 13.* deputatem na trybunał Radomski kilka razy, *Constit. 1618. fol. 4. et 1628. fol. 5.* komissarzem do zapłaty wojsku; potem kasztelan Chelmiński, dwa razy ponawiał śluby małżeńskie, pierwszy raz podobno z Dulską, *MS. Konopat.* ale znią *sterilis*, drugi raz z Plemięgką, z tą zostawił syna Władysława, i córki Zofią, i Katarzynę, i inne. Zwykł był mawiać. *Optimum quidem ex parentibus clarissimis nasci, sed clarissimos quoque habere vitae suae fructus, multo nobilius est.* Tomasz w zakonie naszym w Czeskiej prowincyi, życie swoje Bogu poświęcił. *Histor. Dom. Prof. Crac.* wydał do druku, *Niewiara Schizmatyków Polskich in 4. Leopoli 1631.* Jan deputat Malborski na trybunał Radomski, *Constitut. 1690. fol. 10.* Samuel 1699. Job w Falencinie żona jego Rudnicka *MS. de Famil. Prus.* Elzanowski dziedzic na Szczuplińsku nie daleko Radzyna, które dobra kupił od Macieja à Felden, miał za sobą Dulską, *MS. de Famil. Prus.*

Wielki dek w heraldyce w Tomie V. utrzymuje: że herb ten w Toruńskim ratuszu, nieco odmienny znajduje się: to jest w polu czerwonym, głowa osoby białogłowy do pół piersi mająca, z zaczesanemi i rozpuszczonemi włosami czarnemi, mająca czarny, od samego czola wielki sępi nos ku dołu nakrzywiony, suknie do połowy będące na niej czarne, na helmie nad koroną nie dwie trąby, ale dwie ręce czerwone w górę wzniesione, sygnet złoty trzymające. Podobnyż zaświadcza nadgrobek w Toruniu u Ks. Ks. Dominikanów, w kaplicy Pana Jezusa ukrzyżowanego, Janowi Elzanow-

skiemu, lat 37. mającemu, przez Michała i Samuela synów, przed rokiem 1688. dnia 9. Grudnia położony.

Następnie taką obszerną wiadomość o tej familji umieszcza: Dobra *Elzanowo* w województwie Chełmińskim, pod miastem Rowalem leżące, jako od imienia predecessorki w herbie używane, początek domowi temu nadającej, zawołane przed kilką wiekami zostały, tak wszyscy z tychże dóbr *Elzanowa* piszą się, z których żył przed rokiem 1577. Maciej Elzanowski wice-starosta Rowalski, dóbr *Chelmonia*, *Gajewa*, *Szewa*, i innych w województwie Chełmińskim, także *Roszkowa*, w ziemi Dobrzyńskiej, będących dziedzic, który z Eufemią *Lochocką*, herbu *Junosza*, Erazma Lochockiego kasztelana Słońskiego córką, zostawił jedną tylko córkę Ewę, ten miał braci rodzonych trzech, Tomasza, Mikołaja i Wojciecha dóbr *Elzanowa* dziedzica, tego świadkiem są akta województw Pruskich i Kujawskich. — Łukasz Elzanowski, najprzód chorąży, a potem kasztelan Chełmiński, około roku 1635. żyjący, o którym *Lengnich* i *Niesiecki* piszą, 1649. roku Elzanowski także Łukasz wsi *Gajewa* z przyległościami Pan dziedziczny, dwóch braci rodzonych mający, podpisał elekeją Jana Kazimierza, z województwa Chełmińskiego, ten miał z Elżbietą *Wolską*, Adama, Wojciecha, Stanisława, Macieja, i Barbare, z Władysławem Borzymińskim, herbu *Abdank* zręczoną, której córka Elżbieta, była za Franciszkiem Sumińskim, herbu *Leszczyc*; z drugiej zaś żony Krysztyny *Szenikowny*, tenże Łukasz spłodził córkę Konstancją, najprzód Orłowskiemu, a potem Rozańskiemu zaślubioną, z pomiędzy tych jego synów, Stanisław i Maciej bezpotomni, Adam zaś z Reginy Konstancy *Szenikowny*, zostawił dwóch synów, Jana i Jakóba Antoniego: od Jana z Konstancją *Ódrowską*, herbu *Pomian*, Franciszek bezpotomny, Floryan, który z *Zakrocką*, herbu *Cholewa*, spłodził synów trzech, jako to: Fabiana, Mikołaja i Andrzeja, ten z dwiema starszemi synami, podpisał elekeją Stanisława Augusta, z województwa Chełmińskiego, w roku 1764. z tych Mikołaj bezżenny umarł, a inni wraz z ojcem teraz mieszkają w Demblinie, za Stawgardem, w województwie Pomorskiem, Katarzyna Józefa Sępowskiego herbu *Junosza* małżonka i Ludowika. A od Jakóba Antoniego, Adam porucznik wojsk Pruskich teraz w województwie Chełmińskim będący. — Wojciech zaś czwarty syn Łukasza, po sprzedaniu dzielnicy Gajewa, wyniósł się w ziemię Dobrzyńską, gdzie w roku 1700. wieś *Zboinek* kupiwszy, z Zofji *Greczowny*, herbu swego, a siostry rodzonej Joanny Greczownej, Walentego Karwosieckiego herbu *Lubicz* małżonki, bezpotomnie zmarłej, zostawił synów sześć i córki dwie, z których Ludwika Andrzeja Ostrowskiego małżonka, miała córki dwie, jedna za Wawrzyncem Chlebowskim herbu *Poraj*, a druga za Malanowskim herbu *Ogończyk*, Konstancya zaś Wawrzynca Białobrzezkiego małżonka, bezpotomna. Z tych sześciu synów, Józef żył w zakonie świętego Franciszka, pod imieniem Antoniego, Stanisław i Łukasz bezpotomni, a Ignacy zostawił syna Józefa kanonika Chełmińskiego, po którego śmierci, dobra *Kantyla* i *Swiecie*, dziedziczne za Brodnicą, pozostałe do sukcesyi należą. Piąty zaś najstarszy Franciszek, około r. 1720. osiadłszy w województwie Łęczyckiem, pojął Antoninę *Grzybowską*. Sta-

nislawa Grzybowskię herbu *Prus*, i Jadwigi Bykowskiej, herbu *Jawa*, córkę, z którą spłodził Wojciecha, Franciszka, Maryannę Szymona Mińszewskiego, i Agnieszkę Andrzeja Wojdeckiego małżonki. Wojciech zaś z Agatą *Gumińską*, Wojciecha Gumińskiego, herbu *Rolicz*, i Konstancyi *Siemińskiej*, herbu *Leszczyce* córką, ma potomstwo, to jest: Michała burgrabiego, i vice gerenta Łęczyckiego, wieś dziedziczną *Rybie*, w powiecie Orłowskim leżącą mającego, Mikołaja regenta Orłowskiego, i Pawła wieś dziedziczną *Ruski*, w tymże powiecie położoną, posiadających, oraz Anastazyą Wojciechowi *Gajewskiemu* herbu *Jelita*, zaślubioną. Z tych najstarszy z Antoniną *Stępowską*, herbu *Junosza*, Felicyana Stępowskiego, podwojewodzę Łęczyckiego, i Antoniny z *Bratoszewskich* herbu *Sulina*, córki, miał potomstwo, Juliana, Piotra, Franciszkę i Benignę. Mikołaj bezżenny, a Paweł z Kunegundy *Łęckiej*, herbu *Saryusz* miał syna Wincentego. Franciszek zaś z Katarzyny *Gumińskiej*, zostawił syna Grzegorza, któremu w tych czasach *Jezierska* zaślubiona, i córki trzy. Naostatek od Antoniego szóstego syna Wojciecha pochodził z *Pukińskiej*, Jan, który z *Kmiciańki* zostawił synów dwóch, i tyleż córek, ci teraz w województwie Gnieźnieńskim znajdują się, także córki dwie, z których jedna Lubomęskiemu herbu *Ponian*, druga Wojciechowi *Kmicie* herbu własnego, zaślubione zostały. Waleryan Elzanowski podkomorzy J. K. Mci brat Łukasza, dziedzica *Gajewa*, na którego dzielnicę dostały się dobra *Elzanowo* i inne, z Konstancyą *Dulską*, zostawił Jana, który był z województwa Malborskiego na trybunał koronny przed rokiem 1687. deputatem, ten z Konstancyi *Czarlińskiej*, herbu swego, miał Samuela, Michała i Barbarę, Adama także Elzanowskiego, assessora ziemskiego Michałowskię małżonkę, z tych Samuel z Joanną *Czarlińską*, spłodził Wojciecha i córkę jedną. Jakób drugi brat Łukasza, któremu z działu została się wieś *Chelmoute*, ten z Barbary *Pienickiej*, herbu *Lubicz*, spłodził Adama, assessora sądowego ziemi Michałowskiej, Teresę Stanisława Orłowskiego, Maryannę Stanisława Leskiego małżonki. Od Adama zaś z Barbary także Elzanowskiej pochodził Rafał, który z *Cisowską*, zostawił syna Jana w województwie Chelmińskim, teraz mieszkającego, i córkę jedną. Świadcstwem tej genealogji są autentyczne tranzakcyje w summaryuszu pod dniem czwartym miesiąca Października 1783. roku w księgi grodu Łęczyckiego wprowadzonym, umieszczone. Roku 1691. Barbara Elzanowska, była za Stanisławem Tulibowskim herbu *Nalęcz*, której córka Agnieszka zaręczona z Jakóbem Zawizkim, herbu *Jastrzębiec*, została syna Stanisława. Barbara także Elzanowska, przed rokiem 1733. Alexandrowi Białoblockiemu była zaślubiona: 1764. roku Jan Elzanowski w ziemi Dobrzyńskiej, z Franciszką *Rętską*, spłodził syna Łukasza, bezpotomnie zmarłego. Bartłomiej Elzanowski, syn Mateusza, i Agnieszki Białoblockiej, a wnuk Jana w tych czasach żyje. Antoni w zakonie kaznodziejskim S. Dominika, żyjąc świątobliwie, pracą i laty obciążony, przed lat kilka z konwentu Warszawskiego przeniósł się do wieczności. — Józef nareszcie w zakonie S. Pawła pierwszego pustelnika wiek swój w świątobliwości przepędziwszy, życie swoje około roku 1784. w konwencie Topolskim zakończył. —

Floryan, Fabian i Mikołaj Elzanowscy podpisali elekcyą Stanisława Augusta Króla, z województwa Chełmińskiego. N. Elzanowski susceptant grodzki Łęczyski 1792. roku. —

EMBERK

HERB.

Herb ich tak opisuje *Paprocki in Strom*. Liszka w prawą tarczy bieży, z ogonem do góry zadartym, chustą białą przepasana, w polu błękitnem. Nad hełmem i koroną dwa jabłka, a między nimi pióro kogucie. Tym się herbem pieczętują Emberkowie z Domiecka, dom starożytny na Szląsku.

ENGELKE

HERB.

Tarcza tego herbu na dwie części przedzielona, z których na wyższej stoi Jastrząb czarny, w prawą tarczy obrócony, w nosie pierścien złoty trzyma, w spodniej zaś części są trzy pierścienie złote, z sobą wzajemnie powiązane; na hełmie Jastrząb z pierścieniem złotym, między dwiema rogami trąbami, żółtym i czarnym szachowanymi. Jeszcze za czasów Krzyżaków koło roku 1405. Sylvester Engelke pierwszy tego domu fundator kwitnął, którego syn Michal

MS. de Famil. Prus. Verner Hart Engelke 1633. z Infant-skiem podpisał elekecyą Króla Władysława IV. Fryderyk wydał do druku, *Nova singularia de fame memorabili in Semigallia, in 4to* 1603.

Eperyasch. Janusz Eperyasch, 1601. do prerogatywy szlachectwa przypuszczony, który potem przywilej, cała Rzeczpospolita na sejmie approbowała, *Constit.* 1607 *fol.* 857. dla jego wojennych zasług, ten fawor, i do potomków jego rozciągając. Jego synowie, Jerzy dworzanin królewski z Żmudzi, Krzysztof podstoli, poseł Rowieński, tamten Władysława ten Jana Kazimierza podpisali elekecyę. Adam wojski Żmudzki 1674. Michał starosta Szyrwiński w roku 1731. marszałkował w trybunale Litewskim.

Wielądek pisze iż później zaczęli się pisać Eperyeszy, i z tych Antoni Eperyeszy starosta Skiersztymoński koło roku 1734. Jan Eperyeszy Szyrwiński, Myszagolski starosta, marszałek kapiturowy, i marszałek konfederacyi, powiatu Wilkomierskiego, podpisał akt konfederacyi generalnej W. Ks. Lit. w Wilnie 1764. także i na elekecyą Stanisława Augusta Króla pisał się. —

EPINGER

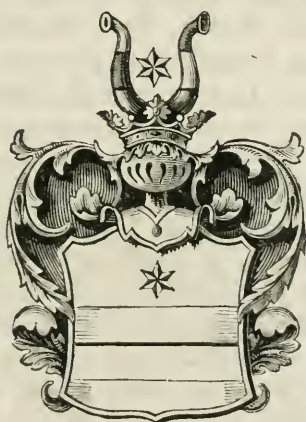
HERB.

Na tarczy herbu tego, druga mała tarcza, we środku jej krzyż kawalerski, z obu stron tarczy, po jednej halabardzie, prosto do góry żelazcem, tak że ostrze ich na bok obrócone; na helmie bez korony, także tarcza z krzyżem, i dwie halabardy z helmu wychodzą: tak go okryślił *MS. o Familiach Prus.* Dom starożytny w Prusiech, co ztąd poznać: bo Ludwik Epinger w r. 1466. podpisał pokój Pruski, u Łask. w *Stat. fol.* 149. Pisali się zaś z dawna z Boreszowa, która majątność jest w powiecie Tczewskim, półtory mili od Starogardu, i jedni z nich dawnem imieniem Epingerów szczy-cili się, drudzy w województwie Pomorskiem osiadłszy Boreszowskiemi zawołani. Jędrzej Epinger z Boreszowa, w roku

1482. był podkomorzym Malborskim, a wkrótce kasztelanem Gdańskim, syn także jego Jędrzej, podkomorzym Pomorskim, koło roku 1502. *Histor. Pol. Pruth. fol. 631. et 633.* Jerzy Epinger mąż ludzkości wielkiej, ale najbardziej pobożności, i prostoty ducha, w Peplinie pochowany. W roku zaś 1644. kwitnął Wilhelm starosta Kwidzyński i Prabateki, człowiek wojenny; bo w cudzoziemskich wojskach długi wiek strawił, przy różnej i znacznej szarży; u kurfirsza Brandeburskiego dobrze zasłużony, ba i miły, tak dla umiejętności języków różnych, jako i poleru w rzeczach, ten z Freiherowny à Donau, z którą wziął w posagu sto tysięcy dobrej monety, zostawił był potomstwo: Atoli ostatnia dziedziczka z tego domu, z Czarlińskiej urodzona, żyjąc z Marcinem Wiesiołowskim, jak wielką do niego wniosła fortunę, tak chwałę domu tego na sobie zakończyła. *MS. Konopat.*

Esterse, w Inflanciech kwitną. Z których temi czasy jeden kasztelanem Inflantskim.

ESTREN

HERB.

Mają w herbie gwiazdę złotą, w modrem polu, pod nią czerwona strefa, potem niżej biała i czerwona, na helmie bez korony gwiazda złota, między dwiema trąbami szachowanymi. Tak go opisał *MS. Zulusc. de Famil. Prus.* Jan Estka z Prus poseł na sejm 1646. *Fragmentum Werda.* Henryk z Mińskiem podpisał elekeyą Władysława IV. Małgorzata córka Franciszka, była za Janem Strobandem, druga za Marcinem Rozenbergiem. *Idem MS.* Estkowna stolnikowna Kowieńska, była za Jerzym Konarskim. Anna za Mikołajem Oziębłowskim. Atoli *MS. Ks. Kojalow.* Estkom z Prus w Litwie rozplenionym, herb Drya przywłaszcza.

Ewil herbu Ciolek. Janowi Ewil panu Litewskiemu; na sejmie Hrodelskim, ten herb nadano, a od niego także rozmnożony. *Lask. Stat. fol. 127. Stryjkow.*

Eydziatowicz herbu *Luk napięty*, z Witebskiem województwem Jan pisał się na elekcyą Jana Kazimierza. Stanisław chorąży i poseł województwa Smoleńskiego na konwokacyą generalną po śmierci Jana III. potem podkomorzy Smoleński 1704. Jan pisarz skarbowy W. Rs. Litewskiego. *Kojal. MS.* Krzysztof Horodniczy Smoleński rotmistrz Trockiego województwa.

W roku 1755. Dominik Eydziatowicz chorąży Smoleński. — Leonard pisarz ziemski. — *Krasicki.*

Eygird herbu *Abdank*, ale z tą odmianą, że przez Abdank, idzie miecz otluczony, a w hełmie trzy pióra strusie. Dawny to dom w księztwie Litewskim i Żmudzkiem; Jan Eygird 1632. którego bracia rodzeni, Baler rycersko wslawiony i Alexander. Jana potomstwo Mikołaj i Stanisław, Mikołaja Władysław. Marcyan po długich wojennych pod Chodkiewiczem wyprawach, żyć z sławą imienia swego przestał, zostawiwszy synów, Jerzego na wojnie Moskiewskiej zasłużonego, Zygmunta rotmistrza przeciwko Szwedom, Michała, i Jana. *Kojal. in MS.* Jan, Matyasz 1700. i Jędrzej.

Eynarowicz herbu *Białynia*, atoli z tą różnicą, pierwsza, że nad podkową krzyża nie masz; druga, że gdzie hełt, tam rozdarta strzala; trzecia że strzala przez podkowę idzie, w hełmie pięć piór strusich. Jędrzeja Eynarowicza, dwóch synów Adam i Hieronim. Adam po długiej zasłudze u księcia Ostrońskiego, wziął od niego lenne opatrzenie w powiecie Słonimskim. Hieronim, z młodu rycersko się bawił w Inflancjach 1605. pod Guzowem przeciwko Rokoszanom 1607. w Ukrainie z Strusem przeciwko Tatarom, kędy szkodliwy postrzał wyniósł, zostawił kilku synów, z których dwaj Stefan i Razimierz in Societate Jesu młodo pomarli. Jerzy w powiecie Oszmiańskim. Jan wojski Mozyrski w województwie Trockiem, synowie jego, Józef, Michał, Franciszek, i Stanisław. Krzysztof tamże, którego potomstwo, Krzysztof w zakonie naszym kapłan godny i uczony, Hieronim, Dadzi-bog, Bogusław. *Kojal. in MS.* Alexander 1700.

Eysmont herbu *Korab*, w księztwie Litewskim, w powiecie Grodzieńskim, czy raczej Eysymont. Jan Eysymont kapłan uczony, Jędrzej sędzia grodzki Grodzieński, Maciej komornik Grodzieński, syn jego Jędrzej stan sobie duchowny obrał, Franciszek i Dominik długo w wojsku służyli, Mikołaj pisarz grodzki Grodzieński, Maciej pod złotą chorągwią pancerną Rs. Janusza Radziwilla, od początku wojny Kozackiej, w obozie na sławę robiąc imienia swego, wzięty do hordy, zkąd od Jeremiego Rs. Wiśniowieckiego odkupiony, u niego porucznikował, atoli i tu szczęście nie służyło, wzięty

od Moskwy w niewolę, w niej umarł. Jędrzej rodzony brat jego, mąż odważny w wszystkich ekspedycjach, Sudziałów dobra po wielu rewolucjach, domowi swemu windykował, o których konstytucya 1611. *fol.* 48. i 1613. *fol.* 44. Krzysztofa synowie, Jan Kazimierz, i Wiktoryn. Z tych Kazimierz z obozu wyszedłszy, pojął Helenę Dybowską herbu Nałęcz, z której zostawił syna Hilarego. Wiktoryn mąż rycerski. Paweł miał za sobą Wnuczkońkę, która znalazła obraz Najś. Panny Eysmuntowskiej cudami wstawiony, z tej było czterech synów, Jakób wojenno służył, drugi Stanisław Major u Czarneckiego wojownika, poległ przy dobytciu Gluchowa, leży w cerkwi Krzyżewskiej. 3. Alexander. 4. Leon mężowie rycerscy. Felicyan 1674. Marcyan, Alexander, Karol, Jan Kazimierz, Władysław, Mikołaj, Antoni Jerzy 1700. Kazimierz podczaszy Orszański.

Michał Eysmont wojski Grodzieński. Paweł Krzysztof komornik Grodzieński, Andrzej sędzia ziemski Grodzieński, Józef, Antoni, Leon, podpisali elekcyą Stanisława Augusta Króla z powiatu Grodzieńskiego.

Maciej Eysymont koniuszy Grodzieński.

Anzelm regent ziemski Grodzieński.

Jerzy Eysymont kanonik Inflantski.

Ferdynand Eysymont wojski Grodzieński kawaler orderu Ś. Stanisława. Jan Nepomucen, syn jego.

Alexander Michał Eysymont, podsędek Grodzieński, poseł na sejm 1788. z powiatu Grodzieńskiego.

Marcin Eysymont mający brata swego w Gallicyi na Wołyniu mieszkającego (dokąd się z Litwy przeniósł,) narodził się roku 1735. dnia 13. Listopada, przyjął stan duchowny w zgromadzeniu Pijarskiem roku 1751. Wyuczywszy szkół, sprawował wszystkie urzędy nawet prowincyała w zgromadzeniu swoim. Człowiek uczony, w językach obcych i w rysunkach biegły, matematyk, architekt, poeta wstawiony wydanemi na świat rymami, teraz jest regensem konwiktu Szaniawskich w Łukowie w Gallicyi. — *Heraldyka Wielądkka.*

Eytmin herbu Działosza, Trockiego województwa ziemianie. Kazimierz Eytmin, którego brat rodzony Bartłomiej, tego synowie Michał miecznik Trocki 1688. Hieronim w zakonie naszym życie zakończył 1707. w Krasnymstawie *jest w druku Książeczka jego nabożna in Svo.* Bracia tych stryjeczni w wojsku Litewkiem żółd prowadzili, Ostafi i Mikołaj 1700.

Michał Eytmin budowniczy Wileński 1769. r. — Józef Eytmin sędzia ziemski Trocki. — *Heraldyka Wielądkka.*

F.

Fagel. Jan Fagel 1703. w Krakowskim podpisał konfederacyą. Michał Fajgiel elekcyą Jana III. Króla z Oświęcimskiego.

W roku 1778. Jan Fagiel burgrabia Krakowski. — N. regent grodzki Opoczyński. — *Krasicki*.

Fagerasz. Jędrzej Fagierasz między synów koronnych, zasłużył sobie mężtwem swoim być policzonym, o czem konstytucye 1662. *fol.* 40.

Falbowski. Stanisław Falbowski tegoż roku, na tymże sejmie, za Marsowe trudy, do tej prerogatywy przypuszczony 1662. *Constit. fol.* 34. Wojciech w ziemi Zakrocimskiej 1674. pisał się na elekcyą Jana III.

Falczewski herbu Trąby Imo. Za czasów Paprockiego, był jeden z nich starostą Kobryńskim, i Pińskim, którego córka sprzyściła się dożywotnie z Miłoszewskim łowczym Buskim, druga z Skarszewskim starostą Łęczyckim, *Paproc. Stem. fol.* 302. *sub Kościeszka*, a w r. 1543. Stanisław Falczewski starosta Krzemieniecki, komissarz królewski do rozgraniczenia Rniehynina. *Monim. Coll. Ostrog. S. J.* Tegoż właśnie czasu, kwitnął Jerzy Falczewski biskup Łucki, którego niesłusznie do herbu Korab naciągają: bo i kamicę grobowy w Łuckiej katedrze, i nade drzwiami tegoż kościoła wyrte ojczyste jego trzy trąby, późnym wiekom, jego szcudroblliwość na Boga głoszą; jakom mówił pod biskupami Łuckimi. Przedtem w Kaliskiem województwie, gniazdo tego domu było, ale się niektórzy z tym biskupem Łuckim na Wolyń przenieśli. Inni ich piszą Chwalezewski.

Falęcki herbu Belina. Wojciecha opata Czerwieńskiego, pod tym herbem kładzie Paprocki za czasów swoich.

Falęcki herbu Jastrzębiec. Do tych należy Stanisław biskup Teodozyeński, suffragan Gnieźnieński, opat Sulejowski zakonu Cysterceyńskiego, o którym *Historya Concylium Trydentskiego* świadczy, że tam między inszemi biskupami z całego świata zgromadzonemi, i on zasiadał, był potem na synodzie Piotrkowskim 1577. umarł 1581. wieku swego 65. w Gnieźnie pochowany, z kąd jego nadgrobek wypisał *Starowolski. Synod. Petricov. Provinc. Jongelinus in purpura S. Bernardi*.

Falęcki herbu Leszczye. Z tych Boruta z Falant chorąży Warszawski 1452. *Statut. Masov. fol.* 94. Stanisław

chorąży Zakrocimski 1496. *Stat. Masov. fol. 110.* Marcin Fałęcki podkomorzy Sieradzki, a potem kasztelan Rospierski, z którym tytułem podpisał tranzakcyą Będzińską w r. 1589. Wielkiej experyencyi i roztropności człowiek, której początki zabrał na dwórze Zygmunta Augusta Króla, a potem na różnych funkcyach, jako to komissarzem będąc deputowany, do lustracyi dóbr królewskich w Małej-Polszcze z sejmu, *Constit. 1564. fol. 39.* Paweł starosta Zakroczymski 1613. *Constit. fol. 12. Baran.* Wojciech pisał się z Czerską ziemią, na elekcyą Jana Razimierza Króla: atoli jednak niektórzy z nich z Mazowsza w Przemyskiej ziemi osiedli. Józef burgrabia Wyszogrodzki 1674. N. miał za sobą Barbarę Zaleską wdowę po Krobanowskim, z tej syn Jan regent Guieźnieński. Franciszek podstoli Żytomierski sędzia kapturowy Lwowski 1733.

Marcelli *Leszczye* Fałęcki poseł województwa Podolskiego. — Józef z tegoż, — Stanisław z ziemi Czerskiej podpisali elekcyą Stanisława Augusta Króla. — *Heraldyka Wielądka.*

Falibowski, a podobno jedenże dom z Chwalibowskiemi *herbu Korab*, o których mowilem w tomie trzecim str. 100. z Wrąbczyna się piszą. Z nich Jana Falibowskiego w Rzymie zmarłego 1596. nadgrobek kładzie *Starowski*. Wojciech dziekan Pilecki 1650. *MS. Czartorysc. in Collegio Ravensi.* Drudzy tegoż imienia na Wołyniu osiedli, z których Stanisław pisał się na Jana III. elekcyą.

Faliszowski *herbu Pobog*. Mówilem już o Chwaliszewskich w tomie III. str. 100. jedenże to dom z Cieklińskiem, z których Jan Faliszowski dziedzic na Bachrynówicach na Podolu w powiecie Latyczowskim, matka jego Barbara, z Rozembergu, stryj Stanisław. *O czem jest list Króla Zygmunta I. oświadczający szlachetne jego urodzenie przeciwko niesłusznej potwarzy. MS. Petricov.* N. Faliszewski miał za sobą Czerską, z której synowie Michał, Jan, i Paweł. Krzysztof Faliszowski Grot, wydał do druku, *Juliusza Flóra o początkach i dziejach narodu Rzymskiego, powieści ksiąg 4. przydał Traktacik o potędze narodu tego. Cracov. in 4. 1646. Typ. Schedel.*

FALKENHAN HERB.

Mieli kiedyś w herbie pół pola czerwonego, pół białego, bo tarcza wzdłuż prosto na dwie części przedzielona, wieńiec zielony niby z róż układany we środku tarczy, pod nim księżyc nie pełny, rogami prosto do góry obrócony, gwiazd

FALKENHAN

HERB.

ośm tak rozłożonych, że cztery widzieć nad wierzchem wieńca, cztery na dole wieńca podle siebie, dwie z jednej strony, a drugie dwie z drugiej. Na helmie księżyc rogami do góry, i wieńcem. Był ten dom kiedyś kwitnący w Prusiech, atoli już zszedł, jako świadek *MS. Zalusc. de Famil. Prus.*

Falkenstein. O tych pisze, tenże *MS. w Prusiech*, ale herbu ich nie położył. Był niegdy z tej familji Conus de Falkenstein biskupem Trewirskim i elektorem w rządzie 95. koadjutor Boemunda, wkrótce potem i Koleńskim koadjutorem, od Engelberta zawołany, wiele obiema tym katedrom, gdy na nich przydywał, dobrego uczynił: chciałać się w prawdzie Trewirska metropolita, z pod jego władzy wybić, ale ją i prawem i uzbrojoną siłą, do posłuszeństwa sobie przycisnął. Rezygnował potem Koleńskie arcybiskupstwo Fryderykowi hrabi Sarverdeńskiemu wnukowi swemu, a Trewirskiem rządząc lat dwadzieścia, umarł 1388. Tu się potem w Prusy, któryś z nich przeniósłszy, osiadł; od którego był Sebastyan de Falkenstein mąż rycerski, temu w okazji pewnej z Turkami, gdy Turczyn worek pełny pieniędzy podtrącał, podobno, żeby zabawionego Sebastyana koło przechowania monety, tym kształtniej mógł zgubić, zrzucił z siadzenia worek Falkenstein mówiąc, *Milites non hic quaerimus aurum aut divitias, sed virtutis praemium, et gloriam militarem, Idem MS.*

Falkiewicz. Falkiewicz Jędrzej starosta Drohicki, komissarz królewski na rozgraniczenie Knichinina od Warkowice 1543. *Monimen. Coll. Ostrog. S. J.*

Falkowski herbu Doliwa. Piotr Scherzyk, *Starowol. in Episc. Cracov.* czyli Jerzyk, *Kantscius*, z Falkowa biskup Krakowski dwudziesty ósmy, obrany po Janie Grocie, będąc na tenczas podkanclerzym koronnym, i proboszczem Ś. Florjana, od Kazimierza Króla w poselstwie wysłany do Kle-

mensa szóstego Papieża, konfirmacyą swojej elekeyi od niego otrzymał, atoli, gdy tamże u stolicy apostolskiej niektóre ojczyzny interesa uspokajał, rok cały na usłudze Rzeczypospolitej strawiwszy, chorobą zwątlony, żyć przestał w Awenionie, roku 1348. tamże pochowany. Mąż był i niezony, i rozsądny, pobożności wielkiej, nienagannego życia, szczerobliwości na ubogich. Za konsensem kapituły Krakowskiej, do kościoła w Świnarach pod Nowem miastem, dziesięcinę z Włoszczynowie do stołu swego biskupiego należąca, darował. *Paproc. o herbach. Bielski f. 230. Cromer, Pruszcz. Jan z Falkowa kanonik Krakowski 1405. Nakiel. in Miech. fol. 377. Piotr z Falkowa, najprzód podsędek, wkrótce sędzia ziemski Sandomierski w roku 1416. Idem fol. 383. et fol. 398. Przeszłego wieku Stanisław w Podlaskiem, Mikołaj Falkowski w Rujowskiem, pisali się na elekeyą Jana Raziemierza. Maciej 1700. w Litwie.*

Fanuel herbu Jelita. Ten im herb przyznaje Okolski, lubo Paprocki o herbie nie mówi. Z Włoch tu do Polski przyszli: z tych jeden stolnikiem był Lubelskim, którego siostra, dostała się w małżeństwo Dominika Alemanniego stolnika Lubelskiego. *Rozzius in Chiliasticho, Okol. in indice tomi Ami, Paproc. o herbach f. 582.* Druga czyli też sama, z Sceygniewskim znówiona. *Idem Ibidem fol. 199.* U Stefana Batorego w znacznych był respektach ten stolnik.

FARENSBACH

HERB.

Są dwa wierzchołki dwóch murów, jeden na górze, drugi na dole, w równi od siebie ułożone; nad helmem pół człowieka twarzą w prawą tarczy obróconego, twarz męzka pełna, wąs duży, w delji z guzami, w kółpaku kończatym jak u Senenów, u którego na końcu kutas jedwabny, ręce obie w tył skręcone, jakby tam związane. Osoba zaś ta, między

dwiema skrzydłami, barkami do siebie obróconemi w górę, stoi. Zkądby zaś nabyty był ten klejnot, wiedzieć niemogę: z samej jednak symmetryi jego, poznać się może, że przy dobywaniu miasta jakiegoś, i owszem i z osoby tej dochodzić możemy, że w okazji jakiejś Moskiewskiej, jakoż i poeta na niech wiersz napisał, *Alarum in medio, Moschus post terga revinctus, Victores veteres denotat, atque novos, esse Farensbachios.*

To pewna, że ten dom imię swoje wziął i początki, od zamku Farensbach nazwanego, nad Rhenem niedaleko Kolna leżącego: zkąd się niektórzy, z tej familji do Inflant przenieśli, i w Estonji osiedli. Z tych czytam Wolmara Farensbachiusa, wslawionego legacyami po dwakroć do Papieża, i do Cesarza Rzymskiego podjętemi, z wielką i imienia swego, i obrotu sławą: ten z żony Kurselji, krom inszych młodo zmarłych, trzech synów zostawił. Jeden z nich Gwillhelm pułkownik w Finlandyi, który żeby był wiary raz Królem Polskim poprzysiężonej, wcale dochował, raczej sobie obrał trzyletnie więzienie u Karola Szwedzkiego monarchy, długą cierpliwością znosić, a niżeli jej najmniej w czem nadwerczyć. Drugi Konrad, ten zwiedziwszy Niemce, Franeyą, Włochy, nawet Konstantynopol, z Krzysztofem Dzierkiem do Porty ablegatem, gdy się tak sposobił do dalszych w ojczyźnie funkeyi, zniknął w roku 1589. i siły niezwyczajnej i mężstwa wielkiego. *Chytraeus Chron. Saxon.*

Trzeci Jerzy wojewoda Inflantski, z młodych lat zaraz, już w Francuzkiem, już w Niderlandzkim, już w Szwedzkim, już w Cesarskiem wojsku, zwyciężkiej chwały i poleru wojennego szukał: atoli jednak najbardziej Moskiewska kampania przeciwko Tatarom, imię jego wslawiła. Z ojczyzny swojej, do Bazylego Moskiewskiego Jedynowładzcy posłem wysłany, szczęśliwie wszystko uspokoiwszy, już się do domu z pokojem wracać zamysłał, gdy tym czasem Inflantezykowie, upatrzwszy czas sposobny, niektóre w Inflanciech fortece, od Moskwy kiedyś bezprawnie odjęte, ubiegli i opanowali. Doszła na sam czas ta nowina Bazylego, przetoż Farensbachiusza mając podejrzanego o tę zdradę, pojmać kazał, i okować: niczego się przedź nie spodziewał w takim razie Farensbach, jako śmierci, i nie lękał się jej mąż rycerski, który jej w tak wielu okazyach szukał. Pod ten czas gminem wielkim wojsko Tatarskie do Moskwy wpadłszy, ogniem i mieczem wszystko pustoszyli. Bazyli i przygodą taką, i podziwieniem enoty Jerzego uwiedziony, nie tylko nadzieją wolności, ale i pańskimi obietnicami, do tego go nakłonił, że na Tatarów, zehrawszy z Inflantezyków Niemiecką jazdę,

uderzył; i owę pamiętną nad Okką rzeką wiktoryą, nad niemi otrzymał. Widział Moskwiein, jak siłą mu w tej potrzebie dopomógł Farensbach do zwycięstwa, ile że jego radą, i rządem, ta wygrana stanęła, dla tego bogatymi udarowanego upominkami, chciał różnemi u siebie utrzymać sposobami, ale kochający ojczyznę, wszystkie przełamawszy zabiegi, do swoich powrócił. Udał się potem na dwór Maxymiliana Cesarza, w którego przedtem wojsku, pod Sygetem żold prowadził: ztamtąd do Fryderyka wtórego Króla Duńskiego przeniósł się: tam Fryderyk zważywszy jego godne przypioty, marszałkiem dworu swego uczynił, a wkrótce, w nadgodę jego rozsądnej z powagą majestatu administracyi, krom różnych darów i honorów, Ossylią wyspę, kiedyś do Inflant należącą, królewskiem mu słowem darował. Gdy potem Stefan Batory Król Polski uporu Gdańszczan wojną chciał ukrócić, ci Farensbachiusza na pomoc z wojskiem, od Duńczyka do miasta ściągnęli, po uspokojeniu tej burzy, skoro tylko ten waleczny mąż, do powitania królewskiego był przypuszczony, zaraz i do Pańskiego serca przypadł, dla sławy w rycerskich dziełach, na otwierającą się Moskiewską kampanią, namawiać go Batory począł; chętnie się podjął tego; ile o ojczyznę jego gra chodzila, więc we wszystkich Batory z Moskwą expedycyach, osobliwie pod Wielkolukami, znaczną mu był pomoeą, które zasługi jego odwdzięczając Król Stefan, obszerne mu dobra w Inflanciech puścił. Umiera w tem Olsztyński książę, brat Króla Duńskiego, po którego zejściu, gdy kontrowersya między Polskim i Duńskim Królem, o biskupstwo Rurońskie, które on trzymał, zaszła; i na wojnę się zaniósło, Farensbach chcąc obie strony ukontentować, miał się za neutralistę. O co urażony Fryderyk, nie tylko go z Ossylji, przedtem sobie od niego darowanej, ale i ze wszystkich łask wyzuł, którą szkodę nadgradzając mu Batory, najprzód mu Karkuski powiat, dziedzicznem prawem oddał, potem wojewodą Inflantskim pierwszym uczynił, w dobra i prowenta hojnie opatrzył, co potem cała Rzeczpospolita konstytucyą koronną approbowała w roku 1588. *Constit. fol. 487.* indygenat mu tak w koronie, jako i W. Ks. Litewskiem pozwoliwszy. Po zejściu Stefana Króla, z Zamojskim przy Zygmuncie trzecim, przeciwko Maxymilianowi stawał. Z tymże potem Zygmuntem do Szwecyi, na odzyskanie dziedzicznego Królestwa jeździł, kędy mu król, rządy całego wojska swego oddał, życie i fortunę swoją, na nieprzełamana wierność jego i wojenną experyencyą spuściwszy; co większa, że pozwolonego sobie od Zygmunta jurgeltu przyjąć niecheiał, ale własnym swoim kosztem Panu służył,

i luboć się ta expedyeya nie ze wszystkim nadała, przecież Farensbach z tej kampanji, nieporównaną męztwa swego, i roztropności wyniósł opinią. A gdy potem Karol Król Szwedzki, do Inflant wtargnął, z swojej szkatuly, ludzi do boju wystawił, któremi od Karkusu Karola odpędził, atoli gdy potem gdzie indziej, zamysłem Szwedzkim, ten eny wojownik zabiega, Karkus, przez zdradę własnych żołnierzy, tam na obronę zostawionych, a w nimi wszystkie swoje dostatki utracił, nie go to jednak nie poalterowało, dał się w znaki Karolowi w różnych w Inflanciech okazyach, osobliwie zaś pod Rygą, której kiedy Karol dobywał; Chodkiewicz hetman wielki Litewski z Farensbachiuszem, nietylko że nieprzyjaciela od murów obegnali, ale go i taką klęską przycisnęli, że nie czekając Króla Zygmunta, z wojskiem na odsiecz miastu idącego, Karol ludzi swoich na okręty wsadziwszy, samą tylko ucieczką się salwował. Wiele temu przezacnemu mężowi Ryga powinna, którą w roku 1589. z buntów w tem mieście zagorzałych, z inszemi królewskimi komissarzami szczęśliwie wyprowadził. Wiele i ojezyzna, dla której i życie swoje, na konie na szanie wystawił: bo gdy pod Felinem do szturmowania swoich żołnierzy zachęca, i serca dodając ludzi sam przywodzi, z muszkietu kulą śmiertelnie raniony, z wielkim żalem przytomnych hetmanów, Zamojskiego i Żółkiewskiego poległ 1604. W całym życiu swoim wstrzeźliwość w napoju świątobliwie zachował, do dziewiętnastego roku życia swego, wina nie skosztował; krzywdy sobie uczynionych, nie tylko że się nigdy nie mścił, ale dziwną jakąś umysłu wspaniałością gardził niemi. Jego życia synopsis, zebrał Zamojski Jan kanclerz i hetman, i w tych wierszach skoncentryował, które tu umyślnie przytaezam. *Imberbis, patriae fato, ablegatus ad hostem Moschum, detineor. Mars quoque pressit eum, armis dissidiisque simul; placuique superbo Hero, dum Scythico sanguine tingo manus. Caesaris Aemilii summi mox castra secutus in Turcas, post me Danica terra feret. Pro patria nostra, ad Stephanum arma moventem Veni, rem gessii fortiter, atque pie. Juncta haec Sauromatis Respublica cordi erat una. Propter quam amisi, praemia Dane tua Libertatis amans Sigismundo rege creando. Pro hoc tunc pugnavi trans mare, post iterum turbatas graviter Livonum res gero, fudi vitam et opes, opto Respublica vigeas.* Temuż tenże hetman taki nadgrobek napisał. *Hic situs est Farensbachius, tum pectore et armis Magnus, tum prudens, maximus atque fide. David Hilchen in vita Georgii.* Zostawił ten wojewoda córkę jedną Magdalenę, i synów dwóch, Wolmara Tarwesteńskiego, Jana Lemsalień-

skiego starostów, któryś z nich był kasztelanem Inflantskim, miał za sobą Cemownę wojewodzanę Malborską, pozostałą wdowę po Ostrorogu kasztelanie Belzkim, ale z nią żył nieplodnie. *MS. Konopats. de Famil. Prus.* Obadwa wojennemi dziełami wsławieni, nie w Polsce tylko, ale i w Niemczech, kiedy jeden z nich pod Tyluszem hetmanem Cesarским, generałem będąc, Szwedów z Bambergi wypędził, i gwałtem miasto odebrał, *Petrus Burgus lib. 3. de bello Svecitico.* O jednym z nich pisze w roku 1633. *Loticius Rerum Germanicarum fol. 74.* Został się od któregoś z nich, Jan Karol Farensbach, którego potomstwo podziśdzień widzimy, był miecznikiem Owruckim 1674.

Farurej herbu Sulima. Od Garbowskich swój początek wzięli, dla tego *Bielski fol. 313.* opisując w Budzynie zjazd Cesarza Zygmunta, i Władysława Króla Polskiego, rachuje między innymi, którzy z Polaków tamże gonitwy czynili, Jana i Farureja Garbowskich; luboć się omylił ten autor, bo to był jedenże Jan Farurej, który na dworze i w obozie tegoż Zygmunta zasłużonym będąc, wziął od niego w rekompensę wielkie dobra w Węgrzech, jako świadkiem *Starowolski in Bellator. fol. 80.* przecież to pewna, że na pamiątkę tego, że z Garbowskich wyszli, jeszcze się i potem z Garbowa pisali, jako Jan Farurej z Garbowa z Leonorą Sieniawskiego podkomorzego Sanockiego córką, dożywotnie zmówiony. *Idem Ibidem fol. 429.* Paweł który pod Miedzybożem, do trzeciej w noc z Tatarami się uganiając, czterysta ich trupem na placu położył. *Biel. ann. 1516.*

W roku 1436. Jan Farurej stolnik Krakowski podpisał pokój Brzeski. — *Cod. Dipl. Vol. IV. fol. 133.* — *Przypisy Krasickiego.*

Fasciszewski herbu Gerald. Tak ich Paprocki napisał, lubo Okolski zowie Faszczewskimi, atoli że przydaje, że się z dawna pisali z Fasciszowie, ztąd dorozumiewam się, żeby ich Fasciszewskimi bardziej pisać należało. Z tychże dóbr wnosi Okolski, że muszą od Zygmunta Geralda pochodzić, ponieważ się z tych dóbr piszą. Z Krakowskiego przenieśli się do Litwy. *MS. Kojatow.*

Faszczewski herbu Prus 2do, w Brześciańskim, Smoleńskim i Mińskim województwach, *Kojatow. in MS.* gdzie powiada, że się przedtem Faszczami zwali. Z tych Alexander miał synów Jana i Jędrzeja, Jędrzej zabity na Homlu od Rozaków 1648. Jan spłodził Alexandra i Michała, to *Kojatowicz.* Jerzy Faszczewski, zrodził Alexandra, i bracią jego, Alexander dziedzic na Cybulowie w powiecie Winnickim, z Zielińską pierwszą żoną, syn jego Antoni, temu Anna Sławucianka z Pińskiego powiatu, powiła synów kilku,

Stanisława ten w zakonie Societ. Jesu, żyjąc świętobliwie, umarł na missyi w Kanieńcu Litewskim; Jędrzeja, ten z kanonika Luckiego, został Jezuitą; Alexandra, Kazimierza, i Józefa, córki także cztery, jedna Wasilewska cześnikowa Owrucka, druga Ilieczowa, trzecia Dereniicka, czwarta Tchornicka. Z drugą Turowną, córkę miał Katarzynę, którą wydał za Alexandra Grodzickiego w ziemię Lukowską, i synów dwóch, Kazimierza i Franciszka. Z tych Kazimierza, było dwie córki, jedna Ludowika za Tomaszem Zardeckim, druga Maryanna za Lipowskim, synów zaś trzech, Michał, Stefan i Alexander. Franciszek także trzech synów splodził, Kazimierza, którego żona Hulewiczowna, Józefa i Jędrzeja jeszcze młodzianów. Marcin, Grzegorz skarbnik Rzeczycki, Mikołaj, Krzysztof podpisali elekeją Władysława IV. Marcin Faszczewski życia żadnym grzechem ciężkim nienadwerezzonego, dokończył w zakonie naszym, w roku 1679. w Krośnie. Michał sędzia ziemski Starodubowski 1700.

Federowicz. Jan Federowicz Jackowski na sejmie 1661. do prerogatywy szlachectwa przypuszczony, *Constit. fol. 64.* gdzie i dobra mu niektóre Rzeczpospolita puściła.

Feliński. Felińskiego Marka dzielność, we wszystkich w Inflantach kampaniach, chwali konstytucya koronna 1607. *fol. 856.* za co w komput wszedł wolności synów koronnych. Toż samo approbowano na sejmie, w roku 1611. nad to łan pola, Babinie nazwanego, na przedmieściu Sokalskiem, i pięćdziesiąt grzywien, na tymże gruncie zapisanych, jemu i jego potomkom, do lat 60. pozwolono. *Constit. 1611. fol. 15.* Daniel, ale się Falińskim pisał, z ziemi Warszawskiej na elekeją Jana II.

Felkerzamb. Ojczyzna ich Inflanty, z których Melchior Felkerzamb starosta Goldyński, pisał się na elekeją Jana Kazimierza. Otto Fryderyk naprzód kasztelan Inflantski, z którym tytułem był deputowany komissarzem, na erekeją kościołów katolickich w Inflanciech, *Constit. 1683. fol. 10.* potem wojewoda Czerniechowski, starosta Czorsztyński, z sejmu 1690. deputat na trybunał skarbowy, *Constitut. 1690. fol. 5.* komissarz do dystrybuty hiberny, *Constitut. fol. 3.* wkrótce wojewoda Inflantski, z tym honorem podpisał konfederacyą generalną, po śmierci Jana III. 1696. O nim świadczy autor. *P. Hacki Scrutin. Verita. Constit. 1676. fol. 36. MS. Lubomirsc. fol. 46.* że z całym domem swoim do prawowiernej matki kościoła Rzymkiego katolickiego się wrócił. Jan Felkierzamb podczaszy Inflantski 1710.

W roku 1788. Adam Felkerzamb kasztelan Witebski. — *Przypisy Krasickiego.*

Felszewski. Jan Felszewski podpisał elekcją Władysława IV. z Nowogrodzkiego.

FERBER

HERB.

Noszą za herb trzy głowy czarne, ucięte, wieprzów dzikich; u każdej dwa kły widać, dwie na górze, w prawą tarczy pyskami obrócone, podle siebie, czyli jedna za drugą, trzecia pod nimi we środku; na helmie nad koroną, między dwiema skrzydłami złotymi, także głowa jedna dzika z kłami i z szyją, za nią pawi ogon. Tak opisał ten herb *MS. Zalusc. o Familiach Pruskich*, ma go i *Treterus in Episcop. Varm. fol. 91*. Przydaje, tenże *MS.* że to był dom starożytny w Prusiech *et Senatorii ordinis*, o czem świadczą herby w Gdańsku u fary, w kościele wielkim, nad samym ołtarzem na sklepieniu, i po ścianach i naderzwiach w plebanji, wyrzyty z kamienia, tudzież i kaplica osobna, tamże fundowana. Ma tenże herb i kościół Oliwski, znać że był, któryś Ferber znaczny kościoła tego benefactor. Z tej familji

Maurycy Ferber biskup Warmiński ośmnasty. Z młodszych lat swoich w Rzymie na naukach tyle postąpił że *Juris Utriusque Doctor* zasłużył być zawołanym. Od Leona X. wkrótce, *Camerarius et Scriptor Apostolicus* naznaczony, z lekka kustoszem i kanonikiem Warmińskim, Lubeckim, Rewelskim, Derpskim, i plebanem Gdańskim został, aż też w roku 1523. biskupem Warmińskim, w Piotrkowie przysiągł przed Zygmuntem I. kędy od Jana Łaskiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego, na swoją katedrę poświęcony, na którą wszedłszy, tak na zniszczone od Krzyżaków dobra biskupie trafił, że ledwo z nich, wszystkich procentów mógł mieć tysiąc grzywien, luboć ich potem dobrym rządem, do siedmiu tysięcy przyczynił: dobra wszystkie restaurował, pałac biskupi przy tutejszej katedrze z fundamentu wyprowadził

i wystawił, murem i fossą dość ozdobną, kościół w koło opasał. Tąż pilnością, i koło powierzonych owieczek chodził: bo najprzód na herezye wszystkie, które w Warmji, za nadzorem jego antecessora, czyli raczej pod czas rewolucyi różnych wojennych w tamtych krajach, wszędzie się były rozkrzewiły, tak długo następował apostołskim duchem, póki ich z jednej części Warmji nie wyczyścił. Nowemi też konstytucyami swoją dycecyą obostrzył; Bransberczanów którzy herezyą już poniekąd tręcili, i już się z pod jarzma posłuszeństwa wybić chcieli, przez komisyą królewską uspokoił. Nakoniec pełen dni i zasług, siedząc lat 14. na tej katedrze, zasnął w Panu 1537. w Warmińskim kościele pochowany. Lambertus Ferber w zakonie naszym żyjąc świętobliwie, życie swoje służąc zapowietrzonym poświęcił Bogu w Chojnicach 1711. temże powietrzem zarażony skonawszy. Jan wydał do druku, *Dissertationem publici juris Pruthenici de Muneris Thesaurarii in Prussia Regia antiquitate, juribus, et prae-rogativis, Gedani in 4. 1722.*

Fichtinghoff. Elekeją Władysława IV. podpisał z Inllant Gothard Fichtinghoff.

Fiedorowicz. Fedor Fiedorowicz, towarzyszył księcia Radziwilla, pod Pskowem, pieszo szedł do szturm. Stanisław podpisał elekeją Augusta II. z Wileńskiego.

W roku 1788. Razimierz Fiedorowicz vicegerent Żytomierski.
— *Krasicki.*

Fiedziuszko herbu Radwan. W Brzeskiem Litewskim mają teraz possessyą swoją. Konstantyn Fiedynko chorąży Piński *Constit. 1607. fol. 883.* Jan Fiedziuszko także chorąży Piński, podpisał elekeją Władysława IV. i Wawrzenciee.

Filemonowicz. W Mścisławskim województwie, wspomina ich konstytucya 1638. Jan Filemonowicz na klasztor w Mścisławiu OO. Karmelitom, placu swego ustąpił, eo approbuje też konstytucya *fol. 54.*

Filipowicz herbu Pobog, z tą jednak różnicą, że na helmie kładą hartą. Samuel Filipowicz skarbnik Witebski, zostawił synów trzech, Michała, Daniela, i Bazylego: o których konstytucya 1678. *fol. 20.* Michał sędzią był grodzkim Mińskim, miał za sobą Joannę Chreptowiczównę sędziankę ziemską Grodzieńską; z tą zostawił córki dwie, Antoninę z Michałem Wasilewskim podsędkiem Witebskim, Joannę z Mikołajem Zaleskim, dożywotnie zmówione, tyleż synów, to jest Antoniego Porucznika królewskiego, dziedzica na Nowym dworze, i Karola, który pod czas funkcyi deputackiej w roku 1727. młodzianem umarł. Daniel był obożnym wo-

jewództwa Mińskiego, pojął w małżeństwo Annę Odyńcownę cześniakównę Wileńską, atoli pełen zasług w tej ojczyźnie, po różnych funkcyjach wojskowych deputackich i poselkich, bezpotomnie zszedł z tego świata: zapisał na kościół Miński Soc. Jesu, na dobrach Bortniki nazwanych, w województwie Mińskiem leżących, fundacyą, żeby co tydzień cztery msze odprawowały się. Pierwsza za dusze jego, druga za dusze w czyściu będące, mianowicie rodziców, krewnych, i innych żadnego ratunku nie mających; trzecia za konających; czwarta za tych, jeźli których za żywota swego ukrzywdził. Bazyli był stolnikiem Rzeczyckim, po dwa kroć deputatem, trzy razy śluby małżeńskie ponawiał: pierwszy raz z Elżbietą Kollandzianką sędzianką ziemską Wileńską, drugi raz z Emericyaną Niepokojczycką skarbnikówną Brześciańską, z tej córka Eleonora, Karola Protaszewicza skarbnika Nowogrodzkiego małżonka. Trzeci raz z Eleonorą na Rdułtowiu Rdułtowską podczaszanką Mińską, z tej trzy córki, Teresa, Róża, i Felicyanna, syn jeden Floryan temi czasy dziedzic na Wolnie, Bortnikach, i Suderwie.

Filipowski herbu Pobog. Jednejże dzielnice z Koniecpolskimi, piszą się z Siekluki, z tych był Hieronim Filipowski krajezy koronny i łożniczy królewski, Nurski, Ostrowski, Ostrołęcki starosta. Ten z Stefanem Batorym, na ten czas księżciem Siedmiogrozkim, w Węgrzech żołd prowadził, od którego do stanów koronnych i W. Ks. Litewskiego posłował. *Biel. fol. 726. Constit. 1564. fol. 75.* a gdy Stefan na tronie Polskim zasiadł, Hieronim we wszystkich expedycyach z nim zwycięzko stawał, osobliwie pod Toropcami kędy pierwszą straż nieprzyjacielską wyciął, i niewolnika do Króla przyprowadził, umarł 1587. a przy śmierci się błędów heretyckich wyprzysiągł; miał za sobą Zofią Komorowską kasztelanę Połaniecką. *Geneal. Myszkow.* Córkę swoje zmówił z Konradem Krupkiem. *Paproc. o herbach fol. 565.* Filipowski towarzysz Usarski 1638. z Kozakami się bijąc pod Starczem ranny. *Okol. Contin. Diarii.* Maciej pisał się w Podlaskiem na clekeyą Władysława IV.

Finck herbu Ostoja. MS. o Familiach Pruskich Zaluscianum, w herbie Finków Pruskich, składa na tarczy szachownicę, poprzek szachowaną, czyli raczej od plastru miodu, woszczyzny, takim kształtem, jako i Rezikowicze czyli Rizinkowicze: atolim ja widział na różnych miejscach pieczęć familiantów tego domu, kędy na tarczy, wyraźnie były dwa księżyce nie pełne, barkami do siebie obrocone, nad niemi w środku gwiazda o sześciu graniach, pole tarczy błękitne: chyba, że dwa są domy Finków, z których jeden, tego;

drugi drugiego herbu zażywa. Starodawna w Prusiech familia Fincków z Finkenszteinu, kędy dziedzicznem prawem trzymali starostwo, Gilgenburskie. *M. Praetor. l. 2. c. 4. §. 3.* Hejdenryk Fink z Klusberka, obrany za mistrza Krzyżackiego w Inflanciech w roku 1442. *Idem l. 2. c. 4. MS. Cracov.* Wojciech konsyliarz ziemski w Prusiech książęcych 1612. wszakże już temi czasy z nich niektórzy do Polski się podobno przenieśli, i w Sandomierskiem dóbr nabyli. Zbigniew Fink podczaszy Inflantski, i jego brat Henryk kwitnęli w roku 1687.

Konstanty i Jerzy Fink, w roku 1700. na zjeździe obywateli W. ks. Litewskiego, pisali się z powiatu Kowieńskiego. — *Heraldyka Wielądka.*

Firlej herbu Lewart. Żeby świat Polski wiedział, jak wielkiej estymy była kiedyś Firlejów familia, kładę na dowód słowo Zygmunta Augusta Króla Polskiego; z pewnego przywileju im danego. *Cum multae sint in regno nostro, illustres et praestantissimae familiae, tum nostra quidem opinione, paucae admodum, quae vel generis splendore, vel virtutum rerumque gestarum gloria, cum amplissima et clarissima Firleiorum de Dąbrowica familia comparari, nullae vero, quae ipsi anteponi videantur.* Swego czasu uważając, jak mało w koronie naszej tego imienia ludzi było, Paweł Potocki kasztelan Ramieniecki, ojciec dzisiejszego Prymasa, mówi, *Redactam amplissimam hanc stirpem Firleiam ad paucissimos, inter calamitatis suae additamenta, numerat aetas nostra; i* gdzie indziej o nich pisząc, przydaje; *Trecentis olim ad Cremeram, Fabiis deletis, minimum, servasse fortunam, ex quo deinde Maximi nascerentur, et obfuscari interdum solem, non ut minuatur eius fulgor, sed ut depulsa caligine nitidior irradiet.* Atoli już temi czasy, gdy to piszę z żalem ojezyczny, Dom ten już zszedł.

Ostafi stolnik Krakowski: albo jako *Januszovius* chec, krajezy; brat Derszlawa proboszcza Ś. Floryana, potomek Lamfrida margrabi Wielonieńskiej prowincyi, o czem mówić się będzie pod herbem Lewart, okazał był imienia Firlejów, bo gdy go Niemieckim językiem, którego w ten czas pospolicie na dworze królewskim zażywano, Firlejer od urzędu swego stolnikowskiego tytułowano; pospólstwo mniej obcego akcentu świadome, krótszem i nadłamanem słowem, Firlej go przeważało, który tytuł i na potomkach jego dziedziczył. Wystawił ten Ostafi, w Lubelskiem województwie nie daleko Markuszewa miasteczko; które od imienia swego Ostaszowem nazwał: a że był w wielkich respektach u Władysława Łokietka, w nadgrode swoich zasług, otrzymał od pana wiele

łask, a między inszemi dóbr swoich dziedzicznych *ex jure Polonico in Theutonicum translationem*, przywileju tego danego 1317. kładzie ucinek *Okolski*. Tego stolnika dwóch synów; Stanisław, którego też Jarosławem zowie *Okol.* człowiek rycerski. Jego Kazimierz Wielki, gdy Tatarzy zamku Lubelskiego przez dwanaście dni dobywali, z wojskiem na odsiecz posłał: bronil odważnie zamku Firlej, aż gdy strzałą Tatarskiego wodza rażono, ustąpił od murów nieprzyjaciel. *Ottom. de pignor. Gretser in dedic. Parenes.* w roku 1337. Atoli ten Stanisław umarł bezpotomny.

Eustachiusz kasztelan Lubelski, drugi syn stolnika Krakowskiego, a przedtem podstoli Krakowski, *Szczygiel. in Tinecia*, czego dochodzę z przywileju Kazimierza Wielkiego w roku 1339. którym mu approbuje kupno, od Abrahama Czadera i Klemensa z Zagórza dóbr Ujazd, Wiedzkie, Gwola nazwanych; za dwieście grzywien groszy Praskich, z drugiego w roku 1354. danego, w którym go kasztelanem Lubelskim i hrabią tytułuje, snać jednak że się jeszcze natenczas Firlejowie ci z Dąbrowice nie pisali, bo temu Eustachiemu przydano Eustachio de Besce, jakoż wielkie mieli dobra ci stolnikowiczowie obadwa, to jest Besce, Podolany, część w Stojanowicach, Rolanczyce, Brzeszcza, Nowacerkiew, Klimuntowice, Zakrzew, Zarkopolice, pół Mleczkowa, Goszcza, Melgiew, Janowice z przyległościami, Dąbrowica, Sławin, Motycz, Bochothnica, Wierzchoniów, Rutka, Markuszowice, Serocko, Leszkowice, Serwice, Ciecchanki, pół Tarkowic. Jakim zaś sposobem Serocko i Leszkowice od nich odpadły, i znowu się w dom Firlejowski za Zygmunta Augusta wróciły, pisze *Okolski*. Miał ten Eustachy dwóch synów Piotra i Jakóba. Piotrowi działem dostały się Beszcze, Zakrzew, Bochothnica, Rutki, Markuszewice, Klimuntowice, Sroczek, Płonki, Wierzchowice, Bogułałowice, Drzewiany, Gotanów, ale syn jego Jan, sprzedał Bochothnicę z inszemi wioskami do niej należącemi Klemensowi Kurowskiemu w roku 1398. kasztelanowi Sądeckiemu. Od tego Jana potomkowie, różne nazwiska, od różnych dóbr pobrali, jako to Broniewscy, Konarsey, Markuszewscy. Między inszemi jednak jego synami, wspominają Jędrzeja kasztelana Zarnowskiego, który na fundacyą szpitala Radomskiego sześćdziesiąt grzywien zapisał.

Jakóbowi dostały się dobra, Nowacerkiew, Podolany, Melgiew, Ciecchanki, Krzesimów, Janowice, Sławin, Dąbrowica, Motycz, Janiki, Bunie, Płosowice, Dobruszów. Temiż samemi dobrami, dzielili się dwaj synowie jego, Adam i Jakób 1401. Jakób wziął Podolany i Melgwią, od której

sukcesorowie jego imię Melgiewskich wzięli. Adam wziął Nowocerkiew, Zatopole, Gołędzin, Motycz, Dąbrowiec, Sławin, którego synów trzech, z Jachny de Krwaty, racluje Okolski, Piotra temu się w podziale dostał Sławin, Wola i Dąbrowica, ale zszedł bezpotomny, ta fortuna poszła w dom Dzików, z siostrą jego Jadwigą. Mikołaja, którego córka jedynaczka z Czyżewskim z Międzygorza, dożywotnie zmówiona, wyniosła Motycz z tego domu. Jana dziedzica na Dąbrowicy i Płowiszowicach, tego synów dwóch, Jan któremu że się dobra Krwaty, Gołędzin działem dostały, potomków jego Krwatskimi ochrzczono, i Piotr sędzia Lubelski.

Grzegorza z Dąbrowicy kasztelana Sandomierskiego, czytamy na liście Kazimierza Króla w roku 1454. w którym konfirmuje prawa księstwa Oświęcimskiego, *in MS. Coll. Caliss.* komputując lata, rozumiałbym, że ten Grzegorz, musiał być trzeci syn Jana dziedzica na Dąbrowicy, a brat rodzony Piotra sędziego ziemskiego Lubelskiego był ten Piotr pobożnością znakomity, czego świadkiem uczestnictwo zasług, pozwolone mu od OO. zakonu Ś. Franciszka *de Observantia* w roku 1442. ten z Jadwigi Osmolskiej z Prawednik, syna jednego Mikołaja zostawiwszy, życie to śmiertelne, w nieśmiertelne zamienił w roku 1493.

Mikołaj kasztelan Krakowski, hetman wielki koronny, starosta Lubelski, syn Piotr sędziego, z młodu zaraz na Podole wysłany, żeby był pod wielkim wojownikiem Jędrzejem Odrowążem, rycerskiej nabył experyencyi, którego potem Kazimierz Król Polski, natenczas dworzanina swego, zważywszy roztropność; do Bajazeta Cara Turckiego posłem wysłał, na dotarcie przymierza; tą kondycją, żeby strona, ani państw cudzych, ani ludzi nie inkommodowała. *Cromer. Starowol. in Bellat. fol. 146.* Sprawiwszy wszystko szczęśliwie, za Alexandra i Albrychta Królów Polskich rotmistrzował, a szczególnie w Wołoskiej pod Bukowiną okazyi. Z tych Alexander Król, zasług jego, chorążym go Krakowskim uczynił; wkrótce przydał mu starostwo Lubelskie, na które przywilej mu konferując, tak w nim mówi. *Nicolaus Firlej, itinera remotissimarum partium ad Principes Christianos, atque in Graeciam et Thraciam, ad Imperatorem Turcarum, non solum nobis feliciter regnantibus, verum etiam viventibus Senerissimus olim Casiniro Parente, atque Alberto Fratrem Regibus Poloniae, non absque periculo rerum suarum, et personae obivit.* Jest w Okolskim ten przywilej, w roku jednak omyłka: bo 1513. już Alexander Król nie żył. Jeszcze tenże Król z Zup solnych, pięćdziesiąt grzywien co roeznej pensyi naznaczył, i kasztelanem go Lubel-

skim wyniósł. Postąpił potem za Zygmunta I. na województwo Lubelskie, z tym honorem wysłany był z wojskiem, przeciwko Bazylemu Książowi Moskiewskiemu, i rebellizantowi Glińskiemu, kędy gdy nad Dnieprem pasy zaległa Moskwa, i przejścia naszym broniła, Firlej z kilką chorągwi piechoty, miałkieni brodami Dniepr przebrnąwszy, wielkiem sercem na nieprzyjaciela uderzył, przestraszona Moskwa tą odwagą, pierzechnęła z miejsca, aż do Staroduba; kędy zamknąwszy się i okopawszy, lubo ich sześćdziesiąt tysięcy w obozie liczone, przecież z daleka tylko patrzali, gdy Firlej w koło nich tamte kraje pustoszył, słuszną batalią niechęcąc z naszymi próbować sił swoich, dla tego z wielkim plonem, i bogatą korzyścią powrócił Mikołaj do Króla, z którym do Wiednia, w komitywie inszych panów na zjazd Cesarza i różnych Monarchów jeździł, z tamąd powróciwszy 1515. po śmierci Mikołaja Kamienieckiego wojewody Krakowskiego i hetmana, wziął bulawę: a wkrótce i województwo Sandomierskie, i zaraz się do Prus na Krzyżaków wyprawił, to częstokroć powtarzając, co niegdy Appius Claudius: *Aut bellum suscipere non oportet, aut gerere pro dignitate, et perficere quamprimum oportet.* Tam zniszczywszy częstemi podjazdami, Krzyżakom hołdujące miejsca, nieprzerwanym zwyciężkim duktem, dziesięć zamków i wałem i fossami dobrze opatrzonych, Krzyżakom szturmem odjął, drugie długiem oblężeniem, do poddania się przymusił; trzy lata całe ta kampania wzięła, aż też nakoniec pekój pożądany zawitał, gdy Zygmunt Król Wojeiecha margrabię Brandeburskiego, a oraz mistrza Krzyżackiego, tytuł mistrzów zniósłszy, książęciem Pruskim sobie i Polsce *feudatarium* uczynił. Powrócił nazad z wojskiem Firlej, od Króla i od wszystkich mile przyjęty, w nadgrode krwawych prac swoich wziął kasztelanią Krakowską, na której umarł 1526. w Lublinie u OO. Dominikanów, z nadgrobkim pochowany. Nadto miasteczko i zamek Rocko w ziemi Lubelskiej, Król mu darował, co potem i przy exekucyi, wnukom jego, wdzięczna Rzeczpospolita, za Króla Augusta I. dla zasług domu tego konfirmowała. *Starowol. in Bell. Sarm. fol. 146. Okol. Paprocki* przydaje, że on pierwszy z milicyi Czeskiej, na której młodość swą trawił, obyczaj toczenia obozu wniósł do Polski. z Mielecką Anną cztery córki splodził wszakże które, i za kogo poszły, nie wspomina Okolski, i synów dwóch Piotra i Mikołaja. Z tych Mikołaj w bitwie pod Sokalem, mężnie stawając poległ w młodym wieku, jako świadkiem jest jego nadgrobek u OO. Dominikanów w Lublinie, który mu napisał wierszem Jędrzej Krzycki natenczas biskup Przemyski,

snać że przebił się przez wojsko Tatarskie: bo po potyczce w tyle wojska Tatarskiego znaleziono go zabitego. *Orichov. in Quicunce*, pisze o nim i *Kochanowski in Fragmentis*.

Piotr syn starszy Mikołaja kasztelana Krakowskiego, naprzód starosta Razimirski, dalej Radomski, potem kasztelan Chelmski, jakom go czytał na liście Zygmunta I. 1572. danym miastu Lubelskiemu, był i Wiślickim, z którego postąpił na województwo Lubelskie, z tego na Ruskie, na którym umarł 1553. w Lublinie u OO. Dominikanów pochowany; z Katarzyny Tęczyńskiej, spłodził cztery córki, między temi była jedna, za Adamem Walewskim kasztelanem Elbląskim, i trzech synów, Jana, Mikołaja, i Jędrzeja. Był to Pan na Boga szczerdy, którego chwale dwadzieścia kościołów, w różnych swoich dobrach, to z fundamentów wyprowadził, to restaurował, to w piękny aparat kościelny przystroił, to w prowenta opatrzył. Ojczyźnie się też w wielu ekspedycjach przysłużył, już w obozie przeciwko Moskwie i Tatarom pod Orszą, i indziej, pamiętny wojownik; już jeżdżąc do Węgier w legacyi, w której niewolnika pod Orszą zabranego, Władysławowi Królowi od Zygmunta I. ofiarował. Dwa zamki wystawił w swoich dobrach, jeden nad Wieprzem, drugi nad Wisłą, jako świadczy nadgrobek jego. Mądrych ludzi kochał, na ubogich laskawy.

Mikołaj średni syn Piotra wojewody Ruskiego, naprzód kasztelan Wiślicki, potem Rawski, umarł wojewodą Lubelskim i starostą Ramionackim 1588. z Sierzechowskiej żadnego syna nie miał, cztery tylko córki zostawił, Zofią Boguszową starościcę Zwoleńską, Annę Ponętowską, Katarzynę Sieniutową, i Elżbietę Razimirską, te ojcowskiej wyprzysiągłszy się herezyi, w Lewartowie dziedzicznych swoich dobrach prawowierną wiarę katolicką przywróciły, rugowawszy ztamtąd ministrów heretyckich, których ojciec był z Hollandyi i Niderlandu sprowadzonych osadził; szkoły także heretyckie także otworzył, professorów z Niemiec, Lipska, i Witembergu, ściągawszy, które tak były zagęszczone, nie tylko luterskimi ale i katolickimi tych tam czasów dyscepułami, że w Lewartowie dla nacisku ich z trudnością gospody było dostać. *Cichoc. Allog. Osecen. lib. 2. cap. 6. Januszow. in dedicat. Statut.* sławi tego Mikołaja dzielność i roztropność, którą pokazał to w Pruskich i Gdańskich komissjach, to w zawitych tej ojczyzny interessach z posłami postronnych panów. Będąc jeszcze kasztelanem Wiślickim, posłował na sejm 1569. i podpisał unią Litwy z koroną. *Constit. fol. 171.* Wymowę jego chwali Paprocki, kędy przydaje, że w legacjach jeździł do różnych monarchów.

Jędrzej trzeci syn Piotra wojewody Ruskiego, kasztelan Lubelski starosta Sandomierski, przybrał był sobie w małżeństwo Śrzeńską wojewodżankę Plocką, ostatnią dziedziczkę z tego domu, ta mu powiła syna Felixa, ale ten w młodym wieku, nadzieje wszystkie pożegnał razem z światem, w Wiedniu 1576. i dwie córki, z tych jedna Anna z Jędrzejem Leszczyńskim herbu Wieniawa wojewodą Brzeskim Rujawskim, druga Dorota naprzód z Stefanem księżciem Zbarazkim wojewodą Trockim, *2do voto* z Lwem Sapichą wojewodą Wileńskim i hetmanem wielkim, po śmierci z mężem swoim pochowana w Wilnie, w kościele Ś. Michała Archaniola, *Histor. Sapich. Starowol. in Monum. fol. 334.* która 1587. w Wilnie, ojeowskich koło wiary wyrzekłszy się błędów, z kościołem się katolickim pojednała. *Annuae Societ.* Pierwszy wprawdzie w ten dom wniósł herezyą, ojciec jej i z bracią swoją, ale też z niemi wraz zginęła. Był ten Jędrzej, od młodości swojej w rycerskich sztukach dobrze wyćwiczony, czego dowodem były, tego tam czasu wszystkie ekspedycye, Moskiewskie, Niemieckie, i inne; na które i z wielkiem sereem i w licznym kompucie ludzi, swoim sumptem wyprawionych, stawał. Pode Gdańsk za Stefana Króla, w sto koni usaryi, w sto piechoty przybył. W roku 1576. zjazdu generalnego Jędrzejowskiego ustawy, do ksiąg Krakowskich podał: na tym kongressie po śmierci Słupieckiego, dla gwałtownych pod interregnum racyi, od rycerstwa obrany kasztelanem Lubelskim, co potem approbował Król Stefan, na którego koronaeyi marszałkował izbie Poselskiej, jako się podpisał na liscie danym do województwa Podlaskiego, który list ingrossowany, czytałem w progressie rozgraniczenia między województwy Podlaskiem i Brzeskiem Litewskim. W roku 1577. imieniem Stefana Króla, przysięgę wierności odbierał od Gdańskiego miasta. *Liter. Stephani datae de Reconciliat.*

Jan pierwszy i najstarszy syn Piotra wojewody Ruskiego, naprzód kasztelan Belzki, potem Belzki, Lubelski, Krakowski wojewoda i starosta, i marszałek wielki koronny, starosta Rohatyński, trzy razy śluby małżeńskie ponawiał: pierwszy raz z Zofią Bonarówną kasztelaną Sądecką, od której czterech synów zostało, Mikołaj, Jędrzej, Jan i Piotr; ty-leż córek, z tych Barbara ślub czystości uczyniwszy, pannieńskie sobie życie, przy kościele Krakowskim Ś. Barbary obrala, bogate szaty swoje i strój białogłowski, na ozdobę Bogu w tymże kościele poświęciła, fortuną się swoją z ubogimi dla Chrystusa chętnie dzieląc, szczydrobliwości jej doznał nowieyat nasz Krakowski w roku 1603. affektu, wdzię-

czność nasza przed Bogiem, nigdy nie zapomni, z którego i honoru sług Bozkich, gorliwą zelantką zawsze się stawiła szczypiącym go, i siła stosów tak od należących do siebie, jako i obcych wytrzymała. Cheiano ją pogróżkami, i bogatemi obietnicami, od przedsięwziętego stanu powściągnąć, ale nieprzelamana była. Widzieć zaś było, w tak wielkiej parentelatee, prawdziwe poniżenie, w takiej fortunie, kontempt rzeczy i nadziei światowych, w konwersaeyi święte zbudowanie, roztropność w wszystkich procederach, dobroć i przymilenie w obyczajach, na modlitwach ustawicznych, złączenie z Bogiem; tak w rozmaitych cnotach ćwicząc się, dopędziwszy lat pięćdziesiąt życia swego, poszła po koronę niewinnego życia w Krakowie 1607. przy tymże kościele pochowana. *Skarga Gospodarstwo duchowne Histor. Domus Profes. Crae.* O drugich dwóch siostrach jej świadczy *Cichoc. Alloq. Osecen. lib. 2. cap. 20. i Kazanie Roczna pamiątka*, że się w klasztorze Chelmińskim, na wieczną służbę Bogu oddały, pod reguła Ś. Benedykta; to jest Elżbieta Krystyna dwóch imion, i Izabella Zofia. O czwartej nie mogłem się nigdzie doczytać. Drugim po Bonarownie ślubem obowiązał się Jan Dzikownie, z której jedna tylko córka Anna, złączona dożywotnie z Ossolińskim wojewodą Sandomierskim. Po Dzikownie, pojął Mniszechownę podkomorzankę koronną, z tej syn Henryk. Z młodych lat ten Jan wojewoda Krakowski, pod instytucją Jana Wieliczki, w naukach wyzwolonych doweip polerował, do Lipska potem na nauki wysłany, kędy natenczas Marcin Luter, wojnę katolickiej wierze wypowiadał, tam się heretykiem jadem zaraził, przecieź to osobliwsza, że się wszystkie dzieci jego, wyjąwszy jednego Jędrzeja kasztelana Radomskiego, tak ojcowskich jako i stryjowskich błędów, jeszcze za żywota ich wyprzysięgły, jako niżej obaczysz: z Lipska do Padwy się przeniósł. Dorosłszy lat większych, z Stanisławem Tęczyńskim podkomorzym Sandomierskim wujem swoim, do Palestyny się wyprawił, gdzie wielką część Afryki i Azji zlustrowawszy, i miejsca święte nawiedziwszy, gdy do ojczyzny powrócił, na dworze Zygmunta I. między sekretarzów królewskich zasłużył być policzonym. Zygmunt zaś August, widząc w nim wielki doweip, niemniejszą roztropnością attemperowany, do Karola V. Cesarza, na sejm w Wormacyi złożony 1545. posłem go swym wysłał; kędy dawne z tym monarchą przymierza utwierdził, za co wziął Kazimierskie, a w roku 1550. Rolatyńskie starostwo, o czem uciniek listu królewskiego położył Okolski. Wkrótce do Wołoch jeździł, żeby tam był imieniem królewskim od Bogdana hospodara Wołoskiego przysięgę wierności

odebrał: kędy jako mówi *Januszovius w prefacyi do Statutu swego*, zawile i przytrudniejsze niektóre tej ojczyzny interesa szczęśliwie uspokajał: 1554. już będąc kasztelanem Belzkim, w lat trzydzieści wieku swego tę godność wzięwszy, postąpił na województwo Belzkie, gdy na Poswolską ekspedycją, znaczny rycerskich ludzi komput stawił: z tego krzesła przesiadł się na Lubelskie, przy którym wraz trzymał i laskę wielką koronną. Popisał się na tej funkeyi ojczyźnie, gdy za jego powodem najpryncypalniej, unia Wielkiego Księztwa Litewskiego z Koroną, od półtorasta lat pożądanego skutku doszła, i księstwo Oświęcimskie inkorporowane 1569. Przed samą prawie śmiercią swoją, Zygmunt August województwo mu Krakowskie konferował, przydawszy mu do tego i starostwo tegoż miejscea, i przy marszałkowskim urzędzie w cale zostawiwszy, o czem przywilej królewski z wielką jego pochwałą, i dzieł wyliczeniem znajdziesz u Okolskiego. Po śmierci tego Króla podczas *interregnum*, miłość jego ku ojczyźnie znacznie się wydała, bo gdy do niego Karol Król Francuzki, Henryk książę Andegaweński, i matka ich Katarzyna, podarunki bogate przysłali, życząc sobie, żeby był na przyszłej elekeyi, Francuzkiej partyi interes utrzymywał, mąż nieskorumpowany, i podarunki odrzucił, i tego który je przyniósł, (był rodem Polak) surowie zgromił: chcąc się przez to i suspicyi złego uchronić, luboć wprawdzie była i inszaracya: bo na tej elekeyi Szwedom sprzyjał, ojcu Zygmunta III. potem Króla Polskiego, zkąd też wielu Francuzkiej stronie przychylnych, tak był na siebie zajął, że mu niektórzy z nich zadawali, jakby się sam tronu Polskiego domagał: przecież Jan choćci wielu miał po sobie, którzy z nim Szweda do korony żądali, widząc daleko liczniejszą drugą partyą, a niechcąc domową wojną, milej ojczyzny rozrywać, do Henryka się ze swemi nakłonił, którego gdy na granicach naszych stanął, wdzięcznie powitał, i w Balicach dziedztwie swoim hojnie uczęstował; zwykł był jednak niby wróżąc, mówić: że z tego Króla, ojczyzna pociechy mieć nie miała: eo się wkrótce ziściło. Na tej elekeyi, ba i przy koronacyi, tak zwawie *articulum Confederationis de fide*, to powagą swoją, to wzmocnioną natenczas w Polsce herezyą, utrzymywał; że gdy Henrykowi przysięgi tej prawowierni o wiarę katolicką zelanci odradzali, Firlej z Koroną, którą przed Królem niósł, chciał wynijść z kościoła: atoli tegoż samego roku, to jest 1574. 27. Sierpnia umarł, w kalwińskiej sekcie, do której więcej powagą swoją ludzi pociągnął, niżeli ministrowie heretycy: pogrzebiony w Rocku. *Varsav. Neugeb. Trices. in Epigram. Papr. Okol. Hosius t. 2. epist. f. 271.*

Henryk arcybiskup Gnieźnieński, najmłodszy syn z Mniszechówny, Jana wojewody Krakowskiego i marszałka, to imię wziął od Henryka Króla, który go do chrztu trzymał w Krakowie 1574, którego roku, gdy go ojciec odumarl; matka pozostała, w katolickiej go wierze świątobliwie wychowawszy, najprzód w ojezyzuie na nauki dała, a potem do Graeu, ztamtąd do Rzymu wysłała. Przyjął go osobliwym affektem Klemens VIII. Papięz, ile kiedyś w Polsce nuncyuszem będąc, dobrze znał dom Firlejów; w jak wielkiej był natenczas u wszystkich estymacyi, z tego poznać, że go Klemens *Camerarium, Praelatum domesticum, Comitem Palatinum, ac utriusque Signaturae Referendarium et Prothonotarium* uczynił, i z temi tytułami, gdy szkoły wyższe z pochwałą zakończył, z swoim do Polski ablegatem kardynałem Rajetanem, do ojezyzny wyprawił, dawszy mu piękne enót jego zalecenie: znajdziesz u Okolskiego list w tym punkcie papięzki, pisany do brata jego rodzzonego Jana: pokazał szczególny affekt ku rodakowi swemu S. Stanisławowi Rostce, Henryk, bo u stolicy apostolskiej 1606, uprosił, żeby akta niewinnego młodzieniaszka, publiczną kościelną jurysdykcyą, roztrząśnione i approbowane być mogły: jako to o nim świadczy Krzysztof Chodkiewicz potem wojewoda Wileński, w oracyi swojej o tym świętym do druku podanej. Tegoż respektu doznał i u Zygmunta III, Króla Polskiego, bo najprzód proboszczem Płockim, scholastykiem Krakowskim, kanonikiem Sandomierskim urosł, wkrótce wziął sekretarstwo większe koronne, dalej referendaryą koronną i probostwo Miechowskie: z temi tytułami legacyą sprawował do Klemensa Papięza w trudnych tej ojezyzny interesach, atoli on wszystko to obrotnym swoim dowcipem szczęśliwie uspokoił. Miechowski konwent pamiętny rządów jego, bo nie tylko, że go w karność zakonnej noweni ustawami obostrzył, ale też wielą laskami swemi nadal: murem z tyłu klasztor opasał, i wygodne dla braci rezydencye postawił, kościół z gruntu nowym dachem pokrył, Zakrystyą większą sklepieniem, tynkiem, i apparatus przyozdobił: ornat, dwie dalmatyki, kape i antependium, złotem i jedwabiem bogate sprawiwszy. *Altare privilegiatum* z odpustami za zmarłych, od Pawła V, uprosił, i niektóre przywileje temu miejscu od Zygmunta Króla wyjednał, o czem *Nahiel, fol. 855*. Pieczęć potem mniejszą koronną z biskupstwem Luckiem trzymał, którą postąpiwszy na Płockie, spuścił: na tem siedząc lat sześć, przeniesiony na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie, ledwo dwie lecie na niem przydując, świat ten pożegnał 1626, wieku swego 52: nieplonnie sobie wróżąc, mówił; że na tej stolicy nie długo miał zabawić:

jakoż wszedłszy tylko na tę katedrę, grób sobie z marmuru wystawił, i trumnę ołowianą z sobą wozić kazał, w domu na nią często patrząc, do świętej się gotował śmierci; a najprzód dobroczynnością jego, wiele się domów Bożych szczyeci, kościołowi archikatedralnemu Gnieźnieńskiemu, od złota i pereł drogą, szesnaście tysięcy tamtych czasów szacowaną infule, statwę także S. Barnaby apostoła, (rozumiem że srebrną, bo autor nie przydał) darował. W kollegiacie Łowickiej ołtarz marmurowy postawił, w tejsze ciało całe Ś. Wiktoryi Panny z Rzymu sobie przysłane, i znaczne relikwie Ś. Bennona biskupa, od książećcia Brabantskiego Gwillhelma, sobie darowane, złożył. Tamże OO. Bernardynom piękną strukturą, ale niemalym kosztem, organy wyniósł. *Vadingus in Annal. Minor. tom. 6. an. 1468. num. 25.* W Lublinie przy kościele OO. Dominikanów, na cześć drzewa krzyża świętego, kaplica sumptem jego stanęła. *Bzovius in Annal. 1400. num. 12.* luboć temi czasy gdy to piszę, już do inszej nowo erygowanej, to święte drzewo przeniesione, widzimy. W Ciemiernikach dobrach swoich, i kościół na cześć Najśw. Matki wspaniały z fundamentu wymurował, kapłanów którzyby *Officium* przy nim codziennie śpiewali, corocznie prowentami opatrzywszy, i pałac tamże kosztowny, dla swej i swoich sukcesorów wygody. OO. Bonifratellów tak w Łowiczu jako i w Pultusku, pierwszy wprowadziwszy; szpital i kaplicę wymurowawszy, fundował i nadał. *Ciosnowski in Vita B. Joan. Dei, lib. 2. cap. 24.* Z jegoż szkatuły powstały, most do zamku Pultuskiego wspaniałe wymurowany, ogród tamże murem w kolo opasany, i pałac Brokowski dla biskupów Płockich, z ziemi wywiedziony, wszakże go sukcesor jego dokończył. Wydawały się krom tego w nim, ludzkość ku wszystkim i laskawość prawie przedziwna, tak dalece, że się zdalo wielom, że się gniewać nie umiał. Affekt ku Bogu i pobożność osobliwsza, miłosierdzie na ubogich z powinną compassją. Powagą wielką i splendorem, prymacyalną godność utrzymywał: w radach wielkiego rozsądku, i dla tego Pańskim sercom miły, tak że go Zygmunt III. do Szwecyi jadąc, chciał mieć swojej podróży towarzyszem. Pisali o nim *Łubieński in Plocen. Damalew. in Archiep. Nakielski, Okolski.*

Mikołaj wojewoda Krakowski, najstarszy syn Jana wojewody Krakowskiego i marszałka z Bonarowny, ojciec w tychże błędach, w których się sam był uwikłał, chcąc go moeniej utwierdzić, do akademji Niemieckich i Francuzkich na nauki wyprawił, rozumny młodzian, zważywszy heretyckie kolo wiary, nie jednostajne, i owszem z sobą niepogo-

dzone nigdy różnice, nad wolą rodzicielską do Rzymu pobiegł, gdzie się katolickiej lepiej przypatrzawszy prawdzie, błędów wszystkich wyprzysiągl 1569. *Hosius Epist. tom. 2. f. 271.* Znać w nim było prawdziwe nawrócenie, kiedy po śmierci ojcowskiej w Krumlowie; kościół predykanom odebrawszy, dawnej religji kapłanom przywrócił, pędzlem ściany tegoż domu Bożego, i organami ozdobiwszy; toż i w innych do-
brach uczynił, które spadkiem po Bonarach, na dom się Firlejowski zwały, że w nich wiarę katolicką przywrócił. *Cichoc. alloq. Osecen. lib. 2. cap. 7.* Tym swoim przykładem wielom, ale osobliwiej braci swojej rodzonej, drogę do owezarni Chrystusowej utorował. Był to Pan (jako mówi Januszowski w dedykacyi; statutu, który on, jego staraniem i nakładem zebrał, i do druku podał) dla wyboru nauki, experyencyi w rzeczach, doskonałego rozsądku, biegłości w różnych językach, tej w ojczyźnie estymy, że go w najprzedniejszych legacyach zażywała, jako kiedy między innemi do Francyi jeździł, po Henryka na tron Polski obranego, i znowu do Francyi, według *Okolsk.* do tegoż Henryka, sollicytując go o powrót do swej korony. Potem do Wiednia do Maxymiliana Cesarza, zapraszając go na tron Polski, gdzie gdy go na to namówić nie mógł, do Stefana się Batorego strony nakłonił, od którego wziął kasztelanią Biecką i referendarstwo koronne, starostwo Nowomiejskie i Pilźnieńskie, bo Kazimirskie jeszcze od Augusta miał konferowane. Za tegoż Króla z Gdańszczanami wojnę, z niemalym roztropności swojej zaleceniem zakończył: na którą, jako i do Moskwy, znaczny kompat ludzi do boju wystawił. Po śmierci Stefana, z generalnego w Wiślicy zjazdu, Nowemiasto, jego opiece zlecono, a na praesidium do niego, rycerstwo powiatu Pilźnieńskiego, o czem *kouстыtucyje 1587. fol. 439.* luboć on kilka chorągwi z swojej szkatuły, na obronę i każdą potrzebę ojczyzny trzymał, w wielkiej jednak karności, żeby nikomu przykrymi nie były. Jeździł potem do Rudolfa Cesarza, na przyjęcie od niego przysięgi, i od jego stanów, na tranzakcyą Będzińską 1589. w Pradze, już natenczas województwa Krakowskiego krzesło zasiadłszy; wkrótce Maxymiliana arcyksięcia Austryi, z Polski do Bytomia swoim kosztem odprowadzał. Z Dymitrem Solikowskim do Infant komissarzem wysłany, księztwo to w prowincyą obrócił, i porządkiem koronnym ułożył. Dla tych cnót swoich, był u wielkich Panów w osobliwszych respektach. Klemens VIII. pisząc do niego mówi: *Diligimus te, et plurimi facimus virtutes tuas.* Maxymilian i Rudolf Cesarze z szczególnym się affektem ku niemu odzywali, co poznać z ucinków listów ich u *Okol.* Król Hiszpański

przez swego posła, hrabi mu tytuł ofiarował, luboć go przyjąć nie chciał, o czem pisze brat jego podskarbi. Stefan Król chwalił w nim *singularem probitatem, praeclaras animi et corporis, dotes, doctrinam et usum rerum non vulgarem*. Zygmunt III. zowie go senatorem *usu rerum peritissimum, consilii dexteritate sagacissimum, animi constantia atque magnitudine gravissimum, integritate spectatissimum*. Rzeczpospolita do korektury praw swoich zdolnego osądziła, *Constitut.* 1590. f. 564. *Sparnorchius. Varsavicius de optimo Statu libert. i Neugeb.* książki swoje jego pochwalami zagęścili. Krom starostw, lennem prawem puszczone mu Chordeżą i Szerokomlą, przydał do tego Przybysławicę Henryk Król; tak zasłużony senator; poszedł po zapłatę swych cnót w roku 1601. czyli raezej 1599. Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Elżbietą Ligęzianką, ta mu powiła syna Mikołaja, i córek pięć, to jest Zofią Gostomską wojewodzinę Kaliską, Annę Tęczyńską kasztelanową Poznańską, Katarzynę Kopeciową kasztelanową Brzeską, Elżbieta i Krystyna, w klasztorze Panieńskim na wieczną się służbę Bogu poświęciły. Po Ligęziance pojął Agnieszkę Tęczyńską, rodzoną siostrę wojewody Krakowskiego, z tej zostawił syna Jana, który posłował na sejm 1633. o czem *Constitut. fol. 35.* bezpotomny jednak zszedł z tego świata 1641. Córek także z Tęczyńskiej było dwie, i te za świętą weszły klauzurę: jakoż *Węgrzynowicz w historyi Benedyktynskiej* powiada, że trzy wojewodzanki Krakowskie Firlejowny w klasztorze Chelmińskim kwitnęły. Z tych Zofia, konwent tameczny ksienią rządziła 1634. roku, *Brzechwu Pochodnia, i Historya Bydgoskiego Collegium*: zapisała jej szcudroblivość na tanto mniej see, gdy do ukrzyżowanego Chrystusa, opat bogaty darowała 1650. roku.

Mikołaj wojewoda Sandomierski, syn Mikołaja wojewody Krakowskiego z Ligęzianki, starosta Lubelski i Razimirski, w cudzych krajach, jako Niemczech, Anglii, Hiszpanji, Francyi, całe dwanaście lat, to na naukach filozoficznych i matematycznych, to na jurisprudeneyi przepędziwszy, na dworze Zygmunta III. czas niejaki bawiąc, do najwyższych w tej ojezyźnie funkcyi się sposobił; jakoż wkrótce to w trybunale koronnym marszałkując, samej tylko sprawiedliwości i Boga upatrywał, to posłując na różne sejmy, tego najbardziej przestrzegal, żeby ojezyzna uszczerbku w czem nie miała; kommissyi przydując, do taxy przedawania rzeczy, z sejmu 1623. naznaczony, piękną rzecz, każdy przyzna, że uczynił, kiedy przeczyta ustawę przedawania rzeczy od niego skoncypowaną: *Potocki w Genturyi swojej fol. 440.* tak o nim mówi, *Civilis*

prudenciae phoenix, omnigenarum elegantia scientiarum clarissimus, nondum plane virilem adeptus togam, praeclarissime obivit legationem in Transylvaniam. Był najprzód kasztelanem Bieckim, jakom go czytał 1616. na dwóch miejscach, i *Petricius* z tym honorem, przypisał mu *lib. 5. Ethic. Aristot.*, potem Wojnickim, do Ferdynanda Cesarza posłem był deputowany, tej jednak swojej legacyi, dla rebelli w Czechach zakurzonej, nie mógł dokończyć: przecież w Węgrzech potem szczęśliwie wszystko odprawił: za co mu Cesarz danym do niego listem dziękuje: wolno go czytać u *Okol.* Naostatek na krzesło Sandomierskiego województwa przeniósłszy się, z tego na wieczność poszedł. Pojął był pierwszą żonę Reginę Oleśnicką, z której czterech synów spłodził, i córki dwie: z tych jedna Elżbieta, najprzód weszła w kontrakty małżeńskie, z Krzysztofem Sapichą podczaszym Litewskim, po nim z Jerzym Ossolińskim wojewodą Sandomierskim, a potem kanclerzem. Katarzyna zakonne sobie życie w Lublinie obrala. Anna za czasów *Okolsk.* jeszcze była niedorosłą. Tenże *Okol. tom. 2. fol. 405.* twierdzi; że druga po Oleśnickiej małżonka jego była Marya, córka wojewody Wołoskiego.

Jędrzej kasztelan Lubelski, najmłodszy syn Mikołaja wojewody Sandomierskiego z Oleśnickiej. Mąż był rycerski i rotmistrz królewski, kwitnął jeszcze 1655. żona jego Warszyczka kasztelanek Krakowska, atoli zszedł *sterilis.* Stanisław brat jego najstarszy, w młodym wieku zniknął. Henryk brat drugi, prawie we dwunastu latach do cudzych krajów wysłany, zwiedziwszy Niemieckie kraje, z Jerzym Ossolińskim posłem, do Rzymu pospieszył: tam dwie lecie zabawiwszy, Francją odwiedził, potem Belgium i Anglią: po śmierci jednak ojcowskiej do ojczyzny przywołany, pogrzeb sprawiwszy ojcu z ostatnią posługą, sam się do Włoch powrócił, duchowny sobie stan obrawszy: w Peruzu tedy trzy lata, wyzwołonym naukomłożył z dziwną układnością, modestją, i pobożnością młodzian, nie mniejszym staraniem o cnotę zabiegając, jak o mądrość; ztąd mszy świętej żadnego dnia nie opuścił, pacierze kapłańskie, lubo jeszcze do nich nie był obowiązany, klęcząc mawiał; żywoty świętych ustawicznie czytywał: pieszo do Loretańskiego domku, i na inne święte miejsca chodził, ubóstwo od stołu swego karmił, nogi im umywał: ciało niewinne surowiej smagał, tak że po śmierci, jawne tego na ciele widzieć było znaki: trzy razy w tydzień do stołu Pańskiego przystępował: noey na modlitwie trawił, także też pewnego czasu, gdy go tak modlącego się sen zmorzył, a z świecy skra na czapkę jego padła,

i długo tłąc się, z fetoru domowym jego suspicyą uczyniła, wpadli ci do Henryka, i znaleźli w kolo głowy ogień krążący się, przecież bez najmniejszej ciała jego skazy. Tak gdy wielkie o sobie nadzieje wzniecił, maligną strawiony 1640. wieku swego 18. z wesolością serca umierając, tamże w Peruzu pochowany. *Felix Verducciolus* miał na jego pogrzebie oracyą, i do druku ją podał. Zbigniew trzeci brat starosta Lubelski, posłował na sejm 1637. *Constit. fol. penult.* a w roku 1643. deputat na trybunał koronny, miał dwie żony, pierwszą Annę księżna Wiśniowiecką starościeńką Owrucką, drugą brał w roku 1648. Katarzynę Opalińską marszałkownę wielką koronną. Z pierwszej było dwóch synów, Mikołaj, i Jan, czego dochodzę z ich oracyi, którem czytał, gdzie stryjowi swemu Jędrzejowi kasztelanowi Lubelskiemu, świąt wieszowali 1655. z tych Jan zszedł młodo. Mikołaj starostą był Lubelskim, a z Anny Noskowskiej spłodził dwie córki, Teresę i Katarzynę *steriles*, i dwóch synów, Jana prędko zmarłego, i Józefa, którego z Frąckiewiczówny, tylko się córka jedynaczka Maryanna została, tych czasów wydana za Karola Sapiechę wojewodzica Brzeskiego Litewskiego.

Jędrzej kasztelan Radomski, drugi syn Jana wojewody Krakowskiego i marszałka, posługając na sejm 1589. wziął był kasztelanią Małogoską, a z niej postąpił na Radomską, trzymał i starostwo Kowelskie, z sejmu 1591. deputowany był na trybunał Radomski *Constit. fol. 610.*; 1593. do kwarty Rawskiej, *Constit. fol. 647.*; z sejmu 1601. do korektury prawa koronnego, *Constit. fol. 734.* Z tego poznać, że w Okolskim źle rok śmierci jego naznaczono 1563. chyba to 1605. Był to człowiek zacny, ale mu herezya, którą po ojcu uporeczywie w sukcesyi utrzymywał, do wyższych tamę rzuciła honorów, eo i o jego ojcu napisał *Potoc. Centur. fol. 369. Non excludendus fuisset Polono sceptro, si uti regere sententias, et liberis moderari vocibus noverat praeclare ac solerter, ita Numini et religioni parere didicisset.* Z drugą żoną Maryanną Leszczyńską żył bezpotomnie, z pierwszą Kocińską, trzy córki na świat wydał, Annę Tarnowskiemu wojewodzie Inflantskiemu, Zofią Janowi Raszewskiemu, trzecią Marcinowi Czuryłowi lowezemu Krakowskiemu, staroście Niepołomskiemu, zaślubione; i synów dwóch. Ucząc się w Lipsku ten Jędrzej 1570. wydał do druku, *Elegiam de Resurrectione Domini.*

Jędrzej wojewoda Sandomierski, a przedtem kasztelan Bełzki, syn młodszy Jędrzeja kasztelana Radomskiego z Kocińskiej, tegom ja w tomie pierwszym, między wojewodami

Sendomierskiemi, Piotrem nazwał, bo go tak okrzył, *auctor Książke Stacye Żołnierskie*, atoli *Okol.*, *Potocki Centur. Virorum fol. 32.* *Samuel Szymanowicz Kawaler Polski, Histor. Coll. Luceor.* Jędrzejem go zowią: na Sendomierskie wstąpił znać 1649. którego roku Dominik Książę Zasławski pomknął się na Krakowskie, o nim *Potoc. Honores promptitudine obsequii non accersitos, sed ultro quasi supplices sero admisit, nec famam ostentanda virtute, aut per artem quaesivit. Eum capularis plane, quae laborum maxime bellicorum est meta, non manumisit Senectus, quominus suae immoreretur victoriae. Illum post Zbaravianum obsidium, Suguntinae prope fumis, et omnium elementorum, victor ille exercitus, emorientem plane, humeris suis extulit imperatorem. Tam arctae obsidioni, cum rarus supervivisset miles, primus ex ducibus belli, fato functus est Firlejus.* Miał według *Okolsk.* dwie żony Dorochostajską, i Przyjemską; z obiema jednak według niego, żył *sterilis*: atoli *Mokrski w kazaniu Mężtwo*, syna mu Jędrzeja przypisuje, i *MS. Ks. Kieczyńskiego kazanie*, o Dorocie wojewodzance Sendomierskiej w panieństwie zmarłej, w Lublinie u OO. Bonifratellów pochowanej, namienia. Jan brat starszy Jędrzeja wojewody Sendomierskiego z pierwszej żony Katarzyny Orzechowskiej, miał córkę Borkowską kasztelanową Lubaczowską, i syna, Jędrzeja zda mi się, ile że *Starowol. in Monumen. fol. 327.* pisze nadgrobek, który w Holubach, syn Jędrzej ojcu Janowi postawił. Drugą miał Zosią Sienicką dziedziczkę na Bończy, ale z nią nie miał potomstwa.

Jan podskarbi koronny wielki, trzeci syn Jana wojewody Krakowskiego i marszałka: z młodych lat swoich, z bratem Piotrem w Rzymie będąc do starożytniej przodków swoich od ojca odrzuconej, wrócił się wiary, sprofanowane tedy od heretyków kościoły w Dąbrowicy, Janowcu, Lewartowie, Rocku, Markuszowie, nazad katolikom oddawszy, jak na nowe po bezbożnem sprofanowaniu zdobył i nadawał. W roku 1573. posłował z inszemi do Francyi, po Henryka Króla, a w roku 1589. posłując na sejm, wziął podskarbstwo wielkie koronne, wziął potem 1590. starostwo Lubelskie, bo Kazimierskie dawniej mu konferowane było. Nadgradzał mu Król Zygmunt, jego ku sobie przychylność, kiedy imieniem województwa Krakowskiego, wielkim kosztem do niego jeździł, zapraszając go do korony, kiedy do Rudolfa Cesarza posłem od niego wysłany, tegoż sumptu nie żałował. Na podskarbstwie z piękną się ku ojezryźnie popisał rezolucyą, kiedy, żeby był nie płatnemu wojsku, należyty żółd wyplą-

cił, własne swoje dziedziczne zahartował dobra: dziewiętnaście lat na tym urzędzie przepędziwszy, to jest aż do roku 1608. *fidelissimus aerarii praefectus*, jako go zowie Potocki, laty i pracami stargany, dobrowolnie na ręce królewskie ten urząd spuścił, wzięci był wprawdzie potem kasztelaną Wojnicką, ale nie zaraz, to jest aż po śmierci Sebastjana Lubomirskiego. Ofiarował mu Król Zygmunt 1613. Sandomierskie województwo, przyjąć go jednak z pewnych racyi niechciał, jakoż drugiego roku żyć przestał, to jest 1614. Pisał się z Knyszyna i Secygniewa, który kupił był 1590.; *jest w druku, jego list Łaciński, który pisał do syna. Z Gertrudy Opalińskiej marszałkowny wielkiej koronnej, cztery córki zostawił, Zofią Noskowską podkomorzynę Lubelską, 2do voto Brochowską Pawłową kasztelanową Zakrocimską. Ratarzynę Lanekorońską kasztelanową Wiślicką, atoli Hieronim a S. Hyacintho w Kazaniu Mądra Tekułka*, imię jej daje Zofia, i przydaje, że po śmierci męża swego Samuela kasztelana Sądeckiego, kościół od niego zaczęty wielkim nakładem i z piękną ozdobą kończyła, życia tego śmiertelnego dokonała 1645. To kazanie przypisał siostrom jej dwiema, Dorocie ksieni, i Maryannie mistrzyni klasztoru Lubelskiego pod regułą Ś. Brygitty. Z synów jego pierwszy, Jędrzej starosta Kazimirski i Medycki, pod Chocimem w licznym ludzi swoich kompuście stanąwszy, jawne dał dowody kawalerskiego serea, złączył się był dożywotnie z Zofią Daniłowiczówną wojewodzanką Ruską, z której:

Stanisław kasztelan Lubelski, a przedtem podkomorzy, syn Jędrzeja starosty Kazimirskiego, komissarzem był wojskowym 1648. przeciwko Kozakom, z Zbigniewem starostą Lubelskim, ten pojawiaszy Dorotę z Obor Leśniowolską kasztelanekę Podlaską, spłodził z nią dwóch synów, Jana i Jędrzeja, atoli obadwa *steriles* zeszli, jakom czytał na jurydycznej genealogji Oleśnickich, Stanisław też ojciec ich, po śmierci żony swojej, kasztelaną Lubelską bratu swemu stryjecznemu Jędrzejowi spuściwszy, obrał sobie stan duchowny: Probostwo tedy Ciemiernickie trzymając, o żadne prelatury nie zachodząc, wszystek się na to udał, żeby był dusz sobie powierzonych zbawienia pilnował, sam tedy najlichszym sakramenta administrował, do chorych jeździł, lubo w staraniem latami i pracami zdrowiu.

Henryk biskup Poznański, drugi syn Jana podskarbiego koronnego, tylko co się z cudzych krajów powrócił, a na dworze Zygmunta III. stanął, referendarzem koronnym zawołany, a w krótkim czasie, wziął w administracyą opactwo

Tynieckie, szczodroblivość jego temu miejscu świadczołą, sławi *Szczygiel. in Tinec. fol. 119.* którą tak zakonnikom, jako i Bogu, którego przybytek zdobił, wielce się przyznilił. W senacie potem zasiadł, od Władysława IV. na biskupstwo Przemyskie poniesiony, na tem mało coś zabawiwszy na Poznańskie 1635. poświęcony, nie wjechawszy na nie, świat i wszystkie nadzieje o sobie pożegnał. O nim do kapituły Poznańskiej pisząc Władysław Król mówi. *Cujus ea generis atque virtutis, ac meritorum est amplitudo, tanta in domo sua honorum satietas, ut magis ambiatur, quam ambiat, et magis jam timeri possit, ne oblatos honores, respuat, quam dubitari, an maximis dignus parque sit. Quod ipsum in deferendo illi Episcopatu Posnaniensi verebatur, cum magis nostra ac Reipublicae interesset, ut illi deferatur, quam sua, ut acciperet etc.* Fundował OO. Reformatów w Kazimierzu nad Wisłą 1627. pod tytułem Zwiastowania Panny Maryi.

Piotr wojewoda Lubelski, czwarty syn Jana wojewody Krakowskiego i marszałka, w historii i innych naukach do podziwienia wypolerowany, w rycerskich sztukach nie ułknionego serea, świadkiem Inflanty i Transilwania, ojczyznę kochający, dla tego go też na różne narażała funkcyę, jak to 1609. do kwarty Rawskiej: *Constit. fol. 90.* komissarzem do traktowania z związanem wojskiem: *Constit. 1613. fol. 5.* na trybunał Radomski 1618. *Constit. fol. 3.*; te zaś i inne jego zasługi koronując, naprzód mu konferowała kasztelanią Zawihowską, dalej Biecką, w krótcę Wojnieką, nakoniec województwo Lubelskie i starostwo Parcowskie, umarł 1619.; będąc w Rzymie, od kardynała Bellarmina do wiary prawdziwej nawrócony, zakonowi naszemu na potem stał się przychylnym. Związał się był dożywotnie z Jadwigą z Hermanowa Włodkowną wojewodzanką Belzką, z której dwie córki, Zofia z Mikołajem Potockim herbu Pilawa kasztelanem Krakowskim i hetmanem wielkim koronnym, Eufrozyna z Lassockim podczaszym Lubelskim skolligowane. Synów zaś czterech: z tych Stanisław młodo umarł. Jan był proboszczem Pultuskim kanonikiem Płockim.

Piotr kasztelan Ramieniecki, starosta Trembowolski, trzeci syn Piotra wojewody Lubelskiego, w Moskiewskich, Turckich, Tatarskich, Pruskich ekspedycjach doświadczonego mężstwa wojownik, osobliwie jednak gdy pod Ramieniem przeciwko Abaszy Baszy, kilka chorągwi ludzi zbrojnych sprowadził, z którymi na dobro ojczyzny, na sławę domu swego pracował; dwóch synów straciwszy, z których

Mikołaj z Grudzińskiej zrodzony, już rotmistrzem będąc, z ludźmi od ojea do obozu wysłany, gdy się w oczach całego wojska mężnie, i szczęśliwie nie raz potykał, śmiertelnie raniony, z tego razu umarł: *Katafalk rycerski na jego pogrzebie*: i sam za niemi poszedł 1640. o czym nadgrobek jego w Krośnie wystawiony świadczy. *Starowol. in Monum.* Miał zda mi się i drugą żonę Agnieszkę Balownę: póki żył na nasze kollegium Krosieńskie dobroczynny. Mikołaj czwarty syn Piotra wojewody Lubelskiego młodo z tym się rozszedł światem 1640. wieku swego 35. w Krośnie pochowany. *Starowol. in Monum.* Tego z Zofji Skotnickiej dwóch synów było, Mikołaj kanonik Krakowski, i Jan kasztelan Sanocki, a przedtem podobno podczaszy Przemyski, komissarz z sejmu 1690. do pogranicznych dyffereneyi, *Constit. fol. 18.* temu Weronika Wichrowska herbu Pomian, miecznikowna Halička powiła cztery córki, Teresę Cetnerową starościeną Barecką, Zofią naprzód Strzemeską, 2do Świrską starościeną Salsnicką, 3tio Radecką chorążynę Belzką; trzecią Konstancją Wojakowską, czwartą Hańską Urszulę i syna Jędrzeja kasztelana Kamińskiego: od tego z Anny Lanckorońskiej kasztelanki Radomskiej, została się córka Weronika Scypionowa, starościna Lidzka i syn Jakób, ale młodo ostatni z tego domu 1730. wszedł do grobu.

Ks. Kojalow. in MS. pisze że Firlejowna była za Stanisławem Niemirą herbu Gozdawa. Joanna Eleonora Firlejowna, za Witowskim kasztelanem Sandomierskim 1681. *dedicat. Postilli Ks. Wujek*, dobroczynna na panny zakonne Lubelskie Karmelitki, które pod czas powietrza w dobrach swoich hojnie provideowała. Elżbieta Firlejowna za Opalińskim wojewodą Rawskim, pochowana w Lubelskim naszym kościele, na naszych dobroczynna, *Histor. Coll. Brest. Concio P. Kaczyski.* Samuel Firlej podkomorzy Czarniechowski, podpisał elekeyą Jana III. 1674. W Bydlinie za Krakowem; kościół na skale wystawiony, nade drzwiami jego herb Lewart wyrażony, znać że z tego domu, ktoś był fundatorem. To też za osobliwszą rzecz w tym domu uważa *Potoc. centur. fol. 442.* że lubo Firlejowie, tak częste do postronnych panów legaeye odprawowali, przecieź żaden exotycznego tytułu, choć sobie ofiarowanych, ztamtąd nie wyniósł. Urszula Jana Mniszcha starosty Lwowskiego małżonka 1660.

Fischhausen. Kasper Fischhausen starosta Dynamundzki 1606. żona Von Groben. *Clag. Lind. Mar. lib. 3. cap. 5.*

FLEMING

HERB.

Wilk powinien być w koronie na dwóch łapach stojący, całym sobą w prawą tarczę obrócony, ogoń u niego zadarty, w łapach trzyma kamień bogaty.

Fleming herbu własnego. Ten dom starożytny z Flandryi w roku 1250. przeniósł się do Brandeburgji, gdzie im nad Elbą rzeką, puścił Albertus Rufus territorium Fleming nazwane, tam rozmnożywszy się, jedni z nich w Turynngji, drudzy w Pomeranji osiedli. Z tych Tham Fleming około roku 1295. dwóch synów spłodził. Jednemu z nich imię Curd, drugiemu Erdman, od jednego z nich linia Flemingów, idzie de Bocken, od drugiego de Martentin. Z tych był Jakób marszałek Pomorski, którego dwóch synów: Jerzy Kasper konsyliarz u kurfirsza Brandeburgskiego ten z Osternowny spłodził trzech synów: Joachima, Fryderyka generała, którego żona de Watzdorfen, Jakóba Henryka, koniuszego Litewskiego feldmarszałka wojsk Saskich kawalera Ś. Jana, żona jego pierwsza Franciszka Sapieżanka koniuszanka Litewska, ale się to małżeństwo rozwiodło. Druga księżniczka Radziwiłłowna kanclerzanka Litewska, potomstwa jednak żadnego po nim nie zostało i Bogusława Bodona generała lieutenanta, którego żona de Wrechen, i z niej dzieci. Drugi syn Jakóba Heino Henryk w wojsku Saskiem i Brandeburgskiem feldmarszałek, z Elżbiety de Phulen, czterech synów zostawił i dwie córki: Elżbietę Maryannę, Jana Przebendowskiego podskarbiego wielkiego koronnego, drugą generała Schaka małżonki, z synów zaś: Jan Jerzy hrabia Fleming generał major w wojsku Litewskim i artylleryi, potem podskarbi wielki Litewski, którego żona Katarzyna de Segris de Bielken, z której familji były dwie Królowe Szwedzkie.

Fleming koniuszy Lit. minister Augusta II. zszedł bezpotomnie. Sukcesya po nim dostała się dwom synowcom. Z tych młodszy w Saxonji osiadłszy był najprzód posłem do Cesarza od Saxonji,

potem ministrem gabinetu Saskiego. Z Lubomirskiej miecznika koron. córki zostawił potomstwo z tych córka wydana za Przebendowskiego. Synów także zostawił kilku: był ten minister starostą Gniewskim mając sobie tę królewskączyzną od teścia ustapioną. Jerzy brat starszy ministra, najprzód był generałem i szefem regimentu gwardyi, dalej podskarbin wielkim Litewskim. Umarł r. 1772. wojewodą Pomorskim, był oraz starostą Brzeskim, Szadowskim, Szereszowskim, człowiek w ekonomice biegłości wielkiej, jakoż i do niezmiernych bogactw, uczciwym przemysłem przyszedł, i dobra swoje dziedziczne po Pocięjach długami obciążone nabył, i wstanie wyborym został. Dobra te po większej części w województwie Brzeskiem Litewskim leżą, od Pocięjów *Włodowa, Rożanka, Terespol, Rzeczyca* od successorów Sapielży kanclerza Lit. z wielą przyległościami. Trzymał także po stryju w Hollandyi hrabstwo Berckloo więcej jak na dwa miliony szacowane. Marszałkował raz w trybunale Litewskim podczas największej seyssy między Czartoryskimi a Radziwillami. Miał za sobą księżniczkę Czartoryską córkę kanclerza Lit. po której śmierci za Rzymską dyspensą drugą córkę pojął. Z pierwszej żony zostawił córkę Izabellę jedyną dziedziczkę niezmiernych bogactw swoich, tę pojął Adam książę Czartoryski. — *Krasicki*.

Wielądek w heraldyce równie jak i *Niesiecki* wyżej, nadaje za żonę temu Janowi Jerzemu podskarbiemu Lit. Katarzynę *de Segris* i córkę Izabellę później za Czartoryskim będącą: gdy tym czasem w genealogji Czartoryskich pisze, iż ten Fleming podskarbi pojął córkę Fryderyka Michała Rs. Czartoryskiego a po jej śmierci drugą siostrę rodzoną, co utrzymuje *Krasicki*. Chyba więc miał ten Jerzy trzy żony, i z pierwszej *de Segris* była ta Izabella z Flemingów księżna Czartoryska, która zostawiwszy córek dwie, Maryannę za księżęciem Ludwikiem Wirtemberskim, Zofią za ordynatem Zamojskim (zmarła r. 1838.), i synów dwóch Adama i Konstantego z powszechnym żalem wszystkich uwielbiających jej wzorowe cnoty familijne i obywatelskie, przeżywszy wielkie zmiany polityczne ukochanej ojczyzny, znaczny wpływ i na jej familią mające, zmarła w r. 1835. —

FOGELVEDER

HERB.

Na tarczy pas rycerski, od prawego boku tarczy, ukosem na lewy rozciągniony, na nim cztery gwiazdy złote,

pole tarczy niebieskie, nad hełmem i koroną, mąż bez czapki, po kolana: przez niego pas, takim kształtem jako i na tarczy, ręka prawa prosto na dół spuszczone, lewa do góry podniesiona, na niej Krogulec stoi: tak opisali ten herb *Paproc. w Gniazd. fol. 1206. O herb. fol. 702. Okol. tom 1. fol. 200. Biel. fol. 709.* Przodek tego herbu, nabył go w Niemczech w Szwajcarskiej ziemi, z kąd potem jego potomkowie, do Polski przyszedli. Podobnego temu herbu używają Baierscy i Sumowscy w Prusiech, ta jednak różnica, że ci tylko trzy gwiazdy, i to w pasie prosto od hełmu na dół idącym, na tarczy składają, ci zaś cztery, luboć i drugie schema *MS. o Familiach Pruskich* położył, gdzie na ukos pas rycerski na tarczy idzie, i jam sam tych czasów, tym go sposobem wysztuchowany widział, nad hełmem także u Baierskich, korony nie wyraził pomieniony *MS.* i mąż w czapce stoi, nie tak, jak u Fogelvederów, w niemieckim stroju. Cóżkolwiek bądź: że się w mniejszych okolicznościach, między sobą różnią herby Fogelvederów i Baierskich, przecież jabym rozumiał, że to jedenże herb, ile że te odmiany, pryncypalniejszej substancji herbu nie mienia. Aże własnego imienia tego herbu nie wiedząc, *Paprocki i Okol.* od familji Fogelwederów, tytuł mu przywłaszczyli, dla tego i ja o Baierskich domu pisząc, położyłem Baierski herbu Fogelweder. Przydaje tenże *MS.* że się hrabiowie de Sternberg Malatin i Treven tymże klejnotem szczycą. Z tych powiada, był Lupoldus hrabia de Treven w roku 1070. Otto hrabia de Sternberg, pochowany z synem swoim w Wiedniu Austryackim 1341. Michał Ruchmejer krzyżak von Sternberg 1414. od jego tedy znać krewnych do Prus za sobą ściągionych, Familianci tegoż herbu rozplenieni, *Baierskich i Sumowskich* imienia nabyli od dóbr dziedzicznych.

Fogelwederowie zaś długo na sławę domu swego w Niemczech pracując, o czem jest list Maxymiliana Cesarza u *Paproc. i Okol.* w te słowa: *Testimonio fide digno, Familiam Fogelwederorum in Sacro Romanorum Imperio, multo abhinc tempore nobilem semper esse habitam, ejusque rei praeclara divorum quondam antecessorum nostrorum, exstant testimonia, majoribus tuis concessa, quibus tum hujus familiae antiqua nobilitas, tum etiam luculenter comprobatur, multos ex eadem familia, praeclaram saepe ac insignem, tam belli, quam pacis tempore, Romano Imperio et Hungariae Regibus, non sine magna virtutis laude, operam navavisse etc.* Do Polski się przenieśli, któregooby jednak roku, zgadnąć trudno. To pewna, że już w roku 1506. Lenart Fogelweder w tych krajach naszych kwitnął, którego córka jedynaczka,

z Tęczyńskim miecznikiem Krakowskim w dożywotnią zmówiona była przyjaźń. Jędrzej brat Lenarta 1539. od którego trzech się synów zostało, Piotr i Jędrzej *Paproc. fol. 702.* od któregoś z nich, był syn Stanisław z Bobolic Fogelweder dwórzaniu Anny Jagiellonki Królowy, któremu w r. 1599. prędko zmarlemu, pozostała małżonka Elżbieta Bużeńska z Gniewieńczyn, wnuczka z córki Walentego Dębińskiego kasztelana Krakowskiego, w Krakowskiem w rynku kościele, nadgrobek postawiła. Stanisław trzeci syn Jędrzeja, proboszcz generalny Miechowski, kanonik Krakowski, archidyakon Warszawski, kanclerz Królowy Anny Austryacki żony Zygmunta III. mąż jak w wielu naukach i językach biegły, tak w traktowaniu interessów tej ojezyny między pierwszemi; w Hiszpanji imieniem Zygmunta Augusta legacją sprawując, o czem namienia *Bielski*, w poczet szlachty Hispańskiej był policzonym, co że rzadka w tym tam kraju, dla tego większą estymacją Stanisławowi przyniosła. U następujących potem Królów Polskich, w tymże był respekie, i słusznie: bo nie było tak trudnej na tę ojezynę nawalności, którejby swoją dzielnością Fogelweder nie wyrównał. Po śmierci Batorego kardynała, probostwo Miechowskie objawszy, zaraz się zakrzętnął koło fabryki od antecessorów swoich zaczętej, tysiąc tedy, i grosza jeszcze z prowentów nie wzięwszy, czerwonych złotych wysypał na jej dokończenie; jakoż cokolwiek ma podziśdzień splendoru tamten klasztor, nie komu innemu, to, tylko szczodrośliwości jego przypisuje. Praw tegoż konwentu i całości jego gorliwym stal się obrońcą, nie długo jednak tu rządził, zszedł z tego świata 1603. wieku swego 78. *To Nakielski pisze fol. 800. o swoim Proboszczu.* Jeszcze i po te czasy kwitnie ta familia; bo Franciszek z Złoty Fogelweder, podpisał konfederacją Krakowską 1705.

de Forge. Filip de Forge dla zasług swoich w obozie Polskim, indygenat tak w koronie jako i w Litwie otrzymał przez konstytucją 1676. *fol. 58.*

Foxius, Jan miał za sobą Katarzynę Skrzyczyńską, z tej było pięć córek, pierwsza Teodozya za Boratyńskim, z tej zostali się dwaj synowie: Jan oflieyał i dziekan Łukowski, Jerzy w zakonie Ś. Dominika, druga Katarzyna za Krassowskim *sterilis*, trzecia Apollonia, naprzód żyła z Wizenbergiem, z którym *sterilis*, 2do z Gnoińskim, z którym miała syna Adama *sterilem*, Zofią Święcieką i Teodozyą zakonnicę a *Visitacione B. M. V.* w Lublinie, czwarta Teresa zakonnica Ś. Norberta w Krakowie, piąta Julianna Suchodolska.

Fraçki herbu Nieczuja, z tą jednak różnicą, że pień jest bez krzyża, i nie stoi prosto, ale jakby leżał na

ziemi, lubo na helmie prosto stojący pieniek, o dwóch sąkach z jednej, o trzech z drugiej strony, przecież bez krzyża, tak go opisał *MS. o Familiach Pruskich*, który to przydaje, że się tymże herbem pieczętują *Farricenses Comites* starodawna familia, co i Frąccy. Piszą się zaś z Frącc na Pomorskiej w starostwie Nowskim, z których był Arnold Frącki naprzód podkomorzy, w krócie kasztelan Chelmiński 1510. dziedzie na Frący, Udzieżu, Ropyłowie i Ramionce, tego urodziła Dulaska, miał za sobą Małgorzatę Ropycką, z którą syna Jana zostawił, ten z Katarzyną Kosteżanką rodzoną siostrą podkomorzego Chelmińskiego, spłodził syna Ludwika, ten z Mielwską herbu Pomian, Józefa syna zostawiwszy, umarł. *MS. de Famil. Prus.* Frącka była za Janem Lichtyanem sędzią Chelmińskim. *MS. Konopat.*

Frąckiewicz herbu Brodzie. Jedenże to dom z Radziwińskimi Brodziecami, którzy w Mazowieckiem województwie, z dawna na dobro tej ojezynie służyli, bo pierwszy Rasper Radziwiński z Czerskiej ziemi, długo w wojsku Litewskim żold prowadząc, wzięwszy w zasługach od Króla znaczne imiona w Litwie, tamże osiadł: którego syna Franciszka, że prostszy gmin Frąccem nazywał, od tego, nowe temu domowi urosło imię Frąckiewiczów; przecież na pamiątkę, z którego szepu wyszli, zawsze się pisać zwykli, albo Frąckiewiczowie z Radzimina, albo Frąckiewiczowie Radzimińscy. Ja lubo o Radziwińskich Brodziecach w Mazowieckiem, mówić będę pod literą R, przecież o Litewskich, tu mi się zdało położyć, a to dla dystynkei od inszych Radziwińskich, którzy są w Litwie na Żmudzi. Franciszek tedy syn Raspra podwojewodzego Połockiego, sam podkomorzy Połocki i pułkownik królewski, za Króla Augusta, zostawił syna Michała, wielkiego za Stefana Króla wojownika, pod Gdańskiem, w Moskwie i Inflanciech, pod Toropcem kilka zameczków swoim ludem dobył: Wspominają go konstytucye 1590. *fol. 568.* podkomorzym Płockim, kiedy posługującym w tym roku na sejm, zebranych pieniędzy z kontrybucyi, Rzeczpospolita powierzała, aby ich na wojenne potrzeby dyspensował; posłował i do Moskwy. Złączył się był dożywotnie z Anną Sapieżanką starościanką Drogięką, siostrą rodzoną Lwa Sapiechy wojewody Wileńskiego i kancelarza, z tej odebrał dwie córki, jedna z nich wydana za Makowieckiego, druga za Talwosza kasztelana Żmudzkiego, synów zaś trzech, Krzysztofa, Mikołaja, i Jerzego: o jednym z nich napisał *Janczyński in MS.* że się w nim była herezya zaplątała, zbór wielkim nakładem dla dyssydentów wystawił, w tem zachorował śmiertelnie, przypadł do niego Lew Sa-

pieha, jako do siostrzeńca swego, i namawiać go począł, żeby o duszy swojej lepiej radził. Zwłaszcza Frąckiewicz, ten tem bardziej nalega, że bliską śmierć jego widzi, księżda mu ofiaruje. Ja prawi sumienia mego temu kapłanowi powierzam, czegoż się go ty wzdrygasz? Na taką świętą importunią, nie tylko, spowiedź chory uczynił, ale wszystkie sakramenta przyjąwszy, na lepsze życie poszedł; w tym kościele pochowany, który samże zbudował, heretyków albowiem Sapięha ztamąd wyrugował. Po Sapiężance, pojął był Kaweczyńską córkę Macieja, od tej się został syn Jan.

Krzysztof pierwszy syn Michała podkomorzego z Sapiężanki, dworzanin Królewski, z usarskim poczem był w Moskwie przy Stefanie Królu, wracając się z wojny, umarł bezpotomnie. Mikołaj drugi syn, chorąży nadworny Litewski, Lidzki, Mściśławski, Wasilkowski starosta, ba i marszałek trybunału Litewskiego; w Inflanciech, doznał jego męztwa nieprzyjaciel, gdzie rotę prowadził: synowie jego Bogdan stolnik Trocki, Władysław i Michał. Jerzy trzeci syn, sekretarz królewski, za Zygmunta III. był wojskim, potem sędzią, nakoniec marszałkiem Lidzkim, a w r. 1629. marszałkiem trybunału Litewskiego z woluntaryuszami był w potrzebie pod Białym Kamieniem 1604. z Kaweczyńskiej podkomorzanki Mińskiej, miał córki dwie, jedna z nich poszła za Stetkiewicza kasztelana Nowogrodzkiego, druga za Zienowicza; *to MS. Ks. Kojal. atoli Erydan trojaki panegiryk Walerjana Wysokiego świadczy* o trzeciej Annie, która z Piotrem Gorajskim herbu Korczak ślub brała 1629. synów także trzech, Michała, Janusza i Krzysztofa, z tych Michał stolnikiem był Połockim, służył długo w Hollandyi z księżciem Maurycem, umarł 1649. pojął był Rilonowską wojewodzanekę Brzeską, z której zostawił synów, Kazimierza, Alexandra, i Dawida. Z tych Kazimierz, naprzód cywon Wiekśniański, starosta Krewski, potem podskarbi nadworny Litewski, starosta Lidzki, z sejnu 1690. komissarz do rewizyi skarbu koronnego, *Const. fol. 16.* był wprzód podkomorzym Lidzkim 1674. z żoną swoją Anną Naruszewiczówną podskarbianką nadworną Litewską, fundował ojców Karmelitów w dobrach swoich dziedzicznych Zołudkowskich, co approbowała konstytueya 1685. *fol. 9.* Trzy razy marszałkiem w trybunale Litewskim przydował, to jest 1682 i 1688. i 1693.

Jan, czwarty syn Michała podkomorzego Połockiego z Kaweczyńskiej, chorąży Lidzki, dworzanin Królewski, do Wołoch stawił znaczny poczet, do Inflant sto kopijnika, z Naruszewiczowny synów jego dwóch, Maciej i Stefan. Z tych Maciej, chorąży Nowogrodzki, służył za Władysława Króla,

pod Smoleńskiem przeciw Kozakom Zaporowskim, porucznikował pod usarską chorągwią 1660. powiaty mężnie przeciw Moskwie prowadził, miał za sobą Rogalską, z której syn Paweł podstoli Mozyrski 1674. Tenże czy inszy Maciej starosta Mozyrski, poseł na sejm 1653. z niego deputat na trybunał skarbowy: *Constit. fol. 16.* był potem pisarzem polnym Litewskim, jako o nim świadczą konstytucya 1662. *fol. 16.* kędy żonę jego wspominają Katarzynę Abrahamowiczównę, i successorom jego za krwawe zasługi płacić każą, luboć w konstytucyach 1670. *fol. 5.* już go nie Maciejem, ale Mareyanem zowią, pod temże imieniem sławi go *Potocki centur. fol. 155.* przydaje, że pod Szepielowem, życie dla ojczyzny położył: bo gdy w sto tysięcy, Moskwa na Rs. Radziwiłła, w ośm tysięcy ludzi do boju stojącego, natarła; lubo tak wielkiemu gminowi przez niejaki czas mężnie się opierał, przecież widząc, że nie podobna była tak małej garstce ludzi, łamać liczne go nieprzyjaciela, na odwrót zatrąbić kazal, w prawdzieć konnych swoich z placu szczęśliwie uprowadził, piechotę jednak stracił, a co najbardziej żalosna wojsku było, Mareyana Frąckiewicza, którego mężtwem nie raz w różnych okazjach szczęścia doznali. Stefan dworzaniu królewski, znaczne pocztę stawiał, za Władysława pod Smoleńskiem, za Kazimierza pod Zborowem, był potem chorążym Nowogrodzkim, i posłował na sejm 1662. i 1667. wziął wkrótce starostwo Slonimskie, z którym tytułem posłując na konwokacyą 1674. deputowany był do rewizyi skarbu koronnego. *Constit. fol. 13.* miał za sobą Rajecką herbu Łabędź wojewodzanke Mińską, z której syn Gedeon chorąży nadworny Litewski, starosta Slonimski 1697. *Constit. fol. 11.* marszałek kapturowy, i córka najprzód Józefa Firleja, potem Stanisława Potockiego herbu Pilawa strażnika Litewskiego małżonka, wszakże z nim *sterilis* zesła. *Poniatowski Morze.* Stefan synowiec Gedeona chorążego, starosta Trąbski, wyrzekł się herezyi, matka jego była Gruzewska podkomorzanka Zmudzka, pojął po Szymkowiczównie pisarzównie skarbowej Litewskiej, Judyką marszałkową Rzeczyką. Jan Chryzostom archimandryta Czerejski 1720. Michał Radziwiński Frąckiewicz cześnik Oszmiański, rotmistrz Królewski. Kazimierz Jan sędzia ziemski, i rotmistrz powiatu Lidzkiego 1700.

Frąckiewicz herbu Słepowron, w księztwie Litewskim przydomek mają Suroz. Jan Kazimierz krajezy Wileński 1700.

Frangenberg patrz **Gutteter**.

Stanisław i Ignacy Frankenberg podpisali elekcyą Stanisława Augusta Króla, z województwem Kaliskiem. — *Wielądek.*

Na sejmie r. 1767. otrzymał indygenat, Karol Maurycy Franckenberg. — *Krasicki*.

Frank albo **Francuz herbu Jelita**. Piotrowi Frankus geometrce królewskiemu, Król Stefan w zasługach rycerskich osobliwie pod Moskiewską ekspedycją podjętych, przywilejem swoim, który znajdziesz u *Paproc. o herb. fol. 217*. dał nobilitacyą, i herb taki naznaczył: dwie kopije białe w polu czerwonym, na krzyż złożone, na helmie nad koroną Gryfia noga do góry wyniesiona. W Inflanciech successorowie Piotra osiedli, z których Teodor Franek podpisał elekcyą Władysława IV. N. miał za sobą Zofią Oziębłowską, z której było dwóch synów.

Fredro herbu Bończa, w województwie Ruskiem dom starożytny. Dawniejsi przodkowie ich od roku 966. pod imieniem Mierzbów, w tej ojczyźnie kwitnęli, z których Rlemens Mierzb, jeszcze za Mieczysława, pierwszego z monarchów Polskich chrześcijanina, wziął był od niego w wielkich zasługach, obszerne włości blisko Czerwieńska; tam od herbu swego założył wieś i nazwał Bończa, ządą potem Bonieccy zawołani, syn jego był kanonikiem Krakowskim, i pisał się z Wścieklic: o czem *Długosz* i inni świadczą. Bogusława hrabię z Wścieklic na listach klasztornych doczytał się *Paprocki*. Imienia zaś Fredrow początek, Dobiesławowi Mierzb, Kazimierza Wielkiego Króla Polskiego, a bodaj nie pierwszemu w koronie Polskiej marszałkowi w roku 1368. przypisuje *Glinka w Zwierzyńcu Jednorożców*, i wszyscy inni wraz z nim; gdy albowiem ten Dobiesław w szczególnej utarcze z Niemcem hareował, lubo siła przycięwszy był na niego, przecież Dobiesław, to chybkością, to sztuką, tak go zmógł, że o pokój prosząc wołał Fridher, a ztąd Fredro imię z lekka do akcentu urosło. *Potocki* o tym domu *Centur. Vir. f. 383*. mówi, *Domus haec et primitus antiqui moris, virtutisque cultrix, et nunc exactior imitatrix, vix non censetur una*. Wkrótce potem kwitnął Jędrzej Fredro kasztelan Halicki za czasów Króla Jagiella koło roku 1400. był oraz i Śniatyńskim starostą, co znać z komissyi tego Króla, z której dział dóbr czynił między Buczackimi, o czem *Metryka Koronna, to Glinka*: atoli kasztelanowie Haliccy nie nastali, aż w roku 1436. według tego, co się mówiło *tom. 1*. pod województwem Ruskiem.

Mikołaj podkomorzy Podolski, syn albo wnuk kasztelana Halickiego, o którym to przydają, że gdy Witold i Świdrygiello chcieli Litwę od Polski oderwać, on się im w tem mężnie sprzeciwił, z Anny Rierdejowny ze krwi książąt Litewskich idącej, u których przeciwko różnym nieprzyjaciolom

pułki prowadził, spłodził czterech synów, Jana, Jędrzeja, Jakóba i Henryka. Z tych Jan wojewoda Ruski, o nim niektórzy to do druku podali; od Olbryhta Króla do Stefana księcia Wołoskiego wysłany, pokój z Wołochami uczynił, który same się zdały approbować nieba: bo gdy głodne wojsko, czem się posilić nie miało, niewiedzieć żkąd, sto par wołów do obozu Polskiego przyszło; nie dotrzymał jednak paktów wojewoda Wołoski, ośmdziesiąt tysięcy Turków i Tatarów sprowadził sobie na pomoc, i ciężkoby było na Olbryhta Króla, gdyby w tej pod Szoczawą ekspedycyi, nie trafił na Fredra, który go i radą, i siłą, i sztuką, z oczywistego niebezpieczeństwa uwolnił, za co mu buławę wielką dano, ale powracając do Lwowa prędką śmiercią, dalszym usługom ojczyzny zabrany. To *Paneg. Unicornis*, i inni. *Glinka zaś w swoim Zwierzyńcu* powiada, że radził Alexandrowi Królowi, żeby z Wołochami pokój umówiony utrzymał, czego gdy nie mógł wmówić, z tymże Alexandrem do Wołoch z wojskiem się wyprawił, tam w dobywaniu Szoczawy, dwa razy w ramię postrzelony; w Bukowinie potem, gdy naszych Wołosza obkoczyła, Fredro im serca dodał, że w trwodze załęknieni nasi, nie pierzchnęli, i owszem za jego powodem, i nieprzyjaciół mężnie z siebie zrzucili, i szablą sobie drogę do ojczyzny utorowali, w której potyczce, ręką swoją Fredro na placu położył Wołoskiego hetmana Szoszumila, i Mulasza Murzę, i jego brata Jadina, atoli sam kilką ranami zwątlony, z których dwie w głowie, siedm w boku, z tych życie stracił. Kładzie tenże *Glinka* mowę jego w senacie mianą, i drugą na jego pogrzebie, od Kresława z Kurozwęk biskupa Kujawskiego 1497. co się jednak tycze Alexandra Króla, tego rządów nie dożył ten Fredro jeżeli jako pisze *Glinka*, umarł 1497. bo Alexander dopiero na tron Polski wyniesiony 1501. Pisał się ten Jan z Niżnowa.

Jędrzej wojewoda Podolski, drugi syn Mikołaja podkomorzego, był przedtem kasztelanem Kamienieckim, z Pleszewie się pisał, tego także mowę kładzie *Glinka*, którą miał w senacie, skarżąc się na grassantów ponoonych w Krakowie, od których był raniony. Gdy Wołosza i Tatarzy w Polskę byli zaciekli, i siła bardzo plonu zabrali, on z nie wielką garścią ludzi, zaszedłszy im drogę, zbił dziewięć tysięcy, dziesięciu Murdziaków pojmał, cztery tysiące zabranych ludzi, z niewoli oswobodził; a między niemi, pięćset było szlachty Polskiej, ośmnastu prałatów, na sto tysięcy różnego bydła odzyskał, za co dano mu w nadgodę starostwo Kamienieckie, umarł jednak bezpotomny koło roku 1496. Jakób trzeci syn, także podkomorzy Podolski, którego syn Wawrzeniec,

mąż rycerski, do Bajazeta Tureckiego Cesarza w legacji jeździł, tam od hospodara Wołoskiego, ze czcią przyjęty, wziął od niego w upominku czaszę kryształową, w złoto oprawną; od czterech Baszów Tureckich do Cara wprowadzony, niewolników Polskich, to uprosił, to okupił. Henryk, czwarty syn, miał za sobą Katarzynę Czuryła Jędrzeja córkę, z której synów czterech zostawił, Rafała, Mikołaja, Franciszka i Zygmunta, i córkę Annę, która się w małżeństwo dostała, sławnemu w Polsce legiscie Jakóbowi Herburtowi: to *Glinka* z innemi. *Okolski* te wszystkie dzieci Henryka, Janowi wojewodzie Ruskiemu przypisuje, Jędrzejowi wojewodzie Podolskiemu za małżonkę Piotra Derszniaka córkę. Jakóbowi bratu jego Erazma Krupki córkę, z której miało być dwóch synów, Stanisław i Jan. Henrykowi zaś z Czuryłówny, synów Piotra i Stanisława, który wziął w małżeństwo, Seweryna Herburtówką córkę.

Rafał pierwszy syn Henryka, dziedzic na Krukienicach i Czyskach, z Wilezkówną Derszlawa podkomorzego Lwowskiego córką, żył *sterilis*, dla tego część swoją bratu Franciszkowi zapisał 1520. Franciszek drugi syn, Lubaczowa przeciwko Tatarom mężnie obronił, a potem wycieczką na obóz nieprzyjacielski z ochotnikiem natarłszy, Murzę Dauleta zabił, siłą innych na plaen trupem położywszy, do zamku się wrócił; nieprzyjaciel widząc taką klęskę w swoich, ze wstydem umknął; pisał się z Pleszewie: Katarzyna Derszniakówna, Stanisława podkomorzego Przemyskiego córka, dwie mu córki powiła, ale ich wszystkie zamilczeli, jam czytał w *Genealogji książąt Radziwiłłów*, że Fredrowna, była za Radziwillem Janem księżęciem na Ołyce i Nieświeżu, krajczym Litewskim, koło roku 1540. ile z komputu lat wnieść mogę, dorozumiewam się, że córką była tego Franciszka, czterech zaś synów jego zostało: 1. Jan, *Okolski* i drudzy, kasztelanem go Przemyskim tytułują, ja go Sanockim czytam w konstytucyach 1580. gdzie go deputują do kwarty Rawskiej, *Univer. Ponor. fol. 370.* posłował na sejm 1569. *Constit. fol. 171.* Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, raz z Pakoszewską, ta mu spłodziła trzy córki, Annę Pieniążkową z Kruzlowa, Dorołę Baranowską kasztelanową Ciechanowską, czyli raczej Czechowską, jako ma *Starowol. in Monum.* z nadgrobką jej w Krakowie u OO. Bernardynów wystawionego, umarła 1627. N. Orzechowską sędziń Przemyską. Drugi raz z Stadnicką, z tej miał synów dwóch, Jana i Piotra, ale młodo pomarli, córka zaś Magdalena dostała się Alexandrowi Zborowskiemu walecznemu mężowi. 2. Stefan, ten także z Stadnickiej, trzy córki w różne domy rozdał, jedną Mieleckiemu, drugą Ko-

rytkowi, trzecią Czuryłowi. *Okolski*, o żonie tego Stefana nie pisze, przecież czwartą jego córkę liczy, że była za Adamem Stadnickim kasztelanem Przemyskim. 3. Jerzy, dziedzic na Krakowcu, od których dóbr, nazwany Krakowiecki: w konstytucyach 1598. *fol.* 725. czytam Jana Fredra Krakowieckiego poborcą w Przemyskiem, był potem wojskim Przemyskim, a z Orzechowskiej, miał trzech synów, Alexandra cześnika Przemyskiego, Stanisława wojskiego, i Marcina. 4. Stanisław wojski Samborski, pojął Dobracińską, z tej mu się dwóch synów urodziło, Jędrzej wojski Przemyski, ale bezpotomny; i Walentyń podczaszy Przemyski, tego z Skorucianki, czyli też z Jastrzębskiej, bo się autorowie nie zgadzają, synów dwóch, Stanisław od dóbr Morańca Moraniecki nazwany, zostawił potomstwo z Trzeińskiej kasztelanki Lubaczowskiej, i Alexander, a bodaj nie ten, który był miecznikiem Podolskim 1674.

Zygmunt, trzeci syn Henryka, dziedzic na Chodnowicach, zkąd też potomstwo jego Chodnowskimi zwano, tego z Anny z Paniowa syn Piotr, tego zaś syn Jędrzej dworzanin królewski, dwa razy legacją do Turków sprawował, za co dano mu starostwo Ujskie, z Orzechowskiej miał synów trzech, z tych Rasper i Jędrzej dla ojczyzny, na różnych wojnach życie swe poświęcili, Jan zaś trzeci ich brat, z Mieleckiej spłodził syna Stefana: siostra tych trzech braci, była za Lipnickim. Stefan zaś pojął Fredrownę, Marcina podstolego Przemyskiego córkę. Justyna Fredrowna Alexandra Lipskiego małżonka.

Mikołaj czwarty syn Henryka, z Katarzyny Kormanickiej, Stanisława podsędką Przemyskiego córki, zostawił trzy córki, Mikołajową Drohojewską, Marchocką, i Krupkową, syna jednego Stanisława, ten z Katarzyną Morawską, spłodził Drohicińską, i synów czterech: Tomasza, od którego córka się tylko została Sיעińska: Piotra, tego żona Saporowska Rolowna i z niej potomstwo: Wawrzeniec i Jan zginęli na wojnie. N. Kozikowa podkomorzyna Wołyńska. Rasper z Magdaleny Dunikowskiej podsędkówny Przemyskiej, miał syna Zygmunta stolnika, a potem kasztelana Sanockiego, jest o nim wzmianka w konstytucyach 1661. *fol.* 59. złączył się był dożywotnie z Teresą Śleszanowską, *Histor. Mirac. B. M. V. Jaroslav.* 1650. z niej córka Joanna Snopkowska, chorążyna Latyczowska, dwie drugie w zakonie Panien Karmelitek bosych, życie swoje poświęciły Bogu 1671. syn Jan Karol z Pleszewie starosta Krośnieński, młodzianem jeszcze będąc zabity 1669. w Warszawie, posłował na sejm 1662. na przysługę ojczyźnie, miał chorągwie swoje w wojsku, na Panny

zakonne Karmelitki szeszodroblivy, życia wstrzemięźliwego; bodaj nie był i drugi brat jego Jędrzej starosta Krosieński, którego żona Gniewoszowna herbu Rawiez. Jędrzej wojski Przemyski, syn trzeci Stanisława, brat Tomasza i Piotra, dziedzic na Nowosieleu, temu Elżbieta Wilżyńska herbu Przosna, córkę powiła Zofią Stanową chorążynę Sanocką, staroścień Sądecką, i sześciu synów. 1. Stanisław; 2. Piotr ten pod Cecorą, tam ten w Moskwie na wojnie zginął. 3. Jakób Maxymilian regent koronny, podkomorzy Przemyski, dalej referendarz koronny, umarł 1646. z palestry szkolnej na dworze Zygmunta III. a potem Władysława IV. kwitnął, z którego aż w tenezas ustąpił, kiedy i z życia; niewzruszoną ku Panom swoim wiernością i usługą, a co przy Pańskich dworach wielka nowina, że się mu nigdy łaska Pańska nie zstarzała, ani zmieniła; pomogły mu do tego, nieskorumpowany w każdej okazyi umysł, rozsądek wielki, i experyencya z laty nabyta, dzielność w różnych interesach, jako gdy pokój z Carem Moskiewskim utwierdził, przymierze do czasu z Gustawem Królem Szwedzkim uczynił; posługując na różne sejmy, na trudne go funkcyje ojezyzna narażala, 1633. kiedy jeszcze stolnikiem tylko był Lwowskim, 1634. 1635. 1637. 1638. przyjąć żadnego krzesła niecheiał: Karmelitów Bosych osobliwszy w Przemyśle benefaktor, kędy ciało jego z nadgrobkim złożone. Jego na siebie dobroczynność, kolegium Krakowskie u Ś. Piotra sławi w pewnej komissyi, i kościół nasz Przemyski, na którego fabrykę dwa tysiące ostatnią wolą naznaczył. 4. Jan sędzia ziemski Przemyski, a przedtem podsędek, jest częsta wzmianka o nim, w konstytucyach 1627. 1629. 1637. i 1647. w różnych expedycyach doświadczonego męztwa, jako to w Moskiewskiej, Pruskiej, pod Hamersztynem, Chocimskiej, Ukrainskiej, i pod Kamieńcem przeciw Abaszy Basze, na Cecorze. On Smoleńska z równego animuszu towarzystwem dotrzymał przeciw Moskwie, w zasługach dawał mu Król krzesło, ale go przyjąć nie cheiał, umarł 1634. jako świadczy nadgrobek jego w Przemyśle. 5. Mikołaj biskup Bakowski. *Ordin. Min. Observ.* 6. Jerzy stolnik Przemyski którego syn

Jędrzej Maxymilian Fredro wojewoda Podolski. Tacyt Polski, umiejętności i nauki wybornej, której po sobie monumenta zostawił, wydał albowiem; Imo. *Fragmenta Scriptorum et Peristromata Regum symbolis expressa, w Gdańsku* 1660. in 12. 2do. *Monita politico moralia, et Icon ingeniorum Gedani* 1664. in 12. 3tio. *Gesta Poloniae sub Rege Henrico Valesio, ab obitu Sigismundi Augusti 1572. ad annum 1576. Gedani* 1652. in 4to, et 1660. in 12.

4to. *Przysłowia albo przestrogi obyczajowe radne wojenne* 1660. w Krakowie in 8. po Polsku już *tertia editio*. 5to. *Virum Consilii, monitis Ethicorum ad dicendum instructum*. Leopoli Typis Coll. 1729. *Opus Posthumum*. Pobożności osobliwszej, z tej kalwaryą w dobrach swoich dziedzicznych, na formę Jerozolimskiej wystawił: a gdy Rozacy konwent OO. Reformatów Przemysłki zrujnowali, on go restaurował, i murem mocnym w kolo opasał, tamże po śmierci złożony. Widząc wielu do ostatniej nędzy przez Tatarską inkursyą przyprowadzonych, do kollegium naszego Przemysłkiego, znaczną jałmużnę przysłał, żeby przez ręce naszych ratowani być mogli. Ku ojezynie wierności i miłości, żadnemi podarunkami, ani obietnicami, nie skorumpowanej, dla tego wolno zawsze, na sejmy posłując, mówił; i natężonym fekeyom cudzoziemskim, heroicznie się opierał; marszałkował w Izbie poselskiej 1652. natenczas stolnikiem Lwowskim będąc, postąpił potem na kasztelanią Lwowską, dalej na Podolskie województwo. Chorągwie okryte swoim kosztem pod Zborów i Beresteczko stawil. Do Węgier posłem jeżdżąc, w tej drodze na Beskidzie, był w wielkiem życia niebezpieczeństwie, gdyby go była mądra, a dopieroż w takiej potrzebie, dusza i obrót naturalny nie salwowały: dość zaś ozdobnie tę legacyą odprawil, lubo swoją szkatulą ten koszt podjął, widząc Kazimierza Króla podczas tamtych intryg, ze wszystkich prowentów królewskich ogolocoonego. *Potoc. centur. fol. 386.* tak o nim mówi, *Providere fata, ne aut rei literariae, et clarissimae Fredrorum Domui, alter Plutarchus, aut amplissimo ordini, inconcussus et tenax propositi Senator, rerum sacrarum religioni, inter tumultuarios eam oppugnantium fluctus periclitanti, eximius de esset cultor*. Katarzyna z Gidny Gidzińska, dwie mu córki powiła: z tych jedna Teresa Anna z Łęczyńskim podkomorzym Nowogrodzkim, po którego śmierci mniszką została, druga Anna Wincenya, najprzód z Michałem księżciem Czartoryskim, potem z Władysławem Kazimierzem Sapiehą wojewodą Trockim, dożywotnie żmówniona. Synów także dwóch. Z tych jeden

Jerzy Bogusław najprzód łowczy koronny, potem kasztelan Lwowski, znajdziesz go w konstytueyach 1724. *fol. 15.* i 1726. *fol. 9.* i 1690. komissarz naznaczony na czynienie sprawiedliwości o krzywdy pograniczne, między ziemią Przemysłką, Sanoeką i Węgrami. *Constit. fol. 18.* Miał za sobą Karczewska kasztelanekę Halicką, z tą się rozwiódł, pojął po niej wdowę Reja wojewody Lubelskiego, po której śmierci duchowny sobie stan obrał. Stanisław Józef brat jego młodszy, po nim wziął kasztelanią Lwowską, żona jego Siemia-

nowska chorążanka Sandomierska, z Ustrzyckiej spłodzona, z której córka jedna zakonnica we Lwowie sakramentka, druga za Stanisławem Rupniewskim kasztelanem Małogoskim.

Jan czwarty syn Stanisława, brat Tomasza, Piotra i Jędrzeja wojskiego Przemyskiego, żona jego Anna Jaskmanicka sędzianka Przemyska, z tej dwóch synów, Marcin podstoli Przemyski, którego z Magdaleny Janickiej trzy córki, Ciechanowska, Dunikowska, i Pstrąsińska, jam mówił pod literą B., że Elżbieta podstolanka Przemyska, była za Buchowskim herbu Sas. Synów zaś czterech, Stanisław, Mikołaj zostawił potomstwo: Krzysztof, tego syn Michał, a bodaj nie on był pisarzem ziemskim Przemyskim 1678. o czym *konstytucya fol. 12.* synowie jego, czy też Jana, Walentyn i Wojciech. Jan czwarty syn podstolego, spłodził Jędrzeja i Stanisława. Walentyn brat Marcina podstolego, podczaszy Belzki, z Łaszczowny strażnikowny koronnej zostawił syna

Stanisława kasztelana Czerniechowskiego, ten na przysługę ojczyzny, dwie chorągwie swoje i regiment wystawił. Rzeczpospolita w roku 1670. komissarzem go do rozsądzenia krzywde poczynionych miastu Krosieńskiemu naznaczyła, *Constitut. fol. 24.* miał za sobą Katarzynę Belzecką wojewodzankę Podolską pozostałą wdowę po Korniakcie, z której dwie córki, jedna Mniskowa, drugą Antonina Gniewoszowa kasztelanowa Zawichojska: synów także dwóch, młodszy Józef z Bykowską herbu Gryf, kasztelanką Podlaską żyjąc bezpotomnie, zszedł w młodym wieku.

Alexander biskup Przemyski, starszy syn Stanisława kasztelana Czerniechowskiego, najprzód kustosz i kanonik Gnieźnieński, na trybunale koronnym kilka razy prezydował, potem sekretarz koronny, dalej biskup Chełmski, kościół swój katedralny dachówką pokrył, wieżę wspaniałą przyozdobił, dwiema kielichami i aparatem bogatym nadał: dyecezyą zaś tą rządził z wielką roztropnością, wizytując, kazując do ludzi, niestworne po ojeowsku na drogę enoty kierując. Z Chełmskiej infuły postąpił na Przemyską, kędy na kościół także katedralny i ozdoby jego, więcej niż dwakroć sto tysięcy wysypał, a gdy się przypadkiem jakimś tegoż kościoła część znaczna zawałiła, znowu takimże kosztem go dźwignął. Na kościół nasz Jarosławski Panny Maryi, sto tysięcy wyliezył, żeby był blachą pokryty. OO. Paulinom pod Brzozowem i kościół wymurował i klasztor, i fundacyą opatrzył, na to spendowawszy więcej niż sto tysięcy. Seminarya kleryków w Przemysłu i w Samborze wystawił i nadał, Kalwaryą fundował trzydziestą tysiącami; tak i ojezystą fortunę i swoje dochody, Boskiej chwale poświęcił.

O jednym z Fredrów *Strykowski* opisując porażkę Sokalską w r. 1519. tak pisze: — „Jan Fredro mąż wielkiego sereca (jako drugi Decyusz) mogąc ubieżyć, skoczył między Tatory z kopią, zabiwszy już kilku, bił się tak długo, póki mu sił stawało, a nie dał się pojmać, aż go w sztuki rozsiekano.“ — *Krasicki*.

Otrzymawszy od jednego z szanownych familiantów dokładną genealogią i przekonawszy się iż w niektórych miejscach różni się od podań przez *Niesieckiego* uczynionych, i do ostatnich czasów jest doprowadzona, przeto z teje następujące umieszczam tu wyciągi: Andrzej wojski Przemyski trzeci syn Stanisława z *Morawskiej*, miał potomstwo z Elżbiety *Urbańskiej* (nie *Wilżyńskiej*, jak chce *Niesiecki*). Następnie Jerzy stolnik Przemyski pojął w małżeństwo Katarzynę Birecką, z której ów sławny Andrzej Maxymilian wojewoda Podolski, którego oprócz syna wyżej przez *Niesieckiego* wymienionego i córki Rupniewskiej, druga córka Teresa za Łączwińskim i z tej syn Jerzy. Dziś żyjący Fredrowie pochodzą od Marcina podstolego Przemyskiego, którego syn Jan pojawiający Salomeą *Nagurską* miał dwóch synów z tych Stanisław z Katarzyną z *Kraszkowie Łaszewską* miał potomstwo: 1o. Kazimierza podczaszego Sochaczewskiego, którego syn Mikołaj podczaszego także Sochaczewski wszedł w małżeństwo z Różą *Zurowską*. 2o. Sebastjana podstolego Pomorskiego który z *Morską* spłodził Jana ten zaś pojął *Hojnacką*. 3o. Antoniego chorążego Łomżyńskiego, który z Barbarą *Konopacką* miał syna Józefa Benedykta także chorążego Łomżyńskiego a ten z Teresą *Urbańską* miał synów Konstantego dziekana Przemyskiego, Jacka, ten najprzód marszałek, później jako hrabia, wielki podczaszcy koronny Królestwa Gallicyi i Lodomeryi, pojął w małżeństwo Maryannę hrabiankę *Dembińską* i z tej miał potomstwo dziś żyjące: córki, Ludwika wydana za Antoniego Rozwadowskiego, Konstancya za Wincentego Skrzyńskiego, Cecylia za Leona hrabię Jabłonowskiego. — Synowie 1o. Jan Maxymilian hrabia, generał wojsk Polskich później marszałek dworu, chwile wolne od zatrudnień naukom poświęcał, i wydał wiele poezyi, które powszechnie upodobanie znalazły: między innymi pismami wyszły w Lipsku 1837. roku, jego Tragedye wierszem pisane. Z hrabianką *Golowin* ma potomstwo synów dwóch, Felixa Maxymiliana i Józefa Dobiesława. — 2o. Seweryn podpułkownik gwardyi Polskiej Cesarza Napoleona ten z Domicellą hrabianką *Konarską* ma potomstwo córek dwie. — 3o. Alexander podpułkownik wojsk Polskich, wydał pięć Tomów komedyi, po większej części wierszem pisanych, które mu zjednały sławę, i postawiły na najpierwszym stopniu pisarzy tego rodzaju. Z Zofią hrabianką *Jabłonowską* ma syna Alexandra i córkę jedną. — 4o. Julian z hrabianką *Krasińską*, ten zmarł bezpotomnie. — 5o. Henryk. — 6o. Edward ten z Maryą *Rzeczycką* ma potomstwo syna i córkę. —

Frezer. Stanisław, miał za sobą Annę Sajfred Betmannową, z której córka Katarzyna, poszła za Amendę Stanisława, koło roku 1580. Franciszek z Szczegłowa burgrabia, komornik graniczny, i pisarz grodzki Krakowski 1705. i Stanisław.

Frobner. Fabian Frobner, z powiatu Barteńskiego, 1609. podpisał dekreta komissyi królewskiej.

Frycowski herbu Prus Imo, z tym herbem widziałem nadgrobek marmurowy, położony w Krakowie w kościele Ś Ducha, Jędrzejowi Frycowskiemu zmarłemu 1615. Frycowski, miał za sobą Jackowską, ta mu spłodziła dwie córki, z tych jedna poszła za Zbrożka stolnika polnego koronnego, druga za Poniatowskiego, a potem za Kosakowskiego.

Frydrychowski herbu Kornicz. Dom starodawny w Oświęcimskim. Jana Frydrychowskiego, czytam na liście Zygmunta I. 1508. Jan kanonik Krakowski i Sandomierski, administrator żup Wielickich, umarł 1625. pochowany na zamku Krakowskim, w kaplicy Maciejowskich, ile w tym domu zasłużony, i w wielkiej łasce u Bernarda Maciejowskiego kardynała. Brat jego rodzony, Mikołaj wojski Oświęcimski, umarł *sterilis*, żyjąc z Gosławską, która pierwej była za Iwanem Kamińskim w Alexandrowicach. Jan podstarości Zatorski, zostawił z Konstancją Palezewską potomstwo, mąż rycerski i w wojsku cudzoziemsko Polskim znacznej szarży. Tobiasz syn Alexego z Frydrychowie, zkał imienia nabyli, człowiek w prawie koronnem umiejętności wielkiej 1640. *Baran. Okol.* Gabryela wspominają księgi Krakowskie 1641.

Fryjewicz herbu Leliwa, według świadectwa naszych pisarzów.

Frykacz herbu Nowina. Marcina Frykacza dziedzica dóbr Mnykowa, *ex libro Beneficiorum Długosza, wspomina Szczygielski in Tinecia fol. 150.* ale go do herbu Jastrzębiec pociąga. *Bielski także fol. 260.* w r. 1383. o jednym z nich namienia, kwitnęli, przedtem w Krakowskim, teraz już i na Wołyniu. Józefa Frykacza syn Alexander, sędzia Krzemieniecki ten z Anny Gnoińskiej spłodził Katarzynę Jana Karola Brodowskiego herbu Łada małżonkę, i synów: Adama, w zakonie naszym umarł w Kamieńcu 1720.: Franciszka zginął pod Wiedniem: Jędrzeja, tego Teresa córka, trzecim ślubem była za Stefanem Gajewskim, Anna za Piotrem Brzozowskim, Jadwiga *Imo voto* za Czerezyckim, 2do za Ostrowskim, Maryanna za Ledochowskim, Teofila pierwszym związkiem Cisowska, drugim Mysłowska. Była kiedyś w Węgrzech familia Forgaczów, z których jeden gdy Karola Króla Sycyljskiego od Węgrów koronowanego, na łóżku obciął był, na pamiątkę tego, kiedykolwiek który z domu Forgaczów na pałac królewski wchodził, miecz goły zawsze przed Królem trzymano, póki Forgacz nie odszedł.

Frystacki herbu *Radwan*, w Sendomierskiem województwie. Mikołaj Frystacki z wojskiem do Węgier wysłany buntownicy rozegnał 1436. *Pap. Ogród. fol. 170.*

Fuchs. Balcer konsyliarz prowincyalny w księctwie Pruskim, starosta Olecki, deputat do roztrząśnienia prawa Pruskiego.

Fulkowski. Adam i Stanisław Fulkowski w Sendomierskiem województwie pisali się na elekeyą Augusta II.

W roku 1436. Piotr Fulkowski podpisał pokój Brzeski. — *Cod. Dipl. Vol. IV. fol. 134. — Iwasicki.*

Furs herbu *Wqz*, w księctwie Litewskim, z tych Huryn Furs, sędzia ziemski Piński, z sejmu 1598. komisarz do lustracyi rzeki Styru. *Constit. fol. 699.* Stanisław Furs Augustynowicz, poborca w Oszmiańskim 1580. *Constit. fol. 366.* ten im herb Rs. Rojal: przyznaje. Mikołaj Fursewicz Żyrkiewicz, Mareyan, i Hrehory 1700.

G.

GABELENTZ

HERB.

Paprocki i Okolski o nich nie pisał: *MS. o Familiach Pruskich*, taki ich herb położył, to jest na tarczy widły żelazne potrojne, prosto do góry stoją, na helmie bez korony, dwa skrzydła do góry; przydaje o nich, że w województwie Malborskiem, starożytnej familji ludzie, którzy w różnych expedycyach bywali kapitanami, porucznikami, deputatami na trybunały, posłami na sejmy, dziedziczyli na Buchwaldzie, luboć i inne majątności mieli nad Lubawą.

Jerzy Gableniec, tak go napisano, poseł na sejm 1620. z tamtąd deputowany na trybunał Radomski *Constit. fol. 20. i 1626. fol. 6.* Jeden z nich miał za sobą Straszynską herbu Lew. Niewiem czy nie tu należy Chryzostom Gabliński, miał za sobą Zofią Dobrogojską.

Gaboński herbu Janina, w Krakowskiem województwie. Stanisław Gaboński w Brzozowy na Podgórzu, z Romerowną Anną miał jednego syna Hektora, który sobie przybrał w małżeństwo, Zofią Staszkową podwojewódzankę Krakowską. *Baran.* Mikołaj, Jan Razimierz, Felix, Stanisław, pisali się z Sandomierskiem, na elekeją Jana Razimierza. Wawrzeńca wspominają księgi grodzkie Krakow. 1569.

Gądecki. Waleryan Gądecki z Braclawskiego województwa podpisał elekeją Jana III. Króla.

Gaderewski. Jerzy Gaderewski z Podlaskiego województwa podpisał elekeją Jana III.

Gądkowski herbu Korab, w Poznańskiem województwie. Z tych, trzech braci wspomina Paprocki i Okolski, Piotra podstarościego Bydgoskiego, męża ojezynie dobrze zasłużonego, nadgrobek jego widzieć u fary w Bydgoszczy z herbem Korab, umarł 1591. Balcera także i Wojciecha. Bartłomiej archidyakon Krakowski, pleban Koniński 1542. był na synodzie Piotrkowskim. *Acta Synod. Starowol. in Monum.* kładzie nadgrobek jego z Bazyliki Krakowskiej, umarł 1554. Jerzy z Szczodrzykowacz, ztąd się pisać zwykli, luboć od dóbr Gądkki, imienia nabyli, 1632. jest w druku jego *Certamen Planetarum de astro Tarnovii Stemmatis, carmen votivum in 4to.* Stefan w tymże czasie. Wojciech chorąży Kaliski, w naszym kościele Kaliskiem 1645. pogrzebiony. Wojciech miecznik Kaliski, Zernicki kościół, przedtem drewniany, murować zaczął, ale go do dokończenia synowi zostawił, umierając w lat życia swego 68. Przez trzydzieści lat ostatnie, co dziećn pacierze kapłańskie zwykł był mawiać, pasek żelazny nosić, na ubogich szczodry. Któryś z Gądkowskich, miał za sobą Teresę Tomicką herbu Drya. Gądkowska Osłowskiego Kalkszteina małżonka. N. była za Stanisławem Lipskim.

Razimierz Gądkowski pisał się na elekeją Stanisława Augusta Króla z województwa Kaliskiego. — *Wielądek.*

Gadomski herbu Rola, w Rawskiem województwie, ztamtąd zaś niektórzy z nich, do Litwy się przenieśli. Wojciech Gadomski archidyakon Pomorski, kantor Poznański, kustosz Wolborski 1576. *Constit. fol. 272.* Michał Daniel Jana Razimierza 1648. Michał Alexander z Minojąt Jana III. z Połockiego województwa, Ignacy zaś podstarości ziemi

Warszawskiej i Fabian z Mazowieckiego. Agnieszka zakonnica Sądecka 1701.

Wielądek w *heraldyce* utrzymuje iż gwiazdo domu tego jest w księztwie Mazowieckiem, gdzie jest kilkanaście wsi *Gadomce* zwanych z przydanemi nomenklaturami dla ich rozróżnienia, i że się później i po innych województwach porozkrzewiali. Oprócz tych przez *Nisieckiego* wymienionych dodaje jak następuje: Wojciech Gadomski sufragan i oficyał generalnej Płocki, Franciszek Gadomski łowczy ziemi Gostyńskiej: w Ruskich województwach wiele znacznych possessyonatów. Stanisław Kostka Gadomski, mąż ten skończywszy w młodym wieku nauki krajowe poszedł do Lotaryngji pod panowaniem na ówczas króla Jmci Polskiego Stanisława Leszczyńskiego będącej, tam łaskawie od króla przyjęty do akademji, w której nabywszy nowych nauk, dostąpił kapitanji w wojsku Francuzkiem, dalej dla osiągnięcia wojskowej experyencyi, poszedł do wojska króla Pruskiego Fryderyka II. na ówczas o Szląsk wojnę prowadzącego, i tam dostąpił rangi kapitana, służył przez całą pierwszą wojnę, po skończonej wojnie, powrócił do ojczystego kraju, gdzie spodziewał się doczekać aukcy wojska, tym czasem starał się dopełniać usług obywatelskich, odprawując ustawicznie poselskie na sejmy, i komissarskie funkcy, dostąpił w województwie Rawskiem ziemi Sochaczewskiej urzędu Podkomorskiego, który sprawował lat 29. z ukontentowaniem obywatelów, po śmierci Augusta III. króla, odprawił poselstwo od Rzplitej do króla Jmci Pruskiego, pod panowaniem Stanisława Augusta króla później zaś, dany mu order S. Stanisława w początkach ustanowienia tego orderu, odprawił funkcyą konsyliarza w radzie nieustającej przez lat cztery, z czulością o prawa narodowe, dalej był marszałkiem sejmowym przy skończonej tej funkcyi, król Jmci raczył go przyzodzić publicznie z tronu, orderem Orła białego, wkrótce potem dane mu krzesło wojewody Łęczyckiego, i na tym urzędzie dopełniał usług narodowych.

Adam i Józef Gadomscy pisali się na elekcyą Stanisława Augusta króla z województwa Płockiego, i Jan także. Franciszek Gadomski łowczy Gostyński 1792. r. Mikołaja Gadomskiego *Kuropatnicki* w §. V. w ekstrakcie *apud tabulas Regni Galliciae et Lodomeriae*, umieszcza pod dniem 9. Września 1782. roku.

Gadon, w Inflanciech kwitną, z których Włodzimierz Gadon, poseł 1632. podpisał konfederacyą generalną.

Wielądek pisze że są także i w księztwie Żmudzkiem, z których Antoni Gadon rotmistrz księstwa Żmudzkiego pisał się na elekcyą Stanisława Augusta króla. Tenże czyli inny Antoni Gadon 1792. roku cywun Uzwętski księstwa Żmudzkiego. Jeden jest tegoż domu w zakonie S. Dominika. —

Gadzicki, w Łukowskiej ziemi. Lukasz Gadzicki, miał za sobą Joannę Celińską, córkę Michała herbu Zaręba.

Gajewnicki, z Gajewnik Barbara, z siostry rodzonej Jana Lubrańskiego biskupa Poznańskiego urodzona, była za Zbigniewem Pstrokońskim. *Życie Macieja Pstrokońskiego*.

fol. 9. Stanisław Gajewnicki z ziemi Wieluńskiej podpisał elekcją Jana Kazimierza.

Gajewski herbu Jelita, w województwie Łęczyckiem. Floryan z Gaju sędzia ziemski Łęczycki 1434. od którego poszli Gajewscy. Stanisław dworzaniu królewski wspominają go konstytucyje 1633. *fol.* 55. Gajewski miał za sobą Mazowiecką herbu Dołęga, z tej były dwie córki, Elżbieta za Arnolfem Paprockim, druga za Pawłem Sulińskim.

Gajewski herbu Ostoja, w Wielkiej-Polszcze. Jednejże dzielnicy z Błociszewskimi, dla tego Gajewscy z Błociszewa, po dziś dzień pisać się zwykli. Paweł Gajewski w Wielkiej-Polszcze urodzony w rodowitym domu, dla miłych obyczajów, wszystkim był przyjemny, umarł w zakonie naszym 1610. we Lwowie, z missyi Wołoskiej powróciwszy, *Histor. Colleg. Leop.* Jan z Błociszewa, naprzód sędzia wojskowy i podstarości Poznański, *Paprr.* potem sędzia ziemski Poznański, z którym tytułem posługującego na różne sejmy, znajdziesz w konstytucyach 1587. *fol.* 439. *et* 1589. *fol.* 558. miał za sobą Annę Czacką, z której córka Katarzyna, była za Wacławem Leszczyńskim wojewoda Łęczyckim, synu zaś Wojciech kasztelan Rogoziński, którego, z Apollinary Opałińskiej wojewodzanki Poznańskiej, Jana córki, dwóch synów zostało; to jest Franciszek deputat na trybunał koronny, którego córka z Władysławem Radomickim wojewodą Poznańskim dożywotnie zręczona; drugi Łukasz kasztelan Sanoeki, temu Elżbieta Ruczborska kasztelanica Rypińska synowica biskupa Chełmińskiego, dwie córki powiła, Apollinarę, ta się skolligowała z Adamem Koźmińskim kasztelanem Rogozińskim, druga z Piotrem Sokolnickim kasztelanem Miedzyrzeczym, cześnikiem Wschowskim, pułkownikiem królewskim, synów także dwóch, jeden Stanisław, drugi Franciszek kasztelan Konarski w Rujawach, starosta Kościański, ten z Wiktoryi Choińskiej herbu Abdank, spłodził trzech synów; Antoniego, Rafała, i Jędrzeja. *Heroica Poesis. P. Słowicki.*

W r. 1778. Jan Gajewski regent ziemski Łęczycki. — *Krasicki.*

Gajewski herbu Rola. Tego domu jedna, była w fraucymerze Królowy Izabelli, i tam w Węgrzech wydana za Kispetra męża znacznego, i dworzaniina królewskiego, *Paprr. o herb. fol.* 582. Stefan Gajewski miał za sobą Teresę Frykaczównę.

Gajewski herbu Sulima, w Krakowskim województwie, jakom widział na nadgrobkku, piszą się z Gajewa. Jędrzej Gajowski dworzaniu Króla Zygmunta III. zginął w Moskwie 1610. Drugi Jędrzej kasztelan Oświęcimski, zostawił

z Przylęcą herbu Śreniawa potomstwo, synów i córki, z tych jedna Krystyna była za Alexandrem Myszkowskim kasztelanem Oświęcimskim, znaczna dobrodziejka nowicyatu naszego Krakowskiego umarła 1659. także pochowana, ale to małżeństwo nie płodne. Druga Katarzyna za Krzysztofem Przecławskim. Paweł brat ich, miał za sobą Katarzynę Lubomirską. Stanisław dworzaniu Króla Zygmunta, poborca w Krakowskim 1635. *Constit. fol. 60.* żona jego Gorecka. Hieronim z Małgorzatą z Trzebini Trzebińską zostawił potomstwo. *Baran. 1638.*

Galczewski herbu *Jezierza*, w województwie Chełmińskim. Floryan z Nielubia Galczewski dworzaniu królewski; leży jeden Galczewski w Wąbrzeźnie u fary, czego dokumentem była chorągiew nad nim zawieszona. *MS. de Famil. Prus.*

Galemski herbu *Dolega*, w Dobrzyńskiej ziemi. Jeden z nich miał za sobą Annę Rostezankę córkę Macieja. *MS. de Famil. Prus.* Jędrzej Alexander poseł z Pomorskiego podpisał elekcyą Władysława IV. Jędrzej Galemski wnuk fundatora OO. Bernardynów w Brześciu Litewskim swoje grunta na przedmieściu tego miasta, kollegio naszemu Brzeskiemu darował 1670. Jan w Dobrzyńskiej ziemi 1644. *Pap. Łaski Cudow. fol. 49.* Jadwiga Wojciecha Łosia małżonka. Karola Galemskiego jest w druku *Smutnych lez otarcie na pogrzebie Army z Kostków Ks. Ostrogskiej wojew. Wołyńskie* 1636.

Galen. Ta familia w Inflanciech i w Rurlandyi starodawna, wielą zasługami i dziełami rycerskimi wslawiona, z których Krzysztof Bernard, był biskupem Monasteryńskim S. R. 1. princeps 1656. *Vitfelt dedic. Theol. Catechet.*

Galewski, w księgach grodzkich Ostrzeszowskich 1613. i 1617. częsta wzmianka Galewskich z Galewie Sięskich.

Galicz herbu *Nieczuja*, w księztwie Litewskim, idą od Gładyszów. Tomasz stolnik Miński 1723. Krzysztof Galicz w wojsku cudzoziemskim służył, potem porucznikował u marszałka Bilińskiego, umarł w Rodecznicy r. 1710. urodziła go Dąbrowska z Wołynia. Katarzyna zakonnica u wszystkich SS. we Lwowie.

Galimski herbu *Rawicz*, w Orszańskim powiecie. Piotra Galimskiego, na różnych expedycyach dobrze ojczyźnie zasłużonego wspomina *konstytucya* 1611. *fol. 49.* był potem stolnikiem Orszańskim, i posłem na sejm 1647. z niego komissarz do zapłaty piechocie Smoleńskiej, *Constit. fol. 23.* i deputat na trybunał Skarbowy, *Constit. fol. 44.* W roku 1653. już marszałek Orszański, poseł na sejm do tychże fun-

keyi naznaczony, *Constit. fol. 16.* Tenże sam, czy inszy Piotr starosta Orszański 1661. poseł na sejm, z kąd komisarzem wysłany do wojska Litewskiego, żeby go do usługi tej ojczyźnie naklonił: i 1662. deputat na trybunał Skarbowy. Stefan wojski Orszański, Bazyli miecznik i Stanisław Galimscy 1648. Jan Władysław wojski Orszański 1674. a potem chorąży Orszański, z sejmu 1690. sędzią naznaczony do pogranicznych dyfferencyi Moskwy z Litwą. *Constit. fol. 17.* Samuel marszałek Orszański, a potem starosta, jeździł w legacyi do Moskwy, synowie jego Stanisław dworzanin królewski, umarł mlodo 1656. Alexander kanonikus regularis proboszcz Słonimski. Kazimierz 1700.

Gałęska. Jan Gałęska z ziemi Ciechanowskiej podpisał elekeją Władysława IV. Anna była za Stefanem Radziszewskim.

Gałęczyński herbu Sokola, w Wielkiej-Polszcze. Marcin Gałęczyński kustosz Poznański, proboszcz Łowicki, Gnieźnieński, Łowicki kanonik, umarł 1579. jako świadczy nadgrobek jego w Gnieźnie, był mąż o prawa kościelne gorliwy. Synowcowie jego, Jan kantor Gnieźnieński, scholastyk Rujawski, kanonik Krakowski, sekretarz królewski, z temi tytułami podpisał elekeją Zygmunta III. *Constit. fol. 450.* w roku zaś 1597. był referendarzem koronnym, jakom czytał na przywileju miasta Lwowskiego. Marcin dziedzic na Skarszewie, Sebastyan na Wierzbnie, Stanisław na Paduchach. Od jednego z nich był Jędrzej w zakonie naszym, w którym piękne enót swoich przykłady zostawiwszy, wielkie o sobie nadzieje razem z sobą zagrzebł we Lwowie 1618. wieku swego 22. życia zakonnego czwartego. Jan poseł na sejm 1662. *Constit. fol. 2.* Jan kanonik Gnieźnieński, archidyacon Kaliski, prałat i ludzkością ku wszystkim i szczodrobliwośćią na Boga znakomity, fundował Teologią przy collegium naszym Kaliskiem. Jędrzej z województwa Poznańskiego podpisał elekeją Jana Kazimierza.

Gałęcki herbu Junosza. Po różnych województwach na dobro ojczyzny pracują. Jan sędzia Drohiccki, na pierwszy w tej ojczyźnie trybunał, pierwszym został deputatem. Jan z Kaliskiem województwem podpisał elekeją Władysława IV. Adam i Wojciech na Sieniewicach z Podlaskiem, Adam podwojewodzy i Felicyan, z ziemi Wyszogrodzkiej Jana III. Alexander Gałęcki cześnik Rujowski, poseł na sejm 1690. ztamtąd komissarz na uspokojenie różnic pogranicznych, między koroną i Szląskiem. *Constit. fol. 17.* Jan chorąży Zytomierski, poseł na tenże sejm, i komissarz tamże. *Const. fol. 18.* Franciszek naprzód kuchmistrz koronny, starosta Bydgoski,

wział potem kasztelanią Kaliską, z tej postąpił na Poznańską, z tej na województwo Inowrocławskie, z tego na Kaliskie, nakoniec Poznańskim umarł wojewodą, miał za sobą *1mo voto*, Katarzynę Słoniewską, pozostałą wdowę po Wasieczyńskim, *2do voto* Dzieduszycką wojewodżankę Podolską, z tej nie została się tylko jedna córka, wielkiego rozsądku, niemniejszej pobożności Panna, który stan, sobie do śmierci obrała, wzgardziwszy wielu konkurrentów. N. starosta Bydgoski, miał za sobą Teresę Mycielską podczaszankę Kaliską wdowę po Sokolnickim kasztelanie Miedzyrzyczkim, tenże czy inszy Ludwikę Poniatowską. Do tych zda mi się należą Gałęcki w Brzeskiem Rujawskiem. Wawrzeniec podpisał eleckęą Władysława IV. Kasper sędzia grodzki Brzeski Rujawski, z sejmu naznaczony do korektury praw koronnych. *Constit. fol. 526.* Jan Gałęcki miecznik Podlaski, mąż rycerski, za Adama Sieniawskiego, hetmana wielkiego koronnego, pułkownik, i partyi Ukraińskiej regimentarz, tam wszczynające się buntury kozackie uskromił, zniósłszy po kilka kroć buntowników. Na domy Boże i zakonne, szczerobliwy, swoim nakładem fundował kościół OO. Karmelitom w Bulszoweu; wdzięczne dobroczynności jego i kolegijum nasze Stanisławowskie. Zaślubił sobie w dożywotnią przyjaźń Teresę Karśnicką, podkomorzankę Halicką, herbu Leliwa, która mu powiła córki trzy, Bogumiłę, Zofią, i Maryannę, z tych ostatnia w dzieciństwie umarła, i syna jednego Franciszka, który jeszcze w szkołach naszych Lwowskich; umarł 1726. pochowany w Bulszoweu w kościele od siebie fundowanym.

W roku 1778. Ignacy Gałęcki starosta Bydgoski. — Jerzy Gałęcki sędzia ziemski Iwrucki. — Gałęcka wojewodzina Poznańska w sędziwym już będąc wieku pierwsza obrana ksienią kanoniczek, fundowanych od ordynatowej Zamojskiej wdowy z domu Zachorowskiej. Na tym urzędzie przeżywszy lat kilka pobożnie i przykładowie żyć przestała. — *Krasicki.*

Gałęski herbu *Rorab*, w Wielkiej-Polszcze. Raziemierz podstoli Wschowski, a potem podczaszy, 1688. umarł, pochowany w naszym Poznańskim kościele; żona jego Helena Chociszewska, siostra rodzona Ponińskiej kasztelanowy Gnieźnieńskiej, z niej miał córek dwie, z których Katarzyna była za Tomaszem Koczorowskim, druga Cecylia zakonnica w Szremie, synów zaś było czterech, Jędrzej, Maciej i Jakób, ale młodzianami pomarli. Franciszek zaś ezwart w zakonie naszym służąc zapowietrzonym w Poznaniu 1709. życie swoje na tej usłudze położył.

Gałęski herbu *Prawdzie*. W Kaliskiem województwie Jakób Gałęski, Sebastian i Jędrzej kwitnęli. W Litwie Stanisław w Nowogrodzkim 1648.

Gałęski herbu *Wczele*, w Wielkiej-Polszcze.

Gałęczowski herbu *Tarnawa*, w województwie Lubelskim, od Targowickich swój początek wzięli, dla czego i podziś dzień z Targowiska się piszą. Jan rotmistrz królewski, pisarz ziemski Lubelski 1703. *Constit. fol. 14.* córka jego była za Cieszkowskim Stanisławem starostą Rotelnickim herbu *Dołęga*. Jerzy, Stanisław, pisali się z Lubelskiem na elekeyą Jana III. z tych Jerzy miał za sobą Zielińską Annę herbu *Ciolek*. Felicyan podsędek ziemski Lubelski i podstarości, żona jego Maryanna Angela Głuska herbu *Ciolek* kasztelanica Gostyńska, z niej ma potomstwo. Synowiec Felicyana, pojął Teresę Rozmianownę pisarzównę grodzką Krasnostawską.

W roku 1778. Maciej Gałęzowski cześnik Lubelski. — Antoni pisarz ziemski Chelmski. — Jan Gałęzowski dziedzic na *Głusku* i *Belżycach* umarł kasztelanem Lubelskim zostawiwszy dwóch synów: starszy, z *Szaniawską* podstolego koronnego córką żył bezdzietny; młodszy, z *Stroińskiej* sędzianki Lubelskiej jedyną córkę spłodziwszy umarł. Ta wydana za Rossowskiego starostę Sieradzkiego. — *Krasicki*.

Gałuszkowski, w Podlaskim województwie. Apolinar Gałuszkowski poborca w Podlaszu 1590. *Constit. fol. 603.*

Gambarzowski herbu *Abdank*, w Radomskim powiecie, z Gambarzowa się piszą.

Gamrat herbu *Sulina*. Starodawna familia; bo jeszcze w roku 1413. przywilej Jedliński Władysława Jagiella, podpisał *inter praesentes* Stanisław Gamrat kasztelan Połaniecki, u *Łask. w Stat. fol. 127.* Jan, 1433. kasztelan Połaniecki. *Biel. fol. 351.* wspomina, że w roku 1434. Jan Gamrat Sulimeczyk posłował do Węgier. Jan Gamrat wojewoda Mazowiecki 1544. Piotr Gamrat arcybiskup Gnieźnieński, oraz i biskup Krakowski, wprowadzić go autorowie, i szlacheckiego urodzenia, i tej familji, nauki, i enót innych odsądziłi, takbym jednak rozumiał, że gwałtowne, na najwyższe prelatury, jego postępowania, tak wszystkich oczy razily, że o nim nie owszem dobrą sławę podrzucano: przecież co do jego urodzenia namienia *Lubien. in Vitis Episcop. Plocen.* że Mikołaj Rej sławny niegdy Wierszopis w Polsce; z jego rodzonej siostry był na świat wydany: ale się myli, bo matka Reja była Herburtowna, jako pisze *Tricesius w jego życiu.* Z razu plebanią tylko trzymał Wiskowską, wziął potem dziekanią Warszawską, i archidyakonią Pultuską, postąpił dalej na Kamienieckie biskupstwo, z tego wkrótce na Przemyślkie: konkurrował i o pieczęć mniejszą koronną, dlatego pełen nadziei przyszedł do senatu, z gotową na po-

dziękowanie królowi oracyą. Tym czasem marszałek koronny, który dawnym trybem w tej ojczyźnie z solenną przemową, kanclerzów imieniem królewskim zwykł ogłaszać, chcąc żart uczynić z Gamrata, twarzą się obróciwszy do niego, długą oracyą godność kanclerską zalecał, naostatek jakby go już chciał nominować, rzekł, tobie tedy mści księżę biskupie, i już tu więcej nie przydawszy, umyślnie stanął. Gamrat tej suppozycyi będąc, że to do niego mowa, wstał z krzesła, co obaczywszy Król, a już tej ironji wiadomy, ręką kiwnąwszy, rzecze; *Siedźcie Księżę Biskupie, nie wam to mówią*: dopiero marszałek Jana Choińskiego podkanclerzym koronnym ogłosił, nie bez zawstydzenia Gamrata, z zyskiem jednak to jego było; bo na Połockie, a dalej na Krakowskie po Choińskim pomkniony, wkrótce arcybiskupstwo Gnieźnieńskie z Krakowskiem połączył, za konsensem Pawła III. Papieża, za promocyą Bony Królowy Polskiej. Dla wielkiej ku wszystkim ludzkości i rozrutnej szcudroblowości, był w respektach u dworu, u pospolitego gminu w szczególnej łasce. Króla Augusta z Elżbietą Austryaczką związał i koronował. I lubo pospolicie wszysej rozwiozłe życie jego, autorowie sztychują, przecież znać jakie staranie miał o duszach sobie powierzonych: bo naprzód w Krakowie Rajeczyną pewną przeświadczoną, że Żydowską wiarę była przyjęła, publicznie w środku rynku Krakowskiego, na stósie spalić kazał. Synod prowincyalny złożył, na którym bardzo wiele rzeczy pożytecznych ustanowił. On pierwszy prawo uknował, żeby suffragani Krakowscy nie z zakonów, jako przedtem bywało, ale z kapituły, na tę godność wstępowali. Kaznodziejce katedralni, żeby i obey na katedrę mogli być przybrani, sporządził, ile że przedtem kanonik Krakowski, oraz trzymał i ambonę. Na ubogich szcudrobliwiej był łaskaw, bo na każdy dzień, sto ich swoim chlebem żywił, i hojnie traktował: i owszem jako *Lubieński* przydaje; dwa wozy zawsze za nim nałożone chodziły odzieżą różną, a między innemi, kożuchami, gdy kogo nagiego, albo źle odzianego na drodze potkał, a osobliwie w zimie, nietylko go przyodził, ale i udarował. A co podziwienia w nim godniejsza, że choćci samemu na tak liezne expensa, które czynił, dwór wspaniały i dla powagi Przymacyalnej chowając, i inne; prowentów własnych, ze dwóch biskupstw nie stawało; tak dalece, że się dłużyć musiał, przecież z tego swego zwyczaju i miłosierdzia na ubogich, nie spuścił. Czem rozumiem, że sobie uskarbił łaskę Boską, że w dobrem życiu, ostatek dni swoich skończył. Do czego pomogło mu takie widzenie. W wigilią święta któregoś, wybierał się na nieszporne godziny

do kościoła, w pokoju tedy swoim, sam tylko siedząc, czekał rychło mu znać dadzą, że już czas nadchodzi. Tym czasem stawa mu w oczach znajomej sobie dobrze osoby, postura Rurosza szlachcica, dawno przedtem zmarłego, który Gamratowi w młodszych latach, żyjąc jeszcze na świecie, w wielu mniej sumiennych kompaniach był nierozdzielny towarzyszem. Zrazu się go lękać począł biskup, atoli jednak na perswazyą umarłego, żeby się nie bał, bojaźń złożywszy pyta się go. Na jakiejby drodze był? odpowie, Żyjąc, i daleko szczęśliwszem życiem, niżeli wy. Tu Gamrat: czy możesz to być, żebyś ty był w kompucie szczęśliwych, któryś życie swoje tak sprośne prowadził, o czym i ja wiem. Wierzyć będziesz, mówi Rurosz, z tego co ci powiem. Młodszym, prawi, będąc w cudzych krajach, trafiłem na takiego, który bluźnierską gębą lżył Matkę Boską; z zelozymi ku tej Świętej Pani, policzek wyciąłem bezbożnemu, a potem gdy mię o to na pojedynek wyzwiał, starłszy się z nim, szczęśliwie go zabił i pokonał. Ucieczką zdrowie salwowałem. W dalszem życiu mojem nigdy mi ta rzecz na myśl nie przyszła, aż w ten czas, gdy w ostatniej godzinie dusza się moja z ciałem rozstawać miała. W ten czas albowiem od gminu czartostwa w koło opasany, gdy i sumienie mię o tak wiele niecnót popełnionych przeświadczało, nie mi nie stawało przed oczyma, tylko pewna i wieczna zguba. Gdy się tak nędzny piekła lękał: w tem stawa przedemną Najś. Matka Boska z orszakiem Aniołów Świętych; rozpierzchła się za jej prezenyą hałastra piekielna, a Matka Boska rzuciwszy na mnie okiem miłosierdzia swego, rzecze. Także żołnierz mój, obrońca honoru mego zginie? a do syna swego obróciwszy się. Oto wnętrzości, które cię nosiły, oto piersi, które cię karmiły, synu mój, i ja go temi rękami trzymać będę, póki go ty do łaski swojej nie przyjmiesz. Gdy to mówiła Najś. Marya, jam się prawdziwą skruchą, z ohydzeniem dawnych nałogów we lży rozkwilił: Boga o miłosierdzie prosząc sercem, nie ustami; bo gwałtowna gorączka mowę już była odjęła, przyjął Bóg żal mój, że gdy w nim skołał, nie potępił duszy mojej, ale ją między wybranych swoich policzył. Teraz mię do ciebie posyła, żebym cię o bliskim schyłku życia twego napomniał, tyle twoja nad nędznymi ludźmi lutość przed majestatem Boskim sprawiła, żeć miłosierdzie Boskie zjednała. Wiedźże pewnie że za szczęście miesięcy z tymi się przyjdzie rozstać światem, dobrzeż tedy sam z sobą roztrząśnij, jako się na ten ostatni termin masz nagotować: jeszcze czas masz do pokuty i przejednania sobie sędziego Boga, ze mnie masz oczywisty dowód. To wyrzekłszy zniknął z oczu,

Gamrat zaś łzami się zalawszy, szczerze o poprawie życia swego myśleć począł, nikogo tego dnia do siebie nie puszczając, nie rychło potem co się z nim stało poufalszym konfidentom otworzywszy: wszystek się tedy na pokutę udał, i tak resztę zamierzoną życia swego miarkował, żeby Bóg miał z niej pociechę on zbawienie. Sześć miesięcy minęło, Gamrat umiera 1545. wszystkimi sakramentami na drogę wieczności opatrzony, z niemniejszą u wszystkich i u siebie nadzieją, że się do nieba dostał. Siedział na Krakowskiej katedrze lat siedm, pięć na Gnieźnieńskiej, pochowany w Bazylice Krakowskiej w kaplicy, którą mu Królowa Bona z nadgrobkim wystawiła, który wypisał *Starowol. in Episc. Cracov. fol. 231. Lubieński Monita fol. 268. i in Vitis Episcop. Ploc. Damalewicz in Archiep.*

Gano Lipski herbu Rawicz. W Chełmskiej ziemi Piotr Gano Lipski z powiatu Orszańskiego podpisał elekcją Jana III. Króla.

Ganowski herbu Kussaba. Wspomina *Mowca Polski tom. 1. fol. 244.* Ganiewskich: Okolski Ganowskich zowie.

Gansch. Ganschhoffowi Hermanowi chorążemu Derpskiemu, kupno sześć włok pustych, i sześciu morgów Mejlugi nazwanych, approbowała konstytucya 1649. *fol. 46.*

Garbowiecki, ci świeżo nobilitowani przez konstytucyą 1726.

Garbowski herbu Śreniawa, w Sandomierskiem województwie.

Garbowski herbu Sulima. Jan z Garbowa, w okazyi pod Chojnicami zabity, w kole pochowany 1490. *Długosz* dwóch Garbowskich wspomina, którzy w Budzynie z kopiami gonili, ale się o tem mówiło pod Farurej, którzy od Garbowskich poszli.

GARCZYŃSKI HERB.

MS. Konopat. za herb im podtrąca klejnot, który się zowie Cielątkowa. *MS. o Familiach Prus.* do herbu Junosza ich pociąga. W genealogji na mappie sztychowanej Krasińskich, herb im Sas przyznaje; luboć ma wielkie podobieństwo do klejnotu Sas, przecież inszą symetryą tu go znajdziesz, to jest, strzała prosto do góry żeleźcem obrócona, nad nią księżyc jak na nowiu rogami na dół spuszczoney, i strzały wierzch niby opasujący, po bokach księżycy tak z tej, jako i z drugiej strony, po jednej gwiazdzie, nad hełmem cztery pióra strusie, takem go odrysowanego widział; na

GARCZYŃSKI

HERB.

domowej pieczęci jednego z nich, toż samo potwierdził Ks. Mikołaj Garczyński Soc. Jesu w tym domu urodzony, i przydał, że się Cholewa nazywa, luboć daleko różny od herbu Cholewa, i w Kazaniu swoim pogrzebowem tak go udaje *Ks. Rzeszowski*, atoli na innem miejscu widziałem trzy tylko pióra na helmie, przez nie strzała idzie żełezcem w prawą tarczy skierowana. Z tej familji jeden miał za sobą Brantownę. Jędrzej sędzia Tezweski, brat naszego Ks. Mikołaja, umarł koło roku 1667. Bogusława czytam 1668. *in Monim. Resid. Mariaeburg*. Samson chorąży Chełmiński, świat ten pożegnał 1667. u Rarmelitów w Gdańsku pochowany, żona jego podkomorzanka Pomorska Jana Werdy córka, z której córka z Dorpowskim zmówiona. Alexander brat Samsona, obudwu Pisieńska Rengelinowna urodziła, dobra ieh Orle, Garezyn, Hownica, Rytów, to *MS. o Familiach Pruskich* pisze, atoli w prefacyi *ad Conceptus mirabiles* czytam, że tego Samsona Grzymultowska siostra wojewody Poznańskiego matką była; niewiemże czyby nie lepiej mówić, że raczej żonę jego Werdziankę ta Grzymultowska urodziła, ile że *MS. pomieniony* świadczy, że Werda podkomorzy Pomorski, miał za sobą Grzymultowską. Z tej Werdzianki Samson spłodził trzech synów, Damiana, Krzysztofa i Stanisława; z tych Stanisław kasztelan Ronarski z Lasockiej zostawił syna Franciszka, Gnieźnieńskiego i Poznańskiego kanonika, deputata kilka razy na trybunał koronny. Damian chorążym był Poznańskim, pierwsza żona jego Anna Radomska kasztelanka Kaliska, powiła mu czterech synów, Ludowika podstolego Poznańskiego: Stanisława, naprzód Łowczego Poznańskiego, potem kasztelana Bydgoskiego, teraz kasztelana Inowrocławskiego, którego z Szczawińskiej, syn Wacław, a z Załuskiej Józef: Stefana, naprzód chorążego Wschowskiego, marszał-

kiem był na sejmiku w Średzie, i posłem bywał, teraz kasztelana Gnieźnieńskiego, którego z Zofji Tucheolezanki starościanki Jasienieckiej zostało potomstwo, a między niemi syn Franciszek. Franciszek czwarty syn Damiana. Druga małżonka Damiana, Ludowika Leszczyńska herbu Wieniawa, z tej był syn Michał Koronowski, profess zakonu Cystereyeńskiego, i córka Angela zakonnicą Ś. Franciszka w Bydgoszczy. Adam z województwa Malborskiego podpisał elekeją Jana Kazimierza. Stanisław na Garczynie i Orlu, z sejmu 1683. komissarz na rozgraniczenie między województwem Mazowieckiem i księstwem Pruskim. *Constit. fol. 12.* Garczyński za opiekuna naznaczony Janowi Zamojskiemu starościu Kaluskiemu, potem wojewodzie Sandomierskiemu, któryś z nich miał za sobą Eufrozynę Oldakowską. N. Garczyńska chorążycowna Chelmińska Dominika Rossowskiego małżonka. Jan deputat na trybunał koronny 1725. Jan w duchownym stanie temi ezasy. Są i w Krakowskim. Z tych Jan podpisał konfederacyą Krakowską. Joanna Tyburego Chrzastowskiego herbu Zadora, małżonka. Tymże się herbem pieczętują w Prusiech Zapędowsey, tylko że według *MS. o Familiach Pruskich*, miecz kładą nie strzałę. Tymże Dargolewsey tamże, tylko kolo miecza nie mają dwóch gwiazd.

Wielądek w heraldyce wypisawszy o tej familji w Tomie IV. z *Niesieckiego*, później w Tomie V. umieścił osobny i obszerny opis, który jak pisze z autentycznych dokumentów był mu podanym. A lubo co do herbu odwołuje się do opisu swego w Tomie IV. podług *Niesieckiego* uczynionego, przecież tu nie wiadomo dla czego, herb ten *Sas* nazywa. Genealogia przez *Wielądkę* uczyniona jest następująca. —

Dom ten starożytny w Prusiech w województwie Pomorskiem, od pierwszych przodków swoich dziedziców na *Garczynie*, Garczyńskimi zwani. Z tych Michał Garczyński dóbr *Garczyn*, *Stare Orle*, *Krtowo*, *Równie*, *Hownica*, *Ułonia wielka*, *Karczewo*, *Karczewko* i t. d. i innych w województwie Pomorskiem dziedzic, co dowodzi donacyą autentyczną w Belzie, przez Alexandra syna, *Feria secunda post festum SS. Trium Regum* 1671. roku zeznana. Ten z Zofią *Pisicką* herbu *Poraj*, spłodził dwóch synów, Alexandra i Samsona. Alexander Garczyński syn Michała, ten z *Marchocką* herbu *Ostoya* na Rusi miał dwie córki: Zofią, Andrzeja Rzezyckiego, Katarzynę Chrzastowskiego małżonki, i synów dwóch, Jana i Władysława *steriles*.

Samson Garczyński chorąży Chelmiński, dwóch-żenny, *primo voto* z Katarzyną *Doręgową* zostawił potomstwo: córkę Ewę, która była za pierwszym mężem Wawrzeńcem Waldowskim herbu *Topor*, za drugim Zapędowskim, i synów trzech, Alexandra *sterilem*, Rafała, ten z Katarzyną *Kochańską* miał córek pięć: Maryannę za Jakóbem Rogalińskim synem Franciszka Łodzi Rogalińskiego i Maryanny *Przetockiej*, z tych córka Konstancya Rogalińska za Andrzejem Lochyńskim, Konstancya za Morskim,

Barbarę za Dzierzbickim. Rozalią za Lnińskim. Krystynę za Gortatowskim, wszystkie cztery bezpotomne, i syna jednego Samsona, który z *Roznowską sterilis*. Bogusław Garczyński syn najstarszy Samsona z *Doręgowskiej* urodzony, ten z Justyną *Liśowską*, miał syna Alexandra, od którego z Barbary *Plichcianki*, starościanki Gostyńskiej, Waleryan, z *Zalewską* bezpotomny, i Maciej Garczyński ten z Anną *Sicińską* spłodził córkę jedną Maryannę, za Tokarskim z którym zostawiła dwie córki, Józefę i Magdalenę, i synów trzech: Franciszka, Tomasza, i Piotra Tokarskich. Synów Macieja Garczyńskiego z *Sicińską* było pięciu: 1. Józef Garczyński, który z Maryanną *Grabowską*, miał córkę Teresę i syna Pawła. 2. Ignacy Garczyński, ten z pierwszą Agnieszką *Przyborowską*, spłodził Wincentego, i Romualda; z drugą *Zakrzewską* bezpotomny. 3. Paweł Garczyński, z *Dąbrowską sterilis*. 4. Andrzej Garczyński, który z Honoratą *Zarembianką* spłodził Romualda i Maxyma. 5. Wincenty Garczyński, ten z *Gogolewską* bezpotomny.

Wzwyż rzezony Samson Garczyński chorąży Chelmiński syn Michała, *secundo voto* z Barbarą *Werdzianką*, herbu *Odrawąż* w Prusiech familji starożytnej i znacznej, córką Jana *Werdy* podkomorzego Pomorskiego, starosty Nowskiego z Elżbiety *Grzymultowskiej* herbu *Nieczuja* spłodzoną, z tą zostawił potomstwo trzech synów: 1. Damiana, 2. Chryzostoma Rrzesztola, 3. Stanisława kasztelana Konarskiego Łęczyskiego.

Damian Garczyński pierwszy syn Samsona z *Werdzianki* urodzony, chorąży Poznański, dwóch-żenny, *primo voto* z Anną *Radomiczką* kasztelanką Kaliską, spłodził czterech synów: Ludwika podkomorzego Poznańskiego, Franciszka, Stanisława kasztelana Inowłodzkiego, i Stefana wojewodę Poznańskiego.

Ludwik podkomorzy Poznański bezpotomny. Franciszek z *Walewską* miał dwóch synów: Stanisława kanonika i proboszcza Zbąszyńskiego, i Kazimierza chorążego Wschowskiego, od którego Józef i Jan Garczyńscy synowie. Stanisław Garczyński trzeci syn Damiana z Anny *Radomiczkiej* urodzony, kasztelan Inowłodzki, ten pierwszym związkiem z Wiktoryą *SzczaWińską* miał syna Wencesława starostę Kłodawskiego bezpotomnego. Drugim związkiem z *Zaluską* synów, Józefa bezpotomnego i Mikołaja Garczyńskiego, który z *Zboińską* zostawił córkę Magdalenę Ignacego Tucholki małżonkę i syna Jakóba. Stefan Garczyński czwarty syn Damiana z *Radomiczkiej* urodzony, wojewoda Poznański. Ten z Zofią *Tucholczanką* spłodził córek cztery: Ludwikę za Dąbskim bezpotomną. Eleonorę za Lanckorońskim starostą Rawskim, z tym trzech synów. Teresę za Czosnowskim starostą Ciecianowskim, z tym córki: Antoninę i Zofią zakonnice. Synów zaś Stefana Garczyńskiego wojewody Poznańskiego, zostało czterech: 1. Franciszek podkomorzy Wschowski bezpotomny.

Drugi syn Stefana wojewody Edward Garczyński kasztelan Rozpiński, który z Katarzyną *Radolińską*, spłodził córkę Annę za Nepomucenem Mycielskim starostą Ośnickim, z którym dwie córki Józefa i Jolanta, i dwóch synów Ignacy i Edward Mycielscy. Syn Edwarda kasztelana jeden, Stefan Garczyński rotmistrz

kawaleryi narodowej, który z Anną *Skorzewską*, zostawia potomstwo córkę Alexandrę i synów Tadeusza i Filipa Garczyńskich.

Rudolf Garczyński drugi syn Stefana wojewody Poznańskiego bezpotomny.

Stefan Garczyński trzeci syn Stefana wojewody Poznańskiego, z *Tucholezanki* urodzony, general major w wojsku koronnem, który z Weroniką *Krzycką* pierwszych zaślubień Mycielską, z tą spłodził dwie córki, Eleonorę, która z Adamem Gajewskim kasztelanem Rogozińskim zostawia dwie córki, Antoninę i Paulinę, i synów dwóch Franciszka i Ewarysta Gajewskich. Antonina druga córka Stefana Garczyńskiego generała, ta z Fryderykiem grafem Skorzewskim zostawia potomstwo: córek cztery, Kornelinę, Olimpią, Klotyldę i Florentynę, synów dwóch: Heliodora i Arnolda Skorzewskich.

Tenże Garczyński general z Weroniką *Krzycką* spłodził także czterech synów, Franciszka rotmistrza, Antoniego, Nepomucena, Stefana. Franciszek z *Mycielską* spłodził synów dwóch, Bonawenturę, Nepomucena.

Wzwyż rzeczonej Damian Garczyński syn Samsona z *Werdziańki* urodzony, *secundo voto* z Ludowiką *Leszczyńską*, z tą spłodził dwie córki, Teresę za Janem Walickim herbu *Łada* stolnikiem Rawskim, z tym córka jedna Ludwika, drugim ślubem za Mokowskim, i Anielę zakonnice, synów zaś było czterech. Michał ksiądz, Wojciech, Władysław i Józef bezpotomni.

Chryzostom Rrzysztof Garczyński drugi syn Samsona z *Werdziańki* urodzony, ten z *Wileczyńską* miał potomstwo trzy córki, Teresę Rossowskiego, Zofią Jana Radońskiego małżonki, i Maryannę która z pierwszym mężem Trzebuchowskim miała syna Bonawenturę Jezuitę, z drugim mężem Michałem Garczyńskim sadowym Michałowskim zostawiła córkę Runegundę Melchiora Zakrzewskiego małżonkę.

Stanisław Garczyński kasztelan Konarski Łęczycki, trzeci syn Samsona z *Werdziańki* urodzony, z sejmu 1683. komisarz na rozgraniczenie między województwem Mazowieckim i księstwem Pruskiem, *konstylt. fol. 13.* z Agnieszki Lasockiej małżonki swojej, Albrachta Adryana Lasockiego kasztelana Inowrocławskiego, starosty Wyszogrodzkiego, z Agnieszki *Brochowskiej* urodzonej córki, spłodził synów dwóch, Jana starostę Budziszewskiego deputata na trybunał koronny 1725. r., i Albrachta Maksymiliana metropolite Gnieźnieńskiego, i katedralnego Poznańskiego kanonika, i córek trzy: Mechtyldę za Michałem Rarczewskim. Drugą za Szembekiem. Trzecią za Leszczyńskim.

Jan Garczyński syn Stanisława kasztelana Konarskiego z *Lasockiej* urodzony starosta Budziszewski, z Eufrozyny *Oldakowskiej*, miał syna Józefa skarbnika Drohickiego, i córek trzy: Brygidę za Byszewskim podczaszym Halickim, Runegundę za Walewskim kasztelanem Spicimirskim, i Rozalią za Janem Wyrzykowskiem cześnikiem Inowrocławskim. Synów zaś tegoż Józefa Garczyńskiego z Urszuli Obryckiej było czterech. Piotr Garczyński burgrabia Łęczycki, z N. *Zamojską* mający potomstwo. Drugi syn Józefa Garczyńskiego z *Obryckiej* urodzony,

Hermenegild Garczyński bywszy komissarz cywilno-wojskowy ziemi Drohickiej.

Trzeci syn Józefa skarbnika Drohickiego, Edward Garczyński infułat Liwski, kanonik Inflantski. Czwarty syn Józefa Fryderyk Garczyński porucznik w wojsku koronnem, który w potrzebie za ojczyznę, w czasie ostatniej rewolucyi, pod czas szturm na Pradze życie poświęcił. Córek tegoż Józefa Garczyńskiego trzy: Maryanna za Andrzejem Krasnodębskim, Mechtylda za Wojciechem Kotowskim, Eleonora za Piotrem Wojewódzkim.

Stanisław na *Garczynie, Orlu, Krtowie* dziedzic, z sejmu 1683. komissarz na rozgraniczenie między województwem Mazowieckim i księstwem Pruskim *konstyt. fol. 13.* o którym *Niesiecki* wyżej str. 70. ten zostawił z Konstancyi, Jana z *Bojanowa* Bojanowskiego z Anny *Widlickiej* córki a żony swej syna Michała, co dowodzi dokument 1698. roku *in Castro Skarszerwiensi feria 4ta post Festum solenne Pentecostes*: Zapis przez Stanisława Garczyńskiego, Konstancyi Bojanowskiej Jana Bojanowskiego i Anny *Widlickiej* małżonków córce, a żonie swojej uczyniony. Michał *de Rautenberg* z *Garczyna* Garczyński syn Stanisława, sądowy czyli sędzia ziemi Michałowskiej dóbr *Mędrzec, Przysławie, Bogdanków* w województwie Chelmińskim dziedzic, co potwierdza tranzakcyą 1723. *feria 4ta ante festum SS. Simonis et Judae Aplorum in castro Covaleriensi*, poseł z województwa Chelmińskiego na konwokacyą 1734. roku. Ritóry z pierwszej żony Barbary *de Nostitz Bąkowskiej* Pawła de Nostitz Bąkowskiego stolnika Inowrocławskiego z Zofji *Bystramownej* spłodzonej córki, zostawił jednego syna Rajetana, i córek dwie, Antoninę Wacława Wilczewskiego chorążego Wiskiego żonę, i Maryannę w pierwszym małżeństwie Ferdynanda Kossowskiego późniejszego Rzeczyckiego, w powtórnie Antoniego Gostomskiego sędziego ziemskiego Michałowskiego będącą, z drugiej zaś żony, Maryanny z domu Garczyńskiej, zostawił córkę jedną Kunegundę Melchiora de Drywa Zakrzewskiego sądowego, czyli sędziego ziemskiego Michałowskiego małżonkę.

Rajetan *de Rautenberg* z *Garczyna* Garczyński stolnik Czerniechowski syn Michała, dóbr po ojcu swym w województwie Chelmińskim, *Mędrzyc, Przysławie, Bogdanków*, tudzież nabytych w województwie Kaliskim, a w powiecie Nakielskim wielkiego i małego *Włociborza* dziedzic, z Teodorą Jana *de Warsza Dembińskiego* stolnika Inflantskiego i Ludwiki z *Słupów Waldowskiej* spłodzoną córką, zostawił jedną córkę Maryannę Alexandrę dwóch imion. Antoniego de Büthner z *Zawad Zawadzkiego* podkomorzego nadwornego J. K. Mei małżonkę.

Garlicki herbu Prus Imo. Tym gniazdo, tak Pa-procki jako i Okolski w Krakowskim województwie zakłada.

Tomasz regent grodzki Oświęcimski deputat z Krakowskiego 1753. roku. Andrzej podwojewodzy Sandomierski. — *Wielądek.*

Garlicki herbu Strzemie. I tych w temże województwie osadzają. Stanisław z Elżbietą Polomską, a tę Pisarska urodziła, zostawił syny i córki. Alexander, Jerzy, Stanisław

i Antoni 1705. w Krakowskim kwitnęli. Sebastian z Ruskiem podpisał elekcją Władysława IV. Marcyanna zakonnica Sądecka 1701.

Dom ten starożytny, od czasów panowania Bolesława Chrobrego Króla, w województwie Krakowskim miał swoje siedlisko. O tem najpierwszy pisze *Długosz sub Anno 1364. Miechowita lib. 4.* roku 1362. *Okalski* pod herbem *Strzenie*, za Kazimierza Wielkiego. O, czem i *Kramer* obszerniej opisuje, a przywilej fundacyi kościoła Ś. Jakóba w Krakowie na Kazimierzcu, dom Garlickich, i innych Strzemieńczyków, kolo roku 1462. zaświadcza, i inne dawne tranzakey w aktach ziemskich i grodzkich Krakowskich czynione dowodzą: jak to z tych *in actis Terrestribus Cracoviensibus: „libro Nro 21. anno 1541. Feria 3tia ante Festum S. Martini. Nobilis Barbara Dębińska relicta, olim Nobilis Christophori Garlicki eiusiferi et burgrabii arcis Cracoviensis, nobilibus Joanni et Stanislao Garlicki filiis, de jure suo reformatorio, ac aditalitio, super honis Górne et Dolne Garlice, et Gnojne cum attinentiis coram actis Castren. Cracovien. inscriptis, cedit.* Druga tranzakeya: — *Ibidem libro 28. 1543. anno Sabbatho post Festum S. Jacobi. Nobiles Cyprianus et Paulus Garliccy honorum parva Czarlików heredes, nobili Sophie de Stradomskie Wrzosowska et filiis ejus summam 15. mill. Floren. Polon. inscribunt.* — Trzecia tranzakeya 1563. *in actis Castrensibus Cracoviensibus, nobilis Paulus Sujski vexillifer Cracoviensis, nobilibus Cypriano Garlicki et Christinae Chwaliborzanka conjugibus, summam 15000. Floren. Polon. super bonis Zagaj, inscribit.*“ —

Te i inne bardzo liczne w tychże aktach, jako też i w województwach Sandomierskiem, Mazowieckiem, i innych znajdujące się dokumenta i zapisy urzędowe, dowodzą jasnie i dokładnie szlachetne urodzenie, i possessye ziemskie dziedziczne, tenże dom Garlickich mających, którego genealogia, z dowodów autentycznych ułożona, do akt grodzkich Radomskich 1765. roku *Feria secunda post Festum Immaculatae Conceptionis Beatissimae Virginis Mariae*, podana, a excerpt z teyże, dla dokładniejszego familji tej poznania, tutaj się umieszcza. Roku 1541. Rrzysztof Garlicki miecznik i burgrabia zamku Krakowskiego, z Barbarą *Dębińską*, miał synów dwóch, Jana kanonika katedralnego Krakowskiego, i Stanisława komornika ziemskiego Krakowskiego, dobra górne i dolne *Garlice* i *Gnojne cum attinentiis* dziedzica po ojcu swoim, który *primo voto* z *Morawiecką sterilis*, *secundo voto* z *Elżbietą Połomską* spłodził córkę jedną Annę za Matczem Rsiążnickim, i synów czterech. Jana księdza zakonu Ś. Franciszka, Rrzysztofa rotmistrza, który na wojnie z Szwedami zginął. Piotra ten z *Oraczewską* bezpotomny, i Stanisława, który *Imo voto* z *Grochowską sterilis*. *2du voto* z *Ewą Ligęzanką* herbu *Podkowa* zostawił potomstwo, Jana, Samuela, Sebastjana i Alexandra. Jan z *Pulawską* herbu *Róża* spłodził Wojciecha i Jana. Samuel dóbr *Rozdziele* i części w *Chronowie* dziedzic, syn Stanisława rotmistrza wojsk Rzplitej z *Michalczewską* małżonką *sterilis*. Sebastian na *Gosprzyłowie* dziedzic, podpisał elekcją Władysława IV. Króla z Ruskiem województwem, jak pisze *Niesiecki* wyżej: ten miał za sobą *Stradomską*. Alexander syn czwarty Stanisła-

wa rotmistrza, części na *Tymowie* i innych dóbr z rodziców mianych dziedzic, z Maryanną *Czarkówną* herbu *Półkozic* spłodził Stanisława i Józefa synów. Tenże Alexander za towarzysza w wojsku będąc 1682. roku na wojnie pod *Wiedniem* zginął. Syn jego Stanisław chorąży pancernej chorągwi JW. *Potockiego* marszałka nadwornego koronnego, dóbr na górnych *Garlicach* i *Chronowie*, i *Rozdziele* dziedzic, którego wspominają tranzakcyje w Radomiu czynione. Ten z Katarzyną *Bedlińską*, spłodził córkę Helenę, Jana Promińskiego małżonkę, i syna Antoniego cześnika Owruckiego, który wiek swój młody poświęcił zaraz na usługi ojczyźnie, co zaświadczają akta publiczne, jako to 1730. roku, dnia 12. Września w Opatowie na sejmikach *boni Ordinis* województwa Sandomierskiego, przez *laudum*, delegowany był do słuchania kalkulacyi, exaktorów województwa i powiatu Radomskiego, potem vice-regentem grodzkim Radomskim, znowu regentem grodzkim Sochaczewskim, potem pisarzem wojskowym i skarbu koronnego, nareszcie cześnikiem Owruckim, będąc na górnych *Garlicach* z przodków swoich dziedzic i innych dóbr, wszedł w śluby małżeńskie, z Ewą *Duninówną Wąsowiczówną*, Józefa Dunina Wąsowicza lowczego Łatyczewskiego córką, a niegdy Antoniego Jastrzębskiego skarbnika i burgrabiego Sochaczewskiego małżonką pozostałą wdową, jako zaświadcza w aktach grodzkich Radomskich 1734. roku *Feria secunda ipso die Festi Sancti Francisci Confessoris*, zapis czyli interezyza ślubna. Z którą małżonką swoją, trzy spłodził córek, Scholastykę, Ludwikę, Angelę, synów zaś czterech: 1go Stanisława, ten się ożenił z *Potocką*, umarł *sterilis*. 2go Xawerego, ten ożeniony z *Gorską*. 3go Michała, który ma za sobą *Jabłońską*. 4go Filipa, ten z Maryanną *Hiżówną*, ma dwóch synów, Michała i Stanisława i córki Ludwikę i Zofią małoletnie. — *Heraldyka Wielądkka*.

Garliński herbu *Pobog* według *Okolskiego*, czyli raczej herbu *Dąbrowa*, według *Kojalów. in MS.* w Ciechanowskiej ziemi. Paweł rycerski ezłowiek we wszystkich za Stefana Króla ekspedycyach, trzymał kilka lat ekonomią Malborską, na trybunał koronny dwa razy był deputatem, z *Rosińskiej* herbu Rogala spłodził synów czterech, Adama, Marcina, Alexandra i Jędrzeja. Z tych, Adama czterech synów było, Jędrzej burgrabia Łęczycki, Marcin i Wojeiech w okazyach zginęli w *Włoszech*, Alexander z niewoli wyszedłszy prędko umarł. Maciej, którego syn Jan, nie lepszem szczęściem w pęta się dostał *Tatarskie*; spłodził potem czterech synów Marcina dzielnego męża, temu Katarzyna *Bieniedzka* powiła Alexandra, Krzysztofa i Samuela, ten z *Strojnowską* wszedł w kontrakty małżeńskie. Sebastyan brat Marcina, z Anną *Rzeczycką*. Wojeiech i Jędrzej ludzie w różnych kampaniach doświadczonego męztwa. Z tych niektórzy w Litwie osiedli, jako to Jędrzej stolnik *Derpski* w *Polockiem*. Samuel *Racibor Gardliński*, tak ich pisze *Kojal*. podczaszy *Orszański*, którego syn *Franciszek*. Alexandra *Garlińskiego* herbu *Dą-*

browa, jakom sam widział dwóch synów, w Brześciańskim 1691. Michał, Józef, i Bazyli.

Garliński herbu Półkozic, w Krakowskiem województwie. Garlińskiemu Pawłowi kononikowi Krakowskiemu i Rujawskiemu, zmarłemu 1634. nadgrobek z tym herbem w katedrze Krakowskiej wystawiono, wypisał go *Starowol. in Monum.* kędy przydaje o nim, że w trybunałach deputatem bywając, samej sprawiedliwości przestrzegał. Floryan umarł w zakonie naszym 1613. niespracowany operariusz. Paproeki i Okolski o nich nie pisal.

Garnuchowski herbu Poraj. Z tych Anna Garnuchowska była za Józefem Gruszeckim podsędkiem ziemskim Podolskim.

Garnisz herbu Poraj, w Sieradzkiem, Ruskiem i Podolskiem dom rozrodzony. Anna Garniszowna Marcina Kowalskiego chorążego Wieluńskiego małżonka *Acta Castren. Vielum.* 1510. Zygmunt 1575. *Paprocki w Panoszy*. Stanisław Garnisz naprzód podstoli, potem stolnik Krakowski 1573. miał za sobą Zofią Działyńską wojewodzanę Pomorską.

Garnisz kanonik Rujawski, deputat na trybunał w r. 1774. został dalej sufraganem Pomorskim. — w r. 1778. referendarz koronny: w roku 1781. biskup Chelmiński. W roku 1787. podkanclerzy koronny. — *Irasicki*.

Garnkowski herbu Poraj. Janusz z Garnka Garnkowski podwojewodzy Sieradzki umarł 1644. którego nadgrobek z Piotrkowa u OO. Franciszkanów wypisał *Starowol. in Monum.* Wojciech z Kaliskiego podpisał elekeją Jana III.

Garwaski herbu Grzymała, w Rujawskiem i w Płockiem. Hieronim Garwaski kanclerz Gnieźnieński, Krakowski, Płocki kanonik, umarł 1583. *Okolski* go kanclerzem koronnym zowie, ale się w tem myli; bo o te czasy pieczęć wielką Zamojski trzymał, o nim *Constit.* 1569. *fol.* 187. N. Garwaska Jakóba Dunina kasztelana Inowrocławskiego małżonka. Jan Garwaski cześnik Płocki miał za sobą Barbarę Dzierzgowską kasztelanę Ciechanowską. Jan 1589. poborca w Wyszogrodzkiej ziemi z sejmu naznaczony *Constit. fol.* 559. Stanisław kasztelan Płocki w roku 1587. podpisał elekeją Zygmunta III. *Constit. fol.* 437. do którego do Szwecyi wysłany, przysięgi królewskiej *diploma* przywiózł z sobą do Krakowa, *Constit. fol.* 441. posłował potem na sejm 1588. i 1590. już starostą Gostyńskim będąc, a w roku 1601. już kasztelan, deputowany był do korektury praw koronnych, *Constit. fol.* 734. i 1609. *fol.* 907. Jego łask wdzięczne kollegium Lwowskie, wiecznej je pamięci przed Bogiem zapisało. Ś. Stanisławowi biskupowi lampę srebrną

zawiesił, i żeby zawsze gorzała, fundacją opatrzył: *Przewodnik fol. 18.* był wprzód pisarzem ziemskim Płockim 1589. jako świadeży transakcyą Będzińska, którą podpisał. Rś. Mikołaj Garwaski synowiec kasztelana 1611. Paweł pisarz ziemski Płocki, z którym tytułem był deputowany do kwarty Rawskiej 1598. *Constit. fol. 713.* postąpił dalej na kasztelanią Sierpską, i starostwo Wyszogrodzkie 1613. *Constit. fol. 28.* Augustyn podsędek Wiski 1616. *Constit. fol. 30.* Piotr dworzaniu królewski, poseł na sejm z Łęczyckiego roku 1629. *Constit. fol. 7. i 1638. fol. 21. i 1648.* Stanisław dziekan Płocki, kanonik Krakowski, umarł 1635. był do Pralat ku Bogu Pańskiego animuszu, na którego cześć spendował fortunę swoją, kościółek ŚŚ. Apostołów Piotra i Pawła w Krakowie na tej ulicy, która do zamku ciągnie, i wystawił i uposażył; o czem świadeży inskrypcya nad nim położona; krom tego uczynił fundacją, żeby co Sobota, mszą śpiewano w kaplicy Matki Boskiej śnieżnej, w katedrze Krakowskiej, o Niepokalanem jej Poczęciu. *Pruszez in Descript. Cracov.* Wsi dwie Sieradzice i Wrzosowice przyłączył Bursie *Juristarum* wiecznem prawem, na 30. studentów szlacheckich sustentacją, co approbowala konstytucya 1662. *fol. 23. Starowol. in Vitis Episc. Cracov.* wspomina jego fundacją na kaznodzieję extraordinarynego, w Krakowskim na zamku kościele: Kościół nasz Ś. Piotra w Krakowie, jego szcudroblivością ozdobiony i ubogacony. *Pigłowski elogia.* Też jego łaski doznały i insze domy Boże, osobliwie w Piotrowinie, w Płocku, etc. Po śmierci jego, gdy testamentu od niego spisane go znaleźć nie można, pokazał się Wawrzeńcowi Starzewskiemu kustoszowi natenczas Krakowskiemu, i gdzie był testament, miejsce pokazał; jakoż tam go znalezione; przydał niektóre rzeczy, co się z nim działo, to jest o surowym sędzie Boskim, i jako za interpozycyą Najś. Matki, do której w życiu swoim miał szczególne nabożeństwo, cięższych daleko mąk uszedł. *Histor. Dom. Profess. Cracov.* Hieronim 1632. Krzysztof w Łęczyckiem 1674. Paweł kanonik Lwowski 1671. roku. Herb ich Grzymała ale bez męża zbrojnego.

Gąsawski. Jacek Gąsawski kanonik Łucki deputat na trybunał koronny 1714.

Gąsczyński *herbu Niesobia* albo *Krzywosąd.* W województwie Chełmińskim, zdawna osiedli w Niemezyku dziedzicznych dobrach, i w Tyrnawie za Łasinem. Z tych Jan Gąsczyński miał urząd w zamku Malborskim, gdzie dochodów tamiecznych doglądając, miał wysługę na kilka tysięcy złotych. Synowiec jego był przy księżnie Ostrogskiej woje-

wodzinie Wołyńskiej, a potem ożenił się na Ukrainie, z Wąldowską herbu Topor. *MS. de Famil. Pruss.* luboć inni piszą ich Gąściński.

Gąsecki herbu *Bożawola*. Ci od dóbr Gąski w Płockiem, od dóbr Gąseczyn w Ciechanowskiem, imienia nabyli. Z tych Jędrzej Gąsecki czterech synów zostawił, wszyscy ludzie rycersey. Wojciech, Stanisław, Jan i Piotr, który trzech synów spłodził Krzysztofa, Jana i Mareyana. Adam i Paweł z ziemi Czerskiej podpisali elekeę Jana III. Razimierz Paweł w Ciechanowskiej Jana Razimierza.

Gąsiński herbu *Grzymala*, z Mazowsza na Wołyń się przenieśli, mówi *Paprocki*. Krzysztofa Gąsińskiego *wspomina fol. 405.* że pod Pskowem pieszo szedł do szturm, za towarzysza służąc z kasztelanem Warszawskim. Jan Oremus Gąsiński, tak z Sieradzkim podpisał elekeę Władysława IV.

Gąsiorowski herbu *Ślepowron*, w Brzeskiem Rujawskiem. Maciej, Alexander z Miroszewie, Jędrzej, Mikołaj, Franciszek, Stanisław podsędek Zarnowski, podpisali elekeę Jana Razimierza, Wojciech z Płockiego, Razimierz z powiatu Kowieńskiego. N. Gąsiorowski, miał za sobą Glembocką pozostałą wdowę po Gorzyńskim, z tej był Jędrzej kasztelan Bydgoski, starosta Radziejowski, którego syn Maciej kasztelan Inowrocławski starosta Radziejowski, ten naprzód z Lasockiej, spłodził córkę zakonnice *a Visitatione* w Warszawie, z drugiej Boglewskiej podsędkownej Czerskiej, był syn Augustyn starosta Radziejowski, i córki dwie, jedna za Orszetym cześnikiem i pułkownikiem królewskim, druga za Sobolewskim pisarzem Ziemiem Warszawskim. Któryś z Gąsiorowskich miał za sobą Dorotę Zulińską, dzugi Zofią Zebrowską. Floryan z Gąsiorowa, od którego Ruczyńskich dom idzie.

Gasowski, w Podlaskiem województwie. Alexander Gasowski stolnik ziemi Bielskiej podstarości i sędzia grodzki Brański, poseł na konwokeę 1696. podpisał konfederację generalną. Alexy 1703. komissarz z sejmu Lubelskiego 1703. do rozgraniczenia między województwy Mazowiekiem i Pruskimi. *Constit. fol. 22.* Gasowski podkomorzy Bielski, miał za sobą Joannę Zwierzownę podczaszankę Brzeską Litew. z której córka Eleonora mniszką, druga konstaneya Ruczyńska chorążyna Bielska. N. Skarbnik Podlaski, żona jego Antonina Lewicka. W księztwie Litewskim Stanisław Gąsowski Skwarko 1700.

W roku 1788. Ignacy Gasowski burgrabia Warszawski. — *Przypisy Krasicki.*

Gasparski herbu Bończa, w Podgorzu koło Sambora. Jan z Konstancyi Biełlińskiej herbu Junosza, zostawił syna Jędrzeja. Alexander w Belzkiem.

Gaspary. Krzysztof Gaspary sekretarz królewski, z bratem swym rodzonym Janem Gasparym kapitanem w wojsku Litewskim, jako *nobiles Romani*, za indigenów poczytani 1726. o czym konstytucya; wydał drukiem Krzysztof, *Genuinam ratiocinationem, circa Decretum Torunense 1725. in fol.*

Gastold herbu Abdank. Wielki dom kiedyś w Litwie, i w fortunę i w dzieła znaczny. Surmin starosta zamku w Rolainie, broniąc go przeciwko Krzyżakom, we dwóch tysiącach potężnie do niego szturmującym, lubo sam nie miał więcej nad sto dwadzieścia ludzi jezdnych, przecież tak odważnie odpór im dawał, że nie nie sprawiwszy, od zamku odciągnąć musieli; Surmin tylko ze dwunastą, którzy się żywi z tego oblężenia zostali, wyszedł; *Dusbruch. u Stryjk. fol. 303.* Krzyżacy o tem się dowiedziawszy, do zamku wpadli, i zdeholowali forteczę; wkrótce ją jednak restaurował Surmin, i z niej Krzyżakom przez Nemeń płynącym dokuczał; *Dusbruch. u Stryjk. fol. 304.* Flotę potem wojenną o stu nawach wystawioną, Krzyżacką, zbił na Nemenie, największą z tych nawę spalił, ale w tej okazji brata Gastolda stracił 1313. *Stryjk. fol. 315. Kojal. p. 1. l. 6.* co i po drugi raz znouwu uczynił, jako pisze *Długosz*, zginęło mu jednak trzysta ludzi. Gastold syn Strumpiusza, hetmana wojsk Erdziwilowskich, dziedzic okolicy Oszmiańskiej za Gedymina, 1315. broniąc zamku Kowieńskiego, tamże od Krzyżaków, z zamkiem wzięty był w niewolę. Piotr Gastold za Gedymina księcia, ożeniwszy się na Podolu z Buczaeką herbu Abdank, będąc wojewodą Podolskim, został Chrześcijaninem, *to Kojal. in MS.*; atoli jednak lepiejby był ten autor mówił, starostą Podolskim, bo wojewodów jeszcze ta prowincya nie miała: ale i w roku 1333. już Gedymin nie żył, lubo ten autor na ten rok to zwała: Tenże Piotr za Olgerda, będąc w niebytności jego namiestnikiem Wileńskim, wprowadził pierwszy do Wilna OO. Franciszkanów, którzy od zbuntowanego pospólstwa i pogaństwa pomęczeni; za który excess z rozkazu Olgerda księcia, zabójców pokarawszy, innych Franciszkanów do Wilna sprowadził i fundował. Dorgi i Prehind Gastoldowie 1401. podpisali unią Litwy z koroną. Jan Gastold towarzysz Witolda księcia, w drodze do Zygmunta Cesarza 1410. był i hetmanem wojsk Litewskich przeciw Krzyżakom, w r. 1413. wziął na siebie i na dom swój herb Abdank; przedtem zaś pieczętowali się Różą, lubo *Stryj-*

kowski i Kojalow. piszą, że do Kolumnów należeli. Tenże *Kojalow. in MS.* tego Jana, jednymże być rozumie, z tym co następuje, ale z komputu lat poznać, że inszy musiał być Jan drugi, od tego w dalszym wieku, a podaj nie syn tego, dla tegoć w tomie pierwszym pod wojewodami Wileńskimi, dwóch tego wieku Janów Gastoldów polożyłem z autorów, jednego 1429. drugiego 1460.; temu należy, co pisze *Kojal. in MS.* że gdy po śmierci Witolda stawał przy Świdrygelle, i na niego Podole usiłował odzyskać, od Polaków był pojmany 1431. U Razimierza Jagiellonowicza był ochmistrem 1440. posłany do Podlasza z wojskiem, Zygmuntową fakecją z tamtąd wypędził: był wprzód wojewodą Trockim, tuż Wileńskim. O nim to przydaje z *Stryjkow. Kojalow. in MS.* że zwaśniony na Polaków, że Podole i Wołyń od księstwa Litewskiego odrywali, przyjaźni ich, i używaniu tego herbu wypowiedział 1450. a gdy Razimierz, zostawszy Królem Polskim, zaniedbywał wrócić Podola do Litwy, na to stany Litewskie namawiał; żeby sobie za księżęcia Litewskiego, Siemiona Olelkowicza księżęcia Słuckiego obraly, wszakże te jego zamysły śmierć przerwała 1460. Synowie jego Jędrzej i Stanisław. Jędrzej był marszałkiem Litewskim za Razimierza 1442. Stanisław zaś kasztelanem Trockim i starostą Zmudzkiem, wspomina historia legacją Moskiewską, którą on 1490. odprawował, od Alexandra księżęcia do Iwana Wasilewicza kniazia Moskiewskiego. Podobno jeszcze był i trzeci tego imienia Jan Gastold wojewodą Trockim 1479.

Michała Gastolda koniuszego Litewskiego, i brata jego podskarbiego Litewskiego, za którym była córka kniazia Glińskiego, wspomina historia 1509. za Zygmunta I. który jako podejrzanych o zdradę, i sprzysiężenie z Glińskim, dał był do więzienia; lubo potem, gdy się ich niewinność pokazała, uwolnieni zostali; niewiem czy nie którego z nich córki, Anna Sapichy Sunigaila albo Siemiona kasztelana Trockiego: druga Jana Radziwiłła kasztelana Trockiego i marszałka Litewskiego małżonki. Marcin Gastold po śmierci Siemiona Olelkowicza księżęcia Słuckiego i Rijowskiego, pierwszy został wojewodą Rijowskim, miał za sobą Elżbietę Dowgiałównę herbu Zadora. Syn jego Wojciech Marcinowicz 1501. był marszałkiem nadwornym Litewskim, potem podczaszym Litewskim, starostą Nowogródzkim, i wojewodą, tamże 1506.; mężnie zamku Nowogródka Tatarom obronił: postąpił potem na województwo Połockie, z którym honorem 1516. podpisał przywilej ziemi Drohickej, *de jure Polonico tenendo, u Januszow. w Statuc. fol. 836.* wziął dalej województwo Trockie, nakoniec Wileńskie, które trzymał oraz z kancler-

stwem Litewskiem, w Podlaszu w ziemi Bielskiej, kommutacyą uczynił niektórych gruntów królewskich za ziemskie: co wspomina list Zygmunta Augusta, o unji Podlasza z koroną *Stat. fol. 152*. Któryś z Gastoldów wojewodów Wileńskich, miał za sobą Ciechanowiecką. *Histor. także Sapiehana p. 3. fol. 139*. powiada, że Gastold wojewoda Wileński, złączył się dożywotnie z księżną Druką, która z tymże mężem swoim fundowała dostatnie, probostwo Infulackie Gieranowskie. *Janeczyns. in MS.* przydaje, że któryś Gastold wojewoda Trocki, gdy do niego przyjechał kapłan w poselstwie, dał mu gospodę na zamku: nie dały spokojnego odpoczynku strachy po zamku grassując; ośmielił się na noce bojaźni kapłan, naprzód oko, potem głowę podnieść, co za hałasy po zamku, spojrzy: wszystkie otworzą się drzwi do pokoju, gęste rozświecą pochodnie, idzie za ogniami poważna czarno strojna matrona, za nią świetno ubrana dama, szlocha, ręce zalamuje, zębem zgrzyta. Przypadnie modny kawaler, czarną porąbie, strojną laje, oczy łupi, nos ugryzie, i tak gryząc się przepadną. Stanisław Wojciechowiec Gastold, to jest syn przeszłego Wojciecha, bardzo strojnie i dostatnie 1515. prowadził Zygmunta I. na zjazd z Królmi Węgierskim, Czeskim, i Cesarzem Rzymskim do Preźburga i Wiednia, umarł 1542. wojewodą Trockim bezpotomnie, i na nim ustala linia plemińskiej Gastoldów; żona zaś jego pozostała, Barbara Radziwiłłówna z Augustem I. Królem Polskim ślub wzięła. Rsięgi Gastoldzkie, które chowano w Rajgrodzie, Tykocinie, Goniądzu, kazano oddać ziemstwu Bielskiemu przez konstytuacyą 1607. *fol. 848*.

Gaszyński herbu Jastrzębiec. Mikołaj Gaszyński pisarz Wieluński poseł na sejm 1569. podpisał unią Litwy z koroną. *Constit. fol. 171*. Jakób z tejże ziemi komissarz do rograniczenia. *Constit. 1667. fol. 21*. Rsięgi grodzkie Ostrzeszowskie transakeyą tego domu zapisały w roku 1614. Są i w Podgórzu Gaszyńscy, ale podobno w herbie trzy strzały noszą. Ks. Maciej proboszcz kanoników regularnych 1618. Jastrzębczyk. Zofia była za Adamem Micowskim. Są też Gaszyńscy na Szląsku, co się herbem Berszten 2do pieczętują. Anna Wojciecha Golemowskiego małżonka.

W roku 1788. Andrzej Gaszyński skarbnik Ostrzeszowski. — *Krasicki*.

Gatardowicz herbu Lis. Bielski.

Gaudecker, w Prusiech kwitną. Z tych Gerlach Gaudecker, poseł z powiatu Schaken roku 1609. podpisał dekreta komissyi królewskiej. Także Jan Filip z powiatu Fischhausen.

Gawarecki, w ziemi Wyszogrodzkiej i na Rusi. Tomasz towarzysz starosty Litewskiego pieszo szedł do szturm 1582. pod Pskowem, *Pap. fol. 405*. Jan Gawarecki podstarości Wyszogrodzki, poborca tamże roku 1603. *Constit. fol. 822*. Jerzy i Jan z Wyszogrodzką ziemią, podpisali elekeją Jana III. Ludowika Gawarecka miecznikowna Chelmska, była za Franciszkiem Ciemniewskim cześnikiem Chelmskim.

W roku 1788. Franciszek Gawarecki regent ziemski Wyszogrodzki. — *Krasicki*.

Gawecki, z Podlaskiem województwem Jan, Razimierz i Karol, podpisali elekeją Jana III.

Gawkowski herbu Ślepowron. Czytałem list Jana księcia Mazowieckiego, dany 1406. Mikołajowi rycerzowi, gdzie mu w zasługach naznaczył wiecznemi czasy, pole Gawki nazwane, od których potem sukcesorowie jego imienia nabyli, i znowu drugi list Bolesława księcia Mazowieckiego, dany w roku 1451. Gabryelowi Gawkowskiemu, w którym o jego szlachectwie daje świadectwo. Od tych idący Wojciech z Godowską, spłodził córkę Maryannę, i syna Józefa; ten miał za sobą Annę Zarębiankę, z której synowie Piotr, Augustyn, Tomasz i Michał, i trzy córki, Agnieszka Jakóba Dąbkowskiego, Jadwiga Tabęckiego, Maryanna Wojciecha Zaręby, małżonki, Michał ma za sobą Kalińską, córki, Maryannę, i Wiktoryą Pryszkę, synów Mikołaja i Stanisława.

Gawłowski herbu Prus. Bartłomiej Gawłowski, pracą swoją wydal *Statut. Litewski*, z aukeją tych praw, które natenczas przybyły, tam pokazuje, w czym się z Polskimi zgadza, w czym nie, 1619. w *Wilnie in 4to*. Szymon kanonik Pultuski 1678.

Gawłowski herbu Jelita. Paproeki o nich pisze, Okol. opuścił. Do tych rozumiem należy, Piotr Gawłowski proboszcz Wolborski, kanonik Łęczycki, i Łowicki, sekretarz królewski, dobrze ojczyźnie zasłużony. *Baran*. Paweł z Bełzkiego podpisał elekeją Jana Kazimierza.

Gawłowski herbu Ostoja, w Krakowskim i Mazowieckim. Stanisław w Krakowskim zostawił potomstwo. Stanisław drugi w Zakroczymskiej ziemi zostawił Marcina i Wojciecha, ten z Jadwigi Jasińskiej spłodził Jana męża rycerskiego. Gawłowski towarzysz usarski ranny w okazji pod Starzcem 1638. *Okol. Diar*. Hieronim z Ciechanowskiego podpisał elekeją Władysława IV.

Gawroński herbu Rawicz, w Sandomierskim województwie, od dóbr Gawrony tego imienia nabyli. Paweł nazwany Rewka sędzia Opoczyński, synowie jego Jan kanonik Gnieźniński i Łowicki, Wawrzeniec, Stanisław i Krzysztof,

którzy podzieliwszy się dobrami ojczyntemi, od nich pisać się poczęli. Z tych Stanisław, pisał się z Strawczyzna, którego synowie Krzysztof, Jan, Jakób, Dawid, Jędrzej i Stanisław. Z tych Jakób był kasztelanem Wieluńskim, zostawił potomstwo z Rożnowną, córka z niej jedna, dostała się Stanisławowi Korycińskiemu cześnikowi Krakowskiemu. *Baran*. Jędrzej był ochmistrem u kasztelana Sandomierskiego Tarnowskiego, z Szyszkowskiej siostry rodzonej Marcina biskupa Krakowskiego, spłodził syna Marcina kanonika Krakowskiego. *Baran*. Stanisław podżupnik Wielki, miał żon dwie, pierwszą Suskrajewską, od której syn jeden został Jan: drugą miał Zofią Zbylitowską, siostrę rodzoną podsędka Krakowskiego, z którą potomstwa nie zostawiwszy, umarł 1628. był dziedzicem na Szyszczycach, Suskrajewicach i Rzeszółkach. *Baran*. Dorota Gawrońska przecorysza Zwierzyniecka 1635. Stanisław w Rzymie do zakonu naszego wstąpiwszy, Świętemu Aloizemu Gonzaga, jako w naukach był nierozdzielny towarzyszem, tak i świętych cnót jego prawdziwym emulantem, powróciwszy do ojczyzny, rządził kollegia Lubelskie lat trzy, Poznańskie lat siedm, i prowincyą całą lat pięć, i na elekcji Mutiusza Vitellesca generała zasiadał, wielkiego rozsądku i umiejtności, niemniejszej pogardy siebie samego, z której nigdy o sobie nie mówił, tylko z poniżeniem; do najniższych funkeyi z chęcią się ubiegał: w drogach prowincyą objeżdżając, na gołej ziemi pospolicie sypiał. Zasnął w panu w znacznej świątobliwości życia 1620. w Poznaniu, wieku swego, coś więcej nad sześćdziesiąt mając. Do ciała jego zaraz po śmierci znaczny był ludzi nacisk z poszanowaniem jego, na pogrzebie z swojej chęci i estymacyi zmarłego, proboszcz tameczny i kanonik Poznański, miał do ludzi kazanie, z pięknym cnót jego zaleceniem. Bóg chcąc świątobliwość jego i zasługi pokazać, ciało jego, lubo w grobie wilgotnem, bo i podczas powodzi nie raz pływało, i miejsce niesposobnem, przez wiele lat leżące, niezkażone zostawił, tak że też czasem krew z niego płynęła; gdy na uczciwsze miejsce przeniesione było, w roku 1656. pod czas Szwedzkiej burzy, gdy i kościołom nie przepuszczał nieprzyjacieli, w popiół spalone. Jędrzej i Samuel 1648. Stanisław, Alexander, Zygmunt, Hieronim i Antoni 1705. w Krakowskiem kwitnęli. N. Gawroński miał za sobą Maryannę Witkowską.

Marcyan i Razimierz *Rawa* Gawroński z województwem Sandomierskiem w *Korczynie* pisał się na elekcya Stanisława Leszczyńskiego króla 1697. roku. Adam *Rawa* Gawroński wojski Wiślicki, konsyliarz konfederacyi województwa Sandomierskiego 1733. roku. Sebastyan *Rawa* z *Gawron* Gawroński podstoli Łatyczewski poseł na sejm konwokacyi 1764. roku, którego

wspomina konstytucya *fol.* 189. Iustratorem do starostw powiatu Latyczewskiego. Andrzej *Rawa* Gawroński pisał się na elekcyą Stanisława Augusta Króla z województwem Sandomierskiem. Józef podwojewodzy Wiślicki.

Andrzej Gawroński kanonik Krakowski, lektor Króla Stanisława Augusta, wprzód był w zakonie Soc. Jesu, Felix Gawroński podsedek Latyczewski, orderu Ś. Stanisława kawaler.

Jan Gawroński z Agnieszką *Krzeszowską* miał syna Wojciecha, który osiadłszy w województwie Podolskiem miał z Agnieszką *Wasilewską* trzech synów, Józef Gawroński konsyliarz trybunału Gallicyi wschodniej i z strony dworu Cesarsko-Królewskiego delegowany do sześciu upadłych banków komissarz. Drugi ksiądz Stanisław Gawroński zakonu Karmelitańskiego generalny prowincyal. Trzeci Bartłomiej Gawroński. — *Wielędek*.

tiuropatnicki w §. V. umieścił w ekstrakcie, *apud tabulas Regni Galliciae et Lodomeriae inter equites cum voce*, Jakóba Gawrońskiego pod dniem 3. Grudnia 1782. roku.

Gawroński herbu Rola, w Łęczyckiem województwie. Jan, Alexander, Bernard z Łęczyckiego województwa podpisali elekcyą Jana III. Jan kanonik Chełmiński, proboszcz i dziekan Lubawski, deputat na trybunał koronny, w młodszych latach rycerską traktował, i pod Wiedniem stawał. Wojciech z Burzkowskiej herbu Działosza urodzony, 1695. dobra jego Waplewo. Gawrońska była za Jakóbem Slesińskim.

Gawroński herbu Świnka, w Sieradzkim województwie.

Gazuba herbu Poraj, w księstwie Litewskim. Jan Kazimierz Gazub łowczy i sędzia grodzki Grodzieński. *Constit. fol.* 17. r. 1678. approbują jego szczodroblivość na Boga, którą wieś Kazimierzówka nazwaną zapisał OO. Karmelitom Bosym Grodzieńskim: ojciec jego Tomasz, dziad Jędrzej, pradziad Mikołaj Rymgajło: w różnych expedyeyach ten Jan odważnie stawał, był i gońcem do Porty po zniesieniu wojsk naszych na Żółtych Wodach, miał za sobą Zaboklicką, potomstwa nie zostawił. *Royal. in MS.*

Gdeszyński herbu Gozdawa, w Bełzkim województwie. Pawła Gdeszyńskiego, wspomina ekstrakt z kancelaryi królewskiej 1539. kiedy zapisywał, pewne części swoje w Rzeplinie, Bartoszowi Razanowskiemu szwagrowi swemu, sędziemu ziemskiemu Łukowskiemu, gdzie go chorążycem zowią. *Baran.* Krzysztof we wszystkich potrzebach w Moskwie, i do szturm idąc pod Pskowem szkodliwe szwanki odniósł: posłował na sejm 1596. ząd był deputowany do kwarty Rawskiej. *Constit. fol.* 681. O Stefanie i jego zasługach rycerskich, konstytucya 1623. *fol.* 17. Marek rotmistrz królewski, pod Korsuniem *według Kochowskiego*, wzięty w niewolą: *Clima.* 1. *lib.* 1. lubo *Pastorius* powiada; że w tej okazyi

raniony, gdy się tym czasem nieprzyjaciel koło zdobyczy uwija, on szczęśliwie uszedł. Gdeszyńska Anna, Jana Dąbskiego, druga Tomasza Dąbskiego małżonki.

Gdowski. Zygmunt Gdowski zakonu Karmelitańskiego wydał do druku, *Thesaurum Sponsae Christi apertum, seu Elucidationem brevem Jubilae.* 1626.

Gedorwoch herbu *Topacz*, w księztwie Litewskiem. Ten herb na siebie i na dom swój cały, przyjął na sejmie Hrodelskim, Gedorwoch według *Stryjkw.* luboć go *Okolski* pisze Gedroch, *Paprocki* Gierdorwoch.

Gedrojc herbu *Poraj*. Dom książęcy w Litwie, Julianowi Dorszprungowi swój początek dalszy powinien, bliższy zaś Giliginowi wielkiemu książęciu Litewskiemu; jeden albowiem z synów jego, czy to Romand, jako jedni chcą; czy Trąbus, jako drudzy, między czterema synami; spłodził Gedrusa, które słowo Gedros, według *Stryjkw. fol. 355.* w Żmudzkiem języku słońce znaczy, temu działem dostała się wielka część Litwy ku północy, tak że się od Wilji rzeki, aż do Dźwiny i Inflantskich granic, rozciągała na dwadzieścia sześć mil Polskich. Od tego Gedrusa potomkowie, Gedroj-ciami nazwani, którzy potem rozplenieni, jeszcze za czasów Stryjkowskiego, w tym tam Gedrusowi wydzielonym kraju, dziedziczyli. Wystawił potem miasto nad jeziorem Riemont, sześć mil od Wilna, i od imienia swego nazwał Gedroty, którego teraz ledwo ślady obaczysz. Narymunda brata, od Doumanda rodzzonego ich, przyciśnionego, wojskiem ratował; zszedł z tego świata koło roku 1282. *Stryjkw. fol. 363.*

Ginwil syn Gedrusa, po zabicju Troidena stryja swego, lubo był należał do sukcesyi na księztwo Litewskie, atoli dla niedorosłych lat jego, Vitenes obrany, objął księztwo, żył jeszcze za Gedymina panowania 1315. zostawił trzech synów, Hurdę, Binojnę, i Bubetę: z tych Hurda kwitnął koło roku 1362. mąż rycerski, którego czasu, gdy mężnie zamku Rowieńskiego bronił przeciwko Krzyżakom, i ani się im złotem skorumpować, ani potęgą ustraszyc nie dał; Krzyżacy ogień do zamku zapuścili, w którym Hurda, ze trzema tysiącami wojennych ludzi spłonął. *Stryjkw. f. 356. et 443.* Doumand syn Hurda Gedrojc, pod Kiejstutem na wojnach Krzyżackich wslawiony, z zamku, który był nad rzeką Sessarką, na wzgórkę wyniosłym wystawił, częstemi wycieczkami Inflantezykom dokuczał. Prybrali ci sobie na posilek Niemieckiego wojska chorągwie, którym dufając w Litwę wpadli, Doumand z ludźmi swemi na nich wypadłszy, na dziedzicznych swych polach Widziniskich, ośm mil od Wilna, wielką ich klęską poraził; pole to, mówi Stryjkowski, podziśdzien

zowie Litwa Raulis, to jest miejsce potyczki, na którym jeszcze i teraz, uprawiając rolę oracze, znajdują ułamki różnej broni. Tenże Doumand ludzkością i hojną na wszystkich szczerobliwością, Zawilską szlachtę, tak sobie ujął, że go serdecznie kochali, czem w suspicyą podany u Witolda księcia Litewskiego od zauszników dworskich, i od niego z swego dziedzictwa wyzuty, tak w Litwie, jako i na Rusi, przy samych się tylko dobrach został stryjów swoich, Binójny i Bubety: których tytułu jeszcze, za czasów Stryjkowskiego, ich potomkowie zażywali, jako to Goitussowie, Gintwidowie, Mieczkiewiccy, Zdanowicy. Doumand wkrótce potem z melancholji żyć przestał, synów dwóch zostawiwszy, Wojtkosza i Petrasia, którym Zygmunt Kiejstutowicz, część ojezstej fortuny wrócił, kolo r. 1440. Za tego Zygmunta czasów, Wagajlo i Gagulis książęta Gedrojkie, w senacie Litewskim zasiadali, luboć Strykowski nie pisze na którym krześle; atoli ich z senatu rugowała nienawiść niektórych za Zygmunta Króla. Długo w Litwie między prostszym gminem słyhać było, piosnki złożone o męztwie tak Doumanda, jako i ojca jego Hurdy. Do tegoż Doumanda potomków referuje *Strykowski* owego Doumanda, którego po zabiciu od skonfederowanych Zygmunta wielkiego księcia Litewskiego, Żmudz sobie za własnego księcia obrała 1440.

Wojtko Doumanda Gedrojcia księcia syn, kwitnął za Kazimierza Króla kolo roku 1454. syn się od niego został Bartłomiej, tego zaś Matensz marszałek Litewski, którego syn Melchior biskup Żmudzki, ten po śmierci Jerzego Pętkowicza 1574. kustoszem będąc katedralnym Wileńskim, od przedniejszych Panów Litewskich wzięwszy godne enoty swojej zalecenie, do Henryka świeżo na tron Polski obranego, z tytułem legata do Francyi pojechał. Henryk szacując sobie w nim rekomendowane zasługi jego, na prośbę ich, wszystko uczynił: Gedrojca na biskupstwo Żmudzkie osobliwym listem nominował Papieżowi: drugi list Gedrojcowi dał do kapituły Żmudzkiej, i Panów Litewskich. Na królewską rekwizycyą przyjęli wszyscy Melchiora. Tym czasem Jakób Woroniecki proboszcz Geranowski, wsparty jakimś listem posła królewskiego, bez żadnej jednak pieczęci, domagać się począł tej infuły, i już prośbą, już groźbą o przyjęcie swoje docierał, atoli darmo; niecheieli go znać Litwa za swego *indigenam*, dla tego na kongressie w Wilnie 1575. mianym, 10. Sierpnia znowu za Gedrojcem instancye do stolicy apostolskiej zaszły, którein czytał w liście *in Archivo Prowincyi* naszej *in MS. Rozrazevianis*, kędy i list drugi do Króla znalazłem, w którym upraszają stany Litewskie, aby im prawa ich nie-

naruszone chciał konserwować: jakoż tak Rzym, jako i Król, Gedrojea przy biskupstwie Żmudzkiem utrzymali. *Biel. f. 770.* pisze o nim, że Stefanowi Królowi zasłany od Papieża miecz, i czapkę poświęcone, w roku 1580. ten infulat oddawał, z sejmu 1591.znaczony był na trybunał fiskalny Wileński, *Constit. fol. 610.* a w roku 1601. komissarzem do rozgraniczenia księstwa Żmudzkiego i Kurlandyi. *Constit. fol. 760.* Zakon nasz szczególniej kochał, dla tego OO. naszych na różne missye zażywał: Kollegio Wileńskiemu trzy łany pola i trzydzieści stawków dziedzicznych darował. *Annuae Societ. 1608.*

Z tegoż domu książąt Gedrojców był błogosławiony Michał Gedroje, *Ordinis Canonicorum S. Mariae de Metro Fratrum de Poenitentia BB. Martyrum*, ten od młodości swojej, począł chwałą świata tego gardzić, i Bóg go z dzieciństwa zaraz, do pokory dysponował; kiedy z choroby, w którą był ciężko zapadł, jedną nogę tak mu odjął, że na nią stąpić nie mogąc, kul do chodzenia przez całe życie swoje zażywać musiał: do tego statury był drobniejszej, jako o nim świadczy *Miechov. lib. 4. cap. 37.* tem pewniejszy autor, ile że z nim razem żył, i znać go mógł bardzo dobrze. Nadto według niektórych, żadnego poleru w naukach wyzwolonych nie miał, czy to, z niesposobności do nich, która z słabego zdrowia pochodziła; czy też, że w ten czas w księstwie Litewskim, Palestry szkolnej żadnej nie było: luboć *Brzeżewski continuator życia jego, z Matrykuły Doktorów w Akademji Krakowskiej dowodzi*, że ten Michał 1460. między bakałarzów teologii był policzonym; toż poświadcza *Rojalowicz in Libro Miscellaneorum.* Widząc tedy rodzice do świata mniej sposobnego syna, do chwały Boskiej i stanu duchownego aplikować go umysłili: nie był od tego B. Michał, i dla tego tak życie swoje rozporządzał, żeby się był do życia zakonnego formował: uchodził tedy najpierwej konwersacyi ludzkiej i płochych igrzysk, a do modlitwy i łączenia się z Bogiem przyuczał, co mu się czasu od nabożeństwa zostało, to na ręcznej robocie trawił, ile mu zdrowie pozwalało: pospolicie zaś misternie wyrabiał puszcзки, które mi by sposobnie nosić kapłani mogli do chorych ciała Pańskie: mało co mówił: i to z potrzeby; poniedziałki, środy, piątki, i soboty pościł, inszych dni bardzo miernym pokarmem ciało posilał. Skromność się w nim wydawała wielka, duchem niebieskim tchnąca; z której rozsądkiem pięknym utemperowanej i z inszych cnót, poczęli go sobie domowi siła poważać i wiele obiecywać, atoli on żeby się próżną chlubą nie uniósł; protestował się przed krucyfiksem, z Pa-

włem świętym, że wszystkę chwałę swoją w ukrzyżowanym Bogu zatapiał; dla tego na szyi zwykł był nosić krucyfiks, żeby się był częstym spojrzeniem na niego, do wyuiszczenia siebie przed Bogiem pobudzał. Już też w księztwie Litewskiem w mieście Bystrzycy, niedaleko od ojczystego zamku, klasztor zakonników, pod regułą Ś. Augustyna *BB. Martyrum de Poenitentia* fundowany stanął, do niego tedy za konsensem i błogosławieństwem rodzicielskiem udał się B. Gedroje, i lubo tak niedouczone lata, ba i zwątlone zdrowie, prawie mu nadziei nieczyniły, żeby był mógł kiedykolwiek widzieć się w tej sukience zakonnej, przecież więcej ufając Bogu, poszedł do generała tego zakonu, a oraz tego miejsca proboszcza, imieniem Augustyna, prosząc go, żeby mógł być między sług Boskich policzonym. General czy to z instynktu jakiegoś Boskiego, czy też usilną i pokorną prośbą jego zdjęty, przyjął go do zakonu, i w komput braci konwerszów albo laicków poczytał; co sobie w życiu dalszem miał za osobliwsze szczęście Michał, być wzgardzonym w domu Bożym. Wkrótce potem do Krakowa wybrał się Ks. general, w tę drogę przybrał sobie jego za towarzysza, tam świątobliwie i do zbudowania drugim, nowicyat odprawiwszy, do ślubów zakonnych przypuszczony; podczas kapituły generalnej, uprosił sobie wtenczas u generała i całej kapituły; żeby mógł w Krakowie mieszkać, i cellę w kąciaku jakim klasztornym na osobności żeby mógł mieć, z której mógłby być wolny być przystęp do kościoła Michałowi na modlitwę, tak w dzień jako i w nocy: na wszystko starsi z chęcią pozwolili, wiedząc jaki miał gust w nabożeństwie, nawet i klucz do kościoła mu oddali. Obrął tedy sobie cellę blisko drzwi kościelnych bardzo szczupłą, w której wszystek sprzęt widzieć było, ziemia miasto łóżka, paciorki do modlenia, i instrumenta do umartwienia ciała: przed cellą był przysionek i kominek w nim, w którym sobie zwykł był jeść gotować, dość mało i podle potrawy, bywało to często, że raz nagotowaną potrawę, i przez niedziel dwie konserwował; a coraz to ją tylko przygrzewał. W ustawicznej męczarni ciało trzymał, i lubo dość słabe, przecież włosiennicą z ścisłał, i dyscypliną aż do śmierci krajał, tak, że aż krwią pluszczało. Pokarm jego pospolicie jarzyna jaka, albo kasza; i to samą solą zaprawione, oleju zaś albo masła, chyba w wielkiej słabości zażywał. Wodą tylko albo cienkuszem pragnienie gasił, żadnego innego trunku nigdy nie pił. W wigilie do świąt Pańskich, jabłkiem tylko, albo kilką śliwek, czy też orzechów kontentował się. Wszystkie urągania się, uszczypliwe języki, cierpliwie znosił, właśnie o świat i siebie niedbając. W urzędzie

swoim zakrystyańskim pilny, czy to stroić ołtarze, czy do mszy służyć trzeba było, wszystko to z jakąś gorącością i affektem czyniąc, resztę czasu, co mu z było od tej funkeyi, na modlitwie przepędził, osobliwie zaś wielki miał affekt do ukrzyżowanego Pana Jezusa, który, trybem tamtych czasów we środku kościoła stał, tam w niego wlepiwszy oczy, prawie się w nim zatapiał, i niebieskie czerpał pociechy; nie raz od ziemi podniesionym widziany, i owszem sam ukrzyżowany Jezus, utwierdzając go w jego dolegliwościach, z tego krzyża do niego zawołał. *Bądź cierpliwy aż do śmierci, a weźmiesz koronę chwały*: jako pisze *Pruszc*, słyszał to jeden, z braci, i drugim powiedział: Michał jednak nigdy o tem mówić niechciał, dopiero przy śmierci swojej, Janowi generałowi tegoż zakonu a spowiednikowi swemu, wszystkę rzecz jako się działa, opowiedział; ten teraz krucyfix w wielkim ołtarzu złożony, przeniesiony 1644. w tymże kościele, w poszanowaniu jest u wszystkich, czego świadkiem są srebrne wotywy i tabliczki. I przy ręcznej robocie myślą się do Boga wzbijał, i affektem łączył. W wigilie do świąt Chrystusowych, Najśw. Matki, i Apostołów, całe noce, czy w zimie czy lecie, w kościele na modlitwie trawił. Do czego chcąc mu przeszkodzić duszny nieprzyjaciel, już się urągał z niego, już straszyl, już odgrażał, już wraskiem, i krzykiem przykrzył, a gdy ztemwszystkiem w przedsięwzięciu swoim B. Michała złamać nie mógł, pewnego czasu, gdy on dyscyplinę czynił, różgami dyabel go usiekl, tak, że ich o jego ciało potrzaskał, a na grzbiecie braciszka, pręgi krwią zawrzałe widzieć było. Bywało i to, że go biesi po kościele włóczyli, targali: z kąd bracia, gdy do kościoła na jutrznią przychodzili, miotelki otrzaskane znajdowali; jego zaś w kącie gdzie, albo za obrazem ledwo technącego. Było i to kilka razy w wigilią Bożego narodzenia, że gdy kościół według dawnego zwyczajuzłomą przytrząsniono, a B. Michał, noc tę na modlitwę poświęcił, biesi, włócząc go po kościele wszystkę owę słomę na jedną kupę zgarnęli, jego zaś za wielki ołtarz prawie wpół żywego weisnęli: krył się z tem przed bracią pobożny mąż, i choć się go o to pytano, milezał: atoli i mdłość jego, i choroba ztąd zawzięta, a czasem przez dwie niedziele leżał, jawnie znać o tem dawały: nie dał się jednak zwyciężyć pokusom B. Michał, dla tego i w tej chorobie nicinaczej, tylko na gołej ziemi leżał, i do kościoła na modlitwę jak przedtem uczęszczał. Prawdać że mu i bracia zakonniprzymawiali o tę na siebie surowość, inni szydziłi z jego pobożności, ale i tem się nie dał uwieść, wszystko cierpliwie znosząc, a z pierwszego ferworu nie umniejszając. Miłość ku bliźniemu

wielka się w nim wydawała, dla tego gdy mu kto jaką dał jałmużnę, jakoż gdy Bóg go wsławił różnemi łaskami, dawano często i szczerze; albo ich na ubogich rozdawał, albo na potrzeby kościoła, i swego klasztoru obracał, nie sobie nie zostawiwszy. Strzegł się zaś, żeby był nikogo nie zasmucił, ztąd gdy pewna matka pytała się go o synów swoich i ich życia progressie: długo milczał: potem jednak na usilną jej prośbę powiedział, że jeden z nich na postronku miał życie swoje zakończyć, co się stało; on jednak tego żałował, że białogłową tą swoją odpowiedzią zasmucił. A że mu dał był Bóg tę łaskę, że przez niego cuda czynił, i wiele przyszłych rzeczy opowiadał, tak, że go *Miechovita lib. 4. c. 2. miraculis gloriosum* zowie, dla tego konkurs do niego różnych ludzi bywał; przychodzili, różnemi na zdrowia affekcyami strapieni, i tych, uchodząc próżnej chwały, kryjomo leczyl. Przychodzili ciekawi, i o przyszłe rzeczy badali się, tych albo o dworność upominał, albo też z pokory mówił, Bogu to samemu wiadomo; tej łaski chyba wielkim swoim kochankom czasem używał, jam zaś wielki grzesznik, co z płaczem mówiąc często, jeszcze ich prosił, żeby się za niego modlili. Kasztelanowa pewna, na krwawą niemoc długo chorowała, wiele na kuracyą straciwszy, gdy jej żadne lekarstwa nie pomogły, umyśliła udać się do B. Michała, w kościele zastała go natenczas do mszy służącego, nie mogąc tedy z nim o sobie mówić, za nim tylko pokłękawszy, Bogu się korzyła, a potem wielką wiarą, kraju sukni jego tylko się dotknęła, zaraz zdrową została. Pewnego czasu na ulicy Ś. Jana, wielki się pożar ognia zajął, do domostwa Anny Palibutkiewiczowy wdowy już zbliżał, w takim razie do męża Bożego sierota przypada, żebrze z płaczem pomocy: kazał jej do domu pójść B. Michał, sam tym czasem na modlitwę klęknął, rzecz dziwna, dom drewniany, od nikogo niebroniony, w tak bliskiem niebezpieczeństwie wcale zupełny został. Drugi raz na ulicy Sławkowskiej, kamienica na przeciwko kościołowi Ś. Marka zagorzała, i gdy na klasztor trwoga padła; bracia do Michała Gedrojea udali się, prosząc, żeby ich ratował: on krzyż święty przeciwko ogniewi uczyniwszy, w momencie wszystek ogień zagasił; drugi raz toż samo przez niego P. Bóg dobrodziejstwo ponowił, gdy w tyle tegoż klasztoru znowu ogień wybuchnął, że na krzyż święty, od niego uczyniony, ustał. Powiadał jednak swoim braci, jużci za mego życia ognia się nie bójcie, ale po śmierci klasztor ten, ogniem zniszczeje; o czem pisze *Miechovita lib. 4. cap. 73.* pod rokiem 1485. Ze zaś trzy razy miasto Kraków miało pogorzeć, jawnie Prorockim duchem opowiedział. Pierwszy

raz w roku 1494. 29. dnia Czerwca, i ziściło się; bo w nocy, tak miasto to od ognia szkodliwie zepsowane, że się same tylko w rynku kamienice zostały, wszystkie aż do Szewskiej ulicy, w perzynę poszły. Drugi raz 1528. w wigilią Ś. Marka, jak się od nowej bramy pożar zajął, tak wszystkie czy kościoły, czy domy i kamienice, z Kłeparzem i klasztorem Ś. Marka, aż do kościoła Ś. Szczepana pochłonał. Trzeci raz w roku 1544. wśród postu, tenże klasztor Ś. Marka z poblizszymi budynkami spalił. Przepowiedział i zakonowi swemu niektóre utrapienia, które na niego miały przypaść, osobliwie o konwencie Bystrzyckim w Litwie; i stało się, 1526. bo jako pisze *Przeworski*, ten klasztor ze wszystkimi placami, gruntami, które się na trzydzieści tysięcy kroków rozciągały, ze wszystkimi także dobrami do niego należącemi, Zygmunt I. Król Polski, odebrawszy go braci tego zakonu, kapitule Wileńskiej dał, darował, i inkorporował. Gdy się już koniec życia jego zbliżał, tem bardziej i gorącej z Bogiem się jednoczył, przez częste spowiedzi i komunie: szczególnież wzdychał do Najśw. Matki i ŚŚ. Apostołów, jako sędziego Boga na sędzie jego assessorów. Wtem gdy gorączka górę brać poczęła, przeora i z bracią do siebie zaprosił, których pokornie przeprasząc, o modlitwę za siebie prosił. Gdy mu kazano, żeby był braci zakonnej, zbawienne jakie nauki zostawił, zalecał im miłość zobopólną: powolność starszym i poszanowanie, obserwancyą ustaw zakonnych, pamięć na Chrystusa mękę, i śmierć jego: potem spowiedź z wielką skruchą i łzami przed generałem swoim uczyniwszy, i sakramenta święte ze cześcią przyjąwszy, prosił, żeby mu psalterz czytano, którego z pilnością słuchał, a gdy już konać miał, pokłęknał, i tak klęczący, ducha Bogu swemu, któremu całe życie służył, oddał w roku 1485. czwartego dnia Maja, pochowany tamże na ulicy Sławkowskiej w kościele Ś. Marka. O miejscu na złożenie świętego ciała jego, gdy się między sobą bracia naradzają, Boskim jakimś instynktem przyszedł ks. Swentosław mansyonarz przy kościele Panny Maryi w rynku, od mileczenia, które do śmierci samej dobrowolnie sobie nakazał, i świątobliwie zachował, Silentaryusz nazwany, wielki żyjącego B. Michała przyjaciel i towarzysz, nie nie mówiąc, kartę tylko braci podał, w której przestrzegał ich: Ten prawi mąż Boży, którego dusza już jest w niebie, powinien być pochowany w chorze, przy drzwiach Zakrystyi, na północ obróconych, na którym miejscu znajdziecie już grób gotowy. Jest ci w prawdzie drugi grób pod wielkim oltarzem, ale ten dla innego większego sługi Bożego trzeba chować. Co gdy przeczytali bracia, i szukać

na miejscu naznaczonym grobu owego poczęli, znaleźli; o którym przedtem nigdy nie wiedzieli, grób jakby świeżo dopiero wymurowany, właśnie według miary statury B. Michała; więc przy konkursie wielkim ludzi obojgą płci, których kościół nie mógł objąć, uczciwie złożony jest. Wielu ich świadczyło, że z ciała jego wdzięczny zapach czuli, inni twarz jego chustkami ocierali, i za relikwie chowali, jakoż wslawił go Bóg wielkimi zaraz przy pogrzebie cudami, bo Katarzyna rybiarka opętana, skoro się trunny jego dotknęła, od czarta uwolniona, ślepy przejrzał, i chromy od urodzenia, na nogi powstał. Tenże sam, potem (Węgrzyn to był) pod Budą będąc, napadł na młodziana w Dunaju utopionego, którego ciało aż nazajutrz znaleziono, radził tedy krewnym jego, żeby go ofiarowali do B. Michała, któremu ja prawi, już łaski doznał; co tylko uczynili, młodzian, jakby się ze snu obudził, ożył i powstał, czego świadkiem jego wotywa przy grobie męża Bożego zawieszona. Trzech krom tego wskrzeszonych przez jego zasługi, piszą historycy życia jego. Z tych dziecię nieżywe jedna porodziła, troskającej się o to, pokazał się przez sen B. Michał, życie dziecięciu obiecał 1521. i stało się jako powiedział, gdy rodzice ślub do niego uczynili. W roku 1522. dwunastoletni chłopiec utonął, ledwo we trzy dni trupa jego znaleziono, i ten ożył ofiarowany do grobu błogosławionego. Inni zdrowie przez przyczynę jego odebrali, jako Anna Szydłowiecka kasztelanowa Krakowska, przy porożu z życiem chwijająca się: 1611. Barbara Płazina burgrabina Krakowska już od medyków zdesperowana. 1612. Dorota Paszkowska w niebezpiecznym razie zostająca. 1613. Brat tegoż zakonu u Ś. Marka, ciężko chory, 1614. syn mieszczyki Kleparskiej już konający, 1604. syn Pani Misiowskiej bliski śmierci. 1616. Achacego Kmity córka, już od zmysłów odchodząca. 1615. Anna Wolska w porożu ledwo żyjąca. Dawniejsze cuda, ba i życie jego, gdy klasztor cały zgorzał, i one spłonęły. Życie potem jego, *Jan z Trzciany Notarius Publicus Apostolicus*, a potem kanonik Lwowski wypisał 1544. z relacyi tych, którzy go znali, albo godnych wiary; drudzy po nim toż samo podrukowali, jako *Krzysztof Przeworski* 1605. *Jędrzej Gronowski tegoż zakonu* 1615. *Jędrzej Wiviani Filozoffi Doktor w Akademji Krakowskiej*, a po nim *Brzeżewski Samuel tegoż zakonu* 1655. *Pruszcz w Fortecy fol. 151. Wspomina go Gabryel Pennotus in lib. de Canon. Regul. lib. 2. cap. 4. Padebrochius in Actis Sanctorum, życie jego kładzie 4. Maji.* Po śmierci w lat 46. to jest w roku 1521. widział ciało jego nieskazane, Mikołaj proboszcz Brzeski, atoli potem rozsypało się;

trunnę jego w Zakrystyi podziśdzień chowają, której proszki wypite, różne affektye ludzkie leczą. W roku 1624. sublewacya była, i przeniesienie kości jego przez Ks. Tomasza Oborskiego suffragana Krakowskiego, za instynktem Ks. Fryderyka Szembeka Soc. Jesu: gdy tedy grób rozwalono, znalaziono nie daleko w ziemi trunienkę łokciową, i w niej kości jakieś, rozumieli niektórzy, że to były relikwie B. Michała, atoli Ks. Szembek z Kronik dowodził, że grób tego męża Bożego, był w samym murze kościelnym; żył także jeszcze natenczas jeden z braci tego zakonu, który powiadał, że za jego pamięci, grobu tego dobywano, i że się kości świętego dotykał, które potem murem obmurowano. Gdy tedy mur walić poczęto, znalaziono i grób jego, i kości w srebrnej wanience wielkiej, złożone; tedy suffragan ze czcią zebrawszy w kupę, pieczęcią swoją zamknął, i na uczeiwszem miejscu złożył. *Histor. Dom. Profess. Cracov. S. J. 1624.*

Jerzy Gedrojc, w zakonie Soc. Jesu, życie swoje poświęciwszy na usługę zapowietrzonym; stał się tej swojej miłości ofiarą, w Wilnie, kędy umarł 1653. wieku swego 35. Wstąpiwszy do zakonu naszego 1623. raz zawziętego do cnót świętych ferworu, nigdy nie odstąpił, choć też czasem o zbytnią niby, na siebie surowość, języki drugich z przymówką słyszał, przecież to cierpliwie znosił. Wielka w nim wydawała się wstrzeźliwość, czy to w mówieniu, czy w jedzeniu, czy w piciu. W rozmyślaniu męki Jezusowej, osobliwiej się kochał, ztąd z Włoskiego na Polski język, *Memoriale perpetuum Vulnerum Christi* przetłómaczywszy, do druku podał, chcąc i drugich do tegoż nabożeństwa zachęcić. W Połocku magistrem jeszcze ucząc, w schizmatyków niektórych gruntowną perswazyą wmówił, że się z kościołem Rzymskim pojednali, drugim zakonne życie wyperswadował. Za miasto na zwyczajną rekreacyą wyszedłszy, uboższych ludzi nawiedzał i pouczał, a częstokroć wyproszoną od kogo jałmużną opatrywał. Miał swoich szpiegów takich, którzy kształtnie o chorych się badali, tych on obchodząc, do pokuty i sakramentów ŚŚ. przyjęcia pobudzał; rzecz ta i samym heretykom była wiadoma: dla tego medyk dyssydent, gdy się dowiedział, że się powietrzem zaraził Ks. Jerzy, wszelkie staranie miał koło niego, żeby był tylko tak kochającego dusze kapłana, z niebezpieczeństwa ratował. Z tej żarliwości kilka nocy bezsennie przepędził. W Rownie w głęboką noc wywołany do domu, w którym podpity człowiek raniwszy śmiertelnie białogłową, jeszcze na tem niedosyć mając, z golą szablą szalał, nie niedbając ani na furye pijanicy, ani na swoje niebezpieczeństwo od szalonego, w dom wszedł, i du-

szy, ranionej białejgłowy ratował. Na missyach od świtu, aż do piątej z południa bez żadnego posiłku, cisnących się do siebie spowiedzi słuchał. W drodze do domu pewnego heretyka wstąpił, tam przez całą noc, żeby Pan nie wiedział, wszystkę jego czeladź spowiedzi wysłuchał; nad heretykami zaś gdy widział, że ich sam upor w błędach był nieprzełamany, gorzko płakał. Pokora w nim wielka, z tej, tak urzędu powabniejszego, jako i stroju ozdobniejszego przyjąć nigdy nie chciał: Cierpieć nie mógł, gdy mu kto zaćność urodzenia jego przypominał. Często przy posiedzeniu z ludźmi godnemi, sovcuszowi swemu choć nie kapłanowi pierwsze miejsce dawał, i lubo tak się poniżał, przecież wszyscy go sobie wielce poważali. Z trzymiesięcznej missy do Wilna się wróciwszy, gdy miasto powietrzem się zaraziło, usilnie u rektora prosił, żeby mu był pozwolił, w oplakany razie, ludziom mizernym służyć: bronilić w prawdzie tego wielce i godni ludzie, atoli wymógł, czego chciał Ks. Jerzy, spowiedź tedy generalną uczyniwszy, zaraz się kolo apostolskiej pracy zakrzętał; codziennie rano mszą odprawiwszy, cały dzień po mieście i przedmieściach dla ratunku dusz zbiegał. Grubarzom często albo placił, albo podarunki jakie dawał, żeby byli tylko szczerze informowali, gdzie i który dom zarazony. Od głodu umierających, i swoją często porewą żywił; na drugich publicznie żebrał, wszystkim chcąc być ojcem w duchu. Po sześciu miesiącach tej swojej żarliwości, gdy nędzarza jakiegoś na śmierć dysponuje, od niego i on powietrza nabył: czując się tedy niebezpiecznym, sakramenta święte przyjął: potem z pisma świętego coś sobie czytał, nakoniec o wodę święconą prosił, którą pokropiony konać począł, i żyć przestał na ziemi. *Nadasi in Victimis Charitatis fol. 489. Tanner in Soc. Jesu num. 173.*

Paprocki o herbach namienia, że za jego czasów Eustachi i Dachno książęta Gedrojecowie kwitnęli. *Okol. w indexie tom. 1.* do herbu Hipocentaurus Gedrojeów naciąga, ale się myli. Marcin Gedroje wojewoda Mścisławski, starosta Wilkomierski, którego córka Jadwiga z Krzysztofem Białozorem marszałkiem Upitskim dożywotnie zmówiona. *Okol. t. 3. fol. 300.* Ten Marcin przyczynił fundacyi *Ordini Canoniorum de Metro* przez ten respekt, że w nim B. Michał Gedroje, życie swoje tak święte zakończył, dał im zaś dobra Widziniski, jako świadczy *Kojalow. i Nakiel. w Miechov. fol. 61.* Władysław scholastyk Smoleński 1668. Bartłomiej, Stanisław, Kazimierz, Dominik, Mikołaj, Samuel, Piotr, Karol, Władysław, Gedrojecowie, i Marcyan podstoli Połocki, podpisali elekcją Jana Kazimierza. Mikołaj oberszterleitnant

zabity przy dozywaniu Tykocina, męztwo jego sławią konstytucye 1662. *fol.* 15. i 1670. *fol.* 5. kędy sukeessorom, krwawe zasługi jego placić każą. Władysławowi horodniczemu Smoleńskiemu, dobra Szepiejki w ziemi Słonimskiej, dziedzicnem prawem darowała Rzeczpospolita, zawdzięczając mu jego zasługi, i że gdy Moskwa województwo Smoleńskie opnowała, dobra swoje, w tem tam województwie leżące zostawił w ręku ich; *Constit.* 1667. *fol.* 14. Adam miecznik Wolkowyski, Samuel wojski Mścisławski 1674. Władysław chorąży Nowogrodzki 1710. Gedroje sędzia Rowieński, żona jego Budkiewiczowna. Któryś z nich miał za sobą Eufrozynę Połubieńską wojewodzankę Parnawską. Gedrojecowna była za Wodoradzkim. *Larynowicz.* Alexander Jan Piotr Stanisław 1700. roku.

W roku 1778. Stefan Gedroje z proboszcza Wileńskiego i Trockiego najprzód biskup Inflantski, a po śmierci Łopacińskiego Zmudzki. Synowiec jego Antoni proboszcz Wileński. — Alexander oboźny Litewski. — Krzysztof Gedroje podkomorzy Wileński. — Antoni stolnik Wileński. — Stanisław cześnik tegoż województwa. — *Krasicki.*

Romuald Gedroje służył wojskowo aż do czasów konfederacyi Fargowieckiej wysokie stopnie piastując, później w roku 1794. powołany zbiegiem okoliczności politycznych, wstąpił znów w szeregi i odniósłszy wiele zwycięstw nad nieprzyjacielem, wziął także z Wawrzeckim szturmem *Lipawę*. Po czem mianowany organizatorem i szefem pułku *Salackiego*. — Po wzięciu Pragi przez generała Rossyjskiego Suwarowa i po rozwiązaniu armji w 1795. roku udał się do Paryża, gdzie bywając u *Józefiny Boharnois* zabrał znajomość z generałem *Bouaparte*. Józefina zostawszy Cesarzową Francuzką nie zapomniała dawnego przyjaciela, i pisała do niego by jej swą córkę Kunegundę przysłał, przeznaczając ją na damę dworu swojego. — Po śmierci Katarzyny Cesarzowej Rossyjskiej, Paweł Cesarz pozwolił wrócić mu do kraju, gdzie też mieszkał w dobrach swych *Bobcinie* aż do wejścia w Litwę armji Francuzkiej Napoleona, po czem mianowany był organizatorem armji Litewskiej. — W r. 1813. wzięty został w niewolę pod *Sierakowem* nad *Wartą*, a po dwuletniej niewoli wróciwszy do kraju, za dowództwa W. Rś. Konstantego wstąpił w służbę w stopniu generała dywizyi. Umarł w Warszawie r. 1823. Miał za małżonkę Karolinę *Bórzynowską* i z tej potomstwo: córek dwie, Kunegunda za Białopiotrowiczem, Lucya za generałem Rautenstrauch, i synów dwóch, Józefa generała wojsk Polskich i Francuzkich żyjącego w Paryżu, — Konstantego bezżennego; dziś szambelana dworu Ces. Rossyjskiego w Petersburgu. —

Patrz niżej pod *Ginwill*. —

Gembart herbu Jastrzębiec, w Dobrzyńskim. Gembart opat Płocki 1589. był na synodzie Piotrkowskim. *Acta Synodi*. Stanisław Dadzibog stolnik Dobrzyński, synowiec jego Wojciech łowczy Dobrzyński 1648. i Stefan. Adam

łowczy Dobrzyński, deputat na trybunał koronny 1693. Jan miał za sobą Czarniecką pozostałą wdowę po Piekarskim, drugi Zofią Korezmińską. *Geneal. Belzec.* N. Gembart dziekan Kaliski, siostrzeniec Kraszkowskiego suffragana Gnieźnieńskiego 1730. Anna Pawła Golemowskiego małżonka.

Gembicki herbu *Nalecz*. Wielko-Polskie prowincye chwalał imienia swego zagaęscili. Ile dochodzić mogę z Czarnkowskich, swój początek wzięli; bo w tym przywileju, który Mieczysław książę Wielko-Polski, w roku 1192. dał Mikołajowi hrabi z Człopy wojewodzie Kalickiemu, kładzie się też wieś Gambice; od której znać ich nazwisko urosło. I lubo się herbem różnią od Czarnkowskich; bo *Nalecz* u Gembickich jest związany, helm też u nich inszy od Czarnkowskich, przecież ta odmiana, już się natenczas stała Czarnkowskim, kiedy kilką wiekami już się byli Gembicey od nich wydzielili. Przecież nigdzie mi się nie dostało, żadnego z przodków tej familji czytać, aż Pawła Gembickiego, którego z Anny z Ninina Lonieckiej, to potomstwo było, córka Krzycka, i synowie Wawrzeniec, i Jan podczaszy Poznański.

Wawrzeniec arcybiskup Gnieźnieński, w dzieciństwie gwałtowniejszemi chorobami prawie zdesperowany, skoro tylko rodzice ślub za niego do Najśw. Matki uczynili, w której on się dzień narodził 1559. tak od nich był uwolniony, że go na potem nie infestowały. Do szkół potem, w Lubrańskim w Poznańskim kollegium w akademji, dany; a gdy Ronarski biskup Poznański, w tem mieście naszych fundował, przeniósł się do Palestry Societatis; w której tak w Greckim jako i Łacińskim języku, tyle postąpił; że między temi, którzy Henryka Walezyusza na tron Polski wyniesionego, witali, Wawrzeniec prym trzymał; mnie się dostało widzieć imię jego, w pisane od niegoż w Poznaniu między Sodalisami *Congregationis Maximae*. Za radą panów Polskich, ba i samego Króla, do cudzych krajów w szesnastym roku wysłany, w Ingolsztadzie filozofji słuchał i jurisprudentii; po tej z pochwałą skończonej, zwiedziwszy Niemieckie co przedniejsze miasta, do ojczyzny powrócił; aże już ojciec mu był umarł, do wuja swego Wojciecha Ninińskiego, sekretarza niegdy u Zygmunta Augusta kanonika i archiprezbitera Krakowskiego, w prawie duchownem i świeckiem dobrze biegłego, udał się, i przy nim czas niejaki zabawił: wkrótce przypadł do gustu Wojciechowi Baranowskiemu biskupowi natenczas Przemyskiemu i kanclerzowi koronnemu, dla wybornego stylu i niepospolitej umiejętności; ale i Król Stefan gdy list kształtną łaciną w wielkim interessie od niego pisany czytał; pytał się Baranowskiego, czyj by to był styl:

od którego informowany Król, między sekretarzów koronnych, Gembickiego policzył. Tenże affekt i w Zygmuncie III. odziedziczył, od którego sekretarzem większym uczyniony, i posłem do Klemensa VIII. Papieża wysłany, niesłusznie wyniesioną do stolicy apostolskiej skargę, na Zygmunta Króla, i Zamojskiego, od Zygmunta Siedmiogrodzkiego księżęcia, o to, że jego wojsko w Wołoszech zniesiono, zkład przed całym Rzymem Polaków źle udając, głosił; że z Turkami porozumienie mamy, tem zbił dostatecznie, gdy pokazał, że Wołoschy eale natenczas do korony Polskiej należały, i że dosyć sił mamy na obronę ich przeciwko Turkom, nie zaciągając na posiłek Zygmunta i Siedmiogrodzianów. Pokazał się tam z dobrą manierą Wawrzenciec: bo gdy mu audyencyi długo u Papieża broniono: protestował się, że jej dłużej nie chce czekać: powraca do Polski, i opowie pryneypalowi swemu, że go przyjąć niechciano; czem tyle sobie sprawił, że i audyencyą otrzymał, i oddalone od Polaków serce papieżkie gruntownemi raeyami znowu do nich nakłonił. Skoro po tej legacyi w Polszcze stanął, infułę Chełmińską odebrał, z probostwa Krakowskiego i kustodyi Płockiej na nie posuniony; którą, żeby był tem lepiej rządził; dwór pożegnał królewski; zaczął tedy wizytę dyceezyi swojej, pod czas której, wiele dobrego na przymnożenie czci Boskiej zporządził, kościółów kilka z rąk heretyckich windykował: Naszych ojeów z Torunia przez tumult pospółstwa wypędzonych, znowu osadził i przywrócił; solenną processyą w dzień Bożego ciała z Najś. Sakramentem, od antecessorów swoich zamiedbaną, wznowił. Panny Benedyktynki Chełmińskie nowemi ustawami obostrzył, i dziwną różtropnością rządził, i insze klasztory z Chełmińskiego rozplenione: przydano mu w krótee do tej infuły pieczęć koronną, którą z ukontentowaniem całej Rzeczypospolitej piastując, zasłużył sobie na to, że gdy go taska królewska na Rujawską katedrę pomknęła, lubo tego krzesła, z kancelerstwem koronnem prawa ojezyste sprzągać nie pozwalają, ten jednak zacny prałat, za zgodnym wszystkich konsensem, przy biskupstwie Rujawkiem, pieczęć trzymał, dopiero ją spuścił w r. 1613. Zygmunt III. na Moskiewską expedyeyą z wojskiem się wyprawivszy, jemu rządy królestwa tym czasem spuścił. OO. naszych w Gdańsku na Szotlancie osadził, i kollegium tamiecznego wielką był podporą. Związek na zgubę tej ojezyny zಾನiesiony, długą pracą, najmniejszym kosztem swoim rozerwał, i uspokoił. Kościół Raciążki od Rozrażewskiego zaczęty, od sukecessorów zaniechany, do zupełnej pory przyprowadził, dachem pokrywszy, w ołtarze ozdobiwszy, pędzlem, posadzką, pawimentem, przy-

stroiwszy; kościół swój katedralny srebrną lampą ubogacił, i prowentami niektórymi opatrzył; krzyż pozłocisty w chórze mniejszym wystawił. W tych zabiegach koło kościoła Kujawskiego, arcybiskupem Gnieźnieńskim i prymasem zawołany 1616. *Janczyński* in *MS.* to o nim napisał, że gdy do Zygmunta III. szedł z dziękczynieniem za prymacyalny honor, krucyfer jego, trafunkiem krzyż złamał, wszyscy to za złą wrózkę wzięli, i nie długą prezydencyą na tej godności Gembickiemu wróżyli; atoli siedział na tej stolicy aż do roku 1624. i wiele dobrego w archidiecezyi uczynił, synod prowincyalny złożył w r. 1621. w Piotrkowie, *który do druku podał 1624. in 4to Cracov.* Bazylikę Gnieźnieńską za antecessora, ogniem nadpsowaną restaurował, i blachą miedzianą pokrył; znaczną summę temuż kościolowi darował, i Warszawski pałac dla arcybiskupów Gnieźnieńskich wielkim nakładem i sumptem windykował: Skwerniewickiego, od Baranowskiego zaczętego, dokończył. Wieżę przy kościele farnym na starem mieście w Łowiczu z gruntu wymurował, jako świadczy inskrypcya. Niemniej się ojczyźnie przysłużył: bo zdrową jego radą póki żył, poty zapal wojny Szwedzkiej, góry nie podnosił. Gdy się podczas Chocimskiej wojny, Zygmunt III. z całym rycerstwem Polskiem na Turków wybrał, Gembickiego vicerejem zostawił: po wszystkim tedy królestwie supplikacye za successa wojenne świątobliwy prymas nakazał; sam też troskliwy o dobro ojczyzny, gdy się gorąco do Boga wstawiał; a po modlitwie z Skwerniewickiego pałacu oknem wyjrzał, pokazała mu się Najś. Matka, na niepełnym księżycu stojąca, mówiąc do niego: *Nie bój się, syn mój, już te nieszczęścia odwróci od tej ojczyzny, że za twego wieku nie przypadną na nią.* To wyrzekłszy zniknęła: Ucieszony zaś tem widzeniem Gembicki, gdy i publiczny odgłos o szczęśliwie zakończonej Chocimskiej sprawie doszedł go, kazał tak odmalować obraz Najś. Panny, jako go widział, który w Skwerniewickiego pałacu kaplicy potem złożono. Umarł w lat sześćdziesiąt i trzy, mąż wielki, powagi pańskiej, nauki wybornej, w stylu łacińskim prym między innymi trzymał, prymacyalnej godności ochrona szczególnie się w nim wydawała, którą licznym i pięknym dworem poważniejszą czynił, w karności duchownej czuł: przyjaciół, mądrych i dobrych promotor, osobliwiej jednak Macieja i Stanisława Łubieńskich, i Jakóba Zadzika wynosił: pochowany w katedrze Gnieźnieńskiej w kaplicy Latańskich, którą potem Piotr synowiec jego, walącą się restaurował, i w kapłanów uposażył. *Damalewicz in Episc. et in Archiep. Ciechoc. Alloq. Osecen. l. 3. c. 14. Argentus de rebus Societ. Starowol. in Monum.*

kędy to przydaje o nim, że w Kruświcy, niektórym biskupom Kruświckim, tamże pogrzebionym nadgrobki postawił; na drukarnią collegio Kaliskiemu znaczniełożył.

Jan podczaszy Poznański brat młodszy Wawrzeńca, z Katarzyny Cieleckiej w sześciu synach, i familią swoją rozkrzewił, i senat zagęścił, których gdy Stefanowi Królowi wyprawującemu się na rebellizujących Gdańszczanów, jeszcze natenczas niedorosłych do nóg siał: Stefan przypatrzywszy się dziarskiej ich minie, i żywej kompleksyi, rzekł: *Nobili e vite, gloriosum vinum sperandum. Temberski Fascia*, z tych tylko najmłodszy syn Dobrogost podczaszy Poznański, młodo z tego świata zebrany; do Senatorskiego krzesła nie doszedł, zostawił jednak syna Mikołaja także podczaszego Poznańskiego, żył jeszcze 1657. Córek także było pięć z Cieleckiej, Zofia Stanisława Przyborowskiego kasztelana Rogozińskiego, Małgorzata Smielowskiego sekretarza królewskiego, Katarzyna Szoldrskiego pisarza ziemskiego Poznańskiego małżonki, leży ta Katarzyna w Trzemesznie, od syna Jana biskupa natenczas Płockiego z nadgrobkim wystawionym. Elżbieta przecorysza w Ołoboku, Barbara zakonnica w Toruniu.

Piotr biskup Krakowski, najstarszy syn Jana podczaszego, w ojezystych najprzód szkołach, potem w Włoskich akademiach, dowcip z natury wielki polerował; powróciwszy do ojezyny dziękanią wziął Krakowską, kustodyą Gnieźnieńską, opactwo Ś. Rzyża; z temi tytułami od stryja swego Wawrzeńca, do Pawła V. Papieża wysłany, żeby był informacją uczynił Rzymowi, o stanie biskupstwa Kujawskiego; przyjął go mile Paweł: i gdy tym czasem stryj, na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie postąpił, przez niego posłał mu pallusz arcybiskupi, który on solennie podczas sejmu Warszawskiego stryjowi oddał, w tenczas go stryj kanclerzem swoim uczynił, Król zaś Zygmunt regentem kancelaryi koronnej; zdolność do najwyższych funkeyi już się w nim w tenczas jawnie wydawała, kiedy z tym Królem pod Smoleńskiem będąc, a potem w Prusiech, w niebytności obojgą pieczętarzów różne i przytrudniejsze interessa tej ojezyny, wielkim obrotem swoim szczęśliwie uspokajał: wiedząc to o nim Władysław IV. skoro tylko na tronie Polskim osiadł: Piotra sekretarzem wielkim ogłosiwszy, do Cesarza Ferdynanda swoim ablegatem expedyował, żeby był zajątrzone między potencyami Europejskimi zawziętości, do pokoju nakłonił; siła wprawdzie w tym punkcie Piotr pracował, przecież wmówić w nich zgody nie mógł: nadgradzając mu Król fатыgę jego, najprzód mu pieczęć mniejszą, dalej większą, i biskupstwo Przemyślkie konferował, nakoniec Krakowskie; które po śmierci Śzy-

szkowskiego i Lipskiego, przedtem administrował. Tu się pokazał z swoją ku ojezyzuie miłością, kiedy w ciężkich jej opalach już zdrową radą, już kosztem, ratował. Podczas Beresteckiej kampanji Napierski plochy człowiek, Kostką się udając, na pograniczu Węgierskim, zebrawszy swawolnych ludzi kupę, na złupienie Polski godził, i już Czorsztyński zamek ubiegłszy, opanował; na Kraków i siły i appetyt ostrząc. Wysłał na niego ludzi swoich Piotr, których własnym sumptem na dobro królestwa tego sustentował, pieszych i konnych, herszta Napierskiego pojmał, kanałą owę i chłopstwo rozegnał, Kraków z niebezpieczeństwa uwolnił: za co mu na sejmie dziękował Fredro marszałek izby poselskiej, jest ta mowa *w druku fol. 180. w Mowcy Polskim*. Na Kozackiej rebellji przytlumienie, znaczną kwotę ludzi armował kilka razy, pierwszą razą usarską chorągiew i dwieście piechoty, drugi raz czterysta ludzi zbrojnych swoją szkatulą utrzymywał przez dwie lecie, indziej ośmset pieszych, dwieście dragonji, dwie chorągwie usarskie, i dwie kozackie; tak, że różnemi czasy na ludzi wojennych, jako się z regestrów jego pokazało, wysypał do ośmiu kroć sto tysięcy. Z niemniejszą ezulością koło pasterskiej funkcyi chodził: synod dyecezański złożył (co i w Przemyskiej przedtem uczynił,) i na nim wiele dobrego ustanowił: obadwa do druku podał, *Przemysłki 1641. in 4to Cracov. Krakowski 1643. in fol. Cracov*. Jest także w druku, jego *Salutatio*, którą wital Władysława IV. wjeżdżającego na swoją koronacyą 1633. *in 4to Cracov*. Maciejowi Łubieńskiemu arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu do prowincyałnego synodu złożenia, siła dopomógł. Pałac w Krakowie biskupi, pańską strukturą, pędzla i marmuru magnificencyą odnowił, Promnieki ku ruinie nachylony restaurował, kościół katedralny Krakowski miedzianą blachą pokrył, co i po dziś dzień herb jego na niej oświadcza. Oltarz wielki wyzłocony tamże postawił, i relikwiami w trumienkach srebrnych ozdobił, statunami Świętych Pańskich srebrnemi ubogacił. Znaczną sumnę ostatnią wolą odłożył, na restauracyą domów Boskich, przez inkursyą Szwedzką zdezolowanych, a między nimi, na kaplicę Matki Boskiej u OO. Karmelitów, w Krakowie na Piasku cudami wslawionej. Kościółowi Miechowskiemu, będąc tam proboszczem, ozdoby w pięknym apparacie przyczynił, *Nakiel. Miechov. fol. 956*. toż i na Tyńcu wyświadczył, którego opactwa był niejaki czas administratorem. Ś. Stanisławowi biskupowi i męczennikowi trumnę srebrną, o stu grzywnach sprawił, jako pisze *Is. Młodzian. w Kazan. fol. 20*. jak od Zygmunta III. daną Szwedzi zabrali, atoli tę uczynność, ra-

czej drudzy Szyszkowskiemu przypisują. Suffraganią Przemyską on pierwszy fundował. *Apogra. Joan. Stokow.* Stryjowi swemu w Gnieźnie, sobie w Krakowie, jeszcze żyjąc nadgrobek postawił: kędy złożony, świat ten pożegnawszy 1657. w Ratisbonie, czyli jako drudzy cheą w Brunie, wieku swego 72. Ostatnią wolą swoją, odkazał dziesięć tysięcy na kanonizacyą B. Jana Kantego: drugie dziesięć tysięcy na fundacyą, żeby za Władysława IV. Króla duszę, msza bywała. Poddanym swoim na dwakroć stotysięcy długów darował, tyleż drugie na różne uczynki miłosierne dysponował, jako uboższym pannom na posagi, studentom niedostatnim na sustentacyą, chorym kaplanom na ratunek, umarłym na przystojny pogrzeb, tyleż za żywota swego, to na kościoły, to na potrzebnych ludzi rozdał: krzyż swój, który czterdzieści tysięcy taxowano, katedrze swojej zapisał. Mąż w ekonomicznych rzeczach dziwnie biegły, zkąd takie skarby zebrał, któremi i ojczyźnie i Bogu się przysłużył: żarliwości o cześć Boską wielkiej, którą w nim, danym listem pochwalil Urban VIII. arcybiskupstwa Gnieźnieńskiego sobie ofiarowanego przyjąć niechciał, jako o nim mówi nadgrobek u S. Franciszka w Krakowie. Żadnego dnia choćby przy największych trudnościach nie opuścił, żeby był nie miał cokolwiek z ksiąg medytacyi, albo *Soliloquia* S. Augustyna przeczytać, który zwyczaj jeszcze ze szkół Jezuickich z młodości swej wyniósł. Pisali o nim *Starowol. in Vitis Episc. Cracov. Potoc. Centur. fol. 453. Histor. Coll. Cracov. Ruzzewicz in Elogio. Temberski Fascia. Vitellius in Panegir. Alexander a Jesu.*

Jędrzej biskup Łucki, syn drugi Jana podczaszego, w roku 1620. czytam go kustoszem Kruświekim, kanonikiem Gnieźnieńskim, Rujawskim, i Łowickim; kiedy na synodzie sędzią był deputowany na Kwerele. Dziekanem go potem Krakowskim wywyższył Piotr Tylicki. Opatem Trzemeszyńskim już był na synodzie prowincyalnym 1628. wkrótce potem biskupem Teodozyi, i suffraganem Gnieźnieńskim, i coadjutorem na biskupstwo Łuckie od Bogusława Radoszewskiego przyjęty, z Jerzym Ossolińskim 1633. od Władysława IV. wysłany posłem do oddania posłuszeństwa Urbanowi VIII. sekretarz legacyi, ztamtąd, wróciwszy, na Łucką katedrę wstąpił: gdzie zaraz synod dyecezański Łucki złożył, który do druku podał in 4to 1641. *Cracov.* Sobor także kijowski złożony na rok 1640. z Ruskiego na Polskie przetłomaczony, na przestrogę Rusi, do druku podał, kościół nasz Łucki konsekrował. Ks. Juliusza Macinella, zakonu Soc. Jesu, za którego radą stan sobie duchowny obrał, obraz na błasze

sztychowac dał; przeniósł się na lepsze życie 1655, w Krakowie u OO. Karmelitów Bosych pochowany, któremu nadgrobiek Piotr biskup Krakowski, brat jego rodzony wystawił.

Jan biskup Rujawski, syn trzeci Jana podezaszego, najprzód dziekan Krakowski, kustosz Gnieźnieński, i proboszcz Miechowski, sekretarz koronny, Ludwikę Królową z Francyi przyjeżdżającą wybornym stylem, witał imieniem Władysława IV, u której potem był kanclerzem; na Chelmińską potem katedrę posunięty 1653, dalej na Płocką, na niej blisko lat dwadzieścia przydował, to jest od roku 1656, aż do roku 1674, w którym nominacyą na Rujawskie biskupstwo odebrał, nie długo jednak na niem zabawił w lata podeszły świat pożegnał r. 1676. Kazimierzowi Sarbiewskiemu sławnemu w zakonie naszym poecie, doktorski laur solennie od Władysława IV, oddawał, będąc natenczas regentem kancelaryi koronnej. *Rywocki Monumentum*, W roku 1660, zajmujący się w wojsku Litewskim związek, szczęśliwie ukoił; zkąd potem ukolysane impety rycerstwa, fortunnie pod Lachowicami z Chowańskiego tryumfowały. *Bieżanow. Festa Naleciaua. Nakielski* jego szcudroblliwość na kościół Miechowski słaui *fol.* 981.

Stelan wojewoda Łęczycki starosta Nakielski, syn czwarty Jana podezaszego wypolerowanego w naukach dowcipu; Zamojskiemu z rycerskiego sereca miły, *Damalew.* jeszcze go czośnikiem Kaliskim wspomina, i księgi grodzkie Ostrzeszowskie 1616, kiedy intromissyą jego do dóbr Baranowa zapisały, w roku 1631, już go czytam kasztelanem Rogozińskim, z którym tytułem komissarzem był destynowany do ugody między stanami duchownym i świeckim, *Constit.* *fol.* 5, i deputatem do kwarty Rawskiej, *Constit.* 1635, *fol.* 10, wziął potem w wielkich zasługach województwo Łęczyckie, o czem wspominają konstytuencye 1641, kiedy go naznaczono do korektny praw koronnych, *Constit.* *fol.* 10, Marszałkował w trybunale koronnym 1643, *Janson.* wstąpił na województwo 1639, jako świadezy panegiryk na jego wjezdzie. *Novi honoris gratulatio.* Z Elżbiety Grudzińskiej cztery córki spłodził, Dorota dostała się związkim małżeńskim Grabińskiemu Hieronimowi kasztelanowi Sieradzkiemu, Petronella Stefanowi Korycińskiemu kanclerzowi koronnemu, Zofia Benedykta klasztor Ołohoeki księżną rządziła, zesła w roku 1685, Maryanna Franciszkowi Gostomskiemu podkomorzemu Czerskiemu. Synów zaś dwóch, Wawrzeńca proboszcza Miechowskiego, kanonika Krakowskiego, ale ten w młodym wieku do grobu wszedłszy, wszystkie dalsze o sobie nadzieje pomylil i

Pawła kasztelana Łęczyckiego, a przedtem kasztelana Miedzyrzeckiego, tego z Rozrażewskiej syn Stefan kasztelan Płocki; druga zaś żona Mniewska, kasztelanka Ronarska, trzy mu córki powiła, Annę, ta się dostała Boglewskiemu stolnikowi Czerskiemu, Helenę, ta Zielińskiemu chorążemu Łomżyńskiemu; trzecia ich siostra panieńskie sobie życie obrała w Ołoboku; synów z tejże Mniewskiej dwóch było, Konstantyn i Maciej starosta Nakielski, obadwa bezpotomni; lubo Maciej miał za sobą Grotownę herbu Rawiez, pozostała wdowę po Grabskim kasztelanie Rogozińskim: był ten Maciej marszałkiem konfederacyi województwa Łęczyckiego 1704. roku.

Stefan kasztelan Płocki, syn Pawła kasztelana Łęczyckiego był przedtem kasztelanem Rogozińskim, z którym tytułem znajduje go w konstytucyach 1670. gdzie go ojczyzna komisarzem destynowała do rozgraniczenia od marchji Brandeburskiej: *Constit. fol. 26. i 1676. fol. 52.*; przedtem zaś na różne sejmy posługując, samego tylko dobra pospolitego upatrywał. Pojął był w dożywotnią przyjaźń Katarzynę Krasieńską kasztelankę Płocką, z której dwie córki, Maryanna Łętkowska kasztelanowa Ronarska i Szamowska; i syn ten eo następuje.

Jan kasztelan Nakielski, dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Teresą Bykowską kasztelanką Podlaską, z tą zostawił dwie córki, Annę, ta z Balcerem Ciecierskim stolnikiem Drohickim dożywotnie zmówiona: Teresę, ta w Wroclawiu za klauzurą zakonną, życie swoje Bogu poświęciła. Drugi raz z Barbarą Ponińską kasztelanką Gnieźnieńską, atoli i z tą potomka pleci męskiej nie miał; córka tylko z niej, z Franciszkiem Mielżyńskim kasztelanem Śrzeskim, weszła w kontrakty małżeńskie, wkrótce jednak świat pożegnała. Był Pańskiego ten Jan ku Bogu sereca, zkąd nieskąpo fortuną swoją, którą miał z ręki jego, z nim się dzielił: tak delikatnego sumienia, że nie tylko w sobie, ale i w drugich, nie mógł cierpieć, co zdrożnego od praw Boskich widział, mądrych ludzi koehał; pacierze kapłańskie codziennie mawiał.

Krzysztof kasztelan Gnieźnieński, piąty syn Jana podczaszego; a przedtem był stolnikiem koronnym, starostą Gnieźnieńskim i Nowodworskim, był i krajczym koronnym 1648. z którym tytułem podpisał *pacta conventu* Jana Razimierza. *Walicki o obrazie Kodeńskim*, wojewodą go Inowrocławskim tytułuje; ale o tem drudzy mileżą, żona jego Krystyna Sapieżanka starościanka Uściacka, ta mu jednego tylko syna Jędrzeja powiła: był ten Krzysztof mąż wielkiej roztropności i ludzkości.

Jędrzej podkomorzy Poznański syn Krzysztofa kasztelana Gnieźnieńskiego, trzymał starostwo Nowodworskie w summie dwóch kroć set tysięcy monety Pruskiej obligowane sobie, dla tego, gdy mu tam znaczne szkody Wisła poczyniła, konstytucya 1676. *fol.* 28. z skarbu nadgrodzie mu tę szkodę rozkazała; zaś 1678. *fol.* 17. pozwoliła mu cessyi Rzeczpospolita tego starostwa, gdyby mu kto summę zaległą wyliczył. Trzymał i starostwo Ujskie, z którym tytułem 1683. komissarzem był naznaczony, do uspokojenia dyfferencyi między państwem koronnemi i margrabstwem, *Constit.* *fol.* 13. i do traktowania o wiecznym pokoju z Carami Moskiewskimi. *Constit.* *fol.* 2. Jeździł w poselstwie od Króla Michała do Cesarza 1670. *Constit.* *fol.* 30. Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, *primo voto* złączył się był, z Katarzyną Czarnkowską kasztelaną Poznańską, *2do* z Katarzyną Grzymułtowską herbu Nieczuja, wojewodzanką Poznańską, z tą zostawił córkę Adamowi Iwanskiemu kasztelanowi Brzeskiemu Rujawskiemu zaślubioną, i dwóch synów; z których jeden Józef; obadwa jednak w młodym wieku pomarli: i tak ten dom przeczający już w tym wieku, gdy to piszę, zszedł z żalem wszystkich. *Parisius* uważa, że niektórzy Nałęczowic, jednym tylko węzłem Nałęcz w herbie swym wiażą, drudzy zaś dwiema, i tym go kształtem dom Gembickich nosił.

Trasicki w przypisach utrzymuje że dom Gembickich nie zszedł ale podupadł, że są jeszcze w powiecie Nakielskim, z których jednego widział w Berlinie w roku 1778. i że to było istne wyobrażenie Piotra biskupa Krakowskiego, jako się wydaje z portretu jego szytychowanego w Gdańsku przez Faleka. —

Gembicki herbu *Nieczuja*, na Rusi. Jednejże dzielnice z Kuropatnickimi, bo się tak podpisał w pewnym prawnym monumencie 1548. Maciej z Kuropatnik Gembicki, jakom sam wiedział.

Gerkowski herbu *Lubiec*, w Prusiech, *MS. de Famil. Prus.*

Gerkowski herbu *Taczata*. Henryk Gerko, pierwszy z Czech, ten herb do Polski przyniósł, w domu hrabiów z Górki zasłużony, mąż znaczny.

GERSZTORF HERB.

Na tarczy trzy pola różne, czerwone i białe, z których dwa spodem linia wzdłuż przedzielone, jedno górą nad obicma w ciąż, na helmie czerwony kołpaczek, rysie u niego wyłogi, na nim sześć piór strusich u wierzchu, labry na lewej stronie,

GERSZTORF

HERB.

czarne i białe, na prawej srebrne. Paprocki ani Okolski o nich nie pisał, sam tylko *MS. Zaluscianum de Famil. Prus.* Dom to starodawny: bo jeszcze od Rudolfa księcia Burgundyjskiego nobilitowany w roku 919. Wynieśli się potem Gersztorfowie z Burgundyi do Lusaeyi i Szląska, za czasów Fryderyka Barbarossy Cesarza Rzymskiego, koło roku 1152.; pod który też czas, otrzymali konfirmacyą dawnych swoich przywilejów, herbu i szlacheetwa. Rudolf pierwszy hrabia Habszpurski, skoro w roku 1273. na Cesarzka godność był podniesiony, szerególniejszym affektem ten dom wyniósł: kiedy Henryka Gersztorfa córkę, imieniem Rozynę, tak dla jej dziwnie pięknej urody, jako też dla zasług jego, wydał za Fryderyka de Hohenstaufen siostrzeńca swego, od którego wszyscy margrabiowie i książęta Brandeburskie swoją procedencyą mają. Henryka zaś burgrabią Norimberskim uczynił. Synowiec potem Rudolfa Cesarza Wojciech, pojął za małżonkę, córkę Rozyny z Fryderyka de Hohenstaufen splotzoną: tak się dom Gersztorfów skolligował z najcenniejszymi w Europie domami, to jest, z domem Habszpurskim, Austryackim i Brandeburskim. O czem piszą *Mauritius Beunder in Chron. Burgundiae 1561. w Antwerpji drukowany f. 357. M. Spangenberg in Chron. Schwarzburgen. Erfurti fol. 65. Rivander in Genealogia Bibersteiniana. Joan. Aventinus Cuspianus Crasius, Daniel Brant, Joan Rossman. Gaspar Haedio etc. etc.* Z Niemiec się potem do Polski i Prus przenieśli w roku 1636. pierwszy Stefan, lat mając pięćdziesiąt i ośm, tu się gniezdić począł, otrzymawszy indygenat od Władysława IV. 1641. Syn jego Jerzy, różnemi tak peregrynacyami, jako i wojennemi dzielami z znaczną szarżą w Niemieckiem wojsku służąc wsławiwszy się, pojął Katarzynę de Sternefeld Marcina córkę, zostawił z nią dwóch synów,

Bogusława i Radysława; oba w Zebrzydowie pod Gardejem urodzeni. Przodkowie Stefana, byli wielkimi ludźmi i Senatorami w Czechach.

Gerwałowski, w ziemi Rożańskiej. Jerzy Gerwałowski podpisał elekcyą Jana Kazimierza Króla.

Gęś patrz **Paparona herb.**

GESCHAW HERB.

Geschawowie początek imienia swego zaczęli koło roku Pańskiego 1500. procedeneyą jednak swoją mają od Jeżewskich, i dlatego podziśdzień piszą się z Jeżowa. Jan bowiem Jeżewski, dziedzic na Rucharach w województwie Plockiem herbu Jastrzębiec, miał syna Zygmunta, który czas niejaki służąc w wojsku, gdy stracił fortunę ojcowską, w Chojniach, w Prusiech, dostawszy z posagiem żony, osiadł; odmieniwszy tedy Niemieckim akcentem imię ojezyste, Geschawem się przewal; pod tym tytułem splodził kilku synów, którzy torem ojcowskim poszli; jeden tylko z nich Rasper, z młodych lat swoich, udał się na służbę wojenną, w cudzoziemskiej szarży, w różnych państwach, żold wiodąc; osobliwie w wojsku Francuzkiem, gdzie dosłużywszy się przy wysokiej szarży, i fortuny, powrócił do ojezyny; pułkownikiem gwardyi królewskiej uczyniony, do którego, gdy się ani stryj jego, Jan Jeżewski, pleban na tenczas w Jeżewie, ani stryjeczni bracia znać niechcieli, dla utraty szlacheetwa przez ojca jego; Rasper, przez instancyą różnych panów u Zygmunta Augusta Króla, otrzymał nobilitacyą; z której to tu tylko położę, co do opisania herbu tego służy. *Sigismundus Augustus Dei Gratia Rex Poloniae etc. etc. Nos igitur*

Gasparum Geschaw nobilitandum duximus, nobilitamusque insignia illi damus, in quatuor areas distincta, quarum prior Superior, dextrorsum cerulea est, habet ardeam albam, alligatam pede sinistro od quadratum saxum marmoreum catena ferrea, alis et pede dextro sese elevantem, totam versam ad aream sinistram. Area sinistra altera Superior, est fulva, habet brachium armatum, prominens e nube manu elevata, gladium fulgentem, tenente, versa contra ardeam, liberatura quasi, sectione catenae eandem. Inferiores areae transversim ejusdem coloris, et signa cum ardea, scilicet, sinistrorsum, et manus cum brachio et gladio dextrorsum, pari qua supra ratione, hoc est sese suspicientes collocata. Clypeo incumbit galea equestris, corona aurea cincta, ex qua prosilit ardea alba expansis alis, secundum pectus coronula ornata; ejus neque venter, neque pedes conspiciuntur etc. etc. Datum Vilne, feriu 3tia ante Dominicam Laetare anno Domini 1555. Regni vero nostri 26. Praesentibus etc. Datum per manus Venerabilis Joannis Przerębski Regni nostri Vice Cancellarii.

Opis ten herbu, niezgadza się bynajmniej z rysunkiem jaki *Niesiecki* umieścił, i podług którego może późniejszy heraldykowie herb ten opisali, to jest: Tarcza na cztery części podzielona, w prawej górnej Żuraw na jednej nodze stojący, w drugiej podniesionej kamień trzymający, do lotu skrzydła podnosi, toż samo na odwrót w przedziale dolnym lewym: w lewym górnym przedziale, ręka prawie po łokieć, zakasany rękaw sukni czy koszuli mająca, miecz trzyma podniesiony jakoby do cięcia, ku prawej stronie obrócona, toż samo na odwrót w przedziale dolnym prawym. Nad hełmem i koroną kufel wielki od spodu węższy, ku górze szerszy, z którego wychodzi Żurawia głowa z szyją, u dolu kufła dwa skrzydła rozciągnięte, barkami do kufła obrócone. — Z jakich powodów *Niesiecki* wypisawszy z przywileju Zygmunta Augusta Króla opis herbu, inszy rysunek umieścił, jako też dla czego później *Kuropatnicki* i *Malachowski*, podług tego rysunku a nie przywileju, opisy tego herbu umieścili; czyli istocie zaszła ta przemiana i kiedy, niewiadomo, ja tu obydwaj wyobrażenia zamieściłem.

Ten tedy Rasper Geschaw królewskim regalizowany przywilejem, pojął w stan małżeński Barbarę Klejstownicę, z którą miał synów dwóch, Raspera i Bartłomieja, i córkę Doregowską. Z tych Rasper był opatem Oliwskim, i Paradyjskim, sekretarzem królewskim któremu nadgrobek w Oliwie z tą inskrypcją wystawiony. *Gaspar Geschaw Abbas Olivae, et Mariae Paradyysi, Administrator Episcopatus Pomesaniae, Visitator Ordinis Cisterciensis, in Regno Poloniae, et in Prussia, nec non Secretarius Regiae Majestatis, Reparator hujus Monasterii Olivensis, in tumultu Gedan. anno 1577. diruti, obiit anno 1584. 7. April. aetatis suae 63. Młodszy*

będąc, a w Niemieckich szkołach błędów heretyckich napisał się, gdy się do ojczyzny wrócił, wielu bardzo tymże jadłem zaraził, ile przy obrotnym dowcipie swoim, przecież sam potem, zważywszy niezgadające się z sobą dyssydentów artykuły, wyrzekł się herezyi, i świątobliwie swój klasztor opatem zostawszy, rządził. Chciał w prawdzie tych, których swoją perswazyą od prawowiernej wiary oderwał, znowu do niej nakłonić, stawiał siebie na przykład, fundamentalnemi racjami wmawiał, atoli niemógł nie zyskać. Co ile razy sobie wspominał gorzko płakał, widząc, że snadniej kogo zepsować, niż naprawić. *Histor. Resident. Conec.* Do fundacyi naszego kollegium Gdańskiego znacznie się przyczynił. Bartłomiej brat jego, sekretarz królewski, miał za sobą Konstancją Eleonorę Butlerównę, córkę Fryderyka Butlera. Pułkownika wojsk Szwedzkich, z którą zostawił syna Alexandra, ten był kapitanem w wojsku Brandeburskiem, pojął Malgorzatę de Schewe Sternberkównę, z którą dwie córki były, Maryanna z Jakóbem Czapskim chorążym Nowogrodzkim, Magdalena z Felicyanem Babskim, dożywotnie złączone, i syn Tobiasz Antoni; z pierwszej żony Anny Elżbiety Lettawówny sędzianki Pomorskiej, spłodził córkę Dorotę Czaplinską podstolinę Braclawską, i synów dwóch, Mikołaja i Tomasza; z drugiej Zuzanny Niedziałkowskiej, syna Ignacego, ale ten młodo umarł, jako i Mikołaj. Tomasz Antoni podkomorzy Inflantski, generał major kawaleryi wojsk królewskich i Rzeczypospolitej, dziedzie na Posadowie w Belaskiem województwie, któremu Ewa Ossolińska łowczanka Podlaska, powiła córek trzy, Katarzyna wydana za Wilhelma Miera generała majora, Barbara za Zelskiego majora, i Teresa.

Getkin herbu *Gryf*, na Rusi. Z tych, temi czasy, Getkin pułkownik w wojsku koronnem cudzoziemskim, miał za sobą Bolestraszykę.

Gezek herbu *Doliwa*. Z tym ich herbem widziałem w Krakowie na Skalec. Jacek zakonu Raznodziejskiego kapłan 1658. Jędrzej miał za sobą Zuzannę Lipską 1603. *Nadgrobek w Krakowie.*

Gibowski herbu *Jastrzębiec*, w Krakowskiem województwie.

Gidzielski herbu *Poraj*. Anna Gidzielska była za Janem Bielskim herbu *Sreniawa*. Adam z Gidel Gidzielski w Sieradzkiem województwie herbu *Poraj*, w którego dziedztwie Gidlach, statua Najś. Matki, która tamże i podziś dzień cudami słynie, znaleziona; żona jego Trzeińska herbu *Rawicz* wojewodzanka *Rawska*, syn z niej Marcin: zbudował był Adam kapliczkę niewielką dla tej statui, gdy jednak na-

cisku zewsząd gromadno idących, ta objąć nie mogła, daleko obszerniejszy kościół wybudował Marcin, o czem świadczy *Tomas Pilznensis in histor. D. Gidlensis wydrukowanej 1645.* tam wspominają Piotra Gidzielskiego już osmdziesiąt-letniego starca, jeszcze żyjącego 1616.

Gidziński herbu Prawdziec, czyli raczej Giedziński na Rusi, i Mazowszu, jednejże dzielnicy z Dębskimi, ale od dóbr Giednia, imienia tego nabyli. Z tych Paweł rotmistrz na Wołoskich przeciwko Michałowi ekspedycyach. Jakób rycerski człowiek w Moskwie, którego syn Stefan Bernardyn, i Paweł z Potockim Mikołajem hetmanem służyli. *Błażowski tłumacz na Polskie Kromera fol. 43.* słaui Mikołaja Giedzińskiego, który od młodości swojej, już w cudzoziemskich obozach, już Polskich, całe życie strawił. Jan w ziemi Rożańskiej 1632. Konstantyn z sejmu 1633. komissarz do uspokojenia granic od Węgier, *Constit. fol. 31.* ten pod Cecorą, a potem i Chocimską mężnie stawał; atoli w jednej z tych, w szyję szablą Turecką cięty, w niewolą się był dostał. *Actus Leonis heroicus.* Brat jego Alexander wojenny człowiek, z Anny Dzieduszyckiej spłodził syna Jerzego, na dworze ten najprzód Ferdynanda księżęcia biskupa Płockiego i Wroclawskiego, lata swoje młodsze polerował; potem został kanonikiem regularnym Lateraneńskim, dalej był biskupem Nikopolskim, i suffraganem Lwowskim 1676. mąż i pobożnością, i szcudrobliwością znakomity. Jedna Gidzińska Katarzyna była za Jędrzejem Maxymilianem Fredrem wojewodą Podolskim, druga za Antonim Kalinowskim cześnikiem Halickim. Trzecia scholastyka zakonnica u wszystkich ŚŚ. we Lwowie. Jan lowczy nadworny 1703. *Constit. fol. 15. Cuda Jarosławskie fol. 43.* wspominają Giedzińskiego stolnika Przemyskiego 1657. N. cześnik Lwowski, miał za sobą Zofią Grabionezankę, z której był syn Dominik, ten spłodził Jana Michała i Antoniego. N. z Rurdwanowskiej spłodził Józefa i Antoniego, i córkę Zawadzką.

Giebultowski herbu Berszten, w Krakowskim województwie. Piszą się zaś z Giebultowa, mila od Krakowa. Stanisław z Giebultowa Giebultowski, podpisał *inter praesentes* list królewski dany miastu Krakowskiemu 1527. Rasper miał dziedziczne swoje dobra, i w Krakowskim i w księztwie Siewierskim, nie zostawił jednak potomka płci męskiej, tylko córki dwie, z tych jedna Elżbieta poszła za Wawrzeńca Pawęckiego w Owezarach, komornika granicznego, i pisarza powiatu Krakowskiego, druga za Pudłowskiego. Są także w Podgórzu Giebultowsey, ale czy tego herbu czy inszego, niewiem, mówi *Baranowski.*

Giebułtowski herbu Lis, w Krakowskiem województwie, w Pilźnieńskim powiecie. Dom starożytny, i bez wątpienia, że prostą linią idą od wojewody Krakowskiego Mikołaja: ile że się piszą z Rozieglów, które dobra Król dal był temu Mikołajowi, o czem pod herbem Lis, obszerniej mówić będąc, jako i dawniejszych przodkach tego domu. Prandotę z Rozieglów wspomina przywilej Giebułtowskich familji, który wieś Dupice osadzał, wymierzywszy na nią dziesięć łanów w roku 1366. tego syn Krystyn, kasztelan Sądecki, z tym tytułem podpisał przywilej Jedliński, Władysława Jagiella 1433. *u Lask. w Stat. f. 52. et 1413. Ibidem f. 127.* o nim także *Kromer. l. 21.* mówi: *Christinus Rozieglovius, ultus est Silesios, Gliveciam arcem coepit, ac in ea Kotficium cum Sociis suis.* Na prośbę jego, tenże Władysław, dobra jego dziedziczne Torun, Choltowice, Mirów, Rotowice, Postawkowice, Jaworznik, Dupice, Zyrkowice, Samoszece, Giebułtów, Rowalów, i drugi Rowalów w Krakowskiem województwie leżące, prawem Magdeburgskiem nadał w r. 1424. miał za sobą Zborowską, która mu powiła córkę Dorotę, której, taki posąg liczył 1440. brat jej Jan, to jest dziesięć grzywien groszy Praskich, dwanaście łokci sukna, i kozuch zajęczy: synów także dwóch, Jana i Krystyna, których lubo *Paprocki o herbach*, bracią Krystyna kasztelana Sądeckiego nazwał, atoli się w książce, której tytuł *Nauka*, poprawił, i synami ich tego kasztelana pisze; musiał jednak kilka żon mieć ten kasztelan; i syn z ostatniej był drugi Jan: bo *Paprocki z przywilejów* domu Giebułtowskich, to wypisał: *Jonnes et Christinus de Rozieglowy fratres germani, recognoverunt Joanni fratri Juniori ultimi matrimonii, dedisse has haereditates ratione justae divisionis, scilicet castrum Bąkowiec, z innemi wsiami do niego należącemi, także Tocholów, Malostów, Giebułtów, Rowalów mniejszy i większy, w roku 1440. Jakób z Rozieglów Giebułtowski, starosta Przemyślki, któremu się dostały te dobra, zamek i miasteczko Rozieglowy, i wsi do niego należące, jako Rozieglówki, Mysłów, Winowno, Cynków, Gniazdów, Markowice, Boisławice, Siedlecz, Gems, Ramienice, Ruźnice i przedmiejską Ruźnicę, w roku 1466. Te potem Rozieglowy kupił, ze wszystkiemi przyległemi wsiami do niego, za dziesięć tysięcy złotych Polskich, i do klucza Dobrowodskiego przydał dla biskupstwa Krakowskiego, nie Fryderyk kardynał i Królewicz, a oraz biskup Krakowski, jako pisze *o herb. Paproc.* bo się i sam poprawił *w książce Nauka*: ale i *Starowolski in Vitis Episc. Cracov.* świadczy, że Jan Konarski biskup Krakowski, od Krystyna Rozieglowskiego, snać starościca Przemyślkiego,*

co musiało być już po roku 1503. Zbigniew syn Jana, o którym wyżej mówiłem, miał za sobą Przerębską, córkę Jana kasztelana Sieradzkiego, z którą spłodził czterech synów, Jana Pultuskiego i Pileckiego proboszcza, tego cztery palce pierwsze, któremi ciało Chrystusowe piastował przy mszy, lubo insze ciało skażone w proch się rozsypało, przecież te nienaruszone zostały, jako o tem świadczy 1661. *Valerjan Gutowski Zakonu S. Franciszka w Kazaniu Hartowna Strzala*. Józefa, Wincentego, ale ci bezżennie pomarli, i Stanisława dziedzica na Lgocie; z młodych lat swoich przeciwko Solimanowi wojował w Węgrzech, umiejętności wielkiej, samą szczerością mówił; z Anny Rorycińskiej zostało się po nim czterech synów, z tych Jan pierwszy, sekretarz królewski, na Podolu przeciwko Tatarom, przez pięć lat mężnie stawał: potem za Stefana Króla, na Moskwę jeździe rotmistrzował, i pod Bieczyną z Zamojskim; umarł 1601. *Starowol. in Monumen. fol. 793*. Zygmunt drugi, Jędrzej trzeci, wszyscy ei trzej, zda mi się bezpotomnie zeszedli. Wojciech czwarty, Henrykowi Walezysuszowi miły, którego imieniem, poselstwo u Anglików z pochwałą i szczęśliwie zakończył; Zygmuntowi III. doświadczonej w rzeczach dzielności, kiedy z nim do Szwecyi jeździł, ba i w legacyi do Rudolfa Cesarza, sekretarzem tedy królewskim uczyniony, pewnieby był i wyższe honory w ojczyźnie posiadał, gdyby się był sam dobrowolnie od nich nie uchylał, zeszedł z tego świata 1623. jako z jego nadgrobką w Krakowie u Ś. Trojcy wypisał *Starowol. in Monum. Okolski przydaje*, że się pisał z Bąkowca. Annę Giebuttowską pannę, między dobrodziejów swoich wpisało kollegium Jarosławskie u Ś. Jana 1583. bodaj to niebyła siostra tych czterech braci, jakoż o pięciu córkach Stanisława z Rorycińskiej, namienił *Paprocki*. Złączył się był dożywotnie ten Wojciech z Kocheicką z Kocheic, która mu tylko syna jednego zrodziła, Jana dziedzica na Lgocie, Przylubsku, Skarzycach, Krzysztoporzycach, rotmistrza Wołoskiej chorągwi 1658. *Komput Wojska*. Ten z Grzeboszowskiej Agnieszki zostawił kilku synów: z których jeden pralatem był wielkiej nadziei, drugi Razimierz, ale oba młodo pomarli, trzeci Wojciech, czwarty Jan, i córkę Drzewicką. Od tych kwitnął w Krakowskim Franciszek z Rozieglów Giebuttowski 1705.

Gieczewicz. Franciszek Gieczewicz kanonik Wileński. Władysław 1700. w województwie Wileńskim. Maciej i Jan na Żmudzi 1621.

W roku 1775. Antoni Gieczewicz miecznik Wileński. — *Przypisy krasicki*.

Giedrzycki herbu Gryf. Gedko sto lat dopędziwszy, umarł w roku 1256.; jako pisze *Baszko Historyk*, ten patrzal na cuda, które się działy przy grobie Ś. Stanisława biskupa Krakowskiego i Męczennika, i drugim o nich powiadał: *Paprocki*: a podobno tenże sam był kasztelanem Sądeckim 1255. jako się podpisał na liście Bolesława Wstydlivego u *Nakiel. fol. 174.* od niego potem potomstwo Giedrzyceami zwano, jako Klemens i Michał Giedrzyceowie w roku 1354. komisyją królewską podpisali, o *czem Historya Tyńska lib. 2. fol. 172.* Rafał z dwiema synami swemi, Marcinem i Janem, od rozbójników naprawionych od Władysława Opolskiego księżęcia 1396. w dworze swoim Giedrzyceach, nad prawo pojmany, i do Opoła zaprowadzony, w podszłych lecicach nielitościwie traktowany, w więzieniu, z niewygód umarł, pochowany w Czarnowasie; luboć tego Władysław potem żalował, od Jagiella za to wojną wexowany. *Długosz.* Paprocki pisze, że od szlachcica wygnanica byli pojmani.

Giedymin herbu Pogonia Litewska. Sebastyan, Malcher, i Jerzy Giedyminowie bracia rodzeni, i siostra ich Jadwiga Urbanowiczowa. Sebastyan zszedł bezpotomnie, od Malchra syn się został Józef, ale na wojnie zginął. Jerzy z Barbary Śtankiewiczowny czterech synów splodził. 1. Abraham, temu Teresa Gedrojeowna, czterech także synów powiła, Daniela księdza, Krzysztofa, Hrehorego, który z Narburtowną żył *sterilis*, i Kazimierza, tego z Karwowskiej, córki dwie, Barbara i Anna; tyleż synów, to jest Jakób i Jerzy, ten z Barbary Malickiej, zostawił syna Alexandra. 2. Jan, którego z Heleny Pluszczewskiej dwóch synów bezpotomnych, Konstantyn i Jerzy. 3. Stanisław pojął w małżeństwo Barbarę Mizgierownę, z tej były córki trzy, Krystyna, Zuzanna, i Ewa: tyleż synów, Michał, Piotr i Adam. Od Michała z Zurowskiej zostało się dwóch synów, Michał zginął na wojnie, Jerzy z Masalskiej zrodził Antoniego i Michała. Od Piotra z Zofji Rusieckiej, krom córek trzech Maryanny, Klary, i Eufrozyny, było synów trzech, Franciszek bezpotomny, Władysław zabity w Wilnie podczas rewolucyi, Antoni z Doroty Szukowiczownej miał syna Tomasza. Od Adama z Barbary Borkowskiej, był syn Jan, ale *sterilis*. 4. Józef, którego z Maryanny Zarankowny córki dwie, Anna, i Zofia zakonnica w Wilnie, syn Jerzy, z Zofji Skopowskiej, zostawił córek trzy, Maryannę, Annę i Teresę Hołyńską, synów czterech, z tych Antoniemu, Magdalena Makowiecka, tylko córkę powiła Rozalią. Józefowi, Maryanna Mężyńska dwóch synów, Stanisława i Jerzego, który ma za

sobą Łucyą Mieszkowską. Michałowi, Polanowska córkę Marcyanę Trembińską, i synów dwóch Macieja i Marcina. Fabianowi, Anna Witkowska dwie córki, Teresę Makowiecką cześnikową Podolską, Marcyanę Mierzejewską staroścień Uszycką, synów tyleż, Józela w zakonie Soc. Jesu, umarł w Poznaniu, i Antoniego kanonika Lwowskiego, deputata na trybunał koronny 1732.

Gielgud herbu *Działosza*, w księztwie Litewskim, albo jako opisuje *MS. Ks. Kojal*. Używa w herbie skrzydła, i gwiazdy na puklerzu, ta powinna być na prawej stronie, skrzydło na lewej stronie, na helmie trzy strusie pióra. Balcer Gielgud w księztwie Zmudzkiem, koło roku 1621. Kazimierz wydał *in fol.* 1638. *Coronae, quas decursu vitae stadio, meruit Joannes Ulricus Szeweryn*, ucząc się wtenczas w Krosach. Jędrzej Kazimierz, naprzód sekretarz królewski, potem pisarz Litewski, poseł na sejm 1674. a w roku 1685. marszałkował w izbie poselskiej, syn jego Jędrzej, miał zaś za sobą ten pisarz Walsztejnównę z Czeskiej familji.

Ta *Walsteinowna* wdowa po Gielgudzie pisarzu Litewskim, sprowadziwszy z Czech synowicę i tę uczyniwszy dziedziczką, wydała za księcia Michała Czartoryskiego kancelerza wielkiego Litewskiego. Siostra księżny Czartoryskiej Granowska sstarościecina Tarnogórska. W roku 1788. Antoni Gielgud starosta Zmudzki.
— *Krasicki*.

GIERALT

HERB.

Ma być krzyż biały rozdarty, w polu czerwonym, a na każdym rogu krzyża, jabłko, czyli pomarańcza, w helmie cietrzew z podniesionemi skrzydłami. *Petrasancta* takie krzyże rozdarte zowie kotwiczaste, albo *anhoratas*, *cap.* 43. Pisali o nim *Paproc. w Gniazdzie fol.* 49. *i fol.* 188. *O herb. fol.* 263. *Okol. tom.* 2. *sub Osmorog fol.* 351. *Biel. fol.* 215. *MS. P. Kojal*. Nabyty ten herb z tej okazji: Gieralt niejaki,

lubo wiarę Chrześcijańską widział, że za Mieczysława monarchy prawie cała Polska przyjęła; przecież on długo się opierał tak instynktom Boskim, jako i drugim, swoim go przykładem do tego wabiącym, gdy się jednak do Rzymu potem wybrał, tam się przez chrzest Bogu odrodził, i ten herb za zaszczyt domu swego, z łaski papieżkiej, odebrał, tak jednak, jako przydaje Okolski, że dawny swój z przodków herb, to jest cietrzewia, na hełm wyniósł. Powróciwszy potem do Polski, prawie wszystkiej fortunę swoją na kościoły, i różne fundacye, w świętym ferworze rozszafował. Od imienia tedy jego, i herb Gieraltem nazwany, a zaś od ośmiu niby rogów w krzyżu, Osmoróg. Wojysława wspomina Długosz, że nad Wisłą zbudował był kościół farny, który dość dobrze uposażył: Prebendę także u Ś. Jana: i lubo potem te dobra poszły w zamianę: (*bo Bielski fol. 239. pisze, że Król dobra niektóre, z tym Wojysławem, za Niepołomnice zamienił, w których on twierdze był sobie na Wisłą powystawiał, i kościół Ś. Jana we wsi założył Długosz: przydaje, że Król Riazimierz Wielki, w Niepołomnicach zamek potem wymurował*) przecież przy Gieraltach *Jus Patronatus* zawsze zostawało. Tenże Długosz, drugiego z tejże familji sławi Wojysława, który wiele łask, na kościół Ś. Floryana przy Krakowie, wysypał: na pamiątkę czego, stał długo w tym kościele, obraz jego, ale gdy przez ogień, ten dom Boży strasznie był nadwierzony, gdy go za Władysława Łokietka restaurowano, i ten obraz zdjąć musiano. Gerarda proboszcza Czerwińskiego, który potem był biskupem Ruskim *wspomina Kromer lib. 9. to Paprocki, ale nie pisze, że był tego herbu. Gerwarda także, biskupa Kujawskiego, do tegoż herbu referuje i Biel. fol. 215.; ztemwszystkiem, i pod herbem Łódzia go położył. Damalewicz jednak z Długosza, i z katalogu Wolborskiego twierdzi, że był herbu Nałęcz, kędy i ja o nim. Listy rozdzielne kładą trzech braci rodzonych Gieraltów, Wojysława, Ludysława, i Przeclawa, Wojśław, od imienia swego założył Wojśławice, Ludysław Ludysławice, Przeclaw Przeclawice, w Krakowskiem województwie, do których było wiele wsi. Mojkwice z ręku Gieraltów, wyszły w dom Trzecieskich herbu Strzemię; chowali się w Zakliczynie, i tam jeszcze mają swoją kaplicę, *mówi Paprocki, atoli już się według tego autora, herezya w tym domu korenili; żyli zaś za niego ci, Adam sędzia grodzki Sądecki, Zygmunt który się pisał z Fasciszowy; i od niego poszli Fasciszewscy, i Jędrzej, trzech bracia rodzeni. Na Podole także niektórzy Gieraltowie ludzie rycersey wynieśli się. Nakielski w Micchovi. fol. 103. powiada, że to jedenże dom był Ger-**

lochów albo Gieraltów, i przydaje tak z *Długosza lib. Benefic.* jako i z *katalogu Patryarchy Jerozolimskiego*, że jeszcze przed rokiem 1198. Jan Gierlach herbu Gieralt, klasztorowi Miechowskiemu wieczną darowizną puścił, dobra Rarczów i Oludzą w powiecie Lelowskim; z tych Oludza jeszcze jest w possessyi tegoż konwentu. Tymże się herbem pieczętował Mikołaj z Boryowa, czyli jako *Długosz* chee w roku 1408. z Gorkowa, czyli jako *Facies rerum* Borkovius trzeci biskup Wileński, żyć przestał 1414.

Herbowni.

Fasciszewski,
Ginejt,
Gniewek,
Rzeszyński,

Siemichowski,
Stonecki,
Surgut,
Towiański,

Wolski,
Wrobliski,
Wyżycki.

Gieraltowski herbu *Jastrzębiec*. Okolski pod herbem Tępa Podkowa, położył ich. *Paproc. in Strom.* wyraźnie mówi, że są Jastrzębeckowie na Szląsku, z których jedna była za Waclawem Brodeckim. Paweł Gieraltowski umarł bezpotomny: Synowiec jego Samuel, miał dwie żony, Rizinównę, drugą zaś Zuzannę Schillingzankę, z obicma zostawił potomstwo. *Baran.* Adam sędzia Sądecki, miał za sobą Cikowską. Katarzyna Gieraltowska, była za Mikołajem Brandysem sędzią Zatorskim i Oświęcimskim. W księstwie Zatorskim list o nich świadczy Zygmunta I. 1508. N. pojął Zofią Komorowską starościeankę Oświęcimską.

Gieraltowski herbu *Orla*. O tych *Petrasancta de Tesseris cap. 27. fol. 425. wyraźnie pisze*, że z tym herbem są na Szląsku. *Paprocki i Bielski* powiadają, że to jedenże dom jest z Sasowskiemi. Jan Gieraltowski herbu *Orla*, dworzanie Cesarza Maxymiliana, wodził po kilka tysięcy pod sprawą swoją ludzi w Węgrzech, godny mąż i sprawny; zabity w Wiedniu zdradą pewnego Grafa, z wielkim żalem Cesarza, pochowany w Wiedniu. *Bielski fol. 643.*

Gierdud herbu *Jelita*, w księstwie Litewskim. *Paproc. Strykow.*

Gierkant, w Przemyskiej ziemi. N. Gierkantowna Pawła Krasińskiego sędziego ziemskiego Ciechanowskiego małżonka. *Geneal. Krasińsk. na mappie.* Stanisław umarł młodo w Zakonie naszym 1674.

Gierlachowski. Erazm Gierlachowski, sekretarz Ludwika Króla Węgierskiego, kanonik Wileński. *List Zygmunta I. in MS. Petricov.*

Gierżyński, w Płockiem województwie. Marceyan Gierżyński podpisał elekeją Jana Kazimierza Króla.

Giewił, w Żmudzkiem księztwie. Jan Giewił podpisał elekeją Jana Kazimierza Króla.

GIEYSZ

HERB.

Ma być tarcza okrągła, wzdłuż na dwoje przedzielona, po prawej stronie tarczy, skrzydło prosto do góry wyciągnięte, po lewej, krzyża połowa, to jest od linii, która tarczą dzieli, jednego rogu krzyża nie masz, w polu czerwonym, w helmie pióra strusie. *MS. P. Kojal. i Panegir. Coll. Crosensis.* O początkach jego, nigdzie nie czytał. Tym herbem pieczętują się te domy, które od Gedygolda Grzegorza, starosty Podolskiego, swoją procedencją mają, posłował on imieniem Jagiella Króla na koncylium Konstancyjskie 1416.; bo się i podziś dzień z Gedygold piszą.

Malachowski w Zbiorze nazwisk Szlacheckich, pisze; iż herb ten od Kazimierza Sprawiedliwego roku 1180. Gieyszowi nadany. —

Herbowni.

Dzid, — Eliaszewicz, — Orwid.

GIEYSZTOR HERB.

Ma być w czerwonym polu strzała rozdarta do końca, której części, na krzyż powinny być ułożone, a przy każdej części końcu, po jednej gwiazdce, na helmie trzy pióra strusie, tak ten herb opisał *Kojal. in MS.* bo Paprocki i Okolski o nich niewiedział. Tym się herbem pieczętują Więckowiczowie, i Gieysztorowie Dobkowiczowie. O pierwszych mówić się będzie na swem miejscu. Z drugich, ci kwitnęli: Stanisław Gieysztor poseł z Kowieńskiego, podpisał elekeją Władysława IV. Samuel komissarz z sejmu 1631. *Constit. fol. 33.* Jan stolnik Trocki. *Starowol. in Monum. 1640. f. 554.*

GIEYSZTOR

HERB.

Jan Stanisław strukezaszy królewski, starosta Kowieński, posłował na różne sejmy, z kąd już deputatem był na trybunał fiskalny Litewski, już komissarzem do uspokojenia związkowych. *Constit.* 1661. *fol.* 2. N. sędzia ziemski Trocki, umarł 1727. Eliasz i Razimierz 1700.

Romoniakowie, w Litwie, takiegoż herbu zażywają, tylko że ani wrębów, ani gwiazd, nie kładą, ale przez strzałę krzyżową, linia poprzek idzie.

Gieżewski. Jan Gieżewski, o którym konstytucya 1641. *fol.* 36.

Gigański herbu *Junosza*. Więcej o nich nasi pisarze nie mają.

Gigański herbu *Nalęcz*, w Lubelskiem województwie.

Gikont, w Pińskim powiecie. Alexander, Mikołaj, Zygmunt 1632. Grzegorz 1648. podpisali elekeye. Jan Girkont w Zmudzi.

Gilbaszewski herbu *Nalęcz zawiązany*. Sebastyan Gilbaszewski instygator koronny, wojski Zydzaczowski, o nim *Konstytucya* 1676. *fol.* 60.; z sejmu 1683. komissarz do uspokojenia granie Wielkopolskich od Szląska, *Const.* *fol.* 12. syn jego Józef. Magdalena Gilbaszewska, Wojciecha Budnego małżonka.

Gilewski herbu *Kotwicz 1mo*. Jam widział w Krakowie u OO. Franciszkanów, z tym herbem postawiony nadgrobek, roku 1600. Wojciechowi Gilewskiemu, od syna Marcina.

Gimbut, w księztwie Litewskiem. Jan Bogusław cześnik Starodubowski w tymże powiecie, i drugi N. wojski Starodubowski w województwie Mścisławskiem, podpisali elekcyą Jana III. Mikołaj Jędrzej chorąży, Jerzy stolnik, Michał Razimierz podczaszy, Michał pisarz grodzki Starodubow-

ski, Salomon Konstantyn, Zygmunt, Karol, Eliasz, Jerzy, 1700. kwitnęli.

Gincit herbu Gierald, patrz Towiański.

Ginet herbu Zaręba. Na sejmie Hrodelskim 1413. przyjął herb Zarębów, na siebie, i na dom swój, Ginet Koncewicz *u Łask. w Statut. fol. 127.* a w roku 1401. na Wileńskim zjeździe pokój wieczny z Polakami zawarty, między inszemi panami Litewskimi, podpisali, Ginejd z synem swoim Milus, *jako masz w Statucie Łaskiego f. 128.* ale się potem Kuńczewiczowie Łabędziem pieczętowali, o czem niżej.

W roku 1788. Jan Ginet krajeży Lidzki. — *Krasicki.*

Gintowski Andrzejkiewicz herbu Pobog, w powiecie Oszmiańskim. Jan Andrzejkiewicz Gintowski, zący kapłan w zakonie naszym, rządził kollegium Plockiem, Nieświeżkiem, i domem Warszawskim: był przez lat wiele kaznodzieją. *Kołat. in MS.* Wydał do druku: *Ziarno gorczyczne rozmyślaniami o gorzkiej Męce Jezusowej rozstrarte, w Zamościu 1701. in 4to, już to trzeci raz wydane.* Samuel w księztwie Żmudzkiem.

Gintowt herbu Leliwa, w księztwie Litewskim i Żmudzkiem. Gintold na zjeździe Wileńskim, podpisał wieczny pokój Litwy z koroną 1401. *u Łask. w Stat. fol. 128.* Gintowt starosta Trytesiuński, miał za sobą Wiktoryą Silnicką starościeńką Buczniowską *Geneal. Belzec.* Hilary kanonik Wileński. N. Horodniczy Starodubowski w Orszańskim 1674.

Gintowt Dziewaltowski w województwie Belzkim: — z tych w roku 1778. Antoni stolnik Belski, córka jego za Byszewskim, syn Joachim sekretarz komissyi edukacyi narodowej. — Jan miecznik Lubaczewski. — *Krasicki.*

Patrz w Tomie III. pod Dziewaltowski stron. 474.

GINWIŁ

HERB.

Ginwił Piotrowski, herbu *Korwin*, powinnyby zażywać, co i z tego poznać, że Piotrowscy w Polsce, tym się herbem pieczętują, przecięż *Kołat. in MS.* tak go opisuje. Ma

być w polu czerwonym pień złoty stojący i ocięty, na nim szary Jastrząb, w helmie trzy pióra strusie. W księstwie Litewskim są Ginwilowie Piotrowscy. Z tych Stanisław Ginwil Piotrowski marszałek Grodzieński, starosta Stokliński. Stefan w Możyńskim powiecie. Mikołaj cywun Wileński, kuchmistrz Litewski, umarł 1657. córka jego poszła za Wierzbowskiemu wojewodę Sieradzkiego herbu Jastrzębiec, a po nim za Skarszewskiego kasztelana Wojnickiego. Jan i Alexander w Wileńskim 1632.

Niesiecki mówi tylko iż Ginwilowie Piotrowscy znajdowali się, gdy tym czasem *Wielądek* obszerny ród Ginwilów Kulwicców wymienia, który do dziś dnia ma się znajdować. Opis ten wyjaśniający powinowactwo Ginwilów z Gedrojcami całkowicie tu z *Wielądka* zamieszczam. Ginwil Kulwice. Dom starożytny, idący z książąt udzielnych linii Donszprugowskiej, mający herb od przodków *Kitaura*, czyli *Hipocentaura*, a dwa inne nabyte, jeden Ginwil, a drugi Łabędź z zbrojną ręką, w helmie nad koroną.

Po śmierci *Rumunta* wielkiego księcia Litewsk. w roku 1278. następcy pozostali pięciu synowie jego, najstarszy *Narymunt* osiadł stolicę księstwa Litewskiego, trzej drudzy wzięli udziały sobie przeznaczone, a *Gedrus* dostał ziemię obszerną, aż do granic Inflantskich i Dźwiny, od brzegu rzeki Wilki rozciągającą się: gdzie po zbudowanym zamku, zwał się od imienia swojego księciem *Gedrockim*: Ten z przyczyny kłótni między nim i bratem jego księciem *Holszańskim*, że mu *Holsza* wiele ziemi jego gwałtownie zajął, porzuciwszy, *ut Latopisze* herb ojczysty *Hipocentaura*, używać począł, herbu *Róży*, i zostawiwszy po sobie na księstwie udzielnem syna jednego *Ginwille*, żyć przestał.

Po śmierci *Narymunta* roku 1281. i po śmierci *Frydona* roku 1282. *zaszlej*, lubo powinien, był z prawa natury panować na stolicy księstwa Litewskiego, *Zmudzkiego* i etc. *Ginwill*, *ut Stryjkow.*, *Niesiecki*, *Paprocki*, etc. jako po zejściu ojca, i stryjów naturalny sukcesor, że jednak był małoletnim, z porady więc *Ławrasa*, czyli *Rumunta Czereca*, syna *Frejdonowego*, a stryjeczno rodzonego brata *Ginwillowego*, został na księstwo Litewskie wybrany *Witenes Ejragolczyk*, i w ten czas to dom linii *Donszprugowskiej* przestał w Litwie i na *Zmudzi* panować etc. etc.

Ginwill zaś książę udzielny *Gedrusowicz*, od którego ród swój *Ginwillowie Kulwiccowie* wiodą, wyszedłszy z opieki, spokojnie roku 1315. *ut Latopisze*, za księcia *Giedymina* na udziałach ojcowskich *Ruskich* i *Zawilejskich* panował, i dwu razem herbów, tak *Hipocentaura* herbu przodków swoich, jak i *Róży* herbu wziętego przez ojca używał, a splodziwszy trzech książąt synów, *Hurdę*, *Binojną* i *Bubetę*, księstwo swe tak rozdzielili: *Hurda* jako starszy, wziął obszerne ziemie *Zawilejską*, *Uciańską* i *Ruską* z zamkiem ojczystym *Giedrockim*, z którego dom *Gedrojców*, i wiele innych poszło, a *Binojna* i *Bubeta* na małych przestać byli przymuszeni udziałach: *Binojnie* dostała się ziemia *Gojtis*, a *Bubeta* wziął udział *Kubwa* nazwany *ut Latopisze*, i dawne stare manuskrypta in archivis *Radziwiltien*. Ci dwaj widząc się od brata *Hurdy* być skrzywdzonymi, zaprzestali na zawsze używać herbu *Róży*, a zostawiwszy go bratu *Hurdzie*, samym tylko

herbem przodków swoich *Hipocentaurem* pieczętowali się, przy tytule jednak udzielnych książąt Gedrockich.

Bubeta udzielił książę Ginwillowicz, wnuk Gedrusów spłodziwszy dwóch synów, i jedną córkę, wydaną potem za możnego i wielkiego Pana Zmudzkiego *Goligunta*, spokojnie aż do zeszłej starości, na swym małym Kulwiańskim udziale panował, lecz blisko przed śmiercią, gdy przez zawziętość panujących Litewskich książąt, wiele każdy z książąt udzielnych cierpiał, doznał i on złych czasów, a że między własnego domu rodzeństwem, tak ze strony synowca, jako i innych doświadczał natenczas niezgody i kłótni, *ut Stryjkow.* i inni: odrzucił był, lubo sam tyko jeden herb *Hipocentaurem*, nie chcąc nihy do krwi tej należeć, chociaż głową był domu, a pieczętować się począł *Jastrzębim* szarym na pniu złotym stojącym *ut Kijałowicz etc.* i przezwiał go od imienia ojcowskiego *Ginwil*: Ze zaś udział Bubety nazywał się *Kulwa*, gdzie miał dogodnie zaocności urodzenia swojego wybudowany zamek; przeto tak się pisał: *Bubeta książę Ginwil de Kulwa*: a wkrótce dokończywszy murować blisko zamku bóżnicę, czyli kościółek, umarł roku 1399. i przy tymże kościółku z woli własnej pogrzebionym został. Do dziś dnia tenże sam starożytny kościółek, bo z formy nawet i starości murów znać można dawność, oraz mogiła kamienna w tymże udziale *Kulwa* nazwanym, w powiecie Kowieńskim w Litwie exystują, i wielą dekretami dzielczemi od roku nawet 1479. oryginalnie znajdującemi się, ciągle w imieniu *Kulwiczów*, tak possessya, jak i całość onych była warowana, aż dotąd. Syn starszy Bubety jeszcze za życia ojca osiadł na udziale stryja swojego Binojny bezpotomnie zmarłego, *Gojtis* nazywającego się, od którego, *ut Stryjk., Paproc., Niesieck. etc.* poszli Gojtusowie, Miczkiewicy, Zdanowicy: a młodszy

Ratybor (od którego linia nieprzerwaną, *ut ciż Latopisze*, idą *Ginwillowie, Kulwiczowie*, i aż do dziś dnia ciągle posiadają tenże udział *Kulwę*) aż po śmierci ojca i to nie zaraz wziął udział Kulwiański, z zamkiem ojezystym, bo od dzieciństwa był przy Władysławie Jagielle: a gdy Król Jagiello czasu zaślubienia Królowej Jadwigi przy chrzcie świętym brał imię Władysław, książę też Ratybor, *ut diplomata domu książąt Holszańskich*, równo z innymi książętami roku 1386. został ochrzczony, i wziął imię Michał, i osiadłszy później na udziale ojcowskim w zamku *Kulwie*, pisał się Michałem książęciem Gedrockim Ginwillem na *Kulwie*, już powszechnie natenczas, stósownie do języka Litewskiego nazwanym *Kulvietis*. Ten ani herbu przodków swoich, jako z linii panującej wprzód w Litwie Donszprungowskiej idącej *Hipocentaurem* nie chcąc odrzucać, ani herbu *Jastrzębia* nazwanego przez ojca jego *Ginwil*, nie mogąc nie używać, obudwoma razem pieczętował się herbami, a to za wolą i życzeniem Króla Jagielly, *ut list w te słowa: Nos Vladislaus Jagiello Dei gratia Rex Poloniae etc. etc. „Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis praesentibus et futuris notitiam habituris: quomodo cupiens Illustrissimus dux Ratyboris nunc Michaelis ducem Gedrociarum de Kulwa honori intendere, et singulari affectione, et fidelitate erga nostram majestatem, et in etiam coram regni nostrae Poloniae se exhibit et exercit pro ejus ducati statu, et promotione, et prachabita matura deliberatione, et consilio tam*

fratrum nostrorum, quam praelatorum, et baronum nostrorum, praefatum ducem Ratyborem seu Michaelis communiter et divisim nondum sigillo ejus ducati Hipocentauro frui, quo et serenissimus avus ipsius, sed et accipitre nuncupato Ginwill, quo ex duce patre suo utitur volumus, decernimus, approbamus, et concedimus perpetue, ac in aevum. In ejus rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum, Actum Vilnae, Feria tertia ante festum S. Joannis anno Domini 1401.“

Ratybor czyli Michał zostawił dwóch synów, jeden długo służąc wojskowo i znaczne wodząc pulki, sławnym był za Zygmunta Grejstutowicza rycerzem, a

Gagulis syn młodszy, osiadłszy na udziale ojcowskim *Kulwie*, wielkim był wieku swego *in rebus gestis* potetykiem i możnym na ówczas w księstwie Litewskim, radcą: wspomina ich *Stryjk.*, *Paproc.*, *Niesiecki etc.* Gdy zaś *Goligunt* szwagier Michała kochając Gagulisa, wszystko żonie swojej, jako bezpotomny oddał i zapisał, a to aby po długim życiu wszystkie dobra Gagulisowi wiecznością oddać: czego dowodem prowadzony proceder *Goliguntów* przed *Kazimierzem* z domem tymże *Ginwillów de Kulwa*. Gagulis przeto wywdzięczając się czulością serca, na pamiątkę przyjaźni, jaką miał z *Goliguntem*, począł używać trzeciego herbu *Łabędzia*, nadanego temuż *Goliguntowi* podczas unji 1413. A tak kiedy Gagulis *Ginwill* już natenczas przez przemianę czasu *Kulwietis* nazywający się, trzema razem pieczętował się herbami, prosił *króla Kazimierza*, aby i jego potomkom, nie tylko utwierdzonych przez *Władysława* herbów *Hipocentaury* i *Ginwill*, ale i nowo sobie obranego *Łabędzia* używać wolno było, *ut dawny manuskrypt listu króla Kazimierza in archivo książąt Sapiechów czytany, nadającego jemu i potomkom jego wolność używania trzeciego herbu Łabędzia białego w polu czerwonym, mającego w helmie nad koroną rękę zbrojącą.* Zostawił *Gagulis* syna *Melchiora*.

Melchior zostawił synów pięciu: czterech wodząc pulki pod *Alexandrem* i *Radziwilem*, mężnie na wojnach poległi, a *Abraham* syn piąty najmłodszy wziął sukcesją udziału przodków swoich *Kulwę*. *Melchior* był pono pierwszym podkomorzym *Kowieńskim*, i siedząc w *Kulwie* na ojcystym udziale, gdzie dawny zamek, ile że był wedle wieków tamtych zwyczajniamy drewniany, już był w ówczas zniszczonym, również jak ojciec trzech razem używał herbów, bo i dziś jeszcze dawne jego znajdują się przy wielu starych *Ruskich* dokumentach pieczęcie, a to *in archivio domu książąt Sapiechów, Ogińskich, Szujskich, domu Piotrowskich, Mizgierów, domu pono Kossakowskich w Litwie.* Pisał się zaś tak: *Melchior* kniaź *Ginwill de Kulwietz*.

Abraham spokojnie także na swym udziale *Kulwie* panował, trzech razem herbów ojcystych używał, i książęciem *Ginwill de Kulwietz* pisał się, a mając za sobą *Praxedę* z domu książąt *Szujskich*, spłodził *Franka* syna, *Zosią* córkę daną za żonę *kniazziowi Głińskiemu*, *rządey*, czyli staroście *Lidzkiemu*, a później po śmierci *Głińskiego* będącą za *Dowgirdem*.

Frank pisał się już tylko z książąt *de Ginwil Kulwietz*, siedząc także na ojcystym udziale *Kulwie*, i trzech razem używając herbów, jak i jego przodkowie, zostawił czterech synów nieletnych, *Stanka, Maca, Radwiła* i *Jana*.

Z tych jak znacznie się dom Kulwiceów rozrodził w powiecie Rowieńskim w Litwie, tak przez podziały staro-ojczystego książęcego udziału *Kulwy*, też Kulwę w drobne części rozebrał: wszakże w imieniu *Kulwiceów*, linii szczególniej Radwiłowej i Macowej nieprzerwanie udział ten, chociaż już i w innych domach znaczne są części onego, z kościółkiem starodawnym, i mogiłą ich przodków, jako pamiątką starożytności imienia i świętności domu, książąt niegdyś panujących udzielnie utrzymuje się, aż dotąd, a stare prawa, przywileje, listy, dyplomata i akta ziemskie Rowieńskie od daty exystencji swojej, z których czytać i dzisiaj więcej sztuk 70 różnych praw na *Kulwe* imieniowi Kulwiceów służących ciągłość i dawność tej possessyi probują. Z tej linii Radwiłowej byli trzej Ginwillowie Kulwiceowie assessorami polubownemi za reskryptem Króla Zygmunta, do rozgraniczenia Kulwińskich od Wysokiego Dworu. Za Króla Augusta wtórego, Iwan Ginwil Kulwice był podsędkiem Rowieńskim. Andrzej był towarzyszem pancernym, miał za sobą Dolińską.

Za Augusta trzeciego, Andrzej był ollicerem w artylleryi Litewskiej. Adam urodzony z Dolińskiej, syn Andrzeja towarzysza pancernego, był stolnikiem Rowieńskim i deputatem na trybunał Litewski: Jan brat rodzony Adama był starostą Pelikańskim, strażnikiem Upitskim. Michał był mostowniczym Rowieńskim. Za Stanisława Augusta, Benedykt nader szanownym i poważanym kapłanem, kanonikiem Inllantskim, plebanem Ławaryjskim. Józef syn Michała był chorążym w brygadzie Litew. i deputatem na trybunał Litewski. A zaś z żyjących czasu tego, Antoni jest plebanem Ławaryjskim. Józef syn Jana mający za żonę Komarową dziedziczkę, *Nadań*, *Bujcian*, *Wojtum*, *Zyburłów*, *Goleczun* i *Wojszkinnik*, zarobił na imie szanownego i zasłużonego obywatela: Od roku 1777. był chorążym w pułku szóstym pieszym Lit. adjutantem przy książęciu Xawerze Masalskim, i później porucznikiem tegoż regimentu, od roku zaś 1779. był ciągle przy wojsku Cesarskim, w regimencie książąt *des Ligues*, w roku 1784. został pułkownikiem w wojsku Cesarskim, kawalerem orderu *de l'Écienne noblesse*: Zwiedziwszy też Francją, Hollandją, Danią, Włochy, Niemcy, Węgry i Czechy, był roku 1785. delegowanym do Króla Stanisława Augusta z powiatu Rowieńskiego, od roku 1786. został szambelanem przy dworze Polskim, roku 1788. był sędzią na trybunał z powiatu Rowieńskiego, i podskarbim w tymże trybunale Litewskim. Był on w r. 1790. komissarzem cywilno-wojskowym, w powiecie Oszmiańskim, i w tymże roku zostawszy sędzią ziemskim Oszmiańskim, był nim, aż do zmiany rządów w Litwie. Roku 1793. był posłem na sejm Grodzieński z powiatu Oszmiańskiego, i w tymże roku został kawaleryi Litewskiej rotmistrzem: oraz z sejmu był wybranym za komissarza i lustratora wojsk Litewskich, takóž był obranym z sejmu sędzią sejmowym Litewskim. A chociaż był nominowany za demarkatora do rozgraniczenia Polski od Rossyi, urzędu jednak tego nie przyjął, i oświadczenie, że go nie przyjmie, i exekwować nie będzie, zapisał. Jest on stolnikiem powiatu Zawilejskiego, kawalerem orderu S. Stanisława, i w roku 1794. *in Januario* został za patentem Króla Stanisława generałem majorem wojsk Litewskich. Jan takóž Ginwil Kulwice jest mostowniczym Rowieńskim. Józef dziedzic Wysokiego Dworu, jest

Strukezasem Rowieńskim: był on regentem ziemskim Rowieńskim, i komissarzem: a w czasie zakłócenia ojezyny, jeszcze w początkach panowania Stanisława Augusta własną osobą stawił się w poczet zbrojnych, miał za żonę Sidorowiczównę: Onufry jest chorążym wojsk Litewskich. Bonawentura jest dworzaninem skarbowym Litew. regentem ziemskim, czy też pono pisarzem grodzkim powiatu Preńskiego. Mikołaj jest regentem Wilkomierskim. Karolina Kulwiecowna córka Jana strażnika Upitskiego, siostra Józefa, wprzód była za Sakowiczem synem pisarza skarbowego Litewskiego, znanego w ojezynie obywatela, a teraz w powtórny małżeństwie jest za Jerzym Soroką podczaszym Zawilejskim, porucznikiem brygady Litewskiej. Dom Kulwieców z dawna jest spokrewniony z domami, Chmielnickich, Ramienieckich, Szujskich, Dowgirdów, Glińskich, Dolińskich, Strumillów herbu *Dąbrowa*, Rociellów, Romarów, Szabłowińskich, Śliźniów, Sidorowiczów, Milloszów, Lichodziejewskich, Łominekich, Kazanowskich, Chodźków, Kossakowskich, Burych, Dowiatów, Prze-ciszewskich, Soroków, Brońców, Kozakowskich, Chomińskich, Kamińskich, Sakowiczów, Zakrzewskich, Zawiszów, Cywińskich, Szezytów, Czechowiczów, Sielawów, Polubińskich, Borejszów, Montwillów, Monwidów, Medekszów, Gaseckich, Jelińskich, Niemirów, Mesztowiczów, Ejmontów, Kuleszów, Odyńców, Bogdanowiczów, Illiniczów, Gorskich, Strebejków, Kończów, Mejerów, Wązodów, Ejgirdów, Dronsejków, Wojnów, Łopacińskich, Jelskich, Paców, Dyrmontów, Szaniawskich, Zabiellów, Kownackich, Girskich, i wielu innych etc.

Girdyło. Girdyło znaczny między Litewskimi Panami, do Krzyżaków przeszedłszy, tam wiarę Chrześcijańską przyjął, chciałci wprawdzie z Krzyżakami niektóre zamki pod Litwą ubiec, atoli Grodzieńszczanie przestrzeżeni, w pień ich wycięli. *Dusbruch u Stryjk. fol. 303.*

Girski herbu Łabędź: tak go jednak opisuje *MS. Ks. Kojatow.* w błękitnem polu Łabędź, na Abdanku jedną nogą stoi, w hełmie także Łabędź; używa go dom Girskich w Rsięztwie Litewskiem, którzy idą od Romunda wielkiego księcia Litewskiego, przez wnuka jego Dowmunta księcia Uciańskiego, syn jego Jałgołd Dowmuntowicz, dziedzic na Girach i Wojstoniu, w powiecie Oszmiańskim: tego zaś syn Andruszko Jałgołdowicz, był dworzaninem królewskim, starostą Matkowskim, pulki wodził koło roku 1460. przeciw Moskwie i Węgrom; ożeniwszy się z Jadwigą herbu Abdank, począł pierwszy przykładać herb Abdank, pod lewą nogę Łabędzia: poległ potem w potrzebie 1480. synowie jego Abraham i Andryasz. Abraham Andruszkowicz Jałgołdowicz, miał za sobą Zofią księżnę Korybutownę, która gdy umarła, niektóre dobra swoje oddał w roku 1509. na fundacyą kościoła katolickiego farnego Wojstańskiego, pojął potem za żonę Annę Rawłownę dziedziczkę na Młodecznie i Horazdowie, z której syna miał Augustyna, u Zygmunta I. dworzanina,

w wielkich respektach, pułkownika za hetmaństwa Jerzego Radziwiła, kasztelana Wileńskiego, poległ w potrzebie z Moskwą pod Orszą, zostawił synów dwóch, Floryana Franciszkana, i Jakóba dziedzica na Girach, ten służywszy długo w Węgrzech, ożenił się z Teodorą Koryezowną, z której zostawił synów, Stanisława, i Augustyna, którzy się poczeli zwać Girskiemi. Andryasz brat Abrahama dziedzic na Wojstoniu albo Uszakowie, miał za sobą Apollonią Cybulską, był chorążym Krewskiego Ujazdu, mąż na wojnach szczęśliwy. Stanisław Andruszkowicz Girsi syn Jakóba, tylko dwie córki spłodził, sam pod Cecorą zginął. Augustyn brat jego, za Zygmunta III. w Moskiewskiej ekspedycyi pułkownikował; pod Chocimem chorągiew hetmańską nosił, u Karola Chodkiewicza: do Inflant miał własną chorągiew Kozacką, Grabińska żona jego, córkę mu jedną, i czterech synów powiła. Pierwszy Pius, po długiej wojennej służbie osiadł na Girach. Drugi Tomasz Razimierz kanonik Wileński, potem kantor w tejże katedrze, i pleban Świrski, kapłan uczony umarł 1672. Trzeci Konstantyn, na podjeździe pod Zbarażem poległ, od Tatarów zabity, nosił chorągiew u Balabana. Czwarty Dyonizy chorąży pod znakiem Sosnowskiego kasztelana Połockiego, młodo umarł. Do tych zda mi się należy Michał Dominik Andruszkiewicz, podpisał *pacta conventa* Augusta II. Od nich poszli Jagiellowiczowie.

GISSA

HERB.

Mają być na tarczy trzy rzeki, w szerz tarczy prosto idące, wszystkie sobie równe, i jednakowo od siebie odległe, z których jedna jest modra, druga biała, trzecia modra, z tych na najwyższej, Lew ezerwony niby wyskakujący, w lewą tarczę, głową i całym sobą obrócony, w polu białem, ogon u niego zadarty, pysk rozdarty, język wywieszony, łapy prze-

dnie jak do skoku wspięte, nad hełmem takiż Lew, ale niby stojący, takem go widział na obrazie odmalowany. *Treterus in Varmiens. Episc.* takiż położył, tylko że lew w prawą tarczy, nie w lewą patrzy. *MS. Zaluscianum de Famil. Prussiae* powiada, że to nie rzeki, ale belki, i wszystkie trzy powinny być modre: a gdzie indziej na miedzianej tabliczce, widziałem, że rzeka jakby płynąca tak wyrysowana, wyższa zaś i niższa naksztalt balek. Żaden o jego początkach nie pisał. Tym się herbem pieczętują Gissowie w Prusiech i Tumbergerowie, lubo się nieco od siebie różnią.

Do tego domu pociągają niektórzy, błogosławionego Mikołaja proboszcza w konwencie S. Justyny Padewskiego, zakonu S. Benedykta, jakoż wszyscy autorowie, którzy o nim pisali, przyznają; że był z Prus rodem, *Szczygielski in Aquila Polon. Benedictina* powiada, że był urodzony w domu szlacheckim w Prusiech. Tego w młodym wieku, poszanowanie miejsc świętych, z Prus do Włoch wyprowadziło, a podobno też i ciekawość widzenia krajów cudzych, i lubo w domu mającym był wychowany, przecież pieszo tę drogę przedsięwziął do Rzymu: tam uciewszy należytą weneracją progi ŚŚ. Apostołów, i Męczenników relikwie, do miasta Pizańskiego się udał, żeby był Marcina V. Papieża nogi ucałował. Rozgłosiło się było natenczas w Pizach, jak zakon S. Benedykta za pilnym dozorem i pobożną czułością Ludwika Barba, w karności się zakonnej świątobliwie krzewił; więc się do Padwi pokwapił, Ludwikowi, który tam klasztor S. Justyny rządził, do nóg upadł; prosząc, żeby go między swoją bracią zakonną poczytał. Marcin V. Papież, tę kongregacyą Padewską, nowemi prawami określił: a Eugeniusz po nim, jeszcze moeniej w roku 1432. ugruntował, jako pisze *Spondanus in Annal. num. 21.* Dawszy nienadwerężonej cnoty swojej jawne dowody Mikołaj, w sukienkę zakonną odziany, pod instytucyą Teofila Michała, młody nowicyusz tak się w rozlicznych enotach wyćwiczył, a osobliwie w posłuszeństwie i pogardzie siebie samego, że wielu inszych zdał się przechodzić: zaraz w nowicyacie Bóg pokazał, jak mu miła była dusza jego, kiedy go niebieskimi faworami, i objawieniami pieścił, bywało że i z świętymi Boskimi rozmawiał. Solenną professyą uczyniwszy, urząd go potkał podzakrystyana, gdy tedy pewnego czasu z funkeyi tej swojej, wielki ołtarz stroi, pokazał mu się Pan Jezus, i mówi do niego, *Mikołaju pódź za mną*, poszedł na taki rozkaz za ołtarz wielki, gdzie w zachwyceniu od siebie odszedłszy, widział, których mu Bóg uchyliwszy prezentował, skrytości niebieskie, i pościechy górne. Postrzegli to drudzy gdy wchodził za ołtarz, że go jednak

ztamtąd wychodzącego nie widzieli, dali znać do proboszcza: Znalazł go ten z wyciągnionemi w górę obiema rękami, z wlepionemi w niebo oczyma, jakby nie czuł: trącił go trochę proboszcz, zaczem przyszedłszy do siebie, u nóg jego leżał, przepraszając i żebrząc, żeby to głębokiem milezieniem zanurzyć. Nie raz jednak i potem po poświęceniu hostyi na mszy świętej, pod sakramentalnemi przypadkami widział Pana Jezusa w osobie małego dziecięcia. Po kilku latach najprzód do Wenecyi do klasztoru Ś. Grzegorza, potem do Mantui, wysłany, żeby był niewinnego życia swego przykładem, drugich braci świeżo do tejże kongregacyi przyjętych, zachęcił do gorącości ducha, i obserwancyi ustaw zakonnych. Cztery lata tam przemieszkiał: z kąd znowu do Genui do klasztoru Buschetti przeniesiony: Magistrą nowicyuszów urząd na sobie piastował siła lat, i tam od Boga wielkimi cudami wslawiony. To pamięci godna. W Genui młodzian pewny, za ciężki excess sądownie na śmierć skazany, tylko już ostatniej godziny czekał: tym czasem z desperacyi djabła wzywać na pomoc począł, stawa ten, wyrzeka się przed nim więzień Boga, byle go tylko ezart z więzów i od śmierci uwolnił: dotrzymał bies kontraktu, z tarasu szczęśliwie wyprowadził: ale młodzian w kilka dni zważywszy, jaką niewolą nieszczęśliwej wieczności kupił sobie za doczesną wolność, w jakie niebezpieczeństwo duszę wdał, żeby był uszedł niebezpieczeństwa życia; do Mikołaja się po radę uciekł, ten wielkość grzechu roztrząsnawszy, przeciw otuchę mu dobrą czynił, byle szczerą pokutą złość swoją Bogu nadgradzał, po wielu dyskursach radzi mu Mikołaj, nie mogłoby się to lepiej z piekłem twoje przymierze rozerwać, jako gdybyś się w zakonie znowu Bogu na wieczną służbę poświęcił: z chęcią przyjmuje i radę i habit na siebie młodzian, żeby się był tylko zbył piekielnej służby. Widząc w inszej barwie, bo w zakonnej sukience poprzysiężonego sobie sługę, widomie się o niego bies jako o swego kusił; raz gdy z bracią chleb piekł, porwawszy go rozjuszony szatan, w piec bliski rozgorzały chciał wrzucić, na wrzask nowicyusza swego, przypadł Mikołaj, i krzyż święty uczyniwszy w prawdzie to sprawił, że go bies dobrze nastroszonego z rąk swoich wypuścił, ale potem większym jeszcze impetem o niego się upominał, nocj żadnej spokojnej klasztor nie miał od importuna ezarta, cellę z młodzianem wzruszał, w głos krzycząc: bezprawie mi się dzieje, że mi tego przez gwałt biorą, który mi się dobrowolnie poddał. Mikołaj żeby był djabła z prawa wszystkiego które miał do niego, wyzuł; do Genueńskiego pretora poszedł, wszystkę sprawę młodziana opowiada, prosi, nakoniec,

żeby i sąd na niego, i exekucya tego dekretu, który przedtem stanął, niż z djablem w pakta wszedł, nastąpiła; młodziana tedy w kajdany okutego, do turmy z której uszedł, zaprowadził; djabłu zaś pozwy na bramach przybito. Gdy przyszło do sądu, z informacyi Mikołaja: przyznaje się do swego excessu więzień, o który już miał dekret na siebie: przyznaje i do tego, że się i Boga i wiary jego wyprzysiągł, djabłu się za niewolnika oddał, żeby go był na wolność z katuszy wyprowadził. Złem prawi zrobił, widzę jawnie, dla tego kwitując czarta, z tej, którą mi dał wolność, wracam się do sądu, i proszę żebyście mię tak karali, jakom zasłużył: sędzia po wysłuchanej dobrowolnej confessacie, młodziana pod miecz skazał; atoli senat Genueński, lubo sentencyą sędziego approbował: przecież ją na inszą odmienił, to jest żeby młodzian w zakonie resztę życia swego dokończył. Tak gdy wolnością sobie od czarta daną wzgardził młodzian, djabeł prawo do niego straciwszy, już się przykrzyć o niego zaniechał. Wielu potem czartów z opętanych modlitwą swoją wyrzucił, tak że ich też i na siebie obruszył. Raz gdy z innemi bracią był na lekeyi, którą według ustawy Ś. Benedykta, przed komplecą, zakonnicy jego powinni odprawować, czuł że go coś gwałtownie z jego stalu wyciągało, i wyciągnął bies, przez powietrze w górę aż do wysokiego okna, chcąc go ztamtąd zrzuciwszy, rozbić. Mikołaj westchnął do Boga: i nie darmo: bo Aniołowie do niego przypadli przyspiewując, Mikołaju, modlemy się za tobą; biesa tedy odpędziwszy, bez szwanku znowu na swoim miejscu złożyli. Duchem Proroekim obdarzył go też Bóg, ale się on, tak z tym, jako i innemi darami Boskimi, tail. Bracia zakonni, widząc tak miłą Bogu jego duszę, i świętobliwe życie, proboszczem go sobie obrali, przyjął na się ten urząd z wrodzonej pokory i posłuszeństwa, i świętobliwie całym klasztorem rządził. Po trzech latach starszeństwa tego, do prywatnego życia tęskniąc, prosił, żeby go od ciężaru uwolniono, gdy jednak i mówić sobie o tem bracia nie dali, Mikołaj udał się do modlitwy, jedenaście tysięcy pacierzy Bogu na tę intencyą ofiarował, i wysłuchało niebo, jego pragnienie szczerę: gdy się albowiem zakonnicy według zwyczaju swego na obieranie nowego proboszcza zeszli, lubo wszyscy życzyli sobie Mikołaja, i białe kalkuły na niego dawali, przecież kiedy ich publicznie wysypano, wszystkie się w czarne zamieniły; rozumiejąc tedy, że oszukanie jakie w tym punkcie było, powtóre kalkuły białe na Mikołaja rzucają, ale i te czarnemi się pokazały, tu już wszyscy się dziwować poczeli, wiedząc dobrze, co za kalkuły szły za Mikołajem. Ztemwszystkiem

dla gruntowniejszej wiary, gdy i potrzeby raz tenże sam cud widzieli, nie chcąc się dalej sprzeciwiać woli Bożej, wolnym go od rządów klasztornych uczynili. Tak tedy mając większą sposobność przy życiu prywatnem, goręcej też Bogu służył, częste z nieba mówiące konsolacje, i widzenia; na ubóstwo i bracią swoją zakonną pilne oko mając, wielką miłością o nich się starał. Nakoniec dzień zejścia swego z tego świata opowiedziawszy, trzy dni w osobności chorując, sakramentami opatrzony, ostatnie słowa wymówiwszy, *Diem hominis nunquam desideravi*, poszedł po zapłatę wielkich cnót swoich w roku 1456. Ciało jego, choćci według jego woli, w pospolitym z innymi bracią grobie było złożone, potem jednak, gdy go Bóg wielkimi cudami wsławiać począł, kości jego w marmurową trumnę, z Genueńskich patrycyuszów szcudrośliwości wystawioną, przełożone: jakoż imienia jego, i grobu jego lękali się czarci w opętanych, wielu różnemi chorobami strapionych, albo w szaleństwie zostający, skoro się tylko sukni jego dotknęli, zdrowi zostawali. *Pisali o nim Jacobus Cavacius histor. Coenob. S. Just. lib. 5. Bzovius w roku 1456. num. 22. Szczygiel. Aquila Polon. Benedict. f. 32.* kędy mu tytuł błogosławionego daje: przywodzi także *Petrum de Bugiano. Priorem S. Pauli Benedictinum. Julium Genuensem, Menologium Benedictinum na dzień 23. Lutego, Mathiam Ubyszowski in catal. Patron. regni, Histor. Benedict. Polon. lib. 8. anno 1456.*

Z tegoż domu był Fidemannus Gissa, na dworze Zygmunta I. i Zygmunta Augusta, dla wyborczego stylu, biegłości dowcipu, dla których, między pierwszymi tego tam wieku pisarzami, liczy go Heidenstein; czas niejaki zabałił; kustoszem tylko na ten czas Warmińskim będąc i proboszczem Gdańskim, wziął potem biskupstwo Chełmińskie za królewską nominacją, którem rządził lat dwanaście, mąż powagi wielkiej, na wszystkich łaskawy, kandyd i szczeroseć wydawala się w prywatnem jego życiu, w publicznem splendecia, w rzeczach dzielność, przeniesiony na Warmińskie 1549. na którym nie spełna dwie lecie siedząc, umarł 1550. Wnosi *Treterus* że z heretykami miał swoje porozumienie, ile że z Erazmem Roterodamem poufalej korespondował, atoli go drudzy bronią, jakoż na synodzie prowincyalnym Piotrkowskim 1542. obecnym będąc, na heretyków prawa niektóre z drugimi stanowił: i *Possevinus Appar. sacro tom. 3.* świadczy o sobie, że widział jego *MS. de Regno Christi* w bibliotece Heilsberskiej, po katolicku napisany. U *Gvagnina Rerum Polon. tom. 3. fol. 415.* ktoś o nim mówi, że był we wszystkich naukach wielkiego poleru i lu-

dzkości przedziwnej, mawiał więc częstokroć. *Qui potenti minora negat, majora promittit. Et Immodicus libertatis usus, servitutis occasio est. MS. de Famil. Pruss.*

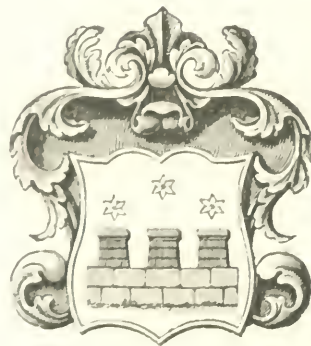
Krasiecki w przypisach tak broni tego szanownego męża: „*Ze Fidemanus Gissa* korrespondował z Erazmem z Rotterdam za przeciw sentymentom jego prawowiernym i *Tretera* i *Niesieckiego* konsekwencya. Erazm od kościoła Bożego za heretyka uznany nie był, że *contra abusus* pisał, pokazał w tem żarliwość: — że zaś zbyt uszczypliwie zakonnikom przymawiał, grzeszył może przeciw miłości bliźniego. — Manuskrypt od Possewina wspomniany nie znajduje się w Bibliotece Helsbergskiej, alem w niej znalazł list oryginalny Gissego do Hozyusza pisany natenezas biskupa Chelmińskiego roku 1550. 12. Sierpnia. — W tym liście o piśmach swoich tak mówi: *ad investiganda nonnulla in sacris literis, ac mei aedificandi, partim etiam in scripturarum studio exercendi mei causa scripsi et disserui, nondum Episcopus, de quibusdam fidei Christianae locis et quaestionibus, Christianam historiam de regno Christi inscriptam tribus libris complectens, quorum relinquo duo exemplaria, unum mea manu scriptum autographum, quod volo archetypi loco in mei memoriam apud haeredes meos servari, alterum amanuensis manu scriptum.* — *Quae scripta si post meam emigrationem extabunt nondum a me ipso edita, ea volo haberi pro apertis dogmatibus, quandoquidem sunt in his quaedam, quibus neque ipse adhuc prorsus assentior, diligentiori adhuc recognitioni servata. . . . Quae autem erronea deprehendentur, ut humanos lapsus et nondum firmati animi conjecturas haberi postulo, nunquam discessurus sacrae ab Ecclesiae Catholicae decretis. Cui omnia mea submissa volo.* — „*Offensus ego fortasse non sine ratione nimio supercilio quorundam morosulorum hominum, operi meo, oculum nactus adjeci Prothasin, veluti operis Appendicem, in quo Romae Dominae Vestrae si ridebor nimium indugisse animo meo, vel auctoritati sacrorum Conciliorum nonnihil derogasse, ac minus praestitisse quam par est, vel cum illorum decretis pugnare, potest R. D. V. pro suo iudicio vel premere, vel prorsus expungere.*“ *E.* Dalej wyraża, iż testamentem, manuskrypt ręką swoją dziedzicom przepisany, Hozyuszowi leguje.

Nadto przydaje *Krasiecki* iż zarzut, który *Niesiecki* z *Tretera* wypisał, jakoby z Erazmem korrespondował, jest fałszywy i pewno tylko na wieściach ugruntowany, ile że między listami Erazma drukowanymi w Bazylei, lubo listy Erazma są do innych Polaków mianowicie do Tomickiego biskupa Krakowskiego, — Kszyckiego pry-masa, Szydłowieckiego kanclerza, etc. — do Gissego w tym gromadnym zbiorze żaden nie znajduje się. —

Wojciech Giza, w zakonie Franciszkańskim, po rozdzielaniu od Polskiej prowineyi, Ruskiej i Litewskiej prowineyi, pierwszy w tej prowineyalem rządził 1625. mąż wielkiej nauki, był przedtem regentem w Ferrarze, Bononji, Padwie, i we Lwowie, tak Włoskim, jako i Polskim językiem kazał, kaznodzieją był zawołanym, i Panom Polskim miłym, *Bernac. specul. Minor. f. 280.* Balcer kanonik Rujawski. Wojciech Ignacy, w zakonie naszym, życie to śmiertelne zakończył

czył 1675. Michał Gissa starosta Borzechowski, które starostwo przez sto lat z tego domu nie wychodziło, z Urszuli Heidensteinowny spłodził trzy córki, jedna z nich poszła za Klińskiego dziedzica na Radziejowie, druga także za Klińskiego dziedzica na Adamowie, trzecia za Konarskiego wojewodzica Malborskiego. Synów z tejże było dwóch, Reinhold Michał Gissa żył bezpotomnie, i Wojciech, Króla Zygmunta III. dworzaniu, ten z Gertrudą Powalską zostawił trzy córki: Elżbieta żyła z Trebniem podwojewódzym Chełmińskim, druga Anna zakonnica została w Żarnowcu, trzecia Konstancya poszła za Adryana Kitnowskiego sędziego ziemskiego Malborskiego, umarła 1699. Niewiem czy nie tu należy Konstantyn Gissow pułkownik królewski, który w roku 1663. trzymał Rozicze i Jemielną w województwie Ruskim. Jakób Giża rotmistrz, sławią go z mężstwa konstytucye 1662. fol. 33. Henryk Edwald Gissa ziemianin Tczewski 1699. Alexander kanonik Gnieźnieński, Rujawski, Warszawski, Wolborski 1689. Są także Gizowie w Czerskiej ziemi, i w województwie Sandomierskiem, ale czy do tego herbu należą, wiedzieć nie mogę. Widziałem w Warszawie w kościele S. Jana, nadgrobek Pawłowi Gissa proboszczowi Liwskiemu plebanowi Gorwiazkiemu, z ojca Balcera, z matki Elżbiety Szeligowny urodzonemu, zmarłemu 1624. postawiony z takim herbem, to jest, mur we dwa rzędy, na nim

GISSA 2do

HERB.

trzy blanki, nad nim trzy gwiazdy, z których dwie trochę niżej, trzecia we środku ich trochę wyżej, ułożone.

Giszowski herbu *Nowina*, w Lubelskiem województwie, piszą się z Giszowie dwie mili od Lublina, zwali się przedtem Słodzey, od Słodkiego gaju, jako księgi dawne Wąwolnickie świadczą. Mikołaj i Jakób Giszowscy bracia rodzeni, którym dał przywilej Władysław Jagiełło Król Polski

w roku 1427. żeby dobra swoje Giszowice, do prawa Magdeburgskiego przenieśli. Z tych Mikołaj z Giszowic albo Dzułkanowa, niektóre dobra swoje za inne zamieniał w r. 1440. Stanisław graniczył w dobrach swoich, z Marcinem z Mosny 1460. Stanisław drugi z Firlejem hetmanem mężny kawaler, z Grabianki zostawił dwóch synów. Z tych Jan rycerski człowiek, którego orężę wojenne długo w tym domu na pamiątkę chowano. Pojął pierwszą żonę Serkownę, której siostra rodzona była za Dzierżkiem sędzią Lubelskim, z tą zostawił trzy córki, wszystkie poszły za Krzynieckich z Krzyńca w województwie Lubelskim, i dwóch synów Stanisława i Piotra; drugą żonę miał Lesiecką herbu Nałęcz, z tej się urodził syn Jan, w Cesarskiem wojsku i Polskiem odwagą wsławiony w Tatarskich i Moskiewskich ekspedycjach, umarł wieku swego 95. w Grabowie ojczystym grobie pochowany, żoną jego była Anna, córka Marcina Maja z Boreczywka z ziemi Sieradzkiej. Stanisław syn Jana pod Pskowem mężnie stawał, złączył się był dożywotnie z Anną Sługocką, z której syn Jan, właśnie do Marsa urodzony, pod Czarowem rycersko się potykał, gdzie w nogę postrzelony; pod stolicą Moskiewską także, i tam raniony; pod Kluszyńcem przeciwko Szujskiemu, przeciwko Gustawowi w Prusiech, przeciwko Rozakom pod Starczem i Perejasławiem, pod Bobrką przeciwko Kantymirowi, i indziej, jako wylicza Okolski, dosyć, że nieustraszonym się wszędzie stawił, miał za sobą Ratarzynę Chmielowską herbu Jastrzębiec. Piotr drugi syn Jana z Serkowny, w okazyi pod Pskowem rękę utracił, z Lesiowskiej spłodził syna Abrahama. Jan trzeci syn Jana, ale z Lesieckiej, któremu, Majowna powiła kilka synów, z tych Marcin w Cesarskiem wojsku długo żołąd prowadząc wojenny, tamże na placu poległ. Siostry Stanisława, Piotra, i Jana, były trzy; to jest, Zofia za Stanisławem Krzynieckim, Ratarzyna za Stanisławem Mońskim, Dorota za Grodzieckim. Krzysztof brat stryjeczny ich, to jest od brata Janowego idący, urodzony z Łęcekiej herbu Nałęcz, w wielu kampaniach doświadczonego serca, z Anny Borzęckiej z Skrzyńca zostawił liczne potomstwo: z tych Adam pod Tarnopolem, gdy na obóz Chana Tatarskiego skoczył z Brzozowskim, tamże poległ. Mikołaj brat jego pod Kumejkami kulą postrzelony, przecieź i po tym szwanku pod Starczem bił Rozaków, córka jego Dorota Osuchowska, drugie Pannami natenczas były. Mikołaj brat Krzysztofa w obozie życie swoje trawił, już w Węgrzech, już w ojczyźnie, spłodził dwie córki, jedna się dostała w małżeństwo Stanisławowi Drogockiemu, druga Zofia. Jan trzeci brat Krzysztofa i ten rycerski człowiek, córki się po

nim trzy zostały, Anna Macieja Rudnickiego, Katarzyna Chmielowskiego, trzecia Rakowskiego, małżonki.

Gitort. Gitort Szymon w województwie Trockiem, podpisał elekeją Władysława IV.

Giwojna. Remigian Giwojna, z województwem Mińskiem podpisał elekeją Jana III.

Gizimski w Mazowszu, z których Piotr Gizimski, miał za sobą Annę Chocieńską, oboje wiele łask świadczyli endownemu miejscu w Sierpsku 1651. *L. Paproc. Laski end. fol. 26.*

Giżycki herbu Gozdawa w Mazowszu, a ztamtąd i po inszych województwach Poszli od Krystyna wojewody Płockiego, z Giżyc dóbr imienia tego nabywszy, z tych był Wacław Giżycki sędzia ziemski Sochaczewski koło r. 1400. którego z Elżbiety N. syn Paweł biskup Płocki, w Pradze szkoły skończywszy, a do ojezyny powróciwszy, Krakowskim i Płockim został scholastykiem; wkrótce gdy dzielności swojej w różnych interesach dał jawne dokumenta, na biskupstwo Płockie wywyższony, od Wincentego arcybiskupa Gnieźnieńskiego w Krakowie poświęcony. Stawił się na tym urzędzie z Pańskim geniuszem i szczodrobliwością, nawet z taką u wszystkich powagą, że Władysław książę Mazowiecki umierając, jemu w opiekę niedorosłych synów swoich Zemowita i Władysława oddał, księstwa całego Mazowieckiego rządu na niego złożył, pókiiby lat zdolnych młode książęta nie dorosły: Jakoż z wielką pochwałą i sprawiedliwością sprawował tę funkceją, ziemianom tamiecznym miły, a osobliwie, że niektóre ciężary zniósłszy, nowemi prawami sądy zadworne określił. Gdy potem za zdradą Gotarda Ribeniusza kasztelana Sochaczewskiego, trucizną zniesieni książęta Mazowieccy młodzi, a Kazimierz III. Król Polski, sukcesyją sobie po nich do księstwa Mazowieckiego przywłaszczwał, mężnie się oparł Paweł biskup, broniąc praw tej ziemi, na sejm Piotrkowski tak dla powagi, jako i dla większego bezpieczeństwa, w ośmset koni przyjechał: przecieź ta sprawa nie wojną, ale prawem się skończyła, i Król Kazimierz nie tak przez racyą sukcesyji, jako raczej przez fawor sędziów, na to wysadzonych, tego księstwa doszedł. Nie tylko zaś w politycznych rządach Giżycki się popisał, ale i w administracyi kościoła sobie powierzonego; bo wielką częścią dóbr biskupich, fundował kolegiatę w Pultusku; gdzie przedtem tylko fara była, kościół tamże wymurował wspaniale. W dobrach także swoich dziedzicznych, i kościół, i dwór z fundamentu z muru wywiódł. Z tego poznać, jak to był zacny infulat. To o nim pisze *Łubieński in Vitis Episcop. Plocens.*, lubo Długosz

trochę inaczej, zszedł z tego świata 1463. w Pułtusk po-
chowany. *Biel. fol. 423.* powiada, że po zejściu książąt Ma-
zowieckich, ten Paweł ziemianów Płockich do tego namawiał,
żeby się byli Kazimierzowi nie poddawali, ale raczej
sobie księżęcia inszego obrali. Tegoż czasu kwitnął, a bodaj
nie brat Pawła, Wincenty Giżycki marszałek księżęcia Ma-
zowieckiego i Ruskiego Bolesława, jako się podpisał na jego
licie 1458. w *Statucie Mazowieckim fol. 122.* i 1452. *f. 94.*
imieniem tegoż księżęcia jeździł posłem na sejm Piotrkowski
1463. Dawniej zaś, to jest za czasów Kazimierza Wielkiego,
dwóch Giżyckich Piotr i Paweł, w Węgrzech długo żołąd
wojenny prowadząc, w rycerskie się dzieła wstawili, jak się
zaś do ojczyzny wrócili, Król Kazimierz niektóre im dobra
w ziemi Sanockiej na pograniczu Węgierskiem nadał, kędy
osiadłszy, potomkowie ich, jedni się od dóbr Humnisk
Humniskimi, drudzy od Bierezy Biereckimi nazwali. Paprocki
za swego wieku wspomina dwóch braci, ludzi wojennych,
z których Piotr za Zygmunta Augusta w Moskwie pod Ne-
welą, siła i mężnie dokazywał, na harcach szczęśliwy; atoli
pode Gdańskiem za Stefana Króla poległ. Drugi, a bodaj
nie brat Piotra, Stanisław rotmistrz pod Tczewem 1577.
Biel. f. 740. Jędrzej w Sochaczewskiej ziemi poborea 1588.
Constit. f. 504. Marcin w Czerskiej 1593. *Constit. f. 661.*
Wojciech wojewoda Belzki 1620. Jan sławny rotmistrz, kó-
rego pod Małowostawem 1628, Władysław Król Kozakom
Czerkaskim przełożył. Mikołaj miał za sobą Annę Ciszkowską,
Stanisław Chodorowską. Mikołaj najprzód podkomorzy Czer-
ski poseł na sejm 1620. *Constitut. fol. 2.* potem kasztelan
1627. deputat do kwarty Rawskiej. *Constit. fol. 17.* i 1633.
Constit. fol. 7. córka jego Raciborska chorążyna Czerska,
synów zaś dwóch zostało, Krzysztof i Mikołaj. Wnuk tegoż
kasztelana, a syn jednego z tych dwóch, Jan Stanisław cho-
rąży Owrucki poseł ziemi Czerskiej, podpisał konfederacyą
generalną Warszawską 1696. żona jego Katarzyna Paprocka,
z której trzy córki, Maryanna Alexandrowi Lewikowskiemu
wojskiemu Stężyckiemu, Teresa Prażmowskiemu staroście
Nieszawskiemu, Katarzyna Wybranowskiemu chorążemu Po-
dolskiemu, zaślubione, i synów czterech, Antoni, Bartłomiej,
Jędrzej i Alexander. Siostry Raciborskiej chorążyny Czer-
skiej były cztery, jedna Grzybowska, druga Parysowa, trze-
cia Zabięka, czwarta Leśniowska. Michał sędzia Rzeczycki
1674. i Mikołaj w ziemi Czerskiej, Konstancya zakonnica
Sąddecka 1701. Grzegorz podał do druku, *Kazanie na po-
grzeb. Kraszińskiego wojew. Plock. 1717. in fol. Varsav.*
2do na pogrzeb. *Kraszińskiej kasztelanowy Plock. 1724. in*

fol. Varsav. 3tio na Wielki Czwartek 1720. in 4to Vars. 4to na Ś. Antoni 1724. in 4to Varsav.

W roku 1778. Michał Giżycki miecznik Miński. — Stanisław podstoli Owrucki dalej chorąży Żytomierski z *Rakowskiej* zostawił potomstwo. — Stanisław ma za sobą także *Rakowską*, dziecko na *Skowrotkach*. — Antoni miecznik Rijowski. — *Krasicki*.

Giżycki herbu Nałęcz, w Sieradzkim województwie. W roku 1440. dwóch braci rodzonych między sobą dział czynili dóbr ojezystych, jako świadczą księgi grodzkie Ostrzeszowskie. Z tych Januszowi dostały się Chochłowy, (ale podobnoby trzeba czytać Koehlewy, o których częsta wzmianka w następujących leciech w tychże księgach.) Drugiemu Wincentemu dostały się Giżyce, od których Giżycey Nałęczowie imię swoje wzięli; jakoż Abrahama Giżyckiego tamże wspominają w r. 1497. tak rozumiem, że to był syn Wincentego. Paprocki jednego z nich wypisał, że za jego wieku był sędzią ziemskim Wieluńskim przez lat trzydzieści, imię mu było Abraham, którego córka Urszula żyła z Marcinem Rowalskim. *Acta Castren. Vielun. 1576.* Helena Giżycka przeorysza konwentu Łęczyckiego koło r. 1630. *Gold. Bractwo.* Wojciech stolnik Wieluński i Rzysztof w ziemi Wieluńskiej, Wojciech i Abraham w województwie Kaliskim 1632. Chryzostom naprzód komornik graniczny i burgrabia Wieluński, sekretarz królewski, komissarz z sejmu 1641. do rozgraniczenia od Szląska, *Constit. fol. 19.* potem sędzia ziemski Wieluński, posłował na sejm 1661. ztamtąd deputowany na trybunał Radomski *Constit. fol. 2. i 1662. i 1670. i 1676.* W roku 1678. już był kasztelanem Wieluńskim, jako wyraźnie mówi, konstytucya *fol. 33.* Na erekeyą miasteczka Robyla góra nazwanego, otrzymał konsens od Rzeczypospolitej 1667. *Constit. fol. 18.* Córka jego Zofia. Łukasza wspominają tegoż roku *Constit fol. 21.*

Gizymont, z księstwem Żmudzkiem, Stanisław Gizymont skarbnik Połocki, podpisał elekeyą Jana III. Króla.

Glaczyński, w Rawskim województwie. Melchior Glaczyński podstarości Rawski roku 1624. *Poborea Univers. Pobor.* Paweł r. 1628. Szymon Żyliński Glaczyński tak podpisał elekeyą Jana III. w ziemi Sochaczewskiej.

GLASENAP HERB.

Jest instrument matematykom i architektom zwyczajny tryangul na którym na trzech piranidach kończących, trzy głowy utkwione; po bokach i z tąd i z inąd cztery pióra strusie, w tymże instrumencie utkwione, niżej zaś po prawej stronie, głowa ludzka z szcją, z włosami, obrócona w lewą tar-

czy, nad tem korona: takem go widział odrysowany. Przecież, że wątpię, żeby dom Glasenapów, w Polskich się gniezdział granicach, ale tylko w Pomorskiej ziemi; dla tego kopersztychu tu jego nie kładę. Kazimierz Glasenap staroście Neoszczeciński r. 1677. przyjąwszy wiarę katolicką, naszej rezydencyi Waleckiej stał się osobliwszym dobrodziejem. *Annue Valcen.* Anna Glasenapowna de Grammel, żona Jana Goleza sędziego Waleckiego. N. pułkownik Saski, żona jego Bokumowna stolnikowna Litewska.

GLAUBICZ

HERB.

Ma być w polu błękitnem, ryba żółta, czyli *jako chce Biel.* złota, coś do naszego karasia podobna, niby pływająca w lewa tarczy, na hełmie pięć piór strusich. Tak go opisują, *Biel. fol. 768. Paprocki w Gniazdzie fol. 1120. O herb. fol. 531. Okol. tom. 1. fol. 208. Petrasancta de tesseris Gentilit. cap. 3.* powiada, że Kartagineńskie książęta, rybę, podobną tej, a nad nią koronę w herbie nosili; podobno na znak tego, że byli panami morza. Starożytności tego klejnotu, dochodzi *Paprocki*, że jeszcze przed narodzeniem Pańskim, już był w używaniu: z Niemiec zaś do Polski przyniesiony, kędy, osobliwie na Szląsku, siła domów nim się szczyci: Są tam Glaubiczowie, jako *Dubravius* Teodora Glaubicza, który do Moraw z wojskiem był wtargnął 1361. i *Cureus* wspomina Wolfganga Glaubicza, szlacheica Szląskiego 1577. i jego dobra dziedziczne pod Bytomiem. Kiedy jednak te się przenosiny stały, trudno zgadnąć. Klejnotni tego herbu.

Przeclawski, — Rokosowski, — Sabinek.

GLAUSNAFF HERB.

Ma być mur we trzy rzędy, na wierzchu jego, blanki o trzech oknach, we środku ręka zbrojna, z Niemieckim

mieczem, w hełmie rogi bawole, takim go odrysowany, widział, na pieczęci Jana Glusnaffa.

Glaznocki herbu Prus 3tio, ale jako *MS. Zaluscianum o Familiach Pruskich* powiada, Złotogolonezyka z helmu zrzucili, dla zabicia Ś. Stanisława biskupa Krakowskiego, a na to miejsce przybrali sobie na helm trzy pióra strusie. Walentyń Glaznocki sekretarz królewski 1648. w Malborskiem. Michał skarbnik Podlaski w Mielnickiej ziemi 1674. Wspomina ich i *L. Paprocki w Księżce Łaski cudowne*.

Glewski herbu Ostoja, w Krakowskiem województwie. Rasper Glewski którego dziedzictwo była Sprawa, ale heretyk, miał za sobą Branicką, zostawił z niej potomstwo. *Baranów*.

Gliniecki herbu Junosza. Z tych Jan Gliniecki miał za sobą Bronikowską, która mu powiła synów, Michała, Adama, i Stanisława, w Wielkiej-Polszcze, pod Jarocinem, kwitnęli 1701.

Gliniecki herbu Korab, w Mazowieckiem województwie. Wojciech Gliniecki z Glinek, stolnik Warszawski, córka jego Anna, za Bartłojem Grabionką stolnikiem Czerskim. Stanisław i Filip w ziemi Ciechanowskiej, Wawrzeniec w Rożańskiej 1632. Jan 1627. Gliniecka była za Jędrzejem Rocielkowskim.

Glinka herbu Biała, w Mazowszu i na Rusi. Mikołaj Glinka kasztelan Wiski 1440. Jakób starosta Wiski, już po roku 1504. zmarły, żona jego Katarzyna Działyńska, siostra rodzona Śreńskiej z Sokołowa. Jędrzej i Jan Glinkowie bracia rodzeni, pod Działdowem mężnie się za ojczyznę bijąc z Krzyżakami, polegli. Wiski powiat od Glinków wykupiła Anna księżna Mazowiecka, wyliczywszy im dwadzieścia tysięcy. *Bielski fol. 517., 1511.* Mikołaj kasztelan Wiski, za czasów Paprockiego, którego córka Anna, dostała się w małżeństwo Wolskiemu herbu Półkozic, kasztelanowi Sandomierskiemu; ta potem wnuka swego Jakóba Glinkę do Podhajec sprowadziła, kędy on mężnie wszystkim nieprzyjaciółom odpór dając; pojawiwszy Jadwigę Strzyżównę sędziankę ziemską Halicką 1578. na Pokuciu osiadał. Stanisław brat Jakóba doświadczony żołnierz, którego syn Walentyń z Jadwigi Ciemierzyńskiej, siostry łowczego Podolskiego, spłodził Jana łowczego Podolskiego, posłował na sejm r. 1637. z niego deputatem stanął na trybunał Radomski, *Constit. fol. 3.* Krzysztof łowczy Halicki, i sekretarz królewski, poseł na sejm 1631. i deputat na trybunał Radomski, *Constit. fol. 10. i 1633. fol. 31. i 1636. fol. 6. i 1638. fol. 19.*; tego to zda mi się córka była za Gabryelem Drohojowskim. Ci zaś co się w Mazowszu zostali, jedni się z nich piszą

Janczewskimi Glinkami z Janczewa, z tych był N. pisarz ziemski Wiski, 1589. *Constit. fol. 559.* Krzysztof Glinka Janczewski pisarz ziemski Wiski 1598. i 1607. i 1616. *fol. 30.* Szymon pisarz grodzki Mielnicki r. 1619. *Uniwers. Pobor.* Adam pisarz ziemski Wiski, poseł na konwokacyą 1632. i 1638. i 1641. i 1661. *Constit. fol. 10.* syn jego Tomasz. Jan pisarz ziemski Wiski 1683. z sejmu komissarz do rozgraniczenia z księstwem Pruskiem. *Constit. fol. 12.* Drudzy w ziemi Rożańskiej: z tych Stanisław sędzia Rożański, z sejmu 1647. komissarz do postanowienia pewnych cel. *Const. fol. 33.* Jakób podstoli ziemi Rożańskiej 1674. Stanisław podczaszy Rożański, Piotr, Stanisław, Maciej, Wacław, Tomasz, Wojciech, Matheusz z Jurzył 1648. Alexander Glinka Orlikowski w tymże roku. Inni w ziemi Nurskiej, jako Stanisław pisarz ziemski Nurski, z sejmu 1703.znaczony do kwarty Rawskiej, posłował na konwokacyą roku 1696. Inni w Podlasiu, z tych Adam na Paplinie Glinka, Jakób i Jan, Adam z Glink na Goglewie 1674. Adam Glinka skarbnik Dobrzyński 1676. Franciszek stolnik Wieluński, i jego syn Michał 1681. Glinka miał za sobą Konarską 1703. *Histor. Coll. Cracov.* N. sędzia ziemski Łomżyński poseł na sejm 1724. Dominik i Franciszek 1705. w Krakowskim. Mikołaj Glinka Janczewski, miał za sobą Felicyanę Grotownę podsędkównę Drohicą, z tej były dwie córki, Jadwiga *1mo voto* Zaborowska, *2do* Jana Kuczyńskiego, małżonka. Anna Marcina Rożuchowskiego podczaszego Drohickiego. Janczewski miał za sobą księżnę Zbarazką. *Geneal. Wisniowiec.* Franciszek z Rafałów Glinka, wydał do druku *Zwierzyńiec Jednorożców.* W księstwie Litewskim Glinka Cyprian, i Alexander 1700. W roku 1778. Adam Glinka wojski Rożański. — Mikołaj chorąży. — Antoni podwojewodzy. — Klemens sędzia ziemski Mścisławski. — *Krasicki.*

Glinojecki, w Płockiem województwie. Karol Glinojecki Soc. Jesu wydał do druku, *Kazanie na pogrzeb Aleksandra Jerzego Połubińskiego Marszałka Litew. in 4to.* Mikołaj z Glinojecka Glinojecki pisarz Zakrzeński 1674. Wojciech tegoż roku.

GLIŃSKI HERB.

Ma być charakter taki, jako widzisz, w polu czerwonym, w helmie trzy pióra strusie. Przyniesiony jest ten herb z Siewierza do Litwy, kiedy się Rniażiowie Glińscy (jest bowiem miasto Glińsk na Siewierzu) za odpadnieniem Siewierza do Moskwy, przenieśli do Litwy. Z tego domu sławny był Mi-

GLIŃSKI

HERB.

chał Gliński marszałek Nadworny Litewski, i starosta Bielski, jako się podpisał 1505. na konstytucyach Radomskich *u Łask. w Stat. fol. 120.* jak prędkiego dowcipu, tak rezolutnego na wszystko serca. W Niemieckich obozach lat dwanaście na wojennym chlebie strawiwszy, nie tylko w rycerskich dziełach poleru nabyl, ale też, tak biegłości ledwo nie wszystkich w Europie, języków, jako i experyencyi, obyczajów, procederów, znaczniejszych w tejsze prowinyi miast i fortec: Z tą kiedy się pokazał w ojezynie, wszystkich oczy, Alexandra Króla srece, wielu zawistnych ukryte gniewy, na siebie obrócił. Widząc albowiem, w jakich był respektach u Alexandra, zazdrość go przed bratem Alexandrowym Zygmuntem, źle udawać poczęła, a tym bardziej gdy po zejściu Alexandra, Zygmunt rządy Polskie, i księztwa Litewskiego trzymał. Wiarę snadno znalazła kalumnia, której kredyt czyniły wyniosła fantazya kniazia Michała: obszerna fortuna, kolligacya z księżętami Ruskiemi, ile że i Gliński tak i krwi jednejsze był z niemi, na co niedobrym okiem patrzali panowie Litewsey, obawiając się, żeby przez potenyą, po śmierci Alexandra księżęcia Litewskiego, Michał się nie kusił o opanowanie tego księztwa, i do Rusi nie przeciagnął rządów nad niemi. Przyczyniło tej suspieyi świeże zwycięztwo Glińskiego z Tatarów wyniesione, kiedy już Alexander Król w Wilnie prawie na śmiertelnej pościeli leżał. Gdy bowiem Tatarzy pod Rleskiem miasteczkiem nie daleko Niemnu rzeki, ze dwiema Sółtanami, dziesięć tysięcy zostawiwszy na odlodze, dwadzieścia tysięcy w Litwę dla zdobyczy rozpuścili, Gliński w siedmiu tysięcy jezdnych przypadszy na Sółtanów, w pień wszystkie dziesięć tysięcy wyciął, sam mężnie się tam stał: bo w tej batalji trzy konie pod nim zabito. Mało miał na tem, ale na temże pobojowisku, i prawie w obozie po-

bitych Sółtanów, wojsko swoje rozsadził, eicho czekając na tych, którzy z zdobyczą powracać mieli, i nie omyliła go nadzieja, w cztery dni, z wielką korzyścią, niewiedząc o swoich klęsce, jakby do swoich i swego obozu powracają, kędy jako który z nich przypadł, tak i zginął. Dwadzieścia tysięcy w tych potyczkach Tatarów pobitych naliczono, tyleż koni zabrano, wszystek plon odbity, w niewolą zabranych bez liczby, uwolniono, trzy tysiące Tatarów w pęta wzięto. Tem szczęściem uniesiony Gliński, dumnym okiem inszych panów Litewskich przenosić począł, i podobno coś nowego knować przeciwko Zygmunтови: o co najbardziej go przed Królem, Jan Zabrzeziński wojewoda Trocki, jego niegdy serdeczny konfident i spół towarzysz wielu tryumfalnych na nieprzyjaciół ojczyzny ekspedycyi, a potem ledwo nie poprzy siężony adwersarz, udawał. Chciał ei się w prawdzie z tej na się włożonej oczyścić kalumnji Gliński, ofiarując się Zygmunтови na wszystkie z śmiercią męki, jeżeliby był o ambicyą przekonany. Zwłaczał to Zygmunt, przecież mając go za podejrzanego, na pokoje swoje, lubo przedtem u Alexandra Króla wolny miał zawsze przystęp, puścić go nie kazał, nabite już były pańskie uszy złą o Michale opinią. Czem trapiąc się (delikatna w pysznych zawsze fantazyja więcej czuje) do Władysława Króla Węgierskiego i Czeskiego, umyślił jechać, aby przez interpozycyą jego, mógł się do łaski królewskiej wrócić, ale darmo, i to mu nie pomogło, do Litwy się tedy wrócił, gdzie gdy coraz to więcej nienawiści sobie jątrzył: a sposobu żadnego nie widział do ublagania majestatu, (desperacya co nie może) do Moskwy się udał, z ich wojskiem Litwę naszedł, Zabrzezińskiego w Grodnie niespodzianie w głęboką noc w siedmuset koni najechawszy, zabił: niektóre forteczki opanował, brata swego Bazylego, i kilku panów Litewskich do siebie przeciągnął, zgola wojnę Zygmunтови Królowi, i własnej ojczyźnie, syn nieukołysany wzniecał. Wyzuty z dóbr i ze wszystkiego, z bratem Bazylim i całym domem swoim w Moskwie potem wygnaniec siedział, upamiętawszy się jednak i wspomniawszy na miłą ojczyznę, szukał jeszcze i miłosierdzia, i łaski u Zygmunta, i znalazł: Zygmunt pańskim sercem darował mu tak ciężki excess, atoli zawistni niektórzy panowie, kniazia Moskiewskiego, o tem informowali, że Gliński o odwrocie do Polski zamysła. Zaczem w kajdany go okuć kazał, i ścisłem więzieniem zamknąć, z którego nawet i w tenczas go wypuścić nie kazał, kiedy z córką Bazylego brata jego, wesele kniazia było. W tym tarasie nędznie domorzony, godzin lepszej śmierci, tak zacny junak, gdyby był chciał zlej chwili do

jakiego czasu unikać. *Starowol. in bellat. Sarm. fol. 137. Cromer. lib. 30. Sarnicki lib. 7. Decius de Sigism. I. tempor. Bielski fol. 570.* powiada, że od Bazylego wielkiego księcia Moskiewskiego, Iwanowi synowi jego był za opiekuna przydany 1533. zaś *fol. 525.* przydaje, że po śmierci Bazylego, od własnej swojej synowicy, w więzieniu z życia był wyzuty. Ojciec jego, *według Kojal. in MS.* był lew książ Gliński dziedzic na Glińsku czyli Illińsku: bo Siewierzanie tam mówią G, gdzie Ruś kładzie H, miał krom Bazylego, o którym się mówilo, innych dwóch braci, jeden Hrehory Lwowicz Gliński, starosta Owrucki 1503. od Tatarów Perekopskich, i z wojskiem zginął nad Ussą rzeką, drugi Iwan Lwowicz Gliński za Alaxendra Króla: chce go mieć *ten MS.* Wojewodą Wileńskim, atoli niewiem czy to mogło być, ponieważ Mikołaj Radziwił, o te czasy na tem krześle siedział. Illińska księżna Anastazyja była za Sapiem Simeonem Sunigajem, kasztelanem. Trockim *Histor. Sapiem. par. 3. fol. 5.* Bogdan Gliński wzięty na wojnie w niewolę od Moskwy, tamże został. Potomstwo tych książów dotąd zostaje w różnych powiatach księstwa Litewskiego, osobliwie w Wołkowyskim i w Połoczyźnie, z których jedni się Glińskimi, drudzy Illińskimi zowią: Konstanty, Władysław, Alexander, Jędrzej, Michał, z Wileńskim województwem pisali się na elekeyą Jana Kazimierz Króla. Jerzy książ Gliński zabity od Moskwy pod Wierzechowicami 1655. któryś z tego domu miał za sobą Polubińską.

Gliński herbu Jastrzębiec, w Krakowskim województwie, z Glinnika się piszą. Jan Gliński pisarz grodzki Krakowski, mąż w prawie biegły, za czasów Paprockiego *fol. 205.* Dorota tegoż herbu, była za Janem Krzysztoporskim kasztelanem Sieradzkim, *fol. 204.* Krzysztof podpisał *laudum* Proszowickie 1632. *Acta interreg.* Adam najprzód wojski Sandomierski 1660. potem stolnik 1670. potem chorąży Sandomierski 1682. miał za sobą Maryannę Latoszyńską herbu Gryf, córka jego jedna była za Janem Laskowskim starostą Cieszkowskim, druga Konstancya zakonnicą Ś. Franciszka u Ś. Jędrzeja w Krakowie, który klasztor matką świątobliwie rządziła. Tamże druga jej siostra Bogu się na służbę wieczną poświęciła. Jan Kazimierz stolnik Sandomierski, deputat na trybunał koronny 1713. miał za sobą Boratyniankę pozostałą wdową po Łukaszu Makowieckim staroście Trembowolskim. Stanisław syn Adama chorążego, a bodaj nie z Cikowskiej. Glińska Stanisława Chrzastowskiego Zadoreczyka, małżonka. Rasper r. 1662. *Acta Cracov.* Joachim miał za sobą Decyuszownicę.

Gliński herbu Korczak. Z tych był Benedykt Gliński władcyka Włodzimirski 1679.

Gliński herbu Lis, w ziemi Ciecchanowskiej. Krzysztofa Glińskiego wspomina *Paprocki*, męża rycerskiego. Maryanna była za Celińskim Michałem.

Gliński herbu Nowina, w Sieradzkim i Łęczyckim, województwach. Rasper Gliński w Łęczyckim 1632. Stefan w Sieradzkim 1648. Stefan Adam i Wojciech w Łęczyckim 1674. podpisali elekeye Królów Polskich.

Gliński herbu Pomian, w Płockim województwie. Jan Gliński kanclerz Poznański, kanonik Płocki, sekretarz królewski umarł 1616. jako świadczy nadgrobek jego z Pułtuszka wypisany u *Starowol. in Monum.*

Gliński herbu Radwan, w ziemi Zakroczymskiej. Krzysztof Gliński cześnik Łomżyński 1674.

Gliński herbu Ślepowron. O tych ani *Paprocki*, ani Okolski nie pisał, alem ja widział pieczęć ich Ślepowron.

Gliszczyński herbu Jastrzębiec, w Wielkiej-Polszcze. Krzysztof Gliszczyński w Pomorskim 1674. N. kanonik stryj Michała 1700.

W roku 1778. Gliszczyński komornik Kaliski. — Józef cześnik Gnieźnieński. — Rajetan kanonik Poznański. — Franciszek viceregent Gnieźnieński. — W roku 1788. Józef kasztelan Biechowski. — *Krasicki.*

GLOWER

HERB.

Na czarnem polu powinien być kozieł biały, końcem do góry, jak zwyczajnie go na budynkach stawiają, po nim gdzie niegdzie kłoski czarne od zboża, wydają się, jakby niemi był upstrzony, dwa księżycy nie pełne białe, rogami jednak każdy w cyrkuł mało nie pełny zwinione, przy samym końcu kozła złożone, jeden z jednej, drugi z drugiej strony, trzeci księżyc w środku kozła, takim kształtem jak w herbie Gul-

czów lilie koło kozła ułożone obaczysz, nad hełmem zamkniętym, księżyc takiż, jak na tarczy, na nim stoi kur czerwony, całym sobą w prawą tarczy obrócony. Ten herb do Polski przyniesiony od Archibalda Jędrzeja de Glajdeny Głowera z Anglii; który pierwszy, otrzymał indigenat od Rzeczypospolitej na sejmie 1725. o czym konstytuetye, za wielkie swoje w tej ojczyźnie zasługi przez lat czterdzieści i cztery, to w fortyfikowaniu różnych fortec, jako to Soroki, okopów Ś. Trojcy, kamieńca Podolskiego, to w utrzymaniu ich przeciwko nieprzyjaciółom ojczyzny, to w wielu kampaniach, oberszterlejtantem w wojsku cudzoziemsko Polskim i stolnikiem Inllantskim uczeszony, złączył się dożywotnie z Elżbietą Heleną Gruszecką, Józefa sędziego grodzkiego, i podśędka ziemskiego Ramienieckiego córką, z tej było dwóch synów, Józef w zakonie naszym obrał sobie służyć Bogu, i Antoni; tyleż córek, Maryanna i Urszula. Ojciec tego Archibalda Tomasz, matka Elżbieta Dara.

Antoni w wojsku Polsko cudzoziemskim żold prowadził, miał za sobą *Cielecką*. — Siostra jego za Arciszewskim. — *Irasicki*.

Glustecki, Glustecka była za Marcinem Ogińskim kasztelanem Mściślawskim. *Geneal. Ogińs.*

Gładki. Jan Gładki chorąży Miński 1606.

Gładkowski. Jan Franciszek z Sandomierskiem województwem podpisał elekeją Jana III. N. Gładkowski w Chełmińskiej ziemi, tych czasów ma za sobą Runegundę Rudnicką, z której został się syn Jan, i córka Maryanna.

Gładysz herbu Gryf, w Bieckim powiecie, pisali się przedtem z Brześciea, póki w ich possessyi było. Piotr Gładysz w Węgierskim języku biegły, Spiż imieniem Władysława Jagiella Króla, odebrał od Węgrów i administrował. *Długosz w roku 1403*. Jan rządzca Sądecki, z Królem Kazimierzem w roku 1468. zamienił dobra swoje dziedziczne Brzeście, za pewne prowenta w żupach Bocheńskich wiecznemi czasy: jemu zaś i successorom jego puszczoneo Bachmistrzostwo. *Czego dowodem jest list tegoż Króla u Paprockiego fol. 83.* do którego odsyłam czytelnika. Jan pobożności i enót wszystkich wzorem będąc, wstąpiwszy do zakonu Soc. Jesu, tak prędko w nowicyacie naszym Krakowskim postąpił, że go w nim jeszcze nieskończonym, po zapłatę doskonałym świętym naznaczoną, Bóg zawołał, świat ten pożegnawszy 1588. *Hist. Dom. Probat.* Łukasz w tymże zakonie 1640. Szymon proboszcz Ś. Jakóba na Razimierzu przy Krakowie Miechowita koło roku 1603.; który, ten kościół sklepieniem zamknął, co wspomina *Pruszczyń in descript. Cracov.* przy tymże kościele kaplicę i oltarz wystawił, i do-

chodami nadał, co znać z herbu jego Gryf i liter S. G. Maciej Gładysz 1654. N. komornik Krakowski. N. 1690. służył pod pancerną chorągwią z Koniczopolskim.

Gładysz herbu Nieczuja. Jedną ich dzielnicą z Galiżami. Tomasz Gładysz, miał za sobą Zofią Buczkowską, z której syn Jan, a potem w zakonie Franciszkańskim w Ruskiej prowincyi Felix nazwany.

Głazowski, w ziemi Rożańskiej Eustachi 1632. Tomasz Głazowski 1648. podpisali elekcyę królewską.

Głębocki herbu Doliwa, w Kujawach i na Podlaszu. Dom pod tem imieniem starodawny. Mikołaj Głębocki archidyakon Poznański 1425. imieniem Marcina V. Papieża, assistował przy ekrzeinach Władysława Królewicza Polskiego. *Długosz.* Mikołaj drugi, kanonik Gnieźnieński 1448. *Długosz:* żył jeszcze 1466. *Damalew. in Archiep. Gnesn. f. 260.* Jerzy od pogaństwa na galery wzięty. Mikołaj kasztelan Kruświcki; żonie swojej Malgorzacie, na dobrach Libstowku i Łagiewnikach, reformacją uczynił 1444. *o czem Monin. tego Domu.* Stanisław burgrabia Śremski 1491. W roku zaś 1560. trzech było braci rodzonych. Jan, Serafin, i Mikołaj, z tych, o Mikołaja potomstwie niewiem. Jan dziełem z dóbr ojczytych wziął Raciecice, Łuczyno, i Klonowko, *Acta Castren. Culiss.* 1545. miał za sobą Dobroszłowską z Pałędzia, z tą spłodził kilka córek, Kółdzką, Niszczewską, a *2do voto,* Jarnowską, Skotnicką, Gorezyńską, a potem Gąsiorowską, na koniec Kółdzką, i synów czterech, Sebastjana skarbnika Brzeskiego Kujawskiego, Wojciecha Miecznika, i Floryana, *steriles,* i Stanisława, którego z Agnieszki Wietrzychowskiej, córki Anna najprzód Ludwika Wysockiego, a potem Jakóba Małachowskiego, Maryanna Jędrzeja Wolskiego, małżonki, synowie zaś trzej, Jan, i Kazimierz *steriles,* Wojciech sędzia ziemski Brzeski Kujawski, ten z Jadwigi Malezewskiej, zostawił Maryannę, najprzód Łukasza Sokołowskiego stolnika Inowrocławskiego, małżonkę, a potem Rąckiego, ale z tym nie miała potomstwa; i synów pięciu, Jędrzeja z Głębockiego Głębockiego, był najprzód starostą Brzeskim Kujawskim, i z sejmu 1703. komissarzem do granic od Szląska: *Constit. fol. 20.* potem Inflantskim, teraz wojewodą Rawskim, tego z pierwszej żony Olszowskiej, córka Teresa w klasztorze Warszawskim u Panien Sakrament zakonnicą, i synowie dwaj, Alexander starosta Brzeski Kujawski, Nieszawski, i Wawrzyniec: z drugą Kraszewską, z trzecią Szamowską, z czwartą Niewiarowską Anną, nic nie zostawił. Jana kasztelana Kruświckiego, którego z Ewy Mniewskiej kastelanki Brzezińskiej córka Maryanna, i synów trzech, Józef, Dominik, i Woj-

ciech. Ludwika cześnika Brzeskiego Rujawskiego, tegoż, z Trampezyńskiej córka Wiktorya zakonnica Ś. Norberta w Strzelnie. Sebastyana bezpotomnego, i Bartłomieja podkomorzego Brzeskiego Rujawskiego, żona jego Justyna Dorpowska wojewodzanka Łęczycka. Serafin, brat Jana i Mikołaja, wziął działem Lagiewniki i Libstowko, ten z Katarzyną Wiesiołowską, córką Wojciecha, siostrą marszałka Litewskiego, *Acta Castren. Lancicien.* 1560. spłodził syna Stanisława, którego żona, Zofia Cielecka z Rusibora, siostra biskupa Płockiego, i Katarzyny Gembickiej podczaszyny Poznańskiej, *Acta Castren. Przedecen.* 1619. z tą zostawił Ewę zakonnicę Ś. Klary, i przeoryszą w Kaliszu i synów trzech, Alexandra dziekana Poznańskiego, archidykana Gnieźnieńskiego, kantora Płockiego, kanonika Krakowskiego, prezydenta i nie raz trybunału koronnego, prałata wielkiej powagi, dziwną ludzkością attemperowanej, żył jeszcze 1657. *Damalaw. in Archiep. Gnesn. fol. 36.* nadgrobek jego w Gnieźnie 1660. położony. *Acta Castren. Przedecen.* 1619. Wojciecha podczaszego Kaliskiego, sekretarza Zygmunta III. którego imieniem, a potem Władysława IV. na komissyi Moskiewskiej stawiając, z uszczerbkiem zdrowia i fortuny swojej, honor ich piastował; a gdy na drugą komissyą destynowany jechał, w Grodnie przeniósł się na wieczność 1636. pogrzebiony w kole u OO. Bernardynów, z nadgrobkim, miał za sobą Annę Tylicką herbu Lubicz Jakóba podczaszego Kaliskiego córkę, synowicę biskupa Krakowskiego, z której tylko się jedna córka została, Izabella, zakonnica Ś. Norberta w Strzelnie. Serafina wojskiego Kaliskiego, ten w Moskiewskiej ekspedycyi pod Smoleńskiem, zdrowie stargawszy, gdy do ojczyzny powrócił, Wawrzeniec Gembicki, arcybiskup Gnieźnieński patrząc na jego zasługi, rodzoną siostrzenicę swoją, Magdalenę Krzycką, dożywotnie mu zaślubił, umarł 1638. nadgrobek jego w Gnieźnie, *Acta Castren. Lancie.* 1620. spłodziwszy trzy córki, Zofią, najpród Sebastyanowi Tarnowskiemu, potem Stanisławowi Zaleskiemu, *Acta Castren. Lancie.* 1651. Katarzynę Imo voto Zygmunтови Ołędzkiemu, 2do Chryzostomowi Jaroehowskiemu, *Acta Castren. Posnan.* 1665. Annę, Zygmunтови Swieckiemu łowczemu Inowrocławskiemu *Acta Castren. Gnesn.* 1654. zaślubione, i syna Alexandra, tego żona Dorota z Otoka Zaleska, Alexandra referendarza koronnego córka: *Acta Castren. Lanbic.* 1652. z którą miał syna Serafina, chorążego, a potem podkomorzego Brzeskiego Rujawskiego, *wspominają go Konstytucye* 1683. *fol. 13. i* 1690. *fol. 17.* gdy na te sejmy posłował, związał się był dożywotnie z Anną z Stawca Osiecką, Se-

bastjana chorążego Brzeskiego Kujawskiego córką, *Acta Castren. Posnan.* 1605.; z tej spłodził córkę Teresę, Antoniemu Zboży Zakrzewskiemu herbu Ogończyk, chorążemu Brzeskiemu Kujawskiemu zaślubioną, i syna Adama stolnika Inowrocławskiego; ten z Magdaleny Tarnowskiej herbu Rolicz, ma synów trzech, Michała, Serafina, i Franciszka, córek dwie, Annę i Teresę. Krom tych, jeszcze z tego domu ci kwitnęli. Jędrzej Głębocki miecznik Brzeski Kujawski, z Przywieczerzyńską spłodził Jana *sterilem*, i Swentosława, tego córka Zofia, była za Józefem Franciszkiem Charlupskim, od której dwaj synowie, Jan i Razimierz żyli *steriles*. Czterech zaś synów tego Swentosława było, trzech pomarli bezpotomnie, to jest Adam, Wojciech, i Samuel. Jędrzej czwarty, był pisarzem ziemskim Inowrocławskim, i zostawił potomstwo. N. urodzony z Anny Raimirowny, miał za sobą Ciolkównę, z tej było czterech synów Sebastian, Jan, Stanisław, i Samuel: z tych Sebastian, z Domaradzkiej spłodził pięciu synów, Stefana, Raspera, Waleryana, Stanisława, i Jerzego, córek dwie, Annę i Zofią. Stefan zginął pod Toruniem, syn po nim został Wojciech, Rasper młodzian pod Wojniczem zginął, Waleryan młodo umarł. Stanisław w Podgórzu pojął Ryńską, z tej było synów dwóch, córek cztery. Jerzy służył po usarsku, zostawił potomstwo. Tomasz Głębocki pod Komarnem, Jędrzej pod Hownowem, Samuel wojski Kruświcki, dziedzie dóbr Wrzeszczewie, po którym dwóch jest synów, Samuel ma za sobą Grodzicką, Jędrzej Walewską. Na Ruś dwóch się Głębockich wyprowadziło, z tych był Stanisław podstoli Lwowski 1626. *wspominają go Konstytucye* 1609. *fol.* 927. Jan podczaszy Lwowski temi czasy, żona jego Baranowska, z tej, syn i córka. Brat Jana Stefan, obadwa z Krosnowskiej urodzeni, sprzedał Klonowko mniejsze w Rujawach. Ludwik w Lubelskiem *sterilis* umarł, siostra jego Niemyska, synowiec jego w Rujawach sprzedał Klonowko. Katarzyna z Głębokiego Głębocka kasztelanica Inflantska, była za Maxymilianem Ossolińskim kasztelanem Czerskim 1655. W Podlaszu drudzy Głębocecy osiedli, bo Alexy i Adam 1575. podpisali list województwa Podlaskiego o grodzie Parezowskim: od tych był Floryan w zakonie naszym bystrego dowcipu, po retorskich i teologicznych katedrach wslawiony, umarł we Lwowie 1709. jest w druku jego panegiryk *Caput genere, gloria, meritis sublime, Raph. Leszczyński Pal. Lanc. Gener. Maj. Pol.* 1692. *in fol.* *Posnan.* Inni w Krakowskiem i Sandomierskiem. Nad to Michał Hieronim kanonik Kruświcki niedawno zmarły, siostra jego Pyszkowska. Dorota zakonnica w Strzelnie, siostra jej Petronella w roku prze-

szłym zesłała, *1mo voto* była za Linieckim, *2do* za Biesiekierskim, z którym córkę miała Umińską, inne dzieci *minorrennes*. Sebastyan Głębocki kustosz Chelmski temi czasy, kilka razy deputatem zasiadał w trybunale koronnym, atoli inszym się herbem pieczętuje, którego jednak niemogłem się dowiedzieć.

W roku 1778. Felix Głębocki stolnik kijowski. Michał wojski Owrucki. — *Krasicki*.

Głębocki herbu Lubicz, w Mazowszu. Jeden z nich miał za sobą Zofią Izbińską z Niszczyckiej spłodzoną.

Głębocki herbu *Lubicz*, z ziemi Łomżyńskiej, Antoni syn Grzegorza Głębockiego i Jadwigi z *Jastrzębskich* małżonków. Miał trzech braci rodzonych, Jana czyli Stefana, który został zabitym w kawalerskim stanie, Mikołaja i Wojciecha, który spłodził córkę N. i syna Franciszka. Ten Franciszek w kordonie Rossyjskim osiadł. Rzeczony Antoni Głębocki przybywszy w województwo Rawskie, pojął w roku 1763. za żonę Teresę Jadwigę *de Tournell Służewską* wdowę (mieszkającą w wsi Podlesie zwanej, w województwie Rawkiem, parafji Bielskiej położenie mającej) z którą spłodził dwóch synów: Ignacego Teodora Józefa w r. 1764. i Jakóba Władysława Xawerego, który młodo umarł, a Ignacy pojął za żonę Magdalenę Mareyanę Małgorzatę, Antoniego i Mareyanę z *Malskich* małżonków córkę z Sandomierskiego, z którą spłodził dwie córki, Maryannę Urszulę, Józesę i Katarzynę Mareyanę Lueyą.

Wyż rzeczona urodzona Teresa Jadwiga. *1mo Służewska*, *2do Głębocka* matka rzeczonego Ignacego Głębockiego umarła w roku 1788. na Pradze pod Warszawą. Była ona córką urodz. Bernarda *Simonet de Tournele* i Ludwika z *Rybczyńskich* małżonków. Miała trzy siostry, Magdalenę, Maryannę i Annę, oraz Jana brata. Magdalena była za Janem Piotrem *Beuregard de Belisle* komissarzem Króla Francuzkiego. Maryanna była za Sebastianem *de Bona* pułkownikiem wojska tegoż Króla. Ci mieli syna Sebastyana Wespazjana Felixa w wojsku Francuzkiem oflicyera. Anna była za Kazimierzem Korabit Kotowieckim. Ci oboje umarli w Warszawie, zostawili syna Macieja, który pojął za małżonkę Teresę *Świeszewską*, z którą miał potomstwo. Jan zaś brat był opatem w Lotaryngji, a proboszczem Latowickim dawniej w Polsce. Umarł roku 1795. pochowany w Latowiczu. — *Heraldyka Wielądka*.

Głodowski herbu Dąbrowa, w Dobrzyńskiej ziemi; podobno są i Głotkowsey tegoż herbu.

Głodowski herbu Przegonia, w ziemi Zakroczymskiej.

Głogiński herbu Ostoja, w Wielkiej-Polceze. Mikołaj Głogiński podczaszy Kaliski.

Głogowski herbu Grzymala, w Mazowszu, a potem i na Rusi. Paweł dziekan Płocki o którym *Rojzius in Chi-*

liast. Et tu Głogovi, doctas cui musa per artes ferre dedit sese, rerumque arcana retexit, jakoż mądry to był prałat, jako o nim świadczy nadgrobek jego w Płocku, i pobożny, umarł 1570. Rrzysztof wojski Czerski, z sejmu 1611. do lustracyi naznaczony dóbr królewskich w Prusiech, *Constit. fol. 36.* Zygmunt z Rawskiego województwa poseł na sejm 1623. *Constit. fol. 10.* Mikołaj podczaszy Nowogrodzki, z sejmu 1662. komissarz do pewnej komissyi, *Constit. fol. 15.* Zygmunt cześnik Nowogrodzki, pierwszy podczaszym Buskim został z sejmu *Coronat. Constit. fol. 39.* miał za sobą Dorotę Ubyszownę chorążankę Dobrzyńską, z której córka Nurzyńską, i siedmiu synów. 1. Samuel cześnik Nowogrodzki, pułkownik królewski, stawał w okazyi pod Wiedniem za Jana III. posłował nieraz na sejmach. 2. Antoni stolnik Bełzki, deputat na trybunał koronny z Bełzkiego 1694. ten z Katarzyny Bobowskiej spłodził synów, Zygmunta który żył z Oltarzewską, Samuela stolnika Płockiego, Józefa Scholastyka Przemyskiego, kantora Kamienieckiego, deputata na trybunał koronny 1727. Teodora łowczego Łatyczewskiego, i córkę Maryannę, ta najprzód żyła z Floryanem Miereckim, po nim, z Olszyńskim. 3. Razimierz starosta Grabowiecki. 4. Franciszek starosta Grabowiecki pułkownik Sieniawskiego Hetmana W. R. ten pojął Stadnicką Teresę podstolanę Bełzką, z nią miał dwie córki Annę, i Elżbietę. Mikołaj łowczy Bełzki, ten miał za sobą *1mo voto* Głuszyńską, z której spłodził syna Józefa, miecznika Mściławskiego, który żyje z Olszyńską córką podkomorzego Inflantskiego, ta mu urodziła synów, Simona, i Jana: *2do voto* tenże Mikołaj miał za sobą Wybranowską, z niej synów dwóch, Stanisław Soc. Jesu, i Jan archidyakon Lwowski, kanonik Chełmski, obadwaj temi czasy w Rzymie teologicznemi bawią się naukami; córek trzy, z których jedna dostała się N. Domaradzkiemu. Druga zakonnicą w Bełzie, trzecia jeszcze panną. 6. Jan chorąży Inflantski, tego z Zofji Hoszowskiej syn Razimierz, i córek trzy, Klara, Maryanna i Elżbieta. 7. Stanisław miecznik Płocki, któremu Zieloneczanka powiła synów, Alexandra, i Józefa. Dawniej trochę Stanisław Głogowski miał za sobą Bełżecką, Janusza chorążego Bełzkiego córkę, ale z nią żył bezpotomnie. Któryś z nich był kasztelanem Radomskim roku 1670. jako się podpisał na *pacta conventa* Michała Króla. Mikołaj Głogowski miał za sobą Zofią Mieličką, z tej syn Łukasz i córka Marcyanna Radkowska i Anna Rzymowska.

Krasicki w przypisach utrzymuje że wyżej wspomniany Paweł Głogowski dziekan Płocki nie umarł 1570. roku, jest bowiem list

jego oryginalny w bibliotece Helsbergskiej pisany do Kromera roku 1571. dnia 11. Czerwca. — Także Pawła archidyakona w ówczas Płockiego są listy oryginalne w Manscr. Helsberg. r. 1556. i innych. — W roku 1778. Michał Głogowski cześnik Bełzki. — Jan podsędek Buski. — Antoni chorąży Horodelski. — Dominik kanonik Lwowski. — *Krasicki*.

Głosiński. Bazyli i Jędrzej Głosińscy bracia, dobrze tej ojezynie zasłużeni, w komput rycerstwa Polskiego policzeni przez sejmową konstytucją 1661. *Constit. fol. 64.* gdzie im dobra Bablika i Jaslimanica Rzeczpospolita w zasługach puściła.

Głoskowski herbu Jastrzębiec, w Mazowszu. Jakób Głoskowski podkomorzy Czerski 1525. podpisał dekret przeciwko heretykom: *u Łubieńsk. in Episc. Płocens.* Stanisław w Węgrzech długo zółd prowadził wojenny, na dworach potem królewskich, Augusta, Henryka, Stefana, Zygmunta, lat pięćdziesiąt przepędził, był stolnikiem i wojskim Czerskim, Cześnikiem Warszawskim, umarł w lat 84. w roku 1638. któremu syn Ludwik w Warszawie nadgrobek wystawił. Michał w Płockiem 1674.

Roku 1788. Franciszek Głoskowski vice-regent Łęczycki. — *Krasicki*.

Głoskowski herba Korab. Są w Wielkiej-Polszcze, i na Wołyniu. Głoskowska Jadwiga była za Mareyanem Łochyńskim podwojewodzym Kaliskim, której zmarłej r. 1646. mąż z tym herbem wystawił w Krakowie u OO. Franciszkanów nadgrobek. Maryan z Jadwigi Ramultowny zostawił syna Jana 1701. Stanisław archidyakon Poznański deputat na trybunał koronny 1714. Stefan stolnik Braclawski poseł do Moskwy do umówienia ligi przeciwko Turkom, pierwszy osiadł na Wołyniu, koło roku 1680. syn jego Paweł w zakonie naszym świątobliwie życie zakończył r. 1723. także i stryjeczny ich Jan, obrawszy sobie stan pokory.

Głoskowski herbu Przerowa, w Czerskiej ziemi. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, alem ja slyszal od jednego z tego domu. Maciej Głoskowski wydał do druku, *Zegarek albo pamiątkę o Męce Pańskiej 3. edit. w Królewcu 1714. in 4to.*

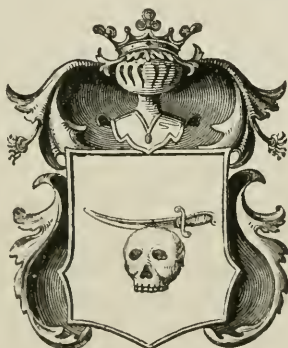
GŁOWA BAWOLA HERB.

Ma być Bawola głowa z rogami czarna, w polu czerwonym, w helmie zaś trzy pióra strusie. Niektórzy miasto

GŁOWA
BAWOLA

HERB.

helmu kładą książęcą mitrę: *to Kojalowicz in MS.* bo Paprocki i Okolski o nim nie wiedzieli. Zkąd by się jednak ten herb wziął, nie namienia. Zażywają go te domy
Bagniewski, — Dowgird, — Siesickie Książęta.

GŁOWA
TRUPIA

HERB.

Tak go opisuje *Okol. tom. 3. fol. 262.* jest głowa trupa, jakby szablą cięta z wierzchu, wpróśt idzie szabla od lewego boku tarczy z rękojeścią złotą, w polu niebieskiem. Nadany ten herb potomkom męznego junaka, który w okazyi bijąc się serdecznie, w głowę raniony, z tego razu umarł. Widział ten herb Okolski w kościele Lubelskim OO. Dominikanów, na nadgrobkku Ewy Pszoncezyny chorążyny Chelmskiej między inszemi herbami czwarty położony. Teraz nie wiem, żeby go kto zażywał.

Głowa herbu Jelita, w Przemyskiej ziemi, Krzysztof Głowa, sekretarz królewski, od senatu naznaczony, do lustracyi dóbr królewskich w województwie Rijowskiem z sejmum Lubelskiego 1569. *Constit. fol. 187.*

Głowacki herbu Prus 1mo, w Krakowskiem województwie. Maecie z Głowaczewie żupnik Krakowski 1496.

podpisał list Jana Albrychta Króla, *u Łask. w Stat. fol. 110.* Marcin pisarz komory królewskiej, mąż uczony. *Paproc.*

Głowczyński. W ziemi Wyszogrodzkiej Felix, podpisał elekcją Władysława IV. Stanisław w Pomorskiem, ale Głowczewski. Stanisław Głowczyński, w zakonie naszym i professorskimi katedrami, i rządem dwóch kolegji Gdańskiego i Sandomierskiego, i pobożnością życia niebo sobie skarbiąc, umarł w Sandomierzu 1722. jest jego *kazanie w druku na Ś. Tadeusza, in fol. Caliss.* pisał i przeciwko Jansenistom, atoli śmierć przeszkodziła, że do druku niepodał. Wydał także *Pańską z Bogiem zabawę 1723. Sendom. to jest sposób Panom, żeby ich akeye były Pańskie,* i Panegiryk *Nova Olympia honoris in campo 1687. in fol. Caliss.*

Głowiński herbu Godziemba, z Głowni na Dobrzyńskiej. Stanisław Głowiński z sejmu 1581. naznaczony w Dobrzyńskiej poboręą. *Constit. f. 395.* Paweł z Głowni dziekan Krakowski, od kapituły swej do Rzymu wysłany, Fryderykowi Królewiczowi od Papieża ekspedycją przywiózł, na biskupstwo Krakowskie 1486. *Starowol. in Episcop. Cracov.* Głowiński kasztelan Rypiński, żona jego Elżbieta Sierakowska, herbu Ogończyk kasztelanka Łędzka. Stanisław sędzia ziemski Wieluński, zmarłemu synowi swemu, nadgrobek postawił w Częstochowie 1655. Podobno są Głowińscy, Gozdawitowie, ale pewności nie mam.

Głowiński herbu Roch 2do, w Rawskim województwie z Głowna. Mikołaja wspominają przywileje katedry Kujawskiej 1277. Jakób z Głowna sędzia Rawski 1436. podpisał pokój Brzeski, *u Łask. w Stut. f. 140.* Syn jego Piotr chorąży Rawski, z Zaleskiej herbu Leszczyce, kasztelana Rozpierskiego siostry, zostawił syna Dymitra, ten Tomasz sędziego Przedeckiego, i Stanisława, który z pisarza grodzkiego, sędzią był Halickim, posłował na sejm 1633. ztamtąd deputatem stanął na trybunał skarbowy, *Constit. fol. 2. i 1667.* deputatem także był na trybunał koronny 1648. *Janson. i 1643.* Fundował w archikatedrze Lwowskiej kantoryą, i dwie kanonie, *Acta Consist. Leopold.* Stanisław synowiec jego, kanonik Lwowski, proboszcz Dąbrowiecki. N. Głowiński kasztelan Rawski. Michał Głowiński, miał za sobą Eufrozynę Słomczankę, herbu Abdank, z tej syn Samuel, kancelarz a potem kustosz i oflicyal Lwowski, proboszcz Sniatyński, i Satanowski, deputat na trybunał koronny 1728. temi zaś czasy biskup Ebroneński suffragan Lwowski, i administrator *sede vacante.* Jan w Rawskim 1632. Jan drugi tamże 1674. Dzierżek Głowiński, pod Wiśniowcem w okazyi z Tatarami,

zginął 1494. *Crom. lib. 30. Biel. fol. 482.* Mateusza z Domaradzkiej córka, była za Nowomiejskim.

Głuchowski herbu Prus 2do w Prusiech. Jan Głuchowski proboszcz Płocki, *Epigrammata jęgo Polskie, na wszystkich Królów Polskich wydrukował Janussovius in Iconibus Principum Poloniae.* Jan Głuchowski 1578. poborca w Chełmińskim województwie. *Constitut. fol. 353.* Waleryana, nadgrobek jęgo w kościele Chełmińskim z tym herbem opowiada, 1605. umarł. Ludwik i Mikołaj 1648. Mikołaj 1697. siostrzeniec Karola Wolfa, starosty Bydgoskiego. Głuchowski miał za sobą córkę Pierzchy. *MS. de Famil. Pruss.* Michał Głuchowski z Elżbiety Kowalskiej spłodził Józefa, Dominika, i Piotra. Głuchowska z Rossowny urodzona, Jana Gołockiego pisarza ziemskiego Chełmińskiego małżonka. N. Głuchowska była za Janem Dąbrowskim, starostą Radzyńskim.

Krasicki w *przypisach* czyni wzmiankę, „iż w manuser. Helsberskich znajduje się list Waleryana Głuchowskiego pisany z *Orzechowa* do Szymona Rudnickiego biskupa Warmińskiego, w którym donosi iż córkę młodszą wydaje za Pawła Bratkowskiego, i akt weselny na 24. Lutego 1609. roku wyznacza w *Szarawie* majątności swojej dziedzicznej: “ — gdy tym czasem *Niesiecki* wyżej, naznacza Waleryanowi śmierć roku 1605. może to powinno być 1608. a w takim razie umarł by przed wydaniem córki za mąż, albo też jest to inny ten Waleryan. —

Głuchowski herbu Radwan, w ziemi Drohickej. Piotr i Kasper 1648. Marcin 1632. w ziemi Warszawskiej, Jan w Wileńskim 1648. Piotr w ziemi Sochaczewskiej, Jan na Wołyniu 1674. Głuchowska była za Brześciańskim. Simon wydał drukiem *Ostatnią postługę, na pogrzebie Anny z Borowskich Mejnartowiczowy podczaszyny Lidzkiej.* N. Głuchowska Walentego Będorskiego małżonka. Anna Pawła Włodka. N. Samuela Lipskiego.

W roku 1778. Dominik Głuchowski podstoli Ołomuniecki. —

Krasicki.

Głuski herbu Ciołek, w województwie Lubelskiem. Jedną ich dzielnicą z Drzewiekiemi. Tomasz Głuski kasztelan Gostyński, z Jadwigi Stamirowskiej łowczanki Sanockiej, zоставił trzech synów, Karola, żyje jeszcze w zakonie naszym, Kazimierza, i Tomasza bezżennie zeszyłych, i córkę Maryannę Angełę, Felicjana Gałęzowskiego, podśędka Lubelskiego małżonkę. Marcin 1705. Mikołaj w zakonie naszym w Sendomierzu teologii ucząc, umarł, 1726. wydał do druku, *Splendor księżyca, Kazan. na pogrzeb. Urszuli z Tarnowskich Wierzbowskiej, starościny Łęczyckiej, in fol. Sendom. 1717.* Franciszek w zakonie naszym.

W roku 1778. Józef Głuski podśędek Lubelski. — Franciszek podwojewodzy Lubelski. — *Krasicki.*

Głuskowski. Księgi grodzkie Ostrzeszowskie w roku 1570. o nich świadczą. Głuskowski miał za sobą Dąbską. Marcin Głuskowski w województwie Płockiem roku 1648.

Głuszyński herbu Łabędz. Są w Rawskim, Sandomierskim, i księstwie Litewskim. Adam i Jan w Sandomierskim 1648. Wojciech w Rawskim, Łukasz i Wojciech w ziemi Nurskiej 1674. Rasper poseł z Smoleńskiego województwa 1648. Karol Dunin Głuszyński, bo się tak wszyscy piszą, kanonik Rujawski, kustosz Łowieki 1694. wymowny prałat. N. była za Mikołajem Głogowskim. Franciszek w zakonie naszym dokonał 1728. Rasper Głuszyński miał córek dwie, jedna z nich Wankowiczowa, druga Gedeona Ołędzkiego, pisarza Wolkowyskiego, małżonka. Synów zaś pięciu. Jan mąż rycerski, jako i drudzy dwaj jego bracia, Jakób i Krzysztof, którzy w okazji pod Basią polegli. Czwarty Łukasz, jedenaście lat niewolą Turecką wytrzymałszy, gdy ztamtąd na wolność wyszedł, pojął Krasnodębską, z niej spłodził syna Antoniego, który z Chrapowicką, kasztelaną Smoleńską żył *sterilis*. Piąty Maleher chorąży Wolkowyski, z Wojekjowny urodzony, komissarzem był z bratem swoim Łukaszem, do podziału dóbr niektórych na wygnańców, *Const.* 1670. *fol.* 9. złączył się był dożywotnie z Szemiotowną, podstolanką Połocką, z tej zostawił córek dwie, Elżbietę 1mo za Chlusowiczem łowczym Orszańskim, 2do za Alexandrem Głębockim, stolnikiem i podstarościm Lidzkim, poręcznikiem pod Petehorską chorągwią, ta *sterilis* zesła. Teodorę 1mo za Albrychtem Cedrowskim, stolnikiem Sochaczewskim, z nim miała syna Stefana, kapitana królewskiego, który z Bielewiczowny ma syna Xawiera, i córek dwie, jedna Rymszyua, skarbnikowa Mozyrska, druga Bochomolcowa stolnikowa Witebska, 2do za Czarnym Zawiszą herbu Jelita, podstolim Mińskim, poręcznikiem Petehorskim, synów tegoż Melehiora było czterech, pierwszy Piotr, poręcznik Petehorski, żona jego Helena z Zawierza, Stetkiewiczowna *sterilis*, druga Hołubowna, której córka Anna Łukaszowi Sadowskiemu, cześnikowi Brześciańskiemu zaślubiona. Drugi Jacek poręcznik Petehorski, trzeci Stanisław, obadwa bezpotomnie zesli. Czwarty Michał, podstoli Wolkowyski, miał za sobą Bartoszowiczownę, z tą syna Jozafata, i córek dwie. Konstantyn chorąży Smoleński. Krzysztof Stanisław Soc. Jesu, podał do druku, *Raj duszy Chrześcijańskiej zbawionych rozkoszy pełny: który z Łacińsk. przetłóm. Caliss.* 1678. *in 8vo.* Bernard podstoli Nowogrodzki 1658. N. cześnik Sochaczewski, żona jego Anna Oraczewska 1710.

W roku 1778. w Księstwie Litewskiem Mateusz Głuszyński sędzia grodzki Lidzki. — *Krasicki*.

Gnatowski herbu Łada, w ziemi Ciecchanowskiej. Adam Gnatowski 1632. Wojeicich miał za sobą Małgorzatę Brodowską, herbu Łada. Jan Gnatowski żona jego Boruchowska, dziedziczka na Ruichyninie, z tej dwie córki, Jadwiga żyła z Janem Zarębą, Izabella z Wolskim, i synów dwóch, Ludwik pleban Nulowski, i Jakób, którego syn Firmian, i córka Helena Trębieka. *Wawrzeńca* jest w druku, *Oratio panegyrica pro felici Regis in Moschovium expeditione, Cracov. 1633. in 4to.*

W roku 1778. Błażej Gnatowski żupnik Zakroczymski. — Michał vice-regent Rijowski. — *Krasicki*.

Gniady herbu Ostoja. Jędrzej Gniady opat Tyniecki, i zakonnością i rządem swoich zalecony, umarł 1542. *Szczygiel. in Tyniec. fol. 98.* Piotr marszałek dworu, u Fryderyka kardynała Królewicza. *Ibidem fol. 96.*

Gniazdowski herbu Korab, w Sieradzkim województwie. Jan Chryzostom Gniazdowski, pamiętny w Polsce kawaler, dobyciem Poznania, i innemi zwycięstwami.

Gniazdowski herbu Wczele, w Wielkiej-Polszcze. Jan Gniazdowski, biskup Teodozyeński, suffragan Gnieźnieński, opat Mogilski, poseł do Rudolfa Cesarza, od stanów Rzeczypospolitej, o szczęśliwej elekcyi na tron Polski Zygmunta III. kaplicę w Gnieźnie restaurował i uposażył, kędy po wielu pracach, dla kościoła Bożego, i ojezyny podjętych, po śmierci złożony. *Starowol. in Monum.* Michał brat jego mąż od młodości rycerski.

Gniewek herbu Gierald, w Krakowskim województwie. Dom starodawny, pisali się z Kończysk, z których był Stanisław Gniewek, podstarości Ojcowski, synów dwóch zostawił, Łukasza i Piotra. Łukasz miał za sobą Zuzannę Łasińską herbu Abdank, umarł bezpotomnie: Piotr w Wielkiej-Polszcze ożenił się, ale i ten potomstwa nie miał. Siostry ich, jedna była za Jakóbem Dobrocieskim, drugie Pannami zakonnemi w klasztorze: z których Anna była księżną klasztoru Ś. Jędrzeja w Krakowie 1625. *Baranowski*.

Gniewiecki herbu Poraj. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, ja się tylko dorozumiewam, że się tym herbem pieczętują, bo się z Bużenina piszą. Gniewiecka z Bużenina, żona Stanisława Stokowskiego, herbu Jelita. *Pa-proc. o herb. fol. 203.*

Gniewiewski herbu Prus Imo, w Ciecchanowskiej ziemi.

Gniewiński. Franciszek Gniewiński, z powiatu Grodzieńskiego, podpisał elekcyą Jana III.

Gniewkowski, w Wielkiej-Polszcze. Anna Gniewkowska, Stanisława Skalawskiego małżonka.

W roku 1755. Józef Gniewkowski skarbnik Bydgoski. — Kazimierz sędzia pograniczny od Porty województwa Braclawskiego. — *Krasicki*.

Gniewosz herbu Kościusza. Ci się piszą z Dalewie, z kąd *Okolski* Dalewickich Kościuszów kładzie, co miał mówić, Gniewoszów z Dalewie, w Sandomierskiem województwie. Gniewosz podkomorzy Krakowski 1403. O nim *Nakiel. Miech. fol.* 264. z *Długosza* taką rzecz pisze. Sprzyjał on Gwillelmowi książęciu Austryi, i tak go w łaskę Jadwigi Królowej Infantki Polskiej, jako i na tron przeciwko Jagiellonowi forytował. O czym *Kromer i Biel. fol.* 269. Gdy potem Gwillelm z Królestwa tego za granicę ustąpił, przy Gniewoszu wszystek sprzęt swój bogaty, klejnoty i pieniądze zostawił: z tych tedy, jako i z swojej fortuny własnej, znaczny skarb zebrał, umierając, dwóch synów niedorosłych jeszcze zostawując: gdy ani tym przez niebezpieczność lat, ani żonie, że się obawiał, żeby po jego śmierci, ponowiwszy śluby małżeńskie z inszym, dzieci jego ze wszystkiego niewyzuła, ani krewnym swoim niemógł poufać; skarb ten wszystek w klasztorze Ś. Katarzyny, przy Krakowie, złożył u Przełożonego tego miejsca; tak że o tem nikt niewiedział, tylko jedna służebna Panienska, której i klucze od depozytu oddał, z tą przestrogą, aby ich była nikomu nie oddawała, tylko młodszemu synowi Janowi, skoroby do lat słusznych przyszedł: (bo drugi syn jego starszy pewnych czasów na szaleństwo zapadał, jako *Długosz* świadczy; który obudwu tych braci znał bardzo dobrze.) Po śmierci podkomorzego, długi czas przeszedł, że nikt o pomienionym depozycie rekwiżycyi nie czynił, dla tego starszy miejsce tamtego, do pozostałej wdowy idzie, pyta się, czy albo ona, albo mąż jej nie złożył czego w swoim klasztorze, ta o niczem przedtem nie wiedząc, odpowiada, że m praw i ja, ani mąż mój, żadnego skarbu kościołowi niepowierzał. Starszy rozumiejąc, że już nikt, o tym depozycie niewiedział, skrzynie otworzył, pieniądze zabrał, na fabrykę tak kościoła, jako i klasztora swego obrócił. Tym czasem gdy dorósł lat syn Jan; Panna mu od skarbu klucze oddaje, o ojcowskim upewnia depozycie: upominał się go wprawdzie dziecko, atoli starszy, gdy mu wszystek proceder tej sprawy powiedział, i to co się z tego skarbu na chwałę Boską wystawiło, pokazał; widząc młody suksessor, że niepodobna było, tak wielkiej summy nazad od klasztora

pomienionego windykować, od pretensyi swoich ustąpił. Tenże Gniewosz podkomorzy Krakowski, na potrzebę Grunwaldzką, wystawił swoją chorągiew, z Polaków i Czechów służebnych. *Biel. fol. 296.* Pisali się potem ci Gniewoszowie z Wnorowa. Z tych był Paweł sędzia grodzki Sandomierski, z Zofji Bronickiej, herbu Sępowron, *Paproc. in Stromat.* zostawił potomstwo, między którem, Izabella poszła za Jana Łasińskiego, herbu Abdank, zmarła 1625. Jan miał za sobą Elżbietę Przeclawską, wdowę, z domu Gosławską, oboje bez potomstwa zeszedli. Piotr miał za sobą Annę Grodecką, która wprzód była za Jędrzejem Rmitą, a po śmierci Piotra 1623. za Alexandrem Przyłęckim synem Joachima. Jan miał za sobą Annę Gostyńską, z tą zostawił potomstwo, synów trzech; z tych jeden w Moskwie będąc pojmany 1633. zginął, ciężkimi mękami zamordowany. Jakób drugi młodo umarł 1634. Piotr trzeci, i córka trzy, zostawali na opiece Jędrzeja z Wnorowa Gniewosza, łowczego koronnego, starosty Zawichojskiego, tak go podpisanego czytamy na elekey Jana Kazimierza Króla.

W Kronikarzach Polskich obszernie wypisane są sprawy Gniewosza podkomorzego Krakowskiego — osławienie Królowej Jadwigi małżonki Jagiella — usprawiedliwienie onej — i kara Gniewosza. W roku 1778. Tadeusz Gniewosz regent grodzki Sanocki. — *Krasicki.*

Gniewosz herbu Rawicz. Ci się piszą z Olexowa. Stanisław Gniewosz, z Magierowny herbu Szeliga, splodził synów trzech. Z tych pierwszy Cherubin, w Wołoszech pod Bukowiną 1497. poległ, o czem *Biel. fol. 486.* ale i potomstwo jego ustało. Daniel drugi, zostawił syna Stanisława, którego z trzech żon, liczne potomstwo zostało. Gabryel trzeci, ten się z Olexowa pisał, pojął w małżeństwo Tarłównę, Stanisława Tarła ochmistrza Królowy Elżbiety, córkę; która mu powiła czterech synów; z tych Jędrzej pierwszy, dziedzic na Sarnowie, w różnych ekspedycjach mężstwem wsławiony, osobliwie pod Obertynem z Mieleckim, z Fałecą dwóch synów zostawił: Stanisława, który na dworze Królowy Katarzyny długi czas strawiwszy, tamże życia tego dokonał: i Adryana, który młodo świat ten pożegnał, w Sieciechowie pogrzebiony: siostry ich, Barbara Kochanowska, i Anna Lasocka. Jan drugi syn Gabryela dziedzic na Smogorzewie, rotmistrz Króla Stefana, tego za swoje krwawe w Moskwie, i pod Gdańskiem ekspedycye, jest wysługa w tym domu od Królów nadana, jego z Czerny synów dwóch było, Paweł i Jan, ludzie rycerscy. Mikołaj trzeci syn Gabryela, Zieleńska herbu Ciołek, dwóch mu synów powiła, Balcera dworzanią

i sekretarza królewskiego, męża walecznego, który własnym kosztem okryte roty wystawiał, na nieprzyjaciół tej ojezyny: miał za sobą księżniczkę Czartoryską, pozostałą wdowę po kniaziu Sumińskim, jako pisze *Okol.* ale z nią żył bezpotomnie, i Jana starostę Latowickiego, jest o nim wzmianka, w konstytucyach 1591. *fol.* 633. i 1595. *fol.* 677. kędy go do zapłaty wojsku kwarcianemu deputowano: był to wielki tamtego wieku kawaler, tak dalece, że o nim mawiał Stefan Batory Król Polski, gdyby mi pojedyńkiem przyszło certować o Królestwo, nie kogo inszego bym na tę funkeyą zażył, tylko Jana Gniewosza, i nie dziw: bo go był doznał Stefan, i jego męztwa, kiedy jeszcze młodszym będąc, na dworze Jana Węgierskiego Króla, jak z Turkami na barcu mężnie sobie poczynał, i zwycięzcą ztamąd zawsze odchodził, dla tego też na tronie Polskim osiadłszy, rotmistrzem go swoim uczynił i pułkownikiem, pod Moskiewską ekspedycją: kiedy mu mówiono, aby był na syna starostwo Latowickie wyjednał u Króla, rzekł, *Dobra Rzeczypospolitej są dla dobrze zasłużonych ojezynie, nie dla żaków, ani dla białychgłów, dla tego, miałbym w tem sumienie, gdybym to uczynił:* z Ewy Branickiej zostawił córkę Ewę, wojewodzinę Podlaską, z drugiej żony Drohojewskiej córek dwie, Męcińską, i Elżbietę Krzywezycką, i synów trzech: Tomasza który młodo umarł, Krzysztofa który pod Oryninem mężnie stawał, a potem pod Chocimem życie swoje z krwią oraz dla ojezyny wylał, i Mikołaja starostę Radomskiego, nadwornej królewskiej chorągwi porucznika, przez lat trzydzieści rotmistrzował w różnych okazjach, pod Chocim osobliwie, dokąd się tak był wyprawil, że Władysław Król wicz przystojniejszego pod swoją chorągiew niewidząc towarzystwa, u niego, żeby mu swoich ustąpił, uprosił; atoli on usarskiej swej ustąpiwszy chorągwi, na kosaeką się w samem ciągnięciu zdobył. Na Zborowskiej także lubo w podeszłym wieku, tak się jednak mężnie stawił; że go Król Jan Razimierz Salvatorem zdrowia swego nazwał, co mu i sejmik Opatowski, dziękując mu za jego odwagi, przyznał, umarł 1650. N. Gniewosz bodaj nie ten Krzysztof, co pod Chocimem zginął, miał za sobą Annę Ossolińską, z której synowie Mikołaj i Jan. Z tych Jan Gniewosz chorąży Lubelski, miał za sobą Maryą Broniewską herbu Lewart, córka jego jedna Zofia, zmówiona z Piotrem Brzechłłą: a potem z Marcinem Dębiekim, podkomorzym Sandomierskim, brat jej rodzony Mikołaj, w zakonie naszym życie swoje zakończył w Łucku 1711. lat pięćdziesiąt i jeden, w nim świątobliwie przeżywszy: napisał był tom duży, komentarz na *librum Machabaeorum*, atoli gdy

rezydeneya Krasnostawska zgorzała, i ten w ogniu spłonął, trzydzieści tysięcy collegio Krakowskiemu u Ś. Piotra zapisał, na missyach wojskowych, i kaznodziejstwie, sił i zdrowia przytarłszy. Mikołaj Albrycht Gniewosz, biskup Kujawski, drugi syn z Ossolińskiej, z opactwa Pokrzywnickiego, i kanonji Krakowskiej, na tę katedrę wstąpił, na której umarł 1654. posłem jeździł w różnych legacyach. Jan kasztelan Czechowski, podpisał elekcją Jana III. tenże, czy inшы kasztelan Zawichojski, miał za sobą Antoninę córkę Stanisława Fredra, kasztelana Czerniechowskiego. Gniewoszowna była za Fredrem Jędrzejem, starostą Krosnińskim. Jędrzej Gniewosz miał za sobą Podlodowską, pozostałą wdowę po Odrzywolskim. *Paproc. o herb. fol. 125.* Piotr podwojewodzy Kaliski 1618. *Constit.* Katarzyna była za Doleckim. N. podkomorzy Sandomierski, marszałkował w trybunale koronnym, za Króla Jana, córka jego była za Morsztynem wojewodą Inflantskim.

Gniewski herbu Zgraja. *Długosz in lib. Benefic. u Nakiel. w Miechow. fol. 108.* wspominają Stanisława Gniewskiego tego herbu, dziedzica na Klonowie pod Skarzeszowem koło roku 1448.

Gniński herbu Trach. Ottona Tracha, trzech się synów z Bojanowskiej zostało. Jan *sterilis*, Wawrzeńce, i Stanisław; z tych ostatni, dwóch synów spłodził, Jana i Piotra; od Piotra poszli Zelęccy; od Jana dziedzica na Glinie, Gnińscy; Piekarska albowiem herbu Leszczyc, czterech mu synów powiła, Wawrzeńca, Piotra, Kaspra, i Wojciecha. Z tych Piotr, pisarz grodzki Kościański, miał synów dwóch; Macieja, który pojął Przetocką, i Wawrzeńca, który Dąbrowską, z niej synowie Stanisław i Maciej. Kasper podstarości Bydgoski, brat Piotra pisarza. Wojciech trzeci ich brat, pięciu synów zostawił. 1. Jana kanonika i kustosa Poznańskiego, wypisał jego nadgrobek, z katedry Poznańskiej, *Starowol. in Monum.* 2. Stanisława, 3. Wojciecha męża rycerskiego, u Stefana Batorego w wielkich był respektach, umarł starostą Osieckim, z Sobańskiej syna Jana spłodziwszy, po którym z Grzymalanki były dwie córki. 4. Kaspra, ten z Doroty Woźnickiej, miał syna Jana biskupa Enneńskiego, suffragana i archidyakona Poznańskiego 1625. i administratora *sede vacante* tego biskupstwa, a przedtem był kanonikiem Gnieźnieńskim, Warszawskim, i administratorem opactwa Lubieńskiego. 5. Jakóba, ten z Barbary Kreskiej Dziembowskiej herbu Pomian, spłodził synów czterech, Samuela walecznego męża, w Moskwie z Zygmuntem III. i przeciwko Tatarom, chwali jego ku Bogu pobożność *Okolski*, kiędy

wkorzenioną w ten dom herezyą, odrzuciwszy, kościoły wszystkie w dobrach swoich dziedzicznych katolikom oddał, szpitale nadrujnowane restaurował, i prowentów przyczynił: złączył się był z Anną Buczkowską herbu Bogorya, z której syn Jan, tylko po sobie jedną córkę zostawił. Wojeiecha kantora, i kanonika Poznańskiego, proboszcza Roźmińskiego, Grodzkiego i Zwoleńskiego, administratora biskupstwa Rujawskiego. Jerzego, którego z Ratarzyny Mierzeńskiej, łowczanki Poznańskiej synowie dwaj, Razimierz i Stanisław. Stanisława, tego z Cieleckiej, podsędkowny ziemskiej Poznańskiej czterech synów; Jan, Ignacy, Wojeiech, i Stanisław, niewiem czy nie ten Stanisław, miał za sobą Annę Boszkowską herbu Warnia. Córka zaś z Cieleckiej, była za Proskim.

Jan podkanclerzy koronny, syn Stanisława z Cieleckiej, z posłami jeżdżąc do Franeyi, po Ludwikę Maryą Gonzagę, Władysława IV. małżonkę, na pięknym i wspaniałym koniu wjechawszy do Paryża, gdy przed Królową stanął, koń i z nim oraz na kolana upadł, witając i adorując Panią swoją; w roku 1653. starostą już Gnieznienskim będąc, posłował na sejm, *Constitut. fol. 8.* także i 1662. już podkomorzy Pomorski, starosta Nakielski i Gnieznieński, regent kancelaryi koronnej, zkąd komissarzem naznaczoney na trybunał Radomski, *Constit. fol. 5.* Marszałkował w izbie poselskiej dwa razy; raz 1659. drugi raz 1664. Wziął potem w nadgrode zasług swoich podskarbstwo nadworne koronne, z tego postąpił na województwo Chelmińskie, jako o nim świadczy *Konstytucya 1676. fol. 27.* gdy albowiem Rnyszyn i Goniądz z innemi dobrami do tego należącemi wykupił, wyliczywszy summy, pięćkroć stotysięcy pięćdziesiąt i trzy tysiące, a z tej summy darował Rzeczypospolitej stotysięcy; ojczyzna, zawdzięczając mu ten ku sobie affekt, jemu i successorom jego puściła te dobra, aż do ósmej generacyi, po której, znowu do królewskiej dyspozyeyi należeć miały. Z tymże tytułem, dawszy już przedtem wielkie swej dzielności dowody, w różnych legacyach, do Danji, Szweeyi, Elektora Brandeburskiego, do Brunświku; extraordinaryjnym posłem do Moskwy wysłany, a ztamtąd powróciwszy, wkrótce do Machometa IV. Cara Tureckiego, zkąd aż we dwie lecie powrócił, z wielką imienia swego chwałą; jakoż swego czasu, i mowca i statysta między pierwszemi kwitnął; pod Zborowem gdy Król Jan był ściśniony, wysłany do Chana Tatarskiego, pokój zawarł. W trybunale koronnym, dwa razy marszałkiem prezydował. Po śmierci potem żony swojej, stan duchowny sobie obrawszy, województwo spuściwszy, pieczęć mniejszą koronną trzymał. Jan III. na fortunnej zawsze jego radzie

polegając, wziął go z sobą na Wiedeńską ekspedycyą, na którą on swoim kosztem, chorągiew usarską okrytą wystawił: po szczęśliwie otrzymanej wiktoryi, Król go wysłał do Leopolda Cesarza, z powinszowaniem tego zwycięstwa; miał za sobą Dorotę Jaskolską herbu Leszczyce, z tej dwie córki zostawił, jedna z nich Konstancya Dorota, księżną rządziła klasztor Ołobocki zakonu Cystereyeńskiego, który wielkim nakładem, wiele z fundamentu struktur wyprowadziwszy, ze wszystkim wymurowała i zakończyła 1696. Druga Anna, Marcina Zamojskiego, podskarbiego koronnego małżonka: Pani wspaniałego animuszu i pięknego rozsądku; na domy Boskie i ubóstwo szczodrobliva, szczególniejsię zaś łaską jej zakon nasz szczyti; po śmierci 1704. w Krakowie w kościele Ś. Barbary złożona, synów także dwóch: Jan Chryzostom, i Jan drugi.

Jan Chryzostom biskup Ramieniecki, referendarz koronny, opat Wągrowiecki, gdzie kościół swoim nakładem ozdobił, po Chocimskiej wiktoryi, do Klemensa Papieża jeździł, z tą o pobitych Turkach wesołą nowiną, zszedł z tego świata 1715.

Jan wojewoda Pomorski, Grodecki, Knyszyński starosta, syn drugi Jana podkanclerzego koronnego, był wprzód wojewodą Czerniechowskim, z tego krzesła postąpił na Braclawskie, wziął potem Pomorskie, na którym umarł 1703. miał za sobą Teresę, Jana Potockiego herbu Pilawa, wojewody Braclawskiego córkę, ale z nią żył bezpotomnie. Trzeci brat ich Władysław starosta Grodecki 1680. i Radzyński, córka jego dostała się w małżeństwo Piotrowi Czapskiemu, wojewodzie Pomorskiemu. Ignacy Bernard opat Koronowski, ten w Rzymie będąc, od Alexandra VII. Papieża *Prothonotarius Apostolicus*, od Klemensa IX. *Laureatus Juris utriusque Doctor*, od Innocentego XI. *Praelatus domesticus et utriusque signaturae Referendarius* uczyniony, kanonikom Poznańskim uprosił u stolicy apostolskiej, rokiety: trzech Królów Polskich sekretarz, to jest Jana Kazimierza, Michała, i Jana III. Osieckim był najprzód proboszczem, dalej kanonikiem Poznańskim, i sekretarz legacyi z księżciem Radziwiłem do Rzymu, po jego zejściu w Padwie, z rozkazu Jana III. kończąc to poselstwo, wszystko szczęśliwie u Innocentego Papieża otrzymał. *Sidus infulatum*, był to brat stryjeczny biskupa Ramienieckiego. Samuel na opactwo Koronowskie konsekrowany 1706. a podobno zaraz po śmierci Ignacego.

Gnoiński herbu Warnia, w Sandomierskiem województwie: przedtem się kiedyś, jako *Paprocki* pisze, zwali

Nosalami. Żegota z Gnojna, burgrabia zamku Krakowskiego 1401. podpisał list *inter praesentes u Nakiel. u Miechow. fol. 369.* Mikołaja Gnoińskiego kapłana, wspomina *Kromer* pod rokiem 1456. Jana Gnoińskiego męża walecznego syn Przeclaw, starosta Nowomiejski, ośmiu synów zostawił.

1. Mikołaj hetman nadworny, w okazyi pod Bukowiną wzięty był w niewolę, spłodził dwu synów, Stanisława i Jakóba: Stanisław był podstarościm Nowomiejskim, od którego został się syn Jan, i córka Barbara Straszowa; od Jakóba także był z Secyguiewskiej syn Jan, i jego potomstwo.
2. Lempart oboźny koronny, mąż sławny, miał synów dwóch, Lenarta i Jędrzeja, który z Bobolanką zostawił potomstwo.
3. Lenard rotmistrz sławny, w szykowaniu obozów niepospolitej umiejętności, dla której Ludwik Król Węgierski, z Polski go do Węgier przeciągnął, stanął we dwa tysiące ludzi, których z sobą z Polski sprowadził, pod Mochaczem przeciwko Solimanowi; tam widząc daleko większą potencją Turków, niżeli jej Węgierskie siły wystarczyć mogły, radził Królowi Ludwikowi, żeby było wojsko całe Węgierskie, od natarczywości Tureckiej, wozami zewsząd zasłonić: czego że nie chciał słuchać Ludwik, i siebie, i wojsko zgubił: zginął także i ten przeznaczony mąż, głowę jego odciętą, do Konstantynopola zaniesiono 1526. *Biel. f. 558. Vapovius Istvan-sius lib. 8. Brodericus Cancellarius Ungariae in descript. clad. Mohac. i insi historycy. Lorencowicz w kazaniach swoich na Niedzielę trzecią po trzech Królach pisze, ale znać jak omylnie.* Przeclaw prawi, stolnik Ludwika Króla Węgierskiego, w wielu okazyach doświadczonego mężstwa, w tej batalji, gdzie Ludwik Król Węgierski zginął, pojmany z drugimi, i w Konstantynopolu do wieży wtrącony, melancholią swoją, wesołemi i naboźnemi piosnkami rozrywał, słyszał to jeden z Baszów nimo przechodząc, i niemogąc się od podziwienia pojąć, Carowi Tureckiemu doniósł, ten wszystkich więźniów Polskich, gdy przed się stawić kazal, pytał się, zkądby taka im w niewoli wesołość przypadła? odpowiada imieniem wszystkich Gnoiński: Z ręki prawi Boskich, tak szczęście, jako i nieszczęście nasze, równym umysłem, to jest mile przyjmujemy: i cokolwiek on o nas postanowi, to za najlepsze sądziemy: śmierci się nie lękamy, bośmy jej w tak wielu kampaniach, jako żołnierze szukali. Ucieszony tą odpowiedzią ich, Turczyn, z niewoli do ojczyzny wolnych puścił.
4. Przeclaw miał synów ośmiu, z tych Jan zszedł *sterilis.* Stanisław dwóch synów zostawił, Adama, który z Oraczewską żył bezpotomnie, i Krzysztofa męża sławnego w Węgrzech, ten nie mając tylko trzydzieści i sześć

koni; czterysta hajduków pojął, podpisał ustawy zjazdu Pokrzywnickiego 1587. *Constit. fol. 427.* Chwali go, i Przecław, *Orichov. in Paneg. Nupt. 1553.* synowie jego, Krzysztof i drudzy trzej, albo bezzennic, albo bezpotomnie pomarli: z córek zaś jego Jadwiga była za Janem Sienińskim, kasztelanem Żarnowskim, a potem Lwowskim, Barbara za Chyckim. Jędrzej starosta Nowomiejski, burgrabia Krakowski, potomstwa nie zostawił. Przecław starosta Wysocki, którego trzech synów, Piotr podkomorzy Mielnicki, w Litwie potomstwo rozmnożył, które i podziśdzień tamże kwitnie: bo Piotr skarbnik Wolkowyski, z województwem Mścisławskim, podpisał elekeją Jana III. za księcia Bogusława Radziwiła dany był w zakład Tatarom, kędy przez kilka lat w niewoli zostawał, iż nikt zastawy nie okupował; brat jego, Jan, drugi Stanisław, a potem Justynus w zakonie Raznodziej-skim wydał do druku *Armaturam fortium.* Krzysztof trukezaszy Króla Augusta. Przecław dworzanin tegoż; Mikołaj szósty syn Przecławów bezpotomny, Piotr siódmy, Zygmunt ósmy. Piotra Gnoińskiego męża rycerskiego, który na wojnach Turckich, Tatarskich, Szwedzkich, Wołoskich, w Polszeze i Węgrzech mężnie stawając, nakoniec od Kozaków w okazyi, kulą z samopalu postrzelony poległ, pochowany w Chmielniku, wypisał nadgrobek *Starow. in Monum.* Wojciech sędzia wojskowy, pod Roniecpolskim hetmanem 1632. Jan naj-przód podsędek Sandomierski, potem sędzia ziemski, posłował na różne sejmy, *Constitut. 1627. fol. 5. i 1633. fol. 45. i 1647. fol. 13.* Jędrzej 1648. Są i w Ciechanowskiej ziemi Gnoińscy, jako to Jakób 1632. Stanisław miecznik ziemi Nurskiej 1705. Michał w zakonie naszym, świątobliwe życie zakończył w Sandomierzu 1714. Justyna Gnoińska była za Stefanem Dąbrowskim, skarbnikiem Halickim. Anna za Alexandrem Frykaczem, sędzią Krzemienieckim. Są Gnoińscy i na Wołyniu, z tych Aloizy Gnoiński, w zakonie naszym, stan pokory sobie obrawszy; żyje.

W roku 1778. Świętosław Gnoiński vice-regent Sieradzki. — *Krasicki.*

Dziś znajduje się ta familia dość liczna w Krakowskim, gdzie i dobra posiadają. —

Gnojnicki. Jerzy Gnojnicki w województwie Trockiem, 1632. podpisał *pacta conventa* Władysława IV.

Gockowski herbu Prawdzic. Krzysztof Gockowski, z województwem Malborskiem podpisał elekeją Jana Kazimierza Króla. N. Gockowska siostra Antoniego i Józefa Gockowskich, była za Mikołajem Lutomskim. Są także na Ukrainie.

Goelowski Tomasz na Goelach, sędzia ziemski Nurski, podpisał elekcyą Jana III. i Jakób Piotr pisarz grodzki Poznański, a potem kasztelan Przemęcki, miał za sobą Elżbietę Mycielską, fundatorkę OO. Reformatów w Poznaniu, z którą żyjąc bezpotomnie dziedzictwo swoje Barcin miasteczko, i z przyległościami darował Szygowskiemu, różne zapisy poczyniwszy na dobre uczynki.

Goczalkowski herbu *Nowina*, w Wielkiej-Polszcze. Katarzyna Goczalkowska ksieni Opawska 1630. *Gold. Bractwo*. Druga była za Franciszkiem Boroskim herbu Ogończyk, atoli *MS. o Familiach Pruskich*, Goczalkowskiem co się w Prusiech znajdują herb Prawdzie przypisuje. Jan w zakonie narzym tych czasów. N. Goczalkowski miał za sobą Malezewską, synowicę Wojciecha, sędziego ziemskiego Poznańskiego.

Goczanowski herbu *Śtepowron*, w Kujawskim województwie, Maryanna Goczanowska tego herbu, była za Razimierzem Obrębskim, sędzią kapturowym Nakielskim 1697.

Godaczewski herbu *Gozdawa*. Jakób komornik ziemi Zakroczymskiej 1632. N. Gadaczewski towarzysz pod usarską chorągwią pod Stareczem, w okazji z kozakami raniony 1638. *Okol. Dyariusz, Cuda Grodzieńskie wspominają ich fol. 72*. Stanisław cześnik Grodzieński 1700. N. Godaczewski sędzia Połocki, miał za sobą Zofią Chelehowską.

Godebski herbu *Godziemba*, w Litwie, Godebski komornik Króla Stefana Batorego. Bazyli starosta Bielski 1632. w województwie Podlaskiem. Samuel cześnik Piński, potem Podstoli. Filon sędzia ziemski Piński, synowie jego Jan i Bogusław. Jędrzej stolnik Piński 1674. syn jego Franciszek. Bazyli sędzia ziemski Piński, syn jego posłował na konwokacyą 1696. Marcin Soc. Jesu rektor Piński, potem vice- rektor akademji Wileńskiej, umarł rektorem nowieyatu Wileńskiego 1709. N. zakonnik Ś. Franciszka. Teofil władyka Piński, temi czasy Włodzimirski. Piotr Stanisław najprzód sędzia ziemski Piński, i poseł na konwokacyą 1696. potem chorąży i pułkownik powiatu Pińskiego 1704. syn jego Józef.

W roku 1778. Bazyli Godebski wojski Piński. — *Irasicki*.

Godlewski herbu *Gozdawa*, Stanisław Godlewski na dworze Bolesława ksiąźęcia Mazowieckiego, w roku 1450. zasłużony, otrzymał od niego przywilej na włok 40. Tego domu Godlewscy, są i w Litwie, i w Wielkiej-Polszcze, którzy się z ziemi Nurskiej powynosili, i tam poosiadali. Jan i Kasper w Nurskiej ziemi podpisali elekcyą Władysława IV. Stanisław cześnik ziemi Nurskiej, chorąży chorągwi Petyhorskiej w Litwie, Połubińskiego marszałka Litewskiego 1598.

pojął Czyżewską dziedziczkę w ziemi Nurskiej: z tej syn Adam z Czyżewa skarbnik Nurski 1632. z Dorotą Sobolewską spłodził trzech synów. 1. Walentyn sędzia ziemski Nurski, poseł tejże ziemi 1648. z Joanny Wierzbickiej synów jego dwóch było, Stanisław regent koronny, i starosta Nurski, posłował na sejm 1686. częsta i inszych lat o nim wzmianka w konstytucyach koronnych: człowiek wielkiej experyencyi, i Janowi III. z przymiotow osobliwszych miły, był wprzód podstolim Nurskim, z sejmu 1683. komissarzem do dystrybuty hiberny, umarł kasztelanem Podlaskim w roku 1704. lubom ei ja go, między temi kasztelanami, w pierwszym tomie opuścił: pojął był w dożywotnią ligę, Teresę Roztworowską, chorążankę Liwską, z Stadnickiej urodzoną, wszakże nie było potomstwa. Razimierz archidyakon Łucki, a potem suffragan Chelmski, S. T. D. deputał kilka razy na trybunał koronny, zszedł z tego świata 1698. Druga tegoż Walentego sędziego małżonka była, Joanna Kuczyńska łowczanka Drohicka, z tej syn jego Jan, najprzód starosta, a potem podkomorzy Nurski, umarł *caelebs* 1716. 26. lat na rycerskiej służbie odprawiwszy, a resztę, życia na komissyach, poselstwach na różne sejmy, osobliwie 1669. i 1697. strawiwszy. Siostra jego Jadwiga Tomasz Ciecierskiego, stolnika Drohickiego małżonka, z której potomstwo, Baler Ciecierski stolnik Drohicki, Ratarzyna Niemierzyna, chorążyna Nurska, i Franciszka Kuczevska. 2. Syn Adama Jakób skarbnik Nurski, temu Maryanna Suchodolska, miecznikowna Podlaska dwóch synów powiła, Wiktoryna łowczego Nurskiego, złączył się dożywotnie z Anną Petrykowską, podkomorzanką Warszawską, i Krzysztofa starostę Nurskiego, deputata na trybunał koronny 1716. posła kilka razy na różne sejmy, skolligowawszy się z Julią Oborską, podkomorzanką Liwską, którą Cieszkowska urodziła, spłodził dwóch synów, Marka Dyonizego, i Karola. 3. Stanisław podezaszy Nurski, tego z Zofji Oborskiej czterech było synów, Zygmunt stolnik Łomżyński, syn jego z Ludowiki Brzoszczanki, Konstanty. Jan Miecznik Nurski. Wojciech miecznik Nurski, z Anny Ossolińskiej chorążanki Mielnickiej, synowie jego dwaj, Antoni i Józef. Sebastyan proboszcz Mielnicki. Do tychże należą, Marcin komornik Nurski, Jędrzej miecznik Liwski, żona jego Pigłowska, z Gąsowskiej urodzona. Jerzy czy Krzysztof chorąży Czerniechowski r. 1686. pod usarskim znakiem królewskim, chorągiew nosił. Hippolit rektor i fundator *Collegium Lomzensis Soc. Jesu* umarł 1718. Norbert w Wileńskim województwie, ma za sobą Broniszownę, rotmistrz w wojsku Litewskim. Alexander kustosz Rijowski, proboszcz Brański,

umarł 1721. wieku swego 86. kościół w Brańsku wystawiszy. Tomasz pisarz ziemski Nurski 1648. Tomasz drugi pisarz Łomżyński, poseł na sejm 1703. skąd komissarzem naznaczony, do rozgraniczenia województwa Mazowieckiego od Prus, *Constit. fol. 23.* syn jego Jakób pisarz ziemi Zambrowskiej, Razimierz dobra swoje na Żmudzi, Ruże i Ruszlenki, do kościoła Szawelskiego przyłączył, jako świadezy konstytucya 1667. *fol. 21.* Adam Domarat, którego syn Jan Razimierz podstoli Połocki. Razimierz proboszcz Zambrowski życie skończył w roku 1718. N. była za Alexandrem Kuropatwą. Druga za Tomaszem Chwaliszewskim. N. Godlewski w województwie Kaliskiem, towarzysz usarski.

W roku 1778. Jan Godlewski sędzia grodzki Koliński. — Piotr sędzia ziemski Zambrowski. — Wojciech komornik ziemski Nurski. — *Krasicki.*

Godowski herbu Odrowąż, w ziemi Halickiej, z których Piotr Godowski, chorąży Halicki w roku 1466. między innymi familiantami herbu Odrowąż potwierdził fundacyą klasztoru Mogilskiego, kiedyś od Iwona biskupa Krakowskiego uczynioną. N. Godowska była za Wojciechem Garkowskim.

Godziatkowski herbu Korab, w Sieradzkim województwie. Hieronim Godziatkowski burgrabia Krakowski, umarł 1638. wieku swego 80. co znać z nadgrobką jego, w Krakowie na zamku u Ś. Michała, z herbem Korab wystawionym.

GODZIEMBA

HERB.

Ma być sosna o trzech wierzach zielonych, czyli gałęziach, z których jedna w środku, dwie po bokach jej, pod temi drugie dwie gałęzie obcięte, jedna z jednej strony, druga z drugiej, pięć korzeni u niej, w polu czerwonym. W hełmie nad koroną mąż zbrojny, w prawej ręce takąż so-

snę trzyma, jako się opisała, lewą szablę trzyma. *Paproc. w Gniazdzie fol. 506. i 1188. O herb. fol. 279. et 673. Bielski fol. 125. Okol. tom. 1. fol. 211. Klejnoty fol. 50. Petrasaneta* żadnego mu podobnego nie ma, lubo w cudzych krajach różnych drzew w herbie zażywają wiele domów, atoli sosny żaden. Prawda, że są familie *de Pinos* w Hiszpanji, *Anoniorum* we Francji, *Pinellorum* w Genui, ale ci od szyszek borowych, które się na sosnie rodzą, a w ich herb weszły, tego imienia nabyli. Bellarminów nawet dom we Włoszech, temiż się w herbie szyszkami szczyei, z których był ów nauką i księgami, od siebie wydanemi wslawiony, Robert Bellarmin kardynał, z zakonu naszego na tę godność przymuszony. Garcia Ximenes książę, jak urodzenia wielkiego, tak nie mniejszej enoty rycerskiej obóz przeżegnawszy, o tem tylko zamyślał, żeby był prywatnem życiem w pokoju, duszę swoją z Bogiem łączył: atoli gdy mu jego kawalerya niebezpieczeństwo ojezyny, i zgubę jej od Maurów, przed oczy stawiała, z trudnością, przeciw go nakłoniła znowu do tego, że rządy wojska całego, na siebie przyjął: więc gdy szykuje ludzi, spojrz znienna w niebo, widzi krzyż na pieńku, któremu aniołowie adoraacją czynili, tem widowiskiem ucieszony, bo go sobie wziął za pewną otuchę wiktoryi, na Maurów uderzył i zbił na głowę. *Liberator Patriae* zawołany, i Królem Nawarry ogłoszony. Na pamiątkę takiego dobrodziejstwa kawaleryą ustanowił, od Grzegorza II. Papieża konsens otrzymawszy w roku 722.; która powinna była nosić krzyż czerwony, w liliach na pieńku postawiony. *P. Bonani in Ordin. Equestr. fol. 97.*

Paproc. i z niego Okol. początek herbu Godziemby, ztąd zamierzają. Sieciech wojewoda Krakowski, do Morawy z wojskiem wysłany, dostawszy języka, że nieprzyjaciel blisko nocował, wojsko uszykowawszy jak do boju, ruszyć mu się kazał, przed nim szła straż pierwsza, ta napadłszy na zasadzkę, moeno się z sobą starli: gdzie między inszemi, rycerz Godziemba nazwany, potężnie rażąc nieprzyjaciela, od broni odpadł; do bliskiego tedy lasu uchodził, ale że i tam za nim Morawczyk nacierał, spodziewając się, że bezbronnygo snadno w łyka wezmie; Godziemba chybkó skoczy z konia, sosienkę z korzeniem wyrwie, nią się adwersarzowi broni; obciął ci w prawdzie Morawczyk pierwszym zamachem dwie od niej gałęzie, atoli już lżejszą, bo obciętą sosną, gdy go Godziemba smagło uderzył, z konia zwaliwszy, pojmał, i do Sieciecha hetmana przyprowadził: a w nadgrodzie męztwa swego, też samę sosnę, tak jak była, za herb otrzymał: w roku 1094. Nie zda się to *Pariziuszowi in Flavia,*

dla tego inszą okazyą tego herbu naznacza. *Flavius Vopiscus in Probo num. 5.* powiada, że ten Cesarz Probus z Sarmacyi Niemieckiej, szesnaście tysięcy ludzi młodych zdolnych do boju wybrał, których dla lepszego w sztukach rycerskich poleru, między ćwiczonych swoich żołnierzy pokartował. Tenże *Vopiscus num. 7.* o Probucie pisze; że na widowisko i uciechę Rzymianom, kazał kawaleryi swojej z korzeniem, mięźsze i roślejsze drzewa wyrwać, które by do miasta zwiezione, na wielkim i obszernym placu, do potężnych balek prosto powiązane stać mogły, balki potem ziemią i korzenie tak przysypane, że cały ów plac, prawdziwego lasu, i rozkwitłego, kształt Rzymowi reprezentował. Wpuszczono dalej do niego tysiąc strusiów, tysiąc jeleni, tysiąc sarn, i innego zwierza tyleż: Wpuszczono potem pospółstwo, i prosty gmin, i pozwolono, żeby sobie z tych zwierzyń łapał, i brał, co kto chciał. Rozumie tedy Parisius, że koło tego misternego lasu pracującym niektórym Sarmatom, od Probusa Cesarza w rekompensę nadana była sosna w herbie, z którym do ojczyzny swej powróciwszy, familią swoją w tych krajach rozplenili.

Przodkowie domu tego. Hrabie Godziembę w r. 1104. czytał na liście któregoś klasztoru *Paprocki*, miał to być wielkich sił moczarsz, syn jego Derszław, chorąży Sieradzki, w roku 1119.; tego zaś Lupus biskup Płocki dwunasty, z kustosza Płockiego na tę katedrę wybrany, za konsensem Bolesława Rędzierzawego. Był pralat wstrzemięźliwości wielkiej, lubo do cholery z natury skłonniejszy, zszedł z tego świata według *Długosza* r. 1179. ale bodaj nie dłużej żył, ile że *Kromer.* powiada, że jeszcze był na sejmie Łęczyckim 1180. *Długosz Lubien. in Episc. Plocen.*

Michał biskup Rujawski siedmynasty, pierwszy z Polaków, na tej katedrze począł prezydować, wstąpiwszy na nią 1216. Zaraz na początku, pięknie się z swoją ku Bogu popisał szczodroblewością, kiedy Krystynowi biskupowi Chełmińskiemu, i jego sukcesorem, na sto wsi, w ziemi Chełmińskiej leżących, na fundacyą dał, darował; co mu Bóg sowicie nadgradzał: bo wiele dóbr, jedne bezprawnie, od tego biskupstwa oderwane, szczęśliwie windykował, jako Chełmec i Bangkowo; drugie za poblizsze i wygodniejsze zamienił, inne pokupione, do stołu swego biskupiego przyłączył, jako Dobrzejowice, Miłobądz, Zarnowino, Kłeczewo, Rudno, Wyszyno trojaki, Gansno, Ostrowice, Uszanszewo, Chełmane, Sielce. Inne od pobożnych ludzi nadane, otrzymał, jako ich obszernie wywodzi *Domalew. in Episcop. Cujaw.* Tak gorliwy o część Boską i jego dobra pasterz,

lat czterdzieści i coś, tę dyceczyą rządząc poszedł po zapłatę 1258. Kwitnęła kiedyś familia Godziembów, od herbu tak nazwana, z której jednego z nich plebana w Kole zmarłego 1460. widzieć nadgrobek. Jan Aberwoj z Broniowa, tymże się herbem pieczętował, i Małgorzata Haberwojowną, jakom widział na nadgrobkach ich w Rrakowie u Panny Maryi w rynku. Czytałem list Zygmunta I. *in MS. Petricov.* w którym Auctus z Paniewa starosta Stryjski, i jego bracia Jakób, Jan i Grzegorz, także Mikołaj Węgliński, sędzia ziemski Lwowski, przyjmują do herbu swego Godziemby, Jana z Sącza *Virum* (jako ten list mówi) *literis Sacris eruditum, moribus et virtute praestantem.*

Herbowni.

<i>Bosakowski,</i>	<i>Kryliński,</i>	<i>Sosnowski,</i>
<i>Butowtowicz,</i>	<i>Kucharski,</i>	<i>Sterpiński,</i>
<i>Czekanowski,</i>	<i>Lubrański,</i>	<i>Węgliński,</i>
<i>Cyż,</i>	<i>Maliszewski,</i>	<i>Wilam,</i>
<i>Dąbski,</i>	<i>Oborski,</i>	<i>Wojarzyński,</i>
<i>Głowiński,</i>	<i>Paniewski,</i>	<i>Wozuciński,</i>
<i>Godebski,</i>	<i>Pucek,</i>	<i>Wysocki,</i>
<i>Gorzkowski,</i>	<i>Radecki,</i>	<i>Zaleski,</i>
<i>Inszkiewicz,</i>	<i>Rusinowski,</i>	<i>Zeromski,</i>
<i>Kobylecki,</i>	<i>Sierawski,</i>	<i>Zórawicki.</i>
<i>Kowalkowski,</i>	<i>Sławoszewski,</i>	

Godzimiński, w ziemi Ciechanowskiej, z którą Wawrzeniec Godzimiński, łowczy Ciechanowski, podpisał elekcją Władysława IV. Stefan miał za sobą Zofią Kruszyńską, z tej było synów dwóch, Jan i Wojciech.

Godziszewski herbu *Ogończyk*. Ci się przedtem zwali Goleniowie w Dobrzyńskiej ziemi. Z tych było trzech braci rodzonych, za czasów *Paproc.* Jakób zszedł bezpotomny. Jędrzej mąż rycerski, zostawił dwie córki, Annę Wawrzenieca Czermińskiego, Jadwigę Idziego Borzymińskiego małżonki. Piotr trzeci ich brat z Paprockiej, trzy córki spłodził, Małgorzatę, Eufrozyne i Zofią, i syna Jana, który w Prusiech przeciwko Gustawowi rotmistrzował, i indziej. Wojciech z Czermińska 1648. Są zda mi się Godziszewscy inni herbu Jastrzębiec, jako chce *Paproc.* w Gniazdzie.

Gogolewski, w ziemi Ciechanowskiej. Jan Gogolewski podpisał elekcją Władysława IV. Jan w zakonie naszym, służąc zapowietrzonym w Łomży, tamże życie stracił 1624. *Victimae Alegambe.* Jan miał za sobą Wołowiczównę.

W roku 1778. Jakób Gogolewski skarbnik Rożański. — Antoni burgrabia Liwski. — *Krasiecki*.

Gogoliński herbu *Rola*, Franciszek z Gogoliny Gogoliński, kustosz Lucki, sekretarz królewski, deputat na trybunał koronny, kilka razy. Gogoliński miał za sobą Chojnacką.

Goiszowski, herbu *Brochwicz 2do*, z tym herbem widziałem żalobną chorągiew w kościele Jędrzejowskim, Maciej z Goiszów Goiszowskiego, męża rycerskiego zmarłego 1640. nadgrobek jego wypisał *Starowol. in Monum. Pa-procki i Okolski* o nich nie pisał, pierwszy jednak namienił, że Goiszewska była za Tomaszem Leniek Rokickim. Paweł 1648. Teresa miecznikowna Lwowska, była za Alexandrem Ossolińskim, *Geneal. Belzec.* cześnikiem Żydaczewskim.

Golanczewski herbu *Topor*. Maciej Golanczewski biskup Kujawski, z ojca Sławnika, kasztelana Nakielskiego, matki Małgorzaty urodzony, o którym *Damalewicz in Episc. Cujav.* to pamięci ludzkiej podał: Dwanaście dzieci ta Małgorzata, przy jednym położu na świat razem wydała, które skoro tylko ochrzczono, wszystkie pomarły, sam się tylko ten Maciej został, któremu rodzicy tak piękną dali edukacyą, że i w enotach, i w nauce znacznie postąpiwszy, zasłużył sobie na to, że mu dziekanią Kujawską konferowano. Z Gerwardem potem biskupem, w interessach kościoła Kujawskiego, do Awenionu zajechał; gdzie, gdy Gerward życie to śmiertelne zakończył, z woli Jana XXII. Papieża, Maciej na tę katedrę poświęcony, 1324. W roku 1329. Werner mistrz krzyżacki, od Króla Czeskiego posilkowany, ziemię Dobrzyńską sobie podbił, gdzie Bazylikę Kujawską, niespodzianie najechawszy, czego poganie nie śnieli, on złupić ze wszystkiego kazał, drugie których unieść nie mogli rzeczy, i sprzęty kościelne, ogniem spalił: kanoników domy zrabował, cmentarz krwią oblał, i trupami zagęścił; wsi wszystkie koło miasta w popiół i perzynę obrócił: więcej sobie zawziętość Wenera pozwoliła: bo pod utratą życia zakazał, żeby nikt na potem z rozwalin od niego poczynionych, ani dźwigać na nowo, ani poprawiać nie ważył się. Wprawdzie w rok po tej klęsce, już się niektórzy w tem mieście budować poczęli, o czem dowiedziawszy się Werner, z wojskiem przypadł, zamek Raciążki obległ: bronili się długo w nim na praesidium zostawieni, do których wielu się z całą fortuną swoją, i dziećmi przyłączyło: atoli nie mogąc dłużej szturmowi wytrzymać, poddali się; których mistrz w ciężkie pęta pobrał, i nie prędzej puścił, aż okupując ich z miłosierdzia Maciej biskup, czterysta grzywien za nich wyliczył:

a potem, czy z bojaźni, żeby był Raciążkiego klucza nie stracił, czy z affektu, żeby był brata swego rodzonego Swentosława pojmanego z niewoli uwolnił, wszystkiej dziesięciny wytecznej z Pomeranji Krzyżakom ustąpił. Powróciwszy z Węgier, dokąd z sobą go namówił Kazimierz Wielki Król, w roku 1339. fundamenta na nowy kościół katedralny Rujawski, na wzgórk, i opodal od Wisły brzegi rwącej założył, i wielkim nakładem, wszystkie mury jego zupełnie wyprowadził. W tych koło dycecezyi swojej pracach, przez lat czterdzieści i dwa nie ustając, starością zwątlony, wzrok nawet straciwszy, z biskupstwa, synowcowi swemu Zbylutowi ustąpił: przez cztery, po rezygnacyi lata, do śmierci się gotując: znalazł ją w roku 1368. pochowany w grobie, który sobie jeszcze żyjąc wystawił: Sektę bieżących się, albo *Flagellantium* z Polski wypędził. Dobra Cieleczyec od Miecsława z Ronecka, za dziewięćdziesiąt grzywien Toruńskich kupione, do biskupstwa swego przyłączył. Po Templarczykach z Polski rugowanych, dobra Zagoszez, Winiary, Skotniki, Januszewice, Niemojów i Szczeblaw, jemu i sukcesorom jego przysądzone odebrał. *Długosz* w historii swojej o nim pyzując pod rokiem 1364. że zamek w Włocławiu i w Raciążu wystawił, (podobno miał mówić od Krzyżaków zdelozowany naprawił) kościół także murowany pod tytułem Świętego Witalisa w Włocławiu, z fundamentu wyprowadził, dość piękną strukturą.

Zbylut kasztelan Poznański, brat Macieja biskupa Rujawskiego, i Świętosława, którego syn z matki Filomeny Zbylut, biskup Rujawski, ten proboszczem jeszcze będąc Rujawskim, od stryja swego Macieja, już przez sędziwe lata, do rządów mniej sposobnego, za konsensem Urbana V. Papieża, i przyzwoleniem kapituły na biskupstwo Rujawskie wyniesiony: zaraz się koło fabryki kościoła katedralnego, od stryja swego zaczętego zakrzętnawszy, Bazylikę tę sklepieniem i dachem pokrył, wiele krom tego budynków murowanych w Pomorskiej ziemi jego nakładem stanęło: i owszem *Długosz* powiada, że chór kościoła OO. Dominikanów w Brześciu Rujawskim, swoją szkatulą wymurował. Miasteczko Zbyludka od imienia swego założył, i w niem kościół Ś. Dorozy z dobrym posagiem wystawił. Wieś Dziardanowice w ziemi Rujawskiej leżącą, od Tomisława z Wąsorza, kasztelana Słońskiego, za sto dwadzieścia grzywien Praskich kupił, i do biskupstwa przyłączył. Niektóre dziesięciny klasztorowi Koronowskiemu darował, zszedł z tego świata 1383. w katedrze swojej pochowany, wiele w zlocie, w srebrze, księgach, sprzętach, za dyspozycyą kapituły swej spuściwszy.

Damalew. in Episc. Vladisl. Długosz, i Kromer z niego, Mikołaja po te czasy eheą mieć biskupem Kujawskim, ale Domalewicz dowodzi z różnych autentyków, że Zbylut o te czasy prezydował, co i z nadgrobnku jego jawnie się pokazuje: który podziśdzień widzieć.

Golański herbu *Jastrzębiec*, w Sieradzkiem województwie. Franciszek Golański kustosz Łucki 1740. *Starowol. in Monum. fol. 523.* Anna była za Arcemberskim.

Golejewski. Nadborz z Golejowa kanclerz Władysława, księcia Mazowieckiego 1452. był na zjeździe Czerwińskim. *Statut. Masov. fol. 94.* Adam Golejewski sędzia grodzki Rijowski 1678. posłował na sejm, *Constit. fol. 7.*

W roku 1778. Jan Golejewski podstarości Halicki, skarbnik Kholmieński. — *Krasicki.*

Golemowski herbu *Poraj.* Jakób Golemowski, tak na teologicznej, jako i na kaznodziejskiej katedrze, zakon nasz ozdobił, rządził kollegium Krakowskie u Ś. Piotra 1644. N. miał za sobą Ewę Leśniowską, z tej spłodził czterech synów: z tych jeden był archidyakonem Płockim, kanonikiem Gnieźnieńskim, drugi Stanisław rotmistrzem, trzeci Wacław Porucznikiem, obadwa pod Chocimem zginęli. Jan czwarty miał za sobą Zofią Broniszownę, z Zegockiej Urszuli urodzoną, z tej trzy córki się zostały, Barbara zakonnica w Strzelnie, Ratarzyna najprzód Tomasza Trębińskiego, a potem Rowalskiego Jędrzeja; Anna najprzód Pawła Zychlińskiego, a potem Hieronima Dunina małżonki, i syn Piotr, temu Barbara Sulimowska, powiła córkę jedną Ratarzynę, Jędrzejowi Jarnowskiemu, kasztelanowi Rowalskiemu zaślubioną, i synów czterech, Mikołaja w zakonie naszym kaznodziejską wymową wslawionego, umarł w Strazburgu r. 1730. Krzysztofa bezpotomnego, Wojciecha i Stanisława. Z tych Wojciech z Anny Gaszyńskiej, wydał na świat córkę Ratarzynę Trzeńską i synów dwóch, Łukasza i Pawła; od Łukasza z Joanny Roznowskiej, to potomstwo: Jędrzej, Franciszek, Stanisław, Józef, Alexander, i Ignacy. Od Pawła z Anny Gembartowny Wojciech, Maryanna i Julenta. Stanisław brat Wojciecha, miał synów dwóch, Michała i Jana, z tych Jan pojął Zdżarską, Michał Dorotę Kosicką, z której Józef, Franciszek, Maryanna, Magdalena. Wielka-Polska gniazdo domu tego.

Goleniowski herbu *Belina*, w Krakowskiem województwie. Maciej Goleniowski kanonik Płocki, 1628. *Acta Synodi Petricov.*

Goleński herbu *Ogończyk*, w Dobrzyńskiej ziemi, Jędrzej Goleński podpisał elekeyą Jana Kazimierza. Jedną ich dzielnicą z Godziszewskimi, jako się wyżej namieniło.

Golian herbu *Nalęcz*. Symon z Strozyska Golian, na oczy uleczony przy grobie Wincentego Kadlubka, *Starowol*. w życiu Wincentego 1634. dawniej zaś Janowi Golianowi z Golianowic, wieś Skomorowki, w powiecie Grabowieckim leżącą, Ziemowit ksiązę Mazowiecki, Płocki i Belzki 1397. dał, darował; od której Skomorowscy imię swoje wzięli, successorowie tego Jana. Golian marszałek ksiązęcia Władysława. Wojciech i Stanisław Golianowie z Rawskiem województwem, podpisali elekeją Jana III.

Goliański, w Brzeskim Litewskim. Mateusz Goliański r. 1632. w Mazowieckim podpisał elekeją Władysława IV.

Goligunt herbu *Łabędź*, w różnych powiatach księstwa Litewskiego. Goligunt pierwszy herb Łabędź na siebie, i na successorów swoich przyjął na sejmie Hrodelskim, jako świadczy statut Łaskiego.

Golimunt herbu *Ślepowron*. *MS. Kojatow*. w księstwie Litewskim o nich świadczy. Daniel Golimunt 1633. Władysław podczaszy Lidzki (ja go czytam Albrychtem 1648.) sędzia grodzki Smoleński 1654. Jędrzej 1674. Jakób 1700. w województwie Wileńskim, i Adam.

Goliński herbu *Zabawa 2do*, w Poznańskim województwie, to jest, do zwyczajnej pół Szachownice, jako w herbie jest Zabawa, są dwie lilie niby przypięte, ale te nie całe, i tylko połowę ich widać: takim herb ich widział, w kościele Krakowskim u Ś. Trójcy, na nadgrobkę Hieronima Golińskiego; syn to był Jana z Kolaćina Golińskiego, umarł r. 1603. herb drugi Śreniawa z krzyżem, trzeci Prawdzie. Szachownica w tym herbie ich, ma mieć pola czerwone i białe, a na drugiej stronie tarczy lilie białe w modrem polu. Wojciech Los Goliński, deputat na trybunał koronny 1730. żona jego Urszula Bielińska. N. Golińska Razimierza Roszutskiego małżonka.

Goliszewski, w Rawskim województwie, Stanisław Goliszewski podpisał elekeją Jana Razimierza.

W r. 1778. Adam Goliszewski subdelegat Poznański. — *Krasicki*.

Golski herbu *Rola*, w Kujawskim i Podolskim województwach. Stanisław Golski, pierwszy się z Kujaw na Podole przeniósł; długo albowiem rycersko służąc i odważnie, rotmistrzostwo w nadgodę krwawych zasług otrzymał, wkrótce strażnikiem koronnym zawołany, któremu z tym tytułem kazala konwokacya Warszawska, sto pięćdziesiąt jezdnych uzbroić, na warunek Podola. *Constit.* 1587. *fol.* 417. Rasztelanią potem wziął Halicką, z tej się przesiadł na krzesło województwa Podolskiego, wspomina go konstytucya

1601. fol. 742. umarł wojewodą Ruskim, starostą Bareckim, miał za sobą Annę, córkę Jędrzeja Potockiego, kasztelana Kamienieckiego, z którą żyjąc bezpotomnie, Boga swej fortuny dziedzicem chciał uczynić, kiedy OO. Dominikanów fundował i z żoną w Czartkowie, gdzie krom niektórych gruntów, wieś im zapisał Szmankowiec; ale i bratu swemu rodzonemu Janowi, Kastelanowi Halickiemu, obszerną fortunę zostawił, to jest Buezac, Podhajce, Czartków; wszakże nie długo w tym domu te dobra dziedziczyły, ten albowiem kasztelan, miał wprawdzie za sobą Zaniczowską Zofią, atoli z nią żadnego potomstwa nie zostawiwszy; żonie swojej, te wszystkie dobra zapisał, z której ręki w dom się Potockich Piławitów dostały.

W Manuskryptach Helsberskich jest list wyżej wspomnianego Stanisła wa Golskiego na ówczas strażnika do Króla, z Baru 13. Stycznia 1584. roku pisany, w którym donosi o zbliżającym się Tatarskim wojsku ku Polskim granicom. — *Krasicki*.

Gołąbek herbu *Gryf*, patrz **Leśniowski**.

Gołaszewski. Wziemi Warszawskiej, Adam Gołaszewski podpisał elekeją Jana III.

Stanisław Antoni Gołaszewski kanonik potem biskup Przemyski. — Jan vice-regent Warszawski. Ich herb jest *Kościęsza*. — *Krasicki*.

Goławiński herbu *Łabęć*. Jan Goławiński poborca, w ziemi Zakrocimskiej 1631. *Const. Univ. Pobor.* Mikołaj podstarości grodzki Zakrocimski 1638. i 1648. Franciszek Dunin Goławiński 1697.

N. Goławiński z *Rościżewskiej* urodzony, pułkownik wojsk koronnych w roku 1781 — Siostra jego za Bieniewskim. — *Krasicki*.

Goławski herbu *Jastrzębiec*, piszą się z Gołaszyna w Lubelskiem województwie. Marcyan 1632. podpisał elekeją Władysława IV. Walenty Jan pisarz grodzki Łucki 1627. Stanisław mąż rycerski, pod pancerną chorągwią, i jego bracia, Adam i Tomasz 1692. w Przemyskiej ziemi.

W r. 1785. Ignacy Goławski podwojewodzy Liwski. — *Krasicki*.

Gołczyński. Jakób Gołczyński podsędak Nurski, poborca w Mazowieckiem 1577. *Const.*

Gołębiowski herbu *Gozdawa*, w Belzkiem województwie i w Mazowieckiem. Jakób Gołębiowski 1632. Stanisław regent Rożański, Jan, Marcin, Wojciech 1648. Piotr podstarości grodzki Nurski r. 1674. Jan wydał książkę pod tytułem: *Potwârzy, kalumnie, kłamstwa heretyków na kościół Rzymski, Posnan.* 1700. *in 4to.*

Reskryptem Cesarza Józefa II. uznany został Jan Ignacy Gołębiowski, niegdyś Michała i Katarzyny z *Dziwulskich* małżonków syn, a wnuk Razimierza i Anny z *Sobieszczańskich* Gołębiowskich, jako do tej familji szlacheckiej herbu *Gozdawa* uży-

wającego, należący, i wszelkich prerogatyw szlacheckich tak w Państwach Cesarskich jako i Królestwie Gallicyi i Lodomeryi używać mu dozwolone. — Tego Jana Ignacego Gołębiowskiego z *Antoniny de Jarzynów* był syn Wincenty Ferreriusz któren z Franciszki z *Kozłowskich* pierwszego ślubu Witkowskiej, spłodził syna Stanisława Ferreriusza Gołębiowskiego dziś architekta w W. M. Krakowie. — *Z dokumentów familijnych złożonych w Wydawcy.* —

Gołębiowski herbu Prawdziec. Pod Nowemmiastem. Z Podlodowa Gołębiowski Michał poborca r. 1595. *Constit. fol. 677.* Wojciech w Sieradzkim 1648. Gołębiowska była za Pawłem Jabłonowskim. Stefan służył za towarzysza 1674. Michał w zakonie naszym, przez wiele lat pracowity missyjonarz, w Chojnicach, gdy w dzień Wielkopiątkowy, goręcej i żarliwiej do swego słuchacza mówi, głos i siły straciwszy na ambonie, życie skończył, wieku swego 68. roku 1667. Chryzostom w zakonie Augustyańskim, prowincyałem dwa razy, rządził swoją prowincyą, sławny potem kaznodzieja Króla Jana III. r. 1690. jest jego Kazanie w druku, *Niedoleżna śmierć*, wydane w *Warszawie in 4to* 1681.

W roku 1788. Jan i Zygmunt Gołębiowscy komornicy granicznicy Sieradzey. — Andrzej regent Sieradzki. — *Krasicki.*

GOŁĘBIOWSKI

HERB.

Gołębiowscy Rejmanowie w Prusiech na Pomorzu kwitną, parafia ich do Godziszewa pod Gdańskiem, kędy ich grób ojczysty. Ci w herbie mur noszą, na nim cztery piramidaste wieżyczki, na hełmie nad koroną trzy pióra strusie: tak go opisuje *MS. Zatuścianum o Familiach Pruskich*, kędy wspomina Jana Rejmana z Gołębiowa męża znacznego.

Golecki herbu Mądrostki, w Krakowskiem województwie. Baranowski o nich namienia, że się z Gołczy piszą. Krzysztof Golecki, z Barbarą Gostyńską zostawił potomstwo,

Samuel z Przypkowską, atoli i w ten dom weisnęła się herazy. Jan Gołocki poborca w Sandomierskiem roku 1564. *Constit. fol. 75.*

Golkowski herbu Strzemię, w Mazowieckiem województwie i na Rusi. Marcin i Krzysztof Golkowscy w Warszawskiej ziemi 1632. Franciszek dworzanin królewski, Hieronim, Maximilian, Florian 1648. Piotr w Sandomierskiem, Stanisław w Rawskim 1674. Władysław miał za sobą Barbarę Bielecką. N. łowczy Czerniechowski Chojnecką. Benedykt podpisał konfederacyą Sandomierską 1704.

GOŁOCCI

HERB.

Powinny być na tarczy dwa miecze, z ukosa na krzyż złożone, rękojeściami do góry, na dół ostrzem, na helmie kołpak wywijany, pióra dwoje, jedno z jednego boku zatknięte, drugie z drugiego, a bodaj nie przepiórcze. *MS. Zaluścianum o Familiach Pruskich* tak go okryślił. Gołoccy w Prusiech w Chełmińskim województwie tego herbu używają, z których Jan Gołocki pisarz ziemski Chełmiński podwojewodzy Malborski, w Sarnowie pod Grudziądzem mieszkał, trzymał dziedzictwem część Melna, miał za sobą Głuchowską herbu Prus 3tio, którą Rossowna urodziła, umarł 1651. w Radzynie pochowany: pisał się z Gołot.

Gołocki herbu Jastrzębiec, w Mazowieckiem województwie: ale i na Rusi. Maciej Jan Gołocki podsędek Lwowski kwitnął, który na ołtarz Ś. krzyża w kościele naszym Lwowskim, legował tysiąc złotych. *Hist. Coll. Leop. 1680.*

Gołocki herbu Jelita, w Płockiem województwie. Adam i Stanisław Gołoccy, podpisali elekeyą Jana Kazimierza Króla.

Gołocki herbu Kościęsza, w Przemyskiej ziemi. Widziałem nadgrobek w kościele Próchnickim Michała Goł-

kiego, starosty Janowskiego, zmarłego w r. 1679. z tym herbem pierwszym, drugi był *Półkoźcie*. Gołocka Katarzyna była za Dzierżkiem Janem chorążym Podolskim. Anna *Imo voto* za Sicińskim, sędzią Sanockim, *Zdo* za Mokrskim pisarzem Bieckim, siostra jej Cecylia za Michałem Fredrem, były te obiedwie podsędkowny Lwowskie.

Gołogorski herbu Dębno. Mikołaj z Gołogor podkomorzy Lwowski, na liście Razimierza III. Króla, danym miastu Lwowskiemu podpisany, drugi Mikołaj z Gołogor kasztelan Halicki, o którym *Gornicki w swoim Dworzaninie fol. 173. i Monum. Coll. Leop.*

Gołubicki, Bernard Gołubicki rotmistrz, zginął pod Wielkimi Łukami. *Stryjkow. f. 785.* Podobno jedenże dom z Hołubickimi.

Gołuchowski herbu Leliwa, w Krakowskim Sandomierskim i na Rusi. Okolski ten Gołuchów, który jest pod Kaliszem, za gniazdo tego domu naznacza: do tychże Gołuchowskich naciąga Predysława z Gołuchowa wojewodę Kaliskiego, Rafała podstolego Poznańskiego, ale się myli; bo ci do herbu Wieniawa należą, przodkowie domu Leszczyńskich Wieniawitów, dla tego samże Okolski tychże pod Wieniawą położył, kędy i ja o nich. To jednak pewna, że i dom Gołuchowskich Leliwaczyków pod tem imieniem, zdawna ojczyźnie zasłużony: bo jeszcze w roku 1400. w powiecie Wislickim, Piotr hrabia na Gołuchowie, kaplicę w kościele Kijeńskim fundował i nadał, kollaacją *cum jure Patronatus*, na prebendarza przy successorach swoich zostawił, o czem erekeya świadczy, potwierdzona od Jana biskupa Krakowskiego, ale musiało to być koło roku 1390. bo w roku 1400. żaden Jan nie prezydował na katedrze Krakowskiej, ale Piotr Wisz. Jan Gołuchowski z Rozdwenicy, nie w Jarosławiu, jako chce Okolski, ale w Rudołowicach, jako uczy list o tem *u Nakiel. w Miechow. fol. 482. w r. 1448.* fundował oltarz, do którego dziesięcinę i dwie grzywny na Rozdwenicy zapisał, kielich srebrny, i inny aparat kapłańsporządził. Rafał żył koło roku 1490. zostawił synów dwóch z Herburtowny, Rafała sędziego Sandomierskiego, i Jana: *ja u Nakiel. w Miechow. fol. 596. czytam,* Jana Gołuchowskiego dziedzica na Chwałowicach, sędzią grodzkim Nowomiejskim 1519. Tenże sam, czy inszy Jan, był podsędkiem ziemskim Sandomierskim, umarł przed rokiem 1546. którego roku synowie jego, Jędrzej i Michał kwitnęli, *Nakiel. f. 644.* Rafała sędziego Sandomierskiego syn Stanisław, któremu Ociejska siostra rodzona kanclerza koronnego, czterech synów powiła; Stanisława proboszcza Sandomierskiego, regenta kan-

cellaryi koronnej, dalszych honorów nadzieję, śmierć mu przedka wydarła. Piotra, podpisał ustawy Pokrzywniekie 1587. *Constit. fol. 422.* Jana posłował na sejm 1590. ztamtąd do kwarty Rawskiej deputowany *Constit. fol. 575.* od obudwu zostało potomstwo, i Jędrzeja sędziego ziemskiego Stężyckiego, którego synowie dwaj, Piotr i Jan, pod Smoleńskiem trupem za ojczyznę padli, za czasów Zygmunta III. Mikołaj trzeci syn, a tych dwóch brat, przez dwadzieścia lat w obozie wojenno służył. Rafał czwarty, i ten Marsowe życie prowadził. Paweł piąty sędzia ziemski Stężycki, z Gniewoszowny zostawił potomstwo. Jana zaś podsędka ziemskiego Sandomierskiego, czyli jako inni chcą sędziego synowie, Michał i Jędrzej; o Michale więcej nigdzie nie czytał. Jędrzej z Chwałowie, najprzód wojski, potem podkomorzy Sandomierski, urodzony z Anny Czasnickiej herbu Trąby, sędzianki Lwowskiej: jemu Rzeczpospolita na sejmie 1580. dla doświadczonej jego ku sobie wierności zleciła, żeby zawsze będąc obecny w obozie, lustrował każdą chorągiew do obozu przychodzącą, czy w dobrym porządku oręża i koni, i żeby był dopiero po lustracyi, każdej zasługi płacił. *Constit. fol. 368.* atoli pierwszy w dom ten herezyą wniósł; miał za sobą Krystynę Dębińską, Walentego kasztelana Krakowskiego córkę, które mu szczęściu synów powiła. Pod też czasy Stanisław Gołuchowski, podkomorzy Krakowski kwitnął, który 1589. posłując na sejm, podpisał tranzakcyą Będzińską. Jan pierwszy syn Jędrzeja podkomorzego Sandomierskiego, przez długi czas, to na dworze królewskim, to w obozie, z niemalym się tak fortuny, jako i zdrowia uszczerbkiem bawił, spłodził z Magdaleny Niewiarowskiej herbu Półkozic, syna Abrahama starostę Stężyckiego i Wileńskiego w peregrynacyi do cudzych krajów, języków się Niemieckiego, Francuzkiego, Włoskiego nauczył; w Lorecie herezyi się wyprzysiągł: pod czas interregnum rotmistrzował województwu Sandomierskiemu, chorągiew okrytą swoim sumptem na obronę ojczyzny wystawiwszy; posłował często na różne sejmy, jako 1631. z kąd był deputowany do kwarty Rawskiej, *Constit. fol. 9. i 1633. i 1641.* do traktatów o pokój z Szwedami, komisarzemznaczony, złączył się był dożywotnie z Anną Zembrzydowską, Jana miecznika koronnego córką, umarł 1647. Piotr drugi syn Jędrzeja podkomorzego, w różnych funkcjach, czy to w poselskich na walne sejmy, czy w trybunalskich deputacyach, ojczyźnie zasłużony, zostawił z Niewiarowskiej synów dwóch: Samuela rotmistrza województwa Krakowskiego, ten najpierwszy z tego domu, odrzucił ojcowskie z herezyą błędy, tego syn Franciszek mąż rycerski,

i Zygmunta. Druga żona Piotra była Męcińska kasztelanka Wieluńska, z której miał dwie córki. Trzecia żona Gosławska, z tej było dwóch synów, Piotr i Stanisław. Jędrzej, trzeci syn Jędrzeja podkomorzego, którego z Tessarowskiej dwóch synów, to jest Mikołaj, ten pod Cęcora życie swoje na placu, dla ojczyzny położył, i Krzysztofa dziedzica na Czasnikach: jest jego nadgrobek we Lwowie u OO. Dominikanów, z Rowalskiej herbu Korab, stolnika Lwowskiego siostry, dwie córki zostawił: jedna z nich zmówiona z Mikołajem Makowieckim stolnikiem Halickim, druga z Alexandrem Kuropatwą, i syna Jędrzeja Krzysztofa miecznika ziemi Sanockiej, był to pamiętny żołnierz z Czarnieckim, w Zaporońskiej i Szwedzkich kampaniach doświadczonego mężstwa; miał za sobą Katarzynę Bronicką wojskiego Nowomiejskiego córkę r. 1658. herbu Słepowron. Krzysztof czwarty syn Jędrzeja podkomorzego, w Węgrzech i w ojczyźnie żold wojenny prowadził, od niego dwóch się synów zostało, Mikołaj i Krzysztof. Mikołaj piąty syn Jędrzeja, w cudzoziemskich obozach poleru rycerskiego nabywszy, w ojczyźnie w okazji życia stracił, z Balowny dwie córki spłodziwszy. Walentyn szósty zostawił kilku synów; Alexandra, Stefana, Hieronima, Seweryna. Jędrzej dziedzic na Snopkowy dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Kulikowską, drugi raz z Pocięjowną; synów jego trzech. Pierwszy Abraham podkoniuszy Litewski, mąż pobożności wielkiej, z tej w Kisielinie kościół wystawił, i przy nim fundował Karmelitów *antiquae observantiae*: na kaleków i ubóstwo miłosierny, których kilku zawsze w domu swoim chował, żywił i odziewał. Z pod Bukowiny powracających żołnierzy schorzałych do Kisielina kilku zaprosił, tam im wszystkie potrzeby prowidował. Sumienie u niego delikatne; dla tego, gdy pewną sumę dał na insze dobra, a postrzegł, że te dobra więcej uczynią, niżeli się jego summie należało, niechciał całej majątności trzymać: ojczyźnie służył w wielu okazjach, już na wojnie, już w poselstwach, już w komissyach różnych wszędzie względ mając na Boga, umarł 1693.; żona jego *primo voto* Kopeciowna, z której (bo z drugą Maryanną Liniewską, żył bezpotomnie) było pięć córek, z tych Teofila ksienią, Panny Brygitki w Lublinie rządziła; Maryanna z Ledochowskim sędziem Krzemienieckim, Ludowika z Czaplicem, czwarta z Jędrzejem Ciechanowiczem zmówione: piąta Brygitką w Brześciu. Tyleż synów; to jest, Jan, którego z Słomezanki syn, Józef kanonik Łucki. Michał żołniersko służąc umarł bezżenny. Józef w Litwie osiadł. Antoniego żona Domaśzewska Maryanna. Dominik piąty, w zakonie naszym stan

sobie pokory obrał. Siostra Abrahama podkoniuszego była za Jędrzejem Ossowskim skarbnikiem Łomżyńskim. Kazimierz starosta Radomski i Czerwonogrodzki, syn Jędrzeja drugi, brat Abrahama podkoniuszego, marszałkował w trybunale koronnym, trzech synów zostawił; z tych Józef umarł w Rawie Jezuita, Franciszek w obozie bezzenny. Dominika tylko dwie córki zostały, jedna Suchodolska, druga zakonnica Brygitka.

Krom wzywz wyrażonych, Krzysztofa Gołuchowskiego wspominają konstytucye 1678. którego z sejmą 1678. deputowano, do lustracyi starostw Chęcińskiego i Żarnowskiego, *Constit. fol. 14.* Jędrzejowi chorążemu Podolskiemu sumę sześć tysięcy złotych, na dobrach królewskich Skotniki wielkie, przyznała komissa Lwowska 1662. co approbowała konstytucya 1678. *fol. 28.* Alexander towarzysz usarski pod Wiedniem poległ. *Dumń kazań.* Któryś z Gołuchowskich, miał za sobą Ludwikę Bobrownicką. N. Gołuchowski podstoli Sandomierski poseł na sejm 1724. Wojciech wojski Oświęcimski, umarł 1708. Stanisław i Rafał w Krakowskim 1705. Dominik chorążyc Mielnicki 1675. i Maryanna, zakonnica Ś. Klary u Ś. Jędrzeja wpisani do kongregacyi Ś. Barbary. Piotr umarł 1618. ale heretyk, którego *MS. in fol.* widziałem w bibliotece Krakowskiej u Ś. Barbary.

Wyżej wspomniony Stanisław Gołuchowski, jako podkomorzy i poseł Sandomierski podpisał ratyfikacyą tranzakeyi Bendzińskiej roku 1589. niebył więc podkomorzym Krakowskim jak *Niesiecki* wyraża. *Cod. Dipl. Vol. I. fol. 238.* — Jest w druku kazanie pogrzebne Abrahama starosty Stężyckiego Wiślickiego, przypisane Zebrzydowskiemu miecznikowi koronnemu: w przemowie wyraża *Paweł Zablocki* Franciszkan iż Zebrzydowski nie był teściem ale szwagrem Gołuchowskiego. —

W roku 1778. Stefan Gołuchowski stolnik Wiślicki. — Konstanty skarbnik Włodzimirski. — Celestyn podczaszy Wiślicki. — *Krasicki.*

Gołuchowski herbu Lis, w Krakowskim województwie, z których Paweł Gołuchowski, w Jędrzejowie z tym herbem pochowany.

Gołuchowski herbu Biała, w Podlaszu, od których poszli Poplawscy.

Gołuski herbu Przegonia, w Lubelskim województwie; z tych Wawrzeniec odważny kawaler, kiedy pod Tarnawą i Ułą przez szyki się nieprzyjacielskie bez żadnego szwanku przebił. Brat jego Jan rotmistrz szczęśliwy pod Ułą, Kieszą i Gdańskiem, z sławą imienia swego stawał.

Gołycki herbu Kotwicz, czyli raczzej Goliccki w Wielkiej-Polszcze pod Miedzyrzeczem, od trzeciego syna Henryka Sigfryda linią swoją prowadzą.

Golygowski. Maciej Golygowski r. 1705. podpisał konfederacyą Zatorską. Rrzysztof w zakonie naszym umarł w Owruca 1729.

Golyński herbu Biała. Ci od Prawdziców Golyńskich poszli; bo gdy jeden z nich pojął ostatnią dziedziczkę obszernej fortuny herbu Biała, tego herbu odstąpiwszy, Biały używać począł, co i potomkowie jego uczynili. Z Rawskiego województwa niektórzy się z nich na Podole wynieśli. Z tych Wojeiech cześnik Czerniechowski, poseł na sejm 1676. ztamtąd komissarz do dystrybuty hiberny *Constit. fol. 17.* Mikołaj sędzia ziemski Podolski r. 1697. Antoni w zakonie Soc. Jesu stan sobie pokory obrał, w którym i syn jego Arnolf umarł w Stanisławowie 1723. Marcin Soc. Jesu, *jest w druku jego paneg. Sidus caeli Sarmatici Pegasus Joan. Ludov. Wielopolski Pine. Reg. Capit. Cracov. 1688. Cracov. in fol.*

Golyński herbu Prawdzie, w Mazowszu. Starożytności tego domu, z tego dochodzę, co pisze *Dusbruch. Petrus Chron. Prus. part. 3.* koło roku 1260. gdzie sławi mężstwo Marcina de Golin: ten z jednym tylko kompanem napadłszy na trzech Prusaków, dwóch trupem położył, trzeciego pojmał; atoli, że znowu drudzy na niego nadjechali Prusaey, dla tego i temu trzeciemu szyję uciął. Więć że tych nowych większa zgraja była, nie mogąc się dłużej im bronić, w niewolą się dostał, gdy się tedy łupem dzielić przyszło Prusakom, towarzysz jego innym się dostał; Pan innym dwiema: na nim chcąc się zemścić zguby swoich Prusaków, obadwa na to się godzili, żeby mu życie wydrzeć już dezarmowanemu; Marcin w złym razie chcąc się salwować, chybkó się, ku jednemu z nich skręciwszy, miecz mu wyrwał, i głowę z karku zwałil: obróciwszy się do drugiego, i tego szczęśliwie trupem położył: dopiero, za drugimi nagoniwszy, nie tylko ich pobił, ale i kompana swego uwolnił. Drugi raz na dwudziestu ich, w daleko mniejszej kwocie swoich wyprawił się; tym czasem sfatygowany zasnął z drugimi; Prusaey, straż, którą on postawił dla bezpieczeństwa, złapawszy; na Marcina i jego towarzyszków śpiących napadli. Porwał się prędko ze snu, i dopadłszy broni, tak się siekł z nimi, swoim coraz serca dodając, że, gdy już siły, tak tym, jako i Prusakom nie stawało, obiedwie strony folgując sobie, od bitwy ustaly; odpocząwszy trochę, tym zwawiej na siebie natarły, aż nakoniec wszyscy, jedni gęstemi ranami posieczeni polegli, drudzy z sił zwaleni w pół prawie umarli na ziemię padli; a między nimi Marcin. Patrzala zdaleka powiązana od Prusaków, i pojmana straż, na

tę tak zwawą utarczkę; aż jeden z nich z pięćów się jakoś wywikławszy, Marcina otrzeźwił, a potem do Radzyna odprowadził. Trzeci raz wzięwszy z sobą czterech z kawalerji krzyżackiej, i dwunastu Prusaków, wieś pewną w Sudowji z niemi naszedł, tam jednych pobiwszy, drugich obywatelów w niewolą zabrawszy z dobrym plonem do domu odwrócił: na drodze, po tej fitydze dla posiłku trochę z ludźmi spoczął: tym czasem Sudowczykowie wielką zgrają na nich przypadli, gdzie lubo się mężnie bronił, atoli widząc, że mu Krzyżaków czterech zabito, sam broni odpadłszy, musiał z innemi uchodzić. Nieprzyjaciel ucieszony tą wygraną, jakby już nie miał się nikogo obawiać, tak się bezpiecznie na temże samym miejscu rozochocił, iż wszyscy głębokim snem zasnęli: Marcin zbliżka, tylko na to czekał; dla tego wpadłszy na nich cicho, najprzód wszystkie oręża im zabrał, a potem do jednego pobiwszy, z łupem wielkim odszedł. Mało na tem, ale się jeszcze i drugi raz z temże szczęściem na tychże Sudowitów wyprawił. Za jegoż powodem nawę wielką z kupiami Litwie przejęto: a w owej expedyeyi, gdzie za przywodzcą Pelussą Litwinem, siedmdziesiąt Panów przedniejszych Litewskich na wesele zgromadzonych napadli i pobili krzyżacy, ten Marcin pierwszy szedł przed wszystkiemi: to *Dusbruch pag. 2. cap. 223.* Paweł z Golinina proboszcz Piotrkowski kanonik Płocki 1453. *Statut. Mazow. fol. 98.* Na liście Ziemowita i Władysława książąt Mazowieckich u *Okol. pod herbem Łada tom. 2. fol. 26.* podpisany Goliński de Lang marszałek książęcy i podkomorzy Płocki 1454. Jakób kasztelan Ciechanowski 1472. i 1482. *Statut. Mazow. fol. 126. i 133.*; tenże sam czy inszy, Jakób z Golinina wojewoda Mazowiecki 1496. *Stat. Masov. fol. 110.* Mikołaj chorąży Wyszogrodzki w tymże roku. Adryan Golyński najprzód chorąży Wyszogrodzki, z tym tytułem podpisał dekret przeciwko heretykom u *Lubicuskiego* 1525. potem kasztelan Czerski 1536. z innemi depntowany do spisania praw i zwyczajów dawnych księstwa Mazowieckiego. *Statut. Masov. fol. 7.*; córka jego była za Mikołajem Łękowskim, *Pap. pod herb. Lubicz.* Felix sędzia Wyszogrodzki 1590. *Statut. Januszow. fol. 361.* Bernard w zakonie naszym 1599. życie swoje świątobliwie zakończył, spowiednik Zygmunta III., którego jeszcze przed elekeyą na tron Polski, w Szwecyi sumieniem rządził. *Histor. Domus Profes. Cracov. autor życia Rozrażewskiego* zowie go Pakosz Goliński. Hieronim z Golyńna Golyński starosta Zakrocimski 1648. żona jego Dorota z Lubina. *Gold. Bractwo.* Konstantyn dworzanin królewski. Jędrzej podkomorzy Zakrocimski 1613. posłował na

sejm, ztamtąd deputowany do uspokojenia związkowych, *Constit. fol. 6.* Wojeiech cześnik Ciechanowski, *Const. 1631. fol. 29.* Paweł w województwie Podlaskiem 1632. Marcin w ziemi Wyszogrodzkiej 1674., a Kazimierz w Płockiem. Marcin w zakonie naszym umarł 1704.

Na akeie zjazdu obywateli W. Rs. Litewskiego pod *Olkinikami* roku 1700. Kazimierz Golyński podpisał się z województwa Połockiego. — Ludwik Golyński sędzia pograniczny Podolski syn Dominika, i Anny Dąbrowskiej małżonków, wnuk Jędrzeja z *Hoszowskiej* prawnuk Marcina i Anny *Krasińskiej*. Mąż ten wiek swój młody sposobił w naukach i w umiejętności praw krajowych, jakoż użył talentu swego będąc na różnych publicznych funkcyach, już to ziemiańskich województwa Podolskiego, już to posłem na sejm 1793. roku Grodziński, potem pisarzem w jurydyceyi marszałkowskiej koronnej, a w roku 1795. w policyi i sądach apellacyjnych assessorem: w zdaniu swoim zawsze sprawiedliwy, w przymiotach chwalebny i jako dobry obywatel swej ojezynie wierny. Brat jego Rs. Tadeusz Golyński Pijar, potem pleban Kleszczelewski, umarł 1796. — *Heraldyka Wielądka.*

Golyński herbu Rawicz, w Raliskiem województwie. Z tych jeden do szturm pod Pleszków, za towarzyszy służąc z Pieniążkiem, z konia zsiadłszy, pieszo szedł: Mikołaj Porucznik wojewody Pomorskiego 1685.

Gomoliński herbu Jelita, w Sieradzkim województwie. Od Floryana Saryusza prostą linią idą, jako uczą działy dóbr w księgach Piotrkowskich 1409. Floryan z Mojkowiec z Odrowążowny spłodził Piotra, który w lasach Woźnickich, założył wieś Gomolin, od której Gomolińscy imienia nabyli; miał za sobą córkę Dersława z Smogorzewa starosty Radomskiego, z której syna zostawił, Mikołaja pisarza Sieradzkiego, temu córka Jakóba Rokszyckiego z Koniecpola sędziego Sieradzkiego za małżonkę się dostała, i powiła tych synów; Jakóba, w duchownym żył stanie, Stanisława kasztelana Rozpierskiego i starostę Wieluńskiego, z temi tytułami podpisał list Zygmunta Augusta dany miastu Lwowskiemu 1548. fundował Mansyonarzów w Piotrkowie: i Piotra podezaszgo Sieradzkiego, tego dwóch synów było. Jan kasztelan Spieimirski, i Mikołaj kasztelan także Spieimirski, który złączywszy się dożywotnie z Myszkowską, Marcina kasztelana Wieluńskiego córką, miał z nią trzech synów, Stanisława, był najprzód Scholastykiem Płockim i kanonikiem Krakowskim, wziął infułę Ramieniecką, z tej postąpił na Chelmską, umarł Łuckim biskupem: z sejmu 1589. naznaczony był do korektury praw koronnych. *Constit. f. 526.* Na synodzie Ruskich biskupów w Brześciu Litewskim 1594. imieniem papieżkiem i innych biskupów Łacińskich stawał.

Spondanus num. 14. OO. Bernardynów w Sokalu kościół Najśw. Matki eudami tam wslawionej inkorporował; konwent OO. Dominikanów w Janowie fundował. Pałac dla wygody biskupów Chełmskich w Krasnymstawie wstawił. Jędrzej brat Stanisława biskupa. N. miał za sobą Dębowską kasztelanę Sieradzką. Floryan podkomorzy Sieradzki, marszałek izby poselskiej 1598. któremu na tymże sejmie pewną sumę na potrzebę ojczyzny wysypaną od niego, kazano wyliczyć przez *Constit. fol. 711*. Samuela Gomolińskiego (był to syn Alexandra) zmarłego 1643. czytałem nadgrobek na marmurze w kościele Radomskim, który mu wystawiła Barbara Malachowska pozostała małżonka, herby przy nim cztery, Jelita Wąż, Jastrzębiec, i Korab. Alexandra Gomolińskiego z Teresy Lipskiej herbu Grabie był syn Jan, i córka Ewa, którzy sukcesyją brali 1667. po Swentosławie Lipskim, proboszczu Choczkiem, *Acta Castren. Caliss.* Gomoliński miał za sobą Zbijewską, którą w roku 1687. zmarłą, pochowano w Krakowie u Ś. Piotra. Jan Paweł biskup Rijowski, a przedtem archidyakon Płocki, ofliewał generalny Gdański; sekretarz królewski, ojciec jego posłował na sejm Warszawski 1672. Piotra kasztelana Spicimirskiego wspomina *Baranowski* 1611. N. Gomoliński miał za sobą Zaleską, z tej córka była za Mielęckim starostą Brzeźnikiem, druga za Stamirowskim, i synów dwóch, Rafał ten z Dzierzkowny spłodził Jana, którego żoną Chlebowska, i Ignacego który żył *sterilis*. Piotr brat Rafała miał za sobą Sielską i z niej potowstwo.

Wielądek w heraldyce pisze: „iż najpierwszy domu tego Protoplasta, podług opisów dawnych jeszcze za Lecha w Polsce koło roku 550. (?) miał swoje siedlisko w powiecie Gnieźnieńskim na *Gessach*. Potomkowie jego przenieśli się do ziemi Sieradzkiej, gdzie w powiecie Piotrkowskim, gniazdo swoje *Mojkowice*, przy których był zamek *Swidoga*, nad rzeką *Pilicą* założyli, które possessyve, wraz z herbem *Jelita*, dalsza rozkrzewiona familia używał. Z tych *Zegota* czyli Zygmunt *Saryusz* chorąży Sieradzki, wzwwyż wspomnianego zamku *Swidoga. Mojkowice, Woźniki* i *Malec*, dziedzic, zostawił po sobie Zygmunta. Piotr *Saryusz* brat rodzony tegoż, kasztelan Sandomierski, na *Mokrsku* dziedzic, z Krystyną na *Węgliszczyczuie, Poskorowicach, Widuchowie* małżonką swoją, zostawił także Piotra, między którymi nastąpiły działy dóbr, jako świadczą tranzakcyje w r. 1545. w aktach Piotrkowskich *post Festum S. Francisci* zapisane. Rzeczony Zygmunt miał synów dwóch. Floryana *Saryusza* starostę *Lęczyckiego*, dziedzica na *Swidęrze, Wronikowie, Woźnikach*, i wielkim *Lazniewie*. Drugiego *Zegotę*, czyli Zygmunta, dóbr *Mojkowice, Łaski* i *Malec* dziedzica, między którymi nastąpiły działy w roku 1409. i 1410. *Feria secunda post Festum SS. Trium Regum* w Piotrkowie. *Zegota* miał dwóch synów, Stanisława z *Majkowic* sędziego *Korczyńskiego ste-*

rilem, i Floryana z *Malec*, który z Jadwigą *de Ruczbors*, także był bezpotomny.“ — Dalej pisząc o potomstwie Floryana Saryusza starosty Łęczyckiego z Anny *Odrawążówny*, nadaje mu czterech synów, to jest: 1o Piotra: (o którym *Niesiecki*), 2o Mateusza, któremu *wielki Łąźnin* przez połowę z bratem Włodzimirem w działach dostało się: 3o Włodka czyli Włodzimira: 4o Jana łowczego Łęczyckiego, który *mniej* *Łąźnin* i *Wroników* działem otrzymał, i tak dalej o ich potomstwie donosi: — „Mateusz z *Odrawążówny* brat rodzony Piotra, miał Jakóba na *Łąźninie wielkim* dziedzica, od którego Łąźnińskich dalsze potomstwo pochodzi. Włodko czyli Włodzimierz drugi brat Piotra Saryusza, z Jadwigą z *Borków* spłodził Jakóba, ten na *Tarnowie* będąc dziedzic, Tarnowskich imię potomstwu dalszemu zostawił. Jan trzeci brat rodzony Piotra łowczy Łęczycki, *Łąźnina* *mniej* *Wronikowa* dziedzic, zostawił Dyonizego podstolego Łęczyckiego, dóbr *Zawadów* dziedzica, którego z *Stachną* z *Borowa* małżonką swoją, miał synów: Adama i Tomasza, podobnie z *Zawadach* i *Łąźninie* dziedziców, który był podkomorzym Sieradzkim. Ten dobra swoje dziedziczne *Wdżany* za dobra *Zamoście* i *Wierzbą* z Jędrzejem Piwo zamienił, przydawszy mu w pieniądzech 500. grzywien w r. 1447. od tej zamiany i odziedziczenia *Zamościa*, pierwszym Zamojskim nazwany, który dalszemu potomstwu to nazwisko zostawił. Stanisła Gomoliński kasztelan Rozpiński, starosta Wieluński, który z *Szpinkową* miał syna Jana, i córek dwie, Annę i Barbarę. Piotr podczaszy Sieradzki, ten z *Mieszkowską* wdową, miał synów dwóch, Jana i Mikołaja, córek cztery: Barbarę, Weronikę, Urszulę i Annę, Jan z *Belzacką* miał potomstwo: Stanisła w kanonik Krakowski, potem biskup Chelmski, nareszcie Ramieniecki, który od Jana *Zamojskiego*, kancelerza i hetmana w. koronnego, przy ustanowieniu ordynacyi w r. 1589. w aktach Lubelskich, w czasie trybunału, był postanowiony opiekunem wraz z innymi, w te słowa: *Tam personae deinde eorum liberorum suorum, quam omnium bonorum suorum, tutoriam, curatoriam, regimen ac administrationem, Reverendissimis Alberto Baranowski episcopo Premislensi, et regni vicecancellario, Stanislaw Gomoliński episcopo Camenecensi gentili suo, de armis Jelita etc.* Floryan, Marcin i Kazimierz Gomoliński, z *Łazińską* spłodził Władysława, ten z *Słomkowską* miał syna Jana Gomolińskiego, który z *Bieličką* zostawił trzech synów: Antoniego, Franciszka i Karola. Karol *Saryusz de armis Jelita* Gomoliński podkomorzy Łęczycki z Heleną *Pokrzywnicką* miał syna Ignacego instygatora koronnego, i córki dwie, Jozefatą *primo voto* za hrabią z Góry Skarbkiem, generałem majorem wojsk koronnych. *Secundo voto* za Szymonem Dzierżbickim wojewodą Łęczyckim. Drugą Maryannę, za hrabią z Mińska Opackim kasztelanem Wiskim.

Andrzej Gomoliński, z województwa Łęczyckiego, Ludwik Roch Saryusz, pułkownik i Piotr Saryusz major wojsk koronnych, Gomolińscy pisali się na elekeją Stanisława Augusta króla z województwem Sieradzkim. Maciej łowczy Radomski deputat na trybunał koronny 1767. roku z województwa Sieradzkiego. —

Gorajski herbu Korczak. Dom ten kilku wiekami wsławiony, Paprocki w prefacyi do swego ogrodu, zaczyna dukt

tej familji od Krystyna który jeszcze za panowania Władysława książęcia kwitnął w roku 1142. i temu Panu, znacznie się w różnych okazjach przysłużył. Zostawił syna tegoż imienia, Krystyna dziedzica na Kraśniku w r. 1240. (długi lat przeciąg) o nim także pomieniony autor to przydaje; że gdy Tatarowie przez Ruskie kraje przejechawszy, nie oszacowane szkody poczynili, Lubelską i Sandomierską ziemię spustoszywszy, zamki popaliwszy, ludzi w niewolą bez liczby zabrawszy, gdy do Kraśnika przypadli, w którym mieście i zamku, wiele się bardzo zaenych ludzi i rycerskich zamknęło: Krystyn nieustraszony mąż, z niewielką garsztką swoich przeciwno nim wyjechał, kędy sereca swoim dodawszy, tak nieprzyjaciela zbił na głowę, że i sam Han Tatarski na placu poległ: za którą przysługę od Władysława książęcia Krakowskiego hojnie udarowany, i miasto wiecznemi przywilejami udarowane na poprawę murów. Słyszał potem Iwonia z Goraja sędzia Chelmski za czasów Razimierza Wielkiego, który w poselstwie od tegoż Króla do Tatar wysłany, tłącą się i zajmującą wojnę, pożądanym przytłumił pokojem: tego syn, Dymitr z Goraja podskarbi koronny, z którym tytułem podpisał konstytucyą o żupach Razimierza Wielkiego 1368. *z Łask. w Stat. fol. 77.* tego synom Iwoni i Dymitrowi Ludwik Król Polski i Węgierski, za przyczyną wszystkich obywatelów Ruskich, Sandomierskich i Lubelskich, Państwo Szezebrzeszyńskie konferował, Władysława książęcia Opolskiego, któremu go odebrał, w inszym kraju osadziwszy; o czem kronikarze nasi: łaskę tę potem Król Jagiello swym przywilejem utwierdził.

Dymitr marszałek wielki Koronny syn Dymitra podskarbiego, ten z Biety to jest Beaty z Bożego daru, tak się ta familia pisała herbu także Koczak) tylko trzy córki spłodził, i lubo *Paproc. o herb. fol. 535.* Katarzynę z Tarnowskim, Elżbietę z Krzepickim, Anuę z Tęczyńskim dożywotnie złączone namienia, atoli w późniejszej ogroda swego edycyi, z ksiąg Lubelskich w roku 1415. poprawił się; gdzie powiada, że się jedna z nich Elżbieta Dobrogostowi Szamotulskiemu herbu Nałęcz kasztelanowi Poznańskiemu i generałowi Wielkopolskiemu dostała, i wyniosła z sobą Turobin, ze wszystką włością, w województwie Ruskiem, także Białą wolą i Koczudę w województwie Lubelskiem. Druga Anna Janowi Tęczyńskiemu herbu Topor wojewodzie Krakowskiemu, ta wyniosła Kraśnik ze wszystkimi dobrami do niego należącemi, krom innych majątności. Trzecia Dobiesławowi Oleśnickiemu herbu Dębno wojewodzie Sandomierskiemu, ta wyniosła prócz innych dóbr, Oczychów, Glinnik,

Niekisiałkę, Olbięcın, Zmykdysz, Dotklice, Lantowice, Nadolną, Sepnice, Zawadę, Sulostową, Łąki, Błonie, Wolą. Był ten marszałek w wielkich respektach u Króla Jagiella, że mu radą swoją, do tronu i małżeństwa z Królowną Jadwigą dziedziczką Polskiego Królestwa, siłą dopomógł: dla tego też do Szechrzeszyna, przydał mu był Turobin, ze wszystkimi dobrami, na wieczne prawo: o czem list tego Króla świadczy dany w roku 1389. Był Pan hojny, dla tego Cedrzykowi to jest Teodorowi Prochańskiemu za wierne usługi, dał darował wsi Gruszkę i Zaporze, od której potem sukcesorowie Cedrzyka, Zaporskiemi nazwani. Iwonia brat Dymitra marszałka, zostawił czterech synów. Z tych Prokop najstarszy, jedynaczkę córkę Zygizmundę złączył z Janem Amor Tarnowskim, z którą Szechrzeszyn wyszedł z domu Gorajskich. Alexander drugi, z którego pięciu synów, jeden Jędrzej Cyril, Czuryłów Korcezaków familji nowym się stał szecpem. Mikołaj trzeci Lipskich Korcezaków od dóbr Lipska, na których osiadł był, przodek. Jędrzej czwarty, tego potomstwa nigdzie nie czytam: atoli *Paproc. w Ogrodzie* z listu kładzie, Jana i Alexandra Gorajskich bracią nierozdzielną, którzy w roku 1461. osadzając Radzieką wolą w powiecie Lubelskim, nadali bogato wójtostwo Jakóbowi Wolskiemu i jego potomstwu, na którym liscie pisał się Dymitr i jego bracia rodzeni z Lipska Korcezakowie, Mikołaja synowie.

Jan z Goraja spłodził syna Alexandra, tego czterech synów było, z tych najstarszy Piotr miał synów dwóch, Adama podkomorzego Lubelskiego, od którego został się syn Abraham: i Jana, którego z Osmolskiej Anny z Prawedlnika trzech synów rachują. 1. Jana, któremu Lanekorońska starościanka Wiślicka herbu Zadora, trzy córki powiła; jedna z nich z pieniążkiem, druga z Janem Bolestraszyckim, trzecia z Kierzyńskim zmówione; synów także dwóch Mareyana i Jana, z tych pierwszy z Słupeckiej miał córkę Ratarzynę Noskowską, i syna Józefa, od którego z Pruchnickiej trzech się synów zostało Eustachi, Cyprian i Konstantyn. Jan brat Mareyanna z Niszczyckiej starościanki Prasnyżkiej, spłodził córkę Teofilę, ta *Imo voto* żyła z Wacławem Raszewskim sędzią ziemskim Bełzkim, *2do* z Czarnowskim chorążym Grabowieckim, *3tio* z Ossolińskim starostą Żydaczewskim: i synów dwóch Bogusława i Krystyna. Bogusław pojął Annę Drohojewską, z niej potomstwo czterej synowie, Krystyn czy Krzysztof w zakonie kaznodziejskim, Stanisław komornik Lubelski 1632. ten się ożenił z Szwanfaldowną w Gdańsku. Bogusław czy Zygmunt z Barbarą Lipską, i Jędrzej, wszyscy bezpotomni. Krystyn zaś brat Bogusława miał za sobą

Bielską herbu Śreniawa, drugą Bidzińską, atoli tylko córka Helena Maciejowska jedynaczka na ojcowskiej fortunie dziedziczyła. Po Lanekorońskiej przybrał sobie w dożywotnią ligę Jan, Plaziankę burgrabiego Krakowskiego i starosty Lubaczowskiego córkę. Brat drugi tego Jana Piotr rotmistrz królewski starosta Uszpolski, mążny w Moskwie, i na Tatarów: pod czas rokосу przy Zygmunście III. stawał; *Okolski* powiada; że miał za sobą Żelińską, z której był Krzysztof, i Piotr, atoli *Genealogia tego domu*, którą mi komunikowano, powiada, że miał za sobą księżnę Radziwiłównę, jakoż i w *Genealogji Radziwiłów* na mappie sztyehowanej czytam, że Katarzyna córka Mikołaja Radziwiła księżęcia na Birzach i Dubinkach wojewody Nowogrodzkiego, pozostała wdowa, po Naruszewiezu, była za Gorajskim, z tej syn miał być Krzysztof bezpotomny, i Piotr, który z Anny Franckiewiczówny, spłodził córkę Katarzynę Stetkiewiczową kasztelanową Nowogrodzką. Trzeci brat Jana i Piotra, Adam rotmistrz królewski, ten z Słupckiej kasztelanki Lubelskiej, spłodził córkę Teofilę Hornostajową podkomorzyną Rijowską, i syna Zbigniewa, na Chocimską we trzech chorągwiach własnym kosztem zaciągnionych stawil się przeciwko Osmanowi, zwiedził potem Palestynę, i miejscea święte: powróciwszy do ojezyny był kasztelanem Chelmskim, a potem Rijowskim r. 1655. z Leszczyńskiej herbu Wieniawa wojewodzanki Belzkiej syn był Rafał *jako pisze Okolski*, córek trzy, jako chce *Genealogia tego Domu*, Zofia z Adamem Suchodolskim starostą Horodolskim, druga za Fredrem, trzecia Teofila najprzód za Potockim herbu Pilawa starostą Jabłonowskim, a po jego śmierci za Butlerem. Czytałem, że któryś Gorajski miał za sobą Urowiecką, z tej był syn Jan, którego wnuk Raszyce przedał. Agnieszka Gorajska była za Alexandrem Drohojowskim. N. za Mikołajem Władysławem Rejem wojewodą Lubelskim. Atoli temi czasy, już ten dom całe zszedł: niewiem, czy mu do tego nie pomogła herezya, która się też i tu była zaplątała. *Okolski* Gorajskich pod herbem Wukry położył, ale rozumiem, że to jedni z Korczakami.

Mając sobie nadesłaną od jednego z szanownych familantów, dokładną wiadomość domu tego, a znalazłszy podania *Niesieckiego* w wielu miejscach, lub niedokładne, lub mylne, umieszczam tu takową, zwłaszcza że wypis ten i z dokumentów urzędowych wypisany i do ostatnich czasów jest doprowadzonym. — Podług tego wypisu dom *Korczaków* Gorajskich pochodzi od *Korczaków* w Węgrzech dawniej koronę dziedziczących, z których jeden uchodząc prześladowań doznawanych od przynależiciela korony schronił się do Polski gdzie założywszy w *Goraju* zamek, Gorajskim się nazwał.

- I. O pierwszym Gorajskim Krystynie jest wzmianka, który w czasie wojen między synami Bolesława Krzywoustego, wiele przysług Władysławowi księżęciu Krakowskiemu uczynił.
- II. Ten zostawił syna Krystyna pogromcę Tatarów (jak i *Niesiecki* pisze).
- III. Krystyn syn Krystyna, pogromcy Tatarów, młodość swoją, zaprawiał w białych z nieprzyjaciółmi, dorosłszy lat mężkich, służył na dworze Bolesława V. Gdy Leszek czarny wstąpił na tron i liczne bezprawia z Gryfiną popełniał, Krystyn pod ten czas kasztelan Sandomierski (?), ogłosił zjazd do Sandomierza, gdzie zmówiwszy się z Pawłem Warsz kasztelanem, Zegotą wojewodą Krakowskim, Januszem i innemi Panami koronnemi, Leszkowi Czarnemu rządy odebrać a Konrada Mazowieckiego na tron posadzić umyślił.

Na miejsce zjazdu przeznaczono Zawichost, potem Sandomierz, gdzie się też i Konrad na poparcie swej sprawy stawil. Przybyli też licznie senatorowie, na których czele stanawszy Krystyn Karczak posłuszeństwo Leszkowi wymówił, a Konrada księżęciem mianował ¹⁾.

- IV. *Synowie Krystyna*. 1. Piotr słynny wojownik, na polu bitwy i w tulaćwie Władysława Łokietka wierny towarzysz. -- 2. Jan poseł na Ruś czerwoną do Króla Daniela, zamek w Goraju rozszerzył, wzmocnił i ozdobił.

V. *Syn Jana*. 1. Iwonija z Goraja syn Jana, sędzia Chełmski, znakomitego rozsądku i głośniejszy sławy, na ubóstwo do zbytku hojny, sprawiedliwy i rzetelny. Razimierzowi W. Statut Wiślicki układał. Posłował do Tatar, gdzie pożądanym pokojem uśmierzył wojnę, która się wkrótce zająć miała.

VI. 1. Dymitr z Goraja syn Iwoniji, wychowany na dworze Razimierza W. oddał się naukom, a odwiedzwszy Państwo Niemieckie, Rzym i Węgry, powrócił do kraju, na usługi swych ziomeków. Zostawszy podskarbis w. kor. przez oszczędność i zabiegi, znacznie skarb zbogacił. Konstytucyą o żupach solnych sporządził ²⁾. Miał synów dwóch.

VII. 1. Iwonija ten u narodu te zasługi położył, że wojsko krajowe w nieobecności Ludwika Króla Węgiers. i Pols. ze swej szkatuły opłacił, i na granicach Państwa rozstawił. — 2 Dymitr piastował przez czas długi rządy Krakowskiej ziemi, gdzie na utrzymanie porządku i naprawę, zamków królewskich w kraju, z własnych dochodów niemałołożył. Szlachcie i poddanym którzy majątki w czasie zajazdów Tatarskich utracili, obmyślił przyzwoite utrzymanie. Walecznych nagroził, kalekom i ranym z boju powracającym przytułek w własnym domu ofiarował, a gdy się pomieścić niemogli w klasztorach miejsce wyznaczył. Liczne zasługi były powodem że województwa Ruskie, Sandomierskie, Lubelskie i inne prosiły Króla Ludwika, ażeby zasługi Dymitra Karczaka na Goraju Gorajskiego, po królewsku wynagrodzić raczył. Wdzięczny monarcha odbiera księżęciu Opolskiemu, bogate Państwo Szechrzeszyńskie, i takowę Dymitrowi i jego bratu

1) Naruszewicza Hist. Nar. Polsk. T. 8. str. 20.

2) Łaski w Statucie fol. 77.

Iwonji z czułą przemową i dziękczynieniem za szczególne odznaki, rzezione Państwo Szechrzeszyńskie, oddaje, mianując tegoż Dymitra marszałkiem W. Kor. — Po zejściu Ludwika wstępuje na tron, Jadwiga Królowa, uśmierzenie wojen i klęsk nieustannych, zgola szczęście narodu zawisło od połączenia Litwy z Polską. — Jadwiga waelia się w wyborze małżonka, w końcu przekłada Wilhelma nad Jagiellę, a gdy jej senat na klęczkach odradza, upraszając by się z Wilhelmem rozstała, ona zaś nieskloniwszy neha na pokorne i słuszne prośby, drzwi przed sobą zawarte, rąbać rozkazuje, natenczas Dymitr z Goraja stanąwszy we drzwiach rzecze: „Szczęście Polski w połączeniu Litwy od ciebie Królowo zależy: niemogę więc dopuścić, ażebyś dla Wilhelma Rakuskiego poświęciła zjednoczenie dwóch potężnych narodów!“ Jadwiga w pierwszym zapale gniewu rzekła: — „Czy wiesz, że cię zniszczyć mogę¹⁾.“ Na co odparł Dymitr. *Franges, non flectes!* (zniszczysz lecz nieugniesz). Od tej chwili użyto tych słów za godło do herbu Koczak Gorajskich, a Jagiello przez wdzięczność takowe potwierdził. Tą wymową rozbrojona Jadwiga, odeszła do swojej komnaty a senatorowie złożyli podziękowanie Dymitrowi, że swoją wytrwałością i poświęceniem pokonał namiętność Jadwigi. Gdy Jagiello do Krakowa przybył, Gorajski na czele senatu stawil się przed nim i rzekł te pamiętne słowa: Będziesz Panować nad potężnym i wielkim narodem, szanuj więc jego swobody i prawa, szanuj i kochaj Królowę Jadwigę, a wleblić cię będzie potomność²⁾.

Jagiello będąc w Sandomierzu wyprawił Dymitra z Goraja do Prus, żądając po Mistrzu Konradzie Czolner aby do Krakowa przybył, chciał mu być ojcem chrzestnym, a ślub i koronacją bytnością swoją przyzdobił.

Spodziewał się Jagiello, tem uroczystem poselstwem oraz związkiem religij posyaka serce tego człowieka, lecz dumny mnich wzgardził poselstwem, owszem wkrótce pisząc do Króla, tytułu mu królewskiego nieprzyznał, a wszedłszy z orężem do Litwy kraje dziedziczne zburzył³⁾. Tym haniebnym czynem Mistrza Gorajski do żywego tknięty, wyprosił sobie u Króla iż go posłał z wojskiem na Rrzyżaki — gdzie kilka zamków zburzył, i kilkaset rycerzy zakonu w niewolę uprowadził⁴⁾. Powróciwszy do kraju otrzymał rządu skarbu królewskiego ów czynny i o sprawę ogółu gorliwy Polak, został nową podporą tronu, gdy skarb zubożały do tej świetności przywiódł, jaka była za czasów Kazimierza W. Wdzięczny monarcha listem swoim pisany roku 1389. przydał mu do Szechrzeszyna Turobin ze wszystkimi dobrami na wieczność. Był to Pań hojny, światły, i zacny — znalazł się na ludziach i umiał oceniać ich zasługi. Cedrzykowi, to jest Teodorowi Prochańskiemu, za wierne usługi, darował wieś Gruszkę i Zaporozie, od której potem następcy Cedrzyka Zaporozkimi nazwani. Mąż ten na kościoły i nauki hojny, ubogich i Sierot Opie-

1) Naruszewicz Historia Narodu Polskiego T. X. str. 211.

2) Akta kapituły Krakowskiej roku 1384.

3) Naruszewicz Hist. Nar. Pol. T. X. str. 215.

4) Akta kapituły Krak. z r. 1386.

kun, miał za żonę Biłą czyli Beatę z Bożego daru Korczakównę, z niej spłodził trzy córki.

VIII. *Synowie Iwonji*. 1. Prokop kształcił swą młodość na dworze Zygmunta Cesarza — wyrostkiem będąc powrócił ażeby służyć ojczyźnie, wstąpiwszy w szeregi wojsk koronnych walczył w sprawie Króla przeciw Spytkowi Mielsztyńskiemu, z kąd jako pułkownik na Litwę wysłany, pomagał Zygmontowi Riejstutowiczowi w wojnie z Świdrygiellem. — Roku 1435. wyznaczony komisarzem królewskim do zawarcia pokoju z Krzyżakami w Brześciu Kujawskim, gdzie pogroził zakonowi zupełnem zniesieniem, jeżeli nadal Litwę najeżdżać a Polszcze krzywdy czynić nieprzestaną. W następnym roku 1436. stawił się na sejm do Korczyna, gdzie się ogłosił wraz z innemi senatorami, że ktoby prawu niebył posłuszny, a swego bez sądu orężem samowładnie dochodził ten ma być nieprzyjacielem ojczyzny ogłoszony. Władysława III. Króla swego na tron Węgierski prowadził. W bitwie z Turkami przy górach Macedońskich znacznie się przyłożył do zwycięstwa. Miał córkę jedynaczkę, tę złączył z Janem Amor Tarnowskim dawszy mu za Wiano Szczebrzeszyn ¹⁾. — 2. Alexander zawołany mowca gorliwy o swobody narodu senator — z Janem Ożyzowskim kasztelanem Krakowskim rządził Mało-Polską i Rusią. — 3. Mikołaj od dóbr Lipska, założyciel Korczaków Lipskich. — 4. Jędrzej, marszałek nadworny kor. z Teodorem Buczackim wojował Tatarzy, miał swoje rotty zbrojne i takowe na uspokojenie książąt Szląskich sprowadził ²⁾. —

Córki Dymitra marszałka w. kor. — 1. Elżbieta połączona z Dobrogostem Szamotulskim, herbu *Nalecz*, kasztelanem Poznańskim i generałem Wielkopolskim. — 2. Anna za Janem Tęczyńskim herbu *Topor*, wojewodą Krakowskim. — 3. Ratarzyna za Dobiesławem Oleśnikiem herbu *Dębno* wojewodą Sandomierskim.

IX. *Synowie Alexandra*. 1. Jędrzej, za Kazimierza Jagiellończyka, poseł do Wenecyi. W walkach z Krzyżakami położył mężstwa znakomite dowody, gdy dziesięć zamków w Prusiech zdobył, będąc wszędy pierwszym na murach ³⁾. — 2. Cyryli, założyciel domu Korczaków Czuryłów. — 3. Jan poległ w bitwie z Krzyżakami przy zdobyciu twierdzy Pruskiej — Sztum zwanej. — 4. Alexander osadzając Radziecką wołą w powiecie Lubelskim, nadał za wierne usługi Jakóbowi Wolskiemu i jego potomstwu, bogate wójtostwo, i takowe nadanie razem z bratem Janem roku 1461. potwierdził. — 5. Prokop.

Synowie Jędrzeja, Korczaka z Goraja marszałka nadwornego koronnego. — 1. Jan Korczak Gorajski z Janem na Tęczyźnie wojewodą Krakowskim i Piotrem z Szamotul kasztelanem Poznańskim, poseł do Władysława Król. Węgier. i Czech. stanąwszy w Brześciu podczas obrady senatorów, kwiecistą wymową, zdawał przed królem sprawę z poselstwa ⁴⁾. — 2. Alexander, rotmistrz w chorągwi królewskiej poległ w wojnie z Krzyżakami.

1) Ks. Wieliński w Notatach.

2) Metryka Koronna.

3) Metryka Koronna.

4) Metryka Koronna.

- X. *Syn Jana posła do Władysława Króla.* 1. Alexander Pan i dziedzic Goraja po śmierci Razimierza IV. Jagiellończyka, gubernator Ruskich ziem ¹⁾.
- XI. *Syn Alexandra.* 1. Piotr za Jana Albrachta, wojował przeciw Turkom i Tatarom, za Alexandra poseł do Moskwy po Helenę Iwanowną córkę Cara Moskiewskiego, którą sprowadził do Krakowa i Królowi za żonę oddał. Był to mąż wielkich nauk, dziwnie przyjemny, sprawiedliwy i rycerski ²⁾.
- XII. *Syn Piotra posła do Moskwy.* 1. Adam, podkomorzy Lubelski, jeździł do Zygmunta I. do Litwy, gdzie imieniem Królestwa Polsk. koronę temu księżęciu ofiarował.
- XIII. *Synowie Adama.* 1. Abraham, bezpotomny. — 2. Jan, Korczak z Goraja, w sprawach koronnych na sejmie Piotrkowskim roku 1549. upominał Zygmunta Augusta, iżby swobody narodowi nieuszczuplał i owszem dla pamięci swojego imienia rozszerzał. Pojął za żonę Annę na Prawedlniku Osmulską.
- XIV. *Synowie Jana i Anny na Prawedlniku Osmulskiej.* 1. Jan z polecenia Zygmunta Augusta, odprowadzał Królowę Bonę aż do Baru, w roku 1555. na synodzie niekatolików w Rozminie, gorliwie za bracią Czeskimi przemawiał, roku 1556. na sejmie Piotrkowskim domagał się z innymi posłami o odprawienie mszy Ś. w języku ojczystym ³⁾: miał za żonę Lanckorońską starościankę Wiślicką, herbu *Zadora* — po zejściu tejże, pojął za żonę *Plaziankę* burgrabiego Krakowskiego i starosty Lubaczowskiego córkę. — 2. Piotr uświetnił koronację Henryka Walezego sprowadzwszy do Krakowa 1000. jeńców Tatarów, dając onych Królowi w darze, których tenże monarcha, na tron wstępujący na wolność puścić kazał. W pałacu Spiskim w Krakowie wyprawił wielką ucztę dla Króla, gdzie zbroją buńczukami i chorągiewami na nieprzyjaciolach zdobytymi ściany ubrał ⁴⁾. Był rotmistrzem królewskim i starostą Uszpolskim. Pod Smoleńskiem za Zygmunta III. wojownik zawołany — Tatarów trzykrotny pogromca. — W czasie rokoszki stanąwszy przy boku Zygmunta III. rokoszonom upadek zapowiedział. Służył z wielką sławą imienia swego, trzem Królom, Henrykowi Waleczemu, Stefanowi Batoremu, i Zygmuntovi III.: miał za żonę 1. *Zelińską*. 2. *Lanckorońską* a po trzeci raz Katarzynę, księżną na *Birzach Radziwiłłową*, córkę Mikołaja wojewody Nowogrodzkiego. — 3. Adam wziął pierwsze wychowanie na dworze Stefana Batorego, z kąd pojechał za granicę, powróciwszy do kraju zastał na tronie Zygmunta III. i temu monarsze swoje usługi poświęcił. Otrzymałszy stopień rotmistrza gwardyi, jeździł do Anglii, gdzie z polecen Króla, sprawy handlowe Gdańskie załatwił. W Brześciu Litewskim pod czas unji roku 1595 — 96. rozsądkiem, wymową i wszelkiem poświę-

1) Ksiądz Benedykt Kliszyński Trynitarz Lwowski w mowie pogrzebowej na zgon Antoniego Korczaka Gorajskiego miecznika Chełmskiego roku 1769.

2) Ks. Wielński w Notatach.

3) Akta Koronne.

4) Ks. Benedykt Kliszyński w mowie swej pogrzebowej.

cenieniem się umysły zgodą kojarzył ¹⁾). Połączył się z Słupecką kasztelaną Lubelską.

XV. *Synowie i córki Jana z Lanckorońskiej*. 1. Marcyan za Zygmunta III. pod Smoleńskiem rycerz odznaczony miał za żonę Słupecką. — 2. Jan prowadził Zygmunta III. za żonę Annę córkę arekksiążęcia Karola na Gracu. Miał zachwaloną mowę do senatu, sprzeciwiającego się temu ożenieniu, i tyle dokazał, że większa część senatorów ogłosiła się za Królem. Pojął za małżonkę *Niszyczkę* starościankę Prasnyzką. — 3. N. za Piemiążkiem. — 4. N. za Janem Bolestraszyckim. — 5. N. za Kieczyńskim.

Synowie Piotra z Zelińskiej, Lanckorońskiej, księżny Radziwillowny. — 1. Dymitr spłodzony z Zelińskiej, za Stefana Batorego, z księżciem Konstantym Ostrogskim Siewierczyńcą pustoszył. Zginął pod Wielkimi Łukami. — 2. Krzysztof z Lanckorońskiej, rotmistrz Stefana Batorego. — 3. Piotr z księżny Radziwillowny. Mąż głośnego w Polsce imienia, uczony mężczyzna, rzetelny, gościnnie i hojny. Zjednał sobie pamięć ziomków, wdzięczność Sandomierzanów, których radą, orężem, i pieniędzmi wspierał ²⁾).

Synowie i córka Adama ze Słupeckiej. — 1. Zbigniew, za Zygmunta III. całości ojczyzny jedyny przyjaciel. Stawił się przeciw Osmanowi pod Chocim, na czele trzech własnych chorągwi. — Walczył mężnie i przeważnie, głośnym jest w dziejach naszych nauką, i podróżą odbytą przez Niemcy, Belgium, Anglią, Francją i Włochy do ziemi S. oraz do Egiptu i Arabji. Nauki i ciągle doświadczenia, wykształciły go na wzorowego obywatela i na zacnego urzędnika spraw ojczystych. Zaraz po swoim do kraju powrocie pozyskał kasztelaną Chelmską. Pod Władysławem IV. na sławnej rozmowie braterskiej *Collegium charitativum Thorunense* roku 1645. w zastępstwie Janusza księcia Radziwilla, przewodniczył wyznaniu Helweckiemu czyli Kalwinom. Wszystkie dzieła zjazdu ten czyli rozmowę opisujące, wystawiają nam kasztelana Gorajskiego wymownym, rozsądnym, i nader umiarkowanym; światło jego w rzeczach religijnych wiek ówczesny znacznie wyprzedziło ³⁾). Pierwszem jego staraniem było, zbliżyć, a nawet jeżeli można, połączyć oba wyznania a katolickie; lecz Hilzeman (Hülsemann) teolog luterski mocno się temu sprzeciwiał, i tak połączenie, które temi czasy w Prusiech uskuteczniiono, wtenczas do skutku nieprzyszło. — Mawiał Zbigniew. — „Niech każdy wierzy w najwyższą Istność, jak go uczy własne przekonanie, niech kocha swój dom, a szanuje cudzą zagrodę!“ — Wiadome są nam zatargi Zygmunta III. ze Szwecją o pań-

1) Metryka Koronna.

2) Akta Sandomierskie.

3) Czytaj Thom Węgierski *ETHYMIA*. Baranoviae 1629. Hartknoch *Preuss. Kirchenhistorie* 1686. 4. p. 936. i. n. Lengnich *Geschichte d. Land. Preuss.* 1727. fol. 230. i. n. — Hoffmann *Synopsis hist. liter. Colloq. Thorun.* (*Preuss. Zehenden T. III.*) Ossolin. hist. lit. rozmowy braterskiej Toruńskiej — Panowanie Władysława IV. 1823. str. 305. — P. Preka, Obrazy i opisy wielkich mężów.

stwo i koronę, spadły te na syna jego Władysława IV, który pragnąc, aby ze wszech stron zjednoczone Państwa Rzeczypospolitej zażywały stałego pokoju, życzył też ażeby z Królestwem Szwedzkim zawarto wieczny pokój. W tym celu roku 1646. wybrano najbieglejszych senatorów jako komisarzy, a za naczelnika tego poselstwa dano Zbigniewa ¹⁾. Przyjmując władzę poruczonego sobie urzędu, rzekł w senacie te pamiętne słowa. — „Honor i spokojność ojczyzny będą przewodniczyć naszej dobrej sprawie — chcemy pokoju — Szwecya poda nam dłoń przyjazną, i jeżeli te dwa potężne narody niemogły być z sobą duszą, niech przynajmniej jedna myśl i jedno serce w świętej i nienaruszonej przyjaźni wiecznie połączy je z sobą ²⁾.“ — Niestety! śmierć Króla, bezkrólewie, dając napady Rokaćkie w okolicy Zamościa, gdzie i dobra Gorajskich leżały ³⁾, a najwięcej ociąganie się Szwedzkich komisarzy, czyli pełnomocników, wstrzymało rozpoczęte układy. Zbigniew widząc swoją ojczyznę, wśród krwi i ciągłej rzezi, pospieszył walczyć z najeźdźcami, lecz zaraz był z tej wyprawy odwołany, i za komisarza roku 1649. do komisji Lubelskiej na obmyślenie zapłaty wojsku przeciw Rokaćkom użytemu obrany ⁴⁾. „Dam z mojej kassy sześć tysięcy Zł. Pol. na utrzymanie porządnego wojska w kraju — rzekł Gorajski — dajcie wszyscy według waszej możności, a będziecie w domach spokojnie zasypiać ⁵⁾.“ — Na to wezwanie zamknęły się uszy możnych. Po niejakiem czasie Gorajski został wezwany do opatrzenia Mennicy a w roku 1651. do nowej komisji względem układów ze Szwecją wreszeie policzony w grono deputowanych, którzy pisali warunki pokoju ⁶⁾. W owych czasach został obdarzony za zasługi starostwem Kamioneckim ⁷⁾. W rok później dano mu kasztelanją Lijowską. Wybierając się powtórnie w nadwyzyczajnem poselstwie do Sztokholmu dla dokończenia ugody ze Szwecją, do której, tak Karol Gustaw po zrzezeniu Królowej Krystyny tron objawszy, jako też stany Królestwa Szwedzkiego Polaków zapraszali — umarł roku 1655. jak świadczą współcześni Rochowski i Rudawski, a za nimi Niesiecki. Był połączony węzłem małżeńskim z Teodorą *Leszczyńską*, wojewodzanką Belzką Rafała Leszczyńskiego i Teodory księżniczki Sanguszkówny córką ⁸⁾. Ku czei tego męża, wdzięczne stany, najjaśniejszej Rzeczypospolitej Pols. kazaly odrysować jego popiers — z takim i dółu napisem:

*Regius Humigenum sanguis, praeclustris Avorum
Splendor et omnigenus stemma secutus honor:*

1) *Vol. leg. IV. fol. 88 — 89.*

2) Akta ziemskie Warszawskie i Akta kor. L. 138. Lit. G.

3) Miasto Szebrzeszyn, gdzie akademię Zamojskich niedawno przeniesiono, Goraj, Turobin, Karśnik i t. d. z domu Gorajskich, w których ręku były przeszły ślubnemi układami do spowinowaconych z niemi, Zamojskich, Tęczyńskich, Tarnowskich i t. d. Paprocki herb. 1535. 4. *Vol. leg. IV. fol. 282.*

4) Akta Lubelskie.

5) Akta familijne karta 73. D.

6) Rudawski.

7) *Vol. leg. IV. fol. 362.*

8) Niesiecki.

*Ingeniique acies, et multi conscia coeli,
 Vis animi, et varii sub face culta poli;
 Raraque palladiis sapientia lecta viretis,
 Nestoris et dulci flumine lingua potens:
 Ac gravitas morum tranquilla, innexaque pulchro,
 Gratia Candori, blanditiisque fides
 Et quod Aristides memori decus intulit aevo,
 Quoque Solon clarus, quoque Zamolxis erat:
 Et pietas superis adamata, Cupidoque pacis,
 Christianusque inter maximes exul amor:
 Ac patriae immoriens studium, servireque sorti
 Immemor, et proprii nescia cura lucri:
 Arduaque externo sub sole negotia Regni
 Regalesque ferens mens generosa vices:
 Haec et phura latent sub imagine, qua dare pulchrum.
 Virtutis cupiit musa manusque jugum
 Umbra datur, quae lucis erit, quae culminis indea:
 Tam nitidum culmen nam nequit arte dari. —*

J. Pastorius D. Histor. Reg.

2. Jan, połączony z Zofiją Czarniakowską, żył w swojej dzielnicy, jako gościnny lecz spokojny obywatel. — 3. Teofila za Hornostajem podkomorzym kijowskim.

XVI. *Syn i córka Marcyana ze Słupcekiej.* 1. Józef z Pruchnicką. — 2. N. za Noskowskim.

Synowie i córka Jana z Niszyckiej. — 1. Bogusław układał dla Władysława IV. w Polskim Narzeczcu, pakta konwenta. Z Krzysztofem Radziwillem pod Smoleńskiem i na wyprawie Moskiewskiej rycerz zawołany. Miał za żonę Annę Drohojewską herbu Korczak. — 2. Krystyn wysokieli nauk, i sztuki malarzkiej w Polsce głośny protektor, był sędzią kapturowym, miał za żonę 1o. Bielską powtórę Bidzińską. — 3. Teofila za Ossolińskim.

Synowie i córki Zbigniewa z Leszczyńskiej. — 1. Piotr Korczak z Goraja, wychowany na dworze Władysława IV. Podezszczy Chelmski, potem sekretarz i komissarz królewski do wypłaty wojska roku 1629. general artylleryi koronnej — prowadził 1000 ludzi rycerskich swoim kosztem ¹⁾ na Tatarów, których r. 1633. wraz z Stanisławem Koniecpolskim het. w. kor. pod Sasowym Rogiem poraził. Miał za żonę Zofią Pstrokońską ²⁾. — 2. Rafał. — 3. Zofia za Suchodolskim Adamem starostą Horodelskim. — 4. Teofila najpierw za Potockim herbu Pilawa, starostą Jablonowskim, a po jego zejściu za Butlerem — osoba, nadzwyczaj na ubogich i kościoły łaskawa. — Trzydziestu dziewczętom szlacheckim, z domu rodzin ubogich, swoim kosztem w własnym domu nauk udzielała. — 5. N. za Fredrem.

XVII. *Synowie Józefa z Pruchnickiej.* 1. Eustachy pod Władysławem IV. założył początki swej chlwały. Pod Smoleńskiem, Kalugą i Mozańskiem rycerz wslawiony. — 2. Cypryan zginął pod Lwowem w bitwie z Tatarami. — 3. Konstanty sędzia

1) Metr. Kor. z r. 1633.

2) Akta Castr. Premisl. Pros. 189. p. 463.

grodzki Lubelski — sprawiedliwością i rzetelnością zjednał sobie szacunek obywateli.

Synowie Bogusława z Anny Drohojowskiej. — 1. Krystyn nieodstępny towarzyszy, Jana Kazimierza. Pod Zborowem prowadził na Kozaków swe własne rotę ¹⁾. Przyjął habit S. Dominika, i wtem zakonie umarł. — 2. Stanisław komornik Lubelski, miał za żonę *Szfanfaldówną*. — 3. Zygmunt połączył się z Barbarą *Lipską*. — 4. Jędrzej bezpotomny.

Córka Krystyna z Bielski herbu Śreniawa. — 1. Helena za Maciejowskim.

Syn Piotra z Zofji Pstrokońskiej. — 1. Krystyn Korczak na Goraju, za Michała Korybuta, podczaszy Bielski, komendant fortecy Kamieńca Podolskiego. — Napaść Turków dzielnie odparł, lecz widząc przemagającą siłę — a niechcąc się poddać Turczynowi, sam swoją ręką podpalił prochy, w podziemiach fortecy złożone, i razem z sobą ową fortecę w powietrze wysadził ²⁾. Miał za żonę Elżbietę z Białej *Bielską* córkę Ludwika Bielskiego, miecznika województwa Lubelskiego i Anny z Włostowie ³⁾.

XVIII. *Synowie Krystyna z Elżbiety Bielskiej.* 1. Jan Korczak na Goraju za Jana III. rotmistrz gwardyi królewskiej — pod Wiedniem nabył wielkiej sławy, gdy 15. Turków przekradających się w górę Halenberg żywcem królowi dostawił — a potem prawie pierwszy wpadł do obozu Tureckiego, i Janeczarów niekających kilku żywcem pochwycił ⁴⁾, miał za żonę Zofję na Zielenczycach *Szembekównę* ⁵⁾. — 2. Stanisław przełożony klasztoru w Rodlnie.

XIX. *Syn Jana, urodzony z Zofji na Zielenczykach Szembekówny.* — 1. Antoni z Goraja Gorajski — za Augusta III. lustrator ziemi Belzkiej — chorąży Chelmski i generał artylleryi koronnej ⁶⁾. Miał za żonę Maryannę z Chyżowa *Romerównę*, córkę Romera i Ludwika z Nagłowic ⁷⁾.

XX. *Syn Antoniego urodzony z Romerówny.* 1. Alexander, miał za sobą Teofilę hrabiankę *Bukowską* — kasztelankę Saoucką. — 2. Tomasz pułkownik wojsk Polskich — miał za sobą Hr. *Bukowską* rodzoną siostrę Teofili.

XXI. *Syn Alexandra z kasztelanki Bukowskiej.* 1. Józef, były kapitan gwardyi Napoleona, pułkownik wojsk Polskich — kawaler krzyża legji honorowej — w wojnach Napoleona, pod Moskwą i Berezyną zasłużony żołnierz — zacny obywatel i protektor nauk krajowych — złączył się z *Broniczką*. —

1) Metryki Koronne.

2) Akta Kamieńca Podolskiego.

3) *Ex Actis Castr. Premisl. proth.* 206. p. 186 — 187. r. 1691.

4) Akta kapituły Krakowskiej.

5) *Ex Actis Castr. Oświęcim. fasc.* 21. cap. 24. roku 1718.

6) Metryka Koronna.

7) *Ex Actis Castr. Bicens. pr.* 161. p. 150. roku 1755.

Gorajski herbu *Orla*, w Wielkiej-Polszcze. Do nich należy Wojciech z Goraja, luboć go nasi pisarze pod herbem Korczak położyli, który 1382. pod *interregnum* podpisał konfederacyą Wielko-Polską u Januszow. w *Stat. f.* 74. Gorajski Wojciech, Krakowski, Poznański proboszcz, regent kancellaryi koronnej 1656. podpisał listy królewskie *Histor. Coll. Crac. fol.* 820. Stryj jego był jakimś kasztelanem, *Princip. Philos. Moraw.* brat jeden Wojciecha Dadzibóg, miał za sobą Annę Mielżyńską, z tej spłodził syna Adama, który młodo umarł, i córek trzy. Jadwiga wydana za Jana Radzewskiego. Zofia *Imo voto* żyła z Janem Dzierżykrajem Morawskim kasztelanem Przemękim, *2do voto* z Ludwikiem Ostrowskim starostą Gniewkowskim. Anna Panna umarła. Drugi brat Łukasz podstoli Poznański 1666. z Żyehlińskiej spłodził córek cztery: z tych Katarzyna była za Władysławem Michałem Skoraszewskim chorążym Poznańskim: druga za Wacławem Twardowskim, a po jego śmierci, za Alexandrem Rogalińskim. Trzecia za Trampezyńskim. Czwarta za Bleszyńskim kasztelanem Miedzyrzyckim.

Gorazdowski herbu *Prawdzie*, w Wielkiej-Polszcze z Gorazdowa. Jędrzej dziedzie na Gorazdowie syn Mikołaja, żył koło roku 1384. tego wnuk Jędrzej Kresa Gorazdowski z Kaliskiego województwa, przeniósł się w Krakowskie, i na dobrach nazwanych Szklary osiadł. Od tego potem wnukowie byli, Wojciech burgrabia Łukowski, który pojął Łępicką: brat jego Jędrzej miał za sobą *2do voto* Katarzynę Przyjemską, siostrę Jędrzeja kasztelana Gnieźnieńskiego, a potem marszałka i adwornego koronnego, z której syn Jan 1610. kwitnął *Baranow.*; drugi syn Wojciech, temu Barbara Skrzetuska, powiła córkę Barbarę zmówioną z Franciszkiem Niewiarowskim podezaszym Kaliskim. Trzeci Gabriel, ten z Broniszowny, zostawił syna Waleryana, któremu Katarzyna Tomicka małżonka potomstwo przyniosła. Krzysztof opat Płocki 1645. *Synodus Provinc. Vars.* Profess Lubiński, potem proboszcz Jeżowski, nakoniec opat Płocki. Stefan Gorazdowski w Ciechanowskiej ziemi podpisał elekcyą Jana Kazimierza. *W. MS. Piotrkowskich* czytałem list Zygmunta I. Króla Polskiego do Ferdynanda Króla, w którym zaleca mu sprawę Gorazdowskiego, z miastem Praskiem. Magdalena Gorazdowska była za Goryszewskim, Katarzyna za Alexandrem Jaskolskim sędzią Kaliskim.

Gorczycki. Jan Gorczycki burgrabia Sandomierski roku 1596.

Wielądek i *Malachowski* nadają Gorczyckim herb *lioziechowski* to jest: Trzy róże w gałązkach u każdej gałązki cztery listki

i lubo są przy dłuższe gałązki, przecież korzonkami u dołu wszystkie się z sobą schodzą, średnia róża powinna być wyższa dwie niższe, na helmie i koronie trzy pióra strusie. Tak go opisał w manuskrypcie Żaluski. *Wietądek* wymienia Jana Gorczyckiego, wyżej przez *Niesieckiego* wypisanego i dodaje: — iż od tego pochodzą dalsi następni sukcesorowie, z których *Jakób Gorczycki* dóbr *Mnichowice* dziedzic w województwie Sandomierskiem powiecie *Wiślickim* będących, jako dowodzi cessa *Coram actis castren. Novae civitatis Korezynu feria 6ta ante dominicam Reminiscere 1617. anno recognita per Gsam Catharinam de Wnorów olim Gusi Jacobi Gorczycki consortem de summa 3000. flor. Polonico-rum, Guso Nicolao Marchochi*. Rzeczony *Jakób Gorczycki* z *Katarzyną Wnorowską* zostawił potomstwo, córkę *Katarzynę Mikołaja Wołyńskiego* małżonkę, i synów *Mikołaja proboszcza Lanckorony*, *Stanisława sterilem*, *Samuela* i *Fabiana*, od tego sukcesorowie niewiadomo mi gdzie się znajdują. *Samuel* zaś ożeniony z *Heleną Grotową*, co potwierdzają dokumenta autentyczne jeden 1632. *Feria 5ta post dominicam Reminiscere coram actis Castren. Sandomirien. Quietatio per Gsos Samuelem et Fabianum Gorczycki in rem męci Michaelis Comitis Tarnowski*, drugi 1642. *coram eisdem actis feria 3tia in vigilia festi Visitationis B. V. Mariae per Gsum Samuelem Gorczycki in rem ejusdem*. Tenże *Samuel Gorczycki* miał syna *Marcina*, który pojął za małżonkę *Małgorzatę Plecińską*, co zaświadcza: *Adventalitas coram actis castren: novae civitatis Korezynu feria 6ta post Dominicam Rogationum 1698. anno per Gsum Martinum Gorczycki in rem Gsae Margarethae Plecińska consortis suae facta*. Z tąż małżonką spłodził dwóch synów *Sebastjana*, od którego sukcesorowie w *Węgrzech* z tejże linii *Jakób Gorczycki* general w wojsku *Cesarskiem*. Drugi syn *Marcina Franciszek Gorczycki* ten osiadł w *Sieradzkim* województwie, jako dowodzi tranzakcy 1771. *Anno coram actis castren. Siradien. die 12. Augusti. Per Gsum Franciscum Gorczycki in rem MM. Orde-gów quietatio*. Wspomniony *Franciszek Gorczycki* z *Salomeą Heidenbrantową* potomstwo zostawił trzy córki, *Wiktoryą Franciszka Chodakowskiego*; *Zołą Rochą Guzowskiego*; *Franciszkę Bartłomieja Grabskiego* małżonki, i synów czterech: *Michała* kanonika katedralnego *Lwowskiego* proboszcza w *Rozłowie*; *Andrzeja* sędziego ziemskiego *Sieradzkiego* na *Śwątzeniewiczach* w województwie *Sieradzkim* powiecie *Szatkowski* dziedzica, ten z *Katarzyną Madalińską* miał córkę *Karolinę* i syna *Alexandra*: *Trzeci Piotr Celestyn*: *Czwarty Antoni*. *Piotr* zaś *Celestyn Gorczycki* sędzia graniczny *Sieradzki* dóbr *Podgórze* w województwie i powiecie *Sieradzkim* dziedzic, z *Martyną Zarembianką* spłodził dwie córki, *Martynę* i *Balbinę*, i synów dwóch, *Antoniego* i *Tadensza Gorczyckich*. —

Gorczyński. Jan Gorczyński Wojski Nowogrodzki 1678. dom swój w *Rakowie OO*. *Piarum* darował, co approbowała *Constit. fol. 42*. Gorczyński miał za sobą *Głęboczką* herbu *Doliwa*. *Aquilin* *Michał* kanonik regularny, wydał do druku, *Zywy wzór Apostolskiej doskonałości, to jest Życie B. Stanisława Kazimierczyka in 4to 1702. Cracov.*

Antoni Gorczyński kustosz i deputat kapituły Rijowskiej na trybunał roku 1750. —

Józef Kalasanty Franciszek *de Gorki* Gorczyński, syn Stanisława i Katarzyny z *Woislińskich*, od Franciszka II. Cesarza, 25. Stycznia 1794. roku przez osobne dyploma w Królestwie Gallicyi i Lodomeryi do przywilejów i prerogatyw stanu szlacheckiego, wraz z swemi successorami przypuszczony, z nadaniem herbu własnego *Tareza* środkiem przedzielona, na której u góry krzyż złoty w polu czerwonym, u dołu w drugiej połowie tarczy podkowa barkiem do góry, ocelami na dół obrócona, szyszak w koronie, nad koroną orzeł czarny z skrzydłami rozpostartemi w prawą stronę głową obrócony. Jako zaświadcza autentyczny ekstrakt: *ex metricula statuum regnorum Galliciae et Lodomeriae Tom. 17. pag. 264. depromptus*. Tenże Józef Kalasanty Franciszek *de Gorki* Gorczyński z Katarzyną z *Łożewskich* małżonką, spłodził dwóch synów: Modesta Wincentego, i Juliana Gwilhelma Walentego Gorczyńskich. — *Heraldyka Wielkda*.

N. Gorczyński w Gallicyi cyrkule Wadowickim dziedzic dóbr *Brzeźnicy* z przyległościami, zostawił potomstwo żyjące, synów dwóch, Juliana i Adama, i tyleż córek: N. za Hallerem, — młodszą Wiktorya. —

Gordon. Henryk de Gordon margrabia Huntlaeus, bliską krwią z Królami Angielskimi spokrewniony; Rzezypospolitej oberszterlejtantem będąc, w wojsku naszym zasłużony, indygenat otrzymał pierwszy na siebie i na successorów swoich, o czem *Konstytucya Sejmowa 1658. f. 51*. Jerzy de Gordon hrabia de Huntly, miał za sobą Joannę córkę Jakóba tego imienia pierwszego Króla Szockiego, z której był syn Alexander, najwyższy w Królestwie Szockim kanclerz, żona jego Joanna Stewartowna, Jana hrabi Atholji córka, z tą spłodził Jana hrabię de Huntly, któremu Małgorzata Stewartowna Jakóba IV. Króla Szockiego córka, powiła syna Jerzego kanclerza Szockiego, ten z Elżbiety de Reith córki Roberta, miał syna Jerzego także kanclerza Szockiego, ten pojął Annę Hamiltonę z ojea Jakóba hrabie, urodzoną, z której syn Jerzy pierwszy margrabia, małżonka jego Henryeta Stewartowna, z tej był syn Jerzy hrabia de Huntly i margrabia II. którego córka Katarzyna zmówiona z Jędrzejem Morsztynem podskarbis wielkim koronnym, starostą Rowalskim. N. Gordonowa była za Ołędzkim.

W konstytucyi roku 1767. której tytuł: Objasnienia i ponowienie indygenatu Ur. Gordonów, *fol. 325*. wzmiankowani są. — Józef major. — Józef obersztleitenant w wojsku koronnem. — Jan, Tobiasz i successorowie Piotra superintendenta Krakowskiego. — *Irasicki*.

Z tych Gordonów, po traktacie Wiedeńskim był komendantem M. W. Krakowa, N. Gordon pułkownik, kawaler kilku krzyżów wojskowych.

Gorecki herbu Dołęga, w Sieradzkiem województwie. Z tych Stanisław Gorecki odważny rotmistrz, gdy przy do-
bywaniu Smoleńska za Zygmunta III. żwawiej naciera, tamże
zabity poległ; zamek Wierzbowice na Ukrainie swoim ko-
sztem z fundamentu wyniósł, miasto pod zamkiem, i wsi
założył, działami zamek i inszą amunicją ufortyfikował. Jerzy
w Braclawskim województwie poborca r. 1589. *Constit.*
fol. 559. Stanisław sędzia grodzki Chelmski, i Wojeiech
komornik Chelmski 1733.

Gorecki herbu Drya, w Poznańskim województwie.
Alexander Gorecki Drya z sejmu 1661. komissarz do roz-
graniczenia Wielkiej-Polski od Szląska i Marchji, *Constit.*
fol. 21. piszą zię z Targowej Górki. Stanisław proboszcz
Kaliski podpisał list Zygmunta I. dany miastu Lwowskiemu
1515. Lenard Gorecki zwiedziwszy cudze kraje, wydał do
druku, *Descriptionem belli Iwonnie Voievodae Valachiae*
1578. *cum Selimo Turcarum Imperatore* 1578. *in* 8vo, *Fran-*
cofurti. Tenże wojnę z Gdańszczanami opisał i podał do druku.

Gorecki herbu Jastrzębiec, w Sandomierskiem wo-
jewództwie. Jędrzej Gorecki miał za sobą Brodowską herbu
Łada pisarzownicę ziemską Lubelską. Ewa Gorecka była za
Wojeiechem Brodowskim. Teodora za Samuelem Maxymi-
lianem Ożarowskim wojskim Sandomierskim. Stanisław sędzia
grodzki Chelmski deputat na trybunał koronny 1714. Tomasz
w Kaliskiem 1697. Jan poborca w ziemi Zakrocimskiej 1613.
Univ. Pabor.

W roku 1788. Walenty Gorecki podstarosta Lidzki. — *Krasicki.*

Gorecki herbu Korne, na Szląsku.

Gorecki herbu Poraj. *Okolski* pod herbem *Szeliga*
namienia że są Goreccy Porajczykowie i *Bielski fol.* 740.
że Zacharyasz Gorecki Różyc Sieradzianin, Lanckoronę pod-
dał Stefanowi Batoremu Królowi, o co wtrącony do wię-
zienia od Wojeiecha Łaskiego wojewody Sieradzkiego, gdzie
i życie swoje strzał.

Gorecki herbu Sokola, w Kaliskiem i Poznańskim.
Maciej Gorecki chorąży Poznański i pisarz polny koronny,
z Ruskiego województwa posługując na sejm Lubelski 1569.
podpisał unią Litwy z koroną. *Constit. fol.* 171. Alexander
w Poznańskim 1632.

Gorecki herbu Szeliga, w Sieradzkiem województwie.
Goreckich z Górki wspominają księgi grodzkie Ostrzeszow-
skie 1574. Piotr 1632. Wacław 1648. w ziemi Wieluńskiej
podpisali elekeye królewskie.

Gorecki herbu Wieruszowa, w Wielkiej-Polszcze.
Roch Gorecki 1575. Paprocki w Panoszy kładzie go z po-

chwałą, i Macieja pisarza polnego, chorążego Poznańskiego, którego też i pod Sokolą położył.

Goreczkowski herbu Lubicz, w Rawskim województwie. Maciej Goreczkowski opat Trocki 1580. *Szczygiel. in serie Abbatum.*

Gorka herbu Łodzia. Hrabów z Górki chwałąc, *Orichov. in paneg. Nupt. Sigism. August.* mówi, *Viguit semper in hac familia disciplina equestris, praecipuumque Gorceanorum decus illud fuit, splendere, ac praestare apparatu equestri.* Siedlisko tej familji, Górka miasteczko w Szląsku pogranicznym Wielkiej-Polszeze: o którym to *Okolski* przydaje, że w roku 1447. tak już był ten dom rozrodzony, że jeden z nich, który miał trzech synów; Uryela, Łukasza i Mikołaja, tylko dziewiątą część tego miasteczka trzymał, które natenczas jeszcze do Polski należało. Co lubo może być po części prawda, atoli, co o mieście Górcie powiada, to się utrzymać nie może, ponieważ już koło roku 1330. Szląsk, a zatem i Górka, dla emulacyi książąt Szląskich z Królem Łokietkiem, całe od nas odpadło. *Paprocki* zaś powiada, że przodkowie ich później do Polski przyjechali, wszakże zawsze Senatorami w Wielkiej-Polszeze przedniejszemi i możnemi bywali. Tak *Paproc. jako i Okol.* pierwszego kładą Łukasza Gorkę wojewodę Poznańskiego w r. 1340. co mieli mieć z ksiąg grodzkich i ziemskich Poznańskich, ale musi być omyłka w roku, chyba to w roku 1440. bo koło roku 1340. ci na krzesła województwa Poznańskiego zasiadali, Wincenty z Szamotuł zabity 1333. po nim Jarosław z Gostynia 1343. po nim Maciej Borkowicz 1358. o Górcie nigdzie nie czytał. To pewniejsza, że na Szląsku starostami Głogowskiemi byli, Kornik też w ich dziedzictwie chodził, jako niżej obaczysz. Hrabstwa godność, dla zasług im nadana, kiedy jednak i komu, starożytność zataiła. Ja pierwszego z tego domu, ilem się mógł po autorach doczytać, kładę, hrabię Mikołaja z Górki podsędka Krakowskiego, z tym tytułem podpisał przywilej Leszka Czarnego księcia dany Miechowitom 1287. u *Nakiel. fol. 210.* Wissotę z Górki herbu Łodzia proboszcza Poznańskiego, wspomina *Długosz in Vitis Episc. Posn.* pod rokiem 1439.; że na kapitulanej elekeyi biskupa Poznańskiego, stawał przy Mikołaju Lassockim zasłużonym prałacie: wspominają go i inni historycy, jako *Sarnicki*, i zowie go hrabią z Górki, *Kromer lib. 22. Biel. fol. 385.* że z Piotrem Szamotulskim kasztelanem Kaliskim posłem będąc w roku 1447. posłuszeństwo, od Kazimierza Króla Mikołajowi Papieżowi oddawał, przy której

legacyi otrzymał to u stolicy apostolskiej, aby dziewięćdziesiąt wakansów kollaeyi papieżkiej, Król mógł rozdać, i z dochodów kościelnych dziesięć tysięcy złotych, na wojnę z Tatarami.

Lukasz Gorka wojewoda Poznański w roku 1442. podpisał się z tym tytułem na przywileju danym książętom Czar-toryskim, od Władysława Polskiego i Węgierskiego Króla w Budzie w Węgrzech, u *Paproc. fol. 644.* dokąd z wielkim splendorem odprowadzał tegoż Króla, na tron Węgierski wezwanego, *Długosz Callimachus de rebus Vladislai III.*, ale znać że jeszcze na tem krześle nie siedział, dopiero mu go znać w Węgrzech konferowano. Był i generałem Wielko-Polskim 1448. którego też roku na sejmie Lubelskim, spólnym Polskim i Litewskim radom znajdował się, do uspokojenia Litewskich pretensyi, *Długosz, Cromer lib. 20.* i w r. 1451. na sejm Piotrkowski, na którym owo Wielkopolanie uknowali prawo (którego samiż politycy nie chwałą a Długosz wiele gani,) o nieprzyjmowaniu kardynalskiej godności, bez królewskiej i senatu wiedzy, i zaraz na drugi zjazd Krakowski Mało-Polskich prowineyi zjechał, *Cromer lib. 22.* W roku potem 1452. z niektórymi senatorami Wielko-Polskiemi do Sandomierza umyślnie od Króla wezwanemi stawił się, i przyznał senatorom Mało-Polskim, że się słusznie ujmowali o alienacyą Łucka od korony. A kiedy na sejmie Sieradzkim w tymże roku mianym, Król u stanów koronnych otrzymał; aby tylko przed niektórymi na to wysadzonemi, i do zachowania sekretu obligowanemi, przyczynę do tąd nieuczynionego juramentu królewskiego, wyjawił; między temi, był też deputowany i ten Łukasz wojewoda Poznański: w roku następującym był na sejmie w Parczewie z Litwą, na którym ci pretensye swoje do Podola i Wołynia powtarzali, Króla potem Kazimierza odprowadzał do Prus, na odebranie poddaństwa od szlachty i miast Pruskich, *Biel. fol. 401.* W potrzebie pod Chojnicami przeciwko Krzyżakom hetmanil, z przydanemi kollegami Wielko-Polskim pułkom, ale w niezgodzie tych wielu hetmanów klęskę poniósł, nie tak wielką: bo ledwo sześćdziesiąt naszych zginęło, a wziętych w niewola trzydzieści, jako bardziej niesławą, w której i on się w ręce nieprzyjaciela dostał: do więzienia tedy wtrącony w Malborku, z wielkich niewczasów i niewygód, tamże żyć przestał: ciało jego koniem do Wisły zawleczone, i utopione: to *Starowol. in Bellat. Sarmat.* przydaje o nim, że jeszcze za Władysława Jagella, początki rycerskich dzieł założył na Pruskich wojnach, kędy tej experyencyi nabył, że go Władysław Król Polski i Węgierski, kiedy Amurat Czar Turecki Belgradu dobywał,

z sobą jako doświadczonego żołnierza do Węgier wezwał, z tamąd wyprawił go w poselstwie z Ostrorogiem do Amurata; wspomina tę legację, *Cromer lib. 22. Biel. fol. 363. Sarnicki lib. 7.*, ale pyszną odpowiedź od niego otrzymał: mąż biegłego dowcipu, i między hetmanami tamtego wieku prawie pierwszy, jak na wojnie, tak i w pokoju sławny. Idąc i ja za *Starowolskim*, dwóch Łukaszów z Górki jednego po drugim w tym tam wieku między wojewodami Poznańskimi położyłem, jakoż wiele jest autorów, którzy twierdzą, że ten Łukasz pierwszy, miał trzech synów, Uryela biskupa Poznańskiego, Łukasza wojewodę Poznańskiego który *sterilis* miał umrzeć, i Mikołaja; a między nimi *Okolski*.

Łukasz Gorka wojewoda Poznański, podpisał list Króla Razimierza albo raezej edykt o exekucyi dekretu przeciw exkommunikowanym, nad rok w exkommunice uporeczywie trwającym: u *Długosza* roku 1458. Od Króla Razimierza roku 1461. wysłany do szlachty Płockiej, strony sukcesyi po zmarłych książętach Płockich bezpotomnie, ale natenczas nie wyperswadował, aby Króla za Pana przyjęli. *Cromer lib. 24. Bielski fol. 423.* Tegoż roku był w komitywie z tymże Królem, na zjeździe z Królem Czeskim w Głogowie, gdzie między sobą pokój, i pewne pakta ustanowili. W r. 1464. komissarz do traktatu z Krzyżakami, pracował o pokój z nimi w Toruniu, i już się była Krzyżacka strona do tego nakłoniła, tylko że Niemieckie niechęci, to wszystko rozerwały. *Dług. Cromer. lib. 25. Biel. fol. 433.* Na sejmie także Korezyńskim z Mało-Polskimi stanami podatki umówił, a Wielko-Polskie rycerstwo, pospolitem ruszeniem pod Chojnice ruszył, tam 1466. zostając sam z Królem w Bydgoszczy, dworskie swe poczty posłał do obozu na oblężenie Chojnic, co też uczynili, nie tylko świeccy senatorowie przy boku królewskim zostający, ale i duchowni, jako areybiskup Gnieźnieński, biskup Rujawski: o czem *Długosz* wyraźnie. Takie to przedtem senatorskie dwory bywały. *Haec dignitas, haec vires, magno semper electorum juvenum globo circumdari, in pace decus, in bello praesidium*, mówi *Tacit. de Morib. German.* Temi posiłkami liezne praesidium Krzyżackie przymusili do poddania się, a Krzyżaków do traktatów o pokój: jakoż stanął z nimi wieczny pokój w Nieszawie, na który z innemi kolegami, był komissarzem wysadzony ten Łukasz. W sprawie o królestwo Czeskie, między Władysławem Królem Czeskim, i Matyaszem Węgierskim zjeździł do Opawy 1473. ale ten traktat nie doszedł. W następującym roku, mając dwanaście tysięcy ludu, Wielko-Polskiego pospolitego ruszenia w obozie, pod Kościanem, nie nie sprawił, patrząc tylko z daleka na po-

żary wsi okolicznych, które palił książę Żegański, od Macieja Króla Węgierskiego naprawiony, to go w większą suspicyą wprowadziło, że lubo sześćset wsi spalano, przecież jego dobrom przepuszczono. W r. 1478. już go zmarłego wspomina *Długosz*, gdzie młodych jego synów kontrydykcyę na podatki zgodnie uchwalone, wypisuje: a ztąd wnoszę że się *Okolskiego* i innych, nie może utrzymać zdanie, o którym wyżej mówiłem; raczej trzeba mówić, że ten Łukasz jedenże był z tamtym, o którym się wprzód pisało, a snać województwo Poznańskie trzymał od roku 1442. do roku 1478.; i to wszystko, co się tu położyło, tamtemu się przeczytać powinno. Miał za sobą Beatrykę córkę Dobrogosta z Szamotuł kasztelana Poznańskiego, a z niej synów dwóch, Uryelą biskupa Poznańskiego, i Mikołaja kasztelana Gnieźnieńskiego. Temu Łukaszowi wojewodzie Poznańskiemu Kazimierz III. nadał był miasteczko Pobiedziska, w Gnieźnieńskim trakecie, z przyległemi włościami; które potem Uryel biskup Poznański opiekun Łukasza młodszego potem wojewody Poznańskiego, oddał temuż Królowi, i ośm tysięcy złotych na Rościańskim starostwie zapisane domowi hrabiów z Gorki, tenże odpuścił i darował Królowi Janowi Albrychtowi. O czem świadczy *list Zygmunta I. in MS. Petricov.*

Uryel Gorka biskup Poznański, syn Łukasza wojewody Poznańskiego z Szamotulskiej; obrawszy sobie duchowne życie, był najprzód proboszczem Gnieźnieńskim i Poznańskim, kanonikiem Krakowskim, kolektorem Święto-Piotrza w Polsce, dalej kanclerzem koronnym, i administratorem biskupstwa Poznańskiego, po śmierci Jędrzeja z Buina; a nakoniec za zgodnym kapituły Poznańskiej konsensem, wstąpił na biskupstwo Poznańskiego 1479. miał już przedtem na nie nominacyą od Króla Kazimierza na sejmie Piotrkowskim deklarowaną, i owszem *jako Długosz pisze in Vitis Episc. Posnan.* Ojciec jego wojewoda, już był na niego od lat kilku uprosił to biskupstwo od Króla, choć jeszcze nie wakowało, w Rzymie zaś wyjednał sobie *litteras expectativas.* Był statury miernej, suchy, oczu czarniawych, umarł 1498. w Cieplicach Czeskich, na Tumie Poznańskim pochowany z nadgrobkim mosiądzowym, kędy mu tę pochwałę przypisano. *Vir pius et multarum Ecclesiarum fundator ac locupletator, Senator praeclarus, et de familia sua optime meritus. Orichov. in Annal. pod rokiem 1551.* powiada o tym Uryelu, że on pierwszy, dom swój z mniejszej kondycyi i fortuny, w dostatki i na senatorską godność wyniósł: bo prawi brata swego Łukasza na województwo Poznańskie wysadził: atoli myli się ten autor: bo Długosz, a tem pewniejszy autor, że żył tamtego wieku

i familią Gorków znał bardzo dobrze, jawnie mówi, że ojciec tego Uryela Łukasz, był wojewodą Poznańskim; ale ani brata Uryel żadnego nie miał Łukasza. Niemniej się to utrzymać nie może, co pisze *Piasecki pod rokiem 1580. fol. 66.* że ten Uryel chudopacholską kondycyą, bogatem wsparty małżeństwem, a w usłudze Rzeczypospolitej dzielność swoją pokazawszy, otrzymał najprzód generalstwo, a potem województwo Poznańskie, naostatek kiedy mu żona umarła, z której miał dwóch synów, został biskupem Poznańskim: bo żaden z dawniejszych historyków naszych, Uryela, ani generałem Wielko-Polskim, ani wojewodą Poznańskim nie pisze, i na żadnym przywileju tego mi się czytać nie dostało, i owszem *Długosz* świadczy; że Łukasz wojewoda Poznański, Uryelowi synowi swemu przywilej na biskupstwo Poznańskie u Króla uprosił. *Eubieński to o nim powiada*, że umierając, successorów swoich obligował testamentem, aby nigdy od wiary katolickiej nie odstępowali, inaczej, jeżeliby kiedy to uczynili, ostatnią zgubą pogroził całemu domowi swemu, i zaklął: co, że się potem stało, z tego co się niżej powie, okaże się. Ten Uryel Fryderykowi Królewiczowi 1494. palliusz areybiskupi włożył.

Mikołaj z Gorki kasztelan Gnieźnieński, podkomorzy Poznański, że był podkomorzym, *pisze Okol.* który go też z ludzkości i rozsądku wielkiego chwali, tenże o synu jego świadczy Łukasz, toż *twierdzi MS. Poznański*, w którym czytałem dedukcyą tej familji, gdzie przydaje, że był zrodzony ten Łukasz z wojewodzanki Łęczyckiej, lubo jej domu nie przypisał, nie pewniejszego, że albo Oporowska była, albo Rucińska; ile że ci pod te ezasy na krzesła województwa Łęczyckiego siedzieli, to jest koło roku 1479. Umarł ten Mikołaj bardzo młodo: bo się Uryel biskup Poznański synem jego, a wnukiem swoim opiekował, jako poznać z listu Zygmunta I. o którym wyżej mówiłem.

Łukasz wojewoda Poznański, a potem biskup Rujawski, syn Mikołaja kasztelana Gnieźnieńskiego: był wprzód kasztelanem Łęczyckim i generałem Wielko-Polskim 1510. kiedy komissarzem wysadzony, traktował o pokój z Krzyżakami w Poznaniu, acz bez skutku; *Biel. fol. 515. Decius de Sigism. I. tempor. Strzykow.* W roku 1512. sprowadził Barbarę z Trechezyna hrabiankę Szląską, oblubienicę i Królową przysłą Polską wiecee pobożną, Zygmuntowi I. Królowi Polskiemu, z Węgier, z assysteneyą dworu swego. *Biel. f. 518. Decius.* Wziął potem kasztelanią Poznańską, i trzymał ją wraz z generalstwem Wielko-Polskiem 1515. kiedy z Zy-

gmuntem Królem jeździł na zjazd Wiedeński, *Biel. fol. 529.* Tenże w roku 1518. Królową Bonę księżnę Medyolańską do Krakowa Królowi Zygmunтови, po zmarłej prędko Barbarze owdowiałemu, sprowadził; wraz z kasztelanem i wojewodą Krakowskim, *Biel. fol. 535.* i zda mi się że w tenczas otrzymał na swoją familią tytuł *Comitum de Gorka*, o ezem jest list u Firleja; acz *Okolski* pisze, że go otrzymał odprawując poselstwo od Króla do Cesarza. Na różne go potem funkcyje narażano, jako gdy bunt Gdańskie uśmierzał; gdy się w Poznaniu z komissarzami Cesarскими i Króla Czeskiego narażwał, do rozgraniczenia koronnych krajów od Szląska i od Węgier. Po zejściu Kościeleckiego, konferował mu Król Zygmunт województwo Poznańskie, o ezem list czytam tegoż Króla *in MS. Petricov.* pełny jego poehwał: między innemi to mówi, *Tanta constantia in nos, regnumque nostrum merita Magnifici Lucae a Gorka Castellani Posnaniensis et Majoris Poloniae Capitanei, ut nulli tam uberes fructus ei a nobis tribui possint, quam longe sit uberiores et ampliores meritis: nam et antea, jam idem a plurimis annis non solum fidem suam nobis et diligentiam probavit, sed et hoc tempore imprimis studuit, ut quanto maxime posset, et nobis et regno nostro splendori esset ac ornamento;* a wypisawszy jakim splendorem, na królowny Jadwigi wesele się stawil, przydaje. *Eoque fuit et est erga nos, regnumque nostrum animo, ut non facultates modo suas omnes liberaliter effusus, sed vitam etiam suam, et sanguinem si quando opus fuisset, pro salute nostra et dignitate libenter fuerit et sit profusus.* Jakoż Zygmunт I. osobliwiej tego Łukasza w fortuny i godności pomnożyć usilował: ztąd niektóre dobra *jure caduco* do siebie należące, po mieszczanach Poznańskich, jemu i synowi jego Jędrzejowi darował *Litterae in MS. Petricov.* Nadto Dubicz, Rryłowo, Studzianą i Potok w Poznańskim województwie puścił mu wiecznem prawem. Znajduje się drugi list tamże o rozgraniczeniu dóbr jego od królewskich, z którego dochodzę, że i Wieluńskie dobra czyli raczej klucz, dla zasług jego, tenże mu Zygmunт I. nadał, gdy jeszcze był kasztelanem Poznańskim. Wziąwszy województwo Poznańskie, spuścił generalstwo Wielko-Polskie synowi Jędrzejowi, którego tylko jednego miał z Katarzyny Szamotulskiej wojewodzanki Poznańskiej, i dwie córki, Anna poszła za Piotra Rmitę młodszego, wojewodę Krakowskiego i marszałka wielkiego koronnego, Katarzyna za Stanisława Odrowąża wojewodę Podolskiego. Po śmierci żony swojej został biskupem Rujawskim w r. 1538. i dobrego senatora i biskupa urząd na sobie wypełnił: bo

najprzód sam do ludzi z ambony częstokroć każąc, od grzechów ich odwodził; heretyckie fałsze i zawody otwierał i chydził, na ubóstwo, krom tych, których z stołu swego żywił, wiele wysypał: uboższym pannom posagi dając, sieroty odziewając, i do różnych rzemiósl aplikując, i owszem nie było żadnego takiego, któryby go o co prosił, żeby był z pociechą swoją od niego nie odszedł. W Szamotulach, gdzie częściej (albo w Poznaniu) rezydował, fundował kollegiatę i kapłanów, którzyby oflicium Najśw. Matki codzień śpiewali. Ordynował, żeby w katedrze Rujawskiej trzynaście świec jarzących, na pamiątkę kollegium apostolskiego co święto gorzało, kaplicę tamże wystawił, ozdobił, i fundował, żeby codzień w niej Roraty śpiewano. Kielich złoty, pastorał i inny Pański aparat do tegoż kościoła oddał: dobra biskupstwa swego, to prawem, to powagą swoją windykował. Kapitule Rujawskiej prowenta wszystkie, jednego zupełnego roku darował; żeby z nich coby się im zdało najpotrzebniejszego dla katedralnej Bazyliki ozdoby, to sprawili, i wiele innych lask wyświadczył. Gdy potem w Gdańsku herezya tumulty zaczęła, niemogąc ich inaczej ukrócić, sam się tam na poskromienie ich wyprawił, atoli w drodze już będąc, na drogę wieczności przeniósł się 1542. pobożnie umierając, wieku swego 60. pochowany w swojej katedrze. Był wymowy gładkiej, rozsądkiem stateczny, ludzkością miły, splendorem Pańskim w ojezynie i u Panów Cudzoziemskich wielkiej acceptacyi człowiek: nadto ojezyny miłośnik, *Damalew. in Episcop. Vladislav*. Niewinnie mu tedy *Orzechowski* zadaje *in Annal.* jakby z biskupstwa tego intraty, miał swój dom z bogacić: bo najprzód ledwo cztery lata na nim prezydował, a potem tak wiele dobrego kościołowi swojemu z prowentów tych poczynił.

Jędrzej hrabia z Gorki kasztelan Poznański general Wielko-Polski, syn tego Łukasza o którym się dopiero mówiło: ten z Barbary z Kurozwęk herbu Poraj podskarbianki nadwornej koronnej, dziedziczki wielkich dóbr, krom córek dwóch, to jest Katarzyny, która najprzód się z Janem Kościeleckim wojewodą Łęczyckim, Brzeskim, Dobrzyńskim i Kowalskim starostą dożywotnie związała, a po jego śmierci, z Rafałem Działyńskim kasztelanem Brzeskim Rujawskim, starostą Brodnickim i Kowalskim, umarła 1569. i Barbary która z Wojeiciehem Czarnkowskim kasztelanem Rogozińskim żmówiona, synów trzech zostawił, Jędrzeja, Łukasza, i Stanisława: a że tak ci trzej bracia, jako i siostra ich z Kościeleckim bezpotomnie pomarli, syn z Działyńskim byleci wprawdzie podczaszy koronny, ale i ten potomstwa nie zostawił;

dla tego wszystka tak obszerna fortuna, w dom się Czarnkowskich po Barbarze zlała. Był ten Jędrzej wprzód kasztelanem Kaliskim w roku 1535. w którym prowadził Polskie wojska z Tarnowskim hetmanem wielkim koronnym, jako hetman polny, i tak pracą, jako i radą swoją dopomógł mu do odebrania Starodubu, i wzięcia kilku zamków, i następującej wiktoryi, w której więcej więźniów pojmanyh liczone, niżeli było naszych. *Vapov. Kojalov. Hist. Lithv.* Do tych ludzi tysiąc pięćset, których mu komenda zlecona była, przydał swych sto, tak w konie jako i w męże i orężę wyborne i strojne: a kiedy zwycięzca powrócił do Króla, zaraz go z kasztelanji Kaliskiej, posunął na Poznańską. *Histor. Possel.* Znowu w roku 1538. Król Zygmunt I. wysyłając wojsko przeciwko Wołochom z Tarnowskim hetmanem, tego mu Jędrzeja za kolegę przydał; a że z niemi posyłał Zygmunta Augusta syna swego już Króla, zlecił im staranie o nim, aby go do spraw rycerskich przyuczali, i w prace wojenne wprowadzali: więc czynił to pilnie ten Gorka: acz kiedy za ich powodem wszystkie sprawy publiczne, nie bez jego wiedzy działy się, i nad tem musiał niewczasu eokolwiek zażyć, pochlebey sprawili to, że matka Bona, wymogła to u Króla ojca, aby go z pod Glinian rewokował. *Gornicki.* W roku 1540. kiedy po śmierci Jana Króla Węgierskiego w Budzie, obległ Izabellę Królową Ferdynand Król Rzymiski, posłował do niego ten Jędrzej, znać do zgody rzeczy chcąc nakłonić, ale daremnie pracował. *Gornic. Histor.* W rok potem do tegoż Ferdynanda i Królowy Izabelli odprawował legacją od Zygmunta, jako pisze *Biel. fol. 582.* luboć nie przydaje w jakiej materji, i z jakim skutkiem. Księżnę Brunświcką, Albrychtowi księżęciu Pruskiemu zaślubioną, do Prus z Saxonji jadącą wielkim splendorem w Poznaniu przyjmował, i przez trzy dni traktował. *Orichov. Anna 1548.* Na sejmie Piotrkowskim mówił poważnie i wymownie 1550. imieniem senatu, przymawiając Królowi o ślub, który wziął z Barbarą Radziwiłówną, nie jednak nie wyperswadował: śmierć jego przypadła na rok 1551. *Gornicki. Orichov. in Annual. 4.* tak go opisał. *Vir sapiens, Patriae amans, eloquens, dives, ob quas res elucebat in illius vita privata et publica, decus, honestas: huc accedebat populare studium, non solum privatis beneficiis, sed publicis etiam largitionibus collectum, quibus ille rebus ad opportunitatem omnem gloriae, domi et foris, hominum voluntates adjunetas habebat: nam et apud exteros gratia, et apud suos sententia, plurimum potuit, adeo, ut novis rebus studuisse crederetur. Studia liberalia exercuit cupiac, ingeniosos ac doctos, militares etiam viros,*

omnibus modis fovit, denique libertate et splendore vitae Senatoriae, caeteris antecessit. Statura fuit mediocri, forma apta, et in omni aetatis gradu venusta, colore candido, vultu tranquillo et blando, oculos habebat caesios, quibus tamen inerat quidam Senatorius vigor, caput tondebat, submittebat barbam, quam cani condecorabant multi, vestitu atque omni cula, (qui quidem viro videretur dignus) elegans et concinnus. Przodkom swoim nadgrobek i Rodzicom na Tumie Poznańskim wystawił, kędy i sam złożony. *Starów. in Monum.*

Lukasz hrabia z Gorki wojewoda Poznański, starosta Buski, Gnieźnieński, Rolski, syn Jędrzeja kasztelana Poznańskiego i generała Wielko-Polskiego, acz był heretykiem, i za takiemiż zelując, przeszkodzić chciał fundacyi kollegium naszego w Poznaniu, jednak w inszych okazyach dziwnie się ludzkim stawiał zakonowi naszemu, ztąd księdza naszego Jana Ronaryusza mile u siebie przyjmował, z nim nie raz o wierze dysputując, i inszym ludziom mądrym rad był zawsze u siebie, zkąd o nim *Rs. Magiusz* prowincyał zakonu naszego mawiał, jako pisze *Sachinus Histor. Societ. part. 3. lib. 6. num. 11. Si tantum vir ille, castae religionis haberet, quantum humanitatis a natura, et urbanitatis acceperat; dignum profecto fore, in quo omnes amando, colendoque certarent:* toż o nim pisze *lib. 7. num. 48.* Jakoż i przed śmiercią swoją, wielką ku nam propensyą oświadczył, kiedy jawnie wyznając, że o swoim zbawieniu wątpił, zostając w luterskiej wierze, rozkazał, aby mu było kapłana naszego przyprowadzono, ale mu w tem domowi jego heretycy usłużyć nie chcieli. *Histor. Coll. Posnan.* umarł zaś w roku 1573. A że pogrzebu jako heretykowi bronil w kościele katedralnym biskup Poznański, pogrzebiony jest w Szamotułach, a potem do Kornika przeniesiony, jak kaplicę nową na to umyślnie zaczętą skończono. Miał za sobą Helenę księżniczkę Ostrogską, Ilji księżęcia córkę jedynaczkę, atoli z nią potomstwa żadnego nie było. Był wprzód wojewodą Brzeskiu Rujawskim 1557. wkrótce postąpił na Łęczyckie, z któremi wraz trzymał generalstwo Wielko-Polskie, lubo go potem spuścił, naostatek wojewoda Poznański. W roku 1553. na wjeździe Ratarzyny Austryackiej, do Krakowa na wesele z Zygmuntem Augustem Królem, dwór królewski bardzo ozdobny prowadził z bratem swoim Jędrzejem, *Orzechow. paneg. nupt.* a jako przydaje *Stryjkw. lib. 24. cap. 7.* swem splendorem innych wszystkich dworzan przechodzili: oprócz tego na tym wjeździe była rota własna z ludzi rycerskich pięknie przystrojona. *Orichov.* Na expedycyą pod Poswol przypro-

wadzili wszysey bracia liczne i okazałe ludzie i poczty dworskie, służąc ojezynie zawsze wielkim nakładem. *Okolski* o nim mówi, *Hic amisit et dispersit, quae majores sui collegerant. Paprocki w Gniazdzie* pisze, że tego Łukasza zrodziła Szafrąncowna herbu Starykoń. *MS. Poznański* powiada, że najpierwej był kasztelanem, nie przydaje jednak jakim.

Jędrzej kasztelan Miedzyrzycki, starosta Gnieźnieński, Walecki, Jaworowski i Kościański, syn drugi Jędrzeja kasztelana Poznańskiego i generała, na sejmie *electionis* Henryka Walezego z innemi dyssydentami, nie sprzyjał Walezemu, i dla tego z niemi w osobnym kole zostawał, jednakże na perswazyą zacnych senatorów katolików, z tego koła przyszedł do drugich, i oświadczył się, że i tamci, niechęcią kontradykować zgodnej innym elekeji: *Pastor. in Floro*: jakoż zgodzili się potem na Henryka, a Jędrzej z innemi posłami do Paryża naznaczony, jeździł na wprowadzenie elekta, *Biel. fol. 698.* którego do Poznania przyjeżdżającego, solennie przyjmował. *Pastor.* Na przyjęcie potem Stefana Króla na granicach koronnych, był deputowanym, *Biel. fol. 726.* Atoli kiedy na koronacyą jego do Krakowa jechał w r. 1576. mając do niego urazę Rorzbóg Słezak, a wiedząc że był partyi Maxymiliana Cesarza przeciwny, pojmał go pod Odolanowem, i do Szląska prowadził: w tym od księżęcia Brzegskiego, jednego z Piastowej linji odbity, do Polski w komitywie dworu księżęcego odesłany. Na rebellizujących Gdańszczanów sfawil nie mały poczet ludzi swoich: *Paproc.*, który też to o nim przydaje, że był człowiek spokojny, a do usług Rzeczypospolitej chętny, i że je wielką magnifiką odprawował. Pan dostatni i gospodarny, z czego nad innych braci swoich większe dostatki zebrał, które po jego śmierci bratu Stanisławowi dostały się; umarł zaś 1584. z Barbary Herbertowny siostry biskupa Przemyskiego, która pierwej żyła w małżeństwie z Piotrem Kmitą wojewodą Krakowskim i marszałkiem wielkim koronnym, żadnego potomstwa nie zostawiwszy, *Orichov. dial. 6. de execut. MS. Posnan. Mikołaj Rej w swoim Zwierzyńcu* zowie go, co do piękności i urody Parysem, co do serca Hektorem.

Stanisław wojewoda Poznański, Buski, Kolski, Pilski, Moszyński, Wieluński starosta, syn trzeci Jędrzeja kasztelana Poznańskiego i generała. Rotmistrzem będąc w ekspedycyi przeciwko Moskwie w roku 1565. pod Krasnogradek z wojskiem zabiegł, ogniem i mieczem kraj nieprzyjacielski pustosząc, gdzie wiele zacnych więźniów z bogatym plonem uprowadził. O czem *Stryjkw. lib. 25. cap. 2. Varsawie.* Podczas Jędrzejowskiego zjazdu 1576. miał rząd nad wszystką

jazdą Polską, z władzą hetmańską, także i te chorągwie pieńiczne, które do Krakowa dla obrony stołecznego miasta posłane były, pod jego jurysdykcyą poddano. *Biel. fol. 726. i 728. po części Fredro.* Sam też własnym kosztem, liczne rotę a prawie pułki, na każdą potrzebę ojezyny wystawiał, nie folgując wielkim nakładom: bo podczas *interregnum* od rycerskiego stanu obrany hetmanem, jako się mówiło, hojnie rycerskich ludzi traktując, krom innych expens, na samą kuchnię, co tydzień czternaście tysięcy talerów bitych wychodziło. *Paproc. o herb.* Po śmierci brata swego Łukasza, województwa Poznańskiego krzesło zasiadł, kędy 1582. na Śrzedzkim przedsejmowym sejmiku, gdy w punkcie o opisaniu sposobu elekcyi królewskiej radzono; on nie życzył, żeby do tego przystępować, i pociągnął za sobą wielu innych, acz jawne pierwszego *interregnum* i elekcyi niebezpieczeństwo wiadome były. *MS. Posnan.* W roku 1584. był między malkontentami strony sprawy ściętego Samuela Zborowskiego. *Biel. fol. 796.* Krzysztofa także i Jędrzeja Zborowskich na sejmie w następującym roku bronił, i na sądzie w senacie być niechciał. *Solicovius Biel. fol. 799.* Umarł 1592. powracając z sejmu. O czem pisząc, *Bucholeer* taką mu pochwałę daje, *Regni Poloniae Senator gravissimus, literarum ac literatorum liberalis Maecenas*; jakoż choćci był heretykiem, z ludźmi jednak mądrymi choć katolikami rad konwersował. Miał za sobą Jadwigę Sobocką herbu Doliwa kasztelanekę Gostyńską, z którą żyjąc bezpotomnie, ostatni z domu Gorków, chwałę ich wniósł z sobą do grobu: Pierwsi ci trzej bracia z tej familji, od katolickiej wiary odstąpili, i wynieśli na sobie przeklęstwo, którem swoich sukcesorów zaklął Uryel Gorka biskup Poznański, zgubą ostatnią grożąc im, jeżeliby od kościoła Rzymskiego kiedykolwiek oderwać się mieli. O jednym z tych trzech braci, pisze *Histor. Coll. Posnan.* że srebra kościelne, kielichy, patyny, i inne, z kościoła Szamotulskiego zabrawszy, obróż wielkiemu brytannowi z nich zrobić na szyję kazał, na której, kielichy i inne naczynia kościelne wyrysować kazał. Pałac który mieli w Poznaniu Gorkowie, i w którym przez lat trzydzieści, heretycy zbor swój założyli, miasto Poznańskie po śmierci tego Stanisława kupiło, a synagogę z miasta rugowało. *Treternus in Vitis Episcop. Posnan.* Ten potem pałac Pannom się Benedyktynkom na klasztor dostał. Zamek w Korniku, ten Stanisław restaurował i ozdobił. Nie tylko zaś w Wielkiej-Polszcze, ale i na Rusi obszerne dobra mieli Gorkowie, jako Turobin, Szczebrzeszyn, i inne, w których wszędzie zbory heretyckie osadzili byli. *Cichoc. alloq. Oseeen. lib. 2. c. 14.*

Gorka herbu Leliwa. Zbigniew z wysokiej Gory kasztelan Rozpiński, 1423. poseł do Króla Duńskiego, sprowadził go do Krakowa na koronacyą Zofji Królowy. *Długosz.* Jędrzej Gorka dobroczynność swoją świadczył naszemu nowicyatowi Krakowskiemu w roku 1605. *Histor. Donus.*

Gorka herbu Rosyniec, w ziemi Warszawskiej. Rosyniec pierwszy autor tego herbu, wieś założył Rosynce Gorki, od której ci Gorkowie imienia nabyli. Piotr Gorka na Rosynceach Gorkach i Opaczu mniejszym dziedzic, zostawił syna Jana, ten pojął Annę córkę Wacława z Radonic herbu Radwan, której reformacya, zapisana w grodzie Warszawskim pod rokiem 1546. tego syn Bartłomiej, któremu Jadwiga Stanisława Rafałowicza Wierszowskiego z Wierszowa mniejszego, herbu Nałęcz, co poznać z jej reformacyi także pod rokiem 1573. powiła syna Jana, który Opacz i Rosynce Gorki przedał Tomaszowi Sokolowskiemu 1599. zostawił synów, Jana, który pod Sasowym rogiem bijąc się mężnie z Wołochami, poległ. Piotra którego z Wierszowskiej herbu Bróg syn Szymon, w tejże okazji zginął. Hieronima Jana, który pod Sasowym rogiem dostał się był w niewolę, atoli fortunem szczęściem ztamąd wyszedłszy, tym się bardziej narażał na wszystkich za ojczyznę ekspedycyach; widzieć podziśdzień jego nadgrobek w Kamieniu Podolskim, miał za sobą Annę Paczyńską herbu Ogończyk, z Chomętowskiej herbu Topor urodzoną, z której byli ci synowie, Marcin mąż wojenny w Węgrzech, w Prusiech, przeciwko Tatarom i Rozakom piersi swoich nadstawiał; pułkownik hetmański. Maciej, i ten rycerskim się chlebem bawił: potem z Rucharskiej herbu Rola, miał syna Jana Franciszkana, i córek trzy; z tych Helena poszła za Rucharskiego herbu Rola. Maryanna za Zeromskiego z Zeromina. Joanna Panieńskie życie sobie obrala w klasztorze Dominikańskim Kamieńskim na Podolu. Ludwik Gorka Soc. Jesu wydał do druku, *Wieczera Pańską, albo nabożeństwo do Najśw. Sakramentu* 1697. umarł 1702.

Gorlewski herbu Jelita. Simon Gorlewski kanonik Przemyski sekretarz królewski, z sejmu 1667. komissarzznaczony do rewizyi zamku Przemyskiego. *Constit. fol. 14.*

Gorlicki herbu Oksza, w Sandomierskiem województwie.

Gornicki herbu Ogończyk, w Krakowskiem województwie i w księztwie Litewskim. Łukasz Gornicki starosta Tykociński i Wasilkowski, dworzanin Zygmunta Augusta, w Greckim i Łacińskim języku dobrze przepolerowany, w jurisprudeneyi i w filozofji wyćwiczony, przy wielkim z na-

tury rozsądku wiele ksiąg napisał i do druku podał. Imo *Librum de beneficiis, opus pulcherrimum, et ad veterum Scriptorum invidiam, jako mówi Starowolski in Hecatontade, 2do. Dworzanin Polski in 4to typis Crac. 1639. 3tio. Dzieje w Koronie Polskiej z przytoczeniem niektórych rzeczy postronnych od roku 1538. aż do roku 1572. po śmierci jego do druku podane 1637. in 4to Cracov. 4to. Rozmowa o Elekeyi, Wolności, Prawach i obyczajach Polskich pod Elekeyą Króla Zygmunta III. in 4to Cracov. 5to. Orthographiam Polonicam. Wymowny to był orator ale i wierszem wiele pisał, zkał o nim Kochanow. lib. 3. eleg. 13. Gornicius Orphaea fingit carmina digna lyra, Germanosque canit, magno certamine victos: commitens Lyricis martia bella modis. 6to. Droga do zupełnej wolności 1650. in 4to Elbingae: miał za sobą Broniewską herbu Tarnawa chorążankę Przemyską, z której synowie Jan i Łukasz. Z tych Łukasz był dzickanem najprzód, a potem proboszczem Warmińskim i w Wielkim Książu, wydał do druku *Parenesim Jana Barclaviusza, to jest napomnienia i przestrogi, nowowiernych: libri duo, które przetłómaczył z Łacińskiego w Krakowie 1628. in 4to*, był i administratorem biskupstwa Warmińskiego 1651. ofiarowanych sobie infuł przyjąć nie chciał: na kollegium Brunsberskie dobroczynny *Ara gratid.* Jan zaś brat jego, miał za sobą Annę Ligęziankę, ale bezpotomną; *2do voto* Przerębską, z którą spłodził Jędrzeja i Jana. Paweł Gornicki brat Łukasza starosty Tykocińskiego, najprzód dworzanin u Jana Zamojskiego hetmana, sekretarz Stefana Króla, potem proboszcz Warmiński, kanonik Wileński, umarł 1632. któremu synowice jego Łukasz nadgrobek postawił. *Starowol. in Monum.**

W roku 1755. Antoni Gornicki kanonik Smoleński którego dziad Maciej Gornicki z Krakowskiego wzięty podczas Chmielnickiego, Szwedzkiej i Moskiewskiej rewolucyi w Polsce, osiadł na Zmudzi, i tam swój szczepek Gornickich rozkrzewił. — *Duńczewski.*

Gorski herbu Abdank. O tych sam tylko pisze, *Starowol. in Bellat. Sarmat. fol. 80.* i powiada, że jeden z nich, na dworze Zygmunta i w obozie dobrze zasłużony, w nadgrode zasług swoich, wziął w Węgrzech wielkie dobra i possessye.

Gorski herbu Bogoria, w Płockiem województwie. Widziałem ich herb w katedralnym kościele Krakowskim takim kształtem: są dwa żeleźce, od strzał złamanych, tak z sobą złączone, jakby jedna strzała z obudwu była, żeleźce jedno do góry prosto, drugie na dół idzie srebrne, w polu papużym, na hełmie trzy pióra strusie, i tym się różni. od

zwyczajnego herbu Bogoria, w którym i hełm inszy, i strzały od siebie rozdzielone. Tymże się herbem pieczętują Turowie w Brzeskiem Litewskiem. Stanisław Gorski kanonik Krakowski, i Płocki 1512. który Tomickiemu biskupowi Krakowskiemu nadgrobek wystawiwszy, ten herb swój, na nim wyrysować kazal. Michał kanonik Płocki umarł 1513. *Starowol. in Monum.* Janowi Gorskiemu herbu Bogorya Zygmunta Augusta sekretarzowi, a potem gdy owdowiał i stan duchowny sobie obrał, archidyakonowi Płockiemu, kanonikowi Pułtuskiemu, officyałowi generalnemu, zmarłemu w roku 1610. nadgrobek postawił syn Jan, także archidyakon Płocki i kanonik Pułtowski. *Starowol. in Monum.* Piszą się z Wielkiej Góry. Jan poseł na sejm 1730.

Gorski herbu Doliwa. Tych wspomina, *Okol. tom. 3. fol. 279. pod herbem Wąż.*

Gorski herbu Lewart, na Wołyniu pod Ostrogiem. Stefan Gorski podczaszy Rijowski, rotmistrz chorągwi 1688. syn jego Stanisław. Michał brat Stefana towarzysz pod pancerną chorągwią. Walentyn w Braclawskiem 1648.

Gorski herbu Łodzcia, w Wielkiej-Polszcze, Wojciecha Gorskiego kasztelana Łędzkiego starosty Wschowskiego list do Piusa II. Papieża strony kanonizacyi B. Jana Kapistrana, pisany w roku 1462. wypisuje historyk Franciszkańskiego zakonu, *Vadingus in Annal. Minor. tom. 6. num. 42. Cromer. lib. 25. i Bielski fol. 425.* wspominają go, kiedy posłany z posiłkami Duninowi przeciw Krzyżakom, nie mógł zbieżeć: tenże czy inszy Wojciech kasztelan Łędzki 1493. podpisał list Albrychta Króla dany miastu Lubelskiemu, w poselstwie jeździł do Króla Czeskiego, *Biel. Crom. lib. 25.* Wojciech scholastyk Rujawski sekretarz królewski 1504. *u Łask. w Stat. fol. 112.* Piotr kasztelan Nakielski starosta Wschowski, *u Łaskiego w Stat.* podpisał 1505. *Konstytucye Radomskie fol. 120. czytałem in MS. Petricov. list Zygmunta I.* w którym ten Piotr, Stanisława Michała i Piotra Gorskich, braci rodzonych, przyznawa być swemi rodakami, i tegoż herbu Łodzcia: trzymał krom Wschowskiego, starostwo Człuchowskie, jako tam piszą. Jan z Miłostawia Gorski archidyakon Poznański sekretarz królewski, na którego napisał *Épigramma* Andrzej Krzycki: wspomina go Karnkowski *in Constit. Synodal. fol. 92.* N. Gorski starosta Wschowski w roku 1556. *Paproc. Gniazdo.* Mikołaj podstarości i pisarz grodzki Bydgoski, kapłanem potem zostawszy, wstąpił do zakonu naszego, gdzie jeszcze nowicyuszem umarł 1626. N. Gorski miał za sobą Szczurską, z której dwie córki zostały;

jedna z nich była za Zygmuntem Dąbskim wojewodą Brzeskim Rujawskim, druga za Daniłowiczem Janem Karolem podskarbnim nadwornym koronnym. Gorska sędzianka Kaliska, Bleszyńskiego małżonka. N. Waelawa Zaleskiego podkomorzego Łęczyckiego.

Gorski herbu Nałęcz, w ziemi Warszawskiej, piszą się z Jeleńca: Jakób z Jeleńca sędzia Nurski ziemski 1525. podpisał dekret przeciwko heretykom u *Łubień. in Vitis Episc. Ploc.* Jan poborca w ziemi Nurskiej 1564. *Constit. fol. 76.* Adamowi dworzaniowi i sekretarzowi królewskiemu zmarlemu, bracia rodzeni, Stanisław Gorski Jeleński pisarz ziemski Zakrocimski, i Zygmunt starosta Ostrowski, nadgrobek wystawili w Krakowie u Ś. Trojcy, 1. Nałęcz zawiązany; 2. Dąbrowa, 3. Lubicz, 4. Rogala. Tak Stanisława pisarza, jako i Zygmunta wspominają konstytucye 1595. *f. 676.* Jana zaś sędziego Nurskiego, *Constit. 1576. f. 261.* Jakób z Łasku, Krzysztof z Sulecina 1632. Samuel z Zalesia 1648. podpisali elekeye Królów w ziemi Nurskiej. Są i w Przemysłkiem tegoż herbu Gorsey, z których Adam komornik Przemyski 1674. *Ks. Kojalow. in MS.* powiada, że w księstwie Żmudzkiem, i indziej w Litwie, są Gorsey i Gurscy herbu Nałęcz. Są i w Bełzkiem. Jędrzej Gorski wojewoda Mazowiecki, był najprzód kasztelanem Ramienieckim i podskarbnim nadwornym, posłem do Turek, miał za sobą *1mo voto* Niezabitowską z której córki Lassoeka, i dwie Parysowe: *2do voto* Zamojską strażnikównę koronną, z tej córka, z Wojciechem Łubieńskim kasztelanem Sieradzkim dożywotnie zmówiona. Jan na Zgorzałowie w Nurskiej ziemi roku 1674.

Gorski herbu Odrowąż. Adam Gorski zakonu Franciszkańskiego, z prowincyała prowincyi Polskiej, biskup Bakoński w Wołoszech 1606. Walentyn miał za sobą Maryannę Kłodyńską, z której córka z Danielem Kłeczowskim złączona. Stanisław podstarości Krakowski, którego zmarłego w roku 1534. nadgrobek na zamku w Krakowie.

Gorski herbu Pobog na Rusi. Mareyan rotmistrz chorągwi królewskiej pod Smoleńskiem raniony, prawie śmiertelnie, zkąd wkrótce i paraliżem ruszony, za przyczyną Najsw. Matki wyszedł z obudwu tak ciężkich razów szczęśliwie: brat jego rodzony Stanisław. *Nieszporok. Odrob. Stolu fol. 171.*

Obszerniejsza wiadomość o tej znakomitej familji z urzędowych dokumentów wyjęta, zamieszczona będzie w dodatku w Tomie X.

Gorski herbu Pomian, w Kaliskiem województwie, z których jeden był sędzią Kaliskim, jednaż tych Gorskich dziel-

nica z Puklateckimi, atoli nasi pisarze tak tych, jako i Gorskich i pod herbem Wieniawa położyli.

Gorski herbu Poraj, w Pilźnieńskim powiecie. Łukasz Gorski podpisał elekeę Jana III. w Sandomierskiem. Adam miał za sobą Cieklińską. Gorski z Roszewa Elżbietę Brodowską sędziankę ziemską Łomżyńską. Jędrzej 1648.

Gorski herbu Radwan, w księztwie Litewkiem. Marcin w powiecie Grodzieńskim. Jędrzej 1655. wzięty na Homlu od Moskwy. Stanisław sekretarz królewski 1648. Razimierz Gorski marszałek Braclawski, towarzysz pierwszy usarskiej chorągwi hetmańskiej. Jędrzej poręcznik pod chorągwią Bobrownieckiego sędziego Brzeskiego. Jerzy skarbnik Nowogrodzki. Mikołaj cywun Twerski. Alexander cywun Korszeński, Hieronim stolnik Wendeński, Stanisław stolnik Mścisławski, Rafał i Stefan podpisali elekeę Jana III.

W roku 1778. Filip Górski pisarz grodzki Wileński. — Stanisław cywun Retowski. — W roku 1788. Ludwik Górski podstarosta Rosieński. — Antoni Górski pisarz grodzki Biecki, Ignacy pisarz ziemski Sandomierski. — Górskiego (niewiadomo którego herbu) córka za Szymanowskim regentem koronnym i synów trzech: Felix sędzia grodzki Warszawski, — Adam podstoli Prasnyski, — Teodor skarbnik Gostyński. — Antoni kanonik Płocki. — *Krasicki*.

Gorski herbu Rawicz, w Lubelskiem województwie. Waleryan Gorski 1632. Joanna zakonnica u wszystkich ŚŚ. we Lwowie.

Gorski herbu Szeliga, w Wielkiej-Polszcze. Franciszek, brat jego Jakób Gorski J. U. D. archidyakon Gnieźnieński, Krakowski, i Płocki kanonik, archipresbiter Krakowski, że był herbu Szeliga, świadczy *Okol. tom. 3. f. 145*. Mąż nauki wielkiej. Są w druku jego księgi, 1mo. *Commentariorum artis Dialecticae libri 10. Lipsiae in 8vo. C. D.* 2do. *Animadversio, sive Crisis in Theologos Vitembergenses in 8vo Coloniae 1586.* 3tio. *Pro tremenda et veneranda Trinitate, adversus quendam Apostatam, in 12mo Coloniae 1570. et 1585. in 8vo.* 4to. *Praefatio ad Orationem Philippi Callimachi, de contributione Cleri ad Bolognetum Cardinalem.* 5to. *Orationes quatuor, quibus post confectum bellum Moschoviticum, pacem ad Zapolscium factam, Regi gratulatus est, quibus, adjecta est quinta ad Joannem Zamojski Cancellarium Regni 1582. Paprocki o herb. f. 894.* jeszcze te jego księgi liczy. 6to. *de Mediatore*, 7mo. *de Pastore.* 8vo. *de Baptismo recens natorum.* 9no. *De Usu legitimo Sacramenti Eucharistiae.* 10mo. *De Justificatione.* 11mo. *De Periodis.* Jakób kanonik Krakowski 1643. *Acta Synod. Gębic.*

Gorski herbu Ślepowron, w ziemi Łukowskiej. Elżbieta Gorska była za Adamem Domaradzkim pisarzem 1623. *Acta Castren. Ostrzeszow.*

Gorski herbu Sternberg, w Mazowieckiem województwie. Hieronim łowczy Liwski. Tomasz i Jan 1632. Jakób i Wojciech 1648. w ziemi Ciechanowskiej, Walentyn w ziemi Sochaczewskiej. Mikołaj, Jan, Stanisław, w Rawskim, Adam w Warszawskiej ziemi, Marcin Jędrzej w ziemi Wiskiej 1674. podpisali elekcyę Królów Polskich.

Gortatowski. Marek Gortatowski, miał za sobą Annę z Praszki 1609. *Acta Terrest. Vielun.* W Sieradzkim województwie gniazdo domu tego.

Krasicki w przypisach nadaje Gortatowskiem herb *Leliwa* i wymienia czterech braci następujących: 1o. Floryan opat Pepliński. — 2o. Adam pisarz grodzki Malborski, był sekretarzem legacyi do Turck przydany Podoskiemu wojewodzie Płockiemu, mąż uczony i w prawie biegły, z Maryanny *Sieliskiej* spłodził synów trzech i tyleż córek. — 3o. Ignacy podwojewodzy Chelmiński z *Tczewskiej* zostawił syna Franciszka i dwie córki. — 4o. Piotr Gortatowski sądowy Tucholski. —

Goryczewski, w Ruskiem województwie. Marcin podpisał elekcyą Jana III.

Goryński herbu Ogończyk, w Mazowszu: tak o nich piszą nasi genealogistowie, atoli *Okol.* niewinnie do tych pociągnął Kaspra wojewodę Mazowieckiego.

Goryński herbu Poraj. Że są tego herbu, i że się z dawna pisali z Gorynina i Ojrzanowa, świadczy nadgrobek Wawrzeńca Goryńskiego, dziedzica na Goryninie i Ojrzanowie, zmarłego 1640. na tumie Poznańskim, wypisał go *Starowol. in Monum.* toż samo i na wielu inszych miejscach czytałem, u *Paproc. o herb. fol.* 251. i 420. Jan z Ojrzanowa cześnik Liwski 1525. podpisał dekret księstwa Mazowieckiego przeciwko heretykom, u *Łubień. in Vitis Episc. Ploc.* Piotr z Gorynina dziedzic na Ojrzanowie wojewoda Mazowiecki 1511. takem go czytał na liście Zygmunta I. *in MS. Ravens.*, lubom go przez niewiadomość opuścił między wojewodami. Tego, czy drugiego wojewody, synowica, była za Podoskim sędzią Ciechanowskim. Kasper wojewoda Mazowiecki 1540. u *Nakiel. w Miechow. fol.* 629. miał za sobą Agnieszkę Sobocką herbu Doliwa, kanclerza koronnego siostrę, ta mu powiła syna, ale młodo umarł; i córkę Dorotę, która pierwszem małżeństwem żyła z Wojciechem Mińskim wojskim Warszawskim, z niej syn Stanisław Miński podkanclerzy koronny: drugim, z Stanisławem Barżim wojewodą Krakowskim, po którym prędko owdowiawszy, ślubem się obowiązała Bogu, w wdowim stanie, resztę życia swego pędzić;

jakoż w wielkiej świętobliwości dokonała w Krakowie 1613. 9. dnia Kwietnia, w kościele naszym Ś. Barbary w Krakowie po śmierci złożona. Dom swój w szkołę pobożności zamieniła, w którym dwie Panny Firlejowny wojewodzanki Krakowskie bogobojnie wychowała, inszych zaś bardzo wiele, już wielkiego urodzenia, już sierot zbierała, których w wszelakich cnotach wyćwiczywszy, klasztory potem Panieńskie w Krakowie, w Sączu, w Chelmie napelniła: wszystkie które przy niej były, wraz z sobą do jednegoż stołu sadzała, i nie wprzód do niego sama siadała, póki się aż wszystkie nie zeszyły, i na najpodlejszą częstokroć czekając: nie wprzód jeść zaczęła, aż widziała, że się wszystkim za dosyć stało, jeżeli zaś postrzegła, że której z nich, nie tyle dano, ile należało, swoją ją porcją częstowała: Litanie codzienną z niemi o wszystkich ŚŚ. mawiała; co miesiąc zaś Patronów im świętych rozdawała, i jakby ich cześć, uczyła. Ustawiczna była w świętem z Bogiem złączeniu przez modlitwę; ranny czas aż do południa klęcząc przed wielkim ołtarzem, i wszystkich aż do końca mszy świętych słuchając: po południu albo żywoty świętych, czy też inną książkę duchowną, czytała; albo do innego którego kościoła, gdzie z odpustem nabożeństwo się odprawiało, ugęszczała. Co Piątek na Skalkę w Krakowie, gdzie Ś. Stanisława biskupa zamordowano, chodziła. Do Częstochowy nie raz w włosiennicę ustrojona, bosemi nogami świętą peregrynacją podejmowała: co tydzień dwa razy, albo trzy do spowiedzi i komunji przystępowała z wielką gorącością ducha. W głęboką nawet noc; ze snu się na modlitwę porывała: żadnego dnia medytacyi godzinnej nie opuściła, i lubo pozwolenie miała, żeby w domowej kaplicy, mszy świętej słuchać mogła: przecież gdyby najgwałtowniejsza ślota albo zawierucha, odwieść się od tego nie dała, żeby była do kościoła codziennie nieugęszczała, wstrzymującym ją zaś od tego, tak odpowiadała. *Na gody, niemasz niepogody*: w latach potem podeszłych, gdy jej nogi służyć nie chciały w krześle się do kościoła nosić kazała. Za dusze w czyśćcu zostające osobliwie krewnych, przyjaciół, kolligatów, ba i sług swoich rocznicę sprawowała, mszy zakupując jako najwięcej, trzynastu częstokroć ubogich przez cały rok w domu swoim podejmowała, nogi im umywając, jałmużną opatrując: szpitale obchodząc: sieroty, od których dla kalectwa albo choroby jakiej w nich, większy wstręt miała, sama leczyła, chędożyła, czesała: katusze nawiedzając, więźnie cieszyła i wspomagała. Uprosiła była sobie u Ks. generała naszego, żeby chorým, albo z choroby wzmagającym zakonnikom nie insze potrawy dawano, tylko któ-

reby ona była sama zgotowała: czyniła to tedy z wielką skrzętnością, i gdy jej szczodroblivość starsi tamowali, o to się żaliła. Na skupienie gruntów przy kościele Ś. Barbary w Krakowie dla wygodniejszego tam naszych mieszkania, dwa tysiące ezerwonych złotych wysypała. Tenże sam kościół, nim naszych do niego wprowadzono, zaprosiwszy zacnych inszych Pań w kompanji, obmiatała, ławki, obrazy, ściany, posadzkę szorowała. Ciało swoje rozmaitemi sposobami trapiła, już ustawicznymi postami, już sypianiem na gołej ziemi, już ostremi paskami, i częstymi dyscyplinami, już włosienicą, osobliwie jednak gdy jaka fala na tę się ojczyznę oburzyła. Pewnego szalonego, który ją lżył przez wiele lat, ba i czasem na życie jej nasadzał się, lubo mogła z siebie zrzucić, przecież cierpliwie go do podziwienia inszych znosiła: w ten heroiczny akt wprawiła ją prawdziwa jej pokora, z której siebie za najlichsze stworzenie poczytała, i dla tego, gdy jej kto honor jaki świadczył, zdała się tem urażać. Takimi cnotami bogobojna Pani niebo sobie skarbiła. *P. Skarga w dedykacji Gospodarstwo duchowne. Kazanie, Roczna i wieczna pamięć. Annuae 1608. Histor. Dom. Profess. Cracov. 1580.* Jan Goryński z Gorynina 1648. w Poznańskim województwie. Marcin w Inowrocławskim podpisał elekeyą Jana Kazimierza Króla. N. Goryński kanonik Poznański proboszcz Żukowskich Panien Ś. Norberta, klasztorne dobra, prawnie z rąk cudzych windykował, karności tamże zakonnej przestrzegał za Rozrażewskiego biskupa.

Goryszewski herbu *Ciotek*, w Płockiem województwie. Z tych jeden podskarbin był Królowy Anny. Ks. Stanisław Goryszewski w zakonie naszym rektorem rządził collegium Przemyskie, umarł 1666. matka jego Magdalena Gorazdowska herbu Prawdzie. Maciej, z Anny Gutkowskiej spłodził trzech synów. Jacka który w obozie, umarł, Cypryana w zakonie *Ordin. Minor. Observ.* i Stanisława, którego syn Franciszek w Moskiewskich ekspedycjach z Przyjemskim, mężstwem wslawiony.

Gorzechowski herbu *Ogończyk*, w Dobrzyńskiej ziemi. Stanisław Gorzechowski podstarości Chęciński. *Baran.* Jan 1648. podpisał elekeyą Jana Razimierza. Maryanna była za Razimierzem Dobrogojskim: Magdalena z Przewoskiej urodzona, była za Janem Paprockim.

Gorzeński herbu *Nalęcz*. Piszą się z Gorzenia w Wielkiej-Polszcze, są i po inszych województwach, ale tak rozumiem że wszyscy jednegoż herbu, luboć się niektórzy Gorzyńskimi zowią. Jan 1648. w ziemi Ciechanowskiej. Jan Gorzyński starosta Starogardzki 1678. z sejmu komissarz, do

uznania pretensyi elektora Brandeburskiego. *Constit. fol. 12.* Jan lowczy Litewski z sejmu naznaczony do dystrybucyi hiberny na wojsko 1685. *Constit. fol. 6.* Chryzostom wojski Poznański, żupnik Bydgoski 1676. komissarz do pogranicznych klótni ulacnienia. *Constit. fol. 52.* N. Gorzeński miał za sobą Katarzynę Oporowską z Bukowieckiej splotzoną, splotdził Wojciecha, który z Jadwigi Bednarskiej de Bednary herbu Podkowa i Krzyż, zostawił syna Jędrzeja, tego z Zofji Skoraszewskiej chorążego Poznańskiego rodzono stryjecznej siostry, syn Alexander najprzód podczaszy Kaliski, deputat na trybunał koronny z Kaliskiego 1727. i na tym trybunale vice marszałek. Przedtem komissarz i deputat, od tegoż województwa na trybunał Radomski; miał za sobą Annę Roźmińską kasztelanę Rogozińską, z tej synowie, Dymitr wielkiej nadziei w zakonie Soc. Jesu, mlodo jeszcze magistrem umarł, w Poznaniu 1732. Franciszek, wprzód chorąży a potem kapitan w regimencie garnizonu królewskiego, Antoni, Józef, i Władysław jeszcze w szkołach. Córek cztery, prócz w dzieciństwie zmarłych. Teresa najstarsza, wydana za Jakóba Glinieckiego. Justyna zakonnica Ś. Benedykta w Poznaniu, dwie jeszcze *minorenes*. Obrawszy sobie potem stan duchowny, ten Alexander, z kanonika kantorem jest Gnieźnieńskim, archidyakonem, i officyałem Kaliskim, kanonikiem Krakowskim; z kapituły Gnieźnieńskiej był deputatem oraz i vice prezydentem na trybunał koronny 1732. Herb Gorzeńskich Nalęcz powinien być zakładany, na hełmie między jeleniami rogami, murzyn z zawiązanymi oczami. Mikołaj miał za sobą Teresę Linowską, z której córka Katarzyna Bogusławska, Franciszek, Ignacy, i Elżbieta. Gorzyński Ignacy Anioł zakonu Ś. Pawła pustelnika, wydał *Nowy ogłos chwaly Świątych Boskich, albo Kazanie na Święta w Częstochowie 1717. in 4to.*

Alexander Gorzeński, podczaszy Kaliski, z N. Roźmińską splotdził synów czterech: 1go Franciszka, 2go Antoniego, 3go Józefa kanclerza Krakowskiego, 4go Władysława *sterilem*. Córka tegoż była za Stefanem Trzeińskim, miecznikiem Dobrzyńskim. Brygitta była zakonnica. Franciszek Gorzeński pułkownik wojsk koronnych, ten z Anną Derengowską, zostawił potomstwo, synów sześciu: 1. Tymoteusz Gorzeński najprzód referendarz, potem biskup Smoleński orderów narodowych kawaler. Mąż w urzędzie swoim, dobrego pasterza i senatora obowiązki wypełniający. 2. Leo kapitan w wojsku Francuzkiem, szambelan J. K. Mci, ożenił się z Barbarą z *Siemianowskich*, *primo voto* za Oraczewskim starostą Rogowskim będącą wdową, z tą splotdził syna jednego Tomasza. 3. syn Franciszka Gorzeńskiego z *Derengowskiej* urodzony, Makary Gorzeński kasztelan Kamiński orderów narodowych kawaler, który jak w stanie ry-

cerskim, tak i w senatorskim, zawsze swej ojczyźnie wierny i przychylny. Wszedł w śluby małżeńskie z Ludwiką z *Koźmińskich primo voto* za Xawerym Sokolnickim podkomorzym Kaliskim będącą wdową, z którą *sterilis*. 4. Felix pułkownik wojsk Litewskich, ożeniony z N. *Zienkiewiczówną* starościanką Ducką, mający potomstwo. 5. Nicefor Gorzeński chorąży Gnieźnieński, mający za sobą Konstancją *Soltykównę*, z którą ma syna Józefa. 6. Antoni na świecie, Paweł w zakonie Cystersów. Siostry tychże: Leokadya, Józefa i Ludwika, Panny.

Antoni Gorzeński drugi syn Alexandra, chorąży Poznański, ten z N. *Bleszyńską*, spłodził syna jednego Augustyna i córki cztery: Rordula, za Janem Turno stolnikiem Kaliskim. 2ga Teresa za Andrzejem Grabowskim kasztelanem Gdańskim, a dwie zakonnicami Alexandra i Brygitta. Augustyn Gorzeński podkomorzy Poznański, general lieutenant, i bywszy generał *employé* przy boku J. R. Mci, kawaler orderów narodowych, ten wielokrotnie na funkcyjach poselskich, jako też i obowiązkach wojskowych pilnie i zawsze swej ojczyźnie wierny. Wszedł w śluby małżeńskie z Alexandrą *Skorzewską*, generałówną wojsk koronnych. — *Heraldyka Wielkądka*.

Tymoteusz Gorzeński referendarz koronny. — W roku 1778. Kazimierz Gorzeński regent Nakielski. — W roku 1788. Makary Gorzeński kasztelan. — *Krasicki*.

Gorzewski herbu Zareba, w Kaliskiem województwie. Z tych jeden był sędzią ziemskim Poznańskim 1578. Drugi kasztelanem Rowalskim 1693. Stanisław i Krzysztof 1697. kwitnęli. Konstancya Gorzewska była za Wawrzeńcem Walewskim kasztelanem Spicimirskim, siostra jej za Franciszkiem Zychlińskim 1700. Samuel 1704. podpisał konfederacyą Sandomierską. Gorzecki Paweł 1632. w ziemi Wieluńskiej.

Gorzkowski herbu Godziemba, w Bełzkim województwie: atoli *Okolski* o nich świadczy, że już za jego czasów zeszedli: i dom ten ustał.

Gorzkowski herbu Tarnawa. Tak Paprocki jako i *Okolski* tych w Chełmskiej ziemi, i w Lubelskiem województwie osadza, atoli i pod herbem Trąby także Gorzkowskich liczy, gdzie toż samo o nich powiada, co mówił o drugich pod herbem Tarnawa; że Gorzkowscy są herbu Tarnawa, z Gorzkowa, mila od Krasnegostawu, to wiem dobrze. Z tych Piotr za czasów *Paprockiego* był sędzią ziemi Chełmskiej, którego brat Jędrzej w Litwie osiadł, jeszcze i po dziś dzień w tem księctwie kwitną: bo Jan w powiecie Grodzieńskim podpisał elekcyą Jana III. *Genealogia tego Domu* Janowi Gorzkowskiemu któremu się działem dostały dobra Wiszniów Gorzków i Wielkiepole, trzech synów przypisuje; pierwszy Piotr, od tego był syn Mikołaj *sterilis*, i Jędrzej, tego synowie Piotr i Mikołaj bezpotomni, Stanisław zaś sędzia ziemski

Chelmski, miał za sobą Annę Cieszaicką z tą spłodził Wiktoryna, który dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, raz z Hilaryą Stoińską, z tej była tylko jedna córka Anna, 1mo za Gabrielem Bielskim, 2do za Trembińskim, 3tio za Drozdowskim: drugi raz z Łysakowską, z tej był syn Jacek, ten z Anny Stamicrowskiej zostawił dwie córki Meglewską i Ewę Bębnowską i syna Stanisława, ale tylko kilka córek po nim zostało. Razimierz drugi syn z Łysakowski, z Zofią Dłużewską bezpotomny. Tegoż Stanisława sędziego był syn Jan *sterilis*, i Katarzyna córka z Czernim zmówiona. Drugi Paweł, tego dwóch synów, Roman *sterilis* i Michał, który czterech synów spłodził, Tomasza i Mikołaja *steriles*, Stanisława którego synowie Mikołaj i Alexander *steriles*. *Nieszporok. f.* 146. wspomina żonę Stanisława Gorzkowskiego Annę Jagodzińską 1622. a *Starovol. in Monum.* Stanisława męża rycerskiego zmarłego 1638. wypisał nadgrobek z Lublina, i Pawła, którego synowie także trzech bezpotomni Stanisław, Jędrzej i Piotr. Trzeci Kirysztof pisarz ziemski Chelmski, syn jego Jan *sterilis*, a bodaj nie miał za sobą Balickiej, i Jakób, od którego był syn Jędrzej *sterilis* i Jan, ten spłodził Franciszka (podobno z Bogumily Łatczyńskiej) sędziego grodzkiego Krasnostawskiego dziedzica na Śmienecze, Anna Rejowna, powiła mu jedną córkę Teodorę zmówioną z Jędrzejem Ożarówskim. N. Gorzkowska była za Janem Zamojskim.

W roku 1778. Józef Gorzkowski komornik ziemski Radomski. — Jan Gorzkowski dziedzic na Babicy i Hramoczowie w ziemi Sannockiej, z *Błońskiej* zostawił córkę wydaną za Senickiego i synów dwóch: z tych starszy Jan pojął *Malicką* i ma z niej potomstwo: młodszy Robert pojął *Hadziewiczównę* i ma z niej córkę. — *Krasicki.*

Gorzkowski herbu Trąby. Jędrzej sekretarz legacyi Małachowskiego wojewody Poznańskiego do Turek, *wydał ją do druku in fol.* 1699. Alexander łowczy Żydaczewski sędzia kapturowy Lwowski 1733.

Gorzuchowski herbu Prawdzie. *MS. o Familiach Pruskich* o nich świadczy. Z tych Stanisław Gorzuchowski kwitnął r. 1610. Jan miał za sobą Wedelsztedownę. Jerzy wojski Smoleński 1632. w Smoleńskim.

Gorzycki herbu Doliwa, w Kaliskim województwie: tak się podpisał na Obwieszczenie 1697. Józef Gorzycki Doliwa. N. miał za sobą Mycielską Katarzynę.

Gorzycki herbu Drogosław, w Poznańskim województwie: niewiem czy nie z tych jeden Mikołaj Gorzycki 1648. podpisał w Ruskiem elekcyą Jana Razimierza.

Gorzycki herbu Korab, w Sieradzkim województwie, jednaż ich dzielnica z Piątkowskimi.

Gorzyszkot, w ziemi Warszawskiej. Samuel podpisał elekeyą Władysława IV.

Gościcki, w województwie Rijowskiem. Wojciech Gościcki podpisał elekeyą Jana Kazimierza.

Gościkowski herbu Łabędź, w Sandomierskiem województwie. Władysław, Alexander, Franciszek Duninowie Dościkowsey podpisałi elekeyą Jana III. luboć ich drudzy zowią Goździkowski z Goździkowa: z tych był także Stanisław na Goździkowie kasztelanem Inowłodzkim. N. Goździkowska Bartoehowskiego małżonka. N. wojski Radomski. *Poniat. morze.*

Gościmiński herbu Bożawola, w Dobrzyńskiej ziemi. Okolski pisze w indexie Kościmiński. Zygmunt Gościmiński sędzia ziemski Dobrzyński z sejmu 1637. poborea tamże. *Constit. fol. 7.*

Gościmiński herbu Grabie, w ziemi Ciechanowskiej. Zygmunt Cościmiński pisarz ziemski Ciechanowski.

Gościowski. Wspomina ich *Starowol. in Monum. i Paproc. gdzie fol. 1068.* pisze, że Gościowskiego córka, była za Rokosowskim kasztelanem Szrzeskim. N. Gościowski miał za sobą Dłuską.

Gościszewski. Czytałem list Zygmunta I. *in MS. Petricov.*, w którym ten Król, za opiekuna Chociwskim niedorosłym naznacza Jana Gościszewskiego: i *Paproc. o herb. fol. 371.* namienia, że jeden z nich miał za sobą Ciolkównę: a bodaj się nie piszą z Gościeszyc, z których się i Mińscy zdawna pisali, a zatem do herbu Prus *3tio* należećby mieli. Śeibor z Gościeszyc kanonik Płocki 1453. *Statut. Masow. fol. 98.*

Gosiewski herbu Słepowron, w księztwie Litewskiem. Z Mazowieckiego województwa przenieśli się do Litwy, z tych Jan w Oszmiańskim powiecie osiadł, syn jego Alexander Rorwin Gosiewski wojewoda Smoleński, starosta Puński, Wieliski: gdy Moskwa Władysława IV. natenczas Królewicza na tron do siebie wzywała, i już Żółkiewski hetman wszystkie rzeczy do tego nakłonił, odchodząc z stolicy Moskiewskiej, tego Alexandra natenczas starostę Wieliskiego w Moskwie zostawił, aby był i Panów Moskiewskich w wierności, i wojska w karności utrzymywał, jakoż i własnej fortunie nie przepuścił Alexander, do rebelji skłonne ujmując sobie serea, na co wiele spendował; luboć mu to potem konstytucya 1613. *fol. 12.* wszystko wyliczyć kazała; nawet gdy górę coraz bardziej brała rebellia, wiele, to na samej sto-

licy, to pod Poczapowem, jako pisze *Starowol. orat. in Obi- tum Sigism. III.* Moskwy wyciął; atoli po zabiciu Dymitra zmyślonego Cara Moskiewskiego i on od wiarołomnych Moskalów nad prawo wszystkich narodów w niewolą wzięty; z której potem wyszedłszy 1608. Królem Polskim koronę i herła Carstwa Moskiewskiego, z skarbu ich wydarte oddał. W Smoleńsku potem na praesidium z wojskiem od Zygmunta Króla zostawiony, wielkiem go sereem zawsze bronil: pewnie gdyby był miał podobnych sobie successorów na tej funkeyi, nigdyby się był Smoleńsk do Moskwy nie dostał, był albowiem czujnością i pracami wojennemi niesfatygowany, żadną bojaźnią i śmiercią nawet nieustraszony, dla tego w Inflanciech, w wielu kampaniach zawsze zwycięzko nacierając na Szwedów tej prowincyi obronił. Będąc regimentarzem wojska 1626. grafa Turna zhił. Pontusa de la Garde tak uskromił, że się z obozu wychylić nie śmiał. *Royal. Białą i Dohobus* wałami opatrzył. Marszałkował w izbie poselskiej 1615. już natenczas referendarz Litewski, a inszych czasów posługując na różne sejmy, wszędzie na dobro ojczyzny galil. W r. 1634. komissarzem do traktatów o pokój z Moskwą naznaczony, szczęśliwie go zakończył i podpisał. W nadgrodcę tych swoich zasług, wiecznem prawem puściła mu Rzeczpospolita dobra królewskie Porzece, Biberów, Gluszyce w województwie Smoleńskiem, które był od possessorów wykupił. *Constit. 1631. fol. 20.* On zaś swoją fortuną z Bogiem się dzieląc, najprzód w Witebsku *Collegium Societatis Jesu* fundował; w r. 1640. jako wspomina konstytucya 1690. *fol. 16.* Potem w Brześciu Litewskim Panny zakonne reguły S. Brygitty, za najpierwszego fundatora swego, jego, i żonę jego liczą. Kościółowi Dyncburskiemu pewne grunta swoje przydał; o czem świadczy *Konstytucya 1631. fol. 34.* pogrzebiony w Wilnie u S. Kazimierza w kaplicy swojej. Miał za sobą Ewę Pacownę, z której trzy córki, Zofia z Mikołajem Sapielą pisarzem polnym Litewskim, Helena Marcybella, z Samuelcem księżęciem Sauguszkim wojewodą Witebskim dożywotnie zmówione, z tych Helena umarła roku 1635. Anna zakonnica Brygitanką w Brześciu Litewskim, *Kazanie ks. Makow.* i synów trzech, Krzysztofa, Mikołaja, i Wicentego, z tych:

Krzysztof wojewoda Smoleński, a przedtem pisarz Litewski, starosta Wieliski, poseł do Francyi od Władysława IV. o uwolnienie Jana Kazimierza Królewicza z więzienia, jest jego mowa w druku, którą miał do Ludwika XIII. Króla Francuzkiego, za więźniem się wstawiając, i druga którą witał Królową Francuzką, i Delfina urodzonego winszował, u *Wassenburgiusza Carceris Gallici fol. 228. i fol. 231. Cluver.*

fol. 823. jakoż siła dopomógł Janowi Razimierzowi do uwolnienia.

Wincenty podskarbi wielki Litewski, i hetman polny, starosta Oszmiański, Wieliski, Puński, Markowski, Łódziej-ski, syn drugi Alexandra wojewody Smoleńskiego, w Wilnie, Wiedniu i Rzymie młodsze lata różnemi pocierował naukami; powróciwszy do ojczyzny, na dworze Władysława IV. Króla oczy i serce Pańskie na siebie obrócił, stolnikostwem go tedy najprzód Litewskiem uczcił, z którym honorem marszałkował izbie poselskiej r. 1651. a potem gdy się raz pod Łojowem, kędy pod nim konia zabito, i znowu drugi raz pod Łojowem, Mozyrem, Pińskiem, Bobrojskiem z pięknem screenem popisał, tak że siła dopomógł do tych wygranych; gdy swoim duktem w Irpieńskiej ekspedycyi dziesięć tysięcy Kozaków na placu położył, a w Dimirskiej trzydzieści tysięcy tychże zbił; gdy pod Białocerkwią z Tatarami chwalebne go pokój dotarł: gdy na przysługę strapionej wtenczas ojczyzny, siła dostatej fortuny stracił, w rekompensę wziął podskarbstwo wielkie Litewskie, przydano mu wkrótce do niego i buławę polną Litewską. Na te czasy właśnie trafił, ten przeznacny mąż, kiedy wszystkie prawie nieszczęścia na Polskę się były śpiknęły, które też i jego nie jednym razem uwikłały: bo najprzód gdy całe księstwo Zmudzkie Karol Gustaw Król Szwedzki, gwałtem tej ojczyźnie wydzierał i wszyscy szczęście jego adorując, wierność mu swoją przyrzekali; sam Gosiewski, ze wspaniałym umysłem podpisać jej niechciał, w niewolę od Szwedów był zabrany. Na lepsze to jednak temu Królestwu wyszło, skrytą albowiem legacją do Cara Moskiewskiego w Wilnie po te czasy będącego, wyprawił, w tej oczywistemi dokumentami gdy pokazał, że Szwedzi, nie szczerą mu przyjaźnią ludzili, tyle wymógł; że Car lubo się sprzyścił z Szwedem na naszą zgubę, tę jednak ligę, na jego perswazyą zerwał, i Rygę Szwedzkim żołnierzem uzbrojoną obległ. Nadto kwarcianemu wojsku, które do Karola Gustawa z Roniecpolskim chorążym koronnym oderwało się, powrót do własnego Pana, Jana Razimierza Króla wyperswadował. Widząc wielkie serce w Korwinie Gustaw, że już poniekąd szczęście jego nachylać się w Polszcze poczęło, umyślił go do Szwecyi odesłać: o czem przestrzeżony Wincenty, z siedmią innemi, lubo nie bez niebezpieczeństwa uszedłszy, z rąk się jego wyplątał: pod Warszawą do Króla Jana Razimierza, do Szwedów w tem mieście szturmującego przybiegł, kędy złamani natarczywością naszych Szwedzi, na ręce Gosiewskiego, i miasto i generała Wittemberga poddali. W Pułtuskum potem praesidium Szwedzkie wyciął: a potem do Prus książęcych z woj-

skiem swoim, i z Tatarami wpadłszy, pod Prostkami, gdzie znaczne Brandeburskie wojsko zniósłszy, tę tam prowincyą spustoszywszy, do Zmudzi z ludźmi swemi odwrócił. Tam dowiedziawszy się, że Magnus de la Gardie generał Szwedzki, Birży sukurs posyłał; przez Zerońskiego wszystkich wyciął. Zebrawszy potem dziesięć tysięcy ludzi do boju, których z własnej szkatuły wystawił, Birże, książąt Radziwiłów zamek, Szwedom odebrał: w krótkce temi ludźmi, tak Brandeburezyków nastraszył, że nad spodziewanie pokój z Polską zawarł: z tamtąd do Inllant wtargnął, kędy wszystkie fortece między Rygą i Parnawą Szwedom pobrał, jako Wolmir, Armet, Rombork, Helmet, Oberpal, Felin, Trejdan: czem siła przytarł Szwedzkiej potęgi. Na Moskwę znowu szablę zwyciężką obrócił, którą pod Rownem Wołyńskiego z dziesięcią tysięcy Moskwy poraził. Po tej wiktoryi, tylko w tysiąc dwieście koni na traktaty z Moskwą *fide publica* assekurowany, jako komissarz od Rzeczypospolitej poszedł: gdy jednak według swoich zamysłów, nie mogła go Moskwa użyć, gwałtowną siłą przymusić go umyśliła do tego, czego chciała; dla tego trzydziestą tysięcy go wojska w koło opasawszy, lubo się przez sześć godzin w małej garszcie, wielkiemu tłumowi, mężnem sercem bronil, w niewolą czworoletnią zabrała, do Moskwy odesłany, odwiedził ojca swego kiedyś więzienie. I tam jednak nie przestał żyć dobrze ojczyźnie: bo skrytymi manowcami, już jej doradzał, już zamysły nieprzyjacielskie otwierał. Rozrywając tak przewlokłą melancholią, napisał w więzieniu kilka książek, wszakże ile wiedzieć moge, jedna tylko z nich *in 4to z prasy drukarskiej wyszła w Toruniu 1695.* której tytuł: *Zwierciadło nikomu nie pochlebujące.* Straty tak wielkiego senatora, jak żałowała ojczyzna, i ztąd poznać, że na sejmach upraszano Króla o przywrócenie jego, i z tąd, że na zamianę za niego jednego, pięciu hetmanów Moskiewskich, w różnych okazyach od naszych pojmany, wydano. Wyszędł tedy po długim więzieniu schorzały, z wielką od wszystkich przyjętą radością. Więć gdy nowe siły i krew swoją, na pomstę swej niewoli na nieprzyjaciela gotuje, do czego, żeby skuteczniej mógł przyjść, związkowe tym czasem zawziętości usmierzyć usiłuje, krwią swoją i śmiercią ugasił ten płomień w r. 1662. od zajuszonych na siebie pod Ostrynią rozsiekany. Miał za sobą Magdalenę córkę Octaviana Ronopackiego kasztelana Elbląskiego, z tą spłodził dwie córki, jedna z nich Teresa poszła za Dominika Słuszkę kasztelana Wileńskiego i hetmana polnego Litewskiego, drugim małżeństwem za Razimierza Sapichę wojewodę Wileńskiego, i hetmana wielkiego Litewskiego. Druga Zofia za Przyjemskiego

podstolego koronnego. *Duryew. fol. 88.* obiedwie *steriles*. Wnuka zaś jego była za Alexandrem Cetnerem starostą Trembowolskim.

Mikołaj podkomorzy Smoleński, żołnierz sławny, kilkanaście postrzałów z różnych potyczek wyniósł, nie zostawił potomstwa. Mikołaja Gosiewskiego rotmistrza wspominają konstytucyje 1631. *fol. 20.* Jan stryjeczny Alexandra, starosta Białokamiński, zabity w potrzebie z Szwedami. Ludwik poległ w okazyi pod Białą. N. wojski Smoleński, po długiej w wojsku Litewskim służbie w Smoleńskim województwie osiadł, syn jego Alexander starosta Bielski mąż odważny rotmistrz królewski; gdy Pińsk Kozakom szturmem odbierano, pierwszy z swojemi w padł w miasto. *Kojal.* Maciej generał artyleryi księstwa Litewskiego, o którym konstytucya 1690. *fol. 9.* kędy successorom jego pięćdziesiąt i siedm tysięcy na artylerya od niego wydane, płacić każe. Tenże czy inny Maciej stolnik Nowogrodzki, pojął *1mo voto* Barbarę Niemirownę, z której córka Rozalia Zielińska, *2do voto* Konstancją Mokrceką. Michał sędzia wojskowy 1685. *Constit. fol. 7.* Róża Gosiewska starościeanka zakonnica Ś. Brygitty w Brześciu Litewskim. *Zabuzki kazan. na jej obloczy.*

Bogusław Gosiewski biskup Smoleński terażniejszy, a przedtem suffragan Białoruski administrator *sede vacante* biskupstwa Wileńskiego. Antoni Alexander podwojewodzy Smoleński, poseł na konwokacyą 1733.

Goski herbu *Prawdzie*, z tą jednak różnicą, że Lew nie trzyma w przednich łapach kółka, potem że pole tego herbu błękitne, w hełmie Lew powinien być z mieczem. W województwie Rawskim ten dom kwitnie, jako *świadczy MS. kś. Kojalów*. Podobno tu należą. Adam Goski biskup Wołoski zakonu Ś. Dominika 1412. Jan opat Świętokrzyski koło roku 1676.

Gosler. Onufry Gosler książeia Kurlandzkiego konsyliarz w roku 1685. eo poznać z komisyi w tym czasie.

Goślicki herbu *Grzymala*, w Płockiem województwie. Jaska Goślickiego kasztelanka Wiślickiego, czytam na liście Władysława Króla danym miastu Lubelskiemu roku 1392. W tymże roku Ziemowit książę Mazowiecki, niektóre przywileje temu domowi nadał, w tych wspominają Henryka Goślickiego, który z wojskiem do Prus wysłany, mężstwa swego dał dowody. Drugi list tegoż książeia, Grzymisławia Goślickiego kanclerza Mazowieckiego opowiada. Mikołaj namiestnik Sierpskiego, za czasów Króla Zygmunta pod Proboszczewiczami w Płockiem, Krzyżaków poraził. Ze zaś ludzie ryercsey, i chwały cheiwi z tego domu zawsze bywali, dla

tęgo na Podole, sławy wojennej i męztwą pole, często z ojczyzny swej przychodzili, z tych dwaj Goślicey pod Sokalem w mniej fortunnej bitwie polegli. Franciszek podstarości Barski, pamiętny rotmistrz pod Pretfiezem i Herburtem, w szczupłym swoich kompuacie, na daleko większą zgrają Tatarów napadłszy, wielkiem sercem na nich natarł, atoli zbity, sam się w niewolą dostał; życie swoje okupując, eny rotmistrz, wielką, wprawdzie za siebie summę nieprzyjacielowi obiecywał; atoli Tatarzy pamiętając, jak ich nie raz fortunnie bił, na części go rozsiekawszy, we krwi jego szable i szaty swoje nurzali, cząstki ciała jego drobniejsze, gwałtem między siebie rozszarpali, dawną superstycyą to pogaństwo nabici, jakby z tym takiegoż odważnego ducha i serca nabyć mieli: zginął 1556.; miejsce to, na którym zabity, jeszcze podziśdzić zowią mogiłą Goślickiego, *mówi Paprocki, i Biel. fol. 601. Starowol. in Monum. fol. 757.* jego nadgrobek wypisany położył. Marcin Goślicki archydyakon Płocki, dla mądrości swojej, i biegłości w prawie, Królem Polskim miły, Królowy Bonie dobrze zasłużony. Paweł kanonik Krakowski i Płocki umarł 1590. którego nadgrobek w katedrze Krakowskiej po dziś dzień widzieć. Wawrzeniec brat jego rodzony, najprzód proboszcz Krakowski, dziekan Płocki i Kielecki, Sandomierski kanonik, potem biskup Kamieniecki, Chełmski, Przemyski i opat Mogilski, nakoniec Poznańskim umarł 1607. *Starowol. in Hecaton. Treter. in Vitis Episcop. Posnan.* chwałę go najprzód z niepospolitej umiejętności: bo w Greckim nawet języku dość dobrze przećwiczony, w teologii, filozofji, astronomji biegły, w stylu i wymowie gładki, znać naukę jego z ksiąg od niego wydanych: w Padwie albowiem jeszcze będąc napisał ksiąg dwie, *de Optimo Senatore, Venetiis in 4to 1569.* i znowu książeczkę *de Optimo Cive.* Krom tego wydał, *Witanie rad i Stanów Koronnych do Króla Zygmunta III. 1587. Cracov. in 4to.* Jest jego w druku oracya, *pro statu Sacerdotali,* którą miał w Warszawie w senacie. Pisał krom tego wiele wierszem. W funkeyach na siebie włożonych dzielny, dla tego w wielu legacyach do postronnych narodów posłem jeździł, jako do Węgier, Niemiec, Saxonji, Szwecyi, i Prus. Rebellizujących Gdańszczanów z Królem pojednał, co poznać z Fridwalda: tąż potem dzielnością Rokoszanów serca nakłaniał do Zygmunta III. ztąd Królem Polskim zawsze był miły, a co największa, taka życia pasterskiego pobożność, że mu i sama złość nie miała co zarzucić: Chełmskim biskupem będąc, często do ludzi kazania miewał: szpitala w Przemyskim nawiedzał, i ubóstwo jałmużnami opatrował: umierając, bibliotekę swoją dość w księgi liczną,

konwentowi Płockiemu zakonu kaznodziejskiego, odkazał, *Bzov. Propag. cap. 14. fol. 97.* pochowany w Poznańskim Tumie, z marmurowym nadgrobkim, przed śmiercią koadjutora sobie na biskupstwo przybrałszy. Walentyń trzeci brat Wawrzeńca biskupa, najprzód podsędek ziemski Płocki, potem kasztelan Sierpski, umarł 1596. jako świadek jego nadgrobek w kościele Mogiłskim Cystersycyńskim; miał za sobą Koziobrodzką, z tej zostawił córkę Annę, z Janem Wolskim Duninem dożywotnie zmówioną: *Luk. Papr. Łaski Cudow. fol. 56.* kędy jej łaski na kościół Sierpski wylicza: i syna Jana pisarza grodzkiego Płockiego, potem z Kretkowskiej było potomstwo syny i córki. Jan podczaszy Brzeski Rujawski. Jan strażnik koronny, mąż rycerski, którego nadgrobek z Łatyczowskiego kościoła wypisał, *Ohol. i Starowol. in Monum.* umarł roku 1630. wieku swego 95. Krzysztof w obozie lata swoje trawił przeciwko Skinderbaszy, Turkom, i Tatarom 1617. Herb Goślickich Grzymała, ale męża zbrojnego w bramie nie masz, tylko brama zamknięta: luboć drudzy i bez bramy, mur prosty tylko z basztami kładą. O Goślickim pisze *Bielski fol. 741.* w roku 1577. i o jego mężtwie.

Goślicki herbu Lubicz, w Płockiem województwie z małych Goślic. Do tych znouu tak *Paproc.* jako i *Okolski* Franciszka Goślickiego od Tatarów zabitego przypisali, lubo go i pod herbem Grzymała położyli, ale *Bielski* wyraźnie o nim mówi, że był Grzymalita. Mikołaja potem w Krakowskiem województwie wspominają. Jakób Goślicki w zakonie naszym r. 1589. życie swoje poświęcił usłudze zapowietrzonych w Wilnie; z przedziwną tedy ochotą i miłością chorych nawiedzał, spowiedzi słuchał, i ratował w ostatnim terminie, aż też i sam temże powietrzem zarażony, stał się ofiarą miłości bliźniego. *Alegambe Victimae fol. 96. Sachini histor. soc. p. 9. num. 88. Bencius in Annal.* kędy jego apostołskie prace koło dusz ludzkich obszerniej wypisał. Wojciech Goślicki z Płockiem województwem elekeją Jana Kazimierza podpisał.

Goślinowski herbu Junosza, w Rawskiem województwie, Walentyń Goślinowski dziedzic części na Paczynowicach pod Raliszem r. 1633. na listach kościoła Broniszowskiego. Jakób poborca w Rawskiem z sejmu 1593. *Constit. fol. 661.* Łukasz z sejmu 1634. poborca tamże. Jan 1648.

Gośliński herbu Przerowa, w Mazowieckiem województwie. Z tych jeden, za czasów Paprockiego, był kanonikiem Lwowskim i plebanem Rypińskim. Floryan Gośliński Podlaszanin w zakonie naszym pobożny kapłan służąc zapo-

wietrzonym w Pultusku 1606. na tej usłudze heroicznie życie swoje zakończył, temże się powietrzem zaraziwszy. *Annuae Societ. impressae fol. 778. Alegambe Victimae.*

Goslawski herbu *Nalęcz*. Tych przodków Kielbasami zwano, jako *Kromer lib. 16.* wspomina Mikołaja Kielbasę, że Zbigniewowi Oleśnickiemu proszącemu dla Króla o kilka chorągwi na sukurs w potrzebie z nieprzyjacielem odmówił, tego Mikołaja czytam kasztelauem Bydgoskim 1436. którego roku podpisał pokój Brzeski, *u Łask. w Statut. fol. 140.* Pasko z Gosławie kasztelan Konarski u tegoż 1436. Bartłomiej Kielbasa kanonik Gnieźnieński między innymi do Rzymu, posłami, jeździł w legacyi o potwierdzenie pokoju Pruskiego, *u Łask. w Statut. fol. 148.* Wincenty Kielbasa Goslawski biskup Chełmiński i Pomezkański, wstąpił na Chełmińskie z Gnieźnieńskiej kanoniji 1466. gdzie mu *per commendam* puszczone i biskupstwo Pomezkańskie, które wraz trzymał z Chełmińskiem. *Treterus in Vitis Episcop. Warmiēns.* co przydaje, że po śmierci Pawła biskupa Warmińskiego która przypadła na r. 1471. puścił mu był Król Raziwierz w administracyą tę katedrę, ale gdy ciężki był poddałym swoim, Król mu kazał ztamtąd ustąpić, przecież na ciechę zażalonego serea, puścił mu potem Pomezkańskie biskupstwo: to się utrzymać nie może: bo jawna jest z pokoju z Krzyżakami uczynionego w roku 1466. że już w ten czas Wincenty biskupem był Pomezkańskim deklarowany: na dowód tego kładę słowa z autentyku, *u Łask. w Statut. Item concordatum et ordinatum est, quod Vener. Dominus Vincentius Kielbasa Consiliarius et Secretarius Serenissimi Regis Casimiri ad Ecclesiam Culmensē per ipsum Casimirum Regem nominatus, et ad eandem sua intercessione dante Domino promovendus, Ecclesiam et sedem Pomesaniensis Episcopatus, quamvis haecenus in capite et membris regularem, in commendam ad vitae duntaxat tempora per dispositionem et ordinationem habeat Apostolicam, et illam cum suis Castris, civitatibus, fortalitiis, ut Prajbuth alias Revenberg, Quidzym alias Marieverder, Biskupice, Kisielice Smerber alias Sardzen et Rozemberg etc. obtineat.* Tenże pokój, potem w Rzymie posłem będąc, wymógł że od stolicy apostolskiej był potwierdzony. Większa jest wątpliwość o roku śmierci jego, bo jedni ją zrzucają na rok 1479. drudzy na rok 1480. atoli z obrazów Rwidzińskich, i Kromera, jam w tomie pierwszym położył roku 1489. Jędrzej Goslawski kasztelan Ramieniecki 1573. ale podobno Ramieński powinno być. Paweł opat Paradyski 1620. był na synodzie prowincyalnym Warszawskim. *Acta Synodi. Rasper 1592. r.*

podpisał list Zygmunt III. dany miastu Lwowskiemu. Gosławska była za Janem Marcinem Czapskim podkomorzym Infianskim. Jędrzej pisarz grodzki i sądowy Malborski 1678. *Moniment. Resid. Mariaeburg*. Gosławski miał za sobą Działyńską. Gosławski Franciszek z Nadarzyce, wydał do druku *Orationem de bello adversus Moschos ad Equites Polonos* 1578. in 4to, Posnan. 2do. *De Judiciis et Moribus Polonorum corrigendis ad Regem Stephanum Posnan.* in 4to 1577.

Gosławski herbu Oksza, w Krakowskim województwie, z Bębelna się piszą, dom starodawny i rycerski: z tych był Adam rotmistrz sławny, którego bracia rodzeni, ludzie także wojenni, zostawił syna Stanisława, zelanta ojcowskiej fantazyi. Gosławska Barbara Walentego Dębińskiego kasztelana Krakowskiego małżonka 1583. *Pap. o herb. fol. 432*. Jan Gosławski dziedzic na Klimuntowie, ale dyssydent, spłodził syna Krzysztofa starostę Będzińskiego, pierwsza żona jego Anna, córka Raspra Jordana z Zakliczyna, z której zostawił potomstwo. (Katarzyna Gosławska starościanka Będzińska była za Pawłem Sapiehą podkanclerzem Litewskim przed 1631. *Walicki Mistrzolt*. N. starościanka Będzińska za Hieronimem Dąbrowskim herbu Poraj.) Druga Dorota Orzelska kasztelanka Rogozińska, pozostała wdowa po Janie Popowskim staroście Będzińskim. Elżbieta Gosławska, którą urodziła Cikowska, siostra rodzona podkomorzego Krakowskiego, najprzód zmówiona była z Maciejem Wojną podskarbnym wielkim Litewskim, potem z Hieronimem Wołowiczem starostą Zmudzkiem, ta kościoły w Sokołce i w Puzany, wiecznemi funduszami nadała, Robryński i Zmudzkie kościoły w bogaty aparat przystroila. *Wituński Chorągiew*. Siostra jej rodzona żyła z Piotrem Gołuchowskim dziedzicem na Alexandrowicach. *Baranow*. Gosławski podczaszy Braclawski, miał za sobą Maryannę Bobolecką. Jan Imialkowską, z której córka Anna, dana w małżeństwo Samuelowi Tomickiemu herbu Drya. Samuel Czyżowską Zofią, tenże czy inny Samuel, córkę Pawła Brzeskiego herbu Oksza. Jędrzej z Bębeleina z sejmu 1637. komissarz do uspokojenia granie od Węgier. *Constit. fol. penult.* Mikołaj 1632. Alexander i Piotr 1648. Stanisław 1705. Bogusław kanonik Lwowski 1720. N. Gosławska była za Mikołajem Frydrychowskim wojskim Oświecimskim, a przed nim za Iwanem Ramińskim.

W r. 1788. Onufry Gosławski skarbnik Chenciński. — *Iwasicki*.

Gosłowski herbu Rola, w powiecie Wyszogrodzkim. Stanisław i Jan Gosłowscy ludzie rycersey pod Pskowem i w innych expedycyach.

Goslub. Jan z Gosłuba proboszcz Gnieźnieński, *Vicarius in Spiritualibus* 1482. wspominają go, *Constit. Synod. Petric.* 1630. fol. 48.

Gośniewski herbu Nowina, w województwie Mazowieckiem. Bartłomiej Gośniewski archidyakon Kruświcki, pleban Nieszowski, był na synodzie Rujawskim 1620. Franciszek chorąży znaku Ks. Czartoryskiego podkomorzego Krakowskiego, w okazji z Tatarami w gardło strzałą postrzelony. Piotr z Mazowieckiem województwem podpisał elekcyą Jana Kazimierza. Grzegorz na Gośniewicach Gośniewski, kanonik i proboszcz u S. Jakóba Łucki 1690. którego z tym herbem czytałem.

W r. 1788. Antoni Gośniewski komornik Czerski. — *Krasicki.*

Gostkowski herbu Drzewica, w Bytomskim powiecie w Kaszubach, tego herbu używają; tylko że w hełmie mają rękę zbrojną w prawo zaniesioną po ramię, z mieczem z tą inskrypcyą, *Virtus mihi Numen, et ensis quem teneo*: tak go opisał *MS. Zaluse. de Famil. Pruss.*

Gostkowski herbu Glaubicz, w Wielkiej-Polszcze.

Gostkowski herbu Gozdowa.

Gostkowski herbu Junosza, w ziemi Liwskiej, piszą się z Gostkowa. Wojciech Gostkowski wydał do druku, *Sposób, jakim góry złote i srebrne w Królestwie Polskiem zepsowane naprawić in 4to* 1622. Adryan w ziemi Nurskiej. Jędrzej w województwie Poznańskim 1632. Krzysztof w ziemi Ciechanowskiej, Mikołaj w Rożańskiej, Stanisław i Kasper w Podlasiu r. 1648. podpisali elekcyę. Jan Gostkowski Soc. Jesu wydał drukiem na świat, *Trophæum immortale, na pogrzebie Biskupa Trzebieckiego* 1680. in fol. Cracov. tenże potem na missyi w Immerecie u Georgianów apostolskie życie zakończył. Ten u księcia Georgianów, nawet i u biskupów choć schizmatyków, na tę sobie zasłużył estymacyą, że go wszyscy kochając, życzyli sobie więcej takich koło tamtej winnicy operaryuszów. Języka tej prowincyi lubo dość trudnego przez dwie lecie tak się doskonale nauczył, jakby się był tam urodził. Błędy tedy schizmatyczne zrozumiawszy, tym ich gruntowniej zbijał, im świadomszy języka; tak dalece, że mu i sami odszczepieńcy plauz dawali. Gdy się powietrze w Immerecie zakurzyło, a co możniejsi z miasta unikając niebezpieczeństwa, rozbiegli się, sam Ks. Gostkowski o wyżebranym chlebie żyjąc służył pozostałym, pod płotem tylko legając, w ostatniej biedzie, w wielkiej jednak pociesze serca, na lepsze życie przeniesiony.

Gostomski herbu Nałęcz, w województwie Rawskim z Gostomi: luboć na pamiątkę tego, że z Leżeńskich działem

się rozdzielili, z Leżenic się i podziśdzień piszą. Najdawniejszego z tego domu wspominają Dobrogosta Gostomskiego, a bodaj nie pierwszy na sobie Gostomskich imię wyniósł; syn jego Anzelm kasztelan najprzód Płocki i starosta Rawski, potem wojewoda Rawski 1583. *Gvagnin*. mąż bystrego rozumu, i w ekonomicznych rzeczach nad insze biegły; atoli jednak pierwszy w dom swój wniósł herezyą, z taką o nią zelozyą, że na sejmie Warszawskim w pałacu jego, wszyscy Panowie temiż błędami uwikłani, tłumem się schodząc, zbór sobie założyli, kazania pseudoministrów słuchiwali, temiż baśniami i synów swoich zaraził: prawdać, że za staraniem pobożnej katoliczki ostatniej żony swojej, już się był znowu do prawowiernej wiary nakłaniać począł; znać to było, to z tąd, że Najś. Matkę ezcil, i ŚŚ. Pańskich wzywał; i wigilie do świąt tak ściśle obserwował, że i ognia w domu swoim nieccić nie pozwalał; nawet gdy umierać przyszło, o kapłana katolickiego prosił; atoli jednak synowie dyssydenci, tego mu szczęścia nie pozwolili. Ks. Sulsiga w życiu Elżbiety Sieniawskiej pisze, że miał trzy razy ponawiać śluby małżeńskie; a z pierwszemi dwiema, dwunastu synów, i jedną córkę spłodzić: jedna z nich jego małżonka była Narzymska kasztelanka Płocka, jako pisze *Okol*. Druga Tarłowa Zofia, jako świadczy *Genealogia tego Domu*, z której, według niej, było tych ośmiu synów, Stanisław, Mikołaj, Hieronim, Jan, Anzelm, Jakób, Tomasz, Dobrogost: toż potwierdza *Baranowskiego MS*. i przydaje, że były i córki dwie, jedna Dorota, która już była zmówiona za Ciolka Żelechowskiego, atoli przed weselem umarła: druga Anna Parysowa. Pojął potem tenże Anzelm wojewoda, trzecią żonę, Zofią Szczawińską kasztelanke Sochaczewską, która pierwiej była za Jędrzejem Sierpskim kasztelanem Rypińskim, i z niej miał córkę Elżbietę Łucyą.

Elżbieta Łucya z młodych zaraz lat od pobożnej matki swojej, świątobliwie wychowana, do postów, umartwienia, ksiąg duchownych czytania przywykła, w trzynastu leciech Pannę, że od matki porwać chciało, ta umyśliła ją do Królowy Anny Jagiellonowny oddać, jadącej tedy z nią do Warszawy, kilkadziesiąt koni na drodze zastąpiło: nie wiedziała o niczem matka, z nabożeństwa tylko, żeby była mszy świętej słuchała, do kościoła się inszą drogą udała, ztamtąd po nabożeństwie pominąwszy gościniec, minęli i dwóch ludzi, o których się dopiero w Warszawie dowiedziała. Dwor królewski, jak innym wiele bywa okazyą do zlego, tak jej się stał szkołą i ćwiczeniem pobożności, kochała ją z tego Królowa, i gdy zachorowała, tak jak matka starała się o nią, na-

wiedziała, ba i sama karmiła. Wydana potem w stan małżeński za Prokopa Sieniawskiego podczaszego na ten czas koronnego, a potem marszałka wielkiego koronnego: prawdać że na ten czas jeszcze był heretykiem, atoli jednak z jej pobożnej konwersacyi, i z rozmowy z Ks. Piotrem Skargą, odrzucił błędy dyssydenckie: katolikiem prawowiernym umarł, nie mięszkając więcej z żoną, tylko sześć lat, i zostawiwszy trzy córeczki Zosią, Annę, i Elżbietę, i syna Jarosza. Przed śmiercią męża, pokazał się jej Anioł, i kazał jej obierać sobie, cierpieć albo na tym albo na drugim świecie; gdy sobie tu raczej obrała cierpieć, rzekł jej: otoż ci mąż prędko umrze; a na świecie potem nie będziesz miała pociechy, ale wielkie frasunki i kłopoty; w tem zdało się jej, jakby ją różgą pobił: z czego czuła boleść nie małą, i były znaki krwawe po ciele: wszystko się zaś ziściło, co jej Anioł przepowiedział. Po śmierci męża lubo się o nią wiele zacnych Panów starało, a między niemi Ks. Janusz Ostrogski kasztelan Krakowski, przecieź wszystkim odmówiła, tego sobie życząc, żeby była mogła w wdowim stanie P. Bogu jako najdoskonalej służyć. Umarła jej potem i matka jej, której pogrzeb w Płocku u Ojców Dominikanów piękny sprawiła, a między inszemi zaprosiła na niego jako najwięcej kapłanów dla mszy świętych, sprowadziła jako najwięcej ubogich, których w dzień pogrzebu namówiła na spowiedź i do komunji świętej, do czego sama ich gotowała, przez kilka dni, podejmowała szczerze, nogi im umyła, po czerwonym złotemu każdemu dała, sama tedy najpierwej do komunji marszałkowa przystąpiła, a za nią długim szeregiem owo ubóstwo, w czem uczyniła, wielką przysługę matce swej, gdy modlitwa tego żebractwa, skuteczniejsza była po spowiedzi i komunji: kaplicę tę, którą matka sobie tamże wystawiła, obiciem czarnem axamitnem, dwiema kielichami, czterema lichtarzami srebrnymi, i aparatami każdego koloru po dwoje opatrzyła, nadto fundacyą przyłożyła, aby za duszę jej na tydzień dwie msze odprawowano. Tu już dopiero wolniejsza sobie, mocno się ugruntowała, resztę życia swego w wdowim stanie chcąc pędzić na służbie Boskiej, tak, że raczej sobie obierała ciężką śmierć, niżeli pojsć za mąż. Dla tego, gdy Pan jeden zacny dostatni i przeważny, ale i heretyk, i upornie więc na tem stawał, na co się usadził, gdy mówię przyjechał do Łuki w sześćset koni, gdzie na ten czas mięszkała, z tym zamysłem, aby ją był gwałtem do ślubu z sobą przy niewolił; zrozumiawszy to marszałkowa, co mogła na pręde szlachty i ludzi do siebie sprowadziła: do stołu sama z nim siadła, i przystojnie częstowała. Pod czas stołu mniej przy-

stojną bajeczkę wniósł w dyskurs gość importun, której bogobojna Pani nie mogąc słuchać, mowę mu przerwawszy, rzecze: Ja nie bajkę powiem, ale rzecz prawdziwą, na którą oczy moje patrzyły. Jeden zuchwały, wdowę gwałtem porwał, za co w Warszawie łeb mu ucięto: w tem porwawszy się od stołu, poszła do pokoju, tam poleciwszy się Panu Bogu na modlitwie, wielkiem a mężkiem sereem kazala być wszystkim po gotowiu, jeżeliby Pan ów o czem zamyślał. Sama rusznicę krótką nabiła, i pujał ostry mając, czuła. Dowiedziawszy się gość o tem, ani żegnając, ani dziękując, odjechał ze wstydem. Rozsądek się w niej wydawał osobliwszy, z kąd żadnej sprawy ani zaczynała, ani się podejmowała, póki jej dobrze nie roztrząsnęła, czy pożyteczna będzie do chwały Boskiej.

Trafiło się raz, iż pewny zakonnik otrzymawszy z Rzymu pozwolenie, żeby mógł do innego zakonu się przenieść, prosił ją o instancją, żeby mu u starszych jego w tem dopomogła: żadną miarą przyłożyć się do tego niechciała, przydając, każdy prawi w swoim pierwszym powołaniu powinien być kontent, wszak i ludzie świeccy w małżeńskim stanie, kontentują się towarzyszem, jakiego im P. Bóg daje. Affekt jej ku Bogu zawsze był stateczny, z tego, lubo mąż był daleki na ten czas od wiary naszej, przecież co dzień mszy świętej słuchała, i on kapłana katolickiego przy dworze swoim dla niej cierpiał: w święta bronił ci jej w prawdzie, żeby była do kościoła nie jechała, atoli i to sobie u niego pobożność jej ułaniała. Dwóch po śmierci męża z zakonu naszego kapłanów do posługi dochownej chowała, tyleż księży świeckich kapellanów. Raz sobie zasmakowawszy w rekolekcyach, albo ćwiczeniach duchownych Ś. Ignacego, w codziennem potem rozmyślanu, tak się w rzeczach Boskich zanurzała, że je pospolicie bez żadnego rozstargnienia odprawowała. Od rekolekcyi wszystkie wygody porzuciwszy, serdecznie się jęła krzyża Chrystusowego. Nie sypiała więcej nad cztery godziny, wstawała o wtorej z północy, i dwie godziny trawiła na rozmyślanu żywota Pana Jezusowego, wszystek zaś inny czas do obiadu, trawiła na modlitwie ustnej, bawiąc na niej dziewięć godzin: po obiedzie znowu kilka godzin jej dawała, ostatek czasu książkom duchownym, i rozmowom nabożnym z dziaćkami i z czeladzią. Modliła się zaś pospolicie kłęcząc, choć i w chorobach ciężkich, dla czego kolana się jej były pokancerowały, i stwardziały. Spowiadała się i komunikowała na każdą Niedzielę, i na każde święto, i na dni swoich świętych Patronów, do czego się długo gotowała. Podczas rokoshu na Zygmunta III., postanowiła

przy dworze swoim nabożeństwo przed Najś. Sakramentem, ustawicznie we dnie i w nocy, trwało przez pół roka, sporządziła na nie porządkiem wszystkich swoich, jako się mieli modlić, każdy swego czasu, a sama sobie niewczesną godzinę obierała. Muzykę piękną dla chwały Bożej chowała: a gdy się trafiło, że czterdzieści godzin modlitwy odprawowano, wszystek prawie czas w kościele przekłęczała, ledwo coś trochę do stołu dla posilku ciała odehodząc. Gdy się trafiło, że kiedy albo dla choroby, albo dla jakiej poważnej zabawy, zwyczajnych pacierzy odprawić nie mogła, na ten czas zażywała nabożnych panien sług swoich, żeby za nią to odprawiły. Miała ten dar od P. Boga, że ilekroć serec swoje do Pana Boga obróciła, zaraz się jej łzy z oczu toczyły. Relikwie ŚŚ. Pańskich, osobliwie Ś. Ronkordyi, Ś. Antoniny, Panien i Męczenniczek. Ś. Bonifacyusza, i Ś. Erazma biskupa i męczennika, czeila, i w karecie z sobą wozila, i doznawała skutecznej ich od Boga pomocy. Śluby, któremi się kiedykolwiek przedtem P. Bogu obowiązała, co rok na dzień ŚŚ. Apostołów Filipa i Jakóba, odnawiała. Lubo zaś najmniejszej do siebie myśli cielesnej nie przypuszczala, i wolna była od pokus takowych, przecieź różnie ciało swoje martwiąc, w niewolę go duchowi poddawała. Na łożku swym krucyfix na noc składała, sama zaś na gołej desce, albo na ziemi, sukno podle siebie położywszy: dyscypliny czynila trzy razy albo cztery na tydzień, według pozwolenia spowiedników: postrzegali jednak domowi, że choć kiedy dyscypliny nie czynila, z tem wszystkim po ciele jej wydawały się na niej blizny, albo dęgi świeże, od biczowania, i na każdy dzień głowa się jej krwią pocila, w czem coś cudownego niektórzy rozumieli. Ojciec duchowny, niechcąc, aby się tak srogo trapiła, jak była zwykła; odebrał od niej dyscypliny wszystkie; ona nie mając, czem by się bić mogła; pięściami się tłukła, ciało na sobie szczypała; włosy targała, ręce o ziemię tak mocno biła, że jej aż palce popuchły. Chowała przy pokoju pieski małe, dla tego, że za łada poruszeniem szczekając, sen jej przerywali, i dla cierpliwości: bo ją z onych psiąt pachły w nocy budziły. Darowano jej raz pieska i pięknego i bardzo małego, do którego, że trochę affektu przyłożyła, i podczas w modlitwie roztargę jej czynił, kazała go kryjomo utopić. Spać idąc, świecę woskową topila na ciele swoim zawsze, aż do śmierci. Pościła w Poniedziałki i Środy, w Piątki suchotami. Za dozwoleнием spowiedników, (które sobie wyprosiła) własne służebnice strofowały ją; powiadając każda, co się jej w niej nie podobało: ba i dyscyplinowały, i w gębę

podezas mocno były. Zwołała raz do siebie dziatki swoje: starsza córka miała lat siedm, młodsza pięć, syn we trzech leciech; długim dowodem, świata im próżność, a służby Boskiej godność pokazuje: dzieci moje, cóż sobie obieracie; ubóstwo Chrystusowe, czyli bogactwa, świat czyli klasztor? pozwala im do deliberacyi czasu: w tym Jaroszek za siebie i za siostry odpowie: uczyniemy, co uczyni matka, matka za mąż nie pojdzie, ja i siostry idziemy do klasztoru: ucieszona odpowiedzią taką pobożna Pani: Nie pojdę moje dzieci, nie pojdę, rzecze; dajcież i wy mnie rękę, że uczynicie, co mówicie; i dały. Wdową będąc na żadnem weselu nie bywała, i gdy postrzegła, że się jej miano przykrzyć, wyjeżdżała z domu, aby uszła okazji: a jeżeli którą służebną za mąż wydawała, albo sługę żeniła, nie dopuszczała wesela przy sobie, ale musiało być w mieście, albo indziej. Jadąc z Częstochowy z córkami, wstąpiła do brata rodzonego wojewody Poznańskiego, do Osieka, ten rozumiejąc, że ją miał tym ukontentować, kazał po bankiecie przy gościach znacznych muzyce zagrać. Marszałkowa kapelę usłyszawszy, w płacz; prosi wojewoda żeby była wesółą; odpowiada: rada będę w domu braterskim, ale niech muzyka ustanie. Prosił i nalegał, żeby sama odeszła, córki zostawiwszy, ale niecheiała na to pozwolić. Po prośbach, nastąpiły łajania i groźby; córki to widząc, do nóg wuja swego, prosząc, żeby ich zaniechał: Co zrozumiawszy wojewoda, rzecze: Już widzę moje siostrzenice, że nie z namowy to czynicie; ale z enoty; dla tego już się ani matce waszej, ani wam więcej w tem przykrzyć nie będę: jakoż córkom swoim dała takie wychowanie, że i w klasztorze z trudnością taka straż być może: naznaczała im rozmaite zabawy; aby nigdy czasu nie miały do próżnowania, spisała im porządek na cały dzień, co czynić miały na każdą z osobna godzinę: sama przy sobie klęcząc, modlić się im kazała: Litanią i inne nabożeństwo sama im zaczynała. Zalecała im pokorę, i frasowała się, gdy której, według stanu jej, Mościa Panno, mówiono. Po porodzeniu, tak je więc Bogu ofiarowała: po połogu poszła do kościoła Najśw. Panny pieszo, i dziecię przy sobie nieść kazała, tam wysłuchawszy mszy Ś. i nabożeństwo odprawiwszy, jałmużnę znaczną na ołtarzu położyła, którą potem co rok ponawiała, tym więcej za każde dziecię z osobna dając, im w większe lata postępowały. Zabrał jej potem P. Bóg córkę Annę, i syna Jarosza, o którego śmierci nowinę, jak ją mężnem sereem, i wesółą twarzą dla Boga przyjęła, tak przedtem, lubo to jedynie na myśl jej reflektującej się przypadło; żeby ten stós na nią najcięższy był, gdyby jej syn umarł: postanowiła u

siebie moeno, że się i o to frasować nie miała, na potem zaś Boga samego, za dziedzica swojej fortuny sobie obrała. Drugie dwie córki swoje, ile że się już bez wiadomości matki, ślubem wiecznej czystości obowiązały; gdy się z swoją intencją otworzyły, że za klauzurą zakonną życie swoje prowadzić chciały, z wielkiem serca ukontentowaniem, nie bez wylania łez, najprzód przed Najśw. Sakramentem Bogu poświęciła i oddała, prosząc go aby krew jej własną, przyjął za wdzięczną ofiarę, a potem ich do Chełmna odwiozła: z Chełmna do Częstochowy jechała, gdzie zawiozła do Najśw. Matki obrazu, dwojaki upominek, to jest włosy, które samaż córkom swoim do nowicyatu idącym urzuła, i obrazy obu dwu srebrne odlewane. W rok potem zjechała do Chełmna na ich professyą, po której w półtorej niedzieli młodsza córka Elżbieta życie to śmiertelne w niewinności zakończyła, na której śmierć matka lubo żalosna patrzyła, przecież żal swój dziwnem mężstwem pokrywała. Tak córki swoje Bogu oddawszy, i fortunę swoją sypać na cześć jego zaczęła: kollegium Lwowskie szcudrobliwą ręką fundowała zakonowi naszemu, kościół nie tylko wielkim nakładem jej stanął, ale go też chciała w bogatszy nad inne aparat przystroić, na co wielełożyła, z tą pokorą, że się frasowała, gdy ją albo fundatorką nazywano, albo jej dobrodziejstwa wspominano. Klasztor także Pannom Benedyktynkom względem córki swojej, w Sandomierzu fundowała, i sowniec nadała, czterech ŚŚ. Pańskich ciała całe w nim złożyła. Z tejsze żarliwości o chwałę Boską, Żydowskiego narodu nie nawidziła: modliłać się w prawdzie za nich, pilnie jednak przestrzegala tego, aby się ich bluźnierstwa nie szerzyły, dla tego w Ratnie starostwie swoim, według prawa kościelnego i koronnego, zakazała, żeby żaden Chrześcijanin Żydowi nie służył: co że im była rzecz niecznośna, wiele się ich ztamtąd wyprowadzało. Na rok przed jej śmiercią, młodź Żydowska zesromociła figurę męki syna Bożego, ujęła się o to żarliwie, i lubo instancye tak duchownych osób, jako i wielu Panów zacnych za niemi zachodziły, uwieść się ani prośbom ani upominkom nie dała. Dekret stanął, aby wszyscy Żydzi starzy, śmierć młodzi swojej okupując, szubienicę nowo zbudowaną, do starej szubienice z processyą na ramionach nieśli, młodź onę swawolną, kat u szubienice chłostał. Przedtem wykradli byli Żydzi w jej dobrach Najśw. Sakrament, wiele ważyła, aby z nich uczyniono było sprawiedliwość, ale u potężnej strony, która się była ujęła za niemi, nie mogła się oprzeć, tylko to mymogliła, że jednego z nich na gardle skarano, ona zaś wszystkich z majątności swej wygnać rozkazała. W Ratnie nie

rada widziała, że bóżnica ich wyższa była, niż kościół katolicki, upominała ich o to często, aby jej zniżyli, czego że nie uczynili, dopuściła ezcladzi swojej, że ją oni rozebrali. Gdy się tamże którzy z nich nawracali, zaciągała wszystkich inszych żydów na ich chrzciny, i kazała im być na kazaniu.

Nadzieję swoją moeno w Panu Bogu zakładała, i nigdy się na niej nie zawiodła: w Ratnie zapalił się raz zamek, i tak się ogień szerzył, że niepodobna było ugasić go; padła według swego zwyczaju na modlitwę pobożna Pani, w tym jedna z sług jej, bluźniąc, poczęła się z niej uragać: Otóż P. Bóg, któremu się tak długo modlisz, któremu tak wiele dajesz, niechże cię teraz ratuje. Bolała słysząc to marszałkowa, przecież więcej nie mówiła, tylko to, niech się wola Boska dzieje: w tem za cudowną sprawą Boską, gdy ogień przyszedł do tych mięszkania, w których kosztowne rzeczy chowano, stanął, i ustał, szkody najmniejszej w rzeczach nie uczyniwszy. Gdy Tatarowie pokucie pustoszyli, 1617. położyli się koszem blisko Łuki, kędy natenczas mieszkała: przez dwa dni, i ludzi i bydło we wsi brali, przecież na dwór natrzeć nie śmieli: lubo w nim żadnej obrony nie było: obawiając się jednak, aby Tatarowie wzięwszy wiadomość od sług i poddanych jej, które zabrali, na dwór nie natarli; uszła z niego za rzekę Nistr do chaszcza na błoto, z wielą białych głów i dwiema zakonniciami: tam ją wyspiegowawszy Tatarowie, najechali; i modlącą się, a Najsw. Panny wzywającą, i Ś. Michała, i innych ŚŚ. patronów, z innemi ludźmi zabrali i zagarnęli. Wtenczas Pan Bóg cudem ją salwował: bo najprzód tak ją ciężką uczynił, że jej żadną miarą na koń wsadzić nie mogli, i gdy ją chciał sciąć Tatarzyn, raz i drugi chybiwszy, sztychem na nią uderzył, wtem ona odeszła od siebie, i niewiedzieć, jako się potem w rzece znalazła, będąc opodal za nią, tam ją znowu dziwna opatrność Boska ratowała, że nie utonęła: bo gdy do siebie przyszła, a w wodzie się obaczyła, poczęła wołać: Ś. Michale ratuj mnie; poddany jeden na imię Michał, poznawszy ją po głosie, i mniemając aby nań wołała, prędko z ezolnem przypadł, i zawiózł ją do takiego brzegu, nad którym zawiesiło się wiele gałęzi, gdzie się utuliła; bo jej znowu szukali i szpiegowali Tatarowie, ale nie mogli znaleźć: Dopiero gdy ucichło niebezpieczeństwo, inszy chłop ztamtąd ją do brzegu przewiózł, i do Łuki zaprowadził. Przestrzegal ją Bóg o tem: bo w dzień Ś. Mateusza apostoła, słyszała głos, kogoś mówiącego do siebie. Przygotuj się na wielkie niebezpieczeństwo, które wkrótce przyjdzie na cię: jakoż nabożniejsza była dnia tego, i wtenczas gdy ją Tata-

rowie imali, ostrą włosienicę miała na sobie. Szanowała aż do śmierci on dzień, którego ją P. Bóg z tak wielkiego niebezpieczeństwa wyrwać raczył, czyniła weń jałmużny znaczne, i przez one trzy dni odprawowała modlitwę czterdzieści godzin: przyczyniła sobie także nabożeństwa, mianowicie, że na Boże narodzenie, i na Wielkanoc miewała dwieście ubogich, wielom z nich unywalała nogi. Taką miłością ku Bogu paląca, żeby się była rada stopiła na jego chwałę: bolało ją bardzo, gdy słyszała o jakiej obrazie jego. Raz wyjrawszy z okna, z trafunku upatrzyła sługę swego, z domu podejrzanego, wychodzącego, rozumiejąc, co się wprawdzie nalażło, że tam na nicenotę chodził, poczęła tak rzewnie płakać, że odchodząc od siebie mdlała, a coraz powtarzała, Boże mój jaki to grzech; wiele trudności zażyto, niż ją otrzeźwiono: kazała się potem wszystkim modlić, a na ohydzenie grzechów, nabożną im uczyniła przemowę. Do Najśw. Sakramentu osobliwe miała nabożeństwo, w dzień Bożego ciała, z jako największą pompą processyą odprawowała, zaciągając na nie popów unitów, i sprawując im na to kosztowne Rezy. W kościele nie rada nigdy gadała: i dla tego uchodząc światowych ceremonji, kryła się w kościele, i miejsce takie obierała, gdzieby z samym Bogiem bez rozrywki mówić mogła. Ozdobę kościelną, porządek, i śpiewanie poważne, tak kochała, iż nie mogła większej mieć uciechy, jako w tem. Kościoły i szpitale budowała. W unilowską plebanią bogato nadała, do której kaplicę w Lucze przyłączyła, i znowu inшы fundusz dostatni na wikarego uczyniła. Szpital Wunilowski także z kaplicą wybudowała i mieszkania dla kapłanów, ale to wszystko Tatarzy w popiół obrócili, ledwie kaplica Lucka z dworem została. W Ratnie fundacyi kościołowi znacznie przyczyniła, oddawszy na to dwa tysiące złotych, i niektóre grunta u Króla uprosiwszy, plebanią znowu zbudowała, kościół także Ś. Michała, na tem miejscu, gdzie przedtem była bóżnica Żydowska, wybudowała, lubo nie zupełnie, że ją śmierć zaszła. Wymagała to na księży, że oprócz świąt, w Poniedziałki, Środy, Piątki i Soboty, kazania dla niej bywały. Do Najśw. Panny, że sama nabożna była, dla tego i czeladkę swoją w to była wprawiła, że co Sobota Godzinki o Najśw. Pannie razem śpiewali, a po nich wotywy o niej mszy słuchali: raz będąc w mieście pewnem, dowiedziała się że niedzwoniono jak zwyczaj rano, w południe, i na wieczór na pacierze, a to dla tego, że dzwonnikowi jurgeltu przytrzymano; kazała mu zaraz zapłacić, i nad powinność przydać, aby na potem dzwoniąc ochotniej, pobudzał ludzi do pozdrowienia Matki Boskiej. Zakonnikom,

i inszym ubogim jałmużny wielkie dawała, lubo się z niemi kryła. Sierot ubogich, chowała przy sobie bardzo wiele, bywało ich pod czas ośmdziesiąt, a zabawiała ich szyciem i haftowaniem koło kościelnej roboty, a potem dawała je do klasztoru, albo w stan małżeński, opatrując każdej posag, albo wyżywienie według kondycyi. Gdy widziała sługę swawolnego, napominała go najprzód, i sąd mu Pański, i karanie wieczne przypominała, że ze wstydem odchodząc od niej, znacznie się potem poprawowali. Gdy usłyszała, że kto albo przeklinał, albo nieuczciwie żartował, frasowała się, i bojaźń Bożą przypominała. Nad czeladzią swoją miała wielkie staranie i pilność, aby ich do P. Boga pociągała: przy dworze swoim żadnego zuchwałego nie chowała. Dwór jej był jako klasztor, jeżeli który czeladnik choćby i woźnica, nie był na mszy albo na litaniach, które u niej zawsze śpiewano, albo na nieszporce, pytała się pilno dla czego, i ganiła, a podczas i karała, bez przyczyny słusznej uciekających od tego nabożeństwa. Bez jej wiadomości, albo służki starszego, nie wychodził żaden do miasta, a żeby sobie byli nie tesknili, kazała im dawać, gdy tego była potrzeba, wszelaki w domu dostatek. O tych panienkach, które były na jej posłudze miała wielkie staranie; zapraszała ich pewnych czasów z sobą na modlitwę, albo biczowanie, aby się przy niej ciało swoje martwić przyuczły. Sług swoich także w Sobotę przy litaniach na dyscypliny zaprawowała. Przy stole u niej, albo rozmowy święte, albo czytanie ksiąg duchownych bywały, a z potraw swoich, z których sama ledwo co ukąsiła, ubogim dwa albo trzy pułmiski na dzień posyłała. Pokorę sobie ulubiła od młodości. Za mężem jeszcze będąc, przymawiał jej nie raz mąż, że się nie stroiła, w czem go tak pięknie zbywała, że tylko sześć razy, woli jego dogadzając strojno się ubraną pokazała: uważali jednak domowi, że w tenczas bywała smutna, bo już o świat mniej dbała. Wdową będąc, w podłych szatach, a często w latanych chodziła, w koszuli z grubego płótna: nie dopuszczała się nikomu pod rękę prowadzić, gdy kędy szła, przez co raz ze schodów spadła, i krzyżów sobie naruszyła, do śmierci potem na nie bołała: bo dla wstydu nikomu się nie dała opatrzeć. Sieroty sama czesala, głowy chędożyła, łóżka słała, w piecu paliła, nogi umywała, choć owrzodziałym i szpetnym: z pokory często sama kotły i garce szorowała, i insze podle posługi czyniła. Cierpliwość jej w znoszeniu rozmaitych przeciwności, tym jest godniejsza zalecenia, im ona gorętszej natury była i popędliwszej, a ta łaskawością i pobożnością tak pomiarkowana była, że krzywdy swojej ustępując, choćby się też i pomścić

mogła, bądź przez się, bądź przez powinne swoje, nigdy tego nie czyniła, ale wszystko zupełnie Panu Bogu oddawała. Miewała też prześladowanie od czarta. We Lwowie rzucił ją był z wysokiego wschodu, z wielkim grzmiotem, że się wszyscy byli polekali, bez żadnego jednak naruszenia. O podane swoje, szczerze się ujmowała, dla tego w starostwie jej pod czas konfederacyi, gdy żołnierzy bezpieczniejszych ani ubłagać, ani słusnością, albo prośbą ująć nie można, kazała ich wyganiać, jakoż mogła mieć ludu swego do szyku do ośmuset, i bywało to, że się jej zawsze powodziło. Raz jej coś pewny żołnierz przewinił, chciano go za to surowie karać, za interpozycyą jednak godnych ludzi, dała się na ugodę: włożyła jednak tę kondycyą na wszystkich żołnierzy, aby się spowiadali na święto które następowało Ś. Elżbiety, i do komunji Ś. żeby przystępowali. Przyjęli to i wykonali z chęcią: po którym nabożeństwie pięknie ich częstować kazała: a przewiniony krzyżem w kościele leżał. Już też coraz to bardziej słabieć poczęła, tak że i głową władać nie mogła; puchlina się też wydawała, przecież wyprawia się do Gór, majątności klasztoru Sandomierskiego, kędy natenczas mieszkały Panny zakonne po zgorzeniu klasztoru ich w Sandomierzu, tam lubo bardzo chora była, na wszystkich jednak ceremoniach i nabożeństwie przy poświęceniu na ksienią tegoż klasztoru córki swej Zofji była: ta widząc na co się matce zanosilo, często więc nad nią upłakiwała, którą matka strofując mówiła. Miła Panno cóż płaczesz, jużęci mię dawno opuściła, nie żaluj tego, coś Panu Bogu oddała, niech się wola Boża ze mną dzieje, on, który jest ojcem i matką twoją nigdy nie umiera, ten niech będzie pociechą twoją. Wyjechała potem z Gór chora ku Lublinowi, chciała tam zdrowia poratować, odprowadzała ją córka jej, atoli nie dojechawszy do Lublina, we wsi Radawcu po ranu wysłuchawszy mszy świętej, spowiedź i komunią z ręki Henryka Picherta prowinecyala zakonu naszego, przyjąwszy, tylko co wsiadła w karetę, na ręku Panny księni ducha Bogu oddała 1624. przy obecności ojców naszych, w wigilię Ś. Mateusza apostoła, w którego święto przed siedmią lat była w niebezpieczeństwie od Tatarów. Całą noc przed śmiercią trawiła na modlitwie, oddając się P. Bogu i opiece Najśw. Matki; po każdym pozdrowieniu Anielskiem mówiąc: W ręce twoje polecam ducha mego. Żyła na tym świecie lat pięćdziesiąt, i 10. miesięcy: z mężem żyła lat 6. Wdową była lat 28. i 8. miesięcy: pogrzebiona w kościele Lwowskim przy collegium Soc. Jesu które fundowała: gdzie ciało i podziśdzień gdy to piszę całe nieskażone, lekkie, znajduje się: Bóg znać

w nadgodę jej zasług, już to przez sto i dziesięć lat konserwuje. Za żywota zaś Pannę zakonną w Sandomierzu na kwartanę chorą, w imię Pana Jezusa Chrystusa rozkazując jej, żeby na kwartanę nie chorowała, uleczyła. Drugą na żołądek, na który od wielu czasów chorowała. *Ks. Susłiga Societ. Jesu w życiu jej in 4to wydany, w cztery lata po śmierci jej.*

Stanisław wojewoda Rawski starosta Radomski, a przedtem kasztelan Sochaczewski 1562. i 1587. *Sarnicki in dedic.* syn pierwszy Anzelma wojewody Rawskiego 1589. komissarz od Rzeczypospolitej, do traktatów z Maxymilianem księżciem, i domem Austryackim, podczas których traktatów, traktował u siebie legata papieżkiego Hippolita Aldobrandina kardynała, posłanego od Syxtusa Piątego Papieża, na dotarcie tychże traktatów, tam kardynał wiedząc o jego uporze w błędach heretyckich, ujawszy go w poufaleści za rękę, namawiać począł, do zjednoczenia się z kościołem katolickim: Chcąc się z być żartem, tak potrzebnej duszy swojej rzeczy Stanisław, żartem rzecze. W tenczas prawi katolikiem zostanę, kiedy ty Papieżem. Został do Rzymu powróciwszy Hippolit Papieżem, i kościół Boży pod imieniem Rlemensa VIII. rządził: pisał do Stanisława ojcowski list, upominając się słowa u niego, atoli nie sprawił: w tymże błędzie dokonał uporczywie; tylko że na katolików napotem daleko był laskawszy: wszyscy zaś bracia jego prawowierną wiarę przyjęli. *Cichoc. Alloqu. Osecen. lib. 2. cap. 15. Susłiga Życie Sieniuw. Warszawic. in praefat. ad lib. 3. Mikołaj chorąży Rawski, drugi syn Anzelma wojewody Rawskiego: Geneal. tego Domu.* Jakóhem go zowie, atoli miał on inszego brata tego imienia, o którym niżej, był to człowiek do wojny urodzony, jako świadczy *Biel. fol. 746. i Paproc.* atoli tak on, jako i brat jego Stanisław, bezpotomnie zesłi. Ze ten Mikołaj pod Tezewem chwalebnie stawał, świadczy *Biel. fol. 546.*

Hieronim wojewoda Poznański starosta Sandomierski, a przedtem najprzód podkomorzy Rawski, potem kasztelan Nakielski, Śrzedzki, Warecki, Walecki starosta, trzeci syn Anzelma wojewody Rawskiego, z dyssydenta, gorliwy o wiarę katolicką zelant. Z tej, gdy Żydówka majątna w Sandomierzu, z córeczką uciekła do zamku, i mąż jej za nią, chrztu pragnąc oboje, trojga jednak dziatka w domu swoim odbiegłszy, a Żydzi dzieci one na różne miejsca rozesłali, wojewoda zażył w tem słusznej surowości, kazał Żydów kilku przednich wsadzić do więzienia, niechcąc ich uwolnić, ażby dzieci one oddali. Siedzieli długo, dawali wielkie pieniądze, ale się tem nie dał uwieść. A że uporeczywie stawającym, i więzienie nie

nie pomagało; kazał wojewoda rotmistrzowi swemu pójść z piechotą między Żydy, tam wiele dzieci przedniejszych Żydów nabrano, i do zamku przyprowadzono: powiadając, iż one dzieci nie wprzód puszczone będą, aż póki tamto troje, rodzicom by się nie wróciły: pacierza ich tedy i nauki Chrześcijańskiej uczono: Żydzi bojąc się o swoich, tak pilno rozśleli po Wołyniu i Rusi szpiegów, aż owo troje znaleźli; które jak oddali, dopiero swoich odebrali. Z tej zaś okazji nawrócenie do wiary katolickiej tego Pana było. Zwawie on przy dyssydentach obstawał, i dla tego na seminarium ministrów, które chciał fundować, kilka tysięcy czerwonych złotych wysypał: przecież syna swego do szkół collegium Poznańskiego S. J. oddał, tylko że mu przewoźnego z cudzych krajów dyrektora, ale i żwawego oraz heretyka, przydał: bojąc się żeby syn przy instytucyi naszej, i wiary ojcowskiej nie odmienił, atoli dyrektor powoli słuchając kontrowersyi o wierze, to na publicznych dysputach, to w prywatnych rozmowach, związany na rozumie, pierwszy się jadu heretyckiego wyprzysiągł. Jak ta nowina doszła uszu Hieronima, tak prędko dyrektora pojmać kazał, do siebie przywieść, i do więzienia wtrącić: Oplonawszy jednak z gniewu, nie tylko że go z ciężkiego tarasu wolnym uczynił, ale też przyzwawszy do siebie, często z nim koło wiary rozmawiał, ztąd zabrawszy pochop, SS. doktorów osobliwie Hieronima, Augustyna, Grzegorza, tem pilniej czytać począł, im mu coraz to większe światło, o wierze katolickiej z tych autorów przychodziło; naostatek przyzwał do siebie księdza Ronaryusza Jezuitę, któremu gdy wątpliwości swoje koło wiary wynurzył, a ten ich szczęśliwie i mądrze pismem i racjami zbiwszy uspokoił; publicznie potem na sejmie Warszawskim herezyi się wyrzekł, z tak wielkim pożytkiem, że siła bardzo Panów zacnych, jego torem idąc, do owezarni się Chrystusowej wracało, a między niemi brat jego rodzony Jan kasztelan Rawski: nie było potem według świadectwa *Cichockiego*, ani odważniejszego w lamaniu heretyckich zamysłów, ani zarliwszego katolików obrońcy, ani stateczniejszego duchownych i zakonników protektora, nad niego, zktąd na sejmie broniąc zakonu naszego, przeciwko uszczypliwym językom, tak mówił, jako pisze, *Argentus de Rebus Societ. cap. 7. fol. 101. Cum sorte mea in hac grandiore aetate, in hoc meo non aspernando dignitatis gradu, quid amplius rerum humanarum magnopere expectarem, non haberem: atque unum tantummodo caelum deesse animadverterem; ad illud acquirendum, omnes meos conatus collinare constitui. Hinc Societatem Jesu accessi, et cum illa familiaritatem*

contraxi; quia illa mediante, illius inquam institutione ac directione, me caelum acquirere posse existimavi, spero enim fore, quod ut ab illa ad religionem Catholicam, in qua una, vera est salus, adductus eram, sic ejus auxilio et consilio, caelestem gloriam obtinerem. Z tegoż ku nam affektu, kollegium w Sendomierzu 1602. fundował, i nadał, na insze zaś rezydeneyę nasze dobroczynnie laskawy, jako Warszawską, i Krakowską domum professam, kollegium Poznańskie; i na inszych tak sług Boskich, jako i przybytki, rozrzutny. OO. Dominikanom Sendomierskim folwark darował. Tamże pod zamkiem kościół na cześć Ś. Hieronima i szpital przy nim wystawił; pięć tysięcy na posag miejscu temu naznaczywszy. W Śrzedzie, przy kościele tamecznym, kaplicę z marmuru pięknego wymurował wielkim kosztem, do niej wieś Piotrowo zapisał dla kapłanów, którzyby tam msze śpiewali. W niej żonę swoją uczciwie pochował; była to Zofia córka Prokopa Sieniawskiego stolnika Ruskiego, a potem chorążego Halickiego, pozostała wdowa po Pępowskim. *Paproe. pod herb. Leliwa.* Kollegiacie Sendomierskiej wiele w srebrze nadał. Niemniej ojezynie Pan zasłużony: bo najprzód marszałkował w izbie poselskiej 1590. natenczas kasztelan Nakielski. Jeździł do Cesarza Rzymskiego, i do innych książąt Niemieckich w legacyi wielkim splendorem, ale i nie mniejszą sławą imienia swego. Od Gdańskiej potrzeby, żadnej expedycyi nie opuścił, w którejby albo sam osobą swoją, wielkiem męstwem licznych rót nie prowadził, albo słusznego komputu ludzi do boju, swoim nakładem wystawionych do obozu nie wysłał. Pod czas Rokoszu, ile że statecznie przy Zygmuncie III. dostawał, wszystkie jego dobra od swawolnych zrujnowane; ztemwszystkiem, pod Guzowem wielkiem sercem przeciwko Rokoszanom już w podeszłym wieku, z swemi ludźmi nacierał; którą ku sobie wierność, nadgradzając mu Zygmunt, Sannieką tenutę, ze wszystkimi do niej przyległemi dobrami, jemu i successorom jego na lat sto puścił, o czem *Konstytucya* 1609. *fol. 894.* w którym roku życie to śmiertelne zakończył. Pan lubo od młodości swojej bardziej do rycerskich dzieł, niżeli do nauk szkolnych przykładał się; przecież że był dowcipu bystrego, i pamięci wielkiej, z czytania ksiąg i mądrych dyskursów, tyle postąpił, że go wszysey za wielkiego statystę mieli. *Pigłowski, Elogia, Susliga w życiu Sieniaw. Bączalski, Przestrach śmiertelny. Cichoc. Alloq. lib. 2. cap. 15.* który i to o nim przydaje. Jeden z dyssydentów sarkał na to, że we Włoszech Żydów choć niewiernych, najwyżsi pasterze cierpią: heretyków choć Chrześcijan gwałtem rugują: któremu odpowiadając Hiero-

uim, podobnym prawi sposobem zalił się kiedyś wilk przed pastuchami: Co to jest że sroka nie raz na grzbiecie wieprza siądzie, za uszy go chwyta, szczypie pyskiem, skubie za szezeć, a wy na to milczycie; niechże się ja wilk, albo który z naszych, choć z daleka pokaże, wszystkich psów na nas spuszczaacie, strzelbą broniecie, ludzi armujecie. Sroki są Żydzi, skubią oni Chrześcijan, szczypią, ale przecię nie z zgubą duszy ostatnią. Heretycy zaś są jako wiley, baranią skórką powleczeni, którzy gdzie się wmięszają, wiele dusz przewrotnemi swemi błędami, o ostatnie zbawienia niebezpieczeństwo przywodzą.

Jan wojewoda Kaliski, Wałecki, i Warecki starosta, syn pierwszy Hieronima wojewody Poznańskiego, był wprzód Inowrocławskim, potem Brzeskim Rujawskim wojewodą, na koniee Kaliskim umarł 1623. *Starowol. in Monum. z Warszawskich nadgrobk.* z Bogiem fortuną się swoją hojnie dzielił, kiedy w Wałczu residencyą naszym fundował; w kościele Warszawskim, *Domus Professae*, posadzkę marmurową położył; tamże na oltarz wielki dwa tysiące ezerwonych złotych wyliczył, *Annuae 1610. fol. 434.* fabrykę kollegji Sandomierskiego od ojca swego niedokończoną, swoją szcudropliwością dźwignął: i Lubelskie kollegium nasze jego się laskami szczyeci. Miał za sobą *Imo voto* Tęczyńską rodzoną siostrę wojewody Krakowskiego, *2do* Zofią Firlejownę wojewodzanę Krakowską) z której syn jego Franciszek Hieronim podkomorzy Czerski, z Maryanną Gębicką wojewodzaną Łęczycką małżonką swoją żył i umarł bezpotomnie. Zygmunt Ferdynand drugi syn Hieronima wojewody Poznańskiego i ten zszedł *sterilis*: siostra zaś tych dwóch braci rodzona, w małżeńskie kontrakty weszła z Adamem Stadnickim wojewodą Belzkim. *Starowol. in Monum. Geneal. Gostom. Cichoc. Alloqu.*

Tomasz wojewoda Mazowiecki starosta Ryczywolski, czwarty syn Anzelma wojewody Rawskiego, wspominają go konstytucye 1616. komissarzem do rozgraniczenia między województwem Podlaskiem i księstwem Litewskim, *fol. 47.* i 1620. *fol. 2.* Leśniowolska siostra starosty Brańskiego, powiła mu córkę Dorotę, która zmówiona żyła z Marcinem Seibor Chelmskim podkomorzym Krakowskim, i synów trzech. Z tych: Remigian zszedł z tego świata bezpotomnie. Jan najprzód był kantorem Krakowskim, potem opatem Wąchowskim, nędznie życie swoje zakończył 1630. *Histor. Domus Profess. Crac.* Stefan od urodzenia i gluchy i niemy, miałci w prawdzie za sobą Ciecierską, atoli zszedł bez potomstwa, żona po jego śmierci najprzód żyła z Kazanowskim, potem

z Oltarzewskim. *Baranow. i Okol.* pisze, że ten Tomasz wojewoda miał za sobą Rybińską.

Dobrogost kasztelan Czerski, dziedzic na Chotyni (tak wyraźnie o nim *Genealogia tego Domu* pisze, luboć roku nie wyrażono, takbym rozumiał, że żyć przestał koło roku 1590.) piąty syn Anzelma wojewody Rawskiego, tego z Magnuszewskiej syn Samuel, z Zofią Lasocką, zostawił synów dwóch, Samuela i Hieronima, ale *steriles*. O Gostomskiej wojewodzance Rawskiej, pisze *Duryew. fol. 36.* że była za Narzymskim kasztelanem Sierpskim :

Jan kasztelan Rawski dziedzic na Gostomi, szósty syn Anzelma, umarł przed 1591. *jako się pakazuje z Rychlickiego disputat. de D. Paulo*, ten trzy córki spłodził. Dorota dostała się Krzysztofowi Sułowskiemu kasztelanowi Zarnowskiemu, a potem wojewodzie Rawskiemu. Maryanna Kazanowskiemu, Anna Pawłowi Szczawińskiemu wojewodzie Podlaskiemu. Synów tegoż Jana było dwóch, Adryan posłował na sejm 1601. z kąd do lustracyi dóbr królewskich w Małej-Polszcze naznaczony, *Constit. fol. 728.* i Anzelm, atoli obadwa żadnego successora nie zostawili. Jakób, siódmy syn Anzelma wojewody Rawskiego, ten dla tego, że katolikiem został, przez trzy lata więzienie cierpiał, od ojca do niego wtrącony na zamku Rawskim, jako pisze *Baranowski*, z kąd podobno, w głowę potem zachodził. Anzelm ósmy syn, rotmistrz królewski pod Połockiem i Wielkimi Łukami, dziedzic na Konradzicach i Dębowej górze; gorliwy katolik, o co wiele od ojca ucierpiał: z Nisezyckiej miał trzech synów, z tych Jerzy i Alexander bezpotomni pomarli; Stanisław z Starzechowską, zostawił syna Jana, ten zaś Jerzego, który sobie stan duchowny obrał, i Franciszka, któremu Angela Orchowska powiła dwie córki, Teresę i Katarzynę, tyleż synów, Józefa i Mateusza; i na tych chwala domu Gostomskich, jeszcze podziśdzień kwitnie. Któryś z nich miał za sobą Annę Orzechowską sędziankę ziemską Przemyską, z tej córka Alexandra, była za Mikołajem Debolim.

W roku 1778. N. Gostomski podkomorzy Malborski; córka jego Anna za Trembeckim. — Antoni Gostomski sędzia ziemski Michałowski. — *Krasicki*.

Gostomski herbu *Prawdzie*, w Ciechanowskiej ziemi. Z tych niektórzy w księstwie Litewskim osiedli, ale bodaj nie raczej Gotomski jako chce *Rojal. in MS.* luboć *Okolski* wyraźnie pisze Gostomski z Gostomina.

Gostwicki herbu *Odrowąz*, w ziemi Sądeckiej.

Gostyński herbu *Jastrzębiec*, w Krakowskiem województwie. Paweł Gostyński, żona jego Morawicka herbu *To-*

por, z której zostało potomstwo. Felix którego syn Stanisław, co opowiada nadgrobek jego w Krakowie u Ś. Trojcy. *Starowol. in Monum.* Stefan miał za sobą Katarzynę Kaszewską z której potomstwo Dymitr i Franciszek, i córka Alexandra Boguszevska. N. Gostyński miał za sobą Katarzynę Cieszkowską sędziankę ziemską Czerniechowską.

W roku 1778. Piotr Gostyński sędzia grodzki Włodzimierski. — Hieronim Gostyński podkomorzy Czerniechowski. — *Krasicki.*

Gostyński herbu Gryzina, w Wielkiej-Polszcze, starodawna familia. Z tych Jarosław z Gostynia wojewodą był Poznańskim 1343. Bartłomiej kasztelan Nakielski 1436. podpisał pokój Brzeski, u *Laskiego w Stat. fol. 140.* Franciszek Gostyński kanonik Poznański, i jego brat Jędrzej, koło roku 1626. *jus Patronatus* które mieli na kościół Gostyński, ustąpili *Congregationi S. Philippi Neri.* Jeden z Gostyńskich, miał za sobą Małgorzatę córkę Jędrzeja Tomiekiego kasztelanica Gnieźnieńskiego 1620. *Okol.* Są i w Wieluńskiej ziemi Gostyńscy, z tych Stanisław Borek Gostyński sędzia Wieluński 1632. Zygmunt łowczy Wieluński, komissarz do granic od Szląska z sejmu 1661. *Constit. fol. 25.* Marcin w Rawskim 1674. Maryanna Gostyńska sędzianka Gostyńska była za Bielickim Sewerynem herbu Paprzyca. Anna sędzianka Wieluńska była za Maciejem Bardzkim stolnikiem Poznańskim; ale Wielunianie Gostyńscy bodaj się nie herbem Odrowąż pieczętują. Maryanna z Borków Gostyńska, była za Arnoldem Golezem burgrabią Waleckim. N. miał za sobą Działyńską Katarzynę kasztelanę Chelmińską. N. łowczanka Wieluńska Władysława Iwańskiego małżonka.

Gostyowski herbu Półkozic. Stanisławowi z Proświcy Gostyowskiemu podczaszemu Brzeskiemu Rujawskiemu, zmarłemu 1656. pozostała dożywotnia przyjaźń Jadwigi z Wrzącej Sokółowskiej, nadgrobek z tym herbem postawiła w Toruniu u Ś. Jana.

Gosuński, w Płockiem województwie. Jakób Gosuński podpisał elekcyą Jana Kazimierza Króla.

Goszczykowski. Jędrzej z Goszczyce podskarbi ksiąźęcia Mazowieckiego Bolesława 1452. *Statut. Masov. f. 95.* Jędrzej Goszczykowski 1589. podpisał ustawy Pokrzywniekie województwa Śendonierskiego. *Constit. fol. 427.*

Goszycki herbu Jastrzębiec. Ci niegdy ziemianie Polsey, potem nabywszy dóbr, na Szląsku osiedli: o prerogatywie szlachectwa ich świadczy list Zygmunta I. który potem Zygmunt August konfirmował 1559. Malcherowi, Jakóbowi, i Wacławowi Goszyckim, o czem przywilej kładzie *Paproc. in Strom.* ile że o ich szlachectwie poprzysiężone dali świa-

deetwo, Stanisław Ważeński, Stanisław Marszewski, i Wojciech Sękowie, rodowita herbu Jastrzębiec szlachta. Tenże sam przywilej, potwierdził im Ferdynand Cesarz 1562. urodzeni byli ci trzej bracia z matki Barbary Rogkowskiej. Melchior miał za sobą Dorotę Walcerowską herbu Rornie, splotzoną z Żegotowny herbu Rietlicz, i z niej czterech synów Mikołaja, Walentyna, Adama i Jana. *Paproc. in Stomat.* Jeden z nich miał za sobą Dłuhomilownę Berawską.

GOSZYŃSKI

HERB.

W modrem polu trzy kopie albo oszczepy, o jednym spisie, albo raezej toporzysku, do góry ostrzem obrócone powinny być, na helmie ręka zbrojna, ale palce u niej na pięść złożone. Tak go opisał, *MS. o Familiach Pruskich Zalusc.* Tym się herbem pieczętują Goszyńscy w Prusiech.

Gotkowski, w Mazowieckiem województwie. Z tych Franciszek Gotkowski eześnik Sochaczewski miał za sobą Chocimowską.

Gotuntowicz herbu *Sulina* w Litwie. Jan, Bartłomiej, Marcin Gotuntowiczowie z Strawińskiej urodzeni.

Gowarczewski herbu *Rawicz*. Ci od Goworków linią swoją prowadzą, i piszą się z Chrobrzan. N. Gowarczewski w Krakowskiem i Sandomierskiem, z Zaleskiej, krom innych synów *steriles*, splotził Stanisława, ten z Jadwigą Przyłęcką miał synów, Stanisława, który zginął pod Beresteczkiem, i Franciszka, siły wielkiej, tak, że szyny żelazne koło szyi okręcał, koła u rozpędzonych rydwanów tamował, żona jego Zofia Jastkowska, ta mu powiła trzy córki, Maryannę Domaniewską, Annę Jasińską, i Rzeszowską, i synów pięciu, wszystkich ludzi rycerskich, Stanisława *sterilem*, Mikołaj w niewoli u Turków życie styrał. Stefana, i ten *ste-*

ritis. Franciszka, tego z Niesiołowskiej, siostry rodzonej Kazimierza kasztelana Smoleńskiego, syn się jego został Jacek Konstantyn, cześnik Braclawski, komornik ziemski Lwowski, w wojsku Litewskim zasłużony. Wiktoryna, temu Stasimowska zrodziła trzy córki, Krystynę Gładyszową, Annę i Rozalia ta umarła, i synów szczęściu, Stefana, Michała, Floryana, Józefa, Antoniego i Kazimierza, wszyscy wojskowi ludzie. Gowarczewska była za Antonim Ciemniwskim.

Goworek *herbu Rawicz*, w Krakowskiem województwie. Goworek wojewoda Sandomierski; syn Prandoty wojewody Rawskiego, Leszkowi Białemu księżęciu Polskiemu jeszcze niedorosłemu za opiekuna przydany, tak go do rządów sposobił, żeby poddanym swoim miłym go uczynił; sam z Kazimierzem księżęciem Polskim, na nieprzyjaciół ojczyzny szczęśliwie wojował; gdy Ruś, Sandomierską ziemię najężdżali, nie raz ich mężnie pogromił, osobliwie pod Zawihostem, kędy i wódz ich Roman na placu poległ. Temi i innemi dziełami, wielką sobie u Leszka uskarbił łaskę, z której już w chwale rycerską wslawiony, i w dostatki znacznie urosł: atoli którego ani Połoweów, ani innych nieprzyjaciół potęga zrujnować nie mogła, zazdrosna nienawiść, ledwo nie ze wszystkim zgubiła: gdy bowiem po śmierci Miecysława księżęcia, wszystkie prawie Polsey Panowie, Leszka sobie za księżęcia obrali, za podżogą adwersarza jego wojewody Krakowskiego, tę mu kondycyą przydali, żeby był Goworka wojewodę Sandomierskiego, nie tylko od rządów, ale i z ojczyzny relegował; rzadkim w Panach przykładem Leszek, księztwa raczej znać niecheć, aniżeli tak wiernego doświadczonego sobie, i zasłużonego poddanego utracić. Atoli Goworek żeby był osobą swoją, szczęścia Leszkowego nie zatrudniał, z tem się przed nim oświadczył. Życiem prawi moje i nieraz dla ciebie na szanie wystawił, w tak wielu okazyach, a terazbym nie miał, dla twego honoru i z ojczyzny się własnej wyzuć, uczynię to z chęcią: hyleś tylko na zasługi moje sobie wtenczas wspomniał, kiedy cię Bóg na tem Państwie ugruntuje. To wyrzekłszy do Węgier dobrowolny wygnaniec ustąpił: zkąd potem gdy śmierć jego emulusa wojewody Krakowskiego zaszła, a nienawiść już się tą niedolą Goworka zdała być nasyciona, znowu do ojczyzny powrócił; i tak w łaskę u Leszka, jako i w rycerską chwałę w kilku potyczkach zebraną, znowu zakwitnął. *Starowol. in Bellator. Sarmat. fol. 29.* Goworek kasztelan Zwichojski za czasów Władysława Łokietka Króla, którego syn Lassota kasztelan Sandomierski: od tego synowie, jedni Lassotami, drudzy Goworkami się nazwali. Goworkowa była za Stanisławem Potockim

herbu Pilawa wojskim Krakowskim. Stanisław Goworek miał za sobą Annę Trembecką 1585. Jędrzej Zofią Trembecką 1595. *Acta Castrens. Cracov.* Krzysztof z Zatorskiej ziemi 1705. drudzy ich piszą Gaworek.

Goworowski herbu Prus 1mo, w Ciecchanowskiej ziemi.

GOZDAWA

HERB.

Mają być dwie lilie, jedna do góry, drugą na dół, tak z sobą korzeniemi spojone, że się zdadzą, jakby jedną lilią były, są zaś białe w polu czerwonym: związka przez nich żółta, luboć nie wszyscy jej zażywają: na helmie pióra pawie, na nich także lilie. *Paproc. w Guiazdzie fol. 503. O herb. fol. 224. Okol. tom. 1. fol. 220. Biel. fol. 142. Nawet nasz Ks. Petra sancta* opisując cudzoziemskie klejnoty, kładzie ze wszystkim takiż herb podobny, tylko że kolor tarczy inszy. *P. Bonnani in Ordin. Equestr. fol. 68.* pisze że Sanctius nazwiskiem Wielki, żeby był Maurów z Królestwa Nawarry wypędził, idąc torem Garzji, swego antecessora: obraz nawiedzenia Najś. Matki na chorągwiach żołnierskich malować kazał, z tą inskrypcją, *Deus primum Christianum servet.* Działo się to koło roku 1043. Rycerstwo zaś jego powinni byli na sobie nosić dwoisty lancuch złoty, od którego lilia wisiała, z koroną nad nią. Zwano ich *Equites lili*, z tem rycerstwem Sanctius wiele tryumfów z nieprzyjaciół odniósł. *Według tegoż autora fol. 69.* Paweł III. Papież z Tuscyi kawaleryą postanowił, albo *Equites lili*, ci nosili na sobie portugał złoty, na którego jednej stronie był obraz Najś. Panny, na drugiej lilia w złotem polu, z tym w koło napisem, *Pauli III. Pontificis Maximi munus.* Był ten Papież z familji Farnezyuszów, która z Niemiec do Włoch wszedłszy, tam w najpierwsze honory tak kościelne jako

i świeckie zajaśniała, nosząc w herbie swym lilie. Sławnej owej Joannie Pannie Aurelianeńskiej, której dzielnością, nie tylko miasto Aurelian, ale i Francya z Angielskiej poteneyi szczęśliwie wydzwigniona, Karol VII. Król Francuzki, chcąc zawdzięczyć jej odwagę, gdy cały ród jej do szlacheckiej godności wyniósł, w herbie nadal im miecz srebrny, w polu błękitnem z obudwu stron liliami złotemi ostrze jego ozdobił, nad końcem także miecza, koronę złotą złożył, a co się przedtem zwali de Dare, kazał, żeby się potem pisali *de Lilio*. *Spondanus in Annal. 1429. num. 9.* Królowie Francuzey zdawna lilji w herbie swym zażywali, czego dowodem jest posąg Clotaryusza pierwszego, na jego grobie u Swesyonów postawiony, z liliami na bocie. Cilperyka także statua pod Paryżem w kościele S. Germana, berło w ręku trzyma na którym lilia: więcej dowodów tego kładzie, *Miraeus in Chron. ad an. 1423.* z *Massona księgi 3.* atoli przedtem Królowie Francuzey, każdy według woli swojej i upodobania, liezbę lilji w herbie składał: dopiero Karol VI. Król Francuzki, który umarł r. 1422. trzech tylko lilji zażywał; a za jego przykładem i następcy jego: *Naugius u Spondana in Annal. 1230.* przez trzy listki u każdej lilji Królów Francuzkich, trzy cnoty rozumie, wiarę, męztwo, i mądrość: któremi to Królestwo kwitnie: kędy tak mówi: *Nam ex quo Dominus noster Jesus Christus fide, sapientia, et militia, specialius quam caetera regna, voluit Regnum Franciae illustrare, consueverunt Reges in suis armis et vexillis florem lili depicatum, trino folio portare.* Atoli drudzy autorowie, których daleko więcej, lubo nie przeczą temu, że Królowie Francuzey zdawna statuy stawiali, albo obrazy malowali z liliami, przecież ich w herbie nie zażywali, dopiero pierwszy Karol VI.; dla tego dużo się myślą, którzy Gozdawę herb, naciągają, jakby od Królów Francuzkich swój początek miał zabrać.

Nasi genealogistowie powiadają, że ten herb w Polsce naszej nabyty, nie z cudzych krajów przewieziony; gdy się albowiem rycerz dziedzie na Gozdawie, w różnych expedycyach w oczach królewskich pięknie z swem męztwem popisał, wziął w nadgrodeę swych zasług, wzwyż opisany klejnot, który od imienia jego nazwany Gozdawą: roku którego się to działo, żaden z nich nie wyraził: *MS. tylko Ks. Rutki* powiada, że w roku 1090. od Władysława Hermanna księcia Polskiego był nadany; jabym jednak rozumiał go być dawniejszym, ile że wkrótce po tym roku, to jest 1108. Szymon biskupem Płockim był nominowany, i *Paprocki w Gniazdzie cnoty*, w r. 1090. wspomina Krystyna Gozdawę, któ-

rego syn także Krystyn kwitnął koło roku 1140. Pod temże imieniem Krystynów wiele ludzi zaenych herbu Gozdawa było, a najprzód:

Krystyn wojewoda Płocki, takiej powagi u Prusaków na ten czas Poganów, dla rycerskich dzieł i zwycięstw które otrzymał, że go prawie za Bożka mieli: w opiece swej długo Konrada ksiąźęcia Mazowieckiego trzymając, nie tylko że Państwo jego bez najmniejszego uszczerbku zupełne mu zostawił; ale też jeszcze i granice jego rozprzestrzenił. Jak dorósł lat do rządu sposobnych Konrad, w suspieję od zawistnych Krystynowi przed Konradem udany, jakby jego Państwa affektował, do więzienia wtrącony, z oczu złupiony, mizernie potem w tejsze katuszy i życie mu nawet wydarto 1221. Był człowiek bogobojny, sprawiedliwy. *Cromer. in Lesco albo. Bielski fol. 147. Długosz in Episc. Plocen.* Krystyn drugi wojewoda Płocki 1372. Do tegoż domu, *Scrobiszov. in Archiep. Leop.* pociąga, Krystyna pierwszego arcybiskupa Halickiego, uwidziony jakimś autorem, atoli, że przydaje, iż się pisał z Ostrowa tak jako Krystyn kasztelan Sandomierski, dla tego bardziejby trzeba mówić, że do herbu Rawicz należał, niż do Gozdawa. Ten Krystyn kościół katedralny w Haliezu pod tytułem Ś. Maryi Magdaleny wystawił, i nadał, kanoników także ustanowił: a ponieważ szcuple na poczkach swych prowenta tej katedry były, dla tego wszystkich z swego stołu żywił, lubo i inszym ubogim fortuny swojej nie skąpo udzielał; miłosierny na nędznych i mądrych pasterz: był zakonu Ś. Franciszka.

Szymon Gozdawa biskup Płocki, z archidyakona Płockiego na tę godność wstąpił, lubo z pokory długo się tej elekeyi swojej wzdrygał, atoli gdy wszyscy, wiedząc o jego roztropności, skromnem życiu, nauce według tamtych wieków wytwornej, i inszych cnotach, do pasterskiej funkeyi zdolnych, nalegać na niego poczęli, woli Bożej niechciał się dłużej opierać. Przyjął tedy ten ciężar na siebie, a że Schizma kościół Boży na ten czas rozrywała, dla tego od arcybiskupa Gnieźnieńskiego na tę godność poświęcony. Nie odmienił najmniej pobożnego życia swego dawnego Szymon, i owszem tem bardziej przestrzegał, żeby się był sobie powierzonym owieczkom stał oczywistym przykładem, dlatego z drugimi kapłanami w kościele tak jutrznią, jako i inne pacierze kapłańskie śpiewał; mszą świętą codzień odprawował. O jego świątobliwości obszerniej świadczy, *Wincenty Kadłubek w swojej Kronice*, kiedy za jego modlitwą opisuje zwycięstwo otrzymane nad Prusakami i Pomorzanami od Polaków. W tych cnotach i zabiegach koło trzody swojej śmierć

zastała Szymona w r. 1129. w wielkiej opinji o świętobliwości życia swego, rządził tym kościołem lat 21. To też za rzecz osobliwszą o nim czytałem *in MS.* że dwór który w Peplowie benedykował ten biskup, lubo drewniany, do tych czas jednak stoi. *Lubien. in Vitis Episc. Plocen.*

Jan biskup Plocki, kanonikiem tylko w tejże katedrze będąc, zgodnie od kapituły na tę infulę obrany, już w podeszłym wieku, dla tego, tylko na niej lat dwie prezydując, przeniósł się na wieczność w roku 1227.; w katedrze Plockiej pochowany. Chwali go Długosz, że był rozsądku wielkiego, pobożny, i przy skromności stanowi temu przyzwoitej poważny, atoli podagryk, i inszym chorobom podległy. *Lubien. ibidem.*

Filip arcybiskup Gnieźnieński, prawdę że go niektórzy do herbu Poronia, inni do herbu Wieniawa, naciągają, atoli ja z większą częścią autorów, jako z *Bielskim, Damalewiczem, Paprockim*, trzymam, że był herbu Gozdawa. *Janicjus o nim powiada*, że obrany na tę godność, sześć lat swojej confirmacyi z Rzymu czekał, a potem od Mikołaja III. Papieża, od niej odsądzony; *atoli Damalewicz in Vitis Archiep. Guesn.* dochodzi, że po długiej expektatywie, na koniec palliusz otrzymał, ile że Długosz o nim świadczy, że Jana I. biskupa Poznańskiego poświęcał: umarł 1278. *Spondanus i Ruszel* elekeyą jego na arcybiskupstwo zwalają na rok 1277.

Herbowni.

<i>Bączalski,</i>	<i>Godlewski,</i>	<i>Muchariski,</i>
<i>Bal,</i>	<i>Gołębiowski,</i>	<i>Nachtraba,</i>
<i>Birecki,</i>	<i>Gostkowski,</i>	<i>Niemira,</i>
<i>Boczkowski,</i>	<i>Gozdowski,</i>	<i>Osuchowski,</i>
<i>Bohuszewicz,</i>	<i>Grajowski,</i>	<i>Pac,</i>
<i>Borowski,</i>	<i>Grot,</i>	<i>Pampowski,</i>
<i>Brzozowski,</i>	<i>Hański,</i>	<i>Październowicz,</i>
<i>Bur,</i>	<i>Humnicki,</i>	<i>Peplowski,</i>
<i>Chrapowiecki,</i>	<i>Jackowski,</i>	<i>Piasecki,</i>
<i>Dedyński,</i>	<i>Jarząbkowski,</i>	<i>Pieczchojski,</i>
<i>Delpacy,</i>	<i>Jawornicki,</i>	<i>Piotrowski,</i>
<i>Dyszlewicz,</i>	<i>Iwaskiewicz,</i>	<i>Podbereski,</i>
<i>Dzierżanowski,</i>	<i>Kawecki,</i>	<i>Popowski,</i>
<i>Gdeszyński,</i>	<i>Korff,</i>	<i>Przedborski,</i>
<i>Giżycki,</i>	<i>Kykieryc,</i>	<i>Punikowski,</i>
<i>Głowiński,</i>	<i>Lewon,</i>	<i>Ramsza,</i>
<i>Goduczewski,</i>	<i>Micuta,</i>	<i>Reklewski,</i>

<i>Rossowic,</i>	<i>Stawiski,</i>	<i>Tryzna,</i>
<i>Secymski,</i>	<i>Strzemeski,</i>	<i>Trzciniński,</i>
<i>Sakoł,</i>	<i>Strzeszkowski,</i>	<i>Turkowiecki,</i>
<i>Sokołowski,</i>	<i>Strzyżowski,</i>	<i>Wituski,</i>
<i>Sołowski,</i>	<i>Sulimowski,</i>	<i>Żdżarski.</i>
<i>Stano,</i>	<i>Teleżyński,</i>	

Duńczewski, Kuropatnicki, Malachowski i Wielądek następujące familie do herbu tego dodają:

<i>Biedrzyński,</i>	<i>Małowiejski,</i>	<i>Suchszewski,</i>
<i>Brodnicki,</i>	<i>Nerka Dydyński,</i>	<i>Sudrawski,</i>
<i>Dyszal,</i>	<i>Reut,</i>	<i>Tyszkowski,</i>
<i>Kormanicki,</i>	<i>Rusieński,</i>	<i>Wojkunowski.</i>

Nie wszyscy jednak tu pod herbem Gozdawą, położeni, jednakowo tego herbu zażywają: a najprzód Pacowie, u których w hełmie nie masz lilji, ale miasto nich księżycie niepełny być powinien. Podbereskich także herb tym się różni, że w hełmie są trzy pióra strusie, między dwiema proporcami, a w samym środku, orzeł o dwóch głowach, na którego piersiach Gozdawa. O Delpacych już się tu wyżej mówiło. Korfowie, tak na tarczy, jako i na hełmie Gozdawę składają, ale na hełmie nie masz pawiego ogona, tylko nad lilią trzy gwiazdy, jedna podle drugiej: też na hełmie lilią u nich dwie Syreny, jedna z jednej, druga z drugiej strony trzymają, dostało mi się widzieć i taki herb, gdzie w polu czerwonym, było pół pierścienia, a z niego miasto dyamentu, lilia biała prosto do góry wynikała. Dom Sapieżyński kiedyś trzech lilji zażywał, które i temi czasy między herbami swemi noszą, ale jedni z nich, dwie na górze podle siebie kładą, jedną pod niemi na spodzie: drudzy wszystkie jedną podle drugiej: i owszem *MS. Ks. Kojal.* świadczy, że w księstwie Litewskim siła familji lilią się herbowało, jeszcze przed unią z koroną. Dzierżanowscy dwie lilie jedną podle drugiej na tarczy noszą, jakem widział w Bydgoszczy u OO. Bernardynów na nadgrobku. Rykicrycowie także odmiennie ten herb noszą: o czem niżej.

Do tegoż herbu nakłaniają niektórzy Jana Muscatę biskupa Krakowskiego XXV. jakoż i *Starowski in Vitis Episc. Cracov.* herb Gozdawa pod nim położył, luboć opisując życie jego, że był Szląski szlachcic, i w herbie nosił w polu błękitnem dziewięć lilji; niewiem czy nie bardziejby należeć powinien, do herbu Wierzbna, ile że był z Szląska rodem, gdzie tego domu herbowni kwitnęli, Rątski zaś herb jego tak wyraził, że po bokach Gozdawy dwie róże przydał, jedną z jednej, druga z drugiej strony. Z archidyakona Łęczyckiego na tę godność postąpił, obrany 1296. Otrzy-

mal był od Wacława Króla Polskiego zamek, i miasto Biecz, z tym tam powiatem, wieczną darowizną na kościół Krakowski w nadgrode, że tenże Król na jego biskupim gruncie, Sącz nowy nad rzeką Dmajcem i Białą gdzie była wieś Kamienica nazwana, ufundował: Muscata opatowi Tynieckiemu pod pewnemi kondycyami Biecz puścił, który na pograniczu Węgierskiem, że małą bardzo strażą był opatrzony, Węgrzy nocą najechawszy, posiadli. Wprawdzieć go w krótcie Wacław Król Węgom odebrał; atoli winę składając na biskupa o niedozor tego zamku, wrócić mu go niechciał, tylko go przy jurysdykeyi zostawił, aby był mógł podawać plebana do plebanji w Bieczu, i wsi Rozembergu. Widząc nieodzyskaną szkodę swoją biskup, opatowi Tynieckiemu pozwy do Rzymu wydał, gdzie prawem go przycisnąwszy, wziął od niego w rekompensę tej straty, wieś Przeslicę czy Przeczyęc; ale i Władysław Król Węgierski, darował mu zamek i powiat Ploche, który teraz Mussiną zowią. Trzydzieści staj pola na przedmieściu Krakowskiem kupił, gdzie teraz wieś założona Biskupiec. Trąbki także i Darzyce dobra spleciwszy, do swego biskupstwa przyłączył. A że Wacławowi Czeskiemu Królowi, przeciwko Łokietkowi sprzyjał, i za jego powodem Bolesław książę Opolski do Krakowa był wpuszczony, dla tego siła potem od Łokietka ucierpiał, w Kunowie od Toporezyków pojmany, i do więzienia wtrącony, atoli potem ublagany Łokietek, nietylko że mu wolność przywrócił, szkody wszystkie nadgrodził, ale też i tych, którzy go inali, póty z więzienia nie wypuścił, póki należytej satysfakcyi biskupowi nie uczynili. Umarł Muscata paraliżem ruszony 1320. w Mogile pod Krakowem pochowany.

Piano biskup Poznański, rodem z Włoch, umarł w r. 1151. któremu *Długosz in Vitis Episc. Posnan.* za herb lilie trzy naznacza w pasie na ukos od prawego boku tarczy z góry, na dół na lewy, rok tylko na tej katedrze siedział.

Gozdowski herbu Gozdawa, w Rawskim województwie z Gozdowa. Stanisław w Łęczyckiem 1648. Wojciech w ziemi Wyszogrodzkiej 1674. Benedykt Gozdowski dziekan Przemyski 1676. Jakób w Krakowskiem 1705.

Antoni Gozdowski viceregent Sanocki, brat jego Reformat. — *Krasicki.*

Gozdski herbu Doliwa, w Sandomierskiem województwie, luboć ich *Okolski* Gojskiami pisze, jakoż *i u Starowol. in Monum.* znajdziesz nadgrobek Piotra Gojskiego kanonika Plockiego, zmarłego w r. 1599. atoli że się z Gozda piszą, znać że powinno być Gozdski. Stanisław z Gozdny kasztelan Brzeski Rujawski 1433. podpisał przywilej Jedliński,

u Łask. w Stat. fol. 52. Stanisław Gozdzki jawnym cudem, którego sam na sobie doznał, na rozumie oświecony, nie tylko że herezyą odrzucił, ale też w zakonie Karmelitów Bosych resztę życia Bogu poświęcił. *Cuda Myślenickie*. Bernard kasztelan Czerski z sejmu 1667. deputat na sądy fiskalne, *Constit. fol. 6*. Abraham, Jakób, Krzysztof w ziemi Pińskiej, Wawrzeniec w ziemi Rożańskiej, Stanisław, Franciszek, Jerzy, Filip, Józef, Jędrzej, i Jan w województwie Sandomierskiem 1648. Barbara cześnikowna Czerska, Brzeskiego herbu Starza małżonka. Ewa Stefana Brzeskiego. Franciszek kasztelan Sochaczewski, miał za sobą Zofią Stawską. *Genealog. Belzec*. Stanisław najprzód podczaszy Sandomierski, potem starosta Stężycki, któremu Helena Tarłowna, Alexandra Piotra wojewody Lubelskiego córka, powiła córek trzy, z tych jedna Anna zmówiona z Cieciszewskim kasztelanem Czerskim, druga z Podkańskim, trzecia Zofia z Nowosielskim starostą Łukowskim: synów czterech; z tych jeden Bernard suffragan Poznański, a przedtem kantor Poznański: drugi Michał umarł bezżenny. Trzeci Antoni starosta Korytnicki, którego syn z Duninownej Borkowskiej kasztelanki Polanieckiej, starosta Grabowiecki, umarł młodo r. 1731. Czwarty Franciszek kasztelan Czerniechowski, żona jego Chlewicka pozostała wdowa po Mniszku. Syn jego starosta Brzeziński, pojął Katarzynę Humiecką wojewodżankę Podolską, wdowę po Kazimierzu Ogińskim podstolim Litewskim. N. Gozdzka starosianka Owrucka, żona Śląskiego kasztelana Czerskiego. *Rozanie Ks. Ostrowsk. ua pogr. Sierakow*.

Ten Gozdzki którego tu *Niesiecki* starostą Brzezińskim mianuje, był potem kuchmistrem koronnym, nakoniec wojewodą Podlaskim; z Humieckiej zostawił syna. Ponowił potem śluby małżeńskie z *Malachowską* starościeńką Oświęcimską, z tej córka jedyna wydana za Janusza księcia Sanguszkę syna Pawła marszałka W. Lit. z *Duninowny*, ale się to małżeństwo rozeszło w roku 1778. i w roku 1781. ponowiła śluby z księciem de Nassau. — *hrasicki*.

Gozimirski herbu *Bończa*, w Rawskim województwie. Z tych Piotr Gozimirski mąż rycerski, pochowany w Konstancyńowie, którego nadgrobek położył. *Starowol. in Monum. fol. 759*.

Wielądek w heraldyce, taką obszerniejszą o tej familji podaje nam wiadomość: Hieronim na *Gozimierzu i Tworzyjankach* dobrach, leżących w województwie Rawskim, powiecie Bielskim dziedzic, Gozimirski herbu *Bończa*, miał Sebastjana syna. Sebastyan z *Michalowskiej* spłodził Macieja. Maciej z *Jarzyńki* herbu *Trzaska*, po Zórawskim wdowy, Marcyana. Marcyan z *Slupcekiej* herbu *Rawicz*. Alexandra. Alexander dwóznenny, z pierwszej Anny *Popowskiej* herbu *Nowina*, odebrał Jadwigę *Ul-*

żykiewicza żonę, i inne potomstwo. Z drugiej Doroty *Kosickiej* herbu *Samson*, Macieja i Maxymiliana synów, Katarzynę, Jędrzeja z *Sienkowie* Radoszewskiego, herbu *Oksza*, Konstancją Pawła Stawiskiego, Annę Malachowskiego herbu *Gryf*, Ludwikę Racięskiego małżonki, Maryannę Pannę, córki. Jadwiga *Ułykiewicza* żona bezpotomna, inne jej rodzeństwo małoletnie pomarło. Maciejowi Katarzyna *Mieszkowska* herbu *Junosza*, powiła Antoniego i Wojciecha synów, oraz Helenę Remigiana Łakińskiego herbu *Pelikan* małżonkę córkę. Maxymilian w pogoni za wojskiem Bisurmańskim uchodzącym z pod Wiednia pod Parkany bezzenny zginął. Katarzyna Jędrzejowi Radoszewskiemu, urodziła Stanisława syna. Konstancya Pawłowi Stawiskiemu Razimierza syna, oraz Brzostowskiemu i Ulkowskiemu zaślubione córki. Anna Malachowskiemu Antoniego syna. Ludwika z Racięskim bezpotomna. Maryanna w Panieńskim stanie ukończyła życie. Antoniemu pierwszemu synowi Macieja, Teresa *Dębińska* herbu *Rawicz*, Jana i Michała synów. Wojciechowi drugiemu synowi tegoż Macieja dwóznennemu, pierwsza Joanna *Chwałkowska* herbu *Odrowąż*, Walentego i Władysława synów, druga Anna *Trzcńska* herbu *Dolega*, Onufrego syna, Teresę w Panieńskim żyjącą stanie, Katarzynę Józefowi Dzierżanowskiemu herbu *Grzymała*, Franciszkę Ignacemu Dębińskiemu herbu *Rawicz*, zaślubione córki, na świat wydały. Helena tegoż samego Macieja córka sprzymierzona z Remigianem Łakińskim urodziła Jana. Stanisławowi Radoszewskiemu, z Gozimirskiej urodzonemu, Zięleżeńska powiła Antoniego, Jakóba, Jana i Michała synów. Razimierz Stawiski także od Gozimirskiej idący bezzenny, siostra jego Brzostowska bezpotomna. Ulkowska miała córkę zaślubioną Micielskiemu, od tej syn. Antoni Malachowski, podobnie z Gozimirskiej rodzący się z Teresą *Moszczeńską* herbu *Nalęcz* spłodził Ignacego, Xawerego i Stefana synów. Jan Gozimirski pierwszy syn Antoniego, nabywszy umiejętności nauk w początkach wieku swego w własnym kraju kwitnących, gdy zaczął służyć publico od Augusta III. skarbnikostwem Kalskiem został zaszczycony, ale widząc że dobre jego życzenia ojczyźnie, z biorącemi górę politycznemi maxymami nie zgadzały się, przestawszy na skarbnikostwie usunął się od publicznych usług, i dalszych zasług: dwóznenny, z pierwszej Katarzyny *Nieżyrowskiej* herbu *Pomian* odebrał Kunegundę najprzód Ignacemu z *Moszczeny* Moszczyńskiemu cześnikowi Radziejowskiemu herbu *Nalęcz*, a po jego śmierci Jakóbowi Gostomskiemu J. R. Mei szambelanowi także herbu *Nalęcz*, zaślubioną, która pierwszemu mężowi wydała na świat Stanisława, z drugim krótko żyjąc bezpotomna. Z drugiej Franciszki Goreckiej herbu *Dolega*, Felicjana, Pawła w wojsku koronem chorążego, Józefa i Ananiasza synów, Stanisławę, Saulę i Febronią córki. Michał drugi syn Antoniego bezzenny. Władysław Gozimirski pierwszy syn Wojciecha, i w pierwszym łożu z Chwałkowskiej spłodzony, po odbytych w swem kraju niższych, i wyższe nauki zakończywszy w Rzymie, w językach, Łacińskim, Francuzkim, Włoskim i Niemieckim wydoskonalony, gdy powrócił do ojczyzny od Władysława Łubińskiego prymasa korony Polskiej na sekretarją wezwany, z Łęczyckiej i Warszawskiej kanonji, przeniósł się na katedralne Warmińską i Gnieźnieńską. Drugi syn Wa-

lenty z tejże Chwałkowskiej pochodzący, młody swój wiek, już na dworze zwyż wyrażonego prymasa, już w wojsku koronnem Polskiego autoramentu polerując, najprzód pod znakiem huzarskim z Dąbskim wojewodą Brzeskim Rujańskim nosił chorągiew, potem regimentarzem Wielko-Polskiej, dalej lustratorem Mało-Polskiej partyów uczyniony, skarbnikostwem wojskowem, i stolnikostwem ziemi Wschowskiej, oraz szambelaną od panującego Stanisława Augusta zaszczycony, na sejmach kilkokrotny poseł, i do traktatów z dworami Wiedeńskim, Petersburskim, i Berlińskim delegat, do demarkacyi zakordonowanego kraju, przez Króla Jmci Pruskiego w roku 1774. z sejmu wyznaczony komissarz, w komissyi cywilno-wojskowej województwa Gnieźnieńskiego kilkoletni prezes, do oddania holdu z Pruss zachodnich, Fryderykowi Wilhelmowi w Królewcu deputat, za chwalebnie pracowite, i tak dla majestatu, jako Rzeczypospolitej wiernie wykonywane usługi, krzesłem kasztelanji Elbląskiej nadgródzony. Orderami królestwa ozdobiony został: w którym uslug swoich czasie, zaślubiwszy sobie Urszulę *Bnińską* kasztelanę Szremską, po Jędrzeju Chwałkowskim skarbniku Wschowskim, wuju swoim pozostała wdową, żyje z nią bezpotomnie. Trzeci syn tegoż Wojciecha Onufry z drugiego łoża od *Trzecińskiej* idący, młode lata swoje doskonaląc, także w wojsku koronnem, cudzoziemskiego autoramentu, będąc porucznikiem, złączył się dożywotnie z Franciszką *Garczyńską* herbu *Nowina*, żyje z nią do tych czas bezpotomnie. Pierwsza córka tegoż Wojciecha, także z drugiego łoża pochodząca Teresa, panieńskie prowadzi życie. Druga córka Katarzyna zaślubiona Józefowi Dzierżanowskiemu herbu *Grzymłaa* powiła Walentego, Nepomucena i Ignacego synów, oraz Maryannę córkę małoletnich. Trzecia córka Franciszka oddana w dożywotnią przyjaźń Ignacemu Zdębińskiemu herbu *Rawicz*, który zwiedziwszy cudze kraje, Berlin, Wiedeń, Paryż, Rzym, Wenecyą, Malte, i inne pograniczne, w językach tych narodów wydoskonaliwszy się, o prawach i obyczajach ich powziąwszy wiadomość, powrócił do ojczyzny, oddał mu synów, Onufrego i Władysława. Jan Łakiński syn Heleny Gozimirskiej przybrawszy sobie w dożywotni związek Magdalenę *Wężykową* herbu *Wąż*, po Ulatowskim pozostał wdową, spłodził z nią Macieja i Ignacego synów, oraz Eleonorę klasztoru Trzebnickiego na Szląsku zakonnicę, Józefę córki. Maciej sprzymierzony z Łakińską od krótko żyjącej, odebrał dwóch synów, Ignacy Małachowski wnuk Anny Gozimirskiej sprzymierzył się z *Sokolnicką* herbu *Nowina*. Xawery szambelan J. K. Mei, osiadłszy w ziemi Warszawskiej ożenił się z *Wasielewską*, spłodził z nią Ludwika syna i Józefę córkę. Stefan do tych czas bezżenny.

Ta genealogia cała, poparta jest urzędownemi dowodami.

*Genealogia tychże Gozimirskich z pobocznej linii
pochodzących.*

W powyższej genealogji wyrażony pierwotnik Marcyan, oprócz syna Sebastyanana, miał dwóch innych. Wojciecha i Mikołaja. Wojciech z Katarzyną *Wilkowską* spłodził Stani-

sława. Mikołaj także Stanisława. Tych dwóch Stanisławów następcy, razem z księgami Rawskiem i w popiołach pożarowych zagrzebani. Ale trzeciego brata Sebastyana wnuk Marceyan Gozimirski, na *Lewinie* dziedzic, oprócz syna Aleksandra, miał innych dwóch, Jana i Macieja, Jan na *Woluczy* dziedzic, z *Bugusławską* spłodził Wojciecha, i Krystynę córkę, ten w Ruskich krajach osiadł. Maciej powróciwszy z wojny, razem z Alexandrem sprzymierzonym z *Popowską* w województwie Poznańskim, do domu w województwo Rawskie, trzy razy ponowił śluby, pierwszy raz z Anną *Stawkową*, z którą spłodził córek dwie, Maryannę Mroczkowskiego, Jadwigę najprzód Świejkowskiego, potem Stanisława Zablockiego małżonki, po którym w województwie Rawskiem, jako to Wawrzeniec Zablocki dziś chorąży Gąbiński i inni, a po Świejkowskim nawet w Wielkiej-Polszcze znajdują się następcy. Drugi raz z Jadwigą *Samborską*, miał dwóch synów: pierwszego Alexandra dwóźennego, który najprzód z *Narapińską* miał Józefa i Marcina synów: Józefowi Zofia *Wysocka* urodziła Stanisława, cześnika Chęcińskiego syna, mającego sobie zaślubioną Joannę *Konarską* po Wolskim pozostała wdową w województwie Sandomierskiem, a ten zszedł bezpotomnie. Drugi Marcin mąż rycerski w boju zginął bezżenny: i Rozalią córkę Michała Słudzińskiego małżonkę, z której córka Jadwiga Janowi Skulskiemu przymierzona, po Stanisławie stryjecznym bracie odebrała spadek. Z drugą *Woszczyńską* spłodził Michała służącego pod znakiem pancernym, bezżennego. Z tąż *Samborską* miał jeszcze Mikołaja, którego dwóch synów, pierwszy Walenty, a temu *Korabiewiecka* urodziła Józefa, Pawła, Sebastyana i Ignacego synów, oraz córkę Jadwigę najprzód Zakrzewskiego, a potem Macieja Zdzieszńskiego żonę, drugi Paweł, od którego Maciej syn i Barbara córka. Wzwyż wyrażony Maciej brat Aleksandra i Jana ponowił trzeci raz śluby z *Rokicką*, od tego Franciszek, Razimierz, Wojciech, Antoni i Tomasz synowie, pod znakiem pancernym Podoskiego, i innemi Polskiego autoramentu za Jana III. Augustów II. i III. służący.

I ta genealogia równie poparta jest urzędowymi dowodami, obiedwie zaś z zgadzającemi się tak Rawianów, i Wielkopolanów Gozimirskich rękopismami. Co się tycze wzwyż wyrażonych imienników domu tego i ich poprzedników, (jak familiarne rękopismo uczy pochodzących z Fredrów, piszących się od nabytego Gozimirza Gozimirskimi:) oraz późniejszych po nich następców, żyjących w czasach krytycznych dla ojczyzny, już to pod czas wojen Krzyżackich, już pod czas najazdów na Polskie kraje książąt Ruskich, Kozaków i Tatarów, już pod czas rzezi Chmielnickiego, i wpań w granice Królestwa wojsk Bisurmańskich i Szwedzkich, ci więcej miłością i obroną ojczyzny, wiary, wolności, praw i Króla, niż żądzą osiągnięcia dostojenstw palający, Królów i senat radzących, w domu piersiami swemi zasłaniając w polu, nie w urzędach, krzesłach i tytułach, ale w enocie, w rycerskich dziełach i w wylaniu krwi tegoczesnym imiennikom zostawili zaszczyt i pamiątkę.

Do domu Gozimirskich należą Wilgowie, pochodzący od Gozimirskich, herbem także *Bończę* szczytający się, z których pierworodnik ich Balcer Krzysztof, i inni na Podolu, a w później-

szych czasach Krzysztof cześnik Braclawski, Remigian podstoli Zytomirski: albowiem inni pisali się z Ciegnowa.

Grabania herbu Brochwicz, w Krakowskiem województwie, piszą się z Dobrociesza. Z tych Stanisław 1577. *Acta Castren. Sandec.* Felix miał synów Zygmunta i Jakóba, Jan złączył się dożywotnie z Elżbietą Trembecką. *Acta Castren. Sandec.* 1615. Stanisław, Krzysztof, i Zygmunt Grabaniowie 1705.

Grąbczewski herbu Nałęcz. Paweł z Grąpczewa kanonik Płocki 1453. *Statut. Masov. fol. 98.* W Prusiech potem kwitnęli, jako świadczy, *MS. de Famil. Pruss.* Maciej Grąbczewski sądowy ziemski Tczewski 1654. *Monum. Resid. Mariaeb.* był i vice-ekonomem Malborskim, mąż rozsądku wielkiego. Józef poseł na sejm 1730. i Tomasz pisarz ziemski Pomorski. Jan Grąbczewski, dóbr Sobończ, Wieta, Czolpin, dziedzic, w województwie Pomorskiem, spłodził Jerzego, ten z Anną Elzanowską, miał córkę Dorotę, Maciejewi Zaskoczyńskiemu zaślubioną, i synów dwóch, Macieja sądowego Tczewskiego i vice-ekonomy Malborskiego, dziedzica dóbr Smoląg i Czapel, któreniu Maryanna Brantowna powiła dwie córki, Ratarzynę, najprzód Rarską, potem Chelmicką, i Annę Rarską, synów zaś trzech; Władysław, którego z Eufrozyny Rybińskiej syn Maciej, tego potomstwo na Dobrzyńskiej: Jana Ignacego, od którego syn Melchior, z Barbarą Rabowną *sterilis*, i Stefana Jerzego bezdzietnego. Fabian drugi syn Jerzego z Elzanowskiej, złączył się był dożywotnie także z Brantowną Elżbietą, z tej były dwie córki, Anna za Michałem Owidzkim, Barbara za Maciejem Mniszewskim, tyleż synów, Maciej, ale bezpotomny, i Jan Franciszek, którego z Magdaleny Lniskiej, córka Maryanna, wydana za Ludwika Tesmera *sterilis*; synowie zaś trzech, to jest Władysław sądowy ziemski Tucholski, temu Szawłowska urodziła Tadeusza sądowego ziemskiego Człuchowskiego; żyje w małżeństwie z Ratarzyną Gorską. Floryan drugi syn z Lniskiej *sterilis*, Adam trzeci syn, tego z Anny Prusakowny potomstwo, Apollonia Totarska, Barbara Wyczechowska sądowa ziemska Mirachowska, i Maryanna. Tomasz pisarz ziemski Pomorski, poseł na sejm 1730. r. a temi czasy miecznik ziem Pruskiech, zostawuje z Maryanną Lipińskiej Alexandra Razimierza, Jana, Joannę, Wiktoryą i Ludowikę. Jan sądowy ziemski Tczewski, z Rozalji de Mollery ma syna Piotra. Józef sądowy Mirachowski, żona jego Demińska. Maciej regent ziemski Pomorski, ten z Joanną Marcowską, ma córkę Maryannę: ostatni Michał w zakonie Societ. Jesu.

Ten Tomasz Grąbczewski, o którym tu *Niesiecki* jako o pisarzu ziemskim Pomorskim pisze, umarł kasztelanem Chełmińskim, z *Li-pińskiej* spłodził córek dwie: z tych jedna Szydłowska — druga *Amo-rotto* Zaszewska, 2do Lnińska: synów kasztelana trzech: Alexander kanonik Chełmiński umarł roku 1770. — N. szambelan, z *Mieliskiej* zostawił córek dwie: starsza za Kalkszteinem młodsza roku 1779. jeszcze niezamężna, i syna. Trzeci syn Tomasza kasztelana Józef z Franciszki Pliskowskiej starościejki Brodnickiej, zostawił synów sześciu: Józefa, Ignacego, Wincentego, Andrzeja, Izydora i Jana. — *Krasicki*.

Grabia herbu Grabie, w Lubelskiem, Sieradzkim, i inszych województwach. Bronisława Grabię archidyakona Gnieźnieńskiego, administratora areybiskupstwa 1300. wspomina *Katalog*. Mikołaj kasztelan Chełmski i podkanclerzy koronny 1548. Mikołaj Bronisław Grabia z Oleśnik, poseł z województwa Ruskiego, podpisał unią Litwy z koroną 1569. *Constit. fol. 172*. Wawrzenciec Grabia z sejmu poborca w Chełmskiej ziemi 1581. *Constit. fol. 395*. Jan Słucki Grabia 1588. poborca w Mazowszu, *Constit. fol. 504*. Rządź Konstantyn Grabia, w zakonie naszym pracowite życie zakończył we Lwowie 1652. Wojciech w Rawkiem r. 1632. i Jakób w ziemi Ciechanowskiej. Mareyan lowczy Rożański 1648. Wawrzenciec pisarz ziemski Rożański poseł na sejm 1662. *Constit. fol. 2*. Grabia miał za sobą Axakownę, córkę Jana sędziego ziemskiego Rижowskiego, która po jego śmierci Dominikanką we Lwowie została. Drugi miał za sobą Chojnacką. Grabia Słucki Wierzbowską herbu Prawdzie, za czasów *Paproc*. Franciszek w Rawkiem, Mikołaj w Płockiem 1674. Grabianka Teofila była za Pawłem Bielskim stolnikiem Lubelskim 1701. Zofia za Alexandrem Brzeskim. Stanisław 1700. którego ojciec z Rusi do Prus się wyniósł.

Grabiański herbu Święcie. Widziałem nadgrobek Jakóbowi Grabiańskiemu zmarłemu 1681. od syna Mikołaja Ludwika w Krakowie u Ś. Floryana z tym herbem wystawiony.

GRABIE HERB.

Mają być Grabie białe do góry postawione, i utkwione na wzgórku zielonym, o siedmiu zębach, w polu żółtem, nad hełmem i koroną piór pięć strusich. *Paproc. w Gniazdzie Cnoty fol. 1079*. *O herb fol. 562*. *Okol. tom. 1. fol. 229*. *Biel. fol. 207*. *Długosz* o nim powiada, że z Czech do Polski przyniesiony za Wacława Króla przez Grabię Czecha, ten osiadł w Sieradzkim, nie daleko Piotrkowa na dobrach Wola nazwanych: od którego Grabianą Wolą

GRABIE

HERB.

nazwano ją: jakoż i *Petra sancta cap.* 63. pisze, że na Szląsku Lasseliuszowie tego herbu używali.

Herbowni.

Arciechowski,
Czarnowski,
Dobrogowski,
Gościmiński,
Grabia,
Gzowski,
Jalbrzyk,
Kroczewski,

Lipski,
Łuszczewski,
Mazowski,
Miskowski,
Pieściorowski,
Psucki,
Ryński,
Skaszowski,

Świerkowski,
Świeżewski,
Szczuka,
Szczypierski,
Wisieński,
Wypyski,
Zaruski.

Grabiński herbu Drya, w Kaliskiem województwie, sam tylko Paprocki w Gniazdzie ich położył: Okolski zaś pominął.

Grabiński herbu Pomian, w Sieradzkiem i inszych województwach. Jeden z nich kasztelan Rozpierski r. 1458. Balcer Grabiński miał za sobą Maryannę Kobierzycką herbu także Pomian. Jan opat Oliwski pobożny i temu klasztorowi dobrze zasłużony, umarł 1638. którego nadgrobek wypisał *Starowol. in Monum.* Brat jego Alexander po nim objął toż opactwo, ale w pięć miesięcy życie to zapieczętował w roku 1639. Hieronim kasztelan Sieradzki, z sejmu 1661. komisarz do granic od Szląska, *Constit. fol.* 25. mąż rycerski, żona jego Dorota Gębiecka wojewodzanka Łęczycka, z której dwaj synowie Stefan i Jan. Władysław chorąży Brzeski Litewski, którego żona Konstancya Wołowiczowna odumarła 1678. *Wojniłow. Relikwia.* Tenże czy inszy Władysław, miał za sobą Konstancyą Bykowską kasztelanekę Podlaską, ale z nią żył bezpotomnie: *Geneal. Betzeckich:* ta po jego śmierci.

żyła z Józefem Fredrem. Jerzy podkomorzy Wendeński w Brześcińskim, Łukasz w Płockim 1674. Jan stolnik Zakrocimski 1687. Jerzy w Ruskiem, Jan w Mińskim 1632. Stanisław i Razimierz w Wieluńskim 1648. Józef kasztelan Sanocki temi czasy.

Józef Grabiński kasztelan Sanocki 1733. roku, miał za sobą Teresę *Wolską* kasztelanę Przemyską, z niej syn jeden Wojciech starosta Stężycki i córka Józefa za Karolem Tarlem kasztelanem Lubelskim. z tych syn Jędrzej *sterilis*. Wojciech Grabiński starosta Stężycki z Karoliną *Malachowską* kancelerzanką w. koronną, spłodził potomstwo synów dwóch, Jana i Antoniego, i córek trzy: Pierwsza Maryanna za Ignacym księżęciem Gedrojcem starostą Osieckim, z której jest potomstwo. Druga Ratarzyna za Rajetanem hrabią Ossolińskim. Trzecia Johanna za Xawerym Zboińskim kasztelanem Płockim. Antoni Grabiński ożeniony z Zofią *Szaniawską* starościanką Bolesławską.

Tomasz Grabiński pisał się na elekcyą Stanisława Augusta króla z województwem Sieradzkim.

Benedykt Grabiński regent kancelaryi w. koronnej, deputat na trybunał koronny 1783 z województwa Podolskiego.

N. Grabiński starosta Smoleński poseł na sejm walny Warszawski 1790. roku z województwa Smoleńskiego. — *Heral. Wielkądka*.

Grabionka herbu *Leszczyce*, w Lubelskiem, Ruskiem, Mazowieckiem województwach, piszą się z Pankraczewic. Marcin Grabionka, którego córki, Anna Strykowska, Ratarzyna Siekierzyńska, Anna Zarska, i Dorota, Urszula najprzód Zbąskiego, potem Stanisława Branickiego małżonka, Anna Zelińskiego Piotra, Zofia Jana Ryszkowskiego, Urszula Jana Wereszczyńskiego, Ratarzyna Jana Roli; synów tegoż Marcina było trzech, Mikołaj kanonik Krakowski r. 1568. podpisał list Padniewskiego biskupa Krakowskiego *in MS. Petricov*. miał gdzieś fundować Trynitarzów. Rlemens zszedł bezpotomnie. Jędrzej z Ratarzyną z Wronowa Tarłowną spłodził córek dwie: Urszulę, ta się dostała Walentemu Lesiewskiemu: Jadwigę, ta Rogowskiemu, i synów ośmiu: Jana proboszcza Sendomierskiego, Mikołaja kanonika Przemyślskiego, regenta kancelaryi mniejszej za Stefana Króla, Marcina, Jędrzeja, i Stefana: ci trzej pode Gdańskiem na wojnie, razem w batalji zabici: Krzysztofa ten z Blochowną żył bezpotomnie: Kaspra, tego z Zaborowskiej została jedna córka Dorota, Marcinowi Kosowskiemu zaślubiona, i syn Franciszek prowincyał niegdę w zakonie Franciszkańskim, umarł w Zamościu. Bartłomiej ostatni syn Jędrzeja, z Zofji Brzeskiej herbu Ciołek miał córki dwie, Maryannę Piotrowi Zabickiemu kasztelanowi Liwskiemu, Elżbietę, Michałowi Turowskiemu, zaślubione. Synów zaś trzech. Jan *sterilis* z Jadwigą Czekielowską herbu Gryf. Mareyan, któremu Zofia

Stamirowska powiła córkę Zofią, najprzód Giedzińską cześnikową Lwowską, 2do Białozorową starościcę Nowomylińską, i syna Marcyana, ale ten z Maryanną Potocką potomstwa nie miał. Trzeci syn Bartłomieja, Bartłomiej dziedzic na Kolbielu stolnik ziemi Czerskiej, wspominają go konstytucye 1631. *fol.* 40. temu Anna Gliniecka herbu Korab stolnikowna Krakowska zostawiła cztery córki, Angelę i Konstancyą profeski w klasztorze Warszawskim S. Klary. Maryannę, ta z Samuelem Rudzińskim kasztelanem Czerskim: Zofią, ta z Marcinem Radzickim pisarzem ziemskim Zakroczymskim, zmówione, i synów trzech, z tych Jan *sterilis* umarł, leży w Kolbielu, Stanisław od Węgrów na wojnie pod Magierowem rozsiekany, i Wojciech, tego z Barbary Biejkowskiej pisarzowny ziemskiej Sandomierskiej córki Abrahama, było córek dwie: z tych Helena z Antonim Karczewskim pisarzem ziemskim Czerskim, Zofia z Wojciechem Łopackim podstolim Ciechanowskim, weszły w kontrakty małżeńskie. Synów też czterech. 1. Józef, z którego dwóch córek, Angela Mniszką została, Katarzyna z Franciszkiem Polanowskim miecznikiem Podolskim żyje. 2. Antoni chorąży ziemi Czerskiej, tego z Teresy Bekierskiej pięciu synów, Adam, Józef, Jan, Marcyan, Jacek. 3. Bernard łowczy Halicki podstarości i sędzia grodzki Trembowolski, tego z Heleny Kamińskiej syn jeden Józef Rajetan. 4. Kazimierz, tego z Romorowskiej potomstwo zostaje.

W roku 1778. Adam Grabianka kanonik Lwowski. — Tadeusz starosta Liwski pojął *Stadnicką* podkomorzankę Podolską. — *Krasicki.*

Grabkowski herbu *Jastrzębiec*, w Krakowskiem województwie. Paweł Grabkowski podsędek Sandomierski, deputowany do korektury praw koronnych, *Constit.* 1587. *fol.* 426. i w r. 1601. już na ten czas sędzia ziemski Sandomierski, *Constit.* *fol.* 734. Samuel z Grabek ale heretyk, z Rępskiej zostawił synów dwóch, Piotra który młodzianem umarł; i Mikołaja, którego żona Zofia Zbylitowska podsędkowna Krakowska; córki tegoż Samuela dwie, Anna Mościcka, i Barbara Stanisława Czarneckiego małżonka. Jan Grabkowski dziedzic na Kazimierzy malej, synowiec Samuela, pojął Elżbietę Bączalską, z której krom innego potomstwa, były trzy córki, jedna Elżbieta za Mikołajem Stradomskim pisarzem grodzkim Chęcińskim ale *sterilis*, druga za Wojciechem Ujejskim, trzecia za Humnickim w Przemyskim: bracia rodzeni tego Jana, Piotr i Kasper. *Baranows.* Syn z Bączalski Jan, *Actu Castren. Cracov.* starostą był Czehowskim, Zofia Grabkowska żona Macieja Bronickiego herbu *Słepo-*

wron, druga Mikołaja Chomętowskiego. Wojciech najprzód podwojewodzy Krakowski, pojął Władysława Myszkowskiego wojewody Krakowskiego siostrę, potem podsędek Krakowski, z sejmu 1661. komissarz do granic od Szląska, *Constit. fol. 26.* był oraz i starostą Czechowskim, dobra dziedziczne Wojciechów w Krakowskiem. Felicyan brat Wojciecha. *Acta Castren. Cracov. 1647.*

W roku 1778. Kajetan Grabkowski skarbnik Opoczyński. — *Krasicki.*

Grabowiecki herbu Grzymała, w Wielkiej-Polszcze. Gabryel starosta Mławski ochmistrz Królowy, wspomina go *Górnicki w swoim Dworzaniu fol. 357.* jeździł w legacji do Duńskiego Króla, od Zygmunta Augusta r. 1561. *Biel. fol. 611.* Brat jego Stanisław, którego syn Sebastyan dworzaniin Króla Augusta, mąż w różnych naukach przepolowanego dowcipu, miał za sobą Czermińską herbu Jelita. Sebastyan opat Bledzewski roku 1607. *Acta Synod. Provinc. Petricov.* Jan kanonik Poznański, proboszcz Sochaczewski, 1634. za biskupa Przemyskiego, był na synodzie prowincyalnym Warszawskim. *Acta Synod.* Samuel kanonik Poznański. *Constit. 1624.*

Grabowiecki wojski Łomżyński, dziedzic na *Stawiskach* — pisał z tychże Stawisk list do kardynała Hozyusza w r. 1567. który oryginalny znajduje się w *Manuskryptach Helsingburskich.* — *Przypisy Krasickiego.*

Grabowski herbu Dołęga. Jana Grabowskiego dziedzica na Sternalicach, podstarościego Grodeckiego zmarłego w roku 1583. widziałem nadgrobek z tym herbem w Opatowie w kościele farnym: który i *Starowol. wypisał in Monum.* Grabowski Piotr proboszcz Poznański, wydał do druku, *Zdanie syna koronnego o pięciu rzeczach Rzeczypospolitej Polskiej należących 1595. in 4to, to jest sąsiedztwo Turckie z Polską jakie? Pospolite ruszenie bojne i sprawne jako uczynić? Wyprawa na wojne, jako może być snadnie? Skarb bogaty na potrzeby Rzeczypospolitej jako zebrać? Ligu z Panami Chrześcijańskimi przeciw Turkom jako Rzeczypospolitej potrzebna i pożyteczna?*

Grabowski herbu Jastrzębiec, jednaż ich dzielnica z Zawidzkimi. Z tych Stanisław kanonik. Płocki, proboszcz Bodzanowski w roku 1593. *Acta Synodi.* Drugi Stanisław synowiec jego *Magister Artium* i filozofji doktor. Jan Stanisław kanclerz Lwowski, archidyakon Uniejowski, Gnieźnieński i Łowicki kanonik, mąż dzielny w sprawach, umarł 1679. jako nadgrobek jego świadczy w kollegiacie Łowickiej z tym herbem położony. Tu rozumiem należą ci, co się z Kono-

pnicy piszą: jako Marceyan stolnik Witebski w powiecie Kowieńskim 1674. Wojciech w Łęczycy 1697.

Grabowski herbu Oksza, w Sieradzkim i Brześciańskim województwach, jam ich widział z tym herbem. Krystyan horodniczy Brześciański. Jan w Mińskim 1674. Jan pierwszy się przeniósł z Sieradzkiego do Litwy, rotmistrzem był za Władysława Króla do Moskwy pancernej chorągwi; syn jego Jędrzej horodniczy Brzeski. *Kojał*. Luboć ten autor chce ich mieć raczej herbu Topor. N. cześnik Wieluński vice-marszałek trybunału koronnego 1732.

W roku 1778. Franciszek Grabowski sędzia ziemski Brześciański. — Zygmunt krajezy Litewski. — Jerzy general inspektor wojsk Litewskich z pierwszego małżeństwa miał potomstwo: drugim małżeństwem pojął *Szydłowską* wojewodżankę Plocką, z tej córka za Franciszkiem Krasickim ale się to małżeństwo rozeszło. — *Krasicki*.

Grabowski herbu Pobog, w Ciechanowskiej ziemi. Stanisław, Paweł, Jędrzej 1632. Jan komornik Ciechanowski 1648. Jan kanonik Gnieźnieński, deputat kilka razy na trybunał koronny, kanclerz Hieronima Rozrażewskiego biskupa Rujawskiego. Wojciech Gnieźnieński i Poznański kanonik synowiec Jana 1642. *Ostroszewski*. Stanisław w ziemi Wińskiej 1674.

Grabowski herbu Zagłoba, w Malborskiem województwie dziedziczą. Jędrzej sądowy Człuchowski, pisarz grodzki Pomorski 1690. deputat na trybunał koronny.

Będąc w posiadaniu dokumentów urzędowych udawadniających iż Grabowscy o których tu *Niesiecki* wspomina nie herbu *Zagłoba* ale *Zbicswicz* zażywają: — co i *Duńczewski* w swoim herbarzu w Tomie II. stron. 459. wyszczególnia, opisując tamże obszernie tak herb, który i my na swoim miejscu umieściliśmy, jako też Procedencją tej do dziś dnia tak licznej familji: przeto porównawszy podania Duńczewskiego, i znalazłszy je błędnymi w niektórych miejscach — umieszczamy tu wiadomość z dokumentów wspomnianych:

Grabowski herbu Zbicswicz — ojczyzną ich Pomerania. —

- I. Grabowscy za czasów bałwochwalstwa w ich ojczyźnie (to jest w Pomeranji) ziemnej posiadłości nazwanej *Grabowo* dziedzice poganie — za bóstwo domowe zażywali księżycę, i dla odznaczenia się od innych pokoleń, za godło swojego pochodzenia księżycę z gwiazdami zażywali w wojennych ozdobach swoich.
- II. Grabowscy (potomkowie pierwszych) dziedzice *Grabowa*, po przyjściu Bolesława Chrobrego pierwszego Króla Polskiego dla rozszerzenia Chrześcijaństwa ogniem i mieczem w Pomeranji, już w połowie poganie.
- III. Grabowscy za wniściem Krzyżaków do Pruss a następnie i do Pomeranji — w roku 1279. w części emigranci do Polski

(w której w ówczas Leszek Czarny panował i ich z sobą do Węgier uprowadził) w części od Krzyżaków męczeni, prześladowani z familiami niemieckiego Chrześcijaństwa małżeństwem łączyć się musieli i przez tychże Krzyżaków *Gocen de Graben* nazwani: w roku 1354. od mistrza zakonu Pruskiego Henryka z Riperade albo Knepenrode ziemia nazwana Gocendorff (do ich dziedzicznego *Grabowa* przylączoną) udarowani. — Jednakże ci wszyscy r. 1370. do Polski emigranci z kąd niebawmie z Królem Ludwikiem do Węgier przeszli tam wiarę Chrześcijańską przyjęli, osiedli, i w dostojności bogactwa za czyny heroiczne przez Królów Węgierskich opatrzeni zostali. — Aż nakoniec wzruszeni hasłem powstającej z pod przemoey Krzyżackiej ojezyny ich (Pomeranji), na batalią Grunwaldzką zbrojnie z pocztami swemi przybyli — a po okazanem meztwie i zwycięztwie nad Krzyżakami r. 1410. od Władysława Jagielly Króla Polskiego herbem *Zbiczewicz* udarowani. Żyjący powrócili do siedliska swego *Grabowa* i tam się rozplodzili. — Lepiej już przez ich grobowce — przez historyków — przez herbarzowników — przez narodowe archiwa — przez dokumenta — nam znani.

IV. Franek albo Franciszek. — 2. Bartosz. — 3. Matys — 4. Hartman. — 5. Albrecht: szczątki albo raczej potomkowie bohaterów Grunwalda, Grabowscy, dziedzice *Grabowa* (w Pomeranji) leżą w Grabowie: ich mogiły znaczne herbami *Zbiczewicz*, habistemi — macierzystemi — i innemi inskrypcjami — jak świadczą niektórzy autorowie z podania ludu gminnego, z ułamków kamiennych, tablic grobowych, wreszeie z dokumentów.

Pa we l Grabowski był kan. Chełmskim, a w r. 1479. biskupem nad-grodek jego w roku 1621. opisany świadczy że był z domu tego.

V. Hertmanus albo Hartmann r. 1501. urodzony, a r. 1525. po rodzicach swoich objął dziedziczne ante-ante antecessorskie *Grabowo*. — Ożeniony z Baronówną *Stöllpman* spłodził jednego syna Alberta albo Albrichta i kilka córek etc. etc. etc. — *Zdo woto* z *Damnitz* spłodził Jana (któren się ożenił z *de Balby* i w Brandeburgji zamieszkał), Michała co miał dobra Wersk od Potulickich w zastawie — Józefa. — Wszystkie dzieci wyposażwszy — antecessorsko dziedziczne *Grabowo* najstarszemu Albrechtowi przeczynał — lecz ten gdy zszedł ze świata, synowi jego przeznaczył i oddał. — Umarł 1588. leży w *Grabowie*. — Mogiłę znaczą, habiste macierzyste i inne inskrypcye domowi Grabowskich służące. —

VI. Albrecht albo Albert successor *Grabowa* po swym ojcu Hartmanie, pospolitego ruszenia rycerz a chorąży powiatu Człuchowskiego — w rozprawie z rebellizującami Gdańszczanami, we własnem Pomorskiem wojewódz. pod miasteczkiem Lubieszowem na placu poległ 1577. zostawując jedynaka syna (także w tej rozprawie przy nim będącego) Tomasza żołnierza, urodzonego z Doroty *Wolskiej* swojej małżonki. — Ta po zgonie męża będąc dożywnią dóbr *Byszowy* od Potulickich jej i successorom wypuszczonych, 1561. umarła, w mieście Nakle pochowana, grób jej zdobią herby męzowski *Zbiczewicz* i *Topor* jej własny — z inskrypcjami że chorąży.

VII. Tomasz (syn Albrechta) żołnierz pospolitego ruszenia Rzeczpospolitej Polskiej — powróciwszy z wojny objął w dzie-

dzieństwo *Grabowo* po dziadu jego Hartmanie, ojcowi jego Albrechtowi a po jego śmierci, jemu sukcesyjnie przypadły w roku 1588. — Z małżonki Doroty *Lipińskiej* spłodził jednego syna *Jakóba* i dwie córki *Annę* i *Barbarę*. — Pochowany we własnym grabowie. — Ułamki tablicy kamiennej z jego grobowca są przechowane również z portretem w kościele w *Buczku*, teraz majątności Grabowskich (pra- pra- pra- pra- prawnuków jego) wyrażone są herby *Zbicswicz* — żony jego *Pupka*: *Topor* herb babki jego i t. d. — a te pomniki z *Grabowa* do *Buczka* przeniesione lat temu kilkadziesiąt.

VIII. *Jakób* (syn *Tomasza*) wyszedłszy z opieki objął dobra *Grabowo*. — 1612. roku opiekun jego, i najbliższy krewny po matce jego *Jakób Borosz Lipiński* własne dziedziczne dobra jako to *Lipienicę*, *Ostrowite* i *Brzezno* w powiecie Człuchowskim położenie mające — dał darował zapisał. — Z małżonki *Anny Lipińskiej* (krewnej *Borosz Lipińskiego*) herbu *Pupka*, spłodził jednego syna *Michała* i dwie córki — pochowany w *Grabowie* — ułamki jego grobowca przenieśli successorowie jego do kościoła *Buczkowskiego*, i *Zamartskiego* — jako pamiątkę herbu *Zbicswicz* tudzież macierzystych i habistych. — *Anna* (córka *Tomasza*) za *Jakóbem Grabowskim*. — *Barbara* (córka *Tomasza*) za *Bartłomiejem Grabowskim*. Obadwaj ci *Grabowscy* są herbu *Zbicswicz*, pochodzą od *Grabowskich z Grabowa*, a z rodu tych wiele jest mężów wojennych duchownych i uczonych.

IX. *Michał* (syn *Jakóba*) po śmierci ojca dziedzic dóbr 1o. *Grabowa*. 2o. *Lipienie*. 3o. *Ostrowity*. 4o. *Brzezna*. Ożeniony z *Heloną z Łąckich* wdową po *Macieju Borzyszkowskim*, która mu wniosła za posag majątność *Łąkwie* — z tą spłodził syna *Andrzeja Teodora* — i jemu za życia rezygnował majątki prócz *Lipienie* w których na starość przemieszkiwał. — Niejednokrotne odbywał pospolite ruszenie Rzeczypospolitej Polskiej, narzeczcie za panowania *Jana III. Króla Polskiego* w roku 1686. urząd sprawował deputata czyli posła królewskiego, na sejmie generalnym ziem Pruskich. — Jadący z sejmu umarł u pasierzba swojego *S. Borzyszkowskiego*, i w kościele *Borzyszkowskim* jest pochowany, tamże i żona jego *Helena* leży: groby ich znaczą herby *Zbicswicz*, *Szeliga* tudzież macierzyste i habiste z rozmaitemi pochwalnemi inskrypcjami. — Córki *Jakóba* (a siostry *Michałowe*) 1. *Anna* za *Janem Lipińskim*, 2. *Barbara* za *Trzebiatowskim*: ci obydwaj dziedzic ziem w powiecie Człuchowskim.

X. *Andrzej Teodor* (syn *Michała*) za życia ojca przy swoim ożenieniu się z *Klejstową* objął dobra: 1o. *Grabowo*, 2o. *Ostrowite*, 3o. *Brzezno*, a po śmierci ojca 4o. *Lipienicę* a z działu po matce 5o. *Łąkwie*. — Z małżonki *Barbary Zolfi de Klejsty* spłodził dwóch synów *Adama Stanisława*, i *Jana Michała* oraz trzy córki; gdy mu żona umarła, pochował ją w Szonowku w grobach familijnych *Klejstów* i grób swym herbem *Zbicswicz* naznaczył, powróciwszy z rozprawy *Wiedeńskiej* rotmistrzem. Ożeniony *Zdo voto z Borhowną* spłodził dwóch synów: *Stanisława*, i *Andrzeja Teodora* oraz trzy córki. — Dwoma testamentami: to jest pierwszym z roku 1712. drugim zaś z roku 1723. uczynionemi i do akt grodzkich *Nakielskich* wniesionemi, czterem

swym synom następnie rozpiisał dobra, 10. *Grabowo*, 2. *Buczek wielki*, 3. *Buczek mały*, 4. *Szyszkowo*, 5. *Brandfeld*, 6. *Jouczonki*, 7. *Mańkowo*, 8. *Platoudienst*, 9. *Debrzno cum attinen*, 10. *Kuppy*, 11. *Huty*, 12. *Broglowo*, 13. *Sypniewo*, 14. *Howo*, 15. *Radonk*, 16. *Jądrowy*, 17. *Łukowo*, 18. *Zamarte cum attinen*, 19. *Blumfeld*, 20. *Jarzmionki*, 21. *Ciecholewy*. — Córki za życia swego wyposażył i zamąż powydawał. 1. Barbarę Julianę za Biegańskiego sędziego. 2. Teresę za Bleszczyńskiego kasztelana. 3. Helenę za Chwałkowskiego rotmistrza J. R. Mei te się rodzily z *Klejtowny*: z *Borkowny* zaś. — 1. Justynę Elżbietę za Prusaka podkomorzego Pomorskiego. 2. Annę Teodorę za Raklsztejna miecznika Wschowskiego. 3. Annę Ludwikę za Raklsztejna Oslowskiego sędziego ziemskiego Wschowskiego. — Urzędy następnie piastował, w r. 1686. pisarz grodzki Malborg. i surogator: w 1690. deputat na trybunał koronny. W czasie bezkrólewia (po Wiszniowieckim) sędzią kapturowy — w r. 1712. sędzią ziemski Osluchowski, a nakoniec w roku 1733. kasztelan Chelmiński senator Rzeczypospolitej Polskiej. — Umarł w Debrznie roku 1737. leży w kościele Zamartskim (ojców Bernardynów) przez niego erygowanym — grób zdobią herby — 10. *Zbiczewicz*, 20. dwa *Wilki*, 30. *Szeliga*, 40. *Pupka* razem z sobą na jednej tarczy połączone z inskrypcjami. — Odtąd wiele osób z tej familji (Grabowskich) pochodzących w tym kościele pochowano. —

XI. Adam Stanisław biskup Warmiński, prezes ziem Pruskich książe imperyi Rzymskich, komandor Maltański, kawaler Orła białego i wielu innych zagranicznych orderów. W roku 1744. dokumentem przez siebie wydanym zrzekł się wszystkich dóbr tak ojezystych jako macierzystych na osobę i rzecz brata rodzonego Jana Michała. Wreszcie roku 1766. przez swój testament jego sukcesorem ogłosił roku 1767. umarł w Heilsbergu. W katedrze księstwa Warmińskiego pochowany. W całej dyecezyi Warmińskiej po kościołach są pamiątki jego szczodroblowości a na tych jego insygnia i herby domowi jego służące, wreszcie pałac biskupi na podobne znaki wszędzie i teraz widne są herby: 1. *Zbiczewicz*, — *Szeliga* — dwa *Wilki* — *Pupka*, na jednej tarczy złączone. —

O tym Adamie biskupie Warmińskim tak pisze *Krasicki w przypisach*: „Adam najstarszy syn Jędrzeja kasztelana Chelmińskiego z *Klejtownej* szedł stopniami do najznamienszych w ojczyźnie i kościele Bożym dostojności. — W stanie jeszcze będąc świeckim w 19. roku wieku swego pisarzem grodzkim Skarszewskim został. Wkrótce stan odmieniwszy kanonikiem Lwowskim, suffraganem i prałatem Poznańskim kreowany, w charakterze posła od obranego Augusta III. króla Polskiego do Rzymu, posłany tam, na biskupstwo nominacyą Chelmińskie odebrał, z tego na Rujawskie posunięty, nakoniec roku 1740. biskupstwo Warmińskie posiadał. Na którym chwalebnie lat 27. przepędziwszy, śmiercią sprawiedliwych żywot chwalebny zakończył. Ilościół w Traubendorfie z gruntu wymurował, tudzież pałac w Śmolanach dla biskupstwa Warmińskiego: trzema miesiącami przed śmiercią przybrał sobie mnie za koadjutora, atoli przed przyjściem Bullarum do Polski, wiadomość o jego śmierci odebrałem. — Był to senator poważny, wiadomości w rzeczach, biegłości w językach nieporównanej, stylu w listach

wytwornego, tak dalece, iż jego korespondenecyę dotąd szacownie na przykład stylu chowane są. — Regentem kancelaryi korr. będąc u Lipskiego kancelaryą w tryb wybornego stylu tamtemi czasy wdrożył. — Pism żadnych znamienitych po jego śmierci nie zostało się, te tylko które po cudzych rękach są, wytworność sposobu pisania jego okazują. — (To *Krasicki.*)

Stanisław, i Andrzej Teodor z *Borkowny* rodzący się po umierali bezzennie i bezpotomnie, a zatem: Jan Michał wszystkich dóbr po ojcu Andrzeju Teodorze kasztelanie Chelmińskim ogólnie stał się dziedzicem 21. ziemnych majątności. Sam zaś nabył klucz *Dziembowski cum attinen. Morzewo, Choję, Półbyszów, Rządkowo, Nietążkowo*, — a z nadań Rzeczypospolitej Polskich i królewskich. *Byszewo, Batzenhagen cum attinen.* pod Gdańskiem: *Rossowo, Büssowo* i inne dzierżał. — Ożeniony z Antoaniłą księżniczką Rorybuth *Woroniecką*, spłodził trzech synów: Adama, Andrzeja, i Ignacego, oraz jedną córkę. — Urzędy jego z roku 1737. miecznik ziem Pruskich, z roku 1738. podkomorzy Pomorski, z roku 1742. deputatem trybunału koronnego: — wreszcie kasztelan Gdański, senator, a następnie w roku 1766. kasztelan Elbląski, Orla białego i Witemberskiego orderów kawaler. — Leży w Buczku w kościele: na grobie insygnia *Zbiczewicz*: tamże pogrzebana księżna jego małżonka. — Córka wydana za Skoraszewskiego kasztelana.

XII. Ignacy syn Jana Michała kasztelana Elbląskiego po śmierci ojca objął dobra w województwie Pomorskim, powiecie Człuchowskim: 1. *Grabowo*. 2. *Bretenfeldt*. 3. *Leżanko*. 4. *Leszno*. 5. *Luiska*. 6. *Brocz*. 7. *Osowo*. 8. *Myszewo*. 9. *Pępowo* pod Gdańskiem, i 10. *Debrzno*. 11. *Kuppy*. 12. *Huty*. 13. *Brogłowo* w województwie Kaliskiem, powiecie Nakielskim. Ożeniony z *Moszczeńską* umarł bezpotomnie. — Na majątkach dożywocie żonie zapisał. — Andrzej objął dobra: 1. *Buczek wielki*. 2. *Buczek mały*. 3. *Szyszkowo cum attinen*. 4. *Dziembowo cum attinen*. 5. *Morzewo*. 6. *Rządkowo*. 7. *Półbyszów*. 8. *Nietążków*. — Ożeniony z *Górzeńską* potomstwo zostawił znaczne, — urzęda jego, szambelan J. R. Mci Augusta III., generał-major albo brygadyer: pogrzebiony w Zamartem — kawaler orderu S. Stanisława. — Adam objął dobra w województwie Pomorskim, powiecie Człuchowskim: 1. *Zamarte*. 2. *Blumfeldt*. 3. *Ciecholewy*. 4. *Jączonki m.* 5. *Platendenst*. 6. *Mańkowy* w województwie Kaliskiem, powiecie Nakielskim. 7. *Sypniewo*. 8. *Howo*. 9. *Radońsk*. 10. *Jądrowy*. 11. *Łukowo*, z nadań Rzeczypospolitej Polskiej i królewskich, starostwo *Lipienickie cum attinen*. majątności *Rossowo cum attinen. Büszewo cum attinen*. Nabył sam dobra: *Welnę, Parkowo. Grudnę cum attinen*. w województwie Poznańskiem, powiecie Obornickim i *Grunowo*. — Ożeniony z Ludowiką *Turno*, dwóch synów spłodził. Leży w Parkowie. — Urzędy z roku 1762. starosta Lipiński, poseł na sejmy, deputat na trybunał z r. 1785. kawaler orderu S. Stanisława. Po pierwszym rozbiórce kraju generał-major — potem prezydujący w sądach Poznańskich. —

XIII. *Synowie Adama*: — 1o. Adam zmarły w roku 1823. zostawił trzech synów i dwie córki dotąd małoletnie, — i 2o. Józef dziś dyrektor towarzystwa kredytowego ziemskiego w Poznaniu. —

Grabowski herbu Zaręba, patrz **Zaręba**.

Grabskich herbu Dołęga, pisze Paprocki i Okolski, ale zda mi się Grabowski być powinno.

Grabski herbu Pomian, w Brzeskiem Rujawskiem i Łęczykiem województwach. Lastka Chebdę z Grabi wspomina *Długosz*, że mu pierwszemu nadany herb Pomian: pod Jaruntów potem imieniem, najprzedniejsze krzesła w senacie Polskim zasiadali, jako się mówiło pod Brudzewskiem, ponieważ to jedenże dom z niemi; z Grabi Jarand kasztelan Spiecimirski, na liście Władysława Króla danym miastu Krakowskiemu. N. kasztelan Kruświcki, zostawił trzech synów, Marcina, Piotra, i Łukasza. Z tych Marcina trzech także synów było, Jan, Sebastyan i Stanisław; z których Jan z Janem Zborowskim hetmanem nadwornym i kasztelanem Gnieźnieńskim, gdy na Moskwę pod Pleszkowem mężnie naciera, konia pod nim zabito; nie się tym jednak nie pomięszał, i owszem już się pieszo bijąc, Paulina Ogaliniusza pojmał, i do hetmana przyprowadził, w króćce potem, gdy siedmset Moskwę wypadło, tak ich nasi oskoczyli, że wszyscy na placu legli, tam między inszemi, największą ehwałę rycerskiej dzielności odebrał; bodaj nie tenże sam Jan, był potem podkomorzym Inowrocławskim, jako go wspomina, *Uniwersał Poborow. z Sejmu 1613*. Piotr drugi syn kasztelana Kruświckiego, zostawił potomstwo. *Starowol. in Monum.* kładzie nadgrobek Piotra Grabskiego chorążego Brzeskiego Rujawskiego, który zmarłemu w roku 1649. ojeu, syn Maciej chorąży także Brzeski Rujawski, w Toruniu u Ś. Jana wystawił. Łukasz trzeci syn tegoż kasztelana, i sam kasztelan Kruświcki koło roku 1578. z Zakrzewskiej zostawił potomstwo. Samuel starosta Brzeski Rujawski, 1632. o którym *Okol. tom. 2. fol. 323.* pisze, że miał za sobą Sierakowską herbu Ogończyk. *MS. Konopatsci.* powiada, że jeden z nich podkomorzy Brzeski Rujawski pojął Konarską z Prus, herbu Koło, chorążankę Pomorską: drugi starosta Kruświcki, Niemojewską herbu Roliez, Jana kasztelana Chełmińskiego, z Katarzyny Rostezanki wojewodzanki Chełmińskiej córkę, obadwa zostawili potomstwo; tenże czy inszy starosta Kruświcki, miał za sobą Zosią Szawińską kasztelanek Łęczycką. Jan, Marcin Ezechiel 1632. Alexander dworzanin królewski. Łukasz i Jan 1648. Stanisław podczaszy Inowrocławski, Adam łowczy, Samuel podkomorzy, Władysław podstoli Inowrocławski 1648. Alexander Brzeski Rujawski 1621. *Histor. Coll. Bidgostien. pod rokiem 1665.* żona jego Zofia Lipska podczaszanka Bełzka, z której córka Zofia Pawłowi Witułskiemu zaślubiona, i syn Stanisław, którego z Heleny Wa-

lewskiej, syn Józef cześnik Rujawski pojął Ludowikę Borucką kasztelanekę Rujawską, posłował na konwokacyą 1733. Franciszek Grabski komissarz od skonfederowanych na Jana Kazimierza Króla 1666. do pokoju rzeczy nakłonił, i podpisał, *Kochowski climac.* 3. lib. 5. Felicyan podczaszy Łęczycki; z sejmu Lubelskiego roku 1703. komissarz do hiberny, *Constit. fol.* 12. temi czasy zda mi się że tenże sam podkomorzy Łęczycki, posłował na sejm 1724. był wprzód chorążym, i sędzią grodzkim Łęczyckim, deputatem na trybunał koronny z Łęczyckiego 1714. Wojciech 1725. Walentyn wojski Rujawski 1712. Deputaci na trybunał koronny. Jan i Paweł w Łęczyckim 1674. Tomasz i Jan 1704. Premysław Ignacy podstarości grodzki, Marcin, i Kasper w ziemi Wyszogrodzkiej 1674.

W roku 1778. Walenty Grabski miecznik Łęczycki. — Antoni komornik Łęczycki. — W księstwie Litewskim Stanisław Grabski regent ziemski Grodzieński. — *Iwasicki.*

Grabski herbu Wczele, w Wielkiej-Polszcze. Grab dobra ich, z kąd się piszą w Kaliskiem. Rafał Grabski podstarości Gostyński, któremu konstytucya sejmowa 1618. powierzyła lanowego podatku, na restauracyą kościoła Gostyńskiego. Franciszek w zakonie naszym lat pięćdziesiąt i cztery świątobliwie ztrawiwszy, umarł w Poznaniu 1705. Stanisław brat Franciszka rodzony, kasztelan Rogoziński, wspominają go konstytucye 1685. był i starostą Kieckim, mąż rycerski, czego dał dowody, tak dla ojezyny swojej życie swoje nie raz na sztych stawiając, jako też w Danji, Holsacyi, a co największa, przy Bogu i wierze prawowiernej nieustraszony. Raz u stołu siedząc najwyższego podkomorzego Duńskiego, w dzień Sobotni, który on według swego zwyczaju, ostrymi suchotami obchodził na cześć Matki Boskiej, ktoś z dysydentów urągając się rzekł: Nie godna Marya, żeby ją tak ciężkim postem czczono. Porwał się od stołu, i do szabli, gorliwy o honor Matki Boskiej Stanisław, i życie swoje i krew chcąc położyć przy jej czi nienadwerężonej. Kazimierz trzeci ich brat, także kasztelan Rogoziński, a przedtem sędzia Nakielski kapturowy, ten bluźniercy na Boga, tyłem język wywlece, a potem jego żywo na stósie spalić kazał. Jan 1669. któremu *Palestra pietatis Christianae* przypisana, synowiec wyżej wspomnianych; któryś z tych Grabskich pisarz Wschowski 1684. sędzia trybunału koronnego. Jan Kazimierz sędzia grodzki Nakielski, deputat na trybunał koronny 1694. wydał do druku, *Prawdy powszechne albo dowodne nauki Chrześcijańskiej Filozofji z Włoskiego z i łacińskiego przetłómaczone na Polskie, Posnan.* 1703. *Varsav.* 1712. *in*

Minor. Franciszek Grabski dziedzic na Nowemmieście miał za sobą Bronikowską, zostawił dwóch synów. Grabska była za Rafałem Tomickim herbu Drya. Grabski pisarz ziemski Poznański, którego syn Franciszek w zakonie naszym umarł w Jarosławiu 1716. Paweł z Maryanny Rokosowskiej trzech synów zostawił, Jana, Ludwika, i Stanisława 1700.

Gradowski herbu Lubicz, w Rawskim województwie. *Paprocki o herb. fol. 293.* wspomina ich. Marcin i Jan w ziemi Sochaczewskiej 1648. Wawrzeniec cześnik Sochaczewski, Samborskiej ekonomji administracyi niechciał się podjąć Królowy Bonie.

Gradowski herbu Półkoźcie, w księstwie Żmudzkiem i w powiecie Rowieńskim. Franciszek Gradowski z sejmu 1578. poborca lanowego w Rowieńskim. *Constit. fol. 353.* Piotr starosta Dynamundzki r. 1569. odprawował od stanów Litewskich poselstwo do koronnych na zawarcie unji. Jan 1621. w księstwie Żmudzkiem, Augustyn Hieronim 1652. deputat na trybunał Wileński. *MS. P. Kojal.*

W roku 1589. na sejmie Warszawskim w akcie ratyfikacyi paktów Będzińskich mianowany Franciszek Gradowski poseł z województwa Trockiego, był marszałkiem dworu Zygmunta III. — *Krasicki.*

Gradowski herbu Prawdzic, pod Prasnyżem. Stanisław w ziemi Ciecchanowskiej r. 1648. N. towarzysz pod usarską chorągwią Potockiego. Gradowski Marcin wydał do druku, *Relacyą prawdziwą dysputacyi Nowogrodzkiej mianej 1630. dnia 9. Stycznia in 4. w Wilnie.*

Grądzki herbu Łada, w Mazowszu. Jan Grądzki sędzia Wiski 1609. *Constit. fol. 89.* Maciej podstarości Wiski 1632. Józef Maciej na Ruchrze; Tomasz Jakób, Stanisław 1648. Wawrzeniec skarbnik Wiski 1674. Adam 1601. *Constit. fol. 777.* Tomasz starosta Wiski, i Sebastian cześnik i podstarości grodzki Wiski, z sejmu 1683. komissarze, do rozgraniczenia województw Mazowieckiego i Podlaskiego, z księstwem Pruskim: *Constit. fol. 19.* a dawniej przedtem Mikołaj de Grądy 1436. podpisał pokój Brzeski *u Łaskie. w Statut. fol. 141.* N. de Grądy proboszcz Gnieźnieński 1443. *u Damalew. fol. 112. in Archiep. Guesnen.* Sebastian i Piotr sędzicowie Wisicy 1674.

W r. 1778. Andrzej Grądzki pisarz ziemski Wiski. — *Krasicki.*

Grądzki herbu Rawicz. *MS. Rś. Kojalow.* o nich świadczy, że z Polski wyniósłszy się, osiedli w powiecie Upitskim. Z tych Krzysztofa Grądzkiego z Niemiewiczowiny było synów trzech, Kazimierz, Stanisław i Dadzilbog. Jędrzej, *Ordin. Min. Obser.* wydał do druku, *Kazania na*

pogrz. *Chryzostoma Chodkiewicza in 4to. Vilnae 1614. Drugie na pogrz. Wincentego Wojny Starosty Inturskiego 1615. Vilnae, in 4to. Trzecie na pogrz. Alexandra Kniazia Massalskiego Marszałka Grodzieńskiego 1614. in 4to. Vilnae.*

W r. 1778. Hieronim Grądzki regent Wilkomierski. — *Przypisy Krasickiego.*

Grajewski herbu Gozdawa, w ziemi Wiskiej. Krzysztof o którym *Bielski 1578. fol. 758.* Jan Grajewski chorąży Wiski 1579. *Nieszpork. Analecta fol. 285.* Stanisław starosta Wiski 1616. komissarz do uspokojenia kłótni pogranicznych od Prus książęcych. *Constit. fol. 29.* Mareyan Jakób na Jesionowce i Grajowie Grajowski podkomorzy Wiski, z sejmu 1678. deputowany na trybunał fiskalny, *Constit. fol. 3. i 1685. fol. 15.* żona Opacka. Jakób podkomorzy Wiski, Jan i Alexander 1632. Jan 1607. *Constit. fol. 849.* Jędrzej, i Stanisław 1609. *Constit. fol. 890.* Mateusz w Wołyńskim 1674.

Grajewski herbu Oliwa, w ziemi Łomżyńskiej, Stanisław dworzanin Zygmunta Augusta 1565. *Constit. f. 105.* O Krzysztofie patrz w *Bielskim fol. 758. i w Paprockim.* Brata jego starostę Wiskiego Hłowski zabił 1582. Ci zda mi się z okazji Krzysztofa, odmieniwszy herb Oliwa, przenieśli się do herbu Gozdawa.

Gralewski herbu Sulima. Jedni z nich w ziemi Warszawskiej kwitną. Z tych Gralewska podczaszanka Warszawska, była za Maciejem Bielickim podstolim Łęczyckim herbu Roch: Rasper i Jan 1648. Razimierz 1674. N. Adama Jastrzębskiego małżonka. Drudzy w Prusiech: z tych jeden miał za sobą Zalińską wojewodżankę Malborską, pozostałą wdowę po Wiesiołowskim kasztelanie Elbląskim. Stanisław z Rudzkiej spłodził Jakóba, który z Katarzyny Buczkowskiej zostawił córkę Elżbietę, i syna Adama, sądowego ziemskiego Tczewskiego, rotmistrza pod rajtarzą za Króla Jana Razimierza; bywał posłem na sejmy, i deputatem na trybunał koronny, z Dębiczowny ostatniej z tego domu dziedziczki, pięć córek miał, pierwsza Katarzyna, poszła za Jana Dobrskiego chorążego Michałowskiego, *2do voto* za Trebnica. Druga Eleonora, za Krzysztofa Borowskiego, synowca kasztelana Gdańskiego, z którym tylko jedną córkę zostawiła Katarzynę, Razimierza Piwnickiego miecznika Inflantskiego małżonkę. Trzecia za Razimierza Dziewanowskiego. Cwarta Barbara zakonnica S. Norberta w Żukowie. Synów z tejże było dwóch, Razimierz sądowy ziemski Tczewski deputat na trybunał koronny

1718. i 1722. złączył się był pierwszym związkiem z Cicholewską herbu Kuszaba sędzianką Tezewską, drugim związkiem z Konstancją Trembecką, z której córka Joanna, najprzód z Michałem Brochockim podczaszym Zytomirskim, potem z Konarskim Stanisławem kasztelanem Rowalskim, dożywotnie zmówiona. Adam brat Kazimierza stolnik Rzeczycki, miał za sobą Janikowską Barbarę pisarzównę ziemską Tezewską, z której córka jedna, i syn Franciszek.

Graniewski herbu *Leliwa*, w województwie Łęczyckiem. Mateusz długo żold wojenny prowadząc, potem stan sobie duchowny obrał, kanonik Chelmski, i deputat na trybunał koronny 1690. *P. Mleczko Dekret*. Stanisław w roku 1725. deputat na tenże trybunał. Są podobno i inni Graniewscy którzy innego herbu zażywają, z tych jeden deputatem był na trybunał koronny 1687. jako świadczy, *Orat. P. Joachinow. Triumphus*.

Granowski herbu *Leliwa*, w Wielkiej-Polszeze. Pierwszego z domu *Okolski* kładzie Rafała z Granowa marszałka wielkiego koronnego, hetmana i starostę Sandomierskiego, mnie się go nigdzie nie dostało czytać, ale ani Paprockiemu, lubo dosyć w starodawnych przywilejach biegłemu. To pewna, że o nim żaden z dawniejszych historyków nie namienił, i sam *Okol.* roku, któregooby marszałkował, nie wyraził; przed rokiem 1360. że nie żył jest jawna: bo marszałków wielkich koronnych przed rokiem tym Polska nie znała: po tym zaś roku, z komputu marszałków koronnych odemnie w pierwszym tomie położonych poznać, że go nie było. Dalej tenże autor kładzie N. Granowskiego, i synów jego trzech, Wincentego, Rafała, i Dymitra, z kąd mówi on, ojciec Granowskiego, którego siostra była za Lubrańskim, żył koło roku 1280. dziad zaś jego koło roku 1230. myli się jednak *Okols.* bo jako pod herbem *Leliwa* obaczysz jeszcze w tym roku *Leliwiczyków* w Polszeze nie było. Szymon 1382. podpisał konfederacyą szlachty Wielko-Polskiej, u *Januszow. w Statucie fol. 74.* Wincenty Granowski general Wielko-Polski w roku 1341. jako o nim świadczy, *Bielski fol. 228. i Cromer lib. 16.* u mnie w tomie 1. sam niewiem jako opuszczony, o tym *Okol.* powiada, że koło roku 1370. z Tarnowskiej dziedziczki na Tarnowie, splodził Wincentego kasztelana Nakielskiego, ale się myli; bo ten general dobrze umarł przed rokiem 1370. i owszem *Paprocki* wątpi, czy ten Wincenty kasztelan, był synem generała, czy wnukiem: był potem tenże Wincenty kasztelan Nakielski, generałem Wielko-Polskim r. 1409. który złączywszy się dożywotnie z Elżbietą Ottona

z Pilce wojewody Sandomierskiego herbu Topor jedynaczką, która po jego śmierci, była trzecią Króla Władysława Jagiella małżonką, z nią Pilea weszła w dom Granowskich, od której syn z tej Elżbiety Jan Granowski hrabstwem na Piley, od tegoż Króla wytytułowany, hrabiów Pileckich Leliwczyków, nową Plantę założył. Drugi Wincentego brat Dymitr kasztelan także Nakielski, tego synów trzech zostało według Okolskiego, Jan, który z Chodorowską herbu Rorczak, dziedziczką na Brozdowce, w małżeńską ligę wszedłszy, Brozdowski był nazwany, atoli sukeessora po sobie żadnego nie miał, jako i Jerzy drugi brat jego. Rafał zaś trzeci ich brat, pojawiwszy ostatnią dziedziczkę na Sieniawie, od niej Sieniawskim zawołany, i jego potomstwo; które aż podziśdzień kwitnęło, i zawsze pisali się z Granowa Sieniawsey. Rafał, trzeci brat Wincentego generała Wielko-Polskiego, od tego podziśdzień imię Granowskich w sukeessorach dziedziczy. Z tych Prokop Jan, starosta Zytomirski z sejmu 1683. komissarz względem ubezpieczenia Elbląga, i pretensyi do niego: *Constit. fol. 11.* i z sejmu 1690. do dystrybuty hiberny. *Constit. fol. 4.* Miał za sobą Urszulę Krasicką kasztelanekę Przemyską, wdowę po Modrzewskim podskarbin. Franciszek generał w wojsku Polskiem złączył się dożywotnie z Maryanną Lipską herbu Łada starościanką Rawską, z tej synowie Alexander, i Konstantyn.

W roku 1410. gdy książę Pomorski Bogusław obiecał Władysławowi Królowi, przystawic oddanego sobie z niewoli Kazimierza księcia syna Swentybora, namieniony między posłami królewskimi Wincenty z Granowa kasztelan Nakielski generał Wielko-Polski i starosta Toruński. — *Cod. Dipl. Vol. I. fol. 573.* — *Krasicki.*

Wielądek pisze iż czytał Piotra Granowskiego podpisanego na dyplomie elekcyi Henryka Króla.

Kazimierz Granowski wojewoda Rawski. — Teodor kanonik Krakowski, który był wielokrotnie deputatem na trybunał koronny. — Antoni Granowski starosta Tarnogorski z województwem Bełzkiego. — Józef Granowski z województwa Kaliskiego pisał się na elekcyą Stanisława Augusta Króla.

Tenże Antoni Granowski miał za sobą Antoninę grafownę *Waldstejnównę*, z tej spłodził Michała Granowskiego i córkę te-rażniejszą Rozalią Rurdwanowską kuchmistrzową koronną. Michał Granowski sekretarz wielki koronny orderów Orła białego i Ś. Stanisława kawaler, mający za sobą Maryą z Radziwiłów księcia Albrychta Radziwila starosty Rzeczyckiego córkę, która *Imo voto* była za Leonardem Pocięjem obożnym, z tą zostawia potomstwo, córkę Maryą wydaną za Adama Chreptowicza kanclerza W. Ks. Lit. po rozwiedzeniu się: *2do voto* za Alexandrem ordynatem Zamojskim. Tenże Michał Granowski miał syna Antoniego ostatniego tego imienia, w młodym wieku zginął, będąc w wojsku koronnem adjutantem przy boku generała komenderu-

jącego Jasińskiego, w czasie ataku pod Pragę 1794. roku, złożył ofiarę życia swego w potrzebie za ojczyznę, czyniąc sobie i całemu domowi wickopomną sławę. —

Gratta herbu Prawdzie, z tą jednak różnicą, że Lew w prawą patrząc, trzyma pierścień w łapach, ale i muru nie masz; na hełmie takiż lew, ale między dwoma skrzydłami do siebie barkami obroconymi. Ci dopiero indygenat otrzymali 1676. o czem *Konstytucya fol. 58.* tam wspomina Franciszka Grattę sekretarza królewskiego, już zmarłego, dla którego zasług, synom jego, Franciszkowi, Pawłowi i Alexandrowi ten przywilej Rzeczpospolita nadała. Z tych Franciszek mężnie przeciwko Turkom wojując, na placu poległ. Grattowna Wodzieckiego, Eufrozyna Jędrzeja Baira pisarza najwyższego skarbowego, małżonki.

Grawzanowski, w województwie Nowogrodzkim. Alexander Grawzanowski podpisał elekcją Władysława IV.

Grazimowski herbu Jastrzębiec, w Dobrzyńskiej ziemi: inni piszą Grasimowski. Bartłomiej wspomina Paprocki dworzanina królewskiego.

Grazny, albo jako drudzy piszą Hrazny. Borys Grazny, gdy Moskwa, Władysława IV. na ten czas jeszcze Królewicza, za Pana sobie obrała, jego stronę nieprzerwaną statecznością, zawsze trzymał, z całym domem swoim; więc gdy potem Moskwa wiary Władysławowi nie dotrzymała, on jednak wolał własną ojczyznę, niżeli wierność odmienić; do Polski tedy przeniósłszy się, długo w kwarecianem wojsku żółd prowadził, wszędzie wielkiem sereem, aż też za zaleceniem Żółkiewskiego hetmana, otrzymał w zasługach, że między synów koronnych policzony przez *Konstytucją 1616. f. 50.* w r. 1638. do wszystkich urzędów, i honorów przypuszczony. *Constit. fol. 55.* Łowczym Nowogrodzkim w Siewierzu, i komissarzem z sejmu destynowany do rozgraniczenia między województwy Rijowskim i Czerniechowskim. Łukasz podpisał elekcją Jana III. Graźnianka była za Alexandrem Zulińskim.

Grębarski herbu Nieczuja, w Przemyskiej ziemi. Wojciech Grębarski 1690. Jeden z nich był kanclerzem w kapitule Lwowskiej 1678.

Grebecki herbu Jastrzębiec, w Mazowszu. Jaska i Scibora Grebeckich wspominają dawne listy książąt Mazowieckich.

Grebelkowski herbu Strzały, na Szląsku. *Paprocki in Strom.* wyraźnie o nich pisze. Są zaś strzały w tuzinie ostrzem prosto do góry związane, w polu czerwonym, na heł-

mie pawie ogon: kładzie ten herb *Okol. tom. 3. fol. 183.* ale w Polsce wątpie, żeby kwitnęli, dlatego herbu nie kładę.

GREBEN HERB.

Tarcza herbu tego na dwie części przedzielona, na prawej stronie, jest orla noga, od uda z kolaniem nagiętem, na dół pazurami w prawą tarczy obrocona, czerwona w białem polu; na lewej zaś stronie oszczep myśliwy prosto ostrzem do góry, na helmie bez korony, kapelusz kardynański z kutasami, połowica biały, połowica czerwony; za kapeluszem cztery pióra strusie szare: tak go widzieć w Toruniu u Matki Boskiej, i *MS. Zalusc. o Familiach Pruskich* tak go opisał: piszą się z Nowej wsi pod Płowczem. Otto konsyliarz prowincyalny Pruski i starosta tamże, *Eustachius Mareschalcus Provincialis* 1609. Jan *Deputatus terrae Natangensis* 1623. Von à Greben starosta Rwidziński 1672.

Gręboszowski herbu Nieczuja, w Krakowskiem województwie z Gręboszowa. Theodor Gręboszowski, którego Gabońska urodziła, zostawił Zofią Broniewską herbu Tarnawa, i synów dwóch, Stanisława i Piotra: z tych Piotr był na dworze Krzysztofa Wiesiołowskiego marszałka Litewskiego, córki jego, Elżbieta była za Eleazarem Roźnem, *2do voto* za Janem Czermińskim. Druga Agnieszka za Gebultowskim, synem Wojeiecha sekretarza i dworzanina królewskiego, który się pisał z Bakowca. Trzecia Katarzyna za Stanisławem Balickim dziedziecem na Korytnicy. Czwarta mniszką Dominikanką na Gródku w Krakowie. *Baranowski.*

Grek herbu Prawdzie, w województwie Brzeskiem Litewskim, atoli herbu ich ta różnica, że mur jest w siedm cegieł, we trzy rzędy, z muru Lew żółty niby wyskakujący, ale bez prawdy w łapach, i w prawą tarczy głową obrócony, na helmie już dwa sępie skrzydła, już trzy pióra strusie widziałem. Mikołaj Grek sędzia ziemski Mielnicki, poseł na sejm 1613. ztamtąd komissarz na trybunał fiskalny *Constit. fol. 8.* i w roku 1616. posłował na sejm. Krzysztof Grek sędzia Mielnicki, o którym *Konstytucya* 1624. Mikołaj 1635. *Constit. fol. 64.* Piotr podczaszy Brześcieński 1690. *Constit. fol. 16.* Zofia Szujskiego małżonka, Katarzyna zakonnica Ś. Klary w Sączu w 1701. Jerzy w Pińskim powiecie 1632. Jan 1674. Stefan 1648.

Grela, w województwie Pomorskiem. Henryk Grela podpisał elekeyą Jana Kazimierza Króla.

GRETZ

HERB.

Takim kształtem okryślił go *MS. de Familiis Prussiae*, kędy ten dom kwitnie.

Gręzowski, w województwie Rijowskiem. Mikołaj Gręzowski podpisał elekeyą Władysława IV. Króla.

Grobicki herbu Trąby, Jerzy Grobicki podpisał elekeyą Jana Razimierza, z Polski wyniósłszy się, osiedli w powiecie Grodzieńskim. *Kojal. in MS. Wojciech i Krzysztof bracia rodzeni.*

Grocholiński herbu Sulima, od Miłońskich poszli: gdy albowiem dwaj synowie Władysława Miłońskiego Oporowskiego dzielili się ojezysną fortuną, Jan wziął Miłonice, od którego Miłońscy, Mikołaj Grocholino w Wielkiej-Polszcze, od którego Grocholińscy koło roku 1510. Piotr Alexander pleban Jaworski, wydał *Katechizm katolicki, to jest naukę Chrześcijańską z Katechizmu Rzymskiego i innych autorów zebraną, in Svo w Krakowie 1684.*

Grocholski herbu Syrokomla, w Sandomierskiem województwie z Grocholic. Jakób kanonik Krakowski, i Jędrzej bracia rodzeni, kościół w Grocholicach wystawili i fundowali 1460. Mikołaj i Stanisław bracia rodzeni, których te dobra dziedziczne były, Grocholice, Grabów, i Paciorkowa Wola, ztąd niektórzy tych sukcesorowie, piszą się z Grabowa, drudzy z Grocholic. Z tych Mikołaj spłodził synów dwóch, Wojciecha i Jędrzeja, Wojciech z Małgorzaty Wielogorskiej miał córek dwie, Sartawską i Makowską, i synów Walentego, i Mateusza, ten w zakonie kaznodziejskim doktorem był i prowincyałem. Jędrzej po różnych expedycyach wojennych, pojął Elżbietę Wyźdżankę z Rzczyce, siostrę rodzoną podsędka Lubelskiego, powiła córkę Łukasza Guzella małżonkę, i synów, Stanisława Dominikana, Jana, Ezechiela także Dominikana i prowincyała prowincyi Ruskiej, w r. 1644. Jędrzeja,

i Rrzysztofa. Stanisław brat Mikołaja, z Barbary z Podhajec Wolskiej, zostawił synów, Łukasza, Jędrzeja, i Jana, a z drugiej żony, Joba, który z Sulimirskiej zostawił potomstwo. Jerzy pod Guzowem zginął, przy Królu Zygmuncie III. mężnie przeciwko rokoszanom stawając. Tomasz człowiek rycerski. N. Grocholski wojski Nowogrodzki, porucznik pancerny, miał za sobą Zofią Rorsakównę sędziankę ziemską Nowogrodzką, po została wdową po Alexandrze Wojnie Jasienieckim horodniczym Nowogrodzkim, z niej zostawił trzy córki: Eleonorę, ta się w małżeństwo dostała Kazimierzowi Wasilewskiemu miecznikowi Lwowskiemu, pisarzowi grodzkiemu Przemyskiemu herbu Rogala: Helenę, ta Tomaszowi Krasieńskiemu staroście Homelskiemu: trzecia Niciszewskiemu podstolemu Trockiemu. O tym Grocholskim mam relacyą, że kilka dni jak umarły leżał, i gdy go do grobu kłaść miano, przyszedł do siebie, umarł potem nie rychło, w Michaliskach pochowany.

N. Grocholski sędzia ziemski Braclawski miał córek cztery: Urbańską, Rordyszową, Jałowicką, Bogatkową, i synów dwóch: — Marcin kasztelan Braclawski syn sędziego z Choloniewską ma potomstwo: Córka za Potockim podczaszym Litewskim. — Franciszek drugi syn sędziego, miecznik koronny pojął *Leśniowską*. — *Krasicki*.

Grocholski herbu *Topor*, w Poznańskim województwie. Jan Grocholski pisarz ziemski Wschowski 1606. przy Zygmuncie III. nienadwerężonej wierności. Adam wydał do druku, *Epaenos na wjeździe Łukasza Opalińskiego* 1616. Remigian porucznik Lubomierskiego 1688. mężtwem w wielu kampaniach wslawiony, chorążym był Braclawskim, na nasze kollegium Krakowskie dobroczynny.

Grochowarski herbu *Słepowron*. Grochowarski Łukasz skarbnik Dobrzyński, poborca w tejże ziemi z sejmu 1635. *Constit. fol. 61*.

Grochowicki herbu *Poraj*, w Wielkiej-Polszcze. Jan Grochowicki dziekan Płocki 1603. potem gdy Piotr Tarnowski proboszcz Rujawski, obrał sobie życie bogomyślne w zakonie Karmelitańskim, wziął po nim probostwo Rujawskiej katedry, w cztery lata został opatem Wagrowieckim. Gdy w roku 1621. wysłany od synodu Piotrkowskiego do Rzymu spieszy, od rozbojników za Tyrolem grassujących zabity: rządził *sede vacante* po śmierci Pstrokońskiego biskupa Rujawskiego tą dycecezyą chwalebnie. *Damalew. in Praepos. Vladisl.* Piotr archidyakon Gnieźnieński, kanonik Płocki i Pułtowski 1612. *Constit. Synod. Lovici*. Maciej łowczy Kaliski 1673. tego córka Konstaneya, była za Janem Chrzastowskim herbu Łódzia miecznikiem Wschowskim, druga Maryanna za

Stanisławem Skalawskim. Stanisław w zakonie naszym życie w kolegium Lubelskim zakończył 1713.

Wielądek w heraldyce pisze iż ci Grochowicy przed zamianą dóbr *Grochowisk* na duchowne (o czem w rękopismach, domowe świadczą tranzakcyę) pisali się na Grochowiskach, potem z Grochowisk, pomimo dawniejszych, lub w innej dzielnicy herbu *Poraj* znanych, byli palatami Gnieźnieńskimi i Płockimi, i na różnych zasiadali synodach. Maciej dziedzic dóbr *Janowca*, *Rąbezyna*, *Włoszanowa*, *Kozłanki*, łowczy Kaliski, brat Stanisława Jezuitę, z Petronellą *Brudzyńską*, spłodził córkę Konstancją Chrzastowskiemu herbu *Lodzian*, miecznikowi Wschowskiemu zaślubioną, z którą pomimo córek Karłowskiemu ojcu Longina starosty Kruświckiego, drugiego Jezuitę Jana i Raczyńskiemu herbu *Nalęcz* zaręczonych, syn jeden został się w stanie świeckim, który był deputatem na trybunał. Ilknu zaś było w duchownym stanie, jako to: Stefan opat Koronowski, Jan i Bartłomiej Jezuitę, Maciej kanonik Poznański. Syna tenże Maciej łowczy Kaliski miał Alexandra, ten z *Dorpowską* zrodzoną z *Garczyńskiej*, miał córkę Ewę pierwszym związkiem Romanową, a drugim Lubstowską, i syna Józefa dziedzica wsi *Popowa* i *Ossowca*. Ten z Katarzyną *Debińską* herbu *Rawicz*, zrodzoną z *Sumińskiej*, miał pomimo młodo zmarłych, syna Rajetana, który w młodym wieku odbywszy mniejsze w Poznaniu szkoły, i wstąpiwszy do zakonu Soc. Jesu, w nim wszystek bieg nauk zakonowi temu zwyczajny, i jako uczeń, i jako nauczyciel zakończył, ucząc pomimo szkół mniejszych w Lublinie i Poznaniu, filozofji w Piotrkowie, a potem w Poznaniu, tamże Jezuitów filozofji, teologii szkolnej i obyczajowej, przez lat 10. Rządząc przedtem szkołami i drukarnią lat kilka, i cenzorem ksiąg przez archidyaconat Poznański, będąc. 2go Antoniego, ten z Anną *Skalawską* herbu *Nalęcz* zostawszy dziedzicem *Jablowa*, *Buszkowa* i *Kalisk* spłodził synów, Stanisława i Nepomucena, i córkę Marcyannę, wydaną za Antoniego Łojowskiego. Taż Anna z Skalawskich Grochowicka, po śmierci Antoniego Grochowickiego, poszła za Jędrzeja Sulerzyskiego, który był deputatem na trybunał koronny, był wojskim pierwej, teraz jest cześnikiem Gnieźnieńskim.

Grochowski herbu Bończa. Widziałem nadgrobek w Koninie położony Mikołajowi Grochowskiemu kanonikowi Poznańskiemu, proboszczowi Konińskiemu, z tym herbem, kędy i drugi Brodzie przydany, znać z matki jego. Wacław w Kaliskim 1632.

Grochowski herbu Junosza, w ziemi Przemyskiej. *Oholski* tę starodawną familią od Bohdana księżęcia Ruskiego zaczyna, z którego tu dalszą osnowę tego domu położę. Fedor Bohdan z Grochowca starosta Przemyski w r. 1360. ten zostawił dwóch synów, Iwana kasztelana Przemyskiego 1382. od którego tylko był syn jeden, Piotr Bogdan dziedzic na Rohatynie, starosta na Olesku, ale *sterilis*, wspomina go *Kromer lib. 20.* gdy burdy Swidrygiella księżęcia przeciwko Jagiellonowi Królowi opisuje. Drugi był Piotr,

który porzuciwszy schizmatyczne błędy, z kościołem się Rzym-
skim zjednoczył, fundował z synami swemi Mansyonarzów
przy katedrze Przemyskiej 1452. jako inskrypeya tej fun-
dacyi w Przemysłu świadczy, był sędzią generalnym Prze-
myskim: z którym tytułem podpisał pokój Brzeski u *Lask.*
w Stat. fol. 140. 1436. a z Anny z Sprowy Odrowążowny
spłodził pięciu synów. Pierwszy Jan stolnik Przemyski, ten
wziąwszy działem dobra Hermanowce, od nich nazwany Her-
manowski z Grochowca, Drugi Franciszek podkomorzy Prze-
myski r. 1427, który od dóbr ojezystych Kormanie Korman-
nieki zawołany, tego syn Narcys podśudek Przemyski 1513.
tego zaś syn Auctus kasztelan Czechowski, jako świadczą
księgi ziemskie Przemyskie 1540. którego nie zostało tylko
dwie córki, z tych jedna Jadwiga dostała się w małżeństwo
Hieronimowi Mieleckiemu staroście Sandomierskiemu, druga
1mo voto Rzeszowskiemu, *2do* Mikołajowi z Bobrku Ligęzie
kasztelanowi Sądeckiemu. Trzeci Piotr miecznik Przemyski
1443. ten od dóbr Rijowie Rijowskim się pisać poezął, z
Zamiechowskiej spłodził Walentyna chorążego Przemyskiego
1482. z Fredrowny Jana Uryela i Magnusa. Czwarty Michał
dziekan Lwowski, którego ojciec, dobra Chodowice nazwane
w ziemi Lwowskiej, do dziekanji Lwowskiej przyłączył w
roku 1452. Piąty Janusz dziedzic na Grochowce, od którego
Grochowscy synowie Felix i Teofil. Z tych Felix spłodził Pio-
tra podkomorzego Przemyskiego 1526. tego synów kilku zo-
stało z Orzechowskiej, a najstarszy z nich Stanisław sędzia
Przemyski 1520. a potem podkomorzy Przemyski, Ptaczko-
wna zrodziła mu Tomasza dworzanina Augusta Króla, który
dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Barbarą
Skoruciańką z Młodatycz: z tej córka jedyna z Tomaszem
Pudłowskim zręczona. Drugi raz z Ulińską z wielkiego Ułina,
z tej trzech synów zostało, to jest 1. Wojciech rotmistrz
Zygmunta III. do samej śmierci, miał za sobą Krystynę z
Rytwian Zborowską kasztelanę Biecką. 2. Stanisław, któ-
remu Broniewska dwóch synów powiła: Tomasza łowczego
Sanockiego, i Jerzego wojskiego Samborskiego. 3. Jan któ-
rego z Skalskiej syn Tomasz kasztelan Derpski. Drugi brat
Felixa Teofil, z Trojeckiej zostawił syna Piotra, ten z Kra-
sickiej z Siecina, spłodził dwóch synów, Jędrzeja dworzanina
u Stefana Batorego, i Wojciecha. Jędrzeja z Cholojewskiej
było synów czterech. 1. Wacław, którego z Istuntowny
syn Jerzy proboszcz Łucki, dziekan Przemyski, kanonik Kra-
kowski. 2. Krzysztof, który z Jordanowny z Zakliczyna zos-
tawił synów trzech, Wojciecha Karmelitę, Marcina, i Jana.
Wojciech brat Jędrzeja, syn Piotra, z Zofji Manasterskiej

herbu Pilawa, spłodził trzy córki, jedna z nich Elżbieta Lubieniecka wojska Żydaczewska: druga Anna Krzysztofa Taranowskiego małżonka: trzecia Agnieszka, najprzód z Piotrem Korycińskim, potem z Marcinem Truskolaskim miecznikiem Lwowskim, dożywotnie zmówiona. Synów z tejże było sześciu: pierwszy Stanisław, najprzód koadjutor opactwa Sיעiechowskiego, Gnieźnieński, Krakowski, Warszawski kanonik, proboszcz Ś. Michała na zamku Krakowskim, kustosz Sandomierski, a potem arcybiskup Lwowski, i opat Sיעiechowski, poeta sławny, Łacińskie wiersze kształtnie Polskim rytmem tłómaczył: arcybiskupią godność powagą Pańską i pompą należytą utrzymywał, hojnością wszystkich sobie serca przymilając: we Lwowie arcybiskupią rezydencją do ruiny naklonioną, wielkim kosztem i nakładem z fundamentu wyprowadził i dokończył, wystąpił na arcybiskupstwo w r. 1634. umarł pełen dni, w roku 1644. synod w archidiecezyi złożył 1641. który podał do druku *in 4to Leop.* Będąc jeszcze kustoszem Kruświckim wydał także *Sposób krótki Rozmyślenia o Męce i śmierci Chrystusowej in 4to Cracov.* 1608. Drugi Achacy w cudzych krajach młodsze lata różnemi naukami przepoleterowawszy, na dworze Zygmunta III. zasłużył być sekretarzem koronnym, kantorem Gnieźnieńskim, Proboszczem Łęczyckim i Sandomierskim, kanonikiem Krakowskim, wielkich talentów, dowcipu i wymowy przedziwnej pralat: do Rzymu od Zygmunta III. wysłany, uprosił u stolicy Apostolskiej, za osobliwszy prezent, swego niegdy rodaka Ś. Stanisława Kostki głowę, która się potem kościolowi naszemu Krakowskiemu Ś. Piotra dostała. Wziął potem biskupstwo Przemyślkie; z tego na Łuckie był posunięty w roku 1627. oraz i na probostwo Miechowskie, o czem świadczy *list Zygmunta III. u Nakiel. Miechov. fol. 911.* Na obudwu tych katedrach przydując, wielkim się zelantem o honor Boski pokazał: bo najprzód za jego instynktem, księgi heretyckie, z dekretu trybunalskiego, na stósie spalone, potem po zejściu Zygmunta III. widząc w jak ciężkich impetycyach był kościół katolicki, od potężnych natenczas heretyków, w jak bliskiem niebezpieczeństwie wiara, uczynił żarliwą protestacją na sejmiku Brzeskim, którą kiedy potem na sejmie promował, opuszczony od inszych biskupów, wpadł w melancholię, potem i w puchlinę, w której pobożnie umarł: to *Janczyn. in MS.* kędy przydaje, że się po śmierci pokazał swemu konfidentowi, proboszczowi kanoników regularnych w Krakowie na Kazimierzu, w płaszczyku kusym i przytartym, spytany, coby to za moda taka na biskupie? odpowiedział: długo się żyło, ale się krótko na niebo robiło, dla tego też kusy pla-

szczyk dano. Atoli *Okolski* powiada, że za jego powodem, Władysław IV. heretykom publicznego *exercitium* wiary swojej zakazał, i Schizmatykom. Rodeńską i Wiśnicką plebanją, na Prepozyturę wyniósł, klasztorowi Miechowskiemu słodowego młyńca ustąpił, i wiele inszych rzeczy na dobro jego sporządził, na kollegium nasze Przemyskie dobroczynny, kędy kościół nasz poświęcił: zszedł z tego świata 1633. 7. dnia Stycznia, w Przemyśle w grobie przodków swoich pochowany. Trzeci Mikołaj sekretarz królewski i legacyi Mikołaja Wolskiego marszałka koronnego do Cesarza Macieja, ale prędko potem świat pożegnał. Czwarty Krzysztof wojski Przemyski, burgrabia Krakowski, i żupnik Wielicki. Piąty Felicyan, najprzód burgrabia Krakowski, pisarz ziemski Przemyski, dalej podkomorzy, nakoniec kasztelan Przemyski po Stanisławie Stadnickim, wspominają go *Constit.* 1616. *fol.* 40. i 1620. *fol.* 25. i 1638. *fol.* 2. zostawił z Ratarzyną Sienińską podkomorzanką Sanocką synów: Wojciecha proboszcza S. Michała na zamku Krakowskim: Stanisława kustosza Sandomierskiego, i inszych; córka jego Zofia, była za Adamem Czolhańskim starostą Cieszkowskim. Szósty Rafał podkoniuszy koronny, chorąży Przemyski 1648. miał za sobą Krystynę Zborowską, córkę Alexandra, która fundowała OO. Reformatów w Krakowie, z tej był syn Konstantyn Stanisław kasztelan Lwowski *Academus Unicornis*; syn się po nim został Stanisław ale *sterilis*, córki zaś dwie, Alexandra, Franciszka Dzierka lowczego Żydaczewskiego, Anna, Macieja Rybińskiego małżonki. Jerzy dziekan Przemyski, po którym brał sukcesyją Krzysztof Grochowski, córek jego trzy było, Teofila najprzód z Stefanem Sumińskim, po nim z Niezabitońskim, Magdalena z Raluszowskim, i Zofia z Pochowskim. Tomasza Grochowskiego wspominają *Konstytucye* 1633. komissarzem do pogranicza od Węgier *fol.* 31. Jerzy łowczy Przemyski 1670. *Constit.* *fol.* 27. Felicyan z Grochowiec na Brzuzie Grochowski stolnik Żydaczewski 1694. *Histor. Colleg. Leopold.* Zofia Grochowska Adama Czolhańskiego małżonka.

Grochowski herbu Kuszaba, w Łęczyckiem województwie, a podobno się piszą z Oporowa. Adam Grochowski miał za sobą Zofią Oknińską, z której synowie, ksiądz Felicyan, Bazyli, Jędrzej, i córki dwie, Anna, Franciszka, Januszowskiego, Eufrozyna, Augustyna Rurowskiego, małżonki.

Grochowski herbu Lubicz, w Podlaskiem województwie, piszą się z Grochow, jednaż ich dzielnica z Wierzbowskiemi. Franciszek Grochowski tego herbu, długim przecię-

giem lat w wojsku Litewskim zasłużony, wziął dziedzictwem dobra Wilamowice, i Worobice, w województwie Brześciańskim leżące, przez *Konstytucją* 1661. *fol.* 17. Jędrzej kantor Uniejowski, pleban Opatowski, poeta niepospolity. Są i w dalszej Litwie, rozumiem że tegoż herbu, jako Hieronim Tobiasz, który z żoną swoją Elżbietą Alexandrą Szczawińską, fundowali nasz nowicyat w Nieświeżu *in Monte Angelico*. Marcin i Daniel w Orszańskim powiecie 1632. Mikołaj w Wileńskim, któryś z nich miał za sobą Borchowską herbu Lubiez.

Grodecki herbu Jastrzębiec. Jan Grodecki kanonik Warmiński, a potem biskup Olomundecki, wstąpił na tę katedrę 1572. z kardynałem Hozyuszem żył w wielkiej komitywie, pralat miłych obyczajów, przykładny wszystkim. *Turrianus, Ara Gratitudinis*. Adryan biskup Teodozyeński, suffragan Gnieźnieński 1647. a w roku 1633. był archidyakonem Kurzelowskim, kustoszem Lowickim, kanonikiem Gnieźnieńskim, nauką, pobożnością, szczerością i dowcipem, i piórem znamenity, *Damalew. in Episc. Gnesnen. fol.* 47. *Nakiel. in Miechov. f.* 901. Wacław Grodecki, wydał *tabulam Geographicam Poloniae, et locorum vicinorum*, którą znajdziesz w *Kromerze in editione ultima*.

W roku 1778. Stefan Grodecki regent ziemski Chełmski. — Franciszek Grodecki w roku 1788. cześnik Pilźnieński. — *Krasicki*.

Grodecki herbu Ślepowron. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

Grodecki herbu Starykoń pod Sączem, i na Podolu. Stanisław podsędek Podolski, *Okol. tom.* 2. *fol.* 378. Sebastyan Grodecki, którego syn Jan, doświadczonego męztwa przeciwko Tatarom, Turkom, Moskwie, w Węgrzech, Inflanciech, pod Agryą, Smoleńskiem, Wolnarem, umarł wieku swego 29. Jan w województwie Połockiem 1632. Stanisław 1626. Stanisław wojski Latyczowski 1661. z sejmu naznaczony do pogranicznych dyfferency między Podolem i Wołochami. *Constit. fol.* 26. Adam 1674. Piotr, syn jego Mikołaj 1673. Sebastyan miał za sobą Katarzynę Grodecką, ale z nią *sterilis*. Anna siostra Sebastyana i Stanisława, była za Przyłęckim. *Baranowski*.

Grodliński herbu Kotwicz, w Wielkiej-Polszcze. Idą od Konrada drugiego syna Henrykowego.

Grodowski herbu Lis, w Bieckim powiecie, jednaż ich dzielnica z Swentopelkami Bolestraszyckimi. N. Grodowska cześnikowna, była za Jędrzejem Bileńskim. Jan Grodowski z Pieczyleg. *Acta Terrestr. Cracov.* 1536.

Grodzanowski. N. Grodzanowska była za Piotrem Szczawińskim cześnikiem Łęczyckim. *Pap. o herb. f.* 495.

Grodzicki herbu Gryf, w Krakowskim województwie. Jędrzej Grodzicki z Kotulina, ztąd się piszą; żona jego Elżbieta z Dmenina Robielska, z której córka Alexandra, dostała się w małżeństwo Mikołajowi Łąckiemu z Nadola podstarościeму Chęcińskiemu, tej zmarłej w roku 1637. mąż nadgrobek marmurowy wystawił w Radomsku, na którym herb Gryf i Róża. Stanisław z Rotulina, z młodszych lat w Węgrzech żołnierskie życie zaczął, w Inflanciech potem z Chodkiewiczem wojował; Roniecpolski, serce odwagi pełne, zawsze w nim wielce szacował, jako świadczy nadgrobek jego położony w Kłobucku. *Starowol. in Monumen.* Jan pisarz Oświecimski 1697.

W roku 1778. Rajetan Grodzicki sędzia grodzki Oświecimski. — Ignacy kanonik Krakowski. Stryj jego także był kanonikiem Krakowskim i uczynił w Rzymie w domu nacyonalnym Polskim S. Stanisława fundacyą, na studenta jednego Polaka, wiecznemi czasy: brat jego był vice instygatorem koronnym. — *Krasicki.*

Grodzicki herbu Łada, w Łukowskiej ziemi. Paweł Grodzicki generał artylleryi koronnej, tego widząc żywe i zdolne do przezaonych dzieł przymioty, Mikołaj Sieniawski podczaszy koronny, swoim kosztem jeszcze młodego, do Belgium wysłał, aby się tam był w rycerskich kunsztach przećwiczył: jakoż nie omylił się na nim, bo powróciwszy do ojezyny, nad inszych w geometryi wojskowej celował; dla tego Władysław IV. jego pierwszego prawie z rodaków Polskich, zażył na to, aby na formę cudzoziemskich, arsenały Polskie w dobry porządek wprawił; co on do należytego końca szczęśliwie przyprowadził w Krakowie, Warszawie, i we Lwowie: oberszterem go w pieszym regimencie kreował; atoli nad spodziewanie wszystkich, w tych zabiegach śmierć go zastała. Na jego miejsce nastąpił, brat jego młodszy Rrysztof, i ten w Belgium wprzód początki wojskowe założywszy, gdy do Polski powrócił, w Rodaku na prezydium był zostawiony, atoli rebellia Kozacka, przymusiła go z innemi, że się im poddać musiał, ile że znikąd nadziei sukkursu nie było, kiedy i pod Korsuniem wojsko nasze zbito, i pod Pilawcami rozproszono, wzięty tedy w niewolą z Jędrzejem Potockim, i w Tretimirowskim monasterze zamknięty, gdzie gdy się im zdał cięższy Kozak, niżeli Tatarzyn, osobliwszą providencyą Boską w Tatarskie się pęta dostał: z tych się potem na wolność dostawszy, Lwowa obronił przeciwko Moskiewskiej i Kozackiej potencyi, dalej na Szwedów orężę swoje obrócił, wszędzie wielkiem sercem, aż go też

śmierć zastała w tych kawalerskich zapędach, umarł kasztelanem Kamienieckim, generałem artylleryi koronnej, starostą Drohobyckim. *Potoc. Centur. fol. 60. et fol. 191.* Siostrami Wierzchowskiego małżonka. N. Grodzicki pisarz kwarciany hibernowy, siostra jego była za Samuelem Glembockim. Jędrzej cześnik Łukowski, żona jego Piekarska chorążanka Derpska. Z tej miał cztery córki, jedna z nich zaślubiona Buchowieckiemu, z której synowie Stanisław i Franciszek podkoniuszy Brześciański, druga Niepokojczyckiemu, trzecia Fijałkowskiemu, czwarta Mieduszewskiemu, i synowie trzej, Kazimierz proboszcz Robryński, Mikołaj młodzianem umarł, i Ludwik rotmistrz województwa Brześciańskiego, temu Maryanna Lgocka powiła trzy córki, Magdalenę Horajmową, Barbarę Gnatowską, i Felicyanę, synów zaś czterech, Kazimierz, który żyje z Borysowską, Leo zaś, Faustyn i Tomasz w zakonie Societ. Jesu. Tenże Jędrzej po Piekarskiej wkroczył w związki małżeńskie z Zaborowską, z której syn jeden klerykiem umarł. Grodzisko z którego się piszą jest w Łukowskiej ziemi.

Michał kasztelan Oświęcimski. — Jan Nepomucen krajeży koronny.

Grodziccy są i w ziemi Sanockiej. Z tych jeden z *Cieszynskiej* spłodził Deręgowską — Dedywską — Humnieką — i synów trzech: z tych Ignacy kanonik Łukowski. — Jan Michał kasztelan Oświęcimski. — Stanisław stolnik Pilźnieński miał za sobą *Wiktoraunę*. — *Krasicki*.

Grodzicki herbu Ogończyk, w Poznańskim województwie, tak o nich świadczą nasi pisarze, ale niewiem czy nie omyłka.

Grodzicki herbu Topacz na Rusi. Antoni Grodzicki w zakonie kaznodziejskim doktor teologii, przeor konwentu Ś. Trojcy we Lwowie kilka razy, któremu klasztorowi wiele dobrego uczynił. Stefan z Wołyńskiem województwem podpisał elekcją Jana III. Jakób i Stanisław Grodzicki, o których *Konstytucja 1607. fol. 852.* Walentyn Chwostak Grodzicki, córka jego Anna była za Stanisławem Piaseckim.

W roku 1788. Teodor Grodzicki dziekan Łucki. — W r. 1778.

Rajetan Grodzicki (niewiadomo jakiego herbu) cześnik Sieradzki. — Jan podwojewodzy Szadkowski. — *Krasicki*.

Grodziecki herbu Drya, w Wielkiej-Polszcze, piszą się z Wyszyny. Macieja Gnieźnieńskiego, Krakowskiego i Poznańskiego kanonika, zmarłego 1517. nadgrobek wypisał, *Starowol. in Monumen.* z katedry Krakowskiej. Jędrzej kanonik Poznański 1542. *Acta Synod. Provinc. Petricov.* Jan J. U. D. dziekan Głogowski, Wrocławski i Warmiński kanonik, a potem biskup Ołomuniecki, z tego domu, jako o nim świad-

czy *Ara gratitudinis*, jado o znacznym dobrodzieju collegium naszego Brunsberskiego, sławi go *Possev. Appar. Sacro.* jakoż był człowiek uczony, w Greekim języku biegły, z którego na laciński przełożył, *S. Cyrilli Archiepiscopi Hierosolym. Catecheses illuminatorum Hierosolymis* 18. et 5. *mytagogicae Antwerp. in Svo* 1564. *Viennae* 1560. et 1564. *Parisiis, habentur et in Bibliot. Patrum.* Adam z Wyszyny Grodziecki herbu Drya, tylko że na helmie widziałem skrzydło sępie, czy orle, barkiem w prawą tarczę: *Okolski* już go pod Dryą, już pod Nałęczem położył, posłował na sejm 1626. zkad był deputowany na trybunał fiskalny, *Constit. fol. 5.* w roku 1629. już był kasztelanem Nakielskim, i komissarzem do dyfferencyi pogranicznych, wziął potem kasztelanią Miedzyrzycką, o czym *Konstytucye* 1632. *f. 22.* i 1641. *f. 18.* *Potocki centur. fol. 314.* tak o nim mówi, maż niewzruszonego umysłu, w wymowie gładki, a jak wielu w senacie go krzesłami poprzedzało, tak on wytwórnym dowcipem wielu przewyższał, mówił zawsze bez respektu, nie oglądając się na żadne czy prywaty, czy promocyje, dla tego gdy Władysław IV. Król, wyjechał był za granice do cieplic Badeńskich, i dla widzenia się z Ferdynandem III. Cesarzem Rzymskim, a tym czasem sejm nastąpił, Adam ten, z tą się rezolucyą dał słyszeć. Ze gdyby prawi Wielko-Polska prowincya, nie respektowała na zasługi królewskie ku tej ojezynie, ponieważ bez konsensu stanów Rzeczypospolitej przeciwko prawu za granicę wyjechał, już by tem samem prawo miała, do umknienia się od powinności posłuszeństwa, jako Panu swemu. Na exotyczne także i przewożne z cudzych krajów tytuły, jako *aequalitati* uwłaczające, żwawo nastąpił; i dopominał się konstytucyi, aby na potem takim zabiegom, prawem drogę do Polski zatamować: wydał nawet do druku *Przestrogi o tytułach cudzoziemskich in 4to* 1634 Marszałkował w trybunale koronnym 1637. a jako mam o nim informacyą, króm tego roku jeszcze innych lat różnych, też funkcyą cztery razy godnie piastował; wyrzekłszy się Kalwińskiej sekty, publicznie skryptami błędy jej refutował. Złączył się był dożywotnie z Anną z Wierzbna Rydzynską, z którą spłodził dwie córki: Jadwigę, Jędrzejowi Boxa Radoszewskiemu z Siemkowiez kasztelanowi Wieluńskiemu, Zofią, Krzysztofowi Mycielskiemu, wojskiemu Kaliskiemu, zaślubione. Synów także dwóch, Jędrzeja starostę Stawiszynskiego, od tego z Heleny Kretkowskiej wojewodzanki Brzeskiej Rujańskiej, nie zostały się tylko dwie córki, Franciszka żyła z Franciszkiem Miaskowskim kasztelanem Krzywińskim, Barbara zakonnica pod regułą Ś. Teresy w Poznaniu: i Ludwika,

od tego także z Anny Kretkowskiej wojewodzanki Chełmińskiej tylko córka była Dorota, która żyła z Karolem Marchockim podsędkiem Kaliskim. Jan Grodziecki 1632. w Sieradzkim, Stanisław na Wyszynie w Poznańskim 1648. Wojeicieh cześnik Łęczycki 1674. Jędrzej miał za sobą Maryannę z Przybisławic Minorownę, z której córka Maryanna z Franciszkiem Kowalskim zmówiona. Krystyna Jędrzeja Tomickiego kasztelanica Gnieźnieńskiego, druga Łukasza Bartskiego, Helena Jana Arcemberskiego burgrabiego Poznańskiego, małżonki. Jakób Grodziecki pięćdziesiąt czerwonych złotych wybornego złota, i bardzo dawnych, eo i ztąd poznać, że na niektórych stępem wybijane kopersztychy z podpisami Pryama Króla Trojańskiego, i Lisimaeha Króla Tracyi, dał do kościoła Poznańskiego na kielich szczerozłoty: o czym pisze *Parisius in Slavia*, i przydaje, że były te pieniądze znalezione na roli w Wielkiej-Polszeze. Tomasz Grodziecki 1704. roku.

Wyżej wspomniany Jan Grodziecki dziekan Głogowski, kanonik Warmiński i Wrocławski niebył herbu *Drya* ale herbu *Radwan*, co znać z listów jego oryginalnych do Rromera i Hozjusza kardynała, konserwowanych *in Archivo Helsbergensi*, gdzie pieczętka *Radwan*, jego herb oznacza. — Z tychże listów wydaje się iż pierwsze lata swoje od roku 1555. trawił przy Osieckim kanclerzu wielkim koronnym. — Był potem w akademji Padewskiej roku 1557. w roku 1565. już na ówezas kanonik Wrocławski do Hozjusza kardynała pisywał, w następującym zaś roku kanonikiem Warmińskim od Hozjusza uczyniony. — *Krasicki*.

Grodziecki herbu Nałęcz, inni ich piszą Grodziecki. Samuel Stanisław z Grodzca Grodziecki, Zygmunta III. do Króla Hiszpańskiego ablegat, umarł w Placenyi w tej drodze będąc, kollegio naszemu Kaliskiemu trzydzieści tysięcy zapisawszy. *Histor. Coll. Caliss.* 1612. Jan Grodziecki podstarości grodzki Ciechanowski, poborea w ziemi Łomżyńskiej 1689. *Constit. fol.* 559. Stanisław w zakonie naszym życie zakończył: wydał do druku. *Ewangelik, albo rozmowy Ewangelika z Ministrem in 4to* 1592. 2do *Prawidło wiary hereetyckiej, nie pismo Ś. ale własny mózg heretyków: Tamże Centuria sto fałszerzów in 4to* *Vilnae* 1592. 3tio *Kazanie o Czyśćcu na pogrzebie Olbrychta Radziwiła Marszałka in 4to* *Vilnae.* 4to. *Kazania dwoje o Poprawie Kalendarza Vilnae* 1587. *in 4to.* 5to. *Kazanie na pogrzebie Katarzyny z Tęczyna Radziwiłowy wojew. Wileńskiej* 1592. *in 4to* *Vilnae.* *Addit Trutina Psychotopii.* 6to. *Conciones latinas in 8vo* 1606. 7mo. *O Czyśćcu Kazanie Wtóre* 1593. *in 4to* *Vilnae.* Brat jego Jan, którego syn Jakób, w medycynie dobrze przepolerowany. Jana Grodzieckiego podkomorzego Rozań-

skiego posła na sejm 1623. znajdziesz w konstytucyach *f.* 10. Piotr Jakób podkomorzy także Rożański, starosta Ostrowski, komissarz do granic od Prus 1638. *Constit. fol.* 33. Hieronim w ziemi Nurskiej 1618. Stanisław chorąży Łomżyński, Joachim wojski w tejże ziemi 1648. Alexander Józef stolnik Ciechanowski 1705. N. Janusza Wessla wojewody Płockiego małżonka: z Grodziska Bronisz cześnik Nurski 1496. *Stat. Masov. fol.* 110.

Są w manusk. Helsingerskich listy oryginalne Piotra z Grodziska podkomorzego Rawskiego ochmistrza Królowej, w roku 1544. podpis na nich takowy: Piotr Okoin z Grodziska podkomorzy Rawski. — Stanisława Grodzickiego jest w manuskryptach Helsingerskich list oryginalny po łacinie do kardynała Hozjusza w którym otwiera mu wewnętrzny stan duszy swojej, i o radę względem wokaeyi do stanu duchownego prosi, styl listu tego wyborny, łacińskim językiem, oznacza wielką biegłość autora. List pisany z Poznania 1567. wyraża iż się w Rzymską drogę wybiera z Stanisławem Warszewickim. — Jak poznać można *ex Contextu...* natenczas wieku lat 27. lub 26. — *Krasicki.*

Grodziment, w Wileńskim województwie. Jakób Grodziment podpisał elekeyą Jana Kazimierza Króla.

Grodziński herbu Kuszaba, w Litwie kwitną. Jerzy Grodziński starosta Golubski, fundował klasztor OO. Dominikanom w Semnie 1603. *Bzovius Propag. fol.* 8. Alexander w Brześciańskim województwie podpisał elekeyą Władysława IV.

Grodziński herbu Łabędź. Grodzińska była za Łukaszem Chelmickim herbu Nałęcz, z której syn został Franciszek, *Baranow*. Mikołaj Grodziński wydał do druku: *Diva Virgo Cracoviensis Carmelitana in Arenis clara miraculis, in fol. Cracov.* 1669. N. Grodzińska była za Maciejem Bystronowskim stolnikiem Rożańskim. Jan kasztelan Nakielski 1578. *Literae Stephani Regis de feudo in Prussiam.*

Grodzki herbu Belina, w Lubelskim województwie, inni ich piszą Grocki z Rzeczyce, *Okolski* w indexie położył Grodecki. Alexander Grodzki w Sandomierskiem, Wojciech, Jędrzej, Piotr w ziemi Ciechanowskiej, Jakób, Bartłomiej, Adam, Stefan, w ziemi Rożańskiej podpisali elekeyą Jana Kazimierza Króla, Barbara Grodzka cześnikowna Czerska, była za Stanisławem Brzeskim herbu Oksza.

W roku 1788. Ignacy Grodzki V. G. Brański. — N. regent ziemski Lidzki. — *Krasicki.*

Groicki w Kujawach. Paweł Groicki pisarz grodzki Bydgoski 1674. Bartłomiej podwojci Krakowski, pisarz cła komory Krakowskiej, podał do druku: *Porządek sądów i spraw miejskich prawa Magdeburgskiego w koronie Polskiej, przydał potem Przydatki do porządku Artykułów prawa*

Magdeburgskiego 1559. i 1562. in 4to Crac. i 1566. i 1610. i 1630. 2do. Tytuły prawa Magdeburgskiego do porządku i do artykułów pierwszej wydanych w sprawach tego czasu najwięcej kłopotnych, z tegoż prawa Magdeburgskiego 1575. w Krakowie i 1629. in 4to. 3tio. Obrona Sierot i Wdów, Opiekunom i Kuratorom, z łacińskiego na Polski przetłumaczona, opus posthumum, już od synów jego wydane in 4to w Krakowie 1605. 4to. Artykuły prawa Magdeburgskiego, które zowią speculum Saxonum, z łacińskiego na Polskie przełożone w Krakowie 1559.

Gromacki herbu *Oksza*, w Sandomierskiem województwie, Jan Gromacki 1632. Stefan i Samuel 1648. Stefan 1674. podpisali elekye Królów Polskich. N. miał za sobą Annę Kiesielownę wdowę po Hurku. Marcina córka była za Stanisławem Piaseckim, Marka zaś Gromackiego córka, za Sebastyanem Piaseckim.

Gromkowski, w Krakowskiem województwie. *Paprocki w Gniazdzie fol. 1069.* namienia o nich.

Gronowski herbu *Grynsfar*, to jest sześć lilji w polu czerwonym, z sześcią latoroślami rozwiniętymi, tak mi go opisano i nazwano, jaby m rozumiał, że to herb Wierzbna. Gronowko w Wielkiej-Polszeze gniazdo domu tego, z którego się piszą. Mikołaj Gronowski miał za sobą Pseyńską herbu *Rawiecz*, z tej były dwie córki, jedna z nich Zabłocka, ale *sterilis*: synów zaś trzech: Stefan w zakonie naszym rządził kollegium Kamienieckie i Barskie, drugi Kasper, trzeci Adam, żona jego Kawiecka, synowie Melchior, Jan i Antoni, stryjeczny Adama brat, Wojciech. Małgorzata była za Świętosławem Smarżewskim. Są i w Krakowskiem, z tych Jan Jerzy z Gronowa Gronowski, podpisał konfederacyą Zatorską 1705. Są i w Troekiem, Wojciech Gronowski 1648.

Groszkowski. Jan Groszkowski miał za sobą Rozalią Tarnowską herbu *Rolicz*.

Wielądek pisze iż Groszkowscy używają herbu *Rolicz*, mającego w polu zielonym trzy lemieszce z róży wychodzące a na hełmie pięć piór strusich: — i tak dalej o tej familji donosi: — Ciż Groszkowscy pochodzą z oryginalnego siedliska wsi dziedzicznej *Groszki* zwanej, w województwie Łęczykiem leżącej, którą dotąd dziedziczą. Z tych przeniósłszy się w województwo Chełmińskie Michał Groszkowski dziedzic części szlacheckich we wsi *Grabowie* w temże województwie Chełmińkiem, ziemi Michałowskiej leżącej, ożeniony w roku 1673. z Dorotą *Pancerzyńską*, spłodził i zostawił synów Jana, Tomasza, Michała, Franciszka, Michała i Szymona. Z tej familji pod czas elekyi Augusta wtórego Króla, w suffragiach województwa Łęczyckiego roku 1696. w konstytucyach koronnych, *Vol. 5. fol. 902.* podpisani są, Adam, Stanisław i Jan Groszkowscy. Następnie

spłodzony z przerzeczonego Michała, Franciszek Groszkowski ożenił się z Jadwigą *Tylicką* części szlacheckich, we wsi *Tyliczki* zwanej, w pomienionem województwie Chełmińskim ziemi Michałowskiej będącej dziedziczką, i tamże ośiadł. Z tego spłodzeni, Franciszek ochrzczony w kościele Tylickim w temże województwie, roku 1728. i Jan młodszy synowie, także Maryanna, Jadwiga, Anna i Franciszka córki, których tranzakcyę i działy znajdują się w księgach grodzkich Rowalewskich i Lubawskich, a metryki w kościołach, Grabowskim i Tylickim; z wyżej wyrażonego Franciszka Groszkowskiego, z Maryanną *Körzeniewską* roku 1757. w kościele Warszawskim S. Krzyża zaślubioną małżonką spłodzeni synowie, żyjący, Józef r. 1760. i Jędrzej roku 1761. w kościele parafialnym Panny Maryi, Nowej Warszawy ochrzczeni, także córka Brygitta Mateusza Ojczyńskiego konsyliarza konfederacyi ziemi Warszawskiej małżonka, oprócz zmarłych, Tekli, Maryanny i Marcyanny także córek. —

Grot herbu Gozdawa. Tym się herbem pieczętował Jan Grot z Rudy Dębowskiej, czy Dybowskiej, kanonik Gnieźnieński, fundator psalterystów w Gnieźnie, umarł 1532. jako jego nadgrobek opowiada, który wypisał *Starowol. in Monumen.*

Grot herbu Rawicz. Grot czwarty brat Prandoty, Goworka i Warsyusza, którego potomstwo z Słupce się pisało, z tych był Jan Grot z Słupce wojewoda Rawski, roku nie przypisał Paprocki. Jana Grota z Słupce wspomina *Miechovita, w księgach czwartych*, że poległ z synem Janem pod Bukowiną. Inni się pisali z Nowego miasta, jako Jan Grot z nowego miasta wojewoda Rawski w roku 1485. Grot z Słupce kasztelan Lubelski 1366. Grot z Słupce, o którym pisze, *Cromer. lib. 16.* że utracił Ronary. Jan III. tego imienia Grot z Słupce biskup Krakowski, po Nankierze na tę katedrę wstąpił; prawdać że Władysław Król, Ottona proboszcza Gnieźnieńskiego, i kanclerza koronnego do tej infuły forytował; atoli Jan dwudziesty drugi tego imienia Papież, Jana Grota, z którym w Bononji użąc się, w wielką był zaszedł konfidencyą, choćci się o to nie starającego, Janisławowi areybiskupowi Gnieźnieńskiemu poświęcić na tę godność rozkazał 1328. na której tak się Jan sprawował, jako na dobrego pasterza należało, pomiarkowaną surowością, pilnym dozorem wizytując dycecezyą, synody składając, a najwięcej świętym swoim przykładem rządząc powierzone owieczki, Władysława nawet Króla, choćci swojej promocyi przeciwnego, tak sobie ujął, że żadnego większego tej ojczyzny interesu, bez rady jego nie zaczynał. Po śmierci Władysława, Kazimierz Król syn jego, Grota do Awenionu do Benedykta dwunastego Papieża posłem wysłał, kędy on u stolicy apostolskiej to wyjednał, że komissarzów, na rozsądzenie Pol-

ski z Krzyżakami wysłała: tam Grot u tegoż Papieża uprosił, żeby mu palliusz nosić pozwolił, na pamiątkę, że kiedyś arcybiskupia godność przy katedrze Krakowskiej przywiązana była. Zamek w Ilży, który był przedtem drewniany, wymurował, w Radłowie kościół farny na cześć Ś. Jana Chrzciciela, drugi w Dobrowodzie, któremu posag z biskupiej dziesięciny nazaczył. Wsi Biskupice nazwanej, nie daleko Wolbrama, imię swoje nadal Jangrot. W Krakowskiej katedrze jeden ołtarz wystawił, pod tytułem świętych Koźmy i Damiana, drugi pod tytułem Ś. Wincentego, obadwa dobrze uposażywszy. Kościół Ś. Jerzego na zamku Krakowskim poświęcił, gdzie i prebendę fundował. Wiele krom tego świątobliwych ustaw formował. Za niego kościół Bożego ciała w Krakowie stanął. Siedząc na tem biskupstwie lat siedmnaście, w Wawrzeńczycach ostatni dzień życia swego zamknął, w roku 1347. dnia piątego Sierpnia, pochowany w swojej katedrze, w kaplicy Ś. Jana Ewangelisty, którą potem kaplicę, Sylwester Ożarówski podkomorzy koronny 1522. gdy ozdobniejszą uczynił; ciała jego dobyto z grobu, gdzie już lat sto siedmdziesiąt i pięć spoczywało, znaleziono go jednak nieskażone, i owszem zapach fiołkowy z niego czuć było: przez dwie niedzieli tedy stało, aż potem w nowym wspaniałym grobie złożone. Niektórzy mu dla osobliwszych cnót jego, tytuł błogosławionego przypisują. *Cichoc. in Alloq. Osecens. lib. 2. cap. 9.* powiada, że u grobu jego wielu szczególnych łask Boskich doznało. *Pruszcz twierdzi*, że tym zapachem, który z ciała jego czuć było, siłę ludzi ozdrowiało. Jakoż był to prałat i wielkiej świątobliwości, ale i niemniejszej o dobro kościoła swego gorliwości, dla tego gdy Kazimierz Król blisko Skalmierza, miasto Sokolniki chciał zakładać, mężnie mu się oparł, że od zamysłów ustąpił. *Starowol. in Vitis Episcop. Cracov.* brat jego Marcin Grot, którego synowie trzymali Białą w Lelowskim powiecie, i pisali się z Białą, i Przylęką. Z tych Jakób zabity 1576. zostali się synowie jego, Krzysztof, Jan, Jerzy Paweł, Wawrzeniec, Stanisław, Prokop. Drudzy Grotowie piszą się z Konar, jako Jan Grot z Słupce i z Konar kasztelan Sądecki 1506. Maciej Grot w ziemi Ciechanowskiej 1632. Lambert w Podlaskiem 1648. Alexander i Jędrzej z Białą Grot w województwie Krakowskiem 1705. Chorągiew znaczna Rawiczów, z wielą mężów sławnych tego herbu zginęła w Wołoszech 1359. O czem *Miechov. lib. 4.* Krystyna Grota z Ostrowa kasztelana Krakowskiego, wspomina napis na ołtarzu w Krakowie, *Hoc altare fundatum est et erectum, anno Domini 1412. impensis strenui militis Domini Groth, filii Magnifici Christini de Ostrow Castellani*

Cracoviensis, qui obiit in Vigilia Ascensionis Domini eodem anno, herb Rawicz i Niesobia. Pawła Grotha wspomina *Bielski* w roku 1474. i drugich dwóch *fol.* 486. Jan Groth sędzia ziemski Drohicki dziedzic na Tokarach i Duszlewicach spłodził trzech synów: Jana, którego dwie córki zostały, Katarzyna z Stanisławem Mężyńskim zmówiona, Barbara z Sługockim: Jerzego podśędka ziemskiego Drohickiego, od tego tylko także córka była Felicyanna za Mikołajem Glinką Janczewskim: Jakóba, który z Anną Oborską spłodził Sambora pisarza ziemskiego Drohickiego, temu Maryanna Pilichowska powiła syna jednego Mieczysława i to *sterilem*. N. Grotowna była za Maciejem Gembiekim starostą Nakielskim, a przedtem za Grabskim. N. za Bujnem Piotrem.

Grothauz. Ta familia według niektórych w Belgium, według inszych w Anglii się przedtem gnieździła, potem w Kurlandyi kwitnęła, jakom czytał w pewnym *MS.* na liście księżęcia Kurlandzkiego 1597. Grotauza. Jerzy Grothauzen starosta Czorsztyński, umarł 1699. pochowany w Krakowie w kościele Ś. Piotra. Eustachi cywun Uswędzki podstoli Żmudzki, z sejmu 1678. komissarzem do granic naznaczony: *Constitut. fol.* 19. był potem kasztelanem Żmudzkiem, co znać z konstytucyi 1690. *fol.* 17. miał za sobą Maryannę Liniewską, pozostałą wdowę po Abrahamie Gołuchowskim podkoniuszym Litewskim. Jan starosta Czerwoński, dworzanin królewski. N. miał za sobą Teodorę Gruzewską podkomorzankę Żmudzką wdowę po dwóch mężach.

W r. 1778. Antoni Grothauz pisarz grodzki Szawelski. — *Krasicki.*

Grotkowski herbu *Ogończyk*. Janowi Grotkowskiemu sekretarzowi królewskiemu herb *Ogończyk* przypisał *Jan Czechowicz*, tylko że na helmie są dwie ręce Panieńskie w górę podniesione, które pierścień w rękę trzymają. Na nadgrobkku także Stanisława Grotkowskiego, Gnieźnieńskiego, Krakowskiego, Sandomierskiego kanonika, zmarłego 1573. męża przedziwnej ludzkości, staro-polskiej enoty, widziałem tenże herb *Ogończyk* w Krakowskiej katedrze, i *Starowol. go wypisał in Monum.* Sebastyana Grotkowskiego archidya-kona i oflicyala Kujawskiego wspomina *Danalew. in Vit. Episc. Vladisl.* 1642. Są jedni Grotkowscy w Sandomierskiem, z tych Melchior 1632. drudzy w Wileńskim, z tych Dadzibog skarbnik Wileński 1674. Marcin in *Societ. Jesu* umarł w Sandomierzu 1661. *Histor. Prov.* kaznodzieja zawołany, jest w druku, jego *Laurea Academica* 1623. *in 4to Cracov.*

W roku 1778. Marcyan Grotkowski cześnik Krasnostawski. — *Krasicki.*

Grotowski herbu Przerowa, w Trockiem województwie. Jan Grotowski sędzia ziemski Trocki, człowiek zacny, synowie jego Samuel mąż rycerski, Konstantyn i Krzysztof. *MS. P. Kojal*. Jan Gabryel sędzia ziemski Inflantski, poseł z województwa Trockiego, i Michał 1648. Alexander z Borutów Grotowski miecznik Inflantski, i Łukasz w województwie Wołyńskiem 1674.

Grotowski herbu Rawicz, piszą się z Grotowie trzy mile od Rawy, gdzie ten dom rozpleniony, ale i po innych województwach kwitną. Znać że od Grotów Rawiczów także idą. Z tych Maciej Grot Grotowski, pod Orszą pamiętne jego rycerskie dzieła za czasów Zygmunta I. kiedy jednego z wodzów nieprzyjacielskich pojmał, drugiego na części rozsiekał. Adam życie swoje całe w obozie przepędził, już za Augusta, Stefana, i Zygmunta III. Królów. Bracia jego Wacław i Marcin, ludzie także odwagą sereca w różnych expedycyach wslawieni, z tych ostatni miał za sobą Helenę Skotnicką herbu Bogorya, zostawił synów sobie nieodrodných, Macieja, Jerzego, i Stanisława, i córkę Jana Bielskiego małżonkę. *Okol.* Adam Grotowski pod Jędrzejowem, spłodził z Barbarą Jakóbowską herbu Topor, syna jednego Jana, od którego się z Jadwigi Brandysowny zostało potomstwo córek trzy, z tych Anna była za Piotrem Brandisem, druga za Pantaleonem Pągowskim, trzecia Jadwiga za Bielskim Zygmuntem herbu Śreniawa. Tomasz w Rawskiem, Adryan komornik Czerski w Czerskiej 1648. Konstancya z województwa Łęczyckiego Wacława Broniszewskiego małżonka. Franciszek podstarości, i sędzia grodzki Rawski, dziedzic na Bogusławkach, Starowski z Anny Kurdwanowskiej spłodził Magdalenę Marcina Podśędkowskiego, i Małgorzatę Sebastjana Paleczewskiego, małżonki.

G R O T Y H E R B.

Mają być trzy grotzy szare w polu złotem podle siebie, końcami do góry obrócone; na hełmie *Okolski*, trzy pióra strusie położył; *Paproc. w Gniazdzie fol. 1120. i o herb. fol. 577. Okol. tom. 1. fol. 252.* Żaden jednak z nich, ani początków jego, z kądby się wziął, od kogo i komu nadany, nie napisał, to tylko przydają, że herb w Polsce starodawny, familiantów także tego herbu, żadnych nikt nie namienia. *Paprocki* powiada, że go widział w Krakowie na ulicy Stolarskiej na kamienicy Załozyniej. *Nasz Ks. Petrasaneta* świadczy, że Gwinisiuszowie w Eutruryi, trzech grotów w herbie używają na krzyżu srebrnym. W Polsce zaś ten

GROTY

HERB.

herb, że za odwagę jakąś mężnemu żołnierzowi nadany, same groty za sobą mówić się zdadzą. W pewnym *MS.* czytałem, że familianci tego herbu, od niegoż się zowią Grotami, z których dwóch było w zakonie naszym, jeden z nich Zygmunt Grot, mądry i pobożny kapłan, umarł w Kaliszu 1650. drugi Jerzy rządził z wielką roztropnością kilka naszych kollegia. *De Viris Illustr. Soc. Jesu.*

Grozowski herbu *Wężyk*, w Sandomierskiem województwie. Jerzy Grozowski Jazłowieckiemu hetmanowi miły dla dzielności w różnych funkcyach, do których go zażywał.

Grudecki. Stanisław Grudecki wojski Łatyczowski 1661. *Constit. fol. 71.*

Grudzia w Litwie. N. Grudzia łowczy Żmudzki 1696. Alexander podczaszy Rzeczyeki, podpisał elekcyą Jana III. z Żmudzią. Grodz Jan, Alexander, Jędrzej, Maciej 1700.

Grudziński herbu *Grzymala*, w Wielkiej-Polszcze, piszą się z Grudny, najpierwszemi dygnitarstwy, i pamiętnemi dziełami wslawieni. Z tych Macieja Grudzińskiego kasztelana Bydgoskiego, jeszcze w roku 1480. niektórzy kładą. Wspominają potem Jędrzeja, ile dochodzę, żył za czasów Zygmunta I. którego tak z męztwa, jako i z przeznaczonych w tej ojezynie zasług wynoszą: syn jego był Stefan chorąży Kaliski, od którego, według *Paproc.* trzech się synów zostało, to jest Zygmunt Janusz kasztelan Krzywiński, Jędrzej i Stefan kasztelan Nakielski, temu Rzeczpospolita z sejmu 1581. placą wojsku naszemu, w Moskwie na ten czas będącemu naznaczyła, był oraz i starostą Waleckim, i posłem do Moskwy 1576. od Stefana Króla, jako świadczy, *Biel. f. 738.* żył jeszcze 1587. jako pisze *Sarnicki*, i pod Byczyną mężnie stawał; córki jego dwie, jedna Anna Samuelowi Chelmskiemu: *Baranowski*; druga Katarzyna Sobieskiemu podkomorze-

mu Lubelskiemu, zaślubione: księgi grodzkie Ostrzeszowskie obiedwie wspominają, tak pod rokiem 1616. jako i 1623. syn zaś Zygmunt wojewoda Kaliski, z sejmu 1629. komisarz do pogranicznych dyfferency, *Constit. fol. 16.* w roku 1638. Rzeczpospolita go do zapłaty wojsku deputowała: umarł 1653. trochę przed śmiercią błędów się heretyckich wyrzekłszy: miał za sobą Elżbietę, czyli jako inni chcą, Annę z Buina Opalińską, krajeżankę koronną, z tej córka Izabella, dostała się w małżeństwo Pawłowi Działyńskiemu wojewodzieowi Brzeskiemu Kujawskiemu, staroście Nieszawskiemu, Pani dobroci wielkiej, ludzkości ku wszystkim przedziwnej, pogardą świata i pompy jego chwalebna, po śmierci złożona w Toruniu u fary. Syn zaś Jędrzej Karol najprzód wojewoda Kaliski, a potem Poznański, starosta Rogoziński, z razu w prawdzie Karola Gustawa Króla Szwedzkiego szczęście, i jego do siebie pociągnęło, którego przyjąwszy w Buku 1655. poddał mu się; *Tulden lib. 5.* atoli widząc, jak przyjaźń Szwedzka na zgubę tej ojezyny dążyła, Duklasa Szwedzkiego wodza, we trzech chorągwiach pod Dębnicą rozgromił, zaenego ellieyera seiał, a samego Duklasa gdy już doganiał, konia pod nim zabito; pod Toruniem kilkaset koni Szwedów w pień wyciał, we dwunastu swoich regimentach; żona jego Maryanna Święcieka, z tej syn jeden młodo umarł; drugi Stefan podstoli koronny, złączył się był pierwszym związkiem z Niemojewską pozostałą wdową po Uryelu Czarnkowskim staroście Miedzyrzyckim, drugim, z wdową także po Szczawińskim wojewodzie Inowrocławskim, Wiktoryą Trzebuchowską, atoli z obiema żył *sterilis*. Piotr Samuel starosta Szredzki, brat rodzony Jędrzeja Karola wojewody Poznańskiego, wspominają go konstytueye 1634. *fol. 4.* ten przybrał był sobie w dożywotnią przyjaźń Katarzynę Komorowską herbu Korczak, z tej dwóch synów było, jeden Zygmunt Alexander, ten pod czas wojny Szwedzkiej, trzy chorągwie na obronę ojezyny uzbroił, usarską, dragońską, i pieszą, z któremi stawał przy dobywaniu Torunia, Warszawy, Łowicza, Kalisza, i Poznania wielkiem męstwem, na ubogich Reformatów i szpitale dobroczynny, umarł młodo 1661. *sterilis*, w Częstochowie pochowany, gdzie mu matka nadgrobek marmurowy wystawiła. *Sebast. Stawicki Paulita kaza nie pogrzeb.* Drugi N. starosta Inowrocławski.

Zygmunt wojewoda Rawski, starosta Inowrocławski z sejmu 1616. komissarz do uznania krzywd od Toruńczanów poczynionych, *Constit. fol. 12.* O Grudzińskim wojewodzie Rawskim, czytałem w genealogji Stanisławskich, że miał za sobą Konstancją Stanisławską, herbu Pilawa kasztelanek Ha-

licką, ale z nią żył *sterilis*, takbym rozumiał, że Zygmunta tu dopiero wspomnianego, była małżonką; córka jego Barbara Oleska. Syn zaś jego Stefan, Ujski, Pilecki, Bolewski starosta, torem ojca swego idąc, który w Lutomirsku dobrach swoich, wszystkich predykantów wygnawszy, kościoły katolickim kapłanom przywrócił; on też w Podębicach, gdzie matka jego Karśnicka podkomorzanka Łęczycka, białogłowa cnót wysokich, i jałmużnica wielka, kościół kosztem znacznym ufundowała i ubogaciła, kilka tysięcy na dokończenie i ozdobę tego kościoła łożył. W Pile mieście starostwa swego, na budowanie kościoła, znaczną ordynacją roczną, w pieniądzach założył; w Głubczynie na restauracyą kościoła wiele pieniędzy wydał. Do Częstochowy przed obraz Najśw. Matki, lampę srebrną bardzo bogatą dał, i fundacyą uczynił, aby się dzień i noc zawsze w niej paliło, i na każdy tydzień, aby trzy msze zawsze były, ustawił; Waleckiej i Chojnickiej naszej rezydencyi wiele dobrego uczynił, OO. Dominikańcom, i Karmelitom w Poznaniu: ale i na ojczyznę niemniej był szczerobliwy, kiedy na jej obronę pod ekspedycyę czy Moskiewskie, czy Pruskie, chorągwie tak usarskie, jako i pancerne wystawiał. Złączył się był dożywotnie z Konstancyą z Ronar Kolačzkowską kasztelaną Krzywińską, Mikołaja córką, z którą zostawiwszy trzech synów, i jedną córkę, umarł 1640. *primo* zaś *voto* miał za sobą Konstancyą Opalińską marszałkównę koronną, Łukasza córkę. *Hęczel Mokrski kazanie pogrzebowe.* Córka jego była Maryanna Teresa, za Janem Dominikiem Działyńskim kasztelanem Chełmińskim, starostą Pokrzywnickim, umarła 1682. wieku swego 50. w kościele naszym Poznańskim pochowana, Pani cnót wielkich, a najprzód niewinności na chrzcie świętym wziętej, aż do śmierci dochowała, żadnym śmiertelnym grzechem, w całym życiu Boga nie obraziwszy; z instytucyi duchownego swego ojca, księdza Kaspra Druźbickiego, siła w pobożności życia postąpiła: co dzień jedną godzinę medytacyi albo rozmyślaniu dawała, więczej daleko ustnej modlitwie, w pokarmie wstrzeźliwa, osobliwie jednak w każdy piątek mało co jadła. Na nędznych i ubostwo miłosierna, tych jako mogła ratowała, nawiedzała, cieszyła, wspomagała. W mowie pomiarkowana, i o nikim źle niemówiąc, i drugich przestrzegając, żeby sławy cudzej nie szarpali. Po śmierci męża swego, ślubem się czystości, w dzień oczyszczenia Najśw. Matki, Bogu obowiązała: Za tym zaś ślubem, większa w niej wzgarda świata urosła i pompy jego, precz od siebie jedwabie i bogate obicia, i miękko słane łoża odrzuciła. Dowiedziawszy się, że portret jej, matka, czy mąż jej dał wymalować, póty się starać

o niego nie przestała, aż go dostała, który o ziemię rzuciwszy zdeptała, i farby wszystkie zatarła, a na tem miejscu obraz Najśw. Matki wyrysować kazała: Co tydzień do Najśw. Sakramentu przystępowała, do Najśw. Matki niepokalanie poczętej, miała osobliwsze nabożeństwo. Ciało swoje ostrym grzebieniem szarpała, i wymyślnie martwiła, kościolowi naszemu Grudziąckiemu kielichów trzy, ornat, i dalmatyki darowała. *Dunin kazanie f. 384.* Bracia jej: Jan, umarł 1640. Drugi Stefan Zygmunt starosta Bolewowski, Ujski, umarł 1677. dochodzę, że był znacznym dobrodziejem zakonu naszego, ile że za jego duszę w tym roku suffragia nakazane czytam; zostawił dwóch synów: Adama, *sterilem*, i Zygmunta, od którego z Teresy Rydzyńskiej cześnikowny Kaliskiej były dwie córki, Zofia Rydzyńska, i Olewińska, i syn Karol, który tych czasów ma za sobą Świnarską z Gołuchowa. Trzeci Mikołaj Wiktoryn starosta Gołubski, Pilecki, Guzowski, a podobno potem krajeży Królowy, deputatem był na trybunał koronny 1681. OO. Reformatów fundował w Miedniewicach pod tytułem Ś. Józefa 1676. kollegio naszemu Poznańskiemu na fabrykę kościoła znaczną jalmużnę wyliczył; żona jego pierwsza, Szezawińska Barbara Domicella, wojewodzanka Brzeska Kujawska, pozostała wdowa po Konstantynie Lubomirskim podczaszym koronnym, druga Zofia, córka Pawła Sapięhy, wojewody Wileńskiego, i hetmana wielkiego Litewskiego. Miał i trzecią żonę księżną Radziwiłównę Lukrecyą kancelerzankę Litewską, córkę Dominika Radziwiła, z której córka Maryanna Duninowa referendarzowa koronna. Córka Zygmunta wojewody Rawskiego z Karśnickiej, była za Janem Bykowskim herbu Gryf, starostą Sieradzkim. N. Grudzińska była za Piotrem Firlejem kasztelanem Lubelskim. Anna za Jędrzejem Mareyanem Zebrzydowskim starostą Rogozińskim.

Jędrzej wojewoda Rawski 1648. syn podobno Zygmunta wojewody Rawskiego, żona jego Anna Weiherowna z Opałińskiej urodzona, kasztelanka Gdańska, która z mężem swoim fundowała OO. Reformatów w Lutomirsku, pod tytułem Niepokalanego poczęcia Panny Maryi, syn jego Jakób, (jam i drugiego Jędrzeja wojewodę Rawskiego w tomie pierwszym położył, z *Duryew.* ale nie masz o nim pewności) synów jego dwóch było, Mikołaj kasztelan Sieradzki, wspominają go *Konstytucye* 1690. *fol. 6.* już zmarłego, i Razimierz kasztelan Brzeski Kujawski. Jan kasztelan Nakielski, syn podobno Zygmunta wojewody Rawskiego, żona jego Maryanna z Tomie Iwińska, córki jego trzy, Teresa z Prusińskim, Elżbieta z Łackim, Katarzyna z Rolińskim, zmówione, podo-

bno jeszcze i drugie dwie były Helena i Lukrecya; synu jego Zygmunt także kasztelan Nakielski. Stefan Grudziński Zygmunta Władysława i Jana Kazimierza dworzanin, mąż wojenny, umarł 1650. któremu żona Anna Kościelecka, w Poznaniu nadgrobek wystawiła, *Starowol. in Monum.* Piotr zginął przy oppugnacyi Pleszkowa r. 1582. *Biel. fol. 787. Heidenszt.* Maleher kasztelan Brzeski Kujawski, z sejmu 1690. komissarz do dystrybucyi hiberny, *Constit. fol. 3. i 1674.* podpisał elekcyą Jana III. Stanisław kasztelan Rogoziński. Maciej 1633. N. pułkownik sławny tego wieku, miał brata rodzonego. Elżbieta była za Stefanem Gembickim wojewodą Łęczyckim.

Gruszczyński herbu Belina, w Sandomierskiem województwie. Jan dworzanin Jana Węgierskiego Króla, wydał do druku, *De officiis boni aulici et Commilitonis*, książkę. Gruszczyńska Piotrowi Dębińskiemu sędziemu ziemskiemu Krakowskiemu, Katarzyna sędzianka Sandomierska Jakóbowi Potockiemu herbu Pilawa, zaślubione. Walentyn z Lipna Gruszczyński, wydał *in 4to* wierszem, *Lament ciężko żalotnego Ojca*, 1586.

Gruszczyński herbu Poraj, w Sieradzkim województwie dom starodawny. Jan Gruszczyński chorąży Sieradzki, z Małgorzaty z Naramowie spłodził kilku synów. 1. Jana, ten z kustosza Krakowskiego, kanonika Gnieźnieńskiego, biskupem najprzód Kujawskim został; tu się z affektem swoim ku ojczyźnie pokazał: bo gdy się Prusy od Krzyżaków oderwawszy, Kazimierzowi Królowi poddały; Krzyżacy mszcząc się tego, czternastoletnią wojną, Polskę rozrywali: Gruszczyński, wielkim sumptem i zabiegami, to z kolligatami swemi, to wystawionemi z swojej szkatuły chorągwiemi, sam się częstokroć na oczywiste narażając niebezpieczeństwa, i Krzyżaków płaszał, i Prusy przy wierności Królowi utrzymywał; względem tych zasług, Król w roku 1455. do biskupstwa Kujawskiego, przydał mu kanclerstwo koronne, po Janie Roniecpolskim zmarłym, jako wyraźnie pisze *Damalew. in Episc. Vladisl.* W następującym roku, ponieważ Kazimierz Król do Litwy wyjeżdżał; dla tego Gruszczyńskiego, gubernatorem całej Wielko-Polski zostawił, a osobliwie Prusy na jego opiekę spuściwszy, w tymże roku sejm stanął w Kole miasteczku, gdzie płaca wojsku z kontrybucyi złożonych na tegoż biskupa włożona: a gdy i tych nie stało, arcybiskup Gnieźnieński, biskup Poznański, i on, jednomyślnie zgodzili się na to, żeby ojczyznę w takim razie kościelnym srebrem ratować, które jednak według *Damalew. komputu*, z tych trzech dycieczyi złożone, nie więcej nad sześć

tysięcy tamtych czasów taxowano. Na tej katedrze przydując Gruszczyński, ornat bogaty od złota i pereł, swemu kościołowi darował. Wiele innych struktur z muru wyprowadził. Po śmierci Tomasza Strzemińskiego, lubo nie bez wielkich klótni, które między nim, i Jakóbem Sienińskim zachodziły, biskupstwo Krakowskie posiadał, dłużej jednak nad rok jeden i cztery miesiące na nim nie przydował; posunięty, z tegoż Kazimierza Króla łaski, na Gnieźnieńską metropolitańską godność: przy której wraz trzymał i pieczęć koronną, którą dopiero potem we trzy lata, to jest 1467. spuścił. Synod prowincyalny w Łęczycy r. 1466. złożył, na nim supplement Królowi na wojnę Pruską uchwalił; w Łowiczu OO. Bernardynom i kościół i klasztor z muru wyprowadził lubo inni twierdzą, że tylko drewniany postawił, zamyślającemu zaś o murach tego konwentu, śmierć do skutku przeszkodziła. Do konwentu Kaliskiego tychże ojców, on najpierwszym był powodem, darowawszy na niego obszerny plac, z poblizszemi ogrodami, jako świadczy, *Vadingus in Annual. Min. tom. 6. an. 1465. num. 16.* Łędzkiemu klasztorowi, i Mansyonarzom w Łęczycy, przyczynił znacznie procentów z dziesięcin; szpitalowi także w Iwanowicach i kapitule Krakowskiej, kościół w Rzegowie wystawił i uposażył; umarł w Krakowie nagłą śmiercią 1473. w Gnieźnie pochowany: prawdać, że wszyscy autorowie, którzy o nim pisali, mniej pobożne życie jego rozstawili, atoli jako przydaje *Damalew.* pokazał się jednemu z zakonników Ś. Franciszka i prosił, żeby się za niego modlono. *Damalew. in Episcop. Vladisl. et Archiep. Gnesn. Starowol. in Episc. Cracov. Długosz histor. Cromer lib. 25.* Miał kilku rodzonych braci, z których jedni się pisali z Iwanowic, drudzy z Gorniewicz, inni z Gruszczyce: a potem z Koźmina, który u Hinezy z Rogowa kasztelana Sandomierskiego, Jan areybiskup, kupił dla braci swoich, od którego potem rozumiem, że Koźmińscy nazwani, jeszcze jednak za żywota jego, już między bracią rozterki o te dobra zaszyły, i owszem *Lubiński in Monitis de Episcopatu* powiada, że któryś z nich w zamku Opatowieckim ściśle obległszy Jana, ciężkie na nim wymógł kondyeye. Jednego z braci tych wspomina *Damalewicz.* Jędrzeja, któremu Jan do archidyaconji Kaliskiej przydał kanonią Gnieźnieńską; drugiego Marcina, *Decretorum doctorem* kanonika Krakowskiego, czytana na liście tegoż Jana, danym 1466. u *Damalew. fol. 26.* Trzeci był Bartłomiej z Iwanowic kasztelan Kaliski. Czwarty Mikołaj Kosmider cześnik Sieradzki, ten OO. Bernardynom Kaliskim domostwo, które im na przeszkodzie do fabryki klasztoru było, skupił

i darował. Stanisława Gruszczyńskiego kasztelana Konarskiego w roku 1575. kładzie *Paprocki w Gniazdzie*. Jan kanonik Poznański 1489. na liście Kazimierza Króla danym miastu Lwowskiemu, Krzysztof Kosmider Gruszczyński podpisał w ziemi Wieluńskiej elekcyą Władysława IV. Wojciech Gruszczyński w Grodzieńskim Jana III. N. Kosmidrowna Gruszczyńska Stefana Białokurowicza cześnika Latyczowskiego. Druga Piotra Niszczyckiego kasztelana Belzkiego, małżonki. N. Gruszczyński kasztelan Kaliski 1709. żona jego Zofia Przyjemka chorążanka Kaliska, z której córka została, siostra kasztelana, żmówiona z Sebastyanem Bojanowskim. Adam sędzia kapturowy Poznański, żona jego Katarzyna Konarzewska, umarła 1696. N. Melchiora Gurowskiego chorążego Kaliskiego, starosty Kościańskiego małżonka.

Po śmierci Gruszczyńskiego arcybiskupa, Koźmin, który on był kupił, wielkie były zatargi między dwoma pozostałemi bracią jego według Kromera: z tych Bartłomiej był kasztelanem Sendomierskim — Mikołaj drugi miał przydomek — Kuszmider: *Ex defuncto* (mówi Kromer) *de Cosmino quod grandi pecunia . . . fuerat inter Bartholomeum Castell. Sendomiriensem et Nicolaum Cognomento Cosmidrum fratres ejus Germanos certatum est. — Krasicki.*

Gruszecki herbu Lubicz, w Chełmskiej ziemi, i na Podolu: Maciej mąż rycerski, któremu w krwawych zasługach dobra Gruszcze i małe i wielkie wieczną darowizną Król puścił, od których, to imię urosło, jego zaś chorążym koronnym uczynił, z Malickiej syna mu przypisuje *Okolski* Jędrzeja, który mężnie sobie poczynając we wszystkich za Zygmunta i Stefana Królów okazjach, poległ od brata stryjczonego Kantymirowego, atoli to się utrzymać nie może, żeby ojciec żył za czasów Jagiella, a syn za Stefana, bo więcej czasu wyszłoby niżeli półtorasta lat. Tego Jędrzeja z Hańskiej był syn Piotr, z którego ośmiu synów, sześciu w różnych kampaniach poległo, dwaj zaś z tejże Anny Orchowskiej splodzeni, to jest Bronisław Samuel Szumilist nazwany, ten na Rusi osiadł, porucznikował u Zborowskiego, a potem wojski Czerniechowski. Ja czytam Bronisława Gruszeckiego łowczego Czerniechowskiego w konstytucyach 1633. *fol. 55.* że na Podolu w Hołoskowicach wymurował zamek. Stanisław Jan najprzód podsędek, a potem sędzia ziemski Podolski, *Constit. 1661. fol. 26.* Stanisław stolnik Latyczowski, deputat na trybunał koronny 1694. N. Gruszecki, brat Macieja, nazwany Baran, Wojciech, syn jego, z Komorowskiej splodził Stanisława, Jana, Piotra i Jędrzeja. Stanisław z Dubaniewskiej Tomasza, który poległ pod Haliczem od Tatarów, Mikołaja i Jana, ludzi rycerskich, ten był z Postrumińskiej urodzony.

N. trzeci brat Macieja, od którego poszli, Jan Konstantyn, Wojciech i Piotr bracia rodzeni. Piotr z Anny Jaroszewskiej potomstwo, Jan, Michał, Krzysztof, Wacław, i córka Katarzyna Krzewska, 2do voto pojął Piotr Borzechowską, z której był syn Remigian, ten najprzód z Wojakowskiej spłodził syna Antoniego, potem z Pilezańskiej Józefa. Jan, mąż wojenny z Zofią Pełczanką, miał syna Jakóba. Wojciech z Molińską Tobiasza. Piotr zginął na Pokuciu, od którego syn się został Marcin. Gruszecka Józefa Chmieleckiego, Apollonia Szymona Rudnickiego, małżonki. N. Gruszecki miał za sobą Joannę Rudnicką. Józef sędzia grodzki, i podsędek ziemski Podolski, żona jego Anna Garmuchowska, z tej było trzech synów, Tomasz cześnik Podolski, pojął Angelę Łochowską stolnikównę Rzczycką, Michał drugi, trzeci Razimierz w zakonie naszym. Są jego Kazania w druku. 1mo. *Jedynak w honorze sprawiedliwość, Kazanie nu wotywie Trybunalskiej in fol. 1730. Calissii.* 2do. *Trybunał z kredytem, Kazanie na wotywie Trybunalskiej 1730. in fol. Calissii.* 3tio. *Zasługa honoru, honor, Kazanie na koronacji Maryi Panny w Podkamieniu 1730. in fol. Leopoli.* Córki zaś pięć, Katarzyna Zbykalskiemu podstolemu Mielnickiemu, Helena Elżbieta Archibaldowi Głowerowi, Konstancya Franciszkowi Boguszowi podezaszemu Halickiemu, czwarta Alexandrowi Zbykalskiemu miecznikowi Płockiemu, zaślubione. Teresa w klasztorze Ramienieckim pod regułą Ś. Dominika.

W roku 1788. Jan Gruszecki komornik graniczny Lubelski. — *Krasicki.*

Gruzewski herbu Lubież, w księstwie Żmudzkiem. Jerzy Gruzewski sędzia ziemski Żmudzki, poseł na sejm 1629. z tamtąd komissarz do zapłaty wojsku, *Constit. f. 4. i 1638.* komissarz do granic, *Constit. fol. 33.* Jan dworzanin królewski r. 1648. tenże sam podobno chorąży Żmudzki eywun wielkich Dyrwian, a potem podkomorzy Żmudzki, żona jego Teodora, córka Alexandra Ogińskiego kasztelana Trockiego, z tej były te córki: Maryanna najprzód Pakoszowa, a potem Frąckiewiczowa, Helena Bilewiczowa, Anna 1mo voto Hrehorego Oborskiego, starosty Horbowskiego, 2do Niezabitowskiego małżonka, Elżbieta Korfowa, Joanna Pawłowi Stryjeńskiemu wojskiemu Grodzieńskiemu zaślubiona, Konstancya pierwszym związkiem Sieniicka, drugim Ganekawowa, Krystyna najprzód Rynwidowa, dalej Grabowska, Teodora 1mo voto Zygmunтови Stryjeńskiemu cześnikowi Sanoickiemu zaślubiona, 2do Turlajowi, a teraz Grotauzowi, N. Dobryszowa, a druga Chwałkowska, synów zaś dwóch: Jakób kuchmistrz Litewski, i Marcyan stolnik Żmudzki. Któryś

z Gruzewskich miał za sobą Potocką herbu Pilawa starościankę Jabłonowską. Jan w Warszawie w zakonie naszym życia tego dokonał w roku 1646. wydał do druku. *De ultima, et maxima hominis mutatione, sive de mystica cum Deo unione lib. 1. pars prior Vilnae 1641. in 4to. Item lib. 1. pars posterior scilicet de fortitudine et justitia. Vilnae 1644. in 4to.* N. Gruzewska ksieni klasztoru Wileńskiego zakonu Ś. Benedykta. Krzysztof sędzia ziemski Zmudzki 1674.

W r. 1788. Antoni Gruzewski strukczaszy Wileński. — *Krasicki.*

GRYF

HERB.

Herb ten tak opisują, *Biel. fol. 103. Paprocki w Gniazdzie fol. 62. O herb. fol. 62. tom. 1. fol. 236. Klejnoty Potocki. Kojal.* W polu czerwonym Gryf biały, którego połowa przednia od głowy, orla z nosem zakrzywionym, z językiem wywieszonym, ze dwiema szponami w górę wspiętymi, także z dwiema skrzydłami do lotu wyniosionymi, reprezentuje: druga połowa lwa z dwiema łapami na których stoi, z ogonem z pod łap w górę zadartym pokazuje: nogi jednak u niego przednie i nos żółty, twarz w lewą tarczy z kierowana. Nad koroną pół także orla z trąbą, ale bez szpon.

Czy *in rerum natura* są Gryfy, ciekawa między autorami kwestya. Twierdzą *Volaterranus, Aristes, Proconesius, Herodotus, Pausanias, Ctesias, Aelianus, Mela, Solinus Apulejus* i pospolite wielu mniemanie, którzy głębiej prawdy nie szukając, samemi się płonnemi uwodzą powieściami. Siedlisko im naznaczają w Bractji, Indyi, i Tatarzech Azjatyckich: atoli w opisanii ich, samiż się z sobą nie zgadzają; bo jedni z nich, ptakami ich chcą mieć, których wzrost do wilków naszych dochodzi, ale o czterech nogach, i pazurach Lwów; szyje modre; piersi czerwone; ostatek ciała, czarne pstrzą pióra; oczy iskrawo ogniste.

Drudzy podobieństwem ich do konia stosują. Inni twarz im, do ludzkiej bardzo akkommodowaną przyznają. Inni z orła i lwa zmieszanych piszą, z których orzeł od głowy góruje, z tyłu lew się wydaje. Takiej zaś wielkości są według Jana de Montevilla, że jeden Gryf ośmią lwom wyrówna, sto orłów przechodzi; takiej siły, że słonie i smoki moczuje, dwóch wołów razem, albo też jeźdźca z koniem szponami wzwar-tych na powietrze wynosi: tak potężnych pazurów, jak u wołu rogi. *S. Eustachius Antiochenus in Hexam.* powiada; *sicut aquila leporem, sic Gryphs Leonem raptum praedatur.* A niektórzy u *Szentivanięgo in Curios. Miscell. dec. 2da*, przydają, że złotych gór ci Gryfowie strzegą pospolicie, i owszem że sobie gniazda złotemi żyłkami prześcielają. Z drugiej strony, *Plinius, Origenes, Albertus Magnus, Ulysses, Aldrovandus lib. 10. cap. 1. Szentivani loc. cit. Cnapius pod słowem Gryf*, za bajkę przecież pozorną, takie zwierzę sądzą; kto go albowiem z tych autorów, co o nim piszą, widział, żaden się nie przyznaje, dosyć na tem mając, że jeden albo drugi, a podobno z płonnej powieści, o tych monstrach świadczy. Okrążyli świat cały marynarze, najgłębsze zwiedzili knieje, niedościgłe kiedyś zbiegali kąty; przecież nie tylko w Seytyi, albo w Indyach; ale zgola nigdzie nie podobnego nie znaleźli do zmyślonego zwierzęcia. Przyznają ja to z chęcią, że *Levitici cap. 11. vers. 13.* zakazuje P. Bóg przez Mojżesza Żydom, żeby Gryfa nie jedli, *Grifem ne comedatis*; ale to nasz, *Cornel. u Lap.* z inszemi tłómaczy o orłach, nie tych pospolicie zwyyczajnych, ale daleko większych z nosem zakrzywionym, czego dorozumiewał się, to z hebrajskiego słowa *Perez*, tamże w piśmie świętem położonego, to z tego, że Aristofanes różne rodzaje orłów wyprowadzając, kładzie też i Gryfa. Jakoż Zygmunt Herbersztein poseł niegdy Cesarski do Cara Moskiewskiego, napisał, że w Moskwie znajdują się ptaey, do naszych orłów podobni, wszakże bez porównania więksi, na których wej-
rzenie, nie tylko jastrzębie, kruki, ale i same orły, od gwałtownego strachu, zdadzą się trupieć, zowią ich tamże koczoł. I Jerzy Fabrycy w roku 1550. świadczy, iż między Misnią i Dreznem, znalezione orle gniazdo, na trzech potężnych dębach usłane, w którym nie tylko odarte z cieląt i baranów skóry, nietylko świeżo tam przyniesionego źrebea, ale też jeszcze niedorośle orle widzieć było, w tej już jednak porze, że skrzydła rozeiągnionego siedm łokci rachowano, pazury zaś, u niego tak miększe, jak u tułowitszego człowieka palec, nogi, i giczele, grubsze od Lwa. Ztąd dochodzę, że zmyślona w Gryfach z orła i lwa mixtura. Prze-

cież u Egipcyanów w takiej powadze Gryfy były, że ich za Bogów czcili, świadkiem jest *Plutarchus Simposiácon lib. 4. quæst. 5.* luboć trochę mędrsi między niemi poganie tylko ich za symbolum, to jest za figurę Apollina Bożka mieli, któremu Gryfów tak poświęcili, że piórami ich statucę jego wzorzyli, powożącemu się, z dwóch Gryfów sprzęgę składali, i od tego Gryfinami ich przewano. Z tego fundamentu Paprocki w gniazdzie enoty, rozumiał, że dom Gryfów od Egipcyan do Polski zawitał, wszakże to sam potem w pośledniejszym druku zbija: nie lepiej się jednak poprawił, kiedy powiada, że z Dacyi do nas przyniesiony, czego mu pomaga, *Bielski fol. 103. Nakiel. w Miechov. fol. 10. Okolski pod herbem Gryf,* ale jako niżej obaczysz, niesłusznie.

To się zda być pewna, że pierwszych monarchów Polskich krew, jeszcze i podziśdzień żyje, w tych, co się Gryfem pieczętują. Leszek albowiem, tego imienia trzeci książę Polski, prócz Popiela, dwudziestu innych synów, pogańskim obyczajem jeszcze się natenczas rządząc, zostawił; między temi Jaxę; a gdy zawojowane od siebie prowincye, na nich dzielił, Jaxie, i drugiemu bratu jego ziemianowi, dostała się Serbia; przysięgą ich jednak wprzód obowiązał, żeby Popielowi, swemu na tronie successorowi, powolnemi byli. *Neugeb. fol. 45. Gvagnin. fol. 12. Bielsk. fol. 39. Sarnicki fol. 197. Długosz tom. 1. fol. 64. Cromer lib. 2. Sleidan. lib. 8. fol. 342.* działo się to roku posłusznego w ciele Boga, według *Herburta 806., według Sarnickiego 810., według Miechovity 805. Okolski z Kromera kładzie rok 999.* ale to jawna omyłka; bo i Kromer pod Leszkiem III. żadnego roku nie namienia, i w r. 999. już u nas Bolesław Chrobry panował, a Kadłubek Leszka jeszcze do czasów Juliusza Cesarza referuje. *Nakiel. w Miechov. fol. 10.* tej Serbji Jaxów dziedzicznemi Pany czyni, która jest częścią Dacyi wschodniej, kędy opisując ją powiada, że od Podola i Rusi Dniestr ją rzeka dzieli, a cztery prowincye w sobie zamyka, to jest Siedmiogrodzką ziemię, Bułgaryą, Wołochy z Multanami, i Serbią nad morzem. Atoli jednak oczywiście przeciwko niemu stawiam Długosza, Kromera, i innych historyków naszych, ci wszyscy zgodnie przyznają, że nie wschodnie, ale zachodnie nadmorskie krainy, między Hablem i Elbą rzekami, do morza się Niemieckiego sięgające, między syny swoje, Leszek porozdawał, które męztwem i szablą do Polski był zakroił: a tak w tym dziale dostała się Barnimowi i Bogdałowi Pomorska ziemia, Kazimierzowi z Władysławem Kaszubska, Wratysławowi Rugia, Przybysławowi, Cieszymierzowi, i Otcie Ditvonia albo Luzaeka ziemia, i tak

dalej; toć i Jaxę w tychże krajach ojeiec osadził, a ponieważ niektórzy autorowie Misnią Serbią zowią, ztąd dochodzę, że i jemu część Misnji, którą natenczas Serbią zwano, wydzielono, nie w Dacyi albo na wschodzie, ale na zachodzie, zkađ potem potomkowie jego do ojeczyzny swojej powrócili, i godne wieków rozrodzili domy.

Rtoby zaś był pierwszym autorem tego klejnotu, i z jakiej okazyi, domyślać się chyba, nie co pewnego udawać możemy, ile że żaden o tem nie pisał: rozumiałbym tedy, że albo Leszek III. monarcha Polski, synom go swoim przy podziale nadał, i Orła w Gryfa zamienił dla dyffereneyi, albo go też sobie potomkowie jego, samiż z spólnej między sobą umowy, przywłaszczyli. Domysł mój na tem zasadzam fundamencie, że wszystkie te prowincye, któremi kiedyś władnęły tegoż Leszka dzieci, i podziśdzień nawet Gryfem się szczyca, lubo w niektórych z niejaka odmianą, dla dystynkeyi między rodzonym potomstwem z czasem przydana. Tak Raszubska ziemia wydzielona Kazimierzowi i Władysławowi, zażywa Gryfa we wszystkim do Swobody podobnego, tylko że głową w prawą tarczy skierowany. *Dulberg i Putend. in tabul.* Tak Pomorska ziemia, która się działem dostała Barnimowi i Bogdałowi braci, Gryfa ma w srebrnem polu z pyskiem i szponami złotemi. *Petrasancta cap. 54.* Inni przydają, że jest czerwony w koronie w polu białem. *G. B. lib. 5. civit. fol. 45. i Paproc. fol. 720.* Tak Szczecińska ziemia, której udzielnemi Panami byli synowie Leszkowi, i książęta jej, Gryfa nosili czerwonego w polu białem, czego świadkiem chorągiew ksiączęcia Szczecińskiego, oraz i z nim wzięta od Polaków w owej sławnej pod Grunwaldem wiktorii, za Jagiella Króla w roku 1410. *Długosz fol. 606. i Paprocki z niego.* Tak Zgorzelica, albo jako się temi czasy zowie z Niemiecka Brandeburska ziemia, która holdowała Przemysławowi, Ziemowitowi i Zemomysłowi braci, jako pisze *Cromer lib. 2. Długosz tom. 1. fol. 64.* i jej pod te wieki panowie, w herbie na dwadzieścia siedm dzielnie rozłożonym, w dziewiątej, dziesiątej, jedenastej, dwunastej, trzynastej, dwudziestej pierwszej, i dwudziestej wtórej dzielnicy, Gryfów, coraz to inszym kształtem i kolorem udanych kładzie, jakom sam widział na mappie geograficznej. Tak Meklembursey książęta: bo i taż ziemia w dziedzictwie wnuków Leszkowych chodziła, w herbie swoim na sześć części wymierzonym, w drugiej i w trzeciej Gryfy rozłożyli. *Winiaków Gryf bez mitry. Dulberg in tabula Reg. Pol. apud Pusc.* Słupskiej ziemi Gryf na trzech nogach stoi, czwartą do góry podniósł. *Laurus Jacobus in libr. Antiquae urbis*

splendor. Ponieważ tedy wszystkie te prowincye od synów Leszkowych odziedziczone, do jednegoż się herbu znają, toć jest podobieństwo, że zaraz natenczas, albo sami go sobie przywłaszczyli, albo im go Leszek ojciec nadał: hoby pewnie potem do tak zgodnej jednegoż klejnotu używania elekcyi, przyjść nie mogło, ile że w krótee potem, jedni z nich od Franków, drudzy od Sasów, inni od Turyngów, ei od Fryzów podbiei i rozerwani, różnym od siebie duchem tchnęli: inni się też sami od nas wyłączyli: trzeci przy Polsce zostali. *Cromer lib. 2.*

Swobodą herb ten zowią, dla hojności przodków tej familji, którą nie na próżność żadną, ale ku czci i chwale Boskiej obracali, mówi *Papir. fol. 62. Biel. fol. 118.* Nie ujmuję najmniej rozrzutnej na Boga i sług jego szcudroblowości domu tego; hoby na mnie i podziśdzień jeszcze stojące bazyliki, wywiedzione z fundamentów kościoły, uposażone od nich klasztory, gwałtem o tę krzywdę wołały. Wiem że *Nakielski* wieku swego dwadzieścia i jeden różnych w Polsce zakonów fundacyi narachował, które z skarbu Gryfów naszych powstały, a w ten komput nie idą kościoły przy różnych farach, kaplice, oltarze, i insze godne tego imienia struktury: ale mi się zda, że ten herb bardziej tego tytułu wysługę ma, z niewygaszonej nigdy w tym domu, o wolność ojczystą żarliwości; ponieważ to słowo Swoboda, u nas Polaków wolność raczej znaezy, niżeli hojność, jako mówi *Cnapius in thesauro*, jakoż snadno im to każdy przyznać musi, gdy o nich czytać będzie, że Polska wolność, nie inszym tchnęła duchem, tylko Gryfów.

Nie tylko zaś w ojczyźnie naszej, ale i insze części świata herbem się Gryfów szczycą. Tarsus Cylicy i w Azji mniejszej, i tyran Tyru, i Tracyi monarchowie, Gryfa, za herb używali, ale z orla i z smoka zmięszanego. *Okol. O Gryfoniuszach Teatrum vitae hum. lib. 4. fol. 51.* świadczy że w czterysta lat po potopie uniwersalnym, z Ormiańskiej ziemi wyszedłszy, w Tuscyi osiedli, i tam Peruz miasto, albo fundowali, albo rozprzestrzenili, za swoim przybyciem, któremu też miejscu, i swój herb Gryfa na pamiątkę, za klejnot zostawili. Gryfów sławna w Rzymie familia z Gryfa szarłatnego w złotem polu. *Petrasancta cap. 54.* Styryi herb Gryf srebrny, z którego ust, płomieniem ogień wybucha: i inszych domów wiele liczy *Petrasancta* do którego odsyłam. Na Śląsku nawet, siła się znajduje familji, które w herbie Gryfa noszą, jako Szalgoecz hrabiowie. *Trebnic, kuzanie pogrzeb. na Jak. Weihera.* Tamże Odorskich familia Gryfa srebrnego w szarłatnem polu. *Petrasancta cap. 54.* Luzeń-

skich także dom, z których w roku 1663. Joachim, Aloizy Luzeński opat de monte Zebegeu, a potem biskup Waradyski, proboszcz Spiski, w roku 1677. *Nieremb. lib. de adorat. in spiritu* właśnie Gryfa Swobodezyka zażywał. Podobieństwo wielkie, że i ci z tegoż Gryfów gniazda wyszli, ale z czasem, gdy się Szląsk od Polski oderwał, i oni się tamże przy swych dobrach zostali.

Przodkowie domu tego.

Jaxa książę Serbji, syn Leszka III. a brat Popiela, monarchów Polskich, tej Serbji dziedzic, którą Niemcy Windisch zowią, spokojnie w ojezystym udziale siedział; więcej ani o nim, ani o inszych braci jego, nie mają historycy nasi, tylko w powszechności, rozumiem jednak, że nie inszym sposobem życia swego dokończył, tylko tym, którym i drudzy; to jest: że od Popiela młodszego, a synowca swego, za zdrową radę i napomnienia, zdradą śmierć z trucizną wypił, luboć nie bez strasznej takiego kryminału zemsty, którą myszy z trupów stryjowskich rozmnożone, na Popielu wykonały. Po śmierci Jaxy, potomkowie jego przez trzysta lat Serbią rządili, w różnych rewolucyach, aż dopiero za Bolesława Krzywoustą, jedno sławę rycerskich dzieł jego wzbudzeni, potem miłością ojezystą swojej ujęci, znowu się do Polski z powrotem skłonili w r. 1106. między którymi ci przedniejsi byli, Jaxa Wincenty, Światopelk. Michora, Krekocha, i inni bliskością krwi z niemi spowinowaceni. *To pisze Nakiel. w Miechow. fol. 11.* i przydaje, że to ma *ex priscis scriptoribus*: nie mógłby był jednak gruntowniej nas w tej opinii utwierdzić, jako gdyby był choć jednego po sobie przytoczył, ja zaś nie tylko tego w żadnym nie czytał, ale owszem *Paprocki fol. 62.* którego i *Nakielski* cytuje nieraz, i mógł się w nim tego doczytać, w roku 1006. z listu klasztoru Trzemeszyńskiego, wspomina Wincentego Jaxycę, *Comitem ac haerodem in Bochnia*, którą potem Bochnią, potomek jego dał Staniąteckiemu klasztorowi, to jest stem lat przedtem. Jeżeli tedy w Polszcze dobrze, przedtem, possessyonaci byli Jaxycowic, jakoż się to utrzyma, że dopiero tak późno w nasze się przenieśli kraje. Raczej z tej reflexyi, którą czyni *Paprocki pod Gryfem*, com też i ja sam uważał, że starzy przodkowie nasi, gdy kościoły i klasztory fundowali, listy albo prawa na to nadając, imiona swe zwykli byli podpisywać, i inszych swoich braci; wnoszę, że się znać do fundacyi klasztoru Trzemeszyńskiego ten Wincenty przyłożył: ile że ten klasztor, w roku 997.

już był stanął: bo w nim Ś. Wojciecha ciało, Bolesław Chrobry do czasu był złożył. *Cromer lib. 3.* Jabył tedy rozumiał, że kolo roku 900. do Polski Jaxyceowie powrócili, kiedy bowiem z jednej strony Niemcy, z Henrykiem Cesarzem Rzymskim, nadmorskie kraje do holdu przyciskali, jako powiada *Vitichindus lib. 2. Saxon.* z drugiej strony Polacy z Leszkiem czwartym, rebellizujących sobie wnuków Leszka III. wojną podbijali, jako świadczy *Cromer lib. 3. z Hageka*, oni jako rodacy nasi, raczej sobie obrali ojczyste gniazdo, niż pod obeem jęzczyć jarzmem. Wszakże starożytność wszystkich pod te lata antecessorów domu tego, w niepamięci zagrzebła, jednego z wielu utaić nie mogła, którego dobroczynność na klasztor Trzemeszyński, nieśmiertelnej pamięci zaleciła, to jest, Jaxyca Wincentego *Comitem i haeredem* na Bochni. Wszystko mi się zda, że Jaxa Wincenty, Światopelk, o których wyżej z Nakielskiego namieniłem, wnukami jego byli, a jeżeli nie rodzeni, przynajmniej stryjeczni bracia, ile że Bochnia przez półtrzeciasta lat, nieprzerwanie w ich possessyi była. Do nich tenże autor przypisuje Kreckochę, który gdy bracia jego, Miechowski klasztor, Pańską munificencyą wynosili, on nietylko fortunę swoją, to jest wieś blisko Miechowa, ale i siebie samego w poczet sług Boskich wpisał, ubogim dla Chrystusa kontentując się zakonnikarzem tytułem, więcej nad wszystkie świata dygnitarstwa: pomógł mu tej świętej kompanji Hugold, z tegoż Gryfów domu, czego dowodem jest, część jego na Chyeczy, którą on razem z sobą temuż klasztorowi oddał. *Nakiel. Miech. fol. 101. ex Catal. Patriar.* Michora z tegoż domu, którego ręki podpis, oryginal fundacyi Jędrzejowskiego klasztoru i podziśdzień pokazuje, a nie dosyć mu było na tem, żeby tylko w registr fundatorów imię jego wchodziło, chciał i rzeczą samą być fundatorem, kiedy pobożną emulacyą z Jaxą krewnym swoim certując, Miechowskiemu konwentowi, osiadłe wsi, nad Rabą rzeką, wiecznemi czasy puścił, Targowisko, Nieszkowice, Moszezenicę, Mszezenin, Chelm, i część swoją na wsi Kłaj, uprosiwszy u Gedeona biskupa Krakowskiego bliskiego swego, o którym niżej, dziesięć z tych dóbr do tegoż klasztoru. *Nakiel. fol. 17. et 103.* Żeby zaś był tę oliarę, tym lepiej do gustu Boskiego okrasil, pewny prowent soli z żup Bocheńskich naznaczył temuż miejscu. Kościół Chelmski, i kollacyą *beneficii, Custodibus S. Sepulchri* przywłaszczył: o czem szerzej *Nakielski z katalogu Patryarchowskiego w roku 1198. spisane*go mówi.

Wincenty Jaxyce dziedzic i hrabia na Brzeszyncu, który potem do naszego akcentu przezwano Brzeznicą, jako się

wyżej o nim mówilo, zostawił trzech synów, Bogusława, Janisława, i Klemensa. Z tych Bogusław dla wielkiej roztropności i dzielności, gubernatorem Pomorskiej ziemi i Kaszubskiej, od Bolesława Krzywoustego dany, koło roku 1127. skoro rządy tych prowincyi odebrano Swentopelkowi stryjowi jego; na tej funkcyi tak się pięknie popisał, że mu Mieczysław Stary, jedną z córek swoich za małżonkę zaślubił, z której trzech synów spłodził: Bogusława, Mściuga i Sambora, książęta Pomorskie, o których da Bóg mówić się będzie, na właściwem miejscu, gdzie Pomorskich książąt genealogią wyprowadzę.

Janisław albo Janik, najprzód biskup Wrocławski na Śląsku, potem arcybiskup Gnieźnieński, drugi syn Wincentego, z żarliwości którą miał w promowowaniu chwały Bożej, z wytwornego rozsądku, z hojności na ubogie, i inszych cnót, tak był przypadł do gustu archikapitulie Gnieźnieńskiej, że pominawszy inszych, Eugeniusza III. Papieża o niego prosili, aby osierociałą, po Piotrze herbu Śrzeniawa arcybiskupie, katedrę posiadał, jakoż za konsensem tegoż Papieża wstąpił na nią 1152. Rozrzutność jego na Boga rząd poznać, że jeszcze za żywota Ś. Bernarda opata, Cystereyensów z Morymundeńskiego w Burgundyi klasztoru, uprosiwszy; w Jędrzejowie osadził, fundował i nadał, z kąd niektórzy ten klasztor, na pamiątkę, z kąd swoje początki zabrał, *Minor Morimundus* zowią. Dobra swoje, które temuż klasztorowi przyłączył te rachują, Brzeźnicę, i sześć innych wsi, to jest Potok, Lysaków, Rakoszyño, Łacno, Tarszawa, i Chorzewa. Dzieściny z różnych wsi, tak w Krakowskiej dycecezyi, które uprosił u Maura, i Radosta biskupów Krakowskich, jako i w archidycecezyi swojej, które od stołu swego arcybiskupiego oderwał. Jeszcze dobra, które sukcesyą na niego były spadły, to jest Ujazd, Błonie, Zarezyce, Błonnica, Skowrodolno, Ramienczyce: drugie które pokupił, jako Dzierżazna, Busków, Tropiszów, Bezden, Mierzawa, Pełcznica, Kraječno, Zdecze. Tę Brzeźnicę, Jędrzejowem, opat jeden od imienia swego, miasteczko zbudowawszy nazwał; tak o tem klasztorne skrypta powiadają, mówi *Paprocki*, atoli, znać że tam dawno miasteczko było, gdyż ci Panowie fundując tam klasztor, na pamiątkę tego, że to z domu ich wyszło, zostawili w tej Brzeźnicy sobie dań, i potomkom swoim, serca bydzące dla ptaków, i po kilku śledzi od beczki: co potem klasztor u successorów fundatora odkupił: tę fundacyą podpisali tak, *Ego Joannes Episcopus*, (z kąd niektórzy wnoszą, że natenczas tylko był Wrocławskim biskupem) *et Frater meus uterinus Dominus Jaxa, Michora, Miecislaus, Marti-*

nus, Nicolaus tribnus, Comes Bogumilus haeredes de Brzeźnica damus donamus. Za jegoż perswazyą Mieczysław Stary ksiązę Wielko-Polski, kollegiatę w Kaliszu, pod tytułem Ś. Pawła fundował i nadał; biskupów trzech Poznańskich, Stefana, Radwana, i Bernarda approbował i konsekrował, umarł w wielkiej pobożności życia *według Nakiel. i Janicyusza 1165. według Damalew. 1167.* po nim Piotra herbu Sreniawa sukcesorem cheą mieć niektórzy na arcybiskupstwie, ale *Damal.* Błog. Bogumiła po nim kładzie.

Klemens, trzeci syn Wincentego dziedzica na Brzeźnicy, brat Janisława arcybiskupa, i Bogusława: na liście fundacyi klasztoru Jędrzejowskiego u *Damalew. fol. 99.* czytam tak: *Ego Joannes Archiepiscopus Gnesnensis, et Clemens frater meus;* wspomina go także, *Paproc. fol. 63.* że się do fundacyi Jędrzejowskiego klasztoru przyłożył: zostawił *według Nakielskiego* synów trzech: pierwszego Wojysława, ten z Jaxą bratem swoim stryjeczynym na Turków w Azji wojując, gdy z tamtej wojny świętej, i z Jerozolimy powrócił, a Jaxa fundował w Miechowie Bożogrobców kanoników, on też do tejsze fundacyi przydał swoje własne dwie wioski, w Wroclawskiej dyecezyi leżące; które potem biskup Wroclawski zamienił za insze. Tenże Wojśław koło Jędrzejowa założył wieś Wojśławice od swego imienia, miał dwóch synów, Mateusza, i Jędrzeja, z tych Jędrzej, wieś Bamwoł rzeczoną, w Sandomierskiem województwie, konwentowi Miechowskiemu zapisał, luboć potem odpadła, niewiedzieć jakim przypadkiem: *to Nakiel. z starych monumentów klasztornych wypisał, i z Długosza de Monast.*

Gedeon biskup Krakowski, drugi syn Klemensa, brat Wojysława dopiero wspomnionych, u stryja swego Janisława arcybiskupa Gnieźnieńskiego wychowany, jego torem idąc, kanonikiem Krakowskim będąc, zgodnie od kapituły na tę godność po śmierci Mateusza biskupa był obrany; długoć się w prawdzie tego honoru wzbraniał; atoli potem ustąpił woli Bożej, konsekrowany w Rzymie od Alexandra III. Papieża 1166. Mąż w radzie roztropny, w życiu nie naganny, na ubogich milosierny, na przymnożenie chwały Boskiej wynętrzaający się. On u Lucyusza Papieża, z którym kiedyś żył poufałej, uprosił ciało Ś. Floryana Męczennika, które gdy do Polski przywieziono roku 1184. z wielką czeią przyjął i na przedmieściu Krakowskiem Kłeparzu, kościół wymurowawszy dziesięćcinami nadawszy, złożył: *to Długosz: Miechowita zaś powiada,* że kwoli czei tego Ś. Męczennika, Kazimierz ksiązę Polski, i Gedeon biskup Krakowski, tę bazylikę na Kłeparzu wystawili, kollegiatę przy niej fundowali; w której ramię tylko

Ś. Floryana zostawiwszy, wszystko ciało tego Ś. w katedrze Krakowskiej złożone. Do Jędrzejowskiego klasztoru, który, stryj jego i ojciec, fundowali, siła dziesięćcin przyczynił, Miechowskiemu klasztorowi, więcej zdał się uczynić, niżeli fundator jego Jaxa, *mówi Nakielski z Długosza*. W Kielecach kościół ku ezei Boga rodzicy Panny Maryi z kamienia ciosowego zmurował, kollegiatę przy niej założył, czterech prałatów, sześciu kanoników fundowawszy. Klasztor w Wąchocku nad rzeką Kamioną Cystersom założył, kościół z kamienia ciosowego wyprowadził, apparatus przyozdobił, w dobra należycie opatrzył 1179. luboć potem i inni Panowie siła się do tejże fundacyi przyczynili swoją szkodrobliwością. Mieczysława książęcia, że ciężki był poddanym, i podatki z ubogich ludzi niesłusznie wyciągał, najprzód pięknie, i po ojcowsku upominał, a gdy i to nie pomogło, z innemi się Panami porozumiewawszy, z Państwa zrzucił, na jego zaś miejsce Razimierza Sprawiedliwym nazwanego, brata jego wysadził. Stefana wojewodę Krakowskiego o cudzołóstwo przeświadczonego wyklął, na niego, gdy do Krakowa wjeżdżał, w wszystkie dzwony dzwonić kazał; jakby na gwałtownika: we wszystkich czy publicznych obradach, czy posiedzeniach, nigdzie z nim zasiadać niechciał, i owszem i drugich od jego konwersacyi odmawiał, póty aż się upamiętał; co tym dziwniejsza być powinno, że w Stefanie i krwi nawet swojej dla Boga nie folgował. W tych świętych koło winnicy Pańskiej trudach, śmierć go też święta zastała, w roku 1186. w katedrze swojej pochowany.

Jan, trzeci syn Klemensa, brat Wojysława i Gedeona biskupa Krakowskiego, kasztelanem go Krakowskim pisze *Nakielski fol. 23.* i powiada z Kromera, że koło roku 1220. z Prusami wojował, ale niewinnie świadczy się Kromerem, bo w tym roku ten autor piszeć w prawdzie o Janie herbu Swoboda, ale tam najmniejszej wzmianki nie masz o kasztelanji Krakowskiej, i owszem ponieważ tam dokłada Kromer, że ten Jan był bratem Jędrzeja kanonika Krakowskiego, a potem biskupa Płockiego, toć był synem Marka wojewody Krakowskiego, jako i Jędrzej; a zatem nie pewna Nakielskiego osnowa: prawdac że go drudzy synem Klimunta piszą, ale to omyłką się dzieje, miasto tego co miało być z Klimuntowa: był kasztelanem Wieluńskim, patrz com o nim mówił w tomie pierwszym. Temuż Janowi, *Nakielski* dwóch synów przypisał, Wojciecha i Wawrzeńca, i że Władysławowi Płaczowi do odyskania księztwa dopomogli, ale i to nie pewna. Od tegoż Jana, powiada, że idą Studzieńscy, Ujejscy, i Wilkowscy, a ja przydaję Ossowscy, że z linji

areybiskupa Gnieźnieńskiego, i jego braci idą, jawnie poznać, co się o nich na swem miejsu mowić będzie.

Jaxa, drugi brat Wincentego hrabi na Brzeźnicy, którego genealogia, i od niego pochodzących, wypisana *tom. II. fol. 267.* długo w tym domu imię Jaxa kwitnęło; bo nawet w roku 1232. na liście Henryka Brodatego, podpisanego czytamy Jaxę kasztelana Siewierskiego *u Nakiel. w Miechow. fol. 155.* W katalogu także Dobrodziejów klasztoru Jędrzejowskiego, czytamy Jana Wierzbicę hrabię, i syna jego Sulisława kantora Płockiego, kanonika Krakowskiego pod rokiem 1246. Swantopelk trzeci brat Wincentego hrabi na Brzeźnicy książę Pomorski, o którym mowić się będzie pod Pomorskiemi książętami.

Jan archidyakon Krakowski, którego sławi *Długosz*, że gdy monarcha Polski, kapitulanej elekeyi sprzeciwiał się, oparł mu się mężnie, i Wincentego Kadłubka na biskupstwo Krakowskie, to powagą swoją, to raeyami gruntownemi promował 1207. *Cromer lib. 7. Paproc.* Klemens wojewoda Głogowski w roku 1241. gdy w owej nieszczęśliwej z Tatarami potyczce, Henryka, pobożnym nazwanego, książęcia Szląskiego, ratować chce, i od zguby salwować, i sam padł trupem od Tatarskiej szabli. *Bielski fol. 168. Cureus fol. 304. Paprocki.*

Herbowni.

<i>Bąkowski,</i>	<i>Gumieniecki,</i>	<i>Michowski,</i>
<i>Bielicki,</i>	<i>Jaxa,</i>	<i>Mielecki,</i>
<i>Bobowski,</i>	<i>Kawecki,</i>	<i>Molenda,</i>
<i>Branicki,</i>	<i>Kępski,</i>	<i>Nasiechowski,</i>
<i>Brzeziński,</i>	<i>Kijeński,</i>	<i>Noskowski,</i>
<i>Butowd,</i>	<i>Kiński,</i>	<i>Ossowski,</i>
<i>Bykowski,</i>	<i>Kleszczyński,</i>	<i>Óstrowski,</i>
<i>Cedro,</i>	<i>Komornicki,</i>	<i>Otwinowski,</i>
<i>Chamiec,</i>	<i>Konarski,</i>	<i>Papiński,</i>
<i>Chronowski,</i>	<i>Krobanowski,</i>	<i>Pobiedzński,</i>
<i>Chycki,</i>	<i>Krukowski,</i>	<i>Pomorskie książętu,</i>
<i>Ciepielowski,</i>	<i>Krzyszowicki,</i>	<i>Prochański,</i>
<i>Dębicki,</i>	<i>Kwiatkowski,</i>	<i>Radliński,</i>
<i>Dobek,</i>	<i>Latoszyński,</i>	<i>Rożen,</i>
<i>Domaradzki,</i>	<i>Leśniowski,</i>	<i>Skrzyszowski,</i>
<i>Giedezycy,</i>	<i>Lowczowski,</i>	<i>Stanisławski,</i>
<i>Gładysz,</i>	<i>Maleszowski,</i>	<i>Strzeszkowski,</i>
<i>Golambek,</i>	<i>Matachowski,</i>	<i>Studzieński,</i>
<i>Grodzicki,</i>	<i>Marcinowski,</i>	<i>Szczepanowski,</i>

*Trojecki,**Turski,**Ujejski,**Wiktorowski,**Wilkowski,**Zakrzewski,**Zamiechowski,**Zaporski,**Żeromski,**Żukowski.*

Grylewski herbu *Topor*, w Wielkiej-Polszcze kwitną, z Grylewa imienia tego nabywszy, Kasper Grylewski z Kaliskiem województwem podpisał elekcyą Władysława IV. Jan miał za sobą Jadwigę z Pigłowie Maniecką herbu Sokola, jako pisze *Jan Dziekczynski in Thalamodia*, gdzie herb jego *Topor* położył: był ten Jan brat rodzony Kaspra.

GRYZIMA

HERB.

Mają być trzy liszki białe w czerwonym polu, jakhy w raz jedna podług drugiej szły; na helmie trzy pióra strusie. *Paprocki w Guiazdzie Cnoty fol. 1186. O herb. fol. 576.* w tym jednak ten się autor z sobą nie zgadza, że w pośledniej książce, liszki w prawą tarczy biega, a w *Guiazdzie*, w lewą, dla tego i *Okol. tom. 1. fol. 249.* w lewą ich obrócił. Z Niemiec ten herb do Polski przyniesiony, co poznać i z tego, że w owej pamiętnej pod Grunwaldem wiktoryi, dwie chorągwie nasi zabrali, na jednej była liszka czerwona w białym polu: była to chorągiew komendora i miasta Balga, pod nią byli Krzyżacy, i żołnierze pieniężni, była szeroka na trzy, długa na trzy łokcie i ćwierć. Na drugiej była liszka biała z rozdzieloną gębą, w czerwonym polu, pod nią byli Helweci albo Szwajcarowie. *Paproc. stemn. fol. 603. Hulsius in Chronolog.* Słowiańskiej ziemi za herb naznacza trzy liszki, w lewą tarczy zapędzone. Tu w Polszcze mało domów, któreby się tym herbem znaczyły. *Paprocki* tylko Dulskich wspomina, i to powiada o nich, że tylko jednej liszki zażywają, w Dobrzyńskiej ziemi, i Gostyńskich, *Okolski* przydaje Starzyńskich.

Grzebski herbu *Jastrzębiec*, w Dobrzyńskiej ziemi, to nasi pisarze o nich świadczą, i *MS. o familiach Pruskich*: a teraz nie wiem czy nie w Krakowskiem: bo Antoni, Balcer, i Stefan Grzebsey podpisali konfederacyą Krakowską 1705.

W roku 1778. Gabryel Grzebski regent Sandecki. — *Krasicki*.

Grzebski herbu *Świnka*, w Płockiem województwie, jedneje dzielnicy z Zielińskiem. Wojciech w Rawskiem 1648. ale go napisano Grzemlski.

Grzegorzewski herbu *Jasieńczyk*, w Czerskiej ziemi, i Sochaczewskiej. Bartłomiej Grzegorzewski 1632. Wojciecha wspominają księgi grodzkie Ostrzeszowskie 1622. Jan, Władysław, Jędrzej, Paweł 1674. Maksymilian wojski Czerski, umarł 1702. osobliwszy dobrodziej naszego kollegium Piotrkowskiego. N. Grzegorzewski podstarości, i sędzia grodzki Czerski 1693.

Józef Grzegorzewski miecznik Czerski. — *Krasicki*.

Grzegorzewski herbu *Lis*, w województwie Rawskiem, z tych Grzegorzewic tak nazwany, które są w ziemi Sochaczewskiej, i do tych czas w ich są possessyi, z tych Władysław Grzegorzewski, przedtem generał gwardyi koronnej, a teraz kasztelan Ciechanowski, synowiec jego Antoni, Poznański i Warszawski kanonik, officyał generalny księztwa Mazowieckiego i brat jego rodzony.

GRZYBOWSKI HERB.

Paprocki in Stromat. pisze, że Grzybowscy z Belzewie na Szląsku pieczętują się krzyżem, na każdym rogu jego powinna być gwiazda o sześć graniach, nad krzyżem, i nad gwiazdą księżyc jak na nowiu nie pełny, obiema rogami do góry obrócony. Coś podobnego widziałem w kościele Chelmińskiem, na nadgrobkku Waleryana Gluchowskiego herbu Prus *2do*, gdzie między innemi herbami, czwarty był taki, krzyż na tarczy, ale jak litera X. pisze się, położony, na każdym tego krzyża rogu gwiazda.

Grzybowski herbu *Prus 2do* w Mazowszu. Mikołaj Grzybowski podkomorzy Warszawski, poseł na sejm Lubelski 1569. podpisał Unią Litwy z koroną, *Constitut. fol. 172*. Wojciech 1576. z zjazdu generalnego Jędrzejowskiego wysłany do Prus, na nakłonienie Pruskiej prowincyi do Stefana Króla Batorego. *Constitut. fol. 244*. Teofil syn Mikołaja podkomorzego, sędzia ziemski Warszawski, z sejmu 1616. naznaczony do lustracyi dóbr królewskich. *Constitut. fol. 40*. a w roku 1628. posłując na sejm, deputatem naznaczony na trybunał Radomski. *Constitut. fol. 5*. był potem podkomorzym

Czerskim. Stefan Dobrogost brat Teofila, najprzód Warszawski i Ramieniecki starosta, poseł na sejm 1627. 1631. 1632. o czym świadczą konstytucye; potem kasztelan Lubelski 1634. *Constit. fol. 4.* córka jego była za Jędrzejem Jarczewskim. Jan starosta Warszawski i Ramieniecki, dobroczynny na OO. Karmelitów Bosych Warszawskich, żona jego Lukrecya Guldenszternowna, w roku 1648. świat ten pożegnała, gdy posłował na sejm 1638. wspominają go konstytucye, że był komissarzem do zapłaty wojska, *Constit. fol. 2.* tak rozumiem, że był synem Stefana Dobrogosta. Felicyan syn Teofila podkomorzego Czerskiego, wkrótce starosta Warszawski, spuściwszy bratu swemu starostwo, sam siebie Bogu na służbę oddał w zakonie naszym, w którym żyjąc w wielkiej pobożności, miłości, wokaeyi, pokorze, poszedł po zapłatę cnót swoich, w Bydgoszczy 1687. r. rządził kollegia Ostrogskie i Bydgoskie z przedziwnym wszystkich i ukontentowaniem i zbudowaniem. Samuel Stanisław starosta Grodziecki w Zabińcu dziedzictwie jego, cla mu Rzeczpospolita pozwoliła 1647. *Constit. fol. 30.* Teofil starosta Grodziecki, a potem podkomorzy Czerski 1676. *Constit. fol. 10. N.* Grzybowski pod usarską chorągwią mężnie pod Starezem stawając, poległ 1638. *Okol. Diarium.* Stefan na Chrzesnym stolnik Nurski 1674. Piotr i Stanisław w ziemi Wiskiej. Franciszek podstoli Czerski, podstarości grodzki Warszawski 1690. *Constit. fol. 16.* potem kasztelan Inowroelawski 1696. i 1703. deputat na trybunał skarbowy, *Constit. fol. 9.* Jan starosta Sulejowski 1682. Simon i Sebastyan 1705. Stanisław z Windyk najprzód chorąży, potem kasztelan Czerski 1703. Marcin miał za sobą Zofią Zawadzką Światopelkownę, z której córka Helena, była za Jakóbem Stanisławem Puczkowskim. *Geneal. Belzec.* Maryanna Grzybowska, była za Maciejem Bardzińskim, druga za Abrahamem Biejkowskim pisarzem ziemskim Sandomierskim. Antoni podstoli Czerski 1704. Grzybowska Józefa Ostroroga małżonka. Mikołaj Grzybowski cześnik Ciechanowski *Imo voto* z Janikowskiej miał syna Adama sędziego kapturowego Lwowskiego 1733. tego synowie, Ignacy z Joanny Drogomirowny podkomorzanki Wendeńskiej; Jan, i Stanisław, i córka Eleonora, z Borkowskiej cześnikowny Chełmińskiej. *2do voto* z Janowskiej Tomasz. *3tio voto* z Agnieszki Drohojewskiej Krzysztofa, i Antoniego w zakonie naszym.

W roku 1778. Józef Grzybowski podstoli Czerski. — Stanisław podkomorzy Liwski. — Józef cześnik. — *Krasicki.*

Grzybowski herbu *Róża*, *Nakiel. fol. 163.* z *Długosza libro Benefic.* wspomina Bolesława z Grzybowa herbu

Róża: jam zaś czytał Krzesława z Grzybowa podkomorzego Sandomierskiego, na liście Jagiella Króla danym miastu Krakowskiemu, na liście zaś Kazimierza Króla danym miastu Lubelskiemu 1448. podpisał się Piotr z Grzybowie podsedek Krakowski. Jan Grzybowski dworzanin księżny Ostrogskiej Anny Aloizyi, umierając 1639. kollegio naszemu Ostrogskiemu siła dobroczynności wyświadczył. *Histor. Coll. Ostrog.*

GRZYMAŁA

HERB.

Nie wszyscy jednakowo, herbu Grzymała zażywają. Jedni trzy wieże na tarczy noszą, z bramą otwartą, z podwiedzioną kratą, bez męża w bramie stojącego, na helmie także trzy wieże, i pięć piór strusich za nimi, wieże powinny być czerwone, pole tarczy żółte; na helmie jednak jedna w środku z wież prosto w górę idzie wyniesiona, dwie z boku, niby naklonione na bok. Taką symetrią herbu tego, szczytą się Oleśnicy, Potuliccy, Grudzińscy, według *Lukasza Paproc. de Origin. Stemm. Grzymała*. Drudzy, ze wszystkim także baszty kładą, ale w pośrodku bramy mąż zbrojny stoi z mieczem w górę zaniesionym w prawej ręce. Tego herbu pospoliciej inni Grzymalitowie zażywają. Trzeci, mur mają w sześć rzędów, na nim trzy sobie równe baszty stoją, bramy ani żołnierza nie masz, nad helmem i koroną toż wszystko jest, eo i u pierwszych. Czwarci, mur także noszą w sześć rzędów, ale na wierzchu niby zębaty, jak pospolicie mury koło fortecy bywają, o trzech zębach, czyli przedziałach albo blankach, na helmie orle skrzydło barkiem w prawą tarczę obrócone, które strzała przesywa w poprzek żeleźcem w lewą tarczę obrócona, drudzy nad helmem kładą proporzec: ten herb zowie się odwaga, albo mur Konopackich, bo się nim ta familia pieczętowała, przyniesiony do Prus za Krzyżaków z Brunświku, *Luc. Paproc. tamże. Bielski fol. 110. po-*

wiada, że ten herb Grzymała przyszedł do nas z Niemiec z Świdrygierem biskupem Kruświckim, koło roku 1129. Dru-dzy, jako *Lukasz Paproc.* o pierwszym herbie Grzymała, twierdzi, że jeszcze za czasów Lecha do Polski zawitał. Ci zaś co męża zbrojnego w bramie stawiają, że idą od Zel-berszwechta, twierdzi, luboć ten autor nie śmiał determino-wać, czy on z pierwszych wyszedł familji, czy też z Niemiec z tym herbem się przeniósł; to się zda być pewna, że przo-dek tego domu, gdy broniąc jakiegoś kasztelu, w bramie stanąwszy, nacierającego do zamku nieprzyjaciela, odpędził, na pamiątkę mężstwa swego, do dawnego herbu bramy, otrzy-mał aukeyą męża zbrojnego w niej z mieczem stojącego: toż potwierdza: *Tricesius in suo Epigram. Miles qui stricto tres turres protegit ense, Grimaliae gentis, nobilis auctor erat, Arces tutatus, contra vim, fortiter, hostis, et meriti hoc grato Principe stemma tulit, Unde viri fortes ejus de stirpe creati, tutantur Patriam Marte potente suam*: jedni, jako *Paprocki*, tego są zdania, że pomienionemu Zelber-szwechtowi, ten przydatek nadany: atoli *Parisius in Slavia* domyśla się, że jeszcze za M. Antonina filozofa Cesarza, gdy albowiem ten Pan dobywał miasta Windeborza (które dziś Wiermą zowią) w Sarmacyi, na prezydium tam zostawiony mężny kawaler, Grzymała nazwany, nietylko natarczywości Rzymianów należyty dał odpór, ale też wycieczkami, wiele bardzo z wojska Rzymskiego wytepił, i nakoniec miasta for-tunnie obronił, tak że z melancholji M. Antoninus i Cesarz w obozie umarł. W nagrodę tej przysługi, Grzymała, takim kształtem herb ten wyniósł, od którego i sam herb imienia dostał. Albo też więc mówi w oblężeniu Metuli miasta Ge-pidów Sarmatów, ten herb nabyty, gdzie Augustus Cesarz ranionym został: atoli *Appianus* świadczy, że lubo to miasto długo się i potężnie broniło, niemogąc jednak szturmowi wy-trzymać Rzymianów, samiz go zapalili oblężeni, i wszyscy albo się wzajem pozabijali, albo w ogniu splonęli, żeby się tylko Rzymianom w niewolą nie dostali, komuż tedy z nich nadany, kiedy wszyscy zginęli? Trzeciego kształtu herbu Grzy-mały, ten początek wywodzi, *Luk. Paprocki*. Litwa z Ja-dźwingami, częstemi najazdami naprzykrzyli się Mazowieckiej prowincyi, obywatele koło wsi Zielony i Ślasów, zebrawszy się w kupę, nietylko, że łupiezców wyparowali, ale się ich do woli nasiekli; dla tego w rekompensę tej odwagi, dawny ojezysty herb Grzymała przemieniony, to jest mur bez bramy, bez szylwachu, i nihy znać dając, że się murem stawili w tej okazji tamtej ziemi: to miał wziąć *Paprocki* z dawnych mo-nimentów i przywilejów; taki herb widzieć w katedrze Pło-

ckiej, którym się te domy pieczętują: Lagunowie, Pęczkowsey, Ślasey, Zieleńsey. O czwartym będzie się indziej mówiło. Lityńsey inszym kształtem herb swój układają, o którym pod literą L. znajdziesz. Tu przydaje, co pisze *Joseph. de bello Judaico lib. 7. cap. 15.* po spustoszeniu Jerozolimy od Tyta i Wespazjana Cesarzów, trzy tylko w tem mieście wieże zostawione nienaruszone, żeby z nich każdy, mógł sobie snadno wnieść, co to za miasto Jerozolima było? Tamerlanes dostawszy miasta Damaszku, tak wiele w nim ludzi pomordował, że z samych głów pobitych ludzi, trzy niby wieże osobliwszą robotą wystawić sobie na tryumf kazał. *Cornel. a lapide in Jerem. cap. 49. v. 13.*

Przodkowie domu tego.

Świdgier biskup Kruświcki, albo jako ich temi czasy zowią, Kujawski, od Honoryusza Papieża na tę katedrę wyniesiony 1129. człowiek w obyczajach miły, czem do siebie wszystkich nęcił serca, na Władysława księcia Krakowskiego, Sieradzkiego i Łęczyckiego z Państwa i z Polski wygnanie z innemi Pany zezwolił: umarł 1151. w Kruświcy pochowany. *Damalew. in Vitis Episc. Cujav.*

Przeclaw, z kanonika Gnieźnieńskiego i Wrocławskiego na Szląsku, biskup Lubuski herbu Grzymała z mężem zbrojnym, klasztorowi Miechowskiemu dał darował dwie wsi, z kościołem świętego Krzyża, za murami miasta Gnieźnieńskiego, jako dowodzi, *Nakiel. w Miechowi. fol. 67. i fol. 116. z Katalogu Patriarchowskiego:* wzięty był na tę katedrę 1179. świat pożegnał 1189.

Paweł biskup Poznański, z zakonu Kaznodziejskiego wzięty na tę godność 1209. herb mu Grzymała przypisuje *Długosz*, bez męża zbrojnego. Ten hrabię Borzywoja z Szremu, o życie mniej przystojne, kościelnemi cenzurami od społeczności wiernych wyłączył: Borzywoj chcąc się tego zemścić, pod pretextem kombinacyi przyjacielskiej, zaprosił do siebie Pawła biskupa; stawił się w pięknej komitywie tak pralatów swoich, jako i przyjaciół biskup, wzięwszy wprzód assekuraeyą od Borzywoja, o swoim bezpieczeństwie, ale ten słowa nie dotrzymawszy, biskupa pojmał, i więził czas niejaki, przecież szczęściem uszedł z więzienia biskup, na Borzywoja klątwy ponoyił: jakoż Bóg go w krótee skarzał, pojmany albowiem na Szremie zamku, i zabity. Paweł zaś infułat siedząc na tej katedrze lat 33. przeniósł się na lepsze życie 1242. w Poznaniu pochowany, *to Długosz in Vitis*

Episc. Posnan. Atoli co się tycze tego, czy był ten Paweł zakonu Ś. Dominika Profess, zda się być nie pewna Długosza relacya: bo jakom dowodził w III. Tomie pod Donhofkami, Ś. Dominik dopiero w roku 1215. konfirmacyą u stolicy apostolskiej otrzymał reguły swojej, a Pawła z Dominikańskiego zakonu Długosz pisze już być wziętym na biskupstwo 1209. chyba żebyś mówił, że potem ten zakon przyjął, kiedy się i w Polsce pięknie krzewić począł; *Paprocki* wypisał z katalogu jakiegoś, że ten Paweł wstąpił na katedrę Poznańską 1122. a miał umrzeć 1159. ale musi być omyłka w druku, snad miał mówić wzięty 1222. umarł 1255. *Bzovius in propag. fol. 6.* świadczy i *Treterus* że OO. Dominikanów fundował na Szrodce w Poznaniu, atoli potem ten klasztor ich przeniesiony jest do miasta.

Domarat biskup Poznański, według Długosza i *Paprockiego*, obrany na tę katedrę po Jędrzeju Szymonowiczu herbu Zaręba, przeciw *Paproc. i Okolsk.* wziętym go chcą mieć na tę infule w r. 1242. lubo Jędrzej Zaręba dopiero przydywał w roku 1300. i Wacława Króla na Królestwo Polskie z innemi koronował, śmierć zaś Domarata zwalają na rok 1272. lepszy tedy komput lat w Długoszu czytam, który powiada, że siedział na tem biskupstwie lat 9. przeniósł się na inszy świat 1320. *Długosz in Vitis Episcop. Poznan.*

Przeclaw z Pogorzela biskup Wroclawski na Szląsku, z kanonika Wroclawskiego na tę godność obrany, był kancelerzem u Karola IV. Cesarza Rzymskiego, z którym tytułem podpisał *auream Bullam, de incorporatione Polonicae Silesiae, regno Bohemiae* 1355. umarł 1376. żył na tem biskupstwie od roku 1341. bo w drugim roku Jana Czeskiego Króla z klątwy rozgrzeszył. *Bzovius in propag. Miechov.* Grotków miasteczko z całym tantym powiatem od Bolesława Legnickiego i Brzegskiego księcia kupił, i do kościoła Wroclawskiego przyłączył, czem tak to biskupstwo wyniósł, że go złotem zwano. *Nicol. Henelius Silesiogr. fol. 36. Bernardus Mallincrotius, tractat. de Archicancell. Imper. et Cancell.* z tego może każdy wnieść, jaki błąd jest w *Paprockim i Okolskim*, gdy go obranym być mienia w roku 1244. na to biskupstwo, wtenczas, gdy jeszcze w Bononji naukami się bawił.

Jan z Strzelce arcybiskup Gnieźnieński, dla suchej complexyi Suchywilk nazwany, niektórzy powiadają, że był z ojca Przeclawa wojewody Kaliskiego urodzony, matka zaś jego była rodzona siostra Jarosława Skotnickiego herbu Bogorya arcybiskupa Gnieźnieńskiego, w Strzelcach pod Sendomierzem, nie daleko Szydłowca na świat wydany, w eu-

dzych krajach różnemi naukami, młodsze lata polerował, doktor w prawie duchownem zawołany, skoro do ojczyzny powrócił, taką u wszystkich opinią o sobie wzniecił, że dziekanowi natenezas Krakowskiemu, i kanonikowi Gnieźnieńskiemu pieczęć wielką koronną Razimierz Król oddał, i exekutorem testamentu swego uczynił 1370. *Długosz tom. 2.* a kollegium Gnieźnieńskie po zejściu Bogoryi, na arcybiskupią katedrę zgodnie go obrało, luboć i sam Bogorya jeszcze za żywota swego, już go był sobie koadjutorem uczynił; za promoeją tedy Ludwika Króla, do którego posłem z innemi jeździł, zapraszając go na tron Polski, od Grzegorza XI. konfirmacyą w Awenionie otrzymał. Chor katedry Gnieźnieńskiej sklepieniem ozdobił. Synod w Kaliszu złożył, z którego posłów wysłał do Króla prosząc, żeby duchowni od podatków tak byli uwolnieni, jako inni ziemianie Polsey świeccy, co i otrzymał. Władysława księcia Opolskiego, z biskupem Płockim Dobiesławem pogodził, o dziesięciny z Dobrzyńskiej ziemi, których gdy mu zabraniał Władysław, Dobiesław klatwą go okrył. Atoli większego po nim serea niektórzy wyciągali przy wolności kościelnej: bo gdy mu Ziemowit książę Mazowiecki klucz Łowicki pustoszył, ba i sam Łowicz obległ, żeby był Pelkę z Garbowa do rezygnacyi prepozytury Łęczyckiej na syna swego Henryka, przymusił, on na to przez szpary patrzył. Tąż dyssymulacyą nadrobił, gdy wojska na Bartłomieja Roźmińskiego ściągnione, drugie dobra jego, i biskupstwa Lubuskiego zrujnowały, i gdy Bernard z Garbowa, po zabiciu Pelki brata swego od kasztelana Łęczyckiego, Uniejowskiego zamku dobywszy, skarb arcybiskupi dobrze przetrząsnął. Umarł w Zuinie, w Gnieźnie pochowany 1382. siedział lat 9. *Damalew. in Archiep. Gnesnens.*

Przybysław z Strzelee herbu Grzymała, niegdy podskarbi Jana Suchywilka arcybiskupa Gnieźnieńskiego, i jego krew, a potem Miechowita, najprzód u nich w Uniejowie był proboszczem, a potem w Gnieźnie u Ś. Jana, zszedł z tego świata 1418. *Nakiel. in Miechow. fol. 436.* Dobrogost kasztelan Wiślicki 1302. Bronisław z Strzelee kasztelan Żarnowski Mikołaj de Strzelee sędzia ziemski Sandomierski, list jego 1412. *u Nakiel. w Miechow. fol. 384.* Stanisław z Strzelee, Scholastyk Warszawski 1525. podpisał dekret przeciwko heretykom, *u Lubiens. in Episc. Ploc.*

Domarat sędzia ziemski Poznański 1243. podpisał list Przemysława księcia Wielko-Polskiego, *u Nakiel. w Miechow. fol. 767.* tenże się potem z innymi Wielko-Polskimi Panami, na Bolesława Łysego księcia zmówił. *Cromer lib. 8.* Domarat podsedek Krakowski 1251. na liście Boles-

sława Wstydlivego, u *Nakiel. fol. 171.* Domarat z Pierzchna kasztelan Poznański i starosta Wielko-Polski, *Długosz 1383.* Oleśnicki kasztelan Kostrzyński, którzy długo wojnę toczyli z Nalęczami, że ją Jagiello Król do Wielko-Polski zjechawszy, ledwo powagą swoją uśmierzył. *Cromer lib. 14.* Jan Grzymala kasztelan Kaliski 1272. Przeclaw Grzymala wojewoda Kaliski 1360. tenże czy inszy Przeclaw kasztelan Poznański 1357. a snąc potem wziął województwo Kaliskie. Jędrzej Grzymala kasztelan Poznański 1445. O tych mówiłem w pierwszym tomie. Piotraś Grzymala, synowiec Jana arcybiskupa Gnieźnieńskiego, dziedzic na Baranowie nad Wisłą. *Biel fol. 248.* Od tego znać, że Baranowscy Grzymalitowie poszli. Derszlaw z Givna Grzymala, brat rodzony Domarata kasztelana Poznańskiego i starosty Wielko-Polskiego, sam najprzód podstoli Kaliski, 1378. a potem kasztelan Gnieźnieński 1383. *Dług. tom. 2.* Jędrzej Swierad kasztelan Kamieński, Wierzbicka Smogulecki i Teodoryk Margoński Grzymalczykowie tegoż czasu, *Biel. fol. 261. Paprocki o herb.* Przedysława herbu Grzymala, chce mieć successorem Trajana na biskupstwie Rujawskiem 1383. atoli *Damalewicz powiada*, że o nim ani w *Długoszu*, ani w żadnym katalogu, ani w monumentach katedry Rujawskiej, zgoła nigdzie nie czytał. Jan z Broglowa Grzymalezyk, na dworze, i w obozie Zygmunta Cesarza dobrze zasłużony, znaczne od niego wziął był dobra, wszakże wszystkie tę fortunę porzucił, widząc że Zygmunt niesłusznej sprawie Krzyżackiej więcej daleko sprzyjał, i do Jagiella Króla przyszedł. *Cromer. 1410. fol. 292.* Jakób Grzymala doktor zakonu Kaznodziejskiego, *haereticae pravitatis inquisitor 1450. Bzovius in Propag. fol. 70. cap. 8. et in Anal. 1452. num. 18.*

Herbowni.

<i>Baranowski,</i>	<i>Gasiński,</i>	<i>Kazanowski,</i>
<i>Bieganowski,</i>	<i>Głogowski,</i>	<i>Kobyliński,</i>
<i>Borkowski,</i>	<i>Gorski,</i>	<i>Krzemiński,</i>
<i>Brodowski,</i>	<i>Goślicki,</i>	<i>Lagon,</i>
<i>Budziszewski,</i>	<i>Grabowiecki,</i>	<i>Leśniowski,</i>
<i>Busiński,</i>	<i>Grudziński,</i>	<i>Lityński,</i>
<i>Chwalikowski,</i>	<i>Grzymala,</i>	<i>Lubiatowski,</i>
<i>Czampski,</i>	<i>Grzymultowski,</i>	<i>Łagiewnicki,</i>
<i>Czuszowski,</i>	<i>Gutteter,</i>	<i>Łaszewski,</i>
<i>Dłuski,</i>	<i>Jabłonowski,</i>	<i>Łudzicki,</i>
<i>Dobiecki,</i>	<i>Kaliborski,</i>	<i>Machwicz,</i>
<i>Garwuski,</i>	<i>Kamodziński,</i>	<i>Małachowski,</i>

<i>Mniszewski,</i>	<i>Prądzewski,</i>	<i>Turzyński,</i>
<i>Modrzewski,</i>	<i>Radowicki,</i>	<i>Wieszczęcki,</i>
<i>Moszczyński,</i>	<i>Ruszowski,</i>	<i>Wilanowski,</i>
<i>Niegolewski,</i>	<i>Rybki,</i>	<i>Wilkowski,</i>
<i>Odachowski,</i>	<i>Rynwid,</i>	<i>Wkryński,</i>
<i>Oleski,</i>	<i>Siedlecki,</i>	<i>Zaborowski,</i>
<i>Ostrowski,</i>	<i>Siemianowski,</i>	<i>Zaleski,</i>
<i>Pęczkowski,</i>	<i>Skotnicki,</i>	<i>Zamoscki,</i>
<i>Piątkowski,</i>	<i>Smerzyński,</i>	<i>Żarnowiecki,</i>
<i>Podleski,</i>	<i>Smogulecki,</i>	<i>Zasadzki,</i>
<i>Pokrzywnicki,</i>	<i>Sojecki,</i>	<i>Zbierzchowski,</i>
<i>Potulicki,</i>	<i>Swiszowski,</i>	<i>Zbikowski,</i>
<i>Przeciszewski,</i>	<i>Ślaski,</i>	<i>Zbykalski,</i>
<i>Przejrzeński,</i>	<i>Troszczeński,</i>	<i>Zieleński.</i>

W Litwie Jan Rynwidowiec przyjął na swój dom herb Grzymala, z kąd niektórzy Niemirowie tego klejnotu używali, jako Niemira starosta Mielnicki, którego, od herbu, Grzymalcem mianuje przywilej Alexandra Króla, dany 1501. ale się potem do innych herbów przyznali. Gutteterów herb, różni się od zwyczajnego Grzymala, jako się niżej mówić będzie.

Grzymala herbu Grzymala. Jarosz Grzymala mąż sławny, który w Hiszpanji, będąc, w różnych potrzebach z Saracenami, mężnie sobie postępował, dostał się potem w niewolę z Ruchmaistrem. *Biel. fol. 302.* Jedni z nich temi czasy znajdują się w powiecie Lidzkim, drudzy w Bełzkim wojewodztwie. Jakób rotmistrz w różnych potyczkach dzielny i szczęśliwy. N. miał za sobą Chlebowiczównę kasztelanę Trocką, wdowę po Hamszeju Stanisławie. *Kojal. in MS.* Z tych Anna Grzymalanka była za Jędrzejem Jaskmanickim podstolim Rijowskim. Rilian miał za sobą Wojenkowską, córkę Sebastyana, *Skolski tom. 1. pod herbem Abdank.* Marcin, Alexander, Stanisław, w księstwie Litewskim 1700. N. Jana Oziębłowskiego małżonka.

W roku 1778. Kazimierz Grzymala sędzia ziemski powiatu Wolkowskiego. — *Krasicki.*

O familji tej licznie w Królestwie Polskim znajdującej się, obszerniej będzie w Tomie X. —

Grzymala herbu Mora, w ziemi Łomżyńskiej. Mikołaj Grzymala w ziemi Nurskiej, podpisał elekcją Jana Kazimierza Króla.

Zdaje się że do tego herbu należą Grzymalowie w Warmji, których następnych *Krasicki w przypisach* wymienia: — N. kanonik Warmiński — brat jego dziedzic wsi *Dąbrówka* służył w wojsku Szwedzkiem — za czasów Karola XII. — Siostra za Ma-

skwartem — trzeci brat — dziedzic na *Tracku* i *Nikelkowie* — dwóch synów zostawił. —

Grzymislawski herbu *Prus Imo*, w Poznańskim województwie. Stanisław Grzymislawski podpisał elekcją Władysława IV. niewiem czy nie tu należy Mikołaj z Grzymisławia wojewoda Poznański 1260.

Grzymultowski herbu *Grzymała*, jednaż ich dzielnicą z Wilamowskiemi. Janusz Grzymultowski, mąż i sławy i siły wielkiej. Drugi starostą był Drahimskim człowiek rycerski, osobliwie w Węgrzech. Janusz Mikołaj z Dzierżanowskiej herbu Gozdawa, siostry opata Wągrowieckiego, urodzony, już był ostatni dziedzic z tego domu za czasu Pa-prockiego.

Grzymultowski herbu *Nieczuja*, w Wielkiej-Polszcze. Jan Grzymultowski kasztelan Bydgoski, którego syn Wojciech, Marcin 1632. Stanisław starosta Śrzedzki, miał za soba Katarzynę Leszczyńską, Bogusława podkanclerzego koronnego córkę, która po jego śmierci dostała się w małżeństwo Piotrowi Opalińskiemu wojewodzie Podlaskiemu, z tej córka, była za Werdą Janem podkomorzym Pomorskim starostą Nowskim: *MS. de Famil. Prussiae*, i syn Krzysztof, najprzód podkomorzy Kaliski, potem kasztelan Poznański, któremu pod tym tytułem, Rzeczpospolita pozwoliła założyć miasta, Trejsztan, i Lasków: przez konstytucją 1667. *f. 18*. W roku 1678. już wojewoda Poznański, marszałek Królowy, starosta Ujski, Pilski, deputat na trybunał fiskalny, *Constit. fol. 3.* i 1685. komissarz na uspokojenie pogranicznych dyfferency od Szląska. *Constit. fol. 14*. Mąż rycerski, kiedy z ludźmi, swoją szkatułą na obronę ojezyny wystawionymi, nie raz w Wielkiej-Polszcze i w Prusiech Szwedów pisał. *Primo voto* pojął był Barbarę Ossowską, z tej był syn Jan, *2do voto* brał 1665. Alexandrę Ceczylią Leszczyńską, herbu Wieniawa, Leszczyńskiego podkanclerzego koronnego córkę. Córka jego jedna Katarzyna, pierwszym związkiem żyła z Jędrzejem Gembiekim podkomorzym Poznańskim, drugim z Naramowskim kasztelanem Szremskim. Druga była za Władysławem Czarnkowskim starostą Osieckim. Był ten Krzysztof dowcipu wielkiego, wymowy gładkiej, są w druku jego *Mowy na Sejmie* 1685. mianem, *in 4to*. Marszałkował izbie poselskiej 1664. Komissarz na komisyją Radzyńską z Moskwą. *Zalutki mowy różne powiada*, że stryj jego jeden w pierwszej Chocimskiej zabity poległ, drugi siłą fortuny łożył na ratunek ojezyny pod czas Szwedzkiej burzy. Stanisław kasztelan Siemradzki, córka jego była za Mikołajem Duninem Modliszewskim. Zofia Grzymultowska *primo voto* z Rusockim znówiona,

2do voto z Adamem Przyjemskim oboźnym koronnym, a potem kasztelanem Gnieźnieńskim, starostą Rowalskim, fundowała ojeów Reformatów w Górcie 1622. i w Osieku. Jan opat Łędzki 1621. Któryś z tego domu, miał za sobą Barbarę Czarnkowską, Piotra Czarnkowskiego kasztelana Poznańskiego rodzoną siostrę, umarła 1576. *Histor. Colleg. Posnan.* N. opat Wągrowiecki 1579. *Ibidem* N. w roku 1531. wróciwszy z peregrynacyi do ziemi świętej, śluby swoje oddał Bogu w kościele Bożego Ciała w Poznaniu, że go Bóg wyhawil z wielkiej nawalności na morzu. *Bzovius anal.* 1399. N. Grzymultowska była za Mikołajem Działyńskim, podkomorzym Dobrzyńskim.

Grzywa herbu Kościeszka, w Rawskim województwie. Stanisław w ziemi Sochaczowskiej podpisał elekcyą Jana Kazimierza: atoli raczejby się herbem Lis pieczętować powinni, niżeli Kościeszka, ile że jawniem czytał list Zygmunta I. *in MS. Petricov.* w którym approbuje ten Król, co Paweł Grzywa i inni tegoż herbu rodacy, do herbu Lis przypuścili Marcina Czyża Nieczyckiego.

Grzywieński herbu Jastrzębiec, w Mazowszu. Jan z Starzechowie Grzywieński kanonik Krakowski.

Guczy herbu Zetynian. Jest tarcza na dwie części przedzielona szeroką linią, która się zda rzekę wyrażać, od prawego boku tarczy z góry, na lewy na dół z ukosa idącą, z obudwu tej linji stron róża czerwona, na helmie trzy pióra,

nie pisze jednak *Okol. tom. 3. fol. 347.* jakie, ile z sztychowania, dochodzić mogę, Rogucie. Koloru także ani tarczy, ani linji, nie wyraził. Podobny temu herb znajdziesz u *Petrasancta cap. 60.* gdzie powiada, że się nim pieczętują Castrucciuszowie w Etruryi, zkąd według *Okolskiego* ten dom

do Polski przyszedł; czego dowodzi z nadgrobką Raspra Guczego, w kościele Florenckim OO. Dominikanów w r. 1363. wystawionego, który tem przeznaczeniem miastem rządził. Atoli wspomniany *Petrasancta cap. 47.* twierdzi, *Guccios Florentinos in clypeo deferre taenias aureas ternas, totidemque nigellas, in suprema scuti regione punicea aureis caracteribus inscriptum: Libertas.* Pierwszy z opisanem wyżej herbem wszedł w te kraje, razem z Królową Boną dworzanin jej, Karol Guezy, o którym nadgrobek jego w Przemyskiej katedrze świadczy, że był rodem z Floreny, a w Polsce żupnikiem generalnym Ruskim. *Starowol. in Monumentum.* Osiadłszy w Bieckim powiecie, z Anny spłodził dwóch synów, Oktawiana i Reinera, gdy ojezyczną swoją Florenyą nawiedzali, Stanisław Tęczyński wojewoda Lubelski, opiekował się nimi. Z tych Oktawianus miał za sobą Elżbietę Wielopolską, podkomorzanę Krakowską. *Paproc. fol. 58.* Rasper, o którym *Paproc. fol. 702.* tylko jedną córkę spłodził Annę, ta najprzód Derszniakowa, potem Trzecieska, nakoniec Złotnicka. Jan Guezy z Golańskiej zostawił syna Jędrzeja, ten na dworze Myszkowskiego marszałka koronnego, wiek swój z pochwałą przepędził, z Zofji Olbierzowskiej synów jego trzech. Jan, Zygmunt i Jędrzej. Piotr, stryjeczny tych brat, miał czterech synów, Jana, Mikołaja, Pawła, i Jędrzeja. Mikołaj w Lubelskiem osiadł, pojawiający w małżeństwo Hornowską sędziankę ziemską Brześcieńską; Jan w Krakowskiem, żona jego Jankowska; Paweł na Wołyniu, żona Kuroszowna. Jędrzej z Zagórską wszedł w kontrakty małżeńskie. Są Gutshii na Śląsku starożytna familia, świadek, *Cureus fol. 263.* ale rozumiem że inszego herbu.

Gudziejewski, w Mińskiem województwie. Jan Gudziejewski, Kazimierz i Michał podpisali elekcyą Jana III. Jan ale go Gudziański napisano pisarz ziemski Trocki 1580. pobora z sejmu, *Constit. fol. 366.* Jan Tułgowt Gudziański, Paweł, i Alexander 1700.

Gujski. Jan Gujski w województwie Trockiem podpisał elekcyą Władysława IV. Alexandra wspominają *Konstytucye 1647. fol. 23.*

G U L C Z H E R B.

Powinien być tryangul złoty, prosto do góry końcem jednym obrocony, tym kształtem jak kozły, na budynkach stawiają, w polu niebieskiem, atoli nie zupełny, bo trzeciej od dołu linji w nim nie masz, nad hełnem i koroną stoi

GULCZ

HERB.

Pauna rozczochrana, z rękami po ramię odciętymi, nad głową jej trzy wrzeczona przędzą obwinione, u dołu jakby się w kupę zchodziły. Tarczą herbu, dwaj w zbroje ustrojeni, w ręku kopie u nich, z obu stron trzymają. To starożytny herb domu Gultzów, czy Golezów. Przydał potem Ludwik XIV. Król Francuzki Joachimowi Rudigierowi Gulczowi w nadgrode heroicznych jego zasług, trzy lilie złote, w r. 1660. Każda z nich ze dwóch spojona, z tych jedna powinna być w środku tryangułu, dwie koło kończatego wierzchołku, jedna po prawej, druga po lewej stronie: o czem świadczą autentyczne tego domu diplomata, w których wszyscy Gulczowie *Liberi Barones* od tegoż Króla zawołani, i do lilji przypuszczeni, *jus indigenatus* w całej Francyi otrzymali. Dom starożytny, i w rycerskie dzieła wslawiony, nie tylko w Polsce, ale i w postronnych Państwach, jako niżej obaczysz z tego, co o nich piszę z informacyi przysłanej mi. Początki swoje do Gulezewskich Prawdziców referują. Arnold Golec koło roku 1300. zamki trzy, w Walezu, Dramburgu, i Drahimie, fundował, synów jego było dwóch, Jerzy i Ludwik. Od Jerzego pochodzi linia Golezów, którą Czarną zowią, od Ludwika linia Biała. Obadwa ci bracia w wojsku Krzyżackiem heroicznemi dziełami wslawiwszy się, w nadgrode ich, wiele dóbr od mistrzów tejsze kawaleryi wzięli. A że ten dom rozrodzony, niektórych tu tylko przytaczam. Konrad Czarny starosta Drahimski, konwent S. Franciszka w mieście Drainburg fundował. Z tejsze linji Czarnej kwitnęli. Gunter *Consiliarius intimus* u Ferdynanda Cesarza, podkomorzy nadworny, generał nad usaryą Cesarską, gubernator Królestwa Czeskiego, w zasługach wziął był wiele hrabstw. Marcin Maksymilian nad artylerją u Ferdynanda III. Cesarza generał,

przez 30. lat wielkiem sercem przeciwko Szwedom wojował, osobliwie jednak w Lusacyi, i Pomeranji siła dokazywał. O czem *Cluver fol. 816.* Fryderyk kasztelan Łędzki *Consiliarius* Augusta II. Króla. Wszyscy ci trzej bezpotomnie zeszl, z których drugi, miał za sobą Maryą Julianę hrabiankę de Eberstein. Henryk dziedzie na Klausdorfie general w wojsku Cesarzkim, syn jego starszy Konrad Riemer rotmistrz królewski, temu Idea de Dewitzen zrodziła syna Henryka, który generałem najprzód był Saskim, potem miasta Gdańska komendantem, dalej *Generalissimus* wojsk Moskiewskich, umarł 1727. syn jego Henryk starosta Walecki, z Jadwigi Małgorzaty Dorpowskiej, ma pięciu synów: Henryka, Jerzego, Balcera, Augusta, Stanisława i Karola. Jerzy Gunter drugi syn Konrada Riemera, generalmajor w wojsku Saskim, *sterilis*. Trzeci Jan zostawił synów dwóch. Tegoż Henryka dziedzia na Klausdorfie drugi syn Henryk dziedzie na Rutkach, którego było trzech synów; Franciszek Rudiger, w wojsku Moskiewskim generalmajor. Jan i Joachim Rudiger major w wojsku Duńskim. Do tejże linji należy Krzysztof Henryk generalmajor u elektora Brandeburskiego temi czasy. Z linji Białej Gulezów od Ludwika pochodzącej był Arnold, którego syn Balcer marszałkował na dworze elektora Brandeburskiego, ten z Anny de Rausehka spłodził córkę Ludwikę Maryą, która najprzód żyła z Wojciechem Krasińskim, wojewodą Mazowieckim, po nim z Władysławem Sapiehą wojewodą Brześciańskim i synów trzech; Jerzego pułkownika, Fryderyka kapitana i Henryka oberszterleitnanta, którego temi czasy trzech synów żyje. Jerzy brat rodzony Arnolda rotmistrz królewski, a potem sędzia Walecki, z Teresy de Martentin Fleminkowny miał trzy córki, tyleż synów, to jest Joachima Rudigera, ten długo w wojsku Francuzkiem żold prowadząc, gdy się w wielu kampaniach i umiejętnością rycerskich dzieł, i nieulęknionem sercem popisał, generałem nad piechotą wywyższony, nową ankeją do herbu swego, o czem wyżej mówiłem, i wiele innych łask z Francyi wyniósł: w Brandeburskim potem wojsku nad piechotą rządu mu powierzono, a że u wszystkich monarchów sława jego słygnęła: dla tego prawie go jeden drugiemu wydzierał. Chryścjan V. Król Duński, *Generalissimum* go nad całym wojskiem swoim przelożył, toż mu potem oświadczył Jan Jerzy książę Saski, gdy mu rządu całego wojska swego zleciwszy pod Wiedeń wyprawil: pięknie się tam mężstwem swoim popisał, i z pochwałą Jana III. Króla Polskiego, zszedł bezpotomny w Treblinie 1688. w wierze katolickiej nieprzelamany, i na naszą rezydencją Walecką dobroczynnie łaskawy.

Jana Henryka w wojsku Cesarskiem kapitana, ale ten podczas oblężenia pod zamkiem Arras we Flandryi na placu poległ. Arnolda Raspra burgrabiego ziemskiego Waleckiego, dziedzica na Człopie, Drzonowie, Trzebiniu, Pieczyskach, Szonowie, Klausdorfie etc. z sejmu 1670. był naznaczony komissarzem do pogranicznych dyfferencyi od margrabstwa, *Constit. fol. 26.* miał za sobą Maryannę z Borków Gostyńską, z którą zostawił synów dwóch, i trzy córki, z tych Teresa Małgorzata *1mo voto* Władysławowi Unrugowi starościcowi Gnieźnieńskiemu, *2do voto* Franciszkowi Pilchowskiemu, druga Urszula Alexandrowi Haza burgrabiemu ziemskiemu Wschowskiemu. Trzecia Małgorzata Katarzyna, Krzysztofowi Unrugowi zaślubione. Z synów zaś Joachim Rudigier podstoli Wschowski, złączył się dożywotnie, najprzód z Heleną Kurską, a potem z Krystyną Fryderyką Brudzewską, córką Zygmunta Brudzewskiego generała w wojsku Saskiem. Drugi Jerzy Franciszek oberszterleitnant w wojsku królewskiem, którego z Elżbiety z Bukowca Schlichtinkowny córka Elżbieta Carolina. Do tejże linii należał Franciszek Joachim chorąży nadworny koronny, generał nad gwardyą Litewską, ekonomji królewskiej w Polsce generalny komissarz, Szredzki i Nowodworski starosta, sekretarz legacyi do Porty Otomańskiej, umarł w Grodnie bezpotomny.

N. starosta Walecki — córka jego za Szakiem dziedzicem na *Stembergu* generałem wojsk koronnych. Synowie, jeden starosta Tucholski generał wojsk koronnych, drugi; starosta Grudziski także generał wojsk koronnych, syna jednaka w młodym wieku postradał — trzeci; starosta Hamaszyński. — *Krasicki.*

Gulezewski *herbu Junosza*, w ziemi Wyszogrodzkiej. Jakób Gulezewski skarbnik Wyszogrodzki, podsędek Nurski za Króla Stefana, synu jego także był skarbnikiem, z Brzeskiej zostawił potomstwo. Stanisław w Wyszogrodzkiem, Jędrzej w Krakowskiem pisali się na elekeyą Jana Rzymierza Króla. Gulezewska była za Adamem Rudnickim.

Gulezewski *herbu Prawdziec*, w Płockiem województwie. Z tych było trzech braci rodzonych, jeden po drugim biskupami Płockimi. Mikołaj najstarszy, z kantora Płockiego na tę infułę wysadzony 1367. jak daleki od ambicyi, tak tem bardziej do tej funkcyi wszystkim się zdał być zdolny, w Rzymie z rozkazu Urbana V. Papieża od kardynała Ostyeńskiego poświęcony, atoli drugiego roku, na inszy się świat przeniósł, to jest 1369. w Płocku pochowany. Stanisław drugi brat, po nim na tęż katedrę wstąpił, będąc wprzód proboszczem Rujawskim i kanonikiem Płockim; biskup uczony, pobożności wielkiej i szczodrośliwości na ubogich, atoli

i ten nie dłużej jak brat starszy, tym kościołem rządził: bo we dwie lecie, także paraliżem ruszony, żyć przestał 1371. Dobiesław Sówka nazwany, brat ich trzeci najmłodszy, po zejściu obudwu, na tęż godność zgodnie od kapituły Płockiej obrany, wspaniałego serea biskup, osobliwie stawając przy prawach i swobodach kościelnych, ztąd co antecessorowie albo utracili, albo zaniedbali, prawnie odzyskał: Władysława księcia Opolskiego o dziesięćiny z Dobrzyńskiej ziemi zatrzymane, klątwą przycisnął, że wrócił, co się Bogu należało, wszakże i nim nie długo się tej dycecezy cieszyć dostało, wkrótce albowiem apoplexya życie mu wydarła. *Lubieński in Vitis Episcop. Plocen.* Raciborz z Gulezewa kanclerz u księżąt Mazowieckich 1453. *Statut. Mazov. fol. 109.* Jędrzej kasztelan Płocki 1408. Jan z Gulezewa wojewoda Rawski 1544. Jędrzej wojewoda Rawski 1572. Małgorzata Piotra Szczawińskiego podkomorzego Gostyńskiego małżonka 1473. O tych się mówiło w tomie pierwszym; a że się Sierpsey z Gulezewa piszą, dla tego być może, że niektórzy z tych, com ich tu położył, do Sierpskich należą. Anna z Gulezewa Sierpska wojewodzanka Mazowiecka (podobno Rawska) Złotkowskiego kasztelana Biechowskiego małżonka, 1589. dobroczynnie łaskawa na nasze kollegium Kaliskie. *Hist. Coll. Caliss.* Taż potem była za Zarebą z Kalinowy, ojciec jej Jędrzej wojewoda Rawski. Żydów którzy Najśw. Sakrament nożami skłóli, surowie pokarał, nieskorumpowanej Pan gorliwości. *Wysocki dedicat. Vitae S. Cathar.* Ona zaś 48. osób naszych podczas powietrza z Kaliskiego kollegium sprowadziwszy, hojnie w Rychwale żywiła, umarła 1606. Zofia Gulezewska była za Jędrzejem Gumowskim podczaszym Wiskim ale *sterilis*. Elżbieta za Mikołajem Brudzewskim wojewodą Łęczyckim. N. miał za sobą Działyńską wojewodzankę Chełmińską.

GULDENBALK von HOLT HERB.

Ten dom z dawna w Inflanciech trzech palmowych drzew w herbie zażywał, atoli Władysław IV. Król Polski na sejmie swojej koronaeyi, aukeyą tego herbu w ten sposób uczynił. Tarcza herbu na cztery części przedzielona, po prawej stronie tarczy trzy palmowe drzewa podle siebie stoją, w drugiej dzielnicy po lewej stronie, lew w koronie, miecz goły w przedniej łapie trzyma, głową w prawo obrócony, na trzeciej niższej takież lew, na czwartej, takież drzewa jak na pierwszej. We środku tych czterech dzielnic tarcza mała, na

GULDENBALK
von
HOLT

HERB.

której trzy pasy w szerz idą, na hełmie lew z mieczem w górę zaniesionym. Tego herbu zażywają Guldenbalkowie von Holtowie, z których Jan był sędzią Derpskim, syn jego także Jan, ten dla Moskiewskiej inkursyi do Infant, zostawiwszy tamże ojczyste dobra dość obszerne, do Polski się przeniósł, i za Zygmunta III. Króla, długo w obozie Polskim, żołd wojenny prowadząc, zasłużył sobie, że go Władysław IV. Król Polski między indigenas przypuścił, i sekretarzem swoim uczynił, córka jego Magdalena była za Franciszkiem Mirosławiem Czapskim podkomorzym Malborskim.

GULDEN-
SZTERN

HERB.

Gwiazda złota powinna być o siedmiu rogach czyli promieniach, nad hełmem z korony dwie ręce zbrojne, łokciami na bok obrócone, w palcach wieniec trzymają, koło którego siedm pawich piór, ale tylko wierzchołki ich widzieć, [tak go opisał *Pastorius stella aurea*, i *MS. o Familiach Pru-*

skich. Z dawna to dom w Szwecyi i w Danji w najpierwsze godności kwitnął, i podziśdzień jeszcze kwitnie: bo Eryk Guldensztern albo Gyllenstjern był marszałkiem Duńskiej korony, Axillus albo Axelius vice-rex Nordwejski, Eryk pierwszy się do Szwecyi przeniósł za czasów Karola VIII. Szwedzkiego Króla, i był tam Architalassus albo najwyższy stolnik Królestwa Szwedzkiego, a zatem *vicarius regis* w tem państwie; gdzie ta godność pierwsza jest po królewskiej, otrzymał w małżeństwo Krystynę tegoż Karola córkę: z niej był syn Eryk przedni senator w Szwecyi: tego zaś syn Jerzy stolnik najwyższy w tem Królestwie: od którego syn Mikołaj, Królów Jana, Eryka i Zygmunta kanclerz, a na ostatek najwyższy stolnik, urodzony był z Ebby Bielkowny, siostry Królowy Szwedzkiej Gunille, wtórej żony Jana III. Króla Szwedzkiego, po naszej Ratarzynie Jagiellownie: spłodził ten Mikołaj Jana, także stolnika najwyższego, ten miał za sobą Sygfrydę Brahownę, Piotra Brahe hrabi na Wisingsburgu marszałka Królestwa Szwedzkiego córkę, był ten Piotr bratem ciotecznyim Króla Jana III. Szwedzkiego, jako zrodzony z siostry rodzonej Gustawa I. Króla Szwedzkiego, a ten zaś, ojcem był przereczonego Jana III. Króla, dziadem Zygmunta III. pradiadem Władysława IV. i Jana Kazimierza Królów Polskich. Matka także Sygfridy wyżej pomienionej Beata Sztebokowna, Królową Szwedzką Ratarzynę, trzecią już żonę Gustawa I. Króla Szwedzkiego rodzoną siostrę miała. Ten tedy Jan stolnik z Brahowny spłodził Zygmunta, *Liberum Baronem in Lundholm et Fogelwig*, któremu dla nie-nadwerężonej swej ku Zygmontowi III. wierności, gdy się tu do Polski przeniósł, indygenat dano na sejmie coronationis Władysława IV. 1633. i Erykowi stryjowi jego: tego Eryka syn był Maxymilian, umarł 1646. Zygmont zaś w różnych naukach i językach biegłości wielkiej, najprzód starosta Sztumski i ekonom Malborski, a potem kasztelan Gdański, jam go i między wojewodami Pomorskiemi położył, ale zda mi się nim nie był: miał za sobą Annę Fabiana Cemy kasztelana Chełmińskiego córkę, z której było dwóch synów, Władysław Kazimierz i Jan Rafał, atoli oba młodo pomarli, córek zaś trzy: z tych Lukrecya Ratarzyna najprzód żyła z Janem Kazimierzem Firetkowskim, po nim z Stanisławem Alexandrem Ronopackim kasztelanem Chełmińskim, druga Barbara z Władysławem Łosiem stolnikiem Płockim, a potem wojewodą Pomorskim. Trzecia Dorota z Krzysztofem Drohojewskim chorążym Przemyślskim. Lukrecya Guldenszternówna, a podobno Eryka córka, była za Grzybowskiem Janem starostą Warszawskim, umarła 1648.

Guldyn. Ci nobilitowany na sejmie 1662. O ezem *Konstytucya fol. 43.* pierwszy tę nobilitacyą otrzymał Jan Guldyn, od młodych lat do zgrzybiałego wieku zasłużony w Polskiem wojsku na różnych expedycyach.

Guliński herbu Bończa, tak o nich świadczą nasi pisarze.

Gultowski herbu Leszczye, w Wielkiej-Polszcze: któryś z tego domu fundował kościół w Kościanie farny. *Kazanie obrona.* Piotr Gultowski wojewoda Kaliski, wnuk jego, Łukasz hrabia na Racacie, tak na sług Boskich szczodrobliwy, że częstokroć dwunastu w domu swoim zakonników Ś. Franciszka sustentował, miał za sobą Jadwigę Sobieską czy Marka wojewody Lubelskiego, czy też podkomorzego Lubelskiego córkę, z której tylko się jedynaczka została córka, a podobno i ostatnia dziedziczka tego domu, Jadwiga Katarzyna, ta pierwszym ślubem żyła z Stanisławem z Sztembergu Kostką starostą Lipieńskim, drugim z Alexandrem Wölfem starostą Felińskim, Pani enót wielkich, a najprzód umartwienia, z kąd ciało swoje postami, paskami żelaznemi trapiła; pokory, z tej w Wielki Czwartek dwunastą ubogim nogi umywała; pobożności, z tej z Bogiem na modlitwie ustawicznej się łączyła. *Kazanie na jej pogrzeb. Ks. Młodzian.*

Gumieniecki herbu Gryf, w Krakowskiem województwie. Sebastyan Gumieniecki podpisał obwieszczenie 1697. miał za sobą Justynę Jadwigę Chronowską, z której syn Józef chorąży Parnawski. N. Gumieniecka była za Krzysztofem Pacanowskim. N. zakonnica Ś. Benedykta w Staniątkach.

Gumkowski, w ziemi Łomżyńskiej. Adam Gumkowski burgrabia Łomżyński 1607.

Gumowski herbu Pobog. Razimierz Gumowski cześnik Zakrocimski miał za sobą Gidzińską, z tej była córka Maryanna zaślubiona Alexandrowi Zielonce cześnikowi Rijowskiemu, i syn Stanisław także cześnik Zakrocimski, któremu Anna Łosiowna chorążanka Sanoeka, powiła dwóch synów Antoniego i Razimierza, i córek trzy, Maryannę, Joannę, i Magdalenę. Po Gidzińskiej pojął tenże Razimierz Polanowską, po tej Lisiecką, z tej spłodził cztery córki, Gorską, Magdalenę Massalską, Julianę Świechowską, Annę Nehrebecką: synów trzech, to jest Jana, który z Zabłockiej Eleonory zostawił córkę Annę, i synów dwóch Antoniego Soc. Jesu i Jana: Marcina, ten dworską służąc umarł: Franciszka ten miał za sobą Zawadzka Katarzynę, z której potomstwo

Jędrzej i Dyzmas i córka. Piszą się z wielkiego Gumowa w powiecie Nurskim.

Gumowski herbu Rola, w Łęczyckiem województwie. Jan Gumowski pamiętny pod Pskowem kawaler. Któryś z nich pojął Katarzynę, Stanisława Rzewuskiego sędziego Lwowskiego córkę. Wojciech miał za sobą Katarzynę z Sienną dziedziczkę na Wykotach Lipach i Woli Lipskiej, z tą splodził dwóch synów, Jędrzeja podczaszego Wiskiego, który z Gulezewską Zofią żył *sterilis*, i Jana, który z Anną Rowalską zostawił córkę Katarzynę Kraińską łowczynią Sieradzka, i syna Stanisława miecznika Dobrzyńskiego, temu Zofia Ustrzycka powiła te dzieci: Mikołaja, Michała podczaszego Wiskiego, Jana miecznika Dobrzyńskiego, Antoniego skarbnika Nurskiego i Franciszka, Barbarę *primo voto* Swenderską, 2do Lipską, 3tio Bukowską, i Teresę. Razimierz podkomorzy Zakrocimski, z sejmu 1661. komissarz do pogranicznych dyfferencyi: *Constit. fol. 32.* synowie jego Tomasz łowczy Zakrocimski i Maciej 1674. Walenty w ziemi Sochaczewskiej 1648. Piotr w Ciechanowskiej 1632.

Gumowski herbu Topor, w województwie Ruskiem i w powiecie Radomskim piszą się z Krwatów. Bartłomiej Gumowski, z Lenkowny, miał syna Jana na ubogich szczydrze hojnego, żona jego Dymitrowska: widzieć ich nadgrobki w Radomiu. Gumowska była za Sobieskim, z której syn był cześnik koronny. N. Gumowski miał za sobą Borejkową podczaszankę Podlaską. Zofia zakonnica u wszystkich ŚŚ. we Lwowie. Jan w prawie tak ojczysem, jako i cudzoziemskim biegły, Zygmunta III. i Władysława IV. sekretarz i pisarz dekretowy umarł 1633. jako wypisał z jego nadgrobku, z kościoła Ś. Trojcy OO. Dominikanów w Krakowie, *Starowol. in Monum.* Dominik Karol starosta Lipiński 1674. N. Gumowski podsędek Przemyski 1689. Jan Franciszek oboźny i chorąży Sanocki pułkownik znaczny, z Skrzyńskiej, z domu Stadnickiej, zostawił dwóch synów, Stanisława i Antoniego i córkę Maryannę.

Gurowski herbu Wczele, w Wielkiej-Polszcze, i na Podolu. Józef Gurowski podsędek Wschowski czy Poznański, z synowicy W. Rs. Raspra Drużbickiego urodzony. Jan burgrabia Poznański 1683. komissarz do granic od Szląska. *Constitut. fol. 12.* Melchior najprzód podczaszy Poznański, z sejmu 1683. naznaczony do dystrybuty hiberny, *Constitut. fol. 4.* potem kasztelan Gnieźnieński 1697. nakoniec kasztelan Poznański i starosta Kościański, był wprzód kasztelanem Miedzrzeckim 1694. żona jego Krystyna Przybyszewska, z której pięć córek zostało, z tych jedna w zakonie Ś. Urszuli życie

swoje Bogu poświęciła, druga Jadwiga w Owińskach w klasztorze Cystereyeńskim: tyleż synów, to jest Józef Bernard najprzód opat Przemycki, potem Bledzewski, umarł koło r. 1718. Melchior starosta Kościański i Kolski, żona jego Gruszczyńska. Trzeci Alexander Benedykt w zakonie Cystereyeńskim. Czwarty Jan. Piąty Stanisław. N. brat Melchiora kasztelana, najprzód miecznik Poznański, potem chorąży Kaliski, starosta Kolski, żona jego Zofia Przyjemka chorążanka Kaliska, z tej były trzy córki, tyleż synów, z których jeden Melchior, drugi Alexander pułkownik nad dragonią. Władysław Gurowski w zakonie naszym życie swoje zakończył 1671. w Poznaniu, rządził kollegium Grudziądzkiem. Samuel z sejmu 1676. komissarz do granic. *Constit. fol. 51.* Jędrzej Seweryn stolnik Podolski poseł na konwokacyą 1733. Katarzyna Pawła Zielonki małżonka.

Melchiora Gurowskiego kasztelana Poznańskiego potomstwo:

1o. Władysław marszałek nadworny Litewski, pojął *Radomską* wdowę po Działyńskim wojewodzie Kaliskim: w roku 1775. marszałek wielki. — 2o. Rafał w roku 1788. kasztelan Kaliski a w r. 1790. Poznański. — 3o. Alexander podkomorzy Gnieźnieński. — 4o. Melchior proboszcz Gnieźnieński, kanonik Poznański. — *Krasicki.*

Gut herbu Rawicz, a popobno potem Gutkowski nazwani w Sandomierskiem województwie. Z tych Mikołaj i szczęśliwy i odważny żołnierz przez lat 20. N. Gutkowski pisarz grodzki Nowomiejski 1612. Jędrzej starosta Chęciński 1656. Jan w zakonie naszym temi czasy, są w druku jego, 1mo. *Phosphorus Poloniae, Oratio de S. Stanislao Kostka in fol. 1727. Sandom.* 2do. *Illustres soleae passus, Oratio de eodem, eodem anno, forma et typis sub nomine Wielopolski.* 3tio. *Themidis urae paneg. in ingressu Joachimi Potocki Capit. Leop. fol. 1720. Leop.* 4to. *Cor Primum vivens, et ultimum moriens infun. Steph. Potocki Marschalci Curiae Regni in fol. Leop.*

Gutowski herbu Ciołek, w Mazowszu, piszą się z Gutowa, od Alexandra Ciolka swoją linią prowadzą, z tych był Mikołaj Gutowski, któremu Kazimierz III. Król Polski, że mu siła dopomógł do pozyskania Rawskiej ziemi, dał starostwo Rawskie, i inne liczne possessyie 1462. *Cromer. l. 25. Biel. fol. 427.* Dadzibog w ziemi Wieluńskiej, Paweł w Nurskiej 1648. Bernard Gutowski zakonu Ś. Franciszka Reformowanego, wydał *Kazania na niedziele i święta całego roku i o Męce Pańskiej in fol. w Warszawie 1695. typis Scholarum Piarum.* Waleryan Franciszkau prowincyał i doktor teologii umarł 1694. wydał *Kazanie, Hartowna strzala na pogrzebie Kazimierza Giebuttowskiego. 2do. Wielki*

Franciszek Święty Kazanie in 4to. 3tio. Quadragesymal albo Kazania na cały post in fol. 1688. 4to. Panegiryczne niektóre dyskursy i różne insze Kazania in 4to 1675.

Gutowski herbu *Ślepowron*. Anna Gutowska zakonnica Ś. Dominika 1625. *Paprocki, Łaski*, w ziemi Wiskiej o nich piszą, z tych Mikołaj 1648. N. była za Komornikiem.

Gutteter herbu *Grzymala*, z tą jednak różnicą, że brama powinna być bez wież, bez blanków, bez drzwi, bez kraty, nad nią we środku stoi mąż zbrojny więcej niż po pas, w prawej ręce alabardę prosto do góry trzymający, lewą się pod bok podpira, twarz u niego w prawą tarczy skierowana z brodą, w sukni Polskiej z guzikami, czapka na głowie z wyłogami żółtymi czarna, u niej pióra Niemieckie, pole tarczy żółte czy złote, nad hełmem tenże mąż z alabardą, ale już na ramieniu, w prawą tarczy obrócony: takem go widział w Małogoszczy u fary na nadgrobkku Eleonory Gutteterowny zmarłej w roku 1630. który rodzice jej postawili. Wszakże niektórzy powiadają, że w tym herbie nie brama być powinna, ale mur bez bramy na trzech skałach, i zowią go *Frangenberg, MS. Ks. Rutki*, gdzie przydaje, że do Polski naszej wniesiony za Zygmunta III. od Kaspra Guttetera, którego przodkom przez Cesarzów Rzymskich był nadany. Jakoż i mnie dostało się czytać, o ich szlachectwie i że z Niemiec do Polski weszli, list królewski, ale Zygmunta Augusta. Zył ten Kasper w roku 1589. Augustyn Gutteter miał swoje dziedziczne dobra pod Miechowem. Jędrzej Gutteter dobrodziejski w zakonie naszym był prowincyałem w roku 1639. Za jego rektorstwa w nowicyacie naszym krakowskim, młodzian jeden sukienkę na siebie zakonną biorąc, złoty swój pierścień na obrazie Najśw. Matki w kaplicy przy Ś. Macieju zawiesił, zaślubiając się Bogu w tym zakonie na służbę, wkrótce zteskniwszy sobie w nim, prosił i gorąco wymagał dymissyą z zakonu u Ks. Guttetera: poszedł z nim rektor przed ów obraz, i gdy się tam oba coś trochę pomodlili, aż z obrazu odpadłszy ówże sam pierścień, w piersi nowicyusza uderzył, od nich odbity na ziemię upadł, czem przestraszony nowicyusz do nóg upadł rektorskich, prosił, żeby go z tego zakonu nie wypuszczał. *Dan. Pawłow. w Życiu Ks. Drużbickiego*. Maciej Stanisław z Karsznice Gutteter Płocki, Łęczycki kanonik, dziekan Pucki 1698.

Gutry. N. Gutry miał za sobą Czapską córkę Władysława, Gutrzanka była za Czapskim Józefem.

Jerzy Gutry major wojsk koronnych przypuszczony do indygenatu roku 1673. — *Krasicki*.

Guzelf, w Brzeskiem Litewskim. Guzelfowna zakonnica S. Brygitty 1687. w Brześciu. Michał 1700. Łukasz miał za sobą Grocholską.

Gwagnin, herb jego na cztery części tarczy przedzielona, na prawej wyższej stronie orzeł o dwóch głowach, z rozpiętymi skrzydłami, pyskiem rozdartym, w koronie, na lewej wyższej, orzeł Polski zwyczajny, na nim litery S. i A. z sobą powiązane, na głowie jego w prawą tarczy skróconej, korona, pod temi jest linia poprzek tarczy prosto wyciągniona, druga niżej pod nią, ale na ukos trochę, z góry od prawego boku, na lewy; między temi jeź w prawą się czołga. Na helmie dwie korony, jedna na prawym boku, z której pół satyra kosmatego wychodzi, pas na nim, głowa nisko strzyżona, w lewą tarczy patrzy, w rękę pałykę, albo dębeżak ku końcu grubszy zaniesiony w górę, tak jak by nim chciał uderzyć, trzyma. Druga na lewym boku; z tej pół gryfa widzieć w prawą tarczy patrzącego, w obudwu nogach miecz jakby do cięcia zaniesiony trzyma. Domyślam się że ten herb nadany od Zygmunta Augusta Króla Polskiego, co wyrażają litery S. i A. gryf zaś od Chodkiewiczów do niego przydany Alexandrowi Gwagninowi. Wydał do druku: *Descriptionem Sarmatiae Europaeae, Spirae in fol.* 1581. i 1578. 2do. *Kronika Sarmacyi Europejskiej, to jest Polska, Litewska, Ruska, Pruska, Zmudzka, Inflantska, Moskiewska i Tatarska* 1578. *in fol.*

Gwiazdowski herbu *Bogorya*, w Wielkiej-Polszcze. Wacław Gwiazdowski, ten z Jadwigą Mielnińską herbu *Wezele*, zostawił synów Wacława, Alexandra i Piotra kanonika Poznańskiego, był potem scholastykiem Gnieźnieńskim, kustoszem Płockim, kanonikiem Krakowskim 1617.

G W I A Z D Y H E R B.

O tym herbie sam tylko *Ks. Kojalow. in MS.* pisze, że mają być trzy gwiazdy w polu błękitnem, a w helmie cztery pióra strusie, przecież nie przydaje ktoby się tym herbem pieczętował. Jan Walezy Król Francuzki założył kawalerią w roku 1352. których liczba nie powinna była przenosić nad pięćdziesiąt: ci się zwali, *Equites stellae*, a to dla tego, że na złotym łańcuchu nosili gwiazdę z tym napisem, *Monstrant Regibus astra viam*, poświęcony był ten ordo świętym trzem Królom, którzy z darami do narodzonego Chrystusa przyszli. *P. Bonani Ordin. Eques. fol.* 110. Gwiazdami różne się domy i herby szczyją jako herby Sztenberg, Bekiesz, Guldensztern, Leliwa, Andrault, Aneuta, Brochwicz *3tio*, Cie-

ląkowa, Fogelveder, Trzywdar, Gwiazda z krzyżem, Nowlin, Orla. Trzy gwiazdy w Miesiącu, i inne, o których każdym, na swoim miejscu mówić się będzie.

Gwowski. Eustachi Gwowski 1661. przez sejmową konstytucją nobilitowany, i dobra mu Czarna Ramionka wydzielono. *Constit. fol. 64.*

Gzowski herbu Dołęga. O tych sam tylko, *Ks. Kojalów. in MS.* pisze, że wyszedłszy z Mazowsza osiedli w Grodzieńskim i Wolkowiskim powiecie. Z tych Zygmunt Gzowski wojski Grodzieński od Moskwy zamordowany 1660. gdy do nich od swego powiatu posłował, w Replu pochowany.

Gzowski herbu Grabie, w Wielkiej-Polszcze. Paweł i Kazimierz Gzowsey podpisali elekcya Władysława IV. Jędrzej i Jan Jana III. z Poznańskiego województwa, Maryanna Marcina Skalawskiego skarbnika Poznańskiego małżonka. Jan Gzowski w zakonie naszym po katedrach filozoficznych i teologicznych rządził kollegia Sandomierskie i Lubelskie: wydał do druku, *Wieloraka korona albo Kazanie o B. Franciszku Regis S. J. 1716. Sendom. in fol. 2do. Kazan. na kanonizacyą Ś. Stanisława Kostki i Ś. Alojzego S. J. in fol. 1727. 3tio. Kazanie na pogrzeb Hozyuszowy in fol.*

W roku 1778. Jan Gzowski stolnik Radziejowski. — Kazimierz miecznik Bydgoski. — *Krasicki.*

Gzowski herbu Junosza. W powiecie Zakroczymskim. Piotr w Podlaskiem województwie podpisał elekcją Władysława IV. Bernard 1616.

H.

Hadziewicz herbu Wieniawa. Mikołaj Hadziewicz rodem z Grecyi, tu w Polszcze osiadłszy, gdy Chana Tatarskiego, nad naszymi karkami wiszącego, nie tylko ugłaskał, ale i od zguby odwrócił, zasłużył sobie na to, że go ojczyzna między synów koronnych policzyła, przez *konstytucją 1654.* gdzie o nim tak mówi. *Gotów ten za Ojczyznę życie poświęcić, który dla niej tak wiele, w tak wielkiej potrzebie uczynił.* Ten z Różą Sciborową, spłodził córkę Elżbietę Ossolińską starościcę Wojnicką: i synów dwóch. Z tych Krzysztof Grzegorz łowczy Przemyski, którego rycerskie zasługi, wspomina *konstytucją 1676. fol. 46.* wydał do druku: *Argo*

Sreniawę do brzegu płynącą: jest wiersz na weselu Stanisł. Lubomirskiego z Donhoffówną 1676. Crac. in fol. 2do. Drogie Eklezjysty i Proverbialisty Pańskiego napomnienia, to jest Księgi Eklesiastesa wierszem Polskim wyłożył Cracov. 1702. in 4to. 3tio. Dzieło zbawienne, to jest Epigrammata o Męce Pańskiej i inne, Leopold. 1700. in 4to, atoli zszedł bezpotomnie. Drugi Piotr ten trzy razy śluby małżeńskie ponawiał. Pierwszy raz z Katarzyną Lanekorońską kasztelaną Czechowską, z tej córka Anna była za Marechockim kasztelanem Żarnowskim. Drugi raz z Maryanną Opacką cześnikówną Warszawską, ta mu powiła cztery córki, Krystynę ta najprzód żyła z Butlerem, a po nim z Jakóbem Nowosielskim podstolim Bielskim, Petronellę Tomaszewską, Franciszkę Komorowską, i Barbarę: synów zaś dwóch, Józefa, którego z Cecylji Sierakowskiej syn Antoni, i córki cztery, Barbara, Róża, Anna, i Teodora: i Antoniego, ten pierwszym związkiem skolligowawszy się z Franciszką Duninówną Karwicką, miał z nią synów trzech Jana, Antoniego, i Jakóba, tyleż córek; drugim związkiem z Złowodzka zostawił syna Marcina, córek trzy. Trzeci raz Piotr pojął Apollonią skarbkównę Kielczewską, z tej synów dwóch było, Piotr i Ignacy.

N. Hadziewicz komornik graniczny Pilźnieński 1761. roku. Piotr Hadziewicz podstoli Łukowski. — Jakób wojski mniejszy Nowomiejski, sędzia kapturowy, podsedek Sandomierski, chorąży powiatu Wiślickiego, podpisał elekcyą Stanisława Augusta Króla z województwem Sandomierskiem, miał dwóch synów i córkę za Gorzkowskim. — Piotr i Michał Hadziewiczowie bracia rodzeni, ludzie rycersey, kolo roku 1768. w kawalerji narodowej. — Maciej miał za sobą *Kileczyńską*, siostra jego Joanna za Grabowskim. — Na Ukrainie Adam Hadziewicz brygadyer wojsk koronnych miał za sobą *Charlińską*. — *Wielędek*. — *Irasicki*.

Macieja Hadziewicza umieszcza *kuropatnicki* w ekstrakcie *apud Tabulas Regni Galliciae et Lodomeriae inter equites* pod dniem 12. Września 1782. roku. —

Hagentorn, z Szwecyi do Polski przyszedłszy, otrzymał indygenat na sejmie 1662. *O ezem świadczą konstytucye koronne.*

Haliczańskie księżęta, w metryce Wołyńskiej 1528. czytam kniazia Iwana Haliczańskiego, i drugiego Hrehorego na Wołyniu possessionatos.

Haliski. Jan Haliski nobilitowany na sejmie Grodzieńskim 1726. dla zasług swoich, pułkownikiem w wojsku Polskiem będąc, ale *sterilis*.

Halka herbu Saława na Rusi. Piotr Halka hetman wojska Ruskiego, z Rusią wpadłszy do Polski, Sandomierski kraj spustoszyli, i w Korezynie zamek drewniany spalili: zebrali się na nich Sandomierzanie, u Lublina z niemi się po-

tkali, i lubo naszych daleko mniej było, Rusi więcej, bo i Litwę i Tatarów na pomoc sobie zwabili, przecież ich porazili, drugich którzy salwując życie, do Lublina byli uciekli, gdy Polacy oblegli, tak ich głodem wymorzyli, że się poddać musieli, działo się to w roku 1300. *Biel. fol. 205.* Rafał Halka z Romanowa pochowany we Lwowie 1571. Stanisław ostatni z tej familji w kościele OO. Dominikanów złożony po śmierci 1600. jako *Okolski* pisze, atoli dom Świrskich, że się z Romanowa pisze, tak jako i Halkowie, znać że jednąż dzielnicę z niemi mają. Halko Alexander 1700. w Litwie.

Halmnicz. Jerzy marszałek Litewski i Tenutarz Lidski 1501. podpisał list Alexandra księcia o unji Litwy z koroną: O czem *konstytucya* 1564. *fol. 55.*

Hamszej herbu Sulima, w Witebskiem i Brzeskiem województwach. *Ks. Kojal. in MS.* Jerzy Wiesztort Hamszej dziedzic na Berezie, Sieleu, Zdzitowie, miał za sobą Dorohostajską marszałkowiezową Litewską, zostawił synów Stanisława i Jana. Z tych Stanisław, miał za sobą Hlebowieczową kasztelanę Trocką, ale z nią żył bezpotomnie: Sielec majątność zapisał jej, która się potem Grzymale drugiemu mężowi dostała, a po tego śmierci skarbowi. Król August dał tenże Sielec Ruzsee, którego córka po zmarłym pierwszym mężu swoim księżęciu Radziwile, gdy poszła za dworzanina swego Satarskiego, zapisała go Januszowi księżęciu Radziwiłowi. Jan brat Stanisława dziedzic na Berezie i Zdzitowy, fundował w Berezie plebanią i kościół, miał za sobą Knichynią Przychabską, z której spłodził dwóch synów, Jana i Mikołaja. Z tych pierwszy Jan, z Horskiej zostawił syna Stanisława sędziego ziemskiego i podwojewodzkiego Wileńskiego, któremu żona Skorucianka powiła syna, Jana starostę Stoklickiego. Mikołaj drugi syn z Przychabskiej, był kasztelanem (roku nie pisze autor) Brześcieńskim, synowie jego Jan, Paweł, Jerzy, i Marcin, i córki dwie Tarnowska i Tyszkiewiczowa. Z tych synów Jan z Zawiszanki, tylko córki zostawił. Paweł dziedzic na Berezie z Baczanki dwóch synów, Jana i Mikołaja, z tych Janowi Jezierska powiła Michała i Jana, pierwszy zabity od Tatarów, drugi z Kęssowskiej miał dwóch synów, Stanisława proboszcza Smoleńskiego i Razimierza dworzanina królewskiego 1648. Anna była za Maryanem Łownickim kasztelanem Podlaskim.

Hamulecki. Ci nobilitacyą otrzymali na sejmie 1661.

Hanczowicz. Alexander Hanczowicz poseł ziemski z Litwy na sejm 1661. *Manifest. Lubom. fol. 66.* Mateusz Michał Haniewicz oboźny Wileński 1700. Razimierz i Jan.

Hnanenko. Ci nobilitacyą otrzymali na sejmie.

Hankiewicz. Stefan Hankiewicz pisarz zadworny dekretowy, o którym *konstytucya* 1667. *fol.* 28. i 1676. *f.* 10. i 1685. *fol.* 10. gdzie namieniają, że przedtem rokiem otrzymał był nobilitacyą.

Hański herbu Gozdawa, w Chelmskiej ziemi. N. Hański pisarz ziemski Lubelski koło roku 1685. Razimierz stolnik Zytomierski z Rijowskiego deputat na trybunał koronny 1718. Hański miał za sobą Annę córkę Jana Bielskiego herbu Jelita. Anna Hańska z Lubienieckiej urodzona, była za Bielskim herbu Jelita. Hańska Razimierza Chrościkowskiego małżonka. Bonawentura chorąży Zytomirski 1728.

W roku 1778. Jan Hański cześnik Owrucki. — *Krasicki.*

Hański herbu Kiorczak, w Chelmskiej ziemi, tak o nich Paprocki i Okolski pisze, niewiem czy nie omyłką. N. była za Jędrzejem Gruszeckim.

Haraburda herbu Abdank, w różnych województwach i powiatach księstwa Litewskiego rozrodzeni. Przedtem w herbie nosili podkowę krzyż i gwiazdę od Króla Augusta I. sobie nadaną, atoli potem Abdankiem pieczętować się poczęli. Mikołaj Haraburda kasztelan Miński, który za swe odważne zasługi wziął od Króla i Rzeczypospolitej, dobra Swisłocz i Ostrów. Synowie jego dwaj, Krzysztof sędzia ziemski Słonimski umarł bezpotomnie: drugi Jan sędzia także Słonimski, dworzanin królewski, który spłodził czterech synów: 1. Jerzy Razimierz dworzanin królewski, mąż godny, który za Władysława Króla na Smoleńskiej ekspedycyi odważnie stawał, synów z Zawiszanki dwóch zostawił, Janusza i Krzysztofa: 2. Jan dworzanin królewski żona jego Sołtanowna. 3. Alexander. Piotra Haraburdę wspomina *Stryjk. i Rojał. in MS.* (luboć go inni Jerzym chcą mieć) posła do Moskwy od Króla Stefana; gdzie go do więzienia dano, i nie wprzód wolno puszczono, aż po zniesieniu Moskwy pod Węgry. Piotr poborca w Wileńskim 1581. *Constit.* 1590. *fol.* 602. Łukasz pisarz W. Ks. Litewskiego odprawował poselstwo do Moskwy 1557. Anicetus Haraburda areybiskup Połocki ritus Graeci, wzięty na zamku Połockim 1563. Teodor u Królowy Bony był pisarzem. Mikołaj Fiedorowicz za Zygmunta Augusta sędzia Wyszogrodzki, Nowogrodzki. Michała wspomina *Possevin. i Stryjkow.* pisarzem Litewskim, i że odprawował poselstwo do Moskwy od Królów sześć razy, za Króla Augusta 1560. 1562. 1563. 1570. za Batorego zaś 1582. i 1584. Mikołaj i Jan bracia rodzeni, Krzysztof, Jerzy, i Adam synowie: Jerzy zginął na wojnie, Jan miał za sobą Wolańską, Mikołaj Jerzy, Kierznowską wojewodżankę Nowo-

grodzką, synowie jego Hieronim, Stefan, Michał, z Tyszkiewiczówny. Michał Karol najprzód chorąży Słonimski, z sejmiku 1685. komissarz do uznania krzywd, *Constitut. fol. 7*. Potem marszałek Słonimski 1696. Ludwik 1674. Jędrzej w zakonie naszym 1701. N. kasztelanka Mińska, była za Sapielą Leonem sędzia ziemskim Grodzieńskim. N. kasztelanka Smoleńska Stefana Hluszanina małżonka za czasów Stefana Króla.

W roku 1778. Kazimierz Haraburda skarbnik Nowogrodzki. — Joachim regent grodzki tegoż województwa. — *Krasicki*.

Harbowski herbu Słepowron, w Drohickej ziemi.

HAUBICKI

HERB.

W herbie Jastrzębia lecącego w prawą tarczy, noszą; w szponach trzyma gołębia dzikiego w modrym polu, na hełmie pawie ogon, tak go opisał *MS. Żalusk. o Familiach Pruskich*, kędy przydaje, że tegoż herbu używają Płacheccy i Petowie.

Hauntal herbu Zadora, w Litwie *Stryjkow.* a potem *Hawnulewicz*.

Hawryłowicz, z województwem Mścisławskiem Jan Hawryłowicz podpisał elekeją Jana III. Bogdan 1700. i Piotr Mostownicz Mścisławski.

Józef Hawryłowicz łowczy Mścisławski. — *Krasicki*.

Hawszewicz herbu Bronie, w księstwie Litewskiem, ale z tą odmianą jako świadczy, *Kojulow. in MS.* że jelce nie jak literę X, ale jak krzyż układają, ten który wzdłuż idzie tarczy, powinien być biały, ten który poprzek, żółty.

Hayko herbu Ogończyk. Pierwszy na dom swój przyjął ten herb Jerzy Sangaw na sejmie Hrodelskim 1413. jako jest u *Łask. w Stat. fol. 127*. N. Hayko posłanikiem był do Moskwy 1520. i 1532. Jan najprzód pisarz Litewski, koniu-

szy Grodziński, dzierżawca Oszmiański, starosta Krasnosielski i Uciański, potem kasztelan Brześciański, jako go tytułuje przywilej inkorporacyi Inllantskiej 1567. miał za sobą, córkę Iwanowicza Dowojny; cztery razy jeździł posłem do Moskwy 1552. 1556. 1558. 1559. Adam Hayko w województwie Trockiem 1632. Kazimierz łowczy Smoleński, podsędek Mściślawski poseł na sejm 1662. z niego komissarz do zapłaty wojsku, *Constit. fol. 6.* potem sędzia Mściślawski 1674. będąc tegoż województwa rotmistrzem, siła szczęśliwie dokazywał przeciwko Rozakom Zaporowskim. *Royalow. in MS.* Eufrozyna sędzianka Brześciańska, zakonnica S. Klary w Brześciu Litewskim 1676. Wincenty Hayko 1616. N. starosta Wiesiołowski żona jego Zofia, Bogdana Sapichy wojewody Mińskiego córka. *Walicki.* Michał Kazimierz 1674.

W roku 1778. Tadeusz Hayko sędzia ziemski Mściślawski. — List Piotra Myszkowskiego naówczas podkanclerzego koron. biskupa Płockiego, do kardynała Hozjusza pisany z Rynszyna 29. Listopada 1567. roku, w którym zaleca syna Jana Hayko kasztelana, którego ojciec na naukę do szkół Brumsbergskich posyłał. — *Z Manusc. Helsbergskich, Krasicki.*

Hayn herbu *Jasieńczyk*, sam tylko *MS. Zalusc. o Familiach Pruskich* o nim świadczy, i przydaje, że starożytna familia, z której bywali różni urzędnicy ziemscy, Ludwik i Ernest Haynowie, Jeremiasz także Hayn i brat jego sądowy Pucki, umarł w kolebce za Gdańskiem.

Haza herbu *Zajęc.* Haza Radlicz Samuel w Poznańskiem województwie podpisał elekeją Jana III. Alexander Radlic Haza burgrabia ziemski Wschowski, miał za sobą Urszulę Gulczownę, z tej była córka Ludowika Kazimira Twardowska, i synów trzech, Franciszek Henryk, drugi Alexander, którego żona Urszula Unrużanka z Bukowca, trzeci Jerzy Sebastian.

HEIDENSZTEIN HERB.

Heidenszteinowie, z których jeden za czasów Kazimierza Króla, z Frankonji albo pogranicza Niemiec z Francją, do Polski przeniósł się, jakoż widzieć na mappach miasto Heidensztein, nad którem graf tegoż imienia Heidensztein władał, tegoż herbu używają co i drudzy w Frankonji, ale już trochę odmienniego, bo ci tam z dawna nosili na polu czarnym i białym w pół równo rozdzielonym pyramidy, a na wierzchu przyłbiec z skrzydłem orlem: teraz zaś kładę słowa, indygenatu ich w Polsce, gdzie go tak opisują. *Scutum seu area nigra, in ejusque una parte pyramides duas albas, ita*

HEIDEN-
SZTEIN

HERB.

ut media inter eas sit nigra, cujus apex subtus vergat. In altera alam Aquilinam, quae antea supra galeam, duplicis coloris utebantur, nunc unius albi, supra autem galeam apertam, coronam auream regiam, ex iisque eminentes tres plumas strutio camelinas, quarum media nigra sit, extremae duae albae. Laciniis nigri et albi coloris, ut antea ab utrinque circumstulantibus. Dany ten indygenat 1585. Reinholdowi i Konradowi Heidenszteinom: kędy teź wspominają przywileje im w zasługach nadane od Karola Wielkiego. Jan Heidensztein u księżęcia Brandeburskiego był konsyliarzem. Konrad na dworach królewskich zasłużony, po śmierci w Żukowie pochowany. Urszula była za Gissą starostą Borzechowskim: brat jej rodzony Reinhold na Solęciniu i Pamiętowie dziedzic, sekretarz Stefana i Zygmunta III. Królów Polskich, umarł 1620. pochowany w Oliwskim kościele, gdzie sobie jeszcze za żywota swego, grób z żoną Erdmundą Konarską wystawił: z tą spłodził trzy córki, z których Zofia była ksienią w Żarnowie, druga za Jakóblem Oktawianem Konopackim kasztelanem Elbląskim, trzecia za Jędrzejem Sapięką kasztelanem Wileńskim, i syna Jana Reinholda kasztelana Gdańskiego, od którego została się córka Raczyńska, i syn Melchior, temu Pudwelsowna jedną tylko córkę powiła, z Stanisławem Działyńskim starostą Riszowskim zmówioną. Ten Reinhold, ojciec kasztelana, urodzony był z matki Anny Krokowny, jeździł od Stefana Króla w różnych legacyach do postronnych monarchów, wielkiej experyencyi, nie mniejszej roztropności; napisał i podał do druku: *Historiam de bello Moschovitico sub Stephano Rege Poloniae*, którą podzielił na sześć ksiąg Crac. 1584. in fol. Coloniae una cum Cromero, Francofurti 1600. in fol. inter scriptores Rerum Moschoviticarum, Basileae 1588. in 4to, nawet i po Niemiecku

przetłómaczona wyszła *Gorlicii* 1590. *in 4to*. Też samę historią potem syn jego Jan kasztelan Gdański, z manuskryptów ojeowskich obszerniejszą wypisał: bo od śmierci Augusta I. Króla Polskiego, aż do roku 1603. przeciągnął ją, i na ksiąg dwanaście podzielił, tak, że tamtę historią o Moskiewskiej wojnie zamknął w trzeciej, czwartej, piątej i szóstej księdze, to jest *Historia rerum Poloniae Francofurti* 1672. *in fol*. Tenże Jan wydał. *Norman Civis in Republ. boni, somnio Joannis Zamoscii expressam Gedani* 1637. *in 4to*, którą przypisał Tomaszowi Zamojskiemu. Jest także w druku jego, *Oratio in funere Sigismundi III. Lovanii* 1633. *in fol*.

Krasicki w przypisach dodaje, że ten Rheinhold Heidenstein napisał także księgę: *Vita Joannis Zamojsci*: i tę czytał w manuskrypcie, w sławnej Bibliotece Żaluskich. Nagrobek tego Rheinholda jest w kościele Oliwskim. —

H E L M

H E R B.

Paprocki o *herb. fol. 575*. tak o nim mówi. U żadnego historyka, nie znajduję wzmianki o przodkach, ani wieku swego, wiedzieć o potomstwie nie mogłem: tylko Długosz wspomina ten herb między drugimi, temi słowy. *Helm Domus, seu arma, quae vocantur Helm, Galeam habent hastiludiale pro insigui, ex qua prodeunt duo cornua pecorina, ex quibus prodit etiam una cauda pecorina*. Wszakże nie widziałem go nigdzie tak, chyba dwa listy zielone dębowe, a na polu czerwonym go używali. Okolski przydaje, że nad hełmem i koroną powinny być trzy pióra strusie. Okazją tego herbu tę z *Paprockiego* naznacza. Za Bolesława Krzywoustą, gdy wojnę z Prusakami i Pomorzanami nasi wiedli w roku 1111. nadany rycerzowi; że na haren, nieprzyjaciela w szyszak ubranego, liściem dębowym otoczony mężnie poraził, i głowę mu uciął z szyszakiem i z rogami przyprawnemi. Zatem nastąpiło zwycięstwo znamienite, bo tam w tej okazji dwadzieścia i siedm tysięcy Pomorzanów Polacy zrazili, a

dwa tysiące zagarnęli w niewolą. inni mówią, że ten rycerz był masztalerzem, ale za tę dzielność tym herbem uszlachciony. *MS. P. Rutka*. Przydaje Okolski, że go widział, między innymi herbami pogrzebowymi, na chorągwi w kościele Dominikańskim Latyczowskim.

H E E T

H E R B.

Herb ten w Polsce nadany dawnymi czasy, z kąd go też Starzą nazywają, drudzy mówią; że przyniesiony z Niemiec z NoreMBERGI, którego tam zasłużeni ludzie Cesarzom i Królom swoim używają. Ma być czarne pole, na którym biała strefa, na tej ezerwona strzała, skosisto w górę ku lewej stronie żelezcem idąca: na helmie głowa ogarowa czarna, przez ucho jego strzała, także na białej strefie po ogarze czarnym spuszczonej idącą ku górze. Inaczej go drudzy opisują. Ma być strzała biała przez środek wzdłuż idąca w polu błękitnem albo brunatnem, na helmie hart z obróżą z łapami do góry przedniemi, język z paszczeki wywieśił: *Okol. powiada*, że w pysku kartkę trzymać powinien. O tym herbie pisali, *Paproc. w Gniazdie, Okol. tom. 1. fol. 282. i MS. Ks. Rutki*. Ktoby się tym herbem pieczętował, jak ci pisarze nie wiedzieli, tak i ja o nikim nie mogłem się doczytać, atoli *Okol. powiada*, że widział ten herb w Latyczowie na Podolu na nadgrobk: przydaje że Siffryd i Melchisedech Heltowie, do Polski z tym herbem weszli, od jednego z nich, córka była za Koniecpolskiem kasztelanem Rozpierskim.

W dziele *Wappenbuch der Preussischen Monarchie* z roku 1836. znajduje się herb ten tak jak tu wyrażony z dodatkiem: że Helt von Hagelshayn uznany d. 8. Marca 1759. roku. —

Hemindowski herbu Kotwicz, w Wielkiej-Polszcze, czyli jako pisze Okolski Henindowski.

Hemzyng. Jan Hemzyng dworzanin królewski podpisał elekeyą Jana III. w województwie Połockiem.

Henklel. Ci nobilitowani 1662. o czem konstytueya.

Henning, w Inflanciech i Kurlandyi. Z tych Jakób von Henning w Olenderskiem i Angielskiem wojsku, a potem w Polskiem cudzoziemskim żołnierską traktował, przybrawszy sobie w małżeństwo Dorotę Dwernicką, z niej spłodził córek dwie, tyleż synów, to jest Adama, ten w wojsku Litewskiem służąc zginął, i Jędrzeja porucznika w królewskiej gwardyi, tego córka Anna dostała się w małżeństwo Antoniemu z Witowic Czernemu, i syn Jan w zakonie Soc. Jesu. W tymże zakonie żyć przestał świętobliwie Jan Henning w roku 1682. wielu heretyków połowem do wiary świętej wslawiony. Jest w druku jego *Consideratio responsi dati a Joanne Botsaco, ad quaestionem de claritate Scripturae in rebus fidei*, 1668. in 4to Niemieckim językiem.

Henrykowski. Anna Henrykowska Józefa Ligęzy kasztelana Zawichojskiego małżonka.

Henryk Henrykowski, kapitan w wojsku koronnem, nobilitowany 1673. roku. — *Krasicki*.

Herberski, w ziemi Wyszogrodzkiej Balcer Stanisław Herberski podpisał elekcyą Jana III.

Balcer Herberski nobilitowany na sejmie 1673. r. — *Krasicki*.

HERBURT

HERB.

Mają być trzy miecze, jabłko zielone, końcami przyszywające, dwa z góry ukosem, trzeci spodem prosto ostrzem do góry, pole tarczy czerwone, miecze srebrne, na helmie trzy pióra strusie: tak go opisuje *Paproc. w Gniazdzie fol. 1064. O herb. fol. 526. Okol. tom. 1. fol. 286. Klejnoty fol. 71. Biel. fol. 268. MS. P. Kojal. i inni*. Nasz ksiądz *Petrasancta* lubo między inszemi familiami cudzoziemskimi powiada, że w Brytanji i Insubryi, są niektóre domy, które trzech mieczów w herbie używają, jako Nortoniusowie, atoli inszą daleko od tego herbu symetryą. Ten zaś

herb przyniesiony do nas z Moraw, kędy z dawna Herbur-towie na Fulsztynie zamku dziedziczyli, a potem gdy w ko-ronie naszej osiedli, nowy Fulsztyn w Polsce założyli, na pamiątkę dawnego z kąd wyszli. *Balbinus Epitom. Rer. Bo-hem. lib. 3. cap. 15.*; w roku 1278. o Herborcie z Fulsztyna dzielnym mężu, to potomności wypisał, że w owej lubo mniej szczęśliwej Premysława Ottokara II. Króla z Rudolfem Habsz-burskim Cesarzem potyczce, przedarł się przez wszystkie szyki wojska Cesarzkiego do samego Rudolfa, którego z ko-nia zwalwszy, konia podnim zabił: atoli sam oskoczony i pojmany od Cesarzskich, i przyprowadzony do Rudolfa, tę u niego łaskę znalazł; że go wolno puścić kazał, mówiąc, wielką-bym krzywdę uczynił Rzeczypospolitej gdyby tak odważny ka-waler ginąć miał. Większa jest wątpliwość, kiedy się w gra-nice Polskie Herburcie przenieśli. *Rs. Rutka in MS.* twierdzi, że jeszcze za Leszka Czarnego. *Bielski* świadczy, że za Ludwika Króla w roku 1378. trzech braci rodzonych, tu się pierwsi gnieździć poczeli, to jest Waclaw, Fryderyk i Mi-kołaj, czwarty zaś tych brat rodzony, został na dziedzicznym w Morawie Fulsztynie, sprowadzeni zaś byli od Władysława księcia Opolskiego, jakoż w krótcie potem Mikołaj i Fry-deryk Herburcie, to jest w roku 1410. na potrzebę Grun-waldzką, siła ludzi wojennych z Moraw i Czech, Jagiello-nowi Królowi zaciągnęli, jako świadczy *Paproc. o herb.* Tenże Władysław książę Opolski, puścił im był Lwów, Przemyśl, Sanok i inne miasta główne na Rusi, jako pisze *Miecho-wita lib. 3.* Herb ten zowie się inaczey Pawęza, atoli *Rs. Rutka in MS.* tę różnicę naznacza między herbem Pawęza i Herburtem, że Pawęza nad jabłkiem kładzie krzyż, a w Herburcie go nie masz: Ten tam pięć piór strusich na heł-mie, ten tylko trzy nosi. Herburta tak o swym herbie pisze u tegoż Rutki. Ten klejnot (prawi) zaniesiony był do Saskiej ziemi, od Karola Cesarza Wielkiego. Panował przodek herbu tego między nimi czas długi (pisze Mikołaj Gwiciardinus) że młodszego brata księcia Saskiego Herburta, krewnym imieniem wziął z sobą Carolus Wielki do Węgier i Morawy na wojnę, w tych obu ziemiach, dał mu wielkie Państwo, za zasługi jego, i trzeci miecz z jabłkiem i z krzyżem przy-dał, i że od tego Herburta przezwisko następcy wzięli. Z Węgier zaś Razimierz Wielki Król Polski wezwał ich do Polski: póty z Herburta *Rs. Rutka.*

Co do początków Herburców w Polsce, *Krasicki w przypisach*, wspomina że *Gwagnin* w kronice swojej pod rokiem 1382. pisze, że Władysław książę Opolski za Razimierza W. Króla, Herburty do Polski sprowadził, co tak wyraża tenże *Gwagnin*: — „To też książę Herburty z Morawy przywiódł, z domu trzy miecze

w jabłku, imiony Fryderyka, Wacława i Mikłucza, które przelożył na urzędy przedniejsze Rusi na Lwowie, Przemysłu i Sanoku, i indziej, zostawiwszy brata na ojezynie w Morawie na Fulsztynie. — Drudzy w Rusi osiedli założywszy sobie miasteczko w Przemyskiej ziemi a dali mu imie *Felsztyn* albo *Fulsztyn* od miejsca ojezyny z którego się piszą, aż do tego czasu.“ —

Herbowni.

Herburt,
Kozika,

Mierzewski,
Modzelowski,

Woroniecz.

Potocki Centur. Viror. fol. 178. to o domu Herburtów potomości podał, że ich sześciu kiedyś razem w senacie zasiadało, do którego, *ab equestri sella, ac equo bellatore translatos, laticlaviam dignitatem omnes, aut copiosius fuso sanguine, aut uberiore dicendi seu consulendi copia sibi parasse.* Miklasza i Herborda braci wspominają księgi ziemskie Lwowskie 1432. tenże to sam Miklasz był potem łowczym Lwowskim 1436. jako podpisał pokój Brzeski, *u Łask. w Stat. fol. 141.* Synowie jego trzej, Jan, Mikołaj i Zewrzyd albo Seweryn, dział między sobą ojezystej fortuny czynili, który znajdziesz w księgach ziemskich Przemyskich 1462. Z tych Janowi starszemu, dostały się te dobra Głamboka, Bukowa, Wójtostwo w Sąsiadowicach, pół wsi Piątnicy, Pawłowo, Stanino. Drugim dwiema Dobromil, albo jako go inaczej Fulsztyn zwano, Kniezopole, Paprotno, pół wsi Piątnicy, Przelbiec, Wola, Mużyłowice, Podluby i Werblany. Z tych Seweryn był chorążym Lwowskim 1471. kiedy między synowcami swemi, a Mikołaja brata swego synami dział czynił, to jest między Jędrzejem, Piotrem, Sewerynem, Janem i Mikołajem, o czem świadeżą księgi ziemskie Przemyskie. Z tych Seweryn pod Bukowiną mężnie się potykając poległ. Piotr zda mi się od dóbr, które wziął działem nowe nazwisko Odnowskich Herburtów na sobie wyniósł, jako go piszą księgi ziemskie Lwowskie 1498. tenże to podobno Herburt z Fulsztyna Odnowski, był potem kasztelanem Bieckim i starostą Sądeckim, którego córka Barbara, żyła najprzód z Zorawińskim, po którego śmierci w więzieniu Tureckim, poszła za Stanisława Reja, z którym żyła 1515. jako pisze *Trzeciński w życiu Reja*, syn zaś jego, a brat rodzony Barbary, Mikołaj najprzód podkomorzy Lwowski 1536. potem kasztelan Przemyski i starosta Lwowski 1548. o którym czasie, prawo swe na wieś Dziewiąciele znalazł na Mikołaja Reja siostrzeńca swego, czyli, jako chce *Trzeciński*, brata swego bliższego, luboć potem te dobra *jure donatario* na Króla spa-

dły: postąpił potem na województwo Sandomierskie, jakom pisał z autorów, których w tomie pierwszym przytaczam, *atoli Paprocki o herb. f. 189. powiada*, że Anna Ligęzianka była za Odnowskim wojewodą Krakowskim. Tenże *fol. 702.* twierdzi, że w roku 1552. już był wojewodą Krakowskim, na którym krześle miał siedzieć aż do roku 1555. Tenże pisze pod herbem Gozdawa, że któryś Odnowski, miał za sobą córkę Jerzego Bala jedynaczkę. W roku 1536. kwitnęli Jędrzej, Klemens, Franciszek, Jan i Marcin Herburtowie dziędzie na Laszkaeh, *Acta terrestr. Leopold.* Fryderyk w bitwie Sokalskiej z Tatarami, już był w prawdzie z potyczki i razu nieszczęśliwego zdrowo wyszedł, atoli żeby był niesławy z ucieczki swej nie popadł, znowu w kupie mężnych Kozaków, którzy się byli do niego skupili, skoczył w mnogie hufy Tatarskie, tam od konia i łuku odpadłszy odważnie poległ. *Orichov. in Quicunce.*

Jędrzej wojski Samborski 1515. dziedzic na Dziedzilowie: i Jan brat jego rodzony, bracia Seweryna chorążego Lwowskiego. *Acta Terrestria Leopold.* O Jędrzeju świadczy *Orichov.* że osobliwszym jego fortelem, Starodub z gruntu jest wyrócony, z której okazji zmordowany, w krócie umarł. Jana z Fulsztyna dziedzica na Nizineu i Bruchnalu, czterech synów wspominają księgi ziemskie Przemyślkie, Walentego, Jana, Jakóba, i Seweryna: z tych Seweryn w bitwie Wołoskiej u Obertyna, zawadziwszy sam przed hufem, we wszystko wojsko Wołoskie, mężnie sobie poczynając zginął. *Orichov. in Quicun.* Walentyn, był biskupem Przemyślskim, poseł Zygmunta Augusta Króla Polskiego na koncilium Trydentskie 1562. wjeżdżającemu do Trydentu, wielu z zgromadzonych tam infułatów, z powitaniem drogę zaszło, a że na ten dzień generalna Sessya przypadła, tę dla jego przyjazdu, synod na inny dzień odłożył. *Pallavicin. histor. Conc. Trid. lib. 18. cap. 14.* O nim *Orichov. dial. 6.* powiada, że go *Concilium ad colligendos omnes abusos Ecclesiasticos* wysadziło, z innemi dwunastą biskupami między którymi on był pryncypalem. Hosius kardynał, *tom. 2. oper. fol. 245.* w liście do Jędrzeja Opalińskiego, tak o nim mówi. *Ille similes cuperem esse nos omnes, qui sumus ejusdem cum eo vocationis et Ordinis: est enim vir et pietate et doctrina praestans, et Tridenti ita se gessit, ut omnium judicio valde probatus inde discederet:* toż mówi o nim *in Censura Ministror. Tigur. tom. 1. oper. fol. 697. i Epistol. tom. 2. fol. 276.* o nim twierdzi, że się na sejmie Lubelskim 1569. murem stawił za domem Bożym, przeciwko heretyckim insultom, jakoż kilka zacnych familji o herezyą przeświadczo-

nych, kościelnemi censurami obłożył. *Orichov. allog. de Execut.* umarł 1572. pochowany w Fulsztynie. *Nakiel. in Miechov. fol. 693. Gregor. Samborit. w życiu Ś. Stanisława Kostki.* Siostra jego Barbara, najprzód żyła z Piotrem Rmitą, wojewodą Krakowskim i marszałkiem wielkim koronnym, po nim z Jędrzejem hrabią z Górki, kasztelanem Miedzyrzeckim, atoli bezpotomnie, żyła jeszcze 1568. pobożna Pani. *Hosius tom. 2. oper. fol. 245.* Jest jego *Oratio*, miana do ojców *Concilium Trydentskiego* wydrukowana, między innymi od innych monarchów legatów mowami, *typis Birckmanianis 1565. in 8. et in Concil. Trident. in fol.*

Jan kasztelan Bełzki, który trzymał działem Chliple w Przemyślskiej ziemi, brat Walentego biskupa, mąż zasłużony ojczyźnie w poselstwach różnych, ja go czytam w księgach ziemskich Przemyślskich, podkomorzym Lwowskim 1547. bodaj nie tenże sam, był potem kasztelanem Lubaczowskim, jako o nim świadczy, *Orichov. in Quincunce*, kędy przydaje, że go medyatorem ziemi Przemyślskiej zwano, dla wielkiego szczęścia w jednaniu serc braterskich, miał za sobą Odnowską Herburtonnę, z której córka, dostała się w małżeństwo Mikołajowi Pieniżkowi, taż czy insza kasztelanka Bełzka, była za Stanisławem Humnickim, druga za Zygmuntem Jordanem, i synów dwóch, z tych jeden Wojciech, pisał się z Zbojsk mąż uczony, żona jego Zofia Bełzecka, z Barbary Magierowny podczaszanki Sandomierskiej urodzona, pozostała wdowa po Wysockim. *Geneal. Bełzec.* Z tej były trzy córki, Katarzyna Minkowska, Elżbieta Tyszkiewiczowa i Maciejowska, i syn jeden Jędrzej, ale ten według genealogji, tylko jedną córkę zostawił Lesniowolską. Drugi syn kasztelana Bełzkiego Jan, powróciwszy z Włoskich krajów, na wszystkich ekspedycjach Moskiewskich rycersko stawał, złączył się był dożywotnie z Gostyńską, ja czytam Jana Herburtę chorążym Lwowskim 1587. *u Solikowskiego in Comment. fol. 196.* kędy onim powiada, że na elekeyi Zygmunta III. trzymał neutralitatem. Jakób brat Jana kasztelana Bełzkiego, sławny legista, miał za sobą Annę córkę Fredra Henryka, luboć i o drugiej żonie jego Wapowskiej herbu Nieczuja, jawnie mówi *Paprocki*, z tej miały być dwie córki, Dorota Zembrzydowska wojewodzina Krakowska, druga Regina Zólkiewska kanclerzyna i hetmanowa wielka koronna, osobliwsza dobrodzika kollegium naszego Lwowskiego, umarła roku 1625. Grodeckiemu OO. Franciszkanów kościolowi, monstrancją, kielichy, i inni aparat ozdobny prowidowała, Bazylikę w Zólkwi to w dochody, to w kapłanów, to w sprzęt kościelny ozdobiła. *Giza kazanie na jej pogrzebie.* Był i syn Abraham,

którego jedna córka z Stanisławem Zamojskim kasztelanem Chełmskim, druga z Snopkowskim zmówione. *Academus Unicornis.*

Mikołaj wojski Ramienniecki 1516. brat Jędrzeja wojskiego Samborskiego: czytałem *in MS. Petricoviensibus list Zygmunt I.* w którym temu Mikołajowi i Janowi Świerczowi (rozumiem że bratu jego, jako się wyżej mówiło tak nazwanemu) dziedziom fortecy Nowodwor albo Biedrzychów Grodek, pozwala wybierania cła, na które zgubili byli przywilej, dawniej sobie dany. Temuż Mikołajowi w dobrach Holbinie i Dziedziłowie, ile że w nich i groble i mosty na złych bardzo przeprawach usłał, cło tenże Król pozwolił wybierać. Synów jego, jako księgi ziemskie Lwowskie świadczą, było dwóch, jeden z nich Marcin starosta Barski, luboć go Paprocki Janem zowie, po którym z Katarzyny Krotowskiej wojewodzanki Inowrocławskiej (ta po jego śmierci poszła za kasztelana Mińskiego Jana Chlebowicza, który był potem wojewodą Trockim,) zostały się dwie córki, jedna z nich Elżbieta dostała się Stanisławowi Lanckorońskiemu staroście Skalskiemu 1574. druga Zofia najprzód Janowi Dulskiemu kasztelanowi Chełmińskiemu, podskarbiemu wielkiemu koronnemu, potem Janowi Rostee wojewodzicowi Sandomierskiemu, staroście Świeckiemu i Lipieńskiemu, nakoniec Janowi Czarnkowskiemu, kasztelanowi Miedzyrzeckiemu umarła 1636. w Wieluniu pochowana, była to Pani nad płeć swoją rozumu wielkiego, urody delikatnej, cnót niepospolitych, co o niej jej nadgrobek świadczy. Jan kasztelan Sanocki starosta Przemysłki, i Mościcki, drugi syn Mikołaja wojskiego; był wpród podkomorzym Przemysłkim w roku 1564. w którym sejmowa konstytucya zleciła mu przetłómaczenie, *Statutu Polskiego* z Łacińskiego na ojezysty język, *Constit. fol. 41.* co on należycie wykonał, żył jeszcze 1576. *Constit. fol. 271.* Podał do druku, *Chronica, sive historiae Polonicae compendiosam descriptionem,* którą zakończył na Alexandrze Królu Polskim, luboć i o Zygmuncie I. dotyka niektórych rzeczy, *Basileae 1571. in 4to. 2do. Statutum Regni Poloniae, seu de legibus et Constitutionibus Regni Poloniae, Zamosciu 1557. in fol. po Polsku zaś 1563. 1565. 1567. 1570. et 1600. Cracoviae; 1597. Zamosci; 1620. 1697. Gedani. 3tio. Locorum de fide communium Latino Polonorum liber Amus, in quo vera Christi Ecclesia demonstratur, Polonice et Latine 1568. Cracov.* Miał za sobą Katarzynę Drohojewską, z której według *Geneal. Drohojew.* były córki trzy, Ossolińska starościna Krzeszowska, Czerna chorążyna Lubelska, i Elżbieta Wołowiczowa. Synów zaś dwóch, Jan Szcześny,

Wiski starosta i Mościcki, który OO. Dominikanom w Mościskach, łan pola wydzielił, co approbowała konstytucya 1616. fol. 37. pojął w małżeństwo Elżbietę księżniczkę Zasławską. *Carmen Nuptiale Mądrowicz 1601.* z tej została się córka Alexandra Koniecpolska kasztelanowa Chełmska, drugi syn z Drohojewskiej Rasper kanonik.

W Manuser. Helsbergskich są tego Szczęsnego Herburtu listy do Luceńskiego biskupa Przemyskiego i odpowiedzi biskupie. — W jednym zaś takowe *Elogium*: — „*Felix Herburtus Dobromilius de gente Pavezorum, Vir eloquens, praestans virtute et in omni disciplinarum genere versatus, — Graecae et Latinae linguae peritissimus, Italicam item Gallicam calluit, eloquentissimus in colloquiis doctorum, familiaritate et amicitia plurimum delectatus est: — Sine fastu facilis et humanus, Maecenas omnium studiosorum et doctorum hominum singularis Patronus, Bellator strenuus, singulari animi fortitudine praeditus, et tanto corporis robore, ut unico digito clavum ferreum ligneo parieti posset infigere. — Exemptus est rebus humanis anno 1616. aetatis 49.*“ —

Pod jego portretem tamże napis: — *Szczesny Hubult z Dobromila — Graecus eloquentia, Romanus factis.* —

Po rozproszeniu rokoszu Zebrzydowskiego ten Szczęsny Herburt, Mościcki i Wyszyński starosta, dziedzic na Dobromilu wypuszczon z niewoli, z warunkiem jednak przysięgą stwierdzonym iż przez lat dwie z Dobromila wyjeżdżać nie miał ani się w żadne intrygi wdawać, inaczey miał podpadać winie *Laesae Majestatis.* —

Jest także w Manuskryptach Helsbergskich oprócz wzwyz wyrażonego dekretu królewskiego, przysięga Herburtu w następujących wyrazach: „Ja Szczęsny Herburt, przysięgam P. Bogu Wszczęmogącemu iż pismo które mi od J. R. Mci i Rzpłtej z sejmu przeszlego podane jest, a ręką J. R. Mci i dla PP. senatorów, urzędników i marszałka poselskiego, i posłów ziemskich podpisane jest, którego ja viceversa Exemplarz, ręką moją podpisany i pieczęcią przypieczętowany do J. R. Mci, P. urzędników koronnych podał, i wszystkie kondycye w skrypcie opisane, każdę z nich z osobna *prosit in suo robore continetur*, wiernie, statecznie, *et irrevocabiliter*, utrzymam i dosyć im we wszystkim i w każdej części uczynię, wiernym poddanym, i najniższym sługą J. R. Mci będę — Zwierzchności J. R. Mci i Rzpłtej podlegać i słuchać będę, spokojnie się doma i na każdym miejscu zachowam, nikogo przyjmować niebędę i zaciągnionych w prawo ze mną wcale uspokoję; — *motus inter nos* i praktyk żadnych *tam cum externis quam cum internis* nie będę wszczęynał, i tak się zachowam jako mi w przerzeczonych skryptach opisano, i jako się wiernemu poddanemu J. R. Mci godzi.“ — Przedtą przysięgą taki tytuł:

„Przysięga przez P. Herburtu przed P. referendarzem koronnym uczyniona 20. Marca 1609. r. u grobu Ś. Stanisława. — *Przypisy Krasickiego.*

N. miał za sobą Drohojewską, z której syn Erazm umarł *sterilis*. Mikołaj podobno syn Jana kasztelana, wojewoda Ruski, a przedtem najprzód podkomorzy Halicki, któremu pod-

czas interregnum z konwokacyi 1587. na obronę granic Ruskich, dwa tysiące jazdy ojezyzna poddała: *Constit. fol. 414.* jakoż był to mąż rycerski, jako o nim *Paprocki* świadczy, że jeszcze z Mieleckim Mikołajem wojewodą Podolskim, Bogdana na Państwo Wołoskie wprowadzał, tam na wszystkich impet Wołochów skończył, z kąd potem wybiwszy się, zdrowo wyszedł. *Chwalkowski in Singularibus* powiada, że któryś Herburt za czasów Zygmunta Augusta wojując z Turkami, gdy się mężnie z nimi scierał, od jednego z nich z konia dzidą zwalony, gdy już do ziemi leciał, tym czasem drugi z drugiej strony, na niegoż natarłszy, tymże orężem, znowu go na koniu utrzymał, a tym czasem koń we wszystkim biegu lecąc z nim, z rąku obiema ich, Herburtu wydzwignął, że do swoich zdrowo powrócił: takbym rozumiał, że o tym Mikołaju mówi. Z Tatarami potem wszędzie odważnie walczył; był potem kasztelanem Przemyskim i starostą Lwowskim, jako wspominają *Konstytucye 1593. f. 660. i 1589. f. 560.* nakoniec wojewodą Ruskim: o czym *Konstytucye 1601.* gdzie mu puste pola dzielić kazano na dobrze zasłużonych. *Constit. fol. 742.* Miał za sobą *1mo voto* Lanekorońską herbu Zadora, z której syn Jan, *2do voto* Żorawińską kasztelanekę Halicką, z której była córka za Stanisławskim Balcerem herbu Pilawa podskarbin koronnym, i syn Mikołaj.

Jan kasztelan Ramieniecki syn Mikołaja wojewody Ruskiego z Lanekorońskiej, umarł 1626. wieku swego 58. jako z jego nadgrobkku wypisał *Okolski*, kędy jego odwagi liczą przeciwko Turkom, Tatarom, i Szwedom. *Histor. Sapiehana parte 3. fol. 160.* świadczy, że Konstancya, podobno tego Jana córka kasztelanekę Ramieniecką, oddana była w małżeństwo Janowi Sapieha pisarzowi polnemu koronnemu, białogłowa wiele pobożna. Mikołaj kasztelan Ramieniecki, *Okolski tom. 1. fol. 290.* starostą go tylko Tlumackim zowie, atoli *tom. 2. fol. 412. powiada*, że po nim brał kasztelanią Ramieniecką Michał Stanisławski: *Centuria Virorum Potockiego fol. 176.* wyraźnie go kasztelanem Ramienieckim zowie, gdzie jego ekspedycye sławi, że przeciwko Tatarom wielką serca wspaniałością stawał: Szweda do Prus zachodzącego, mężnie odpędził: a przeciwko Abazy Baszy Tureckiemu, niezwyczęzionym się pokazał. *Geneal. Kalinowskich* Herburtowi kasztelanowi Ramienieckiemu za małżonkę przypisuje, córkę Walentego Kalinowskiego generała Podolskiego, z której miały być dwie córki, Konstancya Strzyżowska i Szczawińska kasztelanowa Kruświeka.

Hieronim Cielecki w liście swoim do Szymona Rudnickiego biskupa Warmińskiego z Wilna roku 1610. 26. Listopada pisanym mię-

dzy inszemi okolicznościami oblężenia Smoleńska i tę kładzie: — „Umarł świeżo (w obozie pod Smoleńskiem) Pan Herburt starosta Tłumacki, dobry pacholek a rycerski, miał chędogi a niemaly poczet kosztem swym, i dobrze się popisał w potrzebie z wojskiem Szujskiego.“ — *Krasicki*.

Stanisław kasztelan Lwowski, starosta Samborski i Drohiczycki, rozumiem że syn Jana Świerca, o którym wyżej, jako o nim świadczą, *Constit.* 1563. *f.* 65. i 1576. *f.* 271. córka jego była za Janem Sieniawskim wojewodą Ruskim, syn zaś Piotr, który cudzoziemskie kraje zwiedziwszy, i w językach różnych biegłości nabywszy, do wszystkich w ojczyźnie sposobił się funkcyi, wziął był województwo Podolskie 1586. atoli w tymże roku żyć przestał, jako czytam na liście, *Joannis Campani Provincialis Soc. Jesu*. Mikołaj kasztelan Halicki, starosta Lwowski 1587. jakom widział list jego, złączył się był dożywotnie z Barzowną herbu Korczak, z której córka z Michałem Stanisławskim podkomorzym Podolskim zmówiana, *Genealog. Stanisław*. druga (zda mi się Katarzyna) z Uchańskim wojewodą Belzkim, umarła 1617. leży w Uchaniach. Jan z Bruchnala mąż znaczny, pojął Annę Szczawińską, córkę kasztelana Łęczyckiego, ochmistrza Królowy Anny, starosty Sochaczewskiego i Wareckiego. Któryś z nich miał za sobą Magdalенę córkę Jędrzeja Tomickiego kasztelana Gnieźnieńskiego. Anna Herburtowna była za Jędrzejem książęciem Zbarazkim: *Geneal. Zbarazk.* druga za Bireckim Maciejem sędzia Sanoekim koło roku 1540. Szczęsny Herburt kanonik Krakowski. *Baranow*. Hieronim posel na sejm 1637. z tamtąd deputowany do kwarty Rawskiej. *Constit. fol.* 33. Abraham miał za sobą Zofią Korniactównę, ale z nią *sterilis*. N. była za Janem Pileckim herbu Leliwa Hrodelskim starostą. Atoli ten dom jeszcze przed rewolucyą Kozacką, za Władysława IV. Króla Polskiego, już cale zginął, jako pisze *Potoc. Centur. fol.* 180.

Hercyk herbu *Lubicz*, ale z tą odmianą, że tylko jeden krzyż noszą w podkowie, tak go opisuje *MS. Ks. Kojat.* Tomasz Hercyk pisarz grodzki Płocki, synowie jego Alexander i Władysław.

Hermanowski herbu *Jastrzębiec*, Bielski świadczy, bo Paprocki na miejscu i Okolski o nich nie pisali, że Paweł Hermanowski tego herbu w kompanji zdrugiemu, tysiąc Tatarów na sobie kilka godzin trzymał, a potem do ucieczki przymusił, była ta potyczka pod Konstantynowem 1577.

Hermanowski herbu *Junosza*, w Przemyślskiej ziemi, piszą się z Hermanowa, jednego z nich nadgrobek wypisał *Starowol. in Monum.* z Przemyśla, żołnierza przez wiele lat.

Elżbieta zakonnica u wszystkich ŚŚ. w Lwowie niektórzy z nich piszą się z Grochowce, zkąd poznać, że od Grochowskich swój początek wzięli: bo Jakób Grochowski stolnik Przemyski 1420. wzięwszy działem Hermanowice, od nich Hermanowskim był nazwany.

Herstopski herbu *Drogosław*, w Wielkiej-Polszcze, atoli i drugich Herstopskich herbu *Nalęcz* kładą nasi pisarze pod *Miedzyrzecem*.

Hewell, w Inflanciech osiedli z tych *Malcher Bernard Hewel* i drugi *Malcher* roku 1632. podpisali elekyą *Władysława IV*. Do tych rozumem należy *Jan Hevelius Cos. Ged.* mąż wielkiego poweipu; w matematyce, osobliwie jednak w astronomji takiej biegłości, że do niego sławni tego tam wieku astronomowie, w rzeczach trudnych, jako do oraculum uciekali się. Z tej nauki tę miał u najwyższych w Europie monarchów estymacyą, że mu pełne umiejętności jego zapisywali w listach swych pochwały: umarł 1688. Wydał do druku. 1mo. *Selenographia, sive Lunae descriptio, tam macularum, quam motuum diversorum, omniumque vicissitudinum, phasiumque* 1647. *Gedani in fol.* 2do. *Selenographiae appendix, Hieroglyphicas aliquot annorum observationes et orbis Jovialis motum exhibens, Gedani in fol.* 3tio. *Prodromus Cometicus, quo historia Cometae anni 1664. exorti, cursum faciesque diversas capitis et caudae accurate delineatas complectens, necnon dissertatio, de Cometarum omnium motu, generatione, variisque phaenomenis exhibetur, Gedani in fol.* 1665. 4to. *Descriptio Cometae anni 1665. exorti cum geminis observationibus, cui adjuncta est Mantissa Prodromi Cometici, observationes omnes primi Cometae 1664. exhibens, Gedani in fol.* 1666. 5to. *Dissertatio de nativa Saturni facie, ejusque variis phasibus certa periodo redeuntibus, cui addita est, tam Eclipsos solaris 1656. observatio, quam diametri Solis apparentis accurata dimensio, Gedani in fol.* 1656. 6to. *Mercurius in Sole visus Gedani 1661. cum aliis quibusdam observationibus. Huic annexa est Venus in Sole visa 1639. Laverpoliae a Jeremia Horoccio, nunc primum edita, notisque illustrata. His accessit succincta historiola novae ac mirae Stellae in collo Ceti, certis anni temporibus affulgentis et evanescentis. Nec non genuina delineatio Paraselenarum et Parelionum quorundam rarissimorum Gedani in fol.* 1662. 7mo. *Epistolae duae, prior de motu Lunae libratorio, in certas tabulas redacto. Posterior de utriusque luminaris defectu anni 1654. Gedani in fol.* 1654. 8vo. *Cometographia, totam naturam Cometarum exhibens. Accessit omnium Cometarum a mundo*

condito historia, Gedani 1668. in fol. 9no. Epistola de Cometa, Gedani anno 1672. viso, ad Henricum Oldenburgicum, Gedani in fol. 1672. 10mo. Machinae Caelestis pars prior, Organographiam, sive instrumentorum Astronomicorum omnium, quibus auctor hactenus sidera rimatus ac dimensus est, accuratam delineationem exhibens, Gedani 1673. in fol. 11mo. Machinae Caelestis pars posterior. Rerum Uranicarum observationes, tam Eclipsium lunarium, quam occultationum Planetarum fixarum, nec non altitudinum Meridianarum, Polarium, Solstitiorum et Aequinoctiorum, una cum reliquorum Planetarii, fixarumque hactenus cognitarum, globis adscriptarum, aequae ac plurimarum hucusque ignotarum observatis, tribus libris exhibens, Gedani in fol. 1679. 12mo. Annus climactericus, sive Rerum et Uranicarum observationum annus quadragesimus nonus exhibens diversas occultationes tam Planetarum, quam fixarum, 1685. Gedani in fol. In hoc libro deplorat, quod cum per 50. proxime annorum observationes suas, moliretur Caelum et Almagestum novum, jamque hoc opus ad finem perduxerit, et praelo impressum absolverit; repentino incendio, cum omnibus suis machinis, instrumentis, libris, ac etiam ipsa domo conflagravit. 13tio. Prodromus Astronomiae cum Catalogo fixarum, ex propriis observationibus deducto, tabulas quoque solares exhibens, Gedani 1690. in fol. ut testatur Wolff Christ. in Elemen. Mathem. fol. 1053. 14to. Firmamentum Sobiescianum in caelo erectum, scriptoque illustratum, Gedani 1690. in fol. testatur idem fol. 1056. et Hopp. fol. 61. 15to. Venus in Sole visa an. 1662. Scherer in Geog. Polit. fol. 375. 16to. Epistola ad Petrum Gassendum et Ismaelem Bulliuldum de Eclipsi solari. Idem. 17mo. Epistola de Cometa viso an. 1677. Idem. 18vo. Epistolae ad P. Eichstudium, Gassendum et P. Ricciolum S. J. de diversis rerum caelestium, praesertim vero Eclipsium observationibus.

Heydek. Ziemianie Prusey, jeden z nich miał za sobą Brantownę. Heydekowna była za Asswerem Brantem, marszałkiem Pruskim najwyższym.

Hilchen herbu Jelita. O tych stoi pod literą C. w trzecim tomie. Dawid pisarz ziemski Inflantski, jest w druku od niego napisany, *Clypeus innocentiae contra Jacobum Godemannum et Rigenses, Zamoscii in 4to 1604.*

Hincza, Pruska to szlachta, z których był w zakonie naszym Marcin Hincza godny kaznodzieja, rządził kollegia Gdańskie, Toruńskie, Jarosławskie, Krakowskie u Ś. Piotra, nowicyat Krakowski, domum professam, w Wilnie i w Kra-

kwie, i dwa razy prowincją Polską, umarł w Poznaniu 1667. są w druku te jego pisma. 1mo. *Król Bolesny Jezus Chrystus, Lublini in Svo, Cracov. 1631. i 1636.* i na łaciński język toż samo od *Ks. Wojciecha Cortyciusza Soc. Jesu* przetłómaczone 1635. *Cracov. in Svo. 2do. Chwała z krzyża, której i sobie i nam nabył Jezus Ukrzyżowany 1641. in Svo. 3tio. Dziecię Pan Jezus, to jest rozmyślania o dzieciństwie Pana Jezusowem in Svo. 1636. Cracov. 4to. Płasy Aniołów Panu Jezusowi Nowonarózonemu, 1636. in Svo. Cracov. 5to. Głos Pański z Ewangelji Adventowych z naukami i z stóswaniem do Najświęt. Sakramentu, in 4to. Wilnae, 1643. są Medytacye na Ewangelie, et 1642. 6to. Matka Bolesna Marya, to jest tómaczenie Męki Pana Chrystusowej, która boleść Matce Boskiej zadawała, tom pierwszy in fol. 1665. ale drugi tom nie wszedł do prasy. 7mo. *Klejnot Koronny, kazanie na pogrzebie Anny z Jakóbowic Ligęziny, Podskarbhiny Wielkiej Koromej 1638. Cracov. 8vo. Złota Korona, albo kazanie na pogrzebie Anny z Sztembergu, Ks. Ostrogskiej, wojewodziny Wołyńskiej 1636. in fol. Crac. 9no. Kardynała Ludovisiusza panegiryk, Ś. Ignacemu Lojoli powiedziany, z łacińskiego na Polski przetłómaczył, Cracov. 1633. in Svo.**

Hines, ci nobilitowani na sejmie 1662. o czem konstytucya.

HIPPO-
CENTAURUS

HERB.

Ma być pół człowieka nagiego, od pasa pół konia większe, bo o czterech nogach końskich; z ogona końskiego wąż głowę ku człowiekowi postaci skrzył w górę zadartą, do której w tył skierowany, z łuku napiętego strzałą mierzy, tak go opisał *Paprocki o herbach fol. 681.* luboć on go w prawą tarczy zapędzonego położył, *Okol. tom. 1. fol. 292.*

w lewą. Zeby taka mixtura zwierzęcia z człowieka i konia *in rerum natura* być mogła, wątpią naturalistowie. Prawda, że Ś. Hieronim w życiu Ś. Pawła pustelnika napisał, że gdy Ś. Antoni pustelnik z natchnienia Boskiego, szukał Ś. Pawła po głębokiej puszczy, obaczył podobne temu, jako się tu opisało, monstrum, Hippocentaurus go zowią: pytał go tedy, gdzieby mąż święty Paweł mieszkał, ale on coś tylko pomrukiwając, i bardziej słowa łamiąc, niż mówiąc, rękę prawą wyciągnawszy, na drogę tę, która ku Ś. Pawłowi ciągnęła, pokazał; sam zaś chybkim biegiem na obszerne pola skoczył. Czy to był djabeł, który dla ustraszania Ś. Antoniego, takie na sobie monstrum zmyślił, czy też tamta pustynia takie zwierzę rodzi, pewności nie mamy: póty Ś. Hieronim. Zaś *Mar. Victorius in schol.* na to miejsce pisząc, twierdzi, że takich zwierząt żadna ziemia nigdy nie miała, ani ma, i Cicero o tem *De natura Deorum* tak mówi: *Quis Centaurum fuisse, aut Chimeram putet? quaeve anus tam excors inveniri poterit, quae illa, quae quondam credebantur, apud inferos tormenta pertimescat?* *Aelianus* świadek, że pierwszego we Włoszech ziemianina, Maren nazwanego, że pierwszy, na koniu jeździć począł, Hippocentaurum zwać począł, a od tego czasu tym, którzy konie ujeżdżali, tenże tytuł dawano. Do Polski naszej wniesiony z Włoch za Juliusza Cesarza, czy też wtenczas, kiedy wiele szlachty Rzymskiej, uchodząc zagniewanego na siebie Cesarza Rzymskiego woli, z Libonem Palemonem do Litwy się wynieśli, i tam osiadłszy godne potomstwo rozrodzili. Z tych, ci tego herbu zażywali.

Księżęta Holszańskie, — Hornostaj, — Rukiewicz.

Hizdejo, z Multańskiej ziemi przybysz do Polski, Hizdejo indygenat na sejmie otrzymał, o czym *Konstytucya* 1676.

Hładowicki herbu Prus Imo. Hładowicki Władysław, podczaszy Lidzki w Grodzieńskim, i Gedeon podpisali Elekeyą Jana III. Konstancya Jerzego Pieskiewicza, skarbnika Możyńskiego małżonka. Jakób Hładowicki Societ. Jesu prowinicyą rządził Litewską r. 1700. Jan skarbnik Grodzieński, Samuel i Kazimierz żyli 1648.

Hłaska herbu *Leliwa*, w Połockiem województwie. *Ks. Kojal. in MS.* Lew Hłaska żołnierz odważny. Mikołaj rodzony Lwa, podczaszy Połocki r. 1658. od komissarzów obojga narodów, odprawował poselstwo do Zaporowskiego wojska. N. Kazimierza Jacyny małżonka.

W roku 1788. Wincenty Hłasko chorąży Witebski. — *Krasicki.*

Hliniecki, w księztwie Litewskim, Józef Hliniecki z województwem Trockiem. Józef Kazimierz regent kancel-

lary trybunału Litewskiego z Wileńskiem, podpisali elekcyą Jana III.

Hluszanin herbu *Radwan*, z tą jednak odmianą, że w helmie kładą pięć piór strusich, a przez nie kopia mająca na sobie pierścień: tak go opisuje *Royal. in MS.* Eustachi Hluszanin, dwanaście lat był w Tatarskiem więzieniu. Hluszanina starostę Mścisławskiego, niektóre dzieje wspominają. Siemion za Króla Stefana sławny żołnierz, był posłem do Moskwy, z Haraburdzianki kasztelanki Smoleńskiej, zostawił syna Hrehorego, rotmistrza królewskiego do Wołoch, i Inllant, ten spłodził synów, Jana i Józefa. Hluszanin zacyjny kapłan w zakonie Kaznodziejskim, *Sacrae Theologiae Doctor*. Inni ich piszą Gluszanin.

Hoholewski herbu *Jastrzębiec*, w Bełzkim województwie, patrz Chohoł, Stefan Hoholewski, córka jego była za Lazarzem Iwanickim.

Holde. Jan Holde kapitan w ziemi Inllantskiej, podpisał elekcyą Jana III.

Holszańskie księżęta herbu *Hippocentaurus*. Ci początki swoje zabrali ze krwi książąt Litewskich od Juliana Dorszprunga, który do Litwy z Palemonem, Ursynem, Prosperem, Cezarynem i Hektorem Różą, z Włoskich się krajów wyniósł, jakoż że i teraz Saturniuszów familia w Rzymie, Hippocentaura w herbie używa, *Petrus sancta cap. 65.* świadczy. *W MS. zaś R. Rutki*, niektórzy twierdzą, że ten herb po zwojowanych Centaurach przez Słowiańskie i Ruskie narody, i zaprowadzonych na miejsce bagniste, przyszedł do używania w tych krajach: Lapitae albowiem, (był to naród Słowiański) Thessalów na koniach siedzących, nazwali Centaurami według *Ottona Frisinga lib. 1. cap. 2.* iż konie ujeździwszy, dzikich potem wołów konali. I lubo jakom wyżej namieniał, Hippocentaurów, żeby byli na świecie, popoliciej autorowie zapierają, czego potwierdza *Seneca lib. 8. epist. 59. S. Augustyn lib. 18. de Civitat. cap. 13. Lucretius lib. 5.* gdy mówi; *Sed neque Centauri fuerunt nec tempore in ullo esse queat, duplici natura et corpore bino; ex alienigenis membris compacta potestas negat, Szentivani Miscell. curios. decade 2. part. 1. dissertat. 10. §. 19.* dla tego też u *Izaiasza cap. 34. versus 14.* słowo Onocentaurus tak tłómaczą, że nie więcej nie znaczy, tylko leśną bestyą: racyą zaś tego niektórzy dają, że człowiek i koń albo osieł, są natury daleko od siebie różne, dla tego nie mogą się nigdy w jedno spojść, nie tak jak widzimy w Lampartach. Przecież *Plinius histor. natur. lib. 7. cap. 3.* twierdzi, że Hippocentaura swemi oczyma widział, urodził się był w Tes-

salji, z tamtąd przeszedł do Egiptu, zkąd Klaudiuszowi Cesarzowi był przyprowadzony.

Juliana Dorszprunga potomkowie i książęta oraz Litewscy, aż do Narymunda tego herbu zażywali, który go potem w Pogonią Litewską zwyczajną odmienił. O tych potomkach Juliana, indziej się mówić będzie. Tu tylko się powie, co do familji książąt Holszańskich należy. Romand książę Litewski zostawił pięciu synów od których wielkie w tym kraju domy urosły, to jest Narymunda najstarszego syna, dom książąt Radziwiłłów wywodzi *Kojałowicz*; od Doumonta, książęta Siesickie i Swirskie poszły, od Gedrusa Gedrojeowie, Troiden w klasztorze życie swoje skończył; od Holszy książąt Holszańskich 1280. Przecież Gedrojeowie i inni, in-sze potem herby przywłaszczyli. Algimunt syn jeden Holszy, od którego długo się sukcesorowie Algimuntami pisywali. Drugi syn Mindów, pierwszy z tego domu Chrześcijaninem został r. 1321. Gedyminowi do owej sławnej z Rusi wiktoryi, nad Pierną rzeką siła dopomógł, zaczem puścił mu prowincyą całą Rijowską, którą potem zwycięztwie Stanisławowi książęciu Rijowskiemu odebrano. *Stryjkow. lib. 11. cap. 3. Kojal. par. 1. lib. 7. histor. Litv.* Ojciec ich umarł koło roku 1282. Jan Algimuntowicz to jest Algimunta syn książę Holszański, Witolda, księztwa Litewskiego dobijającego się, stronę trzymał, z nim się do Krzyżaków w Prusy udał 1388. *Stryjkow. fol. 485. Kojal. p. 2. lib. 1.* Tenże Nastazya córkę Witolda zaślubioną Bazylemu wielkiemu książęciu Moskiewskiemu, z portu Gdańskiego, morzem pod Narwę, ztamtąd lądem do Moskwy sprowadził, *Stryjkowski fol. 491.* w roku 1391. Z tymże Witoldem potem Wilna miasta dobywał; przecież względem tych zasług, gdy Skirgiello 1395. umarł, Witold go Rijowianom przełożył. *Cromer lib. 15. Kojal. p. 2. lib. 1. Stryjkov. fol. 499.* Ten Iwan Olgimunt z synami swemi Jędrzejem i Siemionem, podpisał pokój wieczny Litwy z koroną 1401. *u Łaskw. w Statut. fol. 128.* córka zaś tego Iwana Uliana, czyli według *Kromera.* Juliana, a siostra Siemiona Luty nazwanego, i Jędrzeja książęcia Wiazeńskiego, 1417. dostała się w małżeństwo Witoldowi książęciu Litewskiemu. *Stryjkow. f. 547.* Z tych Siemion szwagier Witolda, w rządy odebrał od niego księztwo Nowogardzkie 1414. które w tym roku mocą sobie Witold podbił. *Stryjkow. fol. 544. Kojal. p. 2.* Lato-piszczce twierdzą, że Jędrzeja syna Janowego, książęcia Wiazy córkę Zosią, wziął za żonę już to czwartym ślubem Jagiello Król, atoli zbija to *Stryjkowski i inni, i powiada, że ta Zofia była córka Jędrzeja książęcia Druckiego, z siostry Witoldo-*

wej urodzona. Nestor władca Chelmski. Jerzy książę Holszański syn Siemiona, (którego w Witebsku, gdy zdradą pojął Świdrygiello książę, w rzece go utopić kazał 1433. widział jeszcze w roku 1573. na temże miejscu, gdzie go utopiono, *Strykowski* kamień wielki, z krzyżem na nim wyrysowanym, *Strykowski fol. 578. Kojal. p. 2.*) ten po zabiciu Zygmunta wielkiego księcia Litew. powodem był rozróżnionym Panom Litewskim, żeby byli Razimierza brata królewskiego na to księstwo obrali, jakoż tak się stało, przeciwko któremu do Brześcia wyjeżdżał 1440. *Strykowski fol. 592.* Synów dwóch zostawił, jednego Siemiona starostę Łuckiego, umarł 1503. *Strykowski lib. 22. cap. 2. fol. 689.* Drugi syn Alexander Jurgiewicz Algimunt książę Holszański kasztelan Wileński i starosta Grodzieński 1499. podpisał dawnych paktów renowacyą z koroną Polską księstwa Litewskiego, *u Łaskiego w Stat. fol. 130. i 1502.* list Alexandra Króla, jakom czytam *w Konstytucyach 1564. fol. 53. Histor. Sapiieh. part. 3. fol. 87.* powiada, że Królowy Bonie darował Wolpiński powiat, a po Helenę Alexandra Króla przyszłą małżonkę jeździł do Moskwy. Syn jego Paweł najprzód biskup Łucki, w roku 1512. był na concilium Lateraneńskim na sessyi trzeciej i dalszych, co się pokazuje, *ex Actis tegoż Concilium wydrukowanych.* Z tej katedry posunięty wstąpił na Wileńską, na której w wielkiej opinii o swojej świętobliwości zszedł z tego świata 1555. w Wolpie Mansyonarzów fundował, do Łuckiego biskupstwa, Janów z przyległościami, wiecznemi czasy przyłączył. Musiał coś znaczne u katedrze Przemyskiej uczynić, ile, żem tam jego herb widział, tak, że pół konia jest całe wyzłocone, strzała złota, żelezce u niej srebrne, łuk złoty, cięciwa czarna. *O nim Praetor. O. G. lib. 2. c. 2. Histor. Sapiieh.* i inni zgodnie mówią, że ostatatni z tego domu umarł: atoli zda mi się miał rodzonego brata, o którym podobno, *Geneal. Radziwillów* świadczy, że miał za sobą Annę córkę Jerzego Radziwilla kasztelana Wileńskiego i hetmana, siostrę Barbary Radziwillowny Zygmunta Augusta Króla żony; ba i *Histor. Sapiiehana* Annę księżniczkę Holszańską (Walicki ją stolnikówną Litewską zowie) chce mieć małżonką Pawła Sapiiey wojewody Nowogrodzkiego, z którą i księstwo Holszańskie weszło, i używanie herbu Hippocentaura w sukcesyi w dom Sapieżyński według *Strykowskiego*, drugą jej siostra za Mikołajem Pacem wojewodą Podlaskim. Trzecia za Chlebowiczem.

Oprócz tu przytoczonych miejsc z *Strykowskiego* pisze jeszcze tenże w księdze IX. Rozd. I. kroniki swojej o księżętach albo kniazach Holszańskich jak następuje: „Holszy (Narymunt brat książę

Litewski) zasie od Wilny rzeki aż do Korabia błotnisteo Rze-
czyszcza dał udział z siołami i z dwory, i z miasteczkami, gdzie
najprzód w mili od ujścia Witny rzeki znalazł górę ozdobną pa-
górkami i lasami zewnątrz ogrodzoną, nad tąż rzeką Witną prze-
ciw Rakańszczykom tam zamek i osadę (*Holsza*) zbudował który
od swego imienia Holszany mianował. A potem jeżdżąc ztamtąd
często w lowy, zajechał w puszczaż dziesięć mil od pierwszego
zamku, gdzie znalazł górę Krasną nad rzeką Korablem równinami
wielkimi obległą, której rozłogi i wdzięczne naówczas położenie
miejsca ulubiwszy, obesał Włości swoje, i zbudował tam drugi
zamek, który także od swego imienia Holszą mianował a sam
się Holszańskim księciem i synowie także, potomkowie jego, aż
do Pawła ostatniego męskiego tego domu potomka biskupa Wi-
leńskiego w którym się księztwo i książęta Holszów skończyły
męskiej sukcesyji, co zowiemy po mieczu, gdyż jeszcze po ka-
dzielei żeńskiej płci potomkowie książąt Holszańskich są w wielu
domach Pauów Litewskich zwłaszcza Paców, Chlebowiczów i Sa-
piehów. —

Holsztucher, w Inllanciech. Bartłomiej Holsztucher
poseł na sejm 1590. z niego naznaczony do lustracyi dóbr
królewskich w Inllanciech, *Constit. fol.* 584. Bartram sta-
rosta Kremoński 1600. *Dawid Chilchen*. Wilhelm starosta
Kremoński 1632. podpisał elekeyą Władysława IV.

HOŁOBOK

HERB.

Powinno być pół łososia przeciętego, prosto głową do
góry obróconego w polu ezerwonem, na helmie nad koroną,
między dwiema trąbami pół także łososia. *Okol. t. 1. f.* 216.
MS. P. Rutka. Nadany ten herb z tej okazji. W r. 1109.
Bolesław Krzywousty wojując z Pomorzany, stanął w Byd-
goszczy, gdzie przechodząc się nad rzeką, widział mnóstwo
łososioów podskakujących do góry z rzeki; Ratuld niejaki ry-
cerz Polski, rzucił tak szczęśliwie toporkiem, że jednego
łososia w pół przeciął: wziął to sobie Król, za pewną wró-
żkę zwycięztwa, dla tego gdy się nazajutrz potkał z Pomo-

rzany, i ich na głowę poraził; pomienionemu rycerzowi, tegoż pół lososia w herbie nadał: a od rzeki nad którą się to stało, imię temu klejnotowi nadane Hołobok, chyba że się przedtem tak ta rzeka zwała, to wiem że temi czasy Brdą ją zowią: ale też i to wiem, że jeszcze Bydgoszczy miasta na ten czas nie było, o czem indziej.

Herbowni.

*Bierult,
Borecki,
Branicki,*

*Cebrowski,
Latyczynski,
Lipnicki,*

*Niezwojewski,
Ratulda.*

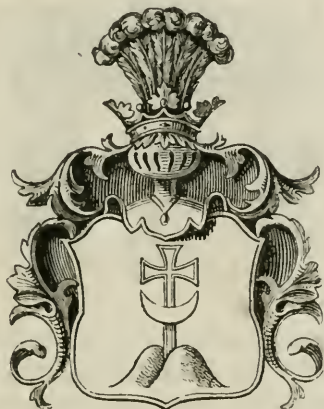
Potomek tego Ratulda Hołoboka, był Wawrzeniec, zostawił syna Bonawenturę albo Dobrogosta, i drugiego Czechacha, od których Władysław syn Ottona księcia Kaliskiego w roku 1211. kupił Hołobok plac i wieś Staw, i na nim fundował klasztor zakonnym Pannom reguły Cysterceyńskiej, który się i podziśdzień zowie Ołobocki.

Hołoniewski herbu *Koreczak*, od Myszków że swój początek wzięli, dla tego pisali się Hołoniewski Myszka. *Okol. tom. 3. fol. 112.* świadczy, że Hołoniewski miał za sobą Sienniciankę. N. Hołojewska Piotra Stojęńskiego sędziego ziemskiego Belzkiego małżonka.

Hołowczyński księżęta herbu *Łabędź*. O nich *MS. Ks. Hojal.* świadczy, że są w powiecie Orszańskim, z Hołowczyzna imienia tego nabywszy. *Geneal. Ogińskich* na mappie sztychowana, od Ruskich jedynowładzców początek tej familji ciągnie, gdzie Teodorowi księżęciu Siewierskiemu, dwóch synów naznacza, Jędrzeja i Iwana: od Iwana poszły księżęta Rafałowskie i Hołowczyńskie. Z tych N. Hołowczyński książę, wojewoda Mściślawski (ale roku nie masz, którego na tem krześle siedział, dla tego i ja go opuścił w pierwszym tomie) miał za sobą córkę Michała Wołowicza. Synowie jego Samuel chorąży Orszański, i Mikołaj pułkownik królewski. Brat rodzony wojewody, Jan cześnik Litewski, żona Helena Wołowiczowna podskarbianka Litewska. Alexander kasztelan Żmudzki, starosta Lidzki, deputowany 1611. do korektury praw księztwa Litewskiego, a w roku 1601. w stu ludzi swoich stanął do Inflant, i tam do owych sławnych wiktoryi pod Rokenhausem i Orlem siła dopomógł. Córka jego Anna wydana za Krzysztofa Stefana Sapiechę wojewodę Mściślawskiego. *Histor. Sapieh. part. 3. fol. 72.* Konstanty z Hołowczyzna Rafałowski kasztelan Mściślawski, syn jego Jerzy 1648. Mikołaj chorąży Orszański w tymże czasie. Hołowczyńska księżna Piotra Tyszkiewicza wojewody

Mińskiego małżonka. *Okol. tom. 2. fol. 99.* Hołoweżyński miał za sobą Chodkiewiczównę kasztelanę Trocką. Zofia była za Jerzym Mniszchem wojewodą Sandomierskim.

HOŁOWIŃSKI

HERB.

Krzyż żółty, prosto do góry stojący na dwóch górach zielonych powinien być, które jednak tym kształtem wyrażają, jak herb Odrowąż; pod krzyżem księżyc nie pełny, rogami do góry obrócony, żółty, na helmie pięć piór strusich położył, *Okol. tom. 1. fol. 295.* Nabytym ten herb być powiada z tej okazji w Ruskich krajach: Jeden z przodków tej familji, ze dwóch gór podle siebie leżących, zważywszy wojsko nieprzyjacielskie snem zmorzone, pod głęboką noc, przecież im księżyc przyświecał, z ludźmi swemi na nich uderzył, i szczęśliwie pokonał; przetoż w nadgrodcę tego zwycięstwa, góry obiedwie z których upatrzył nieprzyjaciela, księżyc przy którym wojował, w herb jego zaniesione. Tym się herbem pieczętują Hołowińscy, który *Kojałowicz in MS.*, zowie Rostrowiec odmienny. Z tych Gabryela sławnego żołnierza zaleca *Paprocki*, Hołowińska była za Jerzym księciem Czartoryskim. Jan 1632. na Wołyniu, Konstantyn, i Samuel w Rijowskiem 1674.

Hołowka herbu *Lubiec*, w Podlaszu kwitną. Z których Kazimierz Hołowka wojski Halicki, mąż rycerskimi dziełami wslawiony, służył najprzód z Felixem Potockim wojewodą na ten czas Sieradzkim, potem porucznikował pod pancerną Zbąskiego podkomorzego Lubelskiego, umarł 1693. Paweł w księstwie Litewskim 1700.

HOŁOWNIA HERB.

Ks. Kojałow. in MS. powiada, że powinien być charakter białego koloru w polu czerwonym, na kształt litery

HOŁOWNIA

HERB.

T. u łacinników, w helmie trzy pióra strusie kładą: tym się herbem pieczętują Hołownia w województwie Nowogrodzkim. Z tych był Jerzy Hołownia chorąży Nowogrodzki mąż wiele godny. Są w temże województwie którzy się tak piszą Hołownia Jakimowicz, atoli jeżeli tego klejnotu używali, nie wiedział *Ks. Kojalowiez*. Krzysztof Hołownia Jakimowicz pisarz skarbowy Litewski 1632. Paweł Hołownia Jachimowicz pisarz skarbowy, komissarz z sejmu 1611. do rozgraniczenia Zmudzi od Kurlandyi, *Constit. fol. 41.* i 1621. posługując na sejm przez konstytucyą uwolniony od expedyceyi generalnej na wojnę Turecką. *Constit. fol. 23.* Hieronim Jachimowicz poborea w Witebskiem 1609. *Constitut. fol. 928.* Mikołaj Hołownia 1648. w Nowogrodzkim, Eliasz i Janusz w Pińskiem 1632. Jędrzej w powiecie Lidzkim 1674. Alexander w księztwie Zmudzkiem. Są i drudzy w Słonimskiem powiecie, Hołownia Ostrożęcki, którzy inszym kształtem herb swój układają.

Hołub herbu *Sirokomla*, ale z tą odmiana, że na Abdanku miasto krzyża, kładą strzałę z połową żeleźca, niektórzy do nazywają trzema krokwiemi, ale niewiem dla czego. *To Kojal. in MS.* Jędrzej Hołub w Słonimskiem powiecie, wspomina go *Konstytucya* 1574. Hawryło Hołubek, (bo już ich Hołubami, już Hołubkami zowią) rotmistrz królewski, posłany pod Wielkiełuki w przedniej straży, mężnie Tatary pogromił, *Okolski powiada*, że go zabito pod Byczyną, a potomstwo jego zostaje w Nowogrodzkim województwie. Alexander w powiecie Wołkowiskim, Regina była za Adryanem Dąbrowskim herbu Kuszaba, atoli *Ks. Olszewski w kazaniu*, *Tytuł po tytułach*, że Hołubowie herbem Wczele się pieczętują, pisze.

Hołubicki herbu *Janina*.

Hołubowicz, na Rusi. Ks. Krzysztof Hołubowicz w zakonie naszym życie swoje zakończył 1646. *Histor. Coll. Leopold.* Samuel z Ruskiem województwem podpisał elekcya Jana III.

Hołyński. Stefan Hołyński podczaszy Mścisławski i Jerzy podpisali elekcya Jana III. w Nowogrodzkim województwie. N. miał za sobą Teresę Gedyminową. Bazyli Surzewicz Hołyński miał za sobą Krystynę Szumlańską, z której syn Samuel, tego córka Elżbieta była za Ustrzyckim, ale *sterilis*. Jan horodniczy Mścisławski, Stefan podstarości Mścisławski, Kazimierz 1700.

Roku 1778. Kazimierz Hołyński sędzia ziemski Mścisławski. — Jan wojski Mścisławski. — Józef podstoli tegoż województwa. — *Krasicki*.

Hondorf herbu Nabram, z tą jednak różnicą tego herbu zażywają, że przez trzy pola białe i czarne na ukos od prawego boku z góry, na dół na lewy idzie linia. Familia ta zdawna w Niemczech sławna, z tamtąd do Prus z Krzyżakami weszła, pisali się przedtem von Hohendorff, ale potem przez abbreviacya Hondorfami już teraz zawołani. Dzielią się na pięć linji, albowiem jedni się piszą z Sztenele, drudzy z Byliny, trzeci z Fangotten, albo Kownatki, czwarcy z Goja, ostatni z Daniele. Wszyscy jednegoż herbu i domu. Ci co się piszą z Sztenele, przenieśli się do Polski. Z tych Jerzy Hondorff miał za sobą von der Milwownę, z której splodził syna Wojciecha, ten z Wildenhanowny, miał dwóch synów Krzysztofa i Jerzego, Krzysztof był w wojsku Cesarskiem oberszterleitnantem, potem ożeniwszy się z Braksejmową, syna z niej na wojnie w Niemczech utracił, a córkę wydał za Bromzera, który też z nią dobra Szteneleą leżące nad Preplem rzeką nie daleko Tylzy odziedziczył: został potem ten Krzysztof starostą Morangskim i generałem majorem w wojsku Brandeburskiem: pod Barem gdzie kilka tysięcy Brandeburczyków kommanderował za Jana III. znaczne męstwa swego dał dowody. Jerzy zaś brat jego, osiadłszy na Patrykach w Warmji z Apollonią von Hoppowną, którą Szteinbokowna urodziła, miał z niej siedm córek i dwóch synów, ale to potomstwo wszystko pomarło, został się tylko syn jeden Jan Krzysztof, ten przeniósłszy się do Polski, w wojsku jako mężny kawaler, dosłużył się szarzy generała majora, kampanie Batowska, Zorawińska, Kałuska Wiedeńska, odwagi jego świadkami, najznaczniej jednak pod Bukowiną rycerskie serce pokazał, gdzie stanąwszy przy artylerji, mężnie impet nieprzyjacielski wytrzymał, czem Króla i całe wojsko salwował. Najpierwszy do założenia okopów

ordynowany, także pierwszym był komendantem, przez pięćdziesiąt tedy lat w różnych opalach wojennych tej ojczyźnie służąc, lat ośmdziesiąt dopędziwszy umarł. Z Franciszki Kureczowny spłodził córek trzy, z których Anna i Joanna zakonnice Bernardynki, Maryanna Żurowskiemu stolnikowi Żydaczowskiemu zaślubiona, synowie zaś Jerzy kapitan w Polskiem wojsku, miał za sobą Mechtyldę Mężyńską, a z niej syna Edwarda, umarł, po tej pojął drugą żonę. Michał Szepelską pozostałą wdowę po Kamińskim sędzim Krzemienieckim, Adam stan sobie duchowny obrał, Krzysztof i Mikołaj oba ludzie rycerscy. Jerzy Gwilhelm z Byliny Hondorf miał żonę z znacznej w Niderlandzie familji Seroskerten od Cesarza wywyższony na stan Baronów S. R. I. był komendantem w fortecy Kortryk. Brat jego stryjeczny kawaler zasłużony był generałem leitnantem w wojsku Duńskiem. Z tejże linii był generałem adjutantem u księcia Eugenusza generalissimi wojsk Cesarskich. Z linii Fangotten albo Kownatek, jest dwóch oberszterleitnantów w Prusiech Brandeburskich, Jerzy Krzysztof major w wojsku Litewskiem, także drugi majorem w księstwie Pruskiem. Czwarta i piąta linia w Prusiech, Szląsku i Rurlandyi rozkrzewiona kwitnie. Jan Hondorf miał za sobą Brantownę herbu Pochodnia.

Niesiecki dzieląc familją Hondorfów na pięć linii, o jednej tylko *Sztenelie* donosi, o innych czterech zamilezawszy — *Duńczewski* w Herbarzu Tom II. stron. 55. umieszcza genealogią prawie od początku zjawienia się u nas tej familji ułożoną — która i co do osób przez *Niesieckiego* wymienionych wiele odmian obejmuje; cały ten opis umieszcza się tu jak następuje: —

*Procedencya w Prusiech i województwie Ruskiem
Hondorfów, herbu Nabram, albo Wręby,
po Niemiecku Waldorf nazwanego.*

Procedencyą imienia tego, z dawniejszych lat obszernie opiewają historycy i kronikarze elektoratu Saskiego; w którym *et in Imperio* pierwsze gniazdo przodkowie imienia tego założyli; gły zaś na początku czternastego wieku, w roku 1341. za panowania na Królestwie Polskiem Kazimierza Wielkiego, Ludwik Roenig, *Dominus in Wcitzau*, kawaler Saski (według Pruskiego autora, *Krzysztofa Hartknocha, w księdze Niemieckiej, nowe i stare Prusy, albo historia księstwa Pruskiego nazwaney, fol. 301.* Historiograf zaś Litewski, *Maciej Strykowski fol. 430. w kronice swojej*, Rudolfem go, czyli Luderem, i księciem Saskim naówczas mistrza Krzyżaków nazywa) po zmarłym Teodoryku Oldenburgu, mistrzu Krzyżackim, utrzymując się przy dostojenstwie temże, wiele familji za sobą z Saskiego księstwa, *et ex Imperio* pociągnął, przybył z nimże do Pruss na Pogany, dla nabycia wojennej sławy, Marcin Hondorf, pierwszy w księstwie Pruskiem imienia tego przodek. Jak zaś te imię w księ-

ztwie Pruskiem licznie rozkrzewione, w jakich tytułach i honorach, jak skolligacone z pierwszymi tamże familiami, jak pięknie dystyngwowanem imieniem i wojenną zaszczycone sławą? świadczą to autorowie; wspomniony *Hartknoch fol. 451. Hartung in fragmentis Genealogicis pag. 203.* i innych, *Paulus Eyrszler titulo Insignia Familiarum, parte 3tia fol. 166. et 183. Henneberger in Genealogia Prussica tab. 28.* i inni autorowie, zwłaszcza Prusey.

Marcin tedy przeniósłszy się w Prusy, z żony familji Saskiej *Gospothowny*, zastawił dwóch synów: Marcina i Anzelma. Anzelm pierwszy syn Marcina, *Liber Baro* na dobrach *Landveden*, kawaler wojska Albrychta, margrabiego Brandeburskiego, któremu Anna *Dybowna* trzech powiła synów, Gaspra, Marcina, i Fryderyka; z tych Gaspar najprzód u Eryka, Duńskiego monarchy, najwyższą nad wojskiem miał powierzoną komendę; jeździł potem z Wratysławem szóstym, księżęciem Pomorskim, w roku 1392. do Rzymu, do Urbana Papieża, przez którego, pod czas sławnej pod tamten czas Krucyaty, tenże Urban Królowi Jerozolimskiemu, złotą z błogosławieństwem przesłał różą; Katarzyna zaś Rypowna, cztery mu powiła córki, z których Barbara *Imo voto* Lejdenowi, *Zdo* Gasprowi Aulakowi, gubernatorowi Królewieckiemu; Anna Gasprowi Gaudekierowi, generałowi majorowi wojsk Brandeburskich; Katarzyna Ernestyna Janowi Schanwitzowi, pułkownikowi kawaleryi Pruskiej (żył za Filipa pierwszego, księżęcia wyższej Pomeranji roku 1540.) Dorota Janowi Taubenhejmowi, generałowi majorowi i staroście Damnawskiemu, w Prusiech poślubione, i syn Walenty. Fryderyk Otto drugi syn Anzelma, miał sobie powierzoną funkcją do traktowania o ugodę, między Bogusławem X. i Ottonem, księżętami Pomorskiemi, o powiaty Bitumski i Lembursi, roku 1470. z Brygitty *Feldenowny*, jedną zostawił córkę Barbarę Beatę, Janowi Preka dyrektora *Camerae Compbergensis* małżonkę, i syna Gaspra Ottona, dziedzica na dobrach *Milejnen*, ablegata od protestantów do Auszpurga, *ad conficiendos Augustanae Confessionis articulos*. Ten sześciu po sobie zostawił synów: z tych Jerzy dziedzic na *Wilhausen*, z Barbarą *Zynkienowną*; Wilhelm pułkownik wojsk Pruskich, z Emilią *Neninkowną* z Szwabji; Wojciech pułkownik artylleryi, z Urszulą *Wildenowną*; Fryderyk rotmistrz wojska Pruskiego kiryssierów, z Rebeką *Kilingsporowną*, generała majora córką, żyli bezpotomnie. Jan, piąty syn Gaspra Ottona z Urszuli *Brodnickiej*, sędzianki ziemskiej Piltyńskiej, zostawił dwie córki: Dorotę Eustachiego Knobelzdorfa, koniuszego księztwa Pruskiego; Katarzynę Jana Brauta, herbu *Pochodnia*, generała majora, małżonki; syn zaś Jerzy w wojennych ekspedycjach sławny kawaler. Wolf, szósty syn Gaspra Ottona, dziedzic majątności *Bajolen* zwanej, z Katarzyny *Knobelzdorfowny*, córki Ernesta pułkownika i komendanta fortecy Pilawskiej; z której mężni i w wojsku zasłużeni kawalerowie; Gaspar pułkownik kawaleryi, Frouchnold major; Krzysztof pułkownik infanteryi; Fryderyk Jan, generał major piechoty w wojsku Pruskiem roku 1683. w sławnej pod Wiedniem batalji poginęli; w tejże komitywie z niemi i siostra Katarzyna, Ottona Branda generała leitnanta, od piechoty wojsk Pruskich, żona, pod tenże sam czas z mężem zabita.

Marcin, syn Marcina pierwszego z *Gospothowny*, general major kawaleryi Pruskiej, którego z Weroniki *Albenowny* syn Jan Guntherus, pułkownik kawaleryi; z Jerzym ksiąźciem Pomorskim w r. 1530. jeździł na sejm do Auszpurga, dla otrzymania *feudi*; złączył się dożywotnie z Klarą *Königrekowną*, ta mu jednego powiła syna Anzelma, dziedzica na *Szwansfeldzie* i *Belinach*, pułkownika kawaleryi Pruskiej; żona jego Elżbieta *Eglofszteinowna*, kanclerza księstwa Pruskiego córka, z której czterech synów, Guntherus, Franciszek, Anzelm, i Jerzy, i córek dwie; z tych Małgorzata najprzód Gaspra Kinwanga, powtóre Adryana Bohsena, Anna Marcina Eglofszteina, małżonki. Marcin trzeci syn Anzelma z *Dybowny*, *Liber Baro*, i najwyższy marszałek Jerzego pierwszego elektora Brandeburskiego, miał sobie powierzoną komendę nad Wojskiem, pod czas rebelli Gdańszczanów w roku 1525. z Jadwigą *Dyłoway*, sędzię ziemskiego w księstwie Pruskiem córki, zostawił córkę Katarzynę Teodorę, którą zaślubił Fryderykowi Grebenowi, pułkownikowi infanteryi Brandeburskiej, mężnemu w roku 1699. pod czas dobywania forticy Gibralfaru, kawalerowi; i syna Jana. Franciszek pierwszy syn Anzelma z *Eglofszteinowny*, łowczy najwyższy Pruski, Urszula de *Pertein* czterech mu zostawiła synów: Jerzy zszedł bezpotomnie, Gaspar z powiatu Ejlawskiego, Michał dziedzic na *Oletzken* z powiatu Orltzechęskiego, podpisali punkta kommissyi, między Zygmuntem III. Królem i Rzeczpospolitą Polską, a ksiąźciem Janem Sigismundem, elektorem Brandeburskim, *circa feudum Ducale Prussicum*; o czem *in 3tio Volumine Legum*, w roku 1612. *fol. 113.* Dwa razy małżeńskie Michał ponawiał śluby, z Katarzyną *Frebnerowną*, i Katarzyną *Hallenowną*; z których córki Julianę Ferdynandowi de *Frejtach* Sztolpeńskiemu w Pomeranji staroście, Urszulę Kazimierzowi Bohrenowi, Barbarę Ludwikowi Froszkenowi, pułkownikowi, w Prusiech staroście Welawskiemu, w małżeńskie zaślubił związek; i synów dwóch: Sebastyan major w wojsku Cesarzkim, Krzysztof pułkownik w wojsku Pruskiem; atoli z Weroniką grafówną *Fenkowną* żył bezpotomnie. Jan czwarty, syn Franciszka, dziedzic na *Merklaku*, starosta Welawski, pojął w małżeńską ligę Weronikę *Krosztenowną*, z której córka Dorota Cecylia, Walentego de *Heym*, gubernatora forticy Kistrynu małżonka, i synów trzech; z tych Jan *Intinus Consiliarius* w Starogardzie w Pomeranji, Fabian starosta grodowy *in Pieritz*, żona jego *Dewicowna*. Gaspar trzeci syn Jana, general major wojsk Brandeburskich, zginął pod Ramelią w batalji przeciwko Francuzom, w komendzie feldmarszałka wojsk Angielskich, hercoga Malboruga, w r. 1706. dnia 13. Maja.

Jan drugi syn Anzelma z *Eglofszteinowny*, *Consiliarius Ducatus Prussiae*, dziedzic dóbr *Kippiten* w Tapiawskim powiecie; którego z Barbary *Werterowny*, córka Dorota, Ludwika Folfanga Szlibena małżonka, i syn Anzelm major w wojsku Króla Szwedzkiego. Jerzy sędzia Pruski, syn trzeci Anzelma, dziedzic na *Szkanglaku* w r. 1593. żona jego Marya, grafa *Horna*, generała leitnanta córka, dwie mu powiła córki, z których Marya Wilhelmowi Kenigsekowi, Giertruda Wilhelmowi Hondorfowi, w małżeństwo poślubione; i syna jednego Krzysztofa, sędzię ziemskiego powiatu Sterburskiego, ten z Katarzyną *Sakienowną*

żył bezpotomnie. Walenty Gustaw, sędzia ziemski w Prusach, Gaspra z *Ryppenowny* syn, żył dożywotnie z Katarzyną *Zynkiewnową*, *Praesidis in Curlandia* córką, z tej syn Fryderyk, miasta Preis Holland starosta, umarł w roku 1593.

Jan Zygmunt Marcina, z Jadwigi *Dyłowny* syn, dziedzic na *Bajolach Praesidens in Prussia*, dwa razy małżeńskie ponowiął śluby, z Elżbietą *Wolfframsдорfową*, powtóre z Magdaleną *Elsenową*, z tych cztery zostawił córki: Gertruda Jerzemu Grebenowi, majorowi wojsk Pruskich; Mechtylda Gasprowi Rinwan-gowi, pułkownikowi kawaleryi wojsk Szwedzkich; Emerencyanna Wolfgangowi Arenszwaldowi; Anna Otylia Jerzemu Elsenowi, rotmistrzowi kawaleryi Jerzego Wilhelma kurfirsza Brandeburskiego (zginął ten w roku 1633. pod czas oblężenia Bamberg) dożywotnie sprzysiężone, i synów trzech. Dymitra pułkownika kawaleryi wojska Duńskiego, z grafowną *Szłitenbachową*, w r. 1598. zszedł bezpotomnie; Wilhelma (był ten *Praeses in Ducatu Prussiae*) żył dożywotnie z Małgorzatą *Leszkwanową*, generała majora wojsk Szwedzkich córką, powtórzył małżeństwo z Giertrudą *Hondorfową*, z której córki; Estera Fryderyka Kichmistrza *de Sternberg*, z familji mistrzów Krzyżackich; Anna Fryderyka Preka, najwyższego koniuszego Pruskiego; Barbara Zygmunta Berwalda, powtóre Melchiora Kannachera, sekretarza *Status Regis Prussiae*, dożywotnim ślubem obowiązana; i syn Jan jedynak, dziedzic na *Bajolach*, z Katarzyną *Wetzhausową*, generała majora w Pruskim wojsku córką *sterilis*. Jerzy trzeci syn Jana Zygmunta dziedzic na dobrach *Pastt i Prystannien* zwanych, sprzyścił sobie dożywotnie Katarzynę *Gaudekierową*, z niej dwie córki, Elżbietę Dymitrowi Pakmowski, Annę Leszkwanowi pułkownikowi Szwedzkiemu w małżeństwo wydał; i synów trzech, Jan Albrecht, dziedzic na *Prystanniach*, tenże z powiatu Bartensztejskiego *Delegatus ab Ordinibus Prussiae*, za Zygmunta III. podpisał *Literas reversales*, *vide Vol. III. Legum fol. 151. sub Anno 1612.* żona jego *Pakmarowna*. Jerzy z Dorotą *Kannaherową*, w roku 1600. Fryderyk ostatni syn z Katarzyną *Tettaową*, zeszedł bezpotomnie. Jerzy albo Guntherus, dziedzic na *Wielkiej Goji i Suszłaku*, syn czwarty Anzelma z *Eglofszteinowny*, temu Anna *Zarnowska* z Pomoranji, jednego urodziła syna Fabiana, dziedzica na wielkich *Gojach i Belinach*, któryemu Barbara *Ebertynowna* małżonka, trzy powiła córki: Sybillę Michala *Eglofszteina*, komendanta w Tylzji; Barbarę Fryderyka Rozenberga, konsyliarza sądów zadwornych Pruskich; Amalię Jerzego Belinga, koniuszego wielkiego Pruskiego, małżonki; Fryderyka i Fabiana synów: Fryderyk, dziedzic na *Serwillach*, major wojsk Duńskich, z żony Katarzyny *Tettaowny* syn jeden Jerzy Hubertus, pułkownik wojska Rzeczypospolitej Holenderskiej, w roku 1712. admirał floty Weneckiej. Fabian syn drugi, major wojsk Pruskich, dziedzic na wielkiej *Goji, Belinach i Prystanniach*, dwakroć ponowiął małżeństwo, z Weroniką *Lehensdorffową*, powtóre z Barbarą *Kannaherową*, na *Puszłakach i Schwansfeldzie* dziedziczką; czterech z nich zostawił synów, Wojciecha, Jana, Melchiora i Fabiana. Wojciech dziedzic na *Belinach*, pamiętny w synu swoim Jerzym Wilhelmie, pułkownik wojsk Cesarzskich, którego umiejętność *in bellicis* tę znalazła u Leopolda Cesarza Rzymskiego

estymacyą, że go godnością barona S. R. I. przyozdobił; równie go poważał i książę Eugeniusz generalissimus tychże wojsk, że go przy wszystkich expedycyach wojennych, chciał mieć od siebie niedostępnym pułkownikiem, generałem adjutantem go swoim uczyniwszy, oraz gubernierem fortecy Kortryk w Niderlandach, po odebraniem zaś sławnem zwycięztwie nad Francuzami pod Turynem, jeździł w poselstwie od tegoż księcia feldmarszałka do Rzeczypospolitej Holenderskiej, w roku 1706. wypełnił należycie włożoną na siebie funkcyą, o czem doczyta się każdy w mowie jego do stanów Holenderskich mianej, w historii życia księcia Eugeniusza, Niemieckim wydanej językiem *fol.* 123. Żył w dożywotniej przyjaźni z baronową *Seroskierchen*, familji Holenderskiej, w r. 1714. umarł w Berggospsoom dnia 9. Maja 1719. Jan syn drugi Fabiana z *Kannaherowny*, dziedzic na *Wangottach*. Żona jego Rosyna *Kenicekowna*, druga Anna Marya z Kurlandyi *Medonowna*; z tych pierwsza córka Elżbieta Julianna, N. Książewicza dziedzica na *Lauwtoffie*; Dorota Małgorzata Mikolaja Derszawa, pisarza ziemskiego Piltyńskiego, dziedzica na *Kauliszu* w Kurlandji, małżonki; i synów trzech: Jerzy, Albrecht, Ludwik, i Fabian; Jerzy Krzysztof, dziedzic na *Wangottach*, *Abelinach*, i *Szpigloffien*, major infanteryi w wojsku Saskiem, którego z Katarzyny *Hondorfsowny*, dziedziczki dóbr *Dulcen*, syn jeden Melchior, dziedzic po ojcu na *Wangottach*, *Junkierskien*, *Szarwusz*, i *Szpigloffien*, konsyliarz sądów nadwornych królewskich, z *Laussenowną*, pułkownika artyleryi koronnej Polskiej córką, pod ten czas żyjący. Albrecht Ludwik syn drugi Jana z *Kenicekowny*, dziedzic na *Wejtzdorffie*, pułkownik w wojsku Duńskiem, z Barbarą Katarzyną *Grebenowną*, zostawił synów kilku, z których Wolff Ferdynand, dziedzic na *Wejtzdorffie*, *Bolawie*, i *Sztannie*, w Prusiech żyje pod te czasy. Fabian Henryk syn trzeci, pułkownik wojsk Cesarskich bezpotomny, niedawno zmarły. Melchior syn trzeci Fabiana z *Kannaherowny*, dziedzic na dobrach *Dulceny* i *Abelinach*; żona jego Katarzyna Małgorzata *Kannaherowna*, dziedziczka na *Szwansweldzie*, z niej dwie córek: Katarzyna Sybilla, Jerzemu Krzysztofowi Hondorłowi, wyżej wspomnionemu, Anna Janowi Gąsiorowskiemu, w małżeństwo wydane; i syn Jerzy Wilhelm, dziedzic dóbr *Dulcen*, dwie miał żony, Annę Adelgundę *Gaudekierownę*, drugą Barbarę Katarzynę *Grebenownę*, z niej syn Krystyan Ludwik żyjący. Fabian czwarty syn Fabiana z *Kannaherowny*, na mniejszych *Gojach* dziedzic, pułkownik kawaleryi wojsk Pruskich, urodzony 1623. żył dożywotnie z Rozyną *Sechsdorfsowną*, powtóre z Katarzyną Elżbietą *Aurowną* z Tyrenbergu, tego podobno wnuk Jerzy Krzysztof, major w wojsku Pruskim, *Adamschejdy*, i mniejszej *Goji* dziedzic, pod ten czas żyjący.

Gaspar, syn drugi Walentego z *Zynkienowny*, konsyliarz sądów zadwornych elektora Pruskiego, z Katarzyny *Gattenhofenowny* spłodził córkę Barbarę, Jerzego Kleista sędziego ziemskiego w Pomeranji, w roku 1599. zrodzoną, i Adelgundę Gaspra Wilhelma Elsznica, starosty Rastemburskiego małżonki; i synów trzech: Krzysztof, fortecy Węgierskiej Temeswarku komendant; Krzysztof Zygmunt syn drugi, którego Anna *Moschwitzowna*, powtóre Małgorzata *Walenrodowna*, z familji Kon-

rada Walenroda, mistrza Krzyżackiego, małżonki; i Jerzy obersterleutnant kawalerji Pruskiej, któremu Elżbieta *Mulbenowna*, jednego urodziła syna *Wojciecha*, pułkownika artylleryi w Prusiech; żył dożywotnie z Katarzyną *Wildenheyowną*, z której dwóch miał synów, Krzysztof w wojsku Cesarskiem obersterleutnant, z *Bravejnowy* małżonki zostawił syna, w różnych Niemieckich wojnach doświadczonego żołnierza, i córkę, którą wydał za Bromzera, znaczne dobra *Sztenelię* leżące nad Preglem rzeką, niedaleko Tylży, w posagu¹ wyznaczwszy; tenże pod Barem będąc generałem leitnaniem, komenderując kilka tysięcy wojska Brandeburskiego, za Jana trzeciego Króla Polskiego, znaczne mężstwa swego dał dowody. Jerzy zaś brat jego przeniósłszy się z Prus, osiadł w Warmji na dziedzicznych dobrach *Patryki* zwanych, któremu Apollonia Hoppenowna z grafowny *Szteybokowny* zrodzona, wydała na świat godnej pamięci syna, Jana Krzysztofa, cześnika Nowogrodzkiego, generała majora w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej. Sławne batalie, Batowska, Żurawińska, Kałuska, Wiedeńska, i pod Bukowiną, odwagi jego rycerskiej świadkami byli, o czem szerzej *Niesiecki*, i w konstytucjach koronnych jest jego nieśmiertelna zapisana pamięć, *Legum Volumine 6to, sub anno 1710. fol. 197.* temi słowami: „Więc i urodzonego Krzysztofa Jana Hondorfa, cześnika Nowogrodzkiego, generała majora naszego, nie w jednej probie mężstwa i wierności doświadczonego, za szkody i ruiny swoje, od nieprzyjaciela poczynione, przyznaue rekompensy na dobrach naszych Wodnikach, województwa Ruskiego, ziemi Lwowskiej, a dzierżawy jego, słusznie pretendującego, do skutku przyprowadzić przedsięwzięjemy.“ Żył dożywotnie z Franciszką *Kurczowną*, podstolanką Braclawską, z której córek cztery, Anna i Joanna zakonnice Bernardynki we Lwowie; Maryanna Tomaszowi Żurawskiemu, stolnikowi Żydaczewskiemu; Teofila Karolowi Mężynskiemu, stolnikowi Trębowelskiemu, powtóre Franciszkowi Rościszewskiemu, pisarzowi ziemskiemu Plockiemu, poślubione; i synów czterech: Adam proboszcz Gologurski, stan sobie duchowny obrał; Michał podczaszy Nowogrodzki, *Imo voto* z *Szepelską* wdową, po Kamińskim sędzim Krzemienieckim, *2do* z *Janiszewską*, z której syn Jerzy w zakonie Dominika S., i Jan na świecie. Krzysztof towarzysz husarski, Potockiego kasztelana Krakowskiego, hetmana w. koron. Jerzy pułkownik infanterji w wojsku koronnem Rzeczypospolitej Polskiej, stolnik Inflantski, młodość swoją w wojsku Pruskiem polerował, a w Polskiem szarżę pułkownika, w nadgodę zasług odebrał. Posłany był od Józefa Potockiego, hetmana w. koronnego, kasztelana Krakowskiego, w roku 1739. do Anny Iwanowny imperatorowy Moskiewskiej, w ważnych interesach, którą funkcyą z honorem odprawił. Miał oraz komendę fortecy Stanisławowskiej pod czas inkursji, pod którą w roku 1738. podstąpiwszy w kilku tysięcy ludzi, Kautymir książę Wołoski, i o poddanie onej tentując, *infectis rebus* odstąpić musiał: a potem też funkcyą we Lwowie przez lat kilka *dexterrime* utrzymywał. Po pierwszej żonie, Mechtyldzie *Mężynskiej sterilitery* zmarłej, żyje w małżeńskieji lidze z Anną *Gumowską*, cześnikówną Zakroczymską, z której syn Antoni i Józef, młody dowcip w szkołach polerują; córka Elżbieta, Stanisławowi Jęło Malińskiemu, cześnikowi Wołyńskiemu, w małżeństwo wydana.

Franciszka zaś Katarzyna, Maryanna, Dorota, jeszcze *in tenera aetate*. Ferdynand Hondorf, dziedzic na *Henrykowie, Janowie i Rudawie* w Prusiech, temi czasy żyje, N. Hondorfowna, *cujusvis Nominis*, za Brezą, w województwie Poznańskim, żyje pod te czasy. —

Hoppen. N. Hoppen strażnik Słonimski miał za sobą Mileszkownę, z której córka była za Andrzejem Podolecem. Apollonia z Sztebokowny zrodzona za Jerzym Hondorfem.

W roku 1788. Alexander Hoppen horodniczy Upitski. — *Krasicki*.

Horaim herbu Śreniawa, w Litwie i na Wołyniu. Paweł Horaim, którego syn miał za sobą siostrę Tyszki, od którego Tyszkiewiczowie nazwani, ten zostawił synów Jędrzeja i Eliasza. Marcin Horaim żołnierz za hetmaństwa księcia Ostrońskiego Konstantego, w potrzebie z Tatary pod wsią Retką postrzelony, z pola nie ustąpił, ale trwał aż do końca zwycięstwa. Jan cześnik Oszmiański w Brześcińskim województwie 1674. Alexander kustosz Wileński, suffragan Białej Rusi, biskup Tyberyadzki. Ś. teologii doktor, oficyał Wileński, potem biskup Smoleński, teraz gdy to piszę Zmudzki. Jan podczaszy i podwojewodzy Wileński poseł na konwokacyą 1733. Na Wołyniu zaś Waśko Porski z Horaimowa ziemianin Wołyński kwitnął 1528. o czem *Metryka Wołyńska*. Mikołaj 1632. Jędrzej, Jerzy, Bogusław, Eliasz 1648. Kasper pisarz ziemski Włodzimirski podstarości grodzki Łucki, Jan podstoli Parnawski, Marek dziedzic na Ladowicach. Jan sędzia Rijowski 1674. kwitnęli. N. Horaim podczaszy Wołyński, żona jego Czapska, z niej córki, Konstancya pierwszym związkiem Godebska chorążycowa Pińska, *2do voto* Szujńska; druga Antonina, synowie zaś Henryk, Antoni kanonik Łucki deputat na trybunał koronny 1726. Jerzy, Kasper, Bogusław w stanie duchownym i Ferdynand. Konstancya Horaimowna Wojciecha Czerwińskiego podczaszego Wołyńskiego podstarościego grodzkiego Łuckiego małżonka r. 1701. Izabella księżęcia Jerzego Czetwertyńskiego. Jan w zakonie naszym na missyi w Rowlu życie swoje zamknął; był kapłan z Bogiem szczególniej złączony, z kąd zawołany do chorego, gdy go już umarłego znalazł, klękawszy, z innymi, gdy się coś trochę pomodlił, umarły ożył, i trzy dni, potem frysztu jeszcze miał, dla lepszego do śmierci dobrej przygotowania. *Histor. Coll. Luceor*. N. miał za sobą Fortunatę Stępkowską. Anastazyja była za Iwanem Lityńskim.

Krasicki w przypisach utrzymuje iż ci nie Horaim ale Horain piszą się i dodaje, że: N. Horaim z *Ordynowiny* spłodził synów trzech, z tych Alexander referendarz Litewski, suffragan Zmudzki — Jan brat Alexandra, z podkomorzego Wileńskiego kasztelan dalej wojewoda Brzeski z *Puttkamerowny* zostawił syna Mikołaja podkomorzego Wileńskiego, któren od Moskwy zabity na polu

slawy: z *Czechowiczownej* zostawił potomków: Po śmierci *Puttkamerowny* pojął Jan wojewoda Brzeski *Zielińską* z tej syn Jan. — N. trzeci brat referendarza i wojewody z *Ordlicowny* zostawił potomstwo z którego temi czasy Alexander wojski Wileński. — W roku 1788. Ignacy podstoli Starodubowski. — *Krasicki.*

Horbacki, w Mścisławskim województwie, Bazyli, Tomasz 1632. podpisał elekeją Władysława IV. piszą się z Horabarki. Benedykt podczaszy Rzeczycki 1700.

W roku 1778. Franciszek Horbacki sędzia grodzki Mścisławski. — Józef krajeży Mścisławski. — Gedeon Horbacki biskup Piński. — *Krasicki.*

Horbaczewski. Horbaczewski Stanisław Michał wojski Rzeczycki, Jan łowczy Rzeczycki, Samuel Michał starosta Ducki w Rzeczyckiem, Antoni i Kazimierz w Pińskim podpisali elekeją Jana III.

Horbowski patrz **Zaranek.**

Hordziejowski herbu *Korab*. Świadczy o nich w Wileńskim województwie, *MS. P. Kojal.* i mnie się na kilku miejscach herb ich widzieć dostało, przecież na hełmie trzy pióra strusie noszą, inni ich piszą Hordyjowski. Monstwild Hordziejewski, sędzia ziemski Mścisławski, syn jego Alexy, tego zaś Jan odważny rotmistrz w wojsku Jana Sapięhy starosty Uświatskiego, spłodził Teodora i Krzysztofa. Teodor rotmistrz królewski, umarł od razu w potrzebie w Inflanciech, leży w Wilnie u Ś. Jana. Krzysztof miał synów Jana i Hieronima podczaszego Mozyrskiego, który siła pracował na komissyach z Moskwą pod Wilnem 1656. i 1658. miał z Sterpińskiej synów Jarosza, Michała i Władysława. Hieronim był wojskim Rzeczyckim 1674. Krzysztof Alexander podczaszym Mozyrskim, któryś z nich był deputatem trybunału Litewskiego 1679. Hieronim 1700.

Hordyna. Samuel Hordyna w województwie Mścisławskim 1632. Jan podstoli Orszański, z sejmu Lubelskiego komissarz do odebrania i zrewidowania skarbu koronnego, *Constit. fol. 13.*

W roku 1778. Jerzy Hordyna miecznik Nowogrodzki. — *Krasicki.*

Hornostaj herbu *Hippocentaurus*. Okolski ród tej familji ciągnie od książąt Kijowskich, to jest od Olelka księcia, *Paprocki zaś o herbach fol. 666.* tylko to o nim twierdzi, że z Kijowskiej włości, wyszedł przodek domu tego Iwan Hornostaj; *Kojalów. par. 2.* pod rokiem 1503. gdy jakąś mniej szczęśliwą Litwy z Tatarami ekspedycją opisuje nad Prypeciem rzeką, przydaje, że w niej Hornostaj, mąż między Panami Litewskimi znaczny trupem poległ, którego znać synem był Iwan Hornostaj, najprzód marszałek na-

dwórny i podskarbi ziemski wielkiego księstwa Litewskiego, starosta Słonimski, z którymi tytułami w roku 1547. podpisał przywilej ziemi Bielskiej u *Januszowsk. w Stat. f.* 837. i drugi list Zygmunta I. pisany do syna Augusta T. 23. a potem według Paprockiego wojewoda Nowogrodzki, według Okolskiego starosta przytym Czerkaski i Raniowski, *Starowol. in Monum. z nadgrobków fol.* 324. wypisał, że przy województwie ten Iwan, był oraz i podskarbin i marszałkiem Litewskim i pisarzem, starostą Mińskim i Słonimskim. W wielkich albowiem respektach opływał u Zygmunta Króla, dla osobliwszych cnót swoich, które go wszystkim przymilały; skarb sobie powierzony tak piastował, że gdy się z niego rachował i wyrachował, nad to jeszcze z swojej własnej szkatuły Królowi, dwakroć stotysięcy wyliczył. Pojął był po zmarłym Panu Litewskim Korewie, pozostałą wdowę, która lubo z nim żadnego potomstwa nie miała, przecież mu wszystkie majątność swoją zapisała. Ponowił potem śluby małżeńskie z księżniczką Solomereską, i z niej synów dwóch zostało, Iwan ale bez potomny i Gabryel Iwanowicz wojewoda najprzód Miński, starosta Kamieniecki, w roku 1569. tak się podpisał, na liście *Inf feud. in Ducatum Prussiae*, potem wojewoda Brzeski Litewski w roku 1578. podpisał takż list, ten z Łaskiej, Wojciecha Łaskiego wojewody Sieradzkiego córki, splodził Hieronima, *Okol. in indice tom.* 1. Hieronima synem być mieni, Iwana wojewody Nowogrodzkiego, kędy też i to przydaje, że Tatarów zbił na głowę ten Hieronim pod Kamieńcem, ale ją się trzymam Paprockiego. Po Solomereskiej, pojął trzecią żonę bodaj to nie była księżniczka Zasławska Jawnucianka Bogdana córka, o której *Paproc. w Ogrodzie fol.* 210. z tej miał synów Iwan dwóch, Eustachiego i Własnego. *Genealog. Ks. Czartoryskich*, któremuś Hornostajowi przyznaje za małżonkę Helenę córkę księcia Czartoryskiego Jana Fedora, koło roku 1593. drugi według *Sarnic. lib.* 7. *fol.* 378. miał mieć za sobą Julią, Bogusza Zgłowiczyna podskarbiego Litewskiego córkę najmłodszą. *Paprocki o herb. twierdzi*, że Hornostajowna była za Sokółowskim Waleryanem. *Geneal. Ks. Wiśniowieckich* o drugiej świadczy, że była za Januszem księżęciem Poryckim rotmistrzem. Na początku zaś przeszłego wieku, kwitnął Samuel z Tulimina Hornostaj podkomorzy Rijowski, o którym w konstytucyach koronnych częsta wzmianka, gdy go ojezyzna, to do rozgraniczenia między województwem Rijowskim i księstwem Litewskim, to do rewizyi ksiąg ziemskich Rijowskich, to do opatrzenia miejsc sposobnych na fortyfikacyą w Ukrainie z różnych sejmów deputowała. *Con-*

stit. 1601. *fol.* 740. i 1607. *fol.* 830. i 1613. *fol.* 48. Z Teofili Gorajskiej żadnego syna nie zostawił, tylko dwie córki, Annę Rafała Leszczyńskiego herbu Wieniawa wojewodzica Bełzkiego, *Starowol. z nadgrobką fol.* 324. i Elżbietę Jędrzeja Drohojewskiego małżonki, z których Elżbieta ostatnia z tego domu umarła, jako wypisał *in Monum. Starowol. fol.* 729. Hornostajowna była za Chodkiewiczem Jerzym kasztelanem Trockim. N. miał za sobą Wnuczkwiczównę, z którą wziął dobra Rohtycza i Dytatowicze.

Hornowski herbu Korczak, w Brzeskiem Litewskiem województwie, z tą jednak odmianą, że mniejszy wręb na górze jest, większe na spodzie, a nad niemi kładą podkowę, na helmie trzy pióra strusie: tak go opisuje *MS. Ks. Kojalów.* Jan, Piotr, Samuel, Kalixt 1632. w Brześciańskiem. Adam burgrabia Mielnicki, Jan Krzysztof stolnik Mozyrski. Przeclaw Hornowski sędzia ziemski Brześciański miał za sobą Katarzynę Bohowitynowną Kozieradzką córkę Michała, z której córka Maryna była za Teodorem Jelcem wojskim Pińskim, druga za Guzym Mikołajem, i syn Kazimierz. Zygmunt podczaszy Smoleński, Marcin, Jędrzej i Stanisław w Podlaskiem, 1674. Antoni w Orszańskiem. Hornowski skarbnik Mielnicki, miał za sobą Katarzynę Mokrzycką. Wincenty 1700.

W roku 1778. Xawery Hornowski sędzia ziemski Brzeski Litewski. — W r. 1788. Tadeusz łowczy Orszański. — *Krasicki.*

Horodecki, w Wileńskiem województwie. Michał Horodecki podpisał elekcyą Jana Kazimierza, Samuel i Mikołaj 1700.

Mikołaj Horodecki nobilitowany roku 1767. — *Krasicki.*

Horodołowski. N. Horodołowski miał za sobą Sienicką herbu Bończa, od której była córka Żmudzka. *Geneal. Sienick.*

Horodycki, w Wielkiej-Polszcze. Józef z Horodycza 1382. konfederacyą Wielko-Polskiej szlachty Radomską podpisał, *u Januszowsk. w Statut. fol.* 73. Tomasz Horodycki w Poznańskiem województwie podpisał elekcyą Jana III.

Horodyjski herbu Korczak, w Chelmskiej ziemi. Jarosz o którym *Konstytucya* 1676. *fol.* 54. Jakób podpisał elekcyą Jana III. Horodyjski poseł z Czerniechowskiego 1696. Horodyjska była za Michałem Celińskim. *Okol. w Indexie tom.* 1. Horodyjskich herbu Kur pisze, ale to ma być Korczak.

W roku 1788. Jerzy Horodyjski komornik graniczny Przemyski. — Bazyli podstarosta Przemyski z *Chojnacką* zostawił potomstwo. — Antoni miał za sobą *Jaworską* — brat jego Wojciech miał także *Jaworską* wdowę po Komorowskim i z nią dwóch synów. — *Krasicki.*

Horodyjski herbu Łabędź, w różnych powiatach księstwa Litewskiego. Z tych Szymon Horodyjski pisarz grodzki Wolkowyski 1613. Mikołaj podkomorzy Witebski poseł na sejm 1643. z tamąd kommissarz do Smoleńska. *Constit. fol. 20. i 1647. fol. 54.* Krystyna, żona Jana Rudominy kasztelana Nowogrodzkiego.

Horskie książęta herbu Druck, od Włodzimierza jedynowładcy Ruskiego swój początek wzięły, bliższą zaś procedencją od książąt Druckich, z kąd zwyczajnie się piszą Drucki Horski książę. Bohdan Horski Siemkiewicz to jest Siemka syn, za czasów Alexandra Króla, co znać z niektórych kontraktów, z książęciem Koreckim, Iwanem Wasilewiczem Olgerdowiczem uczynionych: *Data in Wosiepsze. Okol. tom. 1. fol. 547. Paproc. w Ograd. fol. 209. powiada*, że Horski książę z Jawnucianki księżniczki Zaslawskiej córki Bogdana, miał cztery córki, Bogdanę Zyzemską, Reginę Wołodkiewiczową, Owdocię Stetkiewiczową i Helenę Tyszkiewiczową, tyleż synów, Piotra, Teodora, Jana i Stefana. Z tych Jan marszałkiem był Orszańskim, z sejmu 1589. r.znaczony do zapłaty wojsku, *Constit. fol. 560.* w roku 1613. delegowany do traktatów z nieprzyjaciółami tej ojezyny, *Constit. fol. 12. i 1609.* do rozgraniczenia ziemi Orszańskiej i Rzeczyckiej, *Constit. fol. 910.* Teodor posłował na sejm Warszawski 1589. gdzie podpisał transakcyą Będzińską. N. Horska była za Janem Izajkowskim. Grzegorz wojewoda Mścisławski starosta Orszański posługując na sejm 1626. deputowany był na sądy fiskalne Wileńskie; pod początek rebelji Kozackiej, mężnie powiatowemi ehorągwiemi, pospołu z synem Michałem, nieprzyjaciela od swego powiatu odpierał, jako wyraźnie o nim pisze *Ks. Kojal. in MS.* umarł 1659. miał za sobą Kopeiownę marszałkownę, z której było synów kilka. Rodzona tego wojewody siostra Zofia, była za Rzyzstofem Chodkiewiczem wojewodą Wileńskim, Krystyna za Wodoradzkim Maciejem cześnikiem Kowieńskim. Hieronim Horski, Witebski i Suraski starosta 1648. Michał starosta młodo umarł. Mikołaj zabity pod Warszawą w potrzebie z Szwedami. Fedor brat rodzony Grzegorza, mąż dzielny, syn jego Konstantyn. Fedor drugi wojewodzie Mścisławski podkomorzy Miński.

Horyszewski herbu Junosza, w Belżkiem i Lubelskiem województwach. Stanisław Horyszewski 1632. podpisał elekeyą Władysława IV. N. miał za sobą Stojeńską starościankę Krasnostawską.

Horyszowski herbu Nałęcz, w Lubelskiem województwie piszą się z Horyszowa Lackiego, Błażej Hory-

szewski z sejmu 1643. r. komissarz do granic od Węgier. *Constit. fol. 5.*

Horzewski patrz **Wojniłowicz** na Wołyniu.

Hościlo. Jan Krzysztof Hościlo z powiatu Kowieńskiego podpisał elekeyą Jana III.

Hoscki herbu Kirdeja, na Wołyniu. Przodek ich Holenka siódmy syn Hrydzka Worony, o którym patrz pod Jelcami. Bogdana i Wasila Hoscekich ziemianów Wołyńskich, wspomina Metryka Wołyńska 1528. z których pierwszy siedm koni, drugi trzy z dóbr dziedzicznych powinni byli wystawić: Niektórzy tego domu według *Okolsk.*, za czasów Alexandra Króla na wojnie z Tatarami polegli, tenże *tom. 1. fol. 549.* namienia, że Hojskiemu książę Korecki Bohusz oddał w opiekę syna swego Joachima koło roku 1550. Gabryel kasztelan Rijowski, starosta Owrucki a przedtem chorąży Rijowski, (siostra jego była za Jędrzejem Jelcem sędzią ziemskim Mozyrskim) mąż wojenny za Stefana Króla pod Gdańskiem, pod Wielkiemiłukami i za Zygmunta III. we wszystkich okazyach rycersko stawał, swoim kosztem ludzi na każdą potrzebę sprowadzając. Syn jego Prokop, w cudzych krajach poleru nabywszy, deputatem potem był w trybunale koronnym, nakonieć pod Oryninem mężnie się bijąc zginął. Brat jego Roman kasztelanem był Rijowskim starostą Włodzimierskim, a przedtem podkomorzym Rijowskim rotmistrzował pod Smoleńskiem i indziej. Wacław chorąży Rijowski, czyli Wołyński 1624. *Monim. Colleg. Ostrog.* Patrz co o nich piszę pod Jelcami.

HOSIUS

HERB.

Na tarczy noga człowieka być powinna, wyżej nad kolano, po prawej stronie tarczy; po lewej pięć bułek tym sposobem jako tu widzisz ułożonych, na hełmie trzy pióra

strusie położył, *MS. o Familiach Pruskich, u Paproc. o herb. fol. 700.* po prawej stronie jest sześć bułek, po lewej noga. *Okol. tom. 2. fol. 279.* tylko samą nogę na tarczy położył, i przydaje, że tego herbu znaczne familie we Włoszech zażywają, a między niemi Jan XXIII. Papież tym się klejnotem szczycił. *MS. K's. Rutki* twierdzi, że pole tego herbu powinno być czerwone, to się jednak utrzymać nie może, co powiada, że ten herb ze Włoch przyniesiony przez Stanisława Hozyusza kardynała, ponieważ *Paprocki* dowodzi, że już Jan Hozyusz w roku 1428. w Polszcze między przedniejszychmi kwitnął: w tym się jednak myli, że temu Janowi za syna przypisuje Stanisława kardynała, raczej miał mówić wnuk jego, jakoż sam przeciąg lat od 1428. do 1579. którego ten mądry kardynał umarł, wierzyć temu nie pozwala. *Rescius w życiu tego* kardynała rozumie, że ten dom z Marchji Badeńskiej do Polski wniesiony, a bodaj nie pierwszy Jan, z tym herbem do nas zawitał, o którym mówiłem z *Paprockiego*, syn tego Jana był Ulyk Hosius, który z *Anny* małżonki swojej spłodził Stanisława, Ulyka i Jana synów, córka jedna była za Piotrem Dangelem. Ojciec ich Ulyk od Króla Zygmunta I. prokuratorem miasta Wileńskiego dla dzielności swojej uczyniony, wszystkim się stał miłym, sprawiedliwym kochającym i na ubogie miłosiernym, przetoż w Wilnie szpital dla nich wystawił, który tak w dochody doczesne, jako i w różnych duchownych ćwiczeniach ugruntował. Klasztor tamże OO. Dominikanom fundował, i w prowenta należycie opatrzył, sam się w wielkiej pobożności ćwicząc, sędziwych lat dopędził. Wileńskie miasto, siła jego szczodroblewości powinno, które i ozdobił i wiele rozprzeszczenił.

Stanisław Hosius syn Ulyka, temu pobożna matka jego, widząc z dziecinnych jeszcze lat jego, dziwną chęć do nabożeństwa, jeszcze nie dorosłemu już wszystek aparat kapłański sporządziła, od złota i pereł kosztowny, którego potem kapłanem zostawszy przy oltarzu zażywał. Wydawał się w nim wielki pochop do nauk, gdy trzech się razem języków uczył, Łacińskiego, Niemieckiego, i Polskiego, ale nie mniejszy do enoty, kiedy żywoty świętych czytając, z nich sobie przykłady zbierał do naśladowania, rozwiozłych ludzi strzegł się konwersacyi, do modlitwy ugęszczał, posty wszystkie świątobliwie zachowywał; a żeby był tem lepiej mógł służyć Bogu, już się był nakłaniał wstąpić do zakonu kaznodziejskiego, tylko że w tym woli Boskiej nie było. Z Wilna do akademji Krakowskiej posłany na nauki, właśnie na ówczas trafił, kiedy się Luterskie nowinki w Witemberdze krzewić

poczęły, którym żeby był, według siły wieku swego, zaraz się na początkach oparł, wierszem popisał tak tej sekty płochość, jako i zdradę heretycką, a potem które tylko tymże duchem zarażone, książki w ręce jego wpadły, wszystkie z żarliwości o wiarę palił. Obrął był sobie za patrona Ś. Stanisława biskupa, do którego co Piątek na Skalkę ugęszczał, i od tego przedsięwzięcia, lubo febrą i dyssenteryą ciężko zwątlony, odwieść się nie dał, żeby był tej świętej podróży nie odprawił: szczególnież zaś przez tego Ś. Męczennika przyczynę, prosił sobie u Boga o dar czystości, jakoż w tej cnotcie, jeszcze na ten czas tak się ćwiczył, że od własnej siostry poniewolnie prawie do tańca w dni zapustne wyciągniony, gwałtem się wydarłszy uszedł. Szczęścił mu Bóg za to w naukach, tak, że gdy Piotr Tomicki biskup Krakowski i podkanclerzy, widząc jego naturalny dowcip, i do wielkiej umiejętności sposobność, radził mu, żeby dla większego postępku do Włoch się udał. W Padwie tedy, a potem w Bononji pod Łazarzem Bonamikiem, wkrótce *Juris Utriusque Doctor* zawołany. Do Polski nazad powróciwszy, Król Zygmunt I. przez Samuela Maciejowskiego biskupa Krakowskiego i podkanclerzego promocyą, między sekretarzów go swoich policzył, kędy w kancelaryi koronnej, w różnych tej ojczyzny interesach, pięknie się i obrót i nauka jego niepospolita popisała, przydał do tego kanonią Krakowską, nawet umierając, synowi swemu Augustowi zalecił Hozyusza, żeby go do najpierwszej, któraby w Prusiech wakowała, wyniósł infuły, co się stało w prędcie. Nim jednak do tej pasterskiej funkeyi postąpił, wydawała się w nim wielka żarliwość, z tej do ludzi zaczął być kazać, atoli że mu do tego Bóg naturalnych przymiotów nie dał; kiedy mówić z pożytkiem nie mógł, przynamniej piórem chciał służyć zbawieniu bliźnich: kazania już Polskim, już Niemieckim, już Łacińskim językiem pisał, które wymowniejszym kaznodziejom poddawając, wiele Bogu dusz pozyskał. Od korrupeyi wszelakich, osobliwie bawiąc się przy kancelaryi koronnej, był daleki, żeby był bezpieczniej każdemu prawdę mówił. Wiedzieli o jego tych i innych cnotach dyssydenci, których na ten czas przy dworze królewskim siła było, i do biskupstwa u Króla, wszystkimi siłami przeszkadzali, nawet i Hozyuszowi znaczne upominki tkali, żeby się był tylko, z tej godności wyłamał, jakoż dosyć pracował koło tego, znając się tego stanu być niegodnym; wszystko to jednak obaliła nieprzełamana Zygmunta Augusta Króla ku sobie przychylność, że Hozyusz biskupem został Chełmińskim prawie poniewolnie. Z tym honorem zaraz go w legacyi wysłał do Karola Cesarza, Fer-

dynanda Króla Rzymskiego i Filipa Hiszpańskiego Króla, na której funkeyi, gdy się dłużej zabawić musiał, Król August chcąc expensie Hozyusza dogodzić, znaczną mu summę pieniędzy przesłał; ale wspaniale serce jego, widząc, że mu mniej była potrzebna, nazad ją Królowi odesłał. Powróciwszy do Polski z pożądanym skutkiem swej legacyi Hozyusz, wszystko się udał do pasterskich rządów, i w teologii biegłości nabycia. Toruńczanów, ile już heretyczalych, żeby był znowu do owczarni Chrystusowej pozyskał, siła pracował; nie miał jednak do nich szczęścia. Tym czasem na Warmińską katedrę z Chełmińskiej postąpił, w roku 1551. wszędzie nie tylko nauką, ale i przykładowym życiem owieczki sobie powierzone do Boga prowadząc: dla tego pacierze kapłańskie codziennie klęcząc zwykł był mawiać. W dni święte z zamku Heilsberskiego do kościoła zstępował, tam na mszach, kazaniach, processyach, i innych obrządkach, nie przerwanie aż do końca bywał obecnym. Ubóstwo jako mógł ratował. Zadnego heretyka między domowemi swemi nie scierpiał, i owszem starostę Bransberskiego Praikę, którego żona heretyczka, do tejże sekty pociągnęła, z urzędu złożył; nie się nie oglądając na królewskie za nim instancye. Na synod prowincyalny Piotrkowski od Mikołaja Dzierżgowskiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego złożony, lubo nie należał, lubo z niebezpieczeństwem życia swego, na przeprawie przez Wisłę na ten czas z lodem się łamiącą, zjehawszy, tam jednych w wierze chwiejących się utwierdził, drugich do obrony prawowiernego kościoła zachęcił, napisawszy książkę z tytułem *Confessio Christiana*, na kontrapunkt niegdy od heretyków wydanej, *Confessio Augustana*: ta najprzód w Krakowie, potem w Rzymie, w Dylindze, Moguncyi 1557. w Ingolstadszie i indziej gdy drukiem na świat wyszła, wielką sławę Hozyuszowi przyniosła, nie mniejszy pożytek w duszach ludzkich. Vergeryusza także jadowitego apostaty od wiary, książkę, gruntownymi zbił racyami, i wiele innych, mądrych pism jego wydanych, tyle sprawiło, że go sobie heretycy, których zbijał potężnie, za cel uszczypliwych kalumnji i wyuzdanych na niego gąb wzięli. Doniósł Rzymowi te jego apostolskie koło wiary katolickiej zabiegłi Aloizy Lipomanus biskup Weroneński. Nunceyusz papiezki po te czasy w Polsce, dla tego Paweł IV. Papież do siebie go wezwał, żeby się był z nim o sposobach zniósł, któremi by było zająć tak wielkiej zgubie ludzkiej przez herezye coraz wzmagające się bardziej ginącej. Słyszał jego żarliwe koło trzody Chrystusowej rady Paweł IV. i pochwalił, Hozyusza zaś między purpuratów Rzymskich szczerze zamysłał policzyć, pokora

tylko jego przeskadzała, wkrótce zaś i śmierć Pawła, po którym następcą na też stolicę Pius czwarty, objawszy rządy kościoła katolickiego, Hozyusza do Ferdynanda Cesarza i Maksymiliana Króla Czeskiego nuncyuszem swoim wysłał, gdzie na tych potentatach, przez trzy lata pracując, nakoniec wszystkie trudności ulacniwszy, to wymógł gruntownemi racyami, że na concilium powszechne w Trydencie zezwolili. Papież tem ucieszony, Hozyuszowi kardynalski posłał do Wiednia kapelusze, wkrótce potem legatam a latere i przyzydentem na toż concilium naznaczył i ogłosił. Z jaką zaś sławą imienia Polskiego tam obstawał Hozyusz, trudno wypowiedzieć; to się jednak słusnie może mówić, że wielka część szczęśliwego powodzenia tego synodu, jemu się i jego zabiegom przypisać powinna. Na początkach samych przybycia swego do Trydentu, zapadł był w ciężką niemoc, w której gdy mu tak medycy, jako i inni ojcowie radzili, żeby był pod czas postu dla wzmagającej się choroby mięsne jadł potrawy, nie dał się na to namówić. Janowi Ocieskiemu kancelerzowi po te czasy, koronnemu, który go do tego listem nakłaniał, żeby był na koncylium wyjednał dla Polski pozwolenie, jedzenia z nabiałem w dni postne, żadną miarą tego się podjąć niechciał, żeby był dawny od przodków naszych przyjęty zwyczaj miał łamać. Po skończonym chwalebnie powszechnym synodzie pisał do Papieża, żeby mu pozwolił do swojej dycezyi powrócić: z chęcią na to zezwolił Pius IV. i listownie za podjęte dla kościoła Bożego prace z wdzięcznością podziękował. Powróciwszy tedy Hozyusz do ojczyzny, najprzód wszystkie swoje siłyłożył, żeby było to do exekucyi przyszło, co na koncylium, świątobliwie uknowano: synod dycezański złożył. OO. Jezuitów pierwszy do Polski wprowadził, w Brunsberdze kollegium założył, seminarium fundował. Elblążanom, żeby ich był od ich błędów na tor prawdy katolickiej naprowadził, dwóch z zakonu naszego posłał, luboć im za ich prace koło zbawienia ich, arcy źle herezya płaciła, już kamieniami, już błotem, już bezceniemi kontemptami, chcąc ich od siebie rugować. Sam potem do nich Hozyusz nie bez wielkiego niebezpieczeństwa zjechał, tam im oczywistą prawdę wytykał, fałsze dyssydenckie chydził; upor jednak heretycki, zatwardził ich serca, że lubo zgubę swoją widzieli, przecież się jej nie puścili. Na sejmie Parcowskim, gdy luterani i kalwinistowie o to się u wszystkich stanów tej ojczyzny starali, żeby było publicznym edyktem trideistów i nowochrześciców z tego królestwa wygnać, Hozyusz gruntownemi racyami przemógł, żeby tego nie czyniono, powiadając, albo wszystkich razem trzeba ra-

czej wyrugować, albo ani tych, ani tamtych: o eo zaważnieni na niego protestanci, na sejmie Piotrkowskim na to się usadzili, żeby było albo Hozyusza z Polski wygnać, albo żeby był kardynalski kapelusz złożył: atoli gorliwi katolicy żwawie się za nim zastawiając, wszystkie dysydentów impety złamali. Hozyusz zaś, widząc na eo się zanosilo, że herezya co raz większą górę brała, Zygmunta Augusta Króla już prywatnie, już publicznie napominał, żeby się o tego Boga szczerze przeciwko nim ujął, od którego na tron był wysadzony. Słuchał tego August, i kardynałowi dziękował, za to, które o jego duszy miał staranie. Wydał potem do druku *Judicium et Censura de Judicio et Censura Heilderbergensium Tigurinorumque ministrorum*, która jego książka, znowu na niego uszczypliwe pióra heretyckie zaostrzyła. Pius V. Papież na synod go prowincyaluy swym legatem ogłosił, a w liście do niego danym, zowie go kolumną religji katolickiej. Do książęcia Pruskiego z Janem Kostką wojewodą Sendomierskim w legacyi jeździł, wszystko szczęśliwie sprawił: tam heretycy w post gdy na obydę wiary do postnych potraw, mięso i nabiał przymieszali, Hozyusz dowiedziawszy się o tem, samym tylko chlebem żył: powróciwszy z tej legacyi w Elblągu kościół farny od heretyków sprofanowany odebrał, w Królewcu rebellią wszczynającą się, powagą i roztropnością swoją przytłumił. Gdy tak na dobro katolickie i ojczyzny swej pracuje, Zygmunt August posłem go swoim do Rzymu wysłał. Mile go przyjął Pius V. Papież, a Grzegorz potem XIII. najwyższym go penitencyarzem uczył. I tam nie nie spuścił, z swojej o wiare żarliwości koło nawrócenia Szwedów, koło pozyskania Bogu Anglików, siła pracował. Na ciało swoje nie litościwy, które już różgami, już dyscyplinami, już mięszymi postronkami, cierniem, albo ościstemi jakimi prętami siekł aż do krwi obfitej: a że się mu zdało, że jeszcze sobie folgował, dla tego cudzej nawet ręki i siły do biczowania ciała swego zażywał. Na ubogich rozrutny, było to, że trzysta razem Moskwy i Rusi pod Naupaktem w sławnem owem zwycięztwie z niewoli Tureckiej wybawionych, przez kilka dni w domu swoim żywił, i w wierze uczyć kazał, a potem na drogę ich opatrzywszy, do ojczyzny swej rozpuścił. Doznały różne zakony jego szcudroblowości, do której się też prawie wszystkich narodów ubodzy i pielgrzymowie cisnęli. W czytaniu ksiąg, a osobliwie doktorów świętych, i w podeszłym nawet wieku był niesfatygowany. Kościół Ś. Stanisławowi biskupowi i męczennikowi, a przy nim szpital dla przychodniów Polaków, pierwszy w Rzymie stawiać począł i niemaly koszt na to wysy-

pał: ostatka fortuny swojej i domowych sprzętów, ostatnią wolą nie krewnych albo wnuków swoich, ale Chrystusa i sług jego, dziedzicami uczynił. Więc że podeszłe lata powrotu mu do ojezyny bronily, Marcina Kromera, męża i kościołowi Bożemu i ojezynie dobrze zasłużonego, sobie za koadjutora na biskupstwo Warmińskie przybrał. Nakoniec wieku życia swego siedmdziesiątego szóstego, gdy się do Kapraniki z Rzymu dla upałów słonecznych i dla poratowania zdrowia swego już osłabionego umknął, tam wszystkimi sakramentami opatrzony, świątobliwie jak żył, tak i umarł 1579. 5. Sierpnia ciało jego do Rzymu sprowadzone w kościele Ś. Maryi za Tybrem, pod którym tytułem był kardynałem, pochowany z marmurowym nadgrobkien mąż wieków godny. Na jego zaś pógrzebie miał oracyą Tomasz Treterus, którą razem i z życiem Hozyusza wydał na świat Stanisław Rescius opat Jędrzejowski, kanonik Warmiński dziekan Warszawski w Rzymie r. 1587. a teraz świeżo r. 1690. w Oliwie in 8vo przedrukowana. Książki od niego na świat wydane, lubo pojedynkiem każda na różnych miejscach, różną formą wychodziły, atoli potem razem we dwóch tomach *in fol.* 1584. w Kolnie wyszły z prasy drukarskiej, w pierwszym tomie te się znajdują. 1mo. *Confessio fidei Catholicae Christiana, Petricoviensis Synodi nomine conscripta.* 2do. *Confutatio Prolegomenon Brentii.* 3tio. *De expresso Dei verbo libellus.* 4to. *De Sacrae Eucharistiae sub utraque specie communiōne.* 5to. *De Sacerdotum conjugio.* 6to. *De celebrando sacro vulgari lingua.* 7mo. *Judicium et Censura de Adoranda Trinitate.* 8vo. *De loco et autoritate Pontificis Romani in Ecclesia et Conciliis.* 9no. *Recantationes Septem.* W drugim tomie. 1mo. *De oppresso Dei verbo libellus.* 2do. *De actis cum diversis haereticis.* 3tio. *Liber Epistolarum.* 4to. *Examen seu excussio Confoederationis haereticorum.* 5to. *Altera excussio ejusdem Confoederationis.* 6to. *Orationes funebres duae, in exequiis duorum Regum Poloniae Sigismundi I. et II. recitatae.* 7mo. *Ejusdem testamentum.* 8vo. *Epistola Stanislai Rescii de obitu illius.* 9no. *Ode lugubris ejusdem.* Krom tego wydał. *Opus elegantissimum varias nostri temporis sectas et haereses ab origine recensens in 8vo, Parisiis 1560.*

Jan starosta Gustatdski, brat rodzony Stanisława kardynała, miał dwóch synów, Stanisława kanonika Warmińskiego, sekretarza królewskiego i Ulryka, córki trzy, Annę starościna Bransberską, i Urszulę. Ulryk drugi brat Stanisława kardynała zostawił trzech synów, Stanisława kanonika Warmińskiego, który potem został Rapucynem. Ulryka dzie-

dzia na Bezdanych skarbnego W. Ks. Litewskiego od którego potomstwo w księztwie Litewskim. Paweł, Kuzimierz, i Jan podpisali elekcyą z województwem Witebskiem Jana III. Króla Polskiego. Wojciech trzeci syn Ulryka, jego córki Jadwiga i Krystyna. Stanisław w ziemi Wyszogrodzkiej 1632. Wojciech z Stanisławskiej urodzony dziedzic na Magnuszewicach w Wielkiej-Polszcze, z Anny Wołowskiej, córka jedna jego dostała się Stefanowi Brodziekiemu, druga *primo voto* Stanisławowi Pruszkowi, *secundo voto* Michałowi Kierskiemu: synowie zaś, Stanisław najprzód kanonik Krakowski i Chełmiński, deputat na trybunał koronny 1714. potem suffragan Przemyski, dalej biskup Inlantski, z tej infuły posunięty na Kamieniecką, pod który czas prezydował kilka razy na komissyi Radomskiej, teraz gdy to piszę, biskup Poznański. Był i administratorem biskupstwa Krakowskiego. Michał brat jego, zostawiwszy potomstwo, stan sobie potem duchowny obrał, umarł kanonikiem Chełmskim.

Nadgrobek Stanisława Hozyusza, kardynała biskupa Warmińskiego położony w Rzymie tam gdzie pochowany w tytularnym swoim kościele *S. Mariae trans Tyberim*: —

D. O. M.

Stanislaus Hosio Polono. S. R. E. Presb. Card. Varmiens. Episc. Majori Poenitentiaro: Vitae Sanctitate, Eruditionis et Eloquentiae gloria celeberrimo.

Catholicae fidei acerrimo propugnatori. Qui cum antiquae probitatis, et Episcopalis vigilantiae praestantiam in humilitate, charitate, beneficentia expressisset.

Hereticas Sectas scriptis et consiliis sapientissimis ferventer oppugnasset. — Multos ab errore revocasset. — Gravissimisque legationibus pro pace Ecclesiae Dei cum apud Carolum V. et Ferdinand. Caesares. — Tum praecipue in Sac. Concil. Tridentino Pii IV. Pont. Nomine felicissime perfunctus Christianae Rplcae plurimum profuisset. — Omnium virtutum laudibus et exemplis.

Ad incitandum abundans obdormivit in Domino Non. Aug. A. Salutis MDLXXIX. — aetatis suae LXXVI. — Stanislaus Patruo suo et Stan. Rescius Patron. beneficentissimo Executores. Posn. — Haec scripsi vobis de iis qui seducunt vos Cathol. (w rękopismie z którego ten odpis, w tem miejscu brakuje liter.) Jana Hozyusza brata kardynała, w Guttstadzkiej kolegiacie gdzie pochowany takowy nadgrobek:

D. O. M.

Joanni Hosio de Bezden Horodnicio Vilnensis Tenuario Wolkenicensi, Lubocensi, Lavariscensi, Oranensi, Cap. Guttstadiensis. — Qui cum Sigismundo I. et II. Pol. Reg. unice carus esset, atque a Stanislaus fratre S. R. E. Cardinali Episcopo Varmiensis in Prussiam vocatus, pietate in Deum, beneficentia in pauperes, charitate in proximos vitaeque innocencia ac temperantia singulari omnibus praeluxisset, vere senex Abrahamicus obdormivit in Domino Anno Sal. MDXCV. die 17. Aprilis, aetatis XCIII.

— (dalej liter braknie) *conjux, quae Catharinae Austr. Poloniae Reginae cum primis accepta; piorum operum societate marito persimilis pie decessit Anno Sal. MDLXXXV. d. 12. Februarii, aetatis LXXI.* —

Stanislaus Hosius de Bezden Canon. Varmiensis S. R. Mtis Secretarius filius Parentibus opt. meritiss. posuit.

Do tychczas w Warmji są Hozyuszowie pochodzący od brata rodzinnego kardynała dziedzica na *Raszagu* majątności w Warmji im nadanej od kardynała — z tych Michał z *Arcemberskiej* spłodził dwóch synów, Alberta który ma za sobą *Strachowską* i z niej trzech synów.

Józef brat Alberta z *Arcemberskiej* ma za sobą *Kirwandtownę*. Z pierwszego małżeństwa z *Stanisławską* Michał spłodził Ludwika dziedzica na *Raszagu*, ten z *Burchertowny* ma córkę Dorotę wydaną za Berkhana. Córki tego Michała z *Arcemberskiej* Albertyna za Sechan; — Anna za Nizwandtem. — *Przypisy Krasickiego.*

Hoszczyński. Jędrzej Hoszczyński wojski horodelski z sejmu 1667. komissarzem naznaczony w pewnej sprawie. *Constit. fol. 35.*

Hoszowski herbu Sas, w Przemyskiej ziemi, Jerzy Hoszowski w przeszłym wieku był władzą Przemyskim. Piotr miał za sobą Alexandrę Lityńską, z której trzy córki zostały, Anna Błażowska, Maryanna Pakowska, Katarzyna Przedwojewska, i synów dwóch, Paweł in Soc. Jesu umarł 1729. w Przemysłu, wymyślnego umartwienia kapłan, i Michał stolnik Inflantski, ten z Eleonory Kraińskiej spłodził synów dwóch, Józefa, i Mikołaja, córek także dwie, Brygittę i Konstaneyą, która się w małżeństwo dostała Marcinowi Biejkowskiemu, od której syn Lew. Teofila Hoszowska była za Olizarem podsędkiem Rijowskim, a *2do voto* za Roniecpolskim kasztelanem Braclawskim, miała z nim syna Lenarda. Zofia Jana Głogowskiego małżonka. *Geneal. Belzec.* Maryanna była za Janem Wolkowickim, druga za Grzegorzem. Anna Hoszowska była za Stanisławem Szumlańskim rotmistrzem królewskim. Mikołaj miał za sobą Zofią Szumlańską, z której potomstwo, Jan, Mikołaj, Teodor, Stanisław, Jerzy, Anna, Katarzyna i Maryanna. Bazyli miał za sobą Magdalenę Drohojewską chorążankę Przemyską.

N. Hoszowski z *Hunnickiej* spłodził synów: Adama sędziego grodzkiego Lwowskiego — Bonawenturę — Józefa — N. — i jednego w zakonie Jezuitów. — Bonawentura z *Doliniańskiej* zostawił potomstwo. — *Krasicki.*

Hrazny patrz wyżej **Grazny.**

Hrebnicki herbu Nalewka. Michał skarbnikiem był Połockim 1674. Floryan archiepiskopem Połockim.

Hrebnicki herbu Sas, w Belzkim województwie, to *Okolski*, atoli bodajby nie raczej trzeba mówić *Hubicki*.

Hreczyna *Wojna herbu Korczak*, że się tym herbem niektórzy z nich w księztwie Litewskim pieczętują, miałem pewną relacją.

Hrehorowicz *herbu Lubicz. Kojalow. in MS.* Fiedor Hrehorowicz pisarz Litewskiego księztwa, starosta Stokliński za Alexandra Króla był posłem do Moskwy 1493. 1495. 1499. Adam w województwie Troekiem 1632. Trojan i Stanisław 1700.

Hronowski, w księztwie Litewskim, niewiem czy nie do Chronowskich herbu Gryf należą, o których się mówiło w drugim tomie.

Hruszwicki, na Wołyniu. Hrehory Hruszwicki podpisał elekeją Władysława IV.

Hrykiewicz, w powiecie Orszańskim Tomasz Hrykiewicz wojski Wendeński podpisał elekeją Jana III.

Hryczyna *herbu Trąby*, w księztwie Litewskim w powiecie Pińskim, początki tego domu od książąt Zachomyskich i Ilhowiekich, z których Mateusz Hreczyna (bo ich tak drudzy piszą) mając dwóch synów, jednego z nich nazwał Wojną, drugiego Kierdejem. O Wojnach mówić się na swem miejscu będzie, tu zaś o Hreczynach Kierdejach namienię, którzy od Hreczyny Kierdeja pozšli. Razimierz sędzia ziemski Piński, syn jego także Razimierz 1648. kwitnął Hieronim podezaszy Brześcieński, Jan, Stefan, Jerzy, Stanisław podpisali elekeją Jana Razimierza, Piotr Jana III.

Hryniewicki *herbu Przegonia*. W Podlaskiem województwie Filemon, Benedykt, Lew, i Jan Hryniewicz 1632. Paweł skarbnik ziemi Bielskiej 1674. Franciszek skarbnik ziemi Bielskiej, deputat *ad pacta conventa* Augusta II. 1697. Michał proboszcz katedralny Ramieniecki kanonik Łucki, deputat na trybunał koronny kilka razy. Razimierz Fiedorowicz Hryniewicki w księztwie Litewskim 1700.

Duńczewski a z niego poczęści i *Wielądek* obszernie o tej familji donoszą, jak następuje: — Hryniewickich dziedzictwo dawnością było, i jest do tych czas, wielkie i małe *Hryniewice* w województwie Podlaskiem, powiecie Brańskim, ziemi Bielskiej, na których tam pozostali piszą się, a insi ztąd pochodzący, w różnych osiedli miejscach, jako w W. Rs. Litewskim, na Wołyniu i Ukrainie, o czem dokumenta dowodzą.

Duńczewski kładzie odpis dwóch dokumentów których dla obszerności tu nieumieszczamy, tenże wyraża iż familia ta w początkach bardzo zamożna tak była potem zdrobniała, że w roku 1723. na wielkich i małych *Hryniewiczach* dziesięciu ich było dziedzicami, i że lubo wszyscy jednej familji byli jednak różne przydomki mieli, jako *Hołodczukowie*, *Lewkowiczowie*, *Okuliczowie*, *Wotchowiczowie*, *Mieleszkowie*, *Rakoszowie* i inne. — Krzysztof Rakoczy Hryniewicki, dziedzic na wielkich i małych *Hryniewi-*

cach, ten z Anną *Hryniewicką* inszego przydomku, spłodził synów trzech: i córkę Annę. Jeden syn Ostopko, na części przodków swoich w Hryniewicach osiadł, z którego liczne potomstwo, co dowodzi dekret grodzki Brański 1605. roku. Drugi syn Mikołaj ożenił się w Litwie w dobrach *Sluckich*, *Duszewo* nazwanym, który umarł *sterilis*. Trzeci Stanisław: o tych świadczą dekreta Sluckie i Wileńskie 1621. roku. Teodor Hryniewicki po spaleniu dokumentów swoich przez Moskwę, uczynił manifest w Nieświeżu 1656. d. 20. miesiąca Lutego, z wyrażeniem daty przywilejów i dekretów, umarł bezpotomnie.

Jan Hryniewicki syn Stanisława Hryniewickiego, spłodził synów siedmiu: Adama zostającego w dobrach *Kokoryczach* zastawnych dożywotnie, którego synowie, Stefan i Gabryel mają dobra w *Kokoryczach* zastawne, dziedziczne niegdy *Rofsodowskich*. Piotr, Paweł skarbnik ziemi Bielskiej roku 1674. i Marcin synowie Jana, *sterilis*. Franciszek skarbnik ziemi Bielskiej, ożenił się na Wołyniu, był posłem, deputatem z sejmu za króla Jana Sobieskiego, do ułożenia koekwacyi *jurium* W. Rs. Lit. na której podpisany, i deputatem *ad pacta Conventa* Augusta II. 1697. roku, jest z niego potomstwo na Wołyniu. Mikołaj szósty syn Jana Hryniewickiego ożenił się na Zmudzi, bezpotomnie umarł. Markowi bratu swemu najmłodszemu część niemalą substancyi i summy gotowej zapisawszy, w mieście *Szawlach* pochowany 1772. roku, jak świadczy testament w *Rosienach* aktykowany, Marka potomstwo w W. Rs. Litewskim, i w powiecie Kowieńskim zostało się. Tychże antecessorów wspominają transakcye niektóre, w trybunale Nowogrodzkim, Mińskim i Wileńskim, pod rokiem 1605. 1621. 1650. 1660. 1666. Z tychże Michał Hryniewicki proboszcz katedralny Ramieniecki, kanonik Lucki deputat na trybunał koronny kilkarazy.

Andrzej syn Stanisława Hryniewickiego w dobrach *Duszewie* w województwie Nowogrodzkim, spłodził synów pięciu: Grzegorza, który ożenił się na Ukrainie, od którego sukcesorowie, Mikołaja, którego synowie, Michał, Jan, Łukasz i Tomasz. Bazylego o którego sukcesorach niżej. Jana którego syn Alexander, Piotr *sterilis*, i Teodor. Samuela, którego Andrzej *sterilis*, i Jan z potomstwem. Teodora synowie, Michał cześnik Witebski, Jan Razimierz i Tomasz, o których niżej. Syn pomienionego Bazylego z Maryanną *Zabickiej* spłodzony, Samuel mostowniczy Piński, ma possessyą swoją w Hryniewicach wielkich i małych, sam rezyduje w powiecie Pińskim, zaślubił się z Esterą *Szumowiczówną* skarbnikówną Owrucką, z którą spłodził syna Adama i córek dwie: Brygittę i Klementynę. Tenże Samuel był wielkim Mecenasem w trybunale głównym Lit. 1736. roku.

Teodor syn Jana, wnuk Andrzeja, prawnuk Stanisława Hryniewickich, ten ożenił się z Teresą *Rucienowiczówną* łowczanką Nowogrodzką, z którą spłodził Michała na wielkich Hryniewicach Rakoczego Hryniewickiego. Ten wszedł w śluby małżeńskie z Konstancją, Jana i Anny z Losińskich *Suchcickich* małżonków córką, a wnuczką Glińskiego starosty Nożymskiego, rodzoną synowicą *Suchcickiego* biskupa Plockiego, z tą spłodził potomstwo, dwóch synów: Jana i Tomasza, córkę Wiktoryą. Tenże Teodor Hryniewicki z pomienioną Teresą *Rucienowiczow-*

wną, miał córek dwie, Maryannę i Teresę. *Secundo roto* pojął *Zuniankę*, z którą spłodził synów trzech: Jana, Kazimierza i Tomasza.

Stefan Hryniewicki spłodził syna Michała burgrabiego ziemi Człuchowskiej, ten Michał zostawił synów dwóch: Felicyana i Pawła vice-regenta Brańskiego mającego possessyą swoją przy ojcu i dziadu swoim na Hryniewiczach wielkich w Podlasiu. Tenże podpisał elekeją Stanisława Augusta Króla z województwem Podlaskiem. Idąc w swem województwie, a w ziemi Bielskiej przez stopnie zasług, obrany jednomyślną zgodą obywateli podkomorzym ziemi Bielskiej, i od Króla Stanisława Augusta orderem Ś. Stanisława zaszczycony, ten wszedł w śluby małżeńskie z Małgorzatą *Dłużewską*, z którą spłodził córek siedm. 1. Elżbieta za Sztuartem Halbartonim, z Anglii. 2. Eleonora za Szuleem. 3. Zuzanna. 4. Brygida. 5. Maryanna. 6. Aniela. 7. Katarzyna pannami i syna jednego Stanisława Hryniewickiego.

W tychże Hryniewiczy, Jan *Hajewnik* Hryniewicki, Jan *Romanik* Hryniewicki, Sebastyan i Dawid *Zukowie* Hryniewiccy w Hryniewiczach małych.

Kajetan Hryniewicki, najpierwej regent ziemski, potem miecznik Podolski poseł na konwokacyą 1764. roku, potem konsyliarz rady nieustającej 1776. kasztelan Kamieniecki, nareszcie wojewoda Lubelski, orderów Orła białego i Ś. Stanisława kawaler. Miał za sobą *Stępkowską*, siostrę rodzoną Józefa Stępkowskiego wojewody Kijowskiego, z którą spłodził syna Ignacego Hryniewickiego rotmistrza kawalerji narodowej, i córkę Maryannę, za Choloniewskim starostą Kholmuskim.

N. Hryniewiecki starosta Borecki, który mieszka na Podolu, o tego krwi związek nie ma wiadomości. —

Hryniewicz herbu Przyjaciół, atoli z tą odmianą jako pisze *Kojal in MS.* że jedną strzałę kładą między dwiema sercami, a w hełmie noszą pawią ogon. Wojciech Hryniewicz Legiecki, rodzeni jego, Jerzy i Gabryel zostawili potomstwo. Stefan cześnik Lidzki 1700. Marcin i Jan.

Roku 1778. Antoni Hryniewicz regent ziemski Trocki. — Tomasz podczaszy Zmudzki. — *Krasicki.*

Hryniewicz. Hryniewicz Olechno miał swoje dobra w ziemi Wołyńskiej, co się pokazuje z metryki 1528. Alexander w Litwie 1700.

Hryszpoczewicz. Hryszpoczewiczowie ziemianie Wołyńscy, jako czytamy w tejże metryce 1528.

Huba, w województwie Mińskim. Marcin Huba podpisał elekeją Jana III. Katarzyna Hubicka Jana Radziszewskiego stolnika Podlaskiego małżonka.

Hubernicki herbu Sas, na Rusi ludzie rycerscy.

Huhlik, w województwie Smoleńskim Konstantyn Huhlik podpisał elekeją Władysława IV.

Hulben, w ziemi Inflantskiej. Jan Hulben kapitan podpisał elekeją Jana Kazimierza.

Hulewicz herbu *Nowina*, w Wołyńskim województwie dom starożytny, z których Michno Hulewicz Zbrochowiec, miał za sobą Annę księżną Korceką, córkę Iwana Olgerdowicza księcia Korceckiego, co znać z jej reformacyi za czasów Alexandra Króla. *Okol. tom. 1. fol. 548.* Tegoż to podobno Michała, i drugiego Fiedora Hulewiczów wspomina, *Metryka Wołyńska 1528.* Bazyli poseł na sejm z Wołyńskiego 1569. podpisał unią Litwy z koroną, *Constit. fol. 271.* N. Hulewiczowna Stanisława wojny księcia Woronieckiego, druga Anastazy Macieja księcia Woronieckiego stolnika Kijowskiego małżonki. Demian z sejmu 1598.znaczony do rewizyi ksiąg grodzkich Łuckich. *Constitut. fol. 700.* Jędrzej do tejsze funkcyi deputowany 1609. *Constit. fol. 899.* Sylwester władyka Przemysłki, wspominają go *Konstytucye 1641. fol. 7.* Dymitr a potem w zakonie Kaznodziejskim Hippolit, dziedzietwo swoje OO. Dominikańom Łuckim zapisał, to jest Wierzbiewno, Pulhanów i Korszowiec. Jerzy podkomorzy Łucki obrany roku 1616. zostawił z Sienicką herbu Bończa córką Stanisława, córkę jedną Wielohorską, od której był kasztelan Wołyński, i synów dwóch pierwszy z nich Wacław najprzód podsędek Łucki, dalej podkomorzy Łucki, a potem kasztelan Braclawski mąż wojenny, pod Cudnowem rotmistrzując, kula z działa pod nim konia zabiła, jego dobrze raziwszy, co o nim świadczy *Konstytucya 1662. fol. 31.* gdzie też z pochwałą tego domu zapisała, że za czasów Jana Kazimierza Króla do roku 1662. trzynastu Hulewiczów w różnych potyczkach poległo, deputatem był na trybunał koronny 1643. *Jansonius.* Posłował na różne sejmy; z Ewą Charleską starościanką Łucką spłodził córkę Katarzynę, z Stefanem Czarnieckim herbu Łodzian pisarzem polnym koronnym dożywotnie zmówioną, i syna Hieronima, kasztelanem go zowie panegiryk *Faces geniales*, nie przydaje jakim. Drugi syn Jerzego, Jan podkomorzy Łucki, niewiem czy nie tenże sam Jan był w przód wojskim Włodzimierskim 1667. i z sejmu komissarzem *Constit. fol. 22.* a potem pisarzem ziemskim Łuckim, co o nim świadczy *Konstytucya 1685. fol. 7.* pierwsza żona jego Kaszewska, syna mu powiła Tomasza S. teologii lektora w zakonie Dominikańskim 1702. druga Izajkowska sędzianka Łucka, syna Stanisława. Szymon Hulewicz z Wojutyna pisarz ziemski Łucki, z sejmu 1633. deputat do kwarty Rawskiej. *Constit. fol. 21.* Gabryel z Wojutyna chorąży Czerniechowski poseł na sejm 1631. z tamtąd deputowany na trybunał Radomski. *Constit. fol. 10.* Paweł z Wojutyna z sejmu 1638. komissarz do rozgraniczenia między województwy Belzkiem i Wołyńskim. *Constit. fol. 17.*

Hieronim poborca w Wołyńskim 1638. Jacek komissarz do uspokojenia granic od Węgier 1647. *Constit. fol. 5.* Łukasz starosta Zwiniogrodzki pamiętny rotmistrz pod Korsuniem, Zbarażem i indziej, nakoniec pod Grodkiem życiem swoim zapieczętował miłość ku ojezyźnie, także trupem padłszy. *Potoc. Centur. fol. 151.* Konstantyn stolnik Wołyński 1691. Roman stolnik Włodzimierski 1694. miał za sobą *Imo voto* Eufemią Chreptowiczównę dziedziczkę na Bohurnie, i z nią syna Władysława, ten z Barbary Axakowny spłodził syna Eliasza archidyakona Brzeskiego Litewskiego, deputatem był na trybunał koronny 1723.; *2do voto* Joannę Axakownę, *3tio* Baworowską, ale obiedwie *steriles*, *4to* Teresę Kosakowską, z którą spłodził córkę Wielhorską podczaszynę Wołyńską i syna Dominika, ten z Maryanną Komorowską zostawił Antoniego, Michała synów, i córkę Dominikę. Paweł Erazm chorąży Czerniechowski, Daniel i Michał, kwitnęli 1674. Piotr proboszcz Ś. Jakóba w Łucku. Stanisław stolnikowicz Rijowski 1675. Któryś z nich miał za sobą Łatycezyńską, drugi Eufrozynę Peplowską, trzeci Blinowską, czwarty Teofilę Petrykowską, z której synowie Alexander, Felix, Stanisław, i Jan, i córki Teofila, Elżbieta i Helena. N. Hulewiczowna Macieja Stojęńskiego, N. Stefana Raszewskiego podstolego Dobrzyńskiego małżonki. N. Hulewicz tego synowie Filipp, Józef, Antoni, i Dymitr, ten w zakonie naszym temi czasy życie zakończył. Filona Hulewicza jest w druku *Laudatio B. Aloysii Gonzaga in 4to Cracov.* 1616. Jan pisarz ziemski Włodzimierski, miał za sobą Helenę Pawłowiczównę, z tej syn Jerzy na Markowicach wojski ziemski Włodzimierski, sędzia grodzki Łucki, umarł 1708. był deputatem na trybunał koronny, Missyą w Markowicach dla naszych fundował; z Ewy Ratarzyny Peretyatkowiczowny, córka jego Engracya Panną umarła 1698. Włodzimierz najprzód podsedek Wołyński, a potem podkomorzy Łucki, druga żona jego Liniewska, z której córka Maryanna Pietruszewska podczaszyna Mielnicka i synowie trzej, Piotr kanonik i proboszcz Ś. Jakóba Łucki, Jan ten dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Wojnarowską, z tej potomstwo jego Maryanna Morsztynowa stolnikowa Mielnicka, Maryanna Panna, i syn Piotr: drugi raz z Podhorodeńską, z tej córki, Helena i Maryanna i syn Antoni. Jędrzej trzeci syn podkomorzego z Liniewskiej, żona jego pierwsza Maryanna Zbrożkowna, ale *sterilis*: druga Wiktorya Szczeniowska, z tej syn Paweł temi czasy w zakonie naszym.

W roku 1778. Leon Hulewicz vice-regent Owrucki. — Na Wylyniu familia ta jest rozrodzona i majetna. — *Krasicki.*

Hulkiewicz herbu *Łuk napięty*, w Rijowskiem województwie.

Humel herbu *Pomian*, dom ten do Polski przyszedł z margrabstwa Brandeburskiego, pierwszy się tu przeniósł do Polski Krzysztof Humel w pieszym regimencie Bidzińskiego natenczas strażnika koronnego kapitanem będąc, odważnie stawał pod Chocimem przeciwko Turkom za Króla Michała, kiedy dwa razy w głowę raniony, z tem wszystkim szwankującego z konia Bidzińskiego ratował, którego wdzięczny dobrodziejstwa strażnik, wieść mu Matyaszów w województwie Sandomierskiem puścił, pojął potem Annę Wojciechowską z Bocheńskiej spółzoną, z której zostawił dwóch synów, Stanisława poręcznika pancерnej chorągwi, ten z Anny Wyżyckiej miał syna tylko jednego Macieja, i córkę Rozalią: otrzymał ten Stanisław na siebie i na brata swego indigenat na sejmie Grodzieńskim 1726. Drugiego Marcina kapitana dragonji Litewskiej, temu żona Drogomirzowna pozostała wdowa po Silnickim, jedną tylko córkę powiła. Po zmarłej Wojciechowskiej pojął drugą żonę Krzysztof, z tej spłodził synów czterech, Józefa, Franciszkana, Ignacego, Franciszka i Jana, ten sobie stan duchowny obrał: tyleż córek, to jest Petronellę, ta z Szaniawskim wojskim Lubelskim: Wiktoryą, ta z Wilezopolskim stolnikiem Czerniechowskim, a *2do voto* z Janem Deszkowskim cześnikiem Braclawskim: Teresę, ta z Sobiesciańskim stolnikiem Trembowolskim, w kontrakty małżeńskie weszły. Anna czwarta córka Panną umarła.

Humiecki herbu *Junosza*, w województwie Podolskiem. Wojciech z Rycht Humiecki, najprzód łowczy Kamieniecki, z którym tytułem posłował na sejm 1591. z tamtądznaczony był do lustracyi dóbr królewskich na Rusi, *Constit. fol. 617.* potem kasztelan Halicki 1613. w którym roku z sejmu do związkowych ukojenia był deputowany, nakoniec kasztelan Kamieniecki, mąż przepolcerowanego w cudzych krajach rozsądku, wszystkim miły, ojczyźnie dobrze zasłużony, której co Tomsza i Radulus gospodarowie Wołosey ujęli gruntu, przy rozgraniczeniu od Wołoch, ten przywrócił: w Kamieńcu na Podolu kościół OO. Dominikanom fundował i uposażył, córka jego była za Hieronimem Lanckorońskim podkomorzym Podolskim. Synów zaś dwóch zostawił; Jana, który w Lowanium ucząc się w szkołach, wydał do druku, *Orationem, quod viro nobili in luce sit vivendum*, atoli w Bruxelli nie wiedzieć od kogo zabity 1617. Drugi syn Alexander, ten życie swoje zakończył w roku 1635. w Kamieńcu pochowany z nadgrobkim, na którym to czytać o nim, że

tak w inszych expedyeyach, jako i w Moskwie, krwi swojej za ojczyznę nadstawiał; złączył się był dożywotnie z Krystyną Potocką herbu Pilawa, córką Jędrzeja kasztelana Kamienieckiego, (ta potem poszła za Samuela Zamiechowskiego) która mu dwie córki powiła, jedna z nich Joanna poszła za Wichrowskiego miecznika Halickiego, druga za Szembeka kasztelana Kamienieckiego, a po jego śmierci za Łuzekiego wojewodę Podolskiego, luboż z obicma żyła *sterilis*: synów zaś trzech: z tych pierwszy Tomasz łowczy Podolski, z sejmu 1661. komissarz do pogranicznych dyfferency od Wołoch, *Constit. fol. 26. z Ossolińskiej*, córki się po nim dwie zostały, jedna z nich żyła z Antonim Radeckim chorążym Horodelskim, druga starsza Joanna Barbara, najprzód z Tomaszem Czapskim, podczaszym Parnawskim, po nim za dyspensą papieżką, z tymże Antonim Radeckim herbu Godziemba chorążym Horodelskim, synowie także dwaj, Wojciech i Michał. Wojciech podczaszy Łukowski, żona jego Domaszewska, z tej synów dwóch, z których jeden Szczęsny, z córek jego Barbara żyła z Dłużewskim kasztelanem Chełmskim. Michał brat Wojciecha podczaszy Podolski, miał za sobą pierwszą żonę Krosnowską, z której synowie i córki: drugą Rozwadowską. Drugi syn Alexandra Michał, obrał sobie być wzgardzonym w domu Bożym w zakonie Karmelitańskim. Trzeci Wojciech chorąży Podolski, ten miał za sobą Izabellę Rąską, z której spłodził dwie córki, zawite na służbę Boską w zakonie Ś. Norberta w Krakowie, i syna Stefana, najprzód był stolnikiem Podolskim, marszałkiem sądów kapturowych w Krakowskim województwie po śmierci Jana III. marszałkiem izby poselskiej na konwokacyi w tymże roku, to jest 1696. potem podstolim koronnym, pułkownikiem artyleryi koronnej, temi czasy gdy to piszę wojewodą Podolskim, senator wytwornego rozsądku, którego dowody dał w różnych dla tej ojczyzny podjętych funkcyach, a między innemi, gdy komissarzem stawał po paktach Karłowieckich do rozgraniczenia Polski od Turck i Wołoch: jest w druku jego *Relacya tej Komissyi in anno 1699. circa evacuationem kamieńca Podolskiego odprawionej. Item Relacya rozgraniczenia Polski z Państwem Turckiem in anno 1703. Leop. 1729. in fol. Z Katarzyny Krosnowskiej wojewodzanki Czerniechowskiej, pozostałej wdowy po Jakóbie Potockim herbu Pilawa staroście Chmielnickim (bo z pierwszą żoną Heleną Lipską starościanką Rawską żył bezpotomnie) dwóch synów spłodził: Ignacego i Józefa i kilka córek, z których jedna Katarzyna żyła z Ogińskim Kazimierzem podstolim Litewskim, druga z Józefem Małachowskim starostą Opoczyńskim. *Okol. in Russ. florida**

fol. 115. że za jego czasów dziedzictwo Humieckich był Sokolec nie daleko Dniestru, świadczy.

Tenże Stefan Humiecki wojewoda Podolski, mąż obyczajów Staropolskich, wiadomością rzeczy i biegłością w radzie znamienity umarł roku 173... Święte od przodków majątności powiększył. Dziedzicem był w województwie Lubelskiem miast *Czemiernik* i *Markuszewa*, w Belzkim *Duba*, w Ruskiem *Lubień*, w Podolskiem *Rycht* i innych majątności. Z synów jego Ignacy stolnik koronny z *Pociejoną* żył bezdzietny, drugi Józef miecznik koronny z *Rzewuskiej* córki wojewody Podolskiego Michała żadnego potomstwa nie zostawił. Z córek Stefana jedna za Janem Matachowskim kanclerzem w. koron., druga za Godzkim wojewodą Podlaskim — trzecia za Krasińskim starostą Nowomiejskim. — Humiecki kasztelan kamieniecki synowiec wojewody Podolskiego zszedł z świata bezżenny. — N. kanonik Lwowski. — Temi czasy w Sanockim trzech jest braci: Józef dziedzic na *Szkle* podwojewodzie Sanocki z *Grodzickiej* niezostawuje potomstwa. Drugi brat Franciszek bezżenny. Trzeci Jan generał adjutant królewski pojął *Skrzyńską* pozostałą wdowę po Zawadzkiem. — *Krasicki*.

Humieniecki. Teodor Humieniecki sędzia grodzki Kijowski 1648. w województwie Kijowskiem. Stefan miał za sobą Zofią Stępkowską, z której trzej synowie: Jan bezpotomny, Alexander i Antoni. Jan Humieniecki starosta Rzeszycki, żona jego Anna Stawska, pozostała wdowa po Siekierzynskim. *Geneal. Belzec. i Stępkow.* Michał w województwie Wołyńskim 1674.

Humnicki herbu *Gozdawa*, w ziemi Sanockiej jednaż ich dzielnica z Giziekiemi, zdawna się pisali z Humnickimi z domu tego. Stanisław sędzia Sanocki, z Rzeszowskiej herbu *Doliwa*, spłodził córkę Annę Pakoszewską i synów trzech, Jerzego, Stanisława, i Jana. Z tych Jerzy z Wielopolskiej miał kilka córek z których jedna była Zofia za Tarnowskim chorążym Sanockim, synów zaś Stanisława, Rafała, Walentego i Jędrzeja. Stanisław drugi syn sędziego Sanockiego pierwszą żonę pojął Herburtównę kasztelanekę Belzką, drugą Chodorowską, ta mu powiła dwóch synów, Macieja i Jana, i córki. Trzeci syn tegoż sędziego Jan, którego z Chodorowskiej, byli synowie Wojciech i Stanisław, z Sienińskiej zaś herbu *Dębno*, Szymon, Marcin, Jerzy i córka za Bireckim Bartłojem. Jerzy miał za sobą Elżbietę Leśniowską. *Monim. Coll. Leop.* Jan Chodorowską, N. Humnicki Ciepiewską, pozostała wdowę po Morskim, drugi Teresę Cieszanowską. Wojciech podsędek ziemski Sanocki, o którym *Konstytucje* 1598. *fol.* 725. Rafał podsędek Sanocki, a potem sędzia ziemski Sanocki 1618. żona jego Elżbieta z Zmięgroda Stadnicka dobrodzika kolegium naszego Przemyskiego,

umarła 1623. N. miał za sobą Grabowską. *Baran*. Szymon poborca w ziemi Sanockiej 1616. Jan z Humnisk Humniski dworzaniu królewski, psalterystów przy kościele katedralnym Przemyskim sowiec fundował, umarł 1636. *Starowol. in Monum.* Katarzyna żona jego herbu Odrowąż, tymże psalterystom rezydentką wymurowała, co poznać z obrazu jej nad nią zawieszono, zesła z tego świata 1645. N. Humnicki podstoli Sanocki z sejmu 1633. komissarz do granic od Węgier. Wojeiech wojski Sanocki 1609. *Constit. fol. 927.* Jakób o którym *Konstytucya* 1676. *fol. 46.* Jacek podstoli Sanocki 1678. a potem podsędek, stryj Stanisława, Jan 1692. N. podsędek Przemyski, Tomasz stolnik Mielnicki, z Żurowskiej zostawił potomstwo. Adam starosta Horodelski sędzia kapturowy Lwowski 1733. i poseł na konwokacyą. Krzysztof łowczy Sanocki, z Zofji Drohojewskiej wdowy po Janie Skorucie spłodził syna Tomasza. N. była za Maciejem Bąkowskim.

W roku 1778. Tomasz stolnik Przemyski z Żurowskiej zostawił dwóch synów, Franciszka i Stanisława. — Franciszek dziedzic na *Brzuszcze* chorąży Przemyski. — Stanisław łowczy Przemyski z *Morskiej* zostawił potomstwo, Teresę zmnówioną z Samuelem Lewickim podsędkiem Przemyskim starostą Olszańskim — z synów Ręch i Franciszek Jezuita młodo pomarli. — Michał cześnik Żydaczewski pojął *Winnicką* wdowę po Rozwadowskim — czwarty Teodor podkomorzy J. R. M. — Michał z *Rozwadowskiej* spłodził trzech synów Franciszka, Antoniego i Stanisława. — *Krasicki.*

Hunorowski herbu *Pogonia 4to*, w Wielkiej-Polszcze, z których Stanisław Hunorowski fundował w Śrzedzie dwóch księży, niektórzy z nich kamieniczni nazwani

Hunowski herbu *Prawdzie*. Paweł Hunowski wojewoda Belzki, córkę jego pojął za żonę Bolesław książe Mazowiecki 1477. *Biel. fol. 470. Okol.*

HURKO HERB.

Hakami to zowie *Kojałowicz in MS.*, powinno zaś być pole czerwone, na helmie trzy pióra strusie. Są w Witebskiem województwie. Z tych Alexander Hurko poseł na sejm z Witebskiego r. 1629. z tamąd deputat na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol. 18.* i znowu w roku 1635. *Constit. fol. 6.* Mikołaj podsędek Witebski z sejmu 1647. komissarz do rozgraniczenia Uświata i Wielozia. Jędrzej Razimierz podstoli Witebski, Lew pisarz ziemski Witebski, miał za sobą Annę Kisielownę z której syn Alexander, i córki Maryanna

HURKO

HERB.

najprzód Dudzińska, a potem Swiacka, Katarzyna Mikuszowa, Atalia Czapliewa. Od Alexandra był syn Konstantyn, od Konstantyna Michał, Alexander, Antoni, Franciszek, Ignacy. N. Hurko chorąży Witebski poseł na sejm 1730.

W r. 1778. Jan Hurko pisarz grodzki Witebski. — Kazimierz horodniczy Witebski. — *Krasicki*.

Huryn, w województwie Mińskiem. Piotr i Jan Hurynowie podpisali elekeyą Władysława IV. Adam, Hurynowiec Kazimierz, Władysław, Jan Araunka.

HUTOR

HERB.

Kotwieą to zowią, która powinna być w czerwonym polu, na helmie zaś trzy pióra strusie, tak go opisał *Ks. Kojalowiez in MS*. Iwasko Huttor ziemianin Wolyński 1528. jako świadczy *Metryka Wolyńska*, córka jego była za Adryanem Iwanickim; atoli do Litwy się potem przenieśli, gdzie Jana wspomina za swego wieku *Kojalowiez*. Jędrzej Hutorowiec regent ziemski Nowogrodzki.

Roku 1778. Antoni Huttorowicz podstoli Oszmiański. — Tadeusz Huttorowicz spłodził trzech synów Pawła, Józefa i Kazimierza. — Jan Huttorowicz w Oszmiańskim, z *Laszkowskiej* spłodził Wiktoryna i Macieja, ten zaś z *Milkowskiej* zostawuje trzech synów Pawła, Wojciecha i Kazimierza. — *Krasicki*.

Huttyni. Huttyniemu Filipowi pisarzowi dekretowemu, sekretarzowi królewskiemu, tytuł urodzonego daje konstytueya 1647. którego kamienica w Warszawie wolnością nadana. *Constit. fol. 31.*

Hylzen, herb ich jest balka czerwona, na której trzy liście laurowe w polu białem, piszą się z Eklów w księztwie Inflantskiem, zowią się zaś z Niemieckiego von Hulsen; starożytnością swoją jest jedna z najdawniejszych domów szlacheckich *ex Imperio*, gdzie dotąd jeszcze w różnych prowincjach kwitnie. *Vide Spangenber. sub Tit. Von Hulsen.* Z tego imienia niektórzy zaciągnawszy się do rycerstwa Krzyżackiego około r. 1250. z temże rycerstwem do Prus przybywszy, Kolonią familji swojej do zawojowanego tam kraju sprowadzili, która i podziśdzień tam się znajduje. W roku 1374. kawaler Krzyżacki Job Hylzen stanął hochmistrzem (to jest najwyższym rzędem) rycerstwa Krzyżackiego w Inflanciech, panował przez lat 20. to jest do roku 1394. rozprzestrzeniając wielkiem ssercem granicę kraju Inflantskiego, który naówczas więcej stał mil w zdłuż, a na ośmdziesiąt w szerz w sobie zawierał, z wielkim książęciem Litewskim Jagiellem o księztwo Żmudzkie (które sobie Krzyżacy Inflantsey przywłaszczali) mężnie wojował. Między innymi heroicznymi rządów jego dziełami, to na wybór sławia kronikarze Inflantsey. Że gdy książęcia Pskowskiego Skirgajłę od rebellizującego poddaństwa wygnanego, w protekcyą swoją wzięwszy do księztwa swego wprowadzał, Pskowianie przestraszeni, przyrzekli przez solenną obligacyą na wieczne czasy poddać się Krzyżakom, byleby Skirgajła odstąpił, a on wolał przez wspaniałość umysłu wygnać swego przy państwie utrzymać, niżeli tak obszerne księztwo z naruszeniem słowa swego zyskać; patrz kronikarzew Inflantskich, *Mollera, Heninga, Christiana Kelchem w Historia de gestis Job. de Hilsen Mugistri Ordinis Teut.* Z tego potomków, *ex collateralis linea*, Jakób i Henryk Hylsenowic byli panami obszerneych possessyi. Krzysztof był konturem, to jest prowincyalnym gubernatorem Rewlu z swoim powiatem, jako świadczy *przywilej od tegoż Krzysztofa de Hilsen* dany Janowi Spillen w roku 1543. Henryk Hilsen dworzanie Żygmunta Króla, zostawił synowi Detlofowi Hilsenowi po różnych Inflantskich prowincjach liczne dobra zwłaszcza w Parnawskim województwie, które

gdy Karol książę Sudermański, a potem Król Szwedzki, Inflanty sobie niesłusznie podbijając, zawojował; wołał on ich odstąpić i dobrowolnym stać się wygnańcem przy szczupłej w Polskich Inflantach zostawszy się *possessyi*, niż *ad revocatorias* Króla Szwedzkiego powrócić, do zawojowanych obszernych fortun swoich z naruszeniem poprzysiężonej swojej ku Rzeczypospolitej wierności: *ex Authen. Testimon. Joann. Caroli Chodkiewicz Palati. Vilnen. et Gener. Commiss. Livon. Rigae An. 1617. dato Hermanno et Detlofo de Hilsen Fratribus, Detlofi Filiis*. Jaśniej jeszcze objaśnił wierność i życzliwość swoją ku Rzeczypospolitej wnuk przerzeczonego Detlofa Jan Hilsen, który za Króla Jana Kazimierza wiek swój pędząc na usłudze ojczyzny, gdy mający komendę nad częścią gwardyi królewskiej w roku 1657. na nieprzyjaciela mężnie nacierał, i w młodym wieku poległ na placu. Syn jego Jan major gwardyi koronnej za ofiarowane sobie najwyższe ministeria księstwa Kurlandzkiego podziękował. Tak wielkiej był wziętości, że książęta Kurlandyi Fridericus Casimirus i Ferdinandus bracia w zachodzących z sobą o pewną sukcesyą rozterkach, jego sobie samego za superarbitra obrali, i na jego uznaniu polegli. Zostawił dwóch synów: Jana Franciszka, który był starostą sądownym Randawskim, i którego jedyna córka, jest teraz za najwyższym prezydentem Rs. Piltyńskiego Koszkiem. Jerzego Konstantego starostę Margenhawskiego, którego dwaj synowie są jeszcze żyjący. Pierwszy ksiądz Hilsen pisarz w wielkim księstwie Litewskim regent kancelaryi wielkiej koronnej, proboszcz katedralny Inflantski. Drugi Jan August Hilsen regent kancelaryi w wielkim księstwie Litewskim sądowny powiatu Braclawskiego i Margenhawski starosta, mający za sobą Konstancją Platerównę córkę Jana Ludwika Platera i Rozalji z Brzostowskich Platerowej wojewodów księstwa Inflantskiego. Córki zaś trzy, jedna Anna Mechtylda zakonnica Ś. Benedykta. Drugi Jadwiga za Franciszkiem Szadurskim podstolim i podstarościm sądownym księstwa Inflantskiego. Trzecia Leonora za Stanisławem Pereświtem Soltanem podstarościm sądownym powiatu Braclawskiego, starostą Omelańskim.

Jan Hylzen w Inflanciech osiadł roku 1374. Lobens Henricus był mistrzem Krzyżackim w Inflanciech, synowcowie jego Jakób i Henryk dziedzice oprócz innych dóbr zamku Hylzenberg. — Roku 1420. Helwigiusz komendant Wisztejna. — Dyonizy komendant Feliński roku 1440. traktował z Krzysztofem Radziwilem o kondycjach złączenia Inflant z księstwem Litewskim. — Brat jego Jan zostawił trzech synów: Roberta, Detlofa, Henryka, z tych Detlof spłodził Detlofa, i Hermana. — Starszy z nich przeniósł się do Luzacy i tam dzielnicą jego skoń-

czyła się roku 1710. — Młodszy Herman kanclerz Kurlandzki dwóch synów zostawił, Jana starostę Randawskiego, tego córka małżonka Piotra de Roszkal starosty Piltyńskiego. Jerzy Konstanty syn drugi Hermana kanclerza Kurlandyi zostawił synów dwóch, Mikołaja biskupa Smoleńskiego, i Jana Augusta wojewodę Mińskiego tego z *Platerowny* syn . . . wojewoda Mściślawski, i córka za Mostowskim wojewodą Pomorskim, drugi z Działyńską spłodzony. — *Krasicki*.

Hynek herbu Topor, w Sandomierskim województwie. Gdy Toporezykowie pojмали Hinka Czecha, od tego czasu niektórych z nich zwać poczęto Hinkami koło r. 1345. z których potem poszli Baliecy herbu Topor. Hynko z Dubu generał Wielko-Polski. Hynek Jan z Unienia podkomorzy Łęczycki r. 1497. podpisał list Jana Albrychta dany miastu Lwowskiemu. Mikołaj Hynek Uniewski podwojewodzy Lwowski r. 1648. Jan i Adam podpisali elekcya Jana III. z Sandomierskiego. Zygmunt 1662. łowczy Podlaski Teresa Hinkowna kasztelanka Czechowska urodzona z Ossolińskiej, była za Franciszkiem Duninem chorążym Buskim. *Poniat. Morze*. Alexander wiceserent Lwowski i sędzia kapturowy 1733.

Jan Hynek komornik Lwowski, tego brat N. — trzeci Franciszkan. — *Krasicki*.

Hynko herbu Korczak. Hynek miał za sobą Annę Michalewską, zostawiła syna Jana męża i dworzanina wybornego. Hynkowna pierwszym związkiem była za Piaseckim, drugim za Krzysztofem Jacimirskim.

Hyraweczyc. Jacko Hyraweczyc ziemianin Wołyński 1528. *Metryka Wołyńska*.

I.

Ibrański, w powiecie Rowieńskim Wawrzeńce Ibrański, podpisał elekcya Jana III.

Idzikowski herbu Natęcz. Helena Idzikowska Wawrzeńca Jerzmanowskiego w Łęczykiem małżonka 1670.

Idzikowski herbu Ślepowron, w ziemi Ciecchanowskiej. Jeden z nich u księcia Burgundyi, długo rycersko służąc pod znaczną szarżą, gdy kilka razy z nieprzyjaciół chwalebnie tryumfował, książę regalizując go, między innymi podarunkami, dał mu głowę Ś. Zygmunta Króla Burgundyjskiego, którą on z sobą do Polski wywiózł, a że żył bezpotomnie, dlatego w Królewie dziedzictwie swoim kościół farny fundował, i tam świętą głowę złożył, prawo prezen-

towania na tę plebanią przy Ślepowrończykach zostawił; atoli potem ta święta relikwia do katedry Plockiej przeniesiona.

Ihnatowicz herbu Świat, w województwie Wileńskim. Eustachi, Jan, i Samuel, Ihnatowiczowie, podpisali elekeyą Jana Kazimierza Króla. Alexander Jana III. Jerzy sędzia grodzki Wileński. Jan stolnik Rowieński, porucznik chorągwi pancерnej Gosiewskiego, wzięty i z nim w niewolą do Moskwy. Powinien zaś być na tarczy świat, na nim strzała, zeleżcem prosto do góry, przez strzałę dwa krzyże, większy u góry, mniejszy u dołu. Kazimierz Ihnatowicz 1700.

Roku 1778. Ignacy Ihnatowicz wojski Grodzieński. — *Krasicki*.

Ilinicz herbu Korczak, w księstwie Litewskim, inni ich piszą Ilinicz, inni Glinicz, niektórzy z nich pisywali się hrabiami na Mirze. Jan Ilinicz jeden z paniąt Litewskich, rotmistrz 1454. po zbitem wojsku pod Chojnicami, hoku Króla Kazimierza nie odstąpił, ale obróciwszy się przeciwko pogoni nieprzyjacielskiej, tak długo się z nią mężnie uganiał, aż na koniec dał się pojmać, aby tym czasem Król uszedł. Syn jego Krzysztof Janowicz 1522. marszałek nadworny Litewski, starosta Lidzki, temu gdy chciał Król Alexander starostwo odjąć, wielkie zajście między Królem i senatem urosło. Hrehory starosta Brzeski 1516. podpisał przywilej cecsyi ziemi Drohickiej, u *Herburta fol. 302*. Jerzy, urodził się z Zofji Radziwiłowny, kasztelanki Trockiej, marszałkowny. *Kozał. in MS. i Geneal. Radziw.* Są jeszcze w księstwie Żmudzkiem, i w powiecie Słonimskim Iliniczowie, ale niewiem czy tego herbu. Bazyli horodniczy Mściślawski, podpisał elekeyą Jana III. Stanisław i Kazimierz 1700.

Roku 1778. Tomasz Ilinicz oboźny Rowieński. — Jan podczaszy Mściślawski. — Jerzy pisarz grodzki Mściślawski. — *Krasicki*.

Iliński. Alexander wojski Czerniechowski, i Piotr, podpisali elekeyą Jana III. Ilińska Regina 1673. r. na Wołyniu.

Iliński starosta Rzyżycki, z Szuszczewiczownej zostawił potomstwo córkę jednę, ta wydana za Tarłę starostę Skalskiego, z synów Rajetan starosta Żytomierski z *Wesłowną* wdową po Aksaku zostawuje potomstwo. Brat jego Jan pojął *Giżycką*. — Kazimierz brat stryjeczny Rajetana z *Szuszczewiczowny* zostawił córkę za Buczynskim i syna Antoniego. — N. Iliński brat Kazimierza, skarbnik Rijowski z *Czerwińskiej* zostawił potomstwo. — *Krasicki*.

Ilkiewicz, w Brześciańskim województwie. Marcin Ilkiewicz w różnych expedyeyach dobrze ojczyźnie zasłużony, Bogu się chcąc przymilić, collegium naszemu Brzeskiemu wiele łask wyświadczył 1681. *Histor. Coll.*

Ilnicki, w ziemi Przemyskiej. Grzegorza Ilnickiego wspomina zasługi, *Konstytucya* 1676. *fol. 52*.

Ilzen. W Inflanciech Jan Ilzen major królewski w wojsku, podpisał elekcyą Jana III. wspominają go *Konstytucye* 1678. fol. 19. N. starosta de Margenhausen 1730.

ILGOWSKI

HERB.

Abdank powinien być, na którego środka stoi strzala, końcem do góry prosto obrócona bez piór, pierścień na niej, taki, jak owo stawiają, gdy do pierścienia gonią, na hełmie trzy pióra strusie. *Okol. fol. 350.* rozumie, że Abdank i strzala koloru białego, pierścień czerwony powinien być: rozumie tenże autor, że żołnierzowi ztąd nadany, że do zwycięstwa strzala siła dopomógł, raczejby miał mówić, że Abdanczykowi któremuś, gdy do pierścienia strzala gładko trafił, do ojezystego klejnotu, przydano strzałę i pierścień. Tym się herbem pieczętują Karniecy, (o których niżej) i Ilgowscy, z tych jedni w Kijowskiem województwie osiedli, drudzy w powiecie Kowieńskim. Jędrzej mąż rycerski, i brat jego Iwan Ilgowski cywun Wieświański, poseł z Zmudzkiego księstwa, za Króla Augusta, na sejm Lubelski 1569. N. cywun Twerski, wspominają go *Konstytucye* 1631.

Herbowni.

Ilgowski, — Iwanowicz, — Karniecki, — Kęsicki.

Ilowiecki herbu Łodzja, w Wielkiej-Polszcze. Jan i Jędrzej z Ilowiec, dziedzice miasteczka Wolsztyna, w Poznańskim województwie, którym Król Zygmunt I. na toż miasteczko nadał prawo Magdeburskie, czytałem o tem list *in MS. Petricovien.* Ilowiecka była za Broniowskim herbu Ostoja. Wojeiech z Poznańskiego, podpisał elekcyą Jana III.

Ilowiecki herbu Natęcz, w ziemi Chełmskiej. Stefan Ilowiecki z sejmu 1647. komissarz na uspokojenie pogranicza od Węgier. *Constit. fol. 5.* Miał za sobą Teofilę Siestrzewitowską herbu Poraj, z niej spłodził syna Kazimierza, i có-

rek dwie, Jadwigę Lesiecką, Katarzynę Jemiłowską. Kazimierza synowie z Teresy Sulimowskiej, Franciszek i Antoni. Jan Howiecki wojski Chelmski, znaczny dobrodziej kolegium naszego Lubelskiego 1700. Stefan w województwie Bełzkiem 1632. Antoni podsędek Bełzki, żona jego Anna Lipska, stolnikowna Rujowska. Jan miał za sobą Katarzynę Chocimirską, córkę Jakóba, z Maryanny Kalińskiej urodzoną, z tą spłodził dwie córki, Maryannę Siemiaszkównę, i Teresę Janiszewską, synów zaś czterech, Jana i Krzysztofa bezpotomnych, Dymitra, tego zostało potomstwo, Michała, którego córki cztery, Maryanna Wkryńska, Eufrozyna, Franciszka, Antonina, i syn Konstantyn.

Howiecki herbu Ostoja, w Wielkiej-Polszcze. Przewłok Howiecki, miał za sobą Katarzynę, Jerzy Zofią, Marcewskie, herbu Rogala.

Howski herbu Prawdziec, w Mazowszu. Alexander Howski wojewoda Płocki, pod Mikołajem Firlejem hetmanem, początki rycerskich dzieł założył, gdzie gdy się jego mężstwo znacznie pokazało, na Pruską wojnę pułkownikiem wysłany, pod Heisbelgą Niemców poraził; we dwieście potem koni wypadłszy, konie, wozy, i prowianty, które do obozu nieprzyjacielskiego prowadzono, zabrał; w kilka dni znowu wtargnął w nieprzyjacielską ziemię, gdzie tak z gruntu wszystko zniszczył, że Krzyżacy od głodu ledwo nie umierali, ztem-wszystkiem, i im samym nieprzepuścił, raz piechotę ich wyciął, drugi raz pod Gutsadem tak się szczęśliwie z nimi potykał, że ich zbiwszy, znaczniejszych kilku z wojska Krzyżackiego Królowi do Torunia przyprowadził. *Starowol. in Bellat. Sarm. Biel. fol. 548.* Syn jego Jan cześnik Wiski, z województwa Płockiego deputowany, podpisał elekcją Zygmunta III. *Constit. fol. 437.* Drugi syn Jędrzej, kasztelan Wiski, żona jego według *Paproc.* Działyńska, wojewodzanka Pomorska. *Bielski* o nim pisze *fol. 792.* Stanisław Howski, *D. Basilii Archiepiscopi Caesariae Cappudociae, orationes de moribus in tom. 4. digestas, latine interpretatus est, quae editae Venetiis in Svo Majori 1564.* Jan wojski Płocki 1587. *Constit. fol. 432.* Wojciech podkomorzy Wiski, z sejmu komissarz do granic od Prus. *Constit. fol. 849.* i w roku 1616. *Constit. fol. 29.* Felix chorąży Łomżyński, poseł na sejm 1628. zamtąd deputowany na trybunał Radomski, *Constit. fol. 5.* i na konwokacyą 1632. kasztelanem potem Wiskim został. *Constit. 1641. fol. 20.* Stanisław podstoli Łomżyński, Alexander podczaszy Wiski, Krzysztof, Jan, Władysław 1632. Wojciech stolnik Płocki, poseł na konwokacyą 1696. a potem chorąży Płocki 1704.

Inerski, w Pomorskiem województwie. Krzysztof Inerski, deputat w trybunale koronnym, umarł w Piotrkowie 1616. o czem tam nadgrobek jego położony świadczy. *Starowol. in Monument.*

Ines. Herb ich księżyc i trzy gwiazdy, jako w swoich epigrammatach mówi Rś. Wojciech Ines Societ. Jesu. *Luna vale triple, xque meo pro stemmate sydus* (brat jego rodzony Gwillhelm, kapitan w wojsku koronnem) umarł mlodo, wieku swego 38. w roku 1658. Są w druku jego *Lyrica et Epigrammatum Centuriæ sex, primum Cracoviæ, tum Vratislaviæ* 1686. *in 12. recensæ, Gedani* 1655. Także *Lechias, sive Ducum ac Principum Poloniæ ab usque Lecho deductorum elogia historico politica, et panegyrico lyricu, in quibus compendiosa totius historiæ Poloniæ epitome exhibetur. Cracoviæ cum figuris aeneis* 1655. *in 4to, et Francofurti ad Viadrum* 1680. *in 4to sed sine figuris.*

Inszkiewicz herbu Godziemba, Rś. *Kojarow. in MS.* o nich pisze, że idą od Mintowta. Adam Mintowt Inszkiewicz, w województwie Wileńskiem. Jan rotmistrz i pułkownik Węgierskiej piechoty, odważny żołnierz w różnych okazyach, pod Mohilowem rękę mu kula zgruchotała.

Inwaldski herbu *Kornicz*, w Oświecimskiem księztwie. Ci się z Rusi, w Krakowskie wynieśli. Z tych Jan Inwaldski wojski Oświecimski, Stanisław także wojski Oświecimski, atoli według świadectwa Okolskiego już ta familia zesła.

Izajkowski herbu *Prus Imo.* Z tą tylko odmianą, że w helmie noszą skrzydło strzałę przesyte. *Kojar. in MS.* i jam widział ten ich herb; w księztwie Litewskiem i na Wołyniu kwitną. Dołmat Jeremiewicz, obywatel powiatu Owruckiego, w województwie Rijowskiem, pułkownik królewski, za hetmaństwa Konstantego księcia Ostrogskiego, między inszemi rycerskimi odwagami, wpadłszy do Tatar, miasteczko Thełym wyciął, w roku 1522. wziął za swe zasługi od Zygmunta I. dobra Jajki, a potem Czyhyry; przywilej dany 1540. namienia dwóch jego synów, między któremi Dymitr, miał za sobą Bukojemską, herbu *Nałęcz*, zostawił synów kilku, a między nimi Jana. Jan Dymitrowicz, podkomorzy Oszmiański, pisarz skarbowy Litewski, o którym *Constitut.* 1621. *fol. 23.* z Telatyckiej miał tych synów, Jana, Marcina, Jerzego, Jędrzeja, Franciszka, Piotra, Mikołaja i Samuela. Z tych Jan dworzanin królewski, z księżny Horskicj, spłodził Jana także, najprzód podstolego Zmudzkiego, potem stolnika, dalej kasztelana Smoleńskiego, jam go w pierwszym tomie nie położył; bom się roku nie mógł doczytać, którego na tem krześle siedział, z Naruszewiczowny referen-

darzowny Litewskiej zostawił potomstwo. Marcin po powrocie swym z Włoch, młodo zabity. Jerzy z Chodkiewiczem hetmanem, służył w ekspedycyą Moskiewską, pod Twierdieleą postrzelony, z tego razu umarł. Jędrzej wojski Oszmiański lata swoje strawił w obozie, w wojsku Litewkiem. Franciszek najprzód sekretarz królewski, regent kancelaryi wielkiej, pisarz i referendarz Litewski, kustosz, dalej proboszcz w katedrze Wileńskiej, proboszcz Geranowski, Grodzieński, Trocki, Trabski, gdzie kościół nowy wystawił, umarł biskupem Smoleńskim. Piotr Karol najprzód wojski Oszmiański, potem łowczy W. Rs. Litewskiego, tak odwagą w obozie, jako i wymową na sejmach zalecony, zszedł z tego świata 1640. wieku swego 39. miał za sobą Pacownę, wojewodzanę Trocką, Piotra córkę, z niej syn jeden w dzieciństwie prędko za ojcem poszedł, o czem świadczy nadgrobek u *Starowol. in Monum. fol. 240.* i córka. Mikołaj na Siteach i Dunilowiczach dziedzic, łowczy Litewski, kasztelanji Smoleńskiej przyjąć niechciał, umarł *sterilis*. N. Dymitrowicz Dołmat Isajkowski, rotmistrz królewski, stolnik Wołyński. Irehory chorąży Starodubowski, miał za sobą Helenę Joannę Ogińską, wojewodzanę Połocką, i hetmanownę polną Litewską. Samuel stolnik Wołyński 1648. Samuel sędzia ziemski Łucki, w swoich dziedzicznych dobrach, w Jałowicy w ziemi Łuckiej fundował Dominikanów, co approbowała, *Konstytucya 1667. fol. 32.* córka jego była za Janem Hulewiczem, podkomorzym Wołyńskim: *Geneal. Sienie.* a po śmierci jego, była za Manieckim chorążym Rijowskim: ale ten dom podobno już zszedł. Kollegium nasze Grodzieńskie fundował, Franciszek biskup Smoleński, któremu dał dobra Świsłocz i inne, co approbowała *Konstytucya 1667. fol. 20.* luboć ta fundacya dawniej stanęła.

Isernicki, w województwie Braclawskim. Jędrzej w Wołyńskim i Mikołaj Iserniccy, podpisali elekeyą Władysława IV. *Parisius* dorozumiewa się że ta familia początek swój wzięła od Iserny, syna Amadeuszowego u Gotów czy Gotów wslawionego.

ISIORA HERB.

Tarcza wzdłuż przedzielona, po lewej stronie tarczy, powinien być krzyż, a nad nim gwiazda o sześć graniach, tak jak w herbie Rorniaktów, tylko, że tam krzyż nad gwiazdą, tu zaś opak: po prawej stronie skrzydło sępie do góry wyciągnięone, nad hełmem i koroną także skrzydło, tak go opisał *Rojalów. in MS.* Zażywają tego herbu Isiorowie w woje-

ISIORA

HERB.

wództwie Wileńskim. Z których N. Isiora archidyakon Wileński kapłan osobliwszych przymiotów. Alexander synowiec jego, sekretarz królewski. Rafał 1674. Mikołaj proboszcz Oszmiański, pod jego imieniem wydał Ks. Marein Łaszcz Soc. Jesu. *Judicium albo Rozsądek o konterfekcie Jezuitów, in Equite wyrażonym* 1594. *in 4to Vilnae.*

Iskirecki w Prusiech, Mikołaj Iskirecki, starosta Hoshenhanski 1521. kollega przydany Jerzemu Preuckiuszowi w poselstwie, do Zygmunta I. Króla Polskiego.

Iskra herbu *Topacz*, w Wołyńskim województwie, widziałem ich herb. Władysław Iskra mąż wojenny, stolnik Buski, porucznik podkomorzego koronnego Bielińskiego, chorągwi jego każe płacić zasługi, *Konstytucya* 1690. *fol. 6.* zginął chwalebnie w okazji, mężnie się potykając w Wołoszech 1691. córka jego była za Branickim, kasztelanem Halickim.

Iskrzycki herbu *Poraj*. *Paprocki* ich wspomina pod herbem Trąby, a *Biel. fol. 559.* i *Wapow.* świadczą, że Iskrzycki rotmistrz z Jazłowieckim, w roku 1520. na Podolu koło Kamieńca, tysiąc zniósł Tatarów. Iskrzycka temi czasy była za Kurowskim.

IWANICKI HERBU PEŁNIA.

Rsiężyc w pełni powinien być w czerwonym polu, a na nim stoi krzyż trojaki, w helmie trzy pióra strusie, tak go opisuje *Okolski tom. 2. fol. 385.* gdzie pióra strusie, między dwiema szablami ostrzem do siebie, i końcami do góry obróconemi, składa. Pierwszy Bogdan tym herbem zaszczycony od księcia Lubarta, pod Włodzimierzem na Wołyniu, we-

dlug *Okolskiego* w roku 1341. raczej jednak miał mówić *Okolski* 1453. jakoż i *Kojałowicz* pod tym rokiem *lib.* 8. *par.* 1. powiada, że gdy Lubarta książęcia w Łodzimierzu nasi Polacy oblegli, Bogdan z Iwanie, w głęboką noc przy pełnym księżycu, zlustrowawszy wojsko Polskie, książęcia o tem informował, i drogę pokazał, którą by mógł był ujsć niebezpieczeństwa swego, za co nowym herbem był nadany od niego. Zginął potem ten Bogdan pod Litowiszczami, gdy bowiem Tatarzy na Wołyń wtargnęli, a on im w małej garstce swoich tam drogę zaszedł, od daleko większej liczby Tatarów opasany, z innemi poległ: jest jeszcze podziśdzień pamiątka tego: bo mogiłę tę, gdzie i jego, i towarzystwo jego pochowano, Iwanice zowią. Zostawił dwóch synów Adryana i Eliasza, obudwu ludzi rycerskich: Adryan z Hutorowny Jana córki, spłodził Jakóba, temu Hulaniczka Stefana córka, powiła Fiedora i Zacharyasza, ten Zacharyasz z Władysławem Jagiellonowiczem Królem Polskim, zginął pod Warną 1444. Eliasz brat Adryana z Dederkałowny, zrodził syna Michała, który z córki Wanka Koptewicza, miał syna Grzegorza, zginął potem ten Michał w okazji pod Sokalem 1519. w roku potem 1523. dział był dóbr między tym Grzegorzem synem Michała i Fiedorem synem Jakóba, o którym wyżej: ten dział podpisali Semen książę Zbarazki, Fiedor Bokij, Semen Federowicz Lachowski, i Rudym Drewiński. Fiedor z córki Eustachiego Szpakowskiego, spłodził dwóch synów, Waska czyli Bazylego, ten zginął w okazji z Tatarami, i Wawrzeńca dziedzica na starych Iwanicach 1534. ten potem unią Wołynia z koroną podpisał 1569. z Matreną Iwanicką było dwóch synów jego, Łazarz i Tymoteusz. Grzegorz który z Fedorem dział dóbr ojezystych czynił, z Olechną Diochcianką miał syna Jana, ten z córką

Jacka Lityńskiego spłodził Grzegorza, temu Olechna, córka Piotra Zerkalo Roniewickiego, powiła Alexandra, od którego był syn Symeon zrodzony z córki Jędrzeja Korowaja. Symeon pojął Iwana Krasnosielskiego córkę, z nią wziął w posagu nowe Iwanice. Tymoteusz brat Wawrzeńca z Bohdaną Prazowską, zostawił Wawrzeńca syna, od którego było synów czterech. 1. Fryderyk w wielu okazyach doświadczonego męztwa, nakoniec za konsensem Rzeczypospolitej dwa tysiące ludzi do boju uzbroiwszy, z nimi do Niemiec na sukurs Cesarzowi poszedł, tam z Gustawem Królem i Szwedami potykał się zawsze heroicznie, aż też pracami wojennymi zwątlony, tamże w Niemczech, życie przestał, pamiętny oberszter. 2. Wacław na wojnie Moskiewskiej. 3. Jan w kampanji z Turkami w ojczyźnie, poległ. 4. Alexander miał za sobą Iwanicką z tegoż domu. Łazarz brat Tymoteusza, a syn Wawrzeńca z Hoholewską wszedł w kontrakty małżeńskie, z tej miał czterech synów. 1. Gabryel w obozie dobrze zasłużony z młodych lat, dalej sędzia grodzki i podstarości Włodzimierski, żona jego Bykowska Apollonia, z sejmu 1631. był deputowany do rewizyi ksiąg grodzkich i ziemskich Włodzimierskich. *Constit. fol. 28.* 2. Maciej podstarości Włodzimierski, cztery razy z różnych sejmów naznaczony do korektury praw, i do kompozycyi stanów tej ojczyzny; Małgorzata Kurezewiczowna herbu Kurez jego małżonka. 3. Jan i na wojnie i w pokoju dobrze zasłużony, po śmierci żony swej Anny Jeżowskiej, herbu Poraj, peregrynacją daleką do Rzymu, Jeruzalem, i innych miejsc świętych podjął. Synowie jego ci: Konstantyn kanonik Łucki i Kamieniecki, proboszcz Międzyboski, deputat kilka razy na trybunał koronny, kaznodzieja Ferdynanda Królewicza, biskupa Płockiego i Wrocławskiego, jest jego kazanie w druku *na pogrzebie Kazanowskiego Marszałka, z tytułem: Łaska nadworna Korouna podniesiona, in 4to w Warszawie 1650.* 2do. *Doctrina Politica verbis Taciti 1641. Lugduni in min.* bracia jego Swentosław i Stefan. 4. Jerzy rotmistrz na ekspedycyi Moskiewskiej tamże poległ. Córki Łazarza były te: Elżbieta Jerzego Owłoczyńskiego, sędziego ziemskiego Włodzimierskiego: Teodora, Grzegorza Risiela podsędka Włodzimierskiego: Alexandra, Jana Bohowityna: Regina, Wojciecha z Grochowa Ponętowskiego, małżonki. Tobiasz syn Gabryela z Bykowskiej, pojął był w dożywotnią przyjaźń Teodorę Czaplownicę. Paweł brat Tobiasza. Stefan syn Macieja podstarościego Włodzimierskiego, w zakonie Kaznodziejskim lector teologii. Samuel brat jego w Prusiech pod Tezowem w okazyi ze Szwedami zginął. Daniel trzeci brat, miał za sobą Wolską. Kwitnęli

potem ci: Mareyan cześnik Czerniechowski, deputat *ad pacta conventa* Jana III. Benedykt, Jerzy, Jan, Bogusław, Stanisław i Konstantyn 1674. Stanisław deputat na trybunał koronny 1725. Joanna Iwanicka, Jędrzeja Michała Świrskiego: N. Iwanicka najprzód Sienińskiego, potem Ciesielskiego Adryana: N. Franciszka Cieszkowskiego, sędziego ziemskiego Czerniechowskiego: Ratarzyna, Czapskiego Franciszka, kasztelana Gdańskiego, małżonki. N. Iwanicki łowczy Nowogrodzki 1704. N. miał za sobą Annę Stojeńską, sędziankę ziemską Bełzką.

W roku 1778. Konstantyn Iwanicki sędzia ziemski Włodzimierski. — Makary pisarz ziemski Czerniechowski. — *Krasicki*.

Iwanowicz herbu *Iłgowski*, w księstwie Żmudzkiem, Jozue i Teodor Władysława IV. Stanisław i Jędrzej Iwanowiczowie, Jana III. podpisali elekeye.

Roğu 1778. Józef Iwanowicz cywun Korszewski w księstwie Żmudzkiem. — *Krasicki*.

Iwanowski herbu *Łodzja*, w Łukowskiem i po różnych województwach. *Paprocki o herb. fol. 275*. wspomina Iwanowskiego, że za nim była w małżeństwie Zebrzydowska. Alexy Iwanowski osiadł w Krakowskiem, syn jego pojął Kołudzką herbu Pomian w Wielkiej-Polszcze. Jakób podczaszy Podlaski, poseł na sejm 1626. i z niego deputowany na trybunał Radomski. *Constit. fol. 5*. W roku 1631. deputatem będąc na trybunał koronny, z Podlaskiego, zabity od Łasockiego, o czem *Lisiecki Trybunał główny*. Stanisław rotmistrz pancerny 1658. miał swoją chorągiew w kompuecie wojska koronnego. Stanisława miecznika Czerniechowskiego, rotmistrza pancерnej chorągwi, znajdziesz w *Konstytucyach* 1678. *fol. 21*. Jan porucznik pancерnej chorągwi, żołnierz odwagi doświadczonej, którego w konstytucyach tamże wspominają, gdzie mu kazano wyliczyć z skarbu dwa tysiące za jego zasługi, namieniają tamże żonę jego i potomstwo, w Turekę zabrane niewolą. Remigian i Stanisław, podpisali elekeyą Jana III. Iwanowska Barbara, Piotra Wężyka, chorążego Sieradzkiego małżonka. N. Jędrzeja Leszczyńskiego.

Iwanowski herbu *Rogala*, z tą jednak odmianą, że miasto rogu żubrzego, kładą róg losia, a w helmie trzy pióra strusie: są w Orszańskim powiecie, to *Royal. in MS*. Władysław Iwanowski, podstoli Wilkomierski, a potem zda mi się tenże podczaszy Wileński, Piotr i Szymon 1700.

Roğu 1778. Ignacy Iwanowski starosta Miński. — Stanisław sędzia ziemski Nowogrodzki. — Wincenty regent. — *Krasicki*.

Iwański herbu *Jastrzębiec*, w Sieradzkiem, Łęczyckiem i Kaliskiem województwach: tranzakeye tego domu, znajdziesz w grodzie Sieradzkim od roku 1500. gdzie Mar-

cin Iwański z Iwania, (leżą te dobra w Sieradzkim, nie daleko miasteczka Szatka) splota Jakóba brata. Od Marcina był syn Gabryel, od Gabryela Jan, od Jana Michał, który z Łaskim wojewodą Sieradzkim był w Turzech, syn jego Wojciech, dziedzic Iwania i Pruszkowa, z Rudnickiej splotził córkę Katarzynę Stokowską w Łęczyckim, i synów dwóch, Piotra i Michała. Z tych Piotr miecznik Sieradzki, dziedzic na Rudnikach, poselstwa na sejmy, i deputacją na trybunał koronny, i komisyją do Torunia, na odebranie kościoła, godnie sprawował: *Imo voto* miał za sobą Leźnicką, z tej były dwie córki, Joanna Dobiecka, i Katarzyna zakonnicą w Wieluniu, tyleż synów, to jest Szymon kanonik Płocki i Wieluński, i Stefan dziedzic Pruszkowa, mąż wojenny: Milońska z Konopnicy, czterech mu synów powiła: Alexandra, zginął na Bukowinie, za Króla Jana: Ludwika, kanonika Uniejewskiego, proboszcza Pleszewskiego, umarł powietrzem młodo, służąc zapowietrzonym owieczkom swoim: Zygmunta, tego żona Czarnecka w Łęczyckim: Rafała, tego żona Rasinowska, synowica starosty Gniznińskiego w Poznańskim. *2do voto* miał żonę Sulkowską, sędziankę ziemską Inowrocławską, z tej było trzech synów: Marcin w zakonie Societ. Jesu, po różnych ambonach gorliwy kaznodzieja, umarł w Raliszu 1687. Gabryel Sulkowa dziedzic w Rujawach, złączył się był dożywotnie z Trzebieką, podstolanką Sieradzką, synowicą biskupa Krakowskiego, która mu zrodziła trzy córki, Teresę Dobrską w Łęczyckim, Maryannę Czarnecką, Zofią zakonnicę Ś. Franciszka w Raliszu, synów zaś dwóch, Gabryela i Konstantego, tego z Masłowskiej syn Stanisław profess w Częstochowie, córka jedna zakonnicą w Trzebnicy Jadwiga, druga Katarzyna Ostrowska. Trzeci syn Piotra z Sulkowskiej Władysław dziedzic na Rudnikach, komissarz do granic między starostwem Wartkiem, i dobrami ziemskimi, deputat na trybunał koronny, za łaski Radomickiego wojewody Poznańskiego: pierwsza żona jego Borkowna Gostyńska, łowczanka Wieluńska, z tej córka Joanna zaślubiona Rossowskiemu, łowczemu Łęczyckiemu, synów zaś trzech: najprzód Piotr, ten po różnych tak rycerskich jako i poselskich funkcyjach, rotmistrzował w województwie Sieradzkim przeciw Szwedom, a z Eleonory Olszowskiej starościanki Wieluńskiej, zostawił dwie córki, Ludwikę za Jerzego Rarszuickiego, stolnika Wieluńskiego wydaną, i Joannę, synów tyleż Mikołaja i Wojciecha. Drugi Krzysztof w zakonie naszym rządził kollegium Rawskie i Brzeskie. Trzeci Jan kanclerz Poznański, kanonik Rujawski, deputat na trybunał koronny z kapituły Poznańskiej. Druga żona Władysława Bo-

ryśławska, z tej córka Konstaneya Łempieka, i syn Jerzy mąż wojenny. Michał drugi syn Wojciecha z Rudnickiej, łowczy Łęczycki, z Szamowskiej spłodził trzy córki, Annę Rielczewską, Katarzynę Gallicką, i Eleonorę zakonnicę w Toruniu, która potem wzięta do Grudziądza na nową fundacyą, ten tam klasztor ksienią rządziła, tyleż synów, to jest Razimierza podczaszego Łęczyckiego, ten z Wierzbowską synowicą biskupa Poznańskiego żył bezpotomnie; mowca wielki, czego dał dowody, to na sejmy posłując, to na komisyjach i deputacyach w trybunale koronnym: Krzysztofa dziedzica na Zygrach, żył bezżenny: Jana podsędka ziemskiego Łęczyckiego, którego z Ciosnowskiej było córek cztery: Jadwiga Starzyńska, stolnikowa Łęczycka, Katarzyna Sierakowska starościna Lipnicka, Teresa Wolska, Eleonora zakonnica w Grudziądzu, i syn jeden Adam, dziedzic na Rycerzowie i Radzyniu, stolnik Łęczycki, żona jego Helena Gębicka, podkomorzanka Poznańska, z której dwie córki, Franciszkę skolligował z Szembekiem kasztelanem Wiślickim, starostą Nowogrodzkim, Maryannę z Niszczyckim kasztelanem Raciążkim, synów także dwóch, Stanisław poseł z Łęczyckiego na sejm Grodzieński 1730. ma za sobą Maryannę Mączyńską, podkomorzanę Sieradzką, i Józef kanonik Kruświcki. Był także Adam Iwański, ten szedł od Marcina, o którym się na początku mówiło, ten miał żonę Potocką z Kaliskiego, z nią córkę jedną Joannę zakonnicę w Warcie w Sieradzkim, synów zaś czterech, to jest, Franciszka, od którego z Świnarskiej był syn Antoni w Litewskim wojsku generał adjutant, umarł młodo: Wojciecha Franciszkana: Władysława zginął pod Kaliszem: Jana, którego z Zychlińskiej syn Karol, kanonik Łęczycki, proboszcz Lutomirski. N. Iwańska Rocielkowskiego Jakóba małżonka. Tegoż domu i herbu są Iwańscy na Wołyniu, dokąd się z Sieradzkiego przenieśli, w tamtych krajach wojnę służąc.

Iwaszkiewicz herbu Gozdawa, w księztwie Litewskim. *Kojałow. in MS.* Michał, Jan, Piotr, Jerzy, Razimierz Rudoszański Iwaszkiewiczowie 1700. Konstytueye 1613. wspominają ich.

Iwaszkiewicz herbu Trąby. Czwarty syn Hrehora Ostyka był Tokar, ten miał trzech synów Harbuta, Iwaszka, i Piecka, od Iwaszka poszli Iwaszkiewiczowie, w Trockiem województwie, i księztwie Żmudzkiem: pomieniony albowiem Iwaszko, miał synów dwóch, Jana kuchmistrza Litewskiego, i Bogdana. Stanisław Iwaszkiewicz, marszałek Litewski, tego wspomina przywilej Alexandra Króla, którym potwierdza Żmudzkie przywileje. Alexander kwitnął koło roku 1619. Jerzy

Iwaszkiewicz chorąży Petyhorskiej chorągwi, pod Kuliszkami odważny żołnierz, w roku 1680. sędzią był grodzkim Trockim. *Kazanie Wojniłowicza.*

Roku 1778. Józef Iwaszkiewicz sędzia grodzki Rzeszycki — Felicjan strukczaszy Upitski. — *Krasicki.*

Iwicki herbu Paprzyca, w Łęczyckiem województwie. Mikołaj Iwicki wielkiej odwagi kawaler: bo w nierównej daleko sile na potężniejszego nieprzyjaciela uderzył, i lubo się dość mężnie potykał, wzięty od Tatarów w niewolę, z której w kilka lat ledwo się wyplątał. Jana sejm 1609. deputował do rewizyi ksiąg Liwskich. *Constit. fol. 903.* N. miał za sobą Krystynę Oziębłowską.

Iwiński herbu Łodzia, w Wielkiej-Polszcze. Dom ten dzielnicą idzie od Tomickich Łodziców, dla czego też z Tomie Iwińskimi się piszą, czego dowodem są nadgrobki dawne: acz kiedy Iwna w dziale się jednemu z Tomickich dostała, jego potomkowie Iwińskimi zwać się poczeli. Jan z Tomie Iwiński, podkomorzy Kaliski 1549. którego epitaphium w Iwnie głosi: syn jego Jan nauką i Chrześcijańską pobożnością chwalebny, z Działyńskiej podkomorzanki Chelmińskiej, według *Paprockiego*, miał zostawić potomstwo, sam zszedł z tego świata 1580. Piotr 1627. N. Iwiński miał za sobą Annę Kościelecką, z tej były dwie córki, jedna Anna zakonnica S. Klary w Gnieźnie 1652. druga Maryanna, ta pierwszym związkiem żyła z Grudzińskim, kasztelanem Nakielskim, drugim z Stanisławem Działyńskim wojewodą Malborskim, starostą Tolkmiekiem. Iwińska była za Adamem sędziwojem Czarnkowskim, wojewodą Łęczyckim, i generałem Wielkopolskim.

Ixkiel czy **Ikiel**. Eberhard Ixkiel major w wojsku Polskiem na sejmie 1676. otrzymał indygenat, co druga konstytueya 1678. approbowała *fol. 13.* w powiecie Rzeszyckim osiadł.

Izbieński herbu Poraj, w Wielkiej-Polszcze. Benedykt Izbieński najprzód 1532. kanonik Krakowski, naznaczony do korektury praw koronnych, potem kanclerz Gnieźnieński, kantor Krakowski, kanonik Poznański, Królowi Zygmunto wi, dla cnót swoich, i innych natury przymiotów, tak był przypadł do serca, że go na biskupstwo wyniósł Kamienieckie, wkrótce potem na Poznańskie, na tej pasterskiej funkcyi, pięknie się przed Bogiem popisała jego żarliwość o wiarę, kiedy widząc, jak się wszędzie szerzyła sekta Luterska, w dycezyi swojej murem się stawił, przeciwko wszystkim dyssydentom, tak chodząc przez siedm lat koło trzody Chrystusowej, wieku swego 65. w r. 1553. odpoczął w Panu,

pogrzebiony na tumie w Poznaniu. *Treter. in Vit. Episcop. Posnan.* Brata jego rodzonego Piotra, kanonika Rujawskiego, sekretarza królewskiego, zmarłego w roku 1527. wypisał nadgrobek *Starowol. in Monumen.* z kościoła Krakowskiego Ś. Trojcy. N. trzeci ich brat, od którego był syn Marcin, scholastyk Krakowski, kanonik Gnieźnieński, i archidyakon Poznański, pisał się z Izdebna, kędy kościół wymurował, a drugi w Strzałkowie wystawił. Ofiarował mu był Król biskupstwo, żeby tylko dał był dziesięć tysięcy, podziękował pobożny kapłan za tę łaskę Królowi, powiadając, że mi się tego kupować niegodzi, jeżeli mię Król prawi sądzi być godnym tego, przyjmę, ale bez tej kondycyi: żył jeszcze 1577. jako świadczą *Acta Synod. Petricov.* umarł 1594. wieku swego 80. Jan z Ruszecz Izbieński (ząd wnoszę, że jednaż ich dzielnica z Rusieckimi Porajczykami, druga że się raczej Izdbieńscy ile z Izdebna zwać powinni) surrogator Poznański, umarł 1599. Marcin 1593. stan sobie duchowny obrał.

Izbiński herbu Prawdzic, w Rawskim województwie. Władysław cześnik Gostyński, Jan, Stanisław, Adam, Wawrzenc. Stefan, Łukasz, Wojciech i Szczesny w ziemi Sochaczowskiej 1674. N. Izbiński miał za sobą Maryannę Niszczycęką, chorążankę Wyszogrodzką, z której syn Samuel, i córki pięć, Ewa Wągrocka, Helena Plicheina, Petronella Trzezińska, Zofia Głębocka, Zofia Tomprekowa, *Geneal. Niszczycyć.* Łukasz Izbiński, stolnik Sochaczewski 1696. Anna, Marcina Radzanowskiego, podkomorzego Płockiego małżonka, wielkich enót matrona. *Lucas Paprocki Łaski fol. 56.* Zofia Izbieńska zakonnica Ś. Flary w Gnieźnie, spustoszony od herezyi klasztor Chełmiński, na swoją opiekę wzięła, gdzie potem była Mistrzynią w Duchu, Magdaleny Mortęskiej Chełmińskiej ksieni. Józef cześnik Smoleński, sędzia kapturowy Lwowski 1733.

Józef *Prawdzic z Izdebna* Izbiński pisarz grodzki Sochaczewski deputat na trybunał koronny 1744. roku z województwa Rawskiego, łowczy ziemi Sochaczewskiej podpisał elekcyą Stanisława Augusta Króla z ziemią Sochaczewską, syn Razimierza. Tenże Józef Izbiński z Magdaleną *Kretkowską* chorążanką Gostyńską, córką Jana Kretkowskiego i Barbary Święcickiej, spłodził synów kilku, którzy młodo pomarli, z tych jeden żyjący, Placyd z *Izdebna* Izbiński podstoli Mszczonowski, mąż w ojczyźnie zasłużony, ten z Karoliną *Czempiąską* zostawił potomstwo synów dwóch, Razimierza i Adama, i córki Maryannę. Siostry rodzone tegoż Placyda Izbińskiego Krystyna Panna, Monika za Alexandrem Rarczewskim. — *Heraldyka Wielądka.*

Izdebski herbu Pomian. Jedni się z nich z Łukowskiej ziemi przenieśli do Litwy: z tych był Wojciech Izdeb-

ski, kanonik Wileński, archidyakon i oficyał Smoleński, sekretarz królewski, prałat godny w sądach assessorskich trybunalskich, i różnych komisyjach, nieraz *Administrator sede vacante* biskupstwa Smoleńskiego. Alexander podstoli Łukowski, sędzia Wojskowy, i towarzysz Potockiego Stanisława, hetmana koronnego. Felicyan pisarz grodzki Łukowski. Mikołaj Razimierz strażnik Smoleński, a po śmierci ojeowskiej, syn jego Mikołaj strażnik także Smoleński. Jan Felicyan podstarości Trocki. Władysław służył z Gosiewskim hetmanem. Jan i Konstantyn. Wojciech poległ pod Konstantynowem. Tomasz w Braclawskim. Jan w Mińskim. Stanisław rewizor dóbr księżęcia Radziwiła. Franciszek gwardyan w Siemieńskim konwencie, zakonu Ś. Franciszka; siostra jego, starszą rządziła klasztor Slonimski. Stanisław w zakonie Bonifratellów. Maciej rotmistrzem będąc za Zygmunta Króla pod Smoleńskiem przy Cerkwi Ś. Ducha, gdzie się była Moskwa okopawszy zawarła, zginął. Mikołaj porucznik Smoleński, od Moskwy do Astrachanji wzięty z Piotrem i Pawłem Izdebskimi. Piotr komornik Krakowski 1648. Są drudzy z nich na Wołyniu, inni na Podolu. Izdebska była za Janem Brodowskim herbu Łada, druga za Marcinem Celińskim. Jełowicka była za Izdebskim, z której syn Jan.

Kuropatnicki w ekstrakcie *apud tabulas regni Galliciae et Lodomeriae*, pod d. 6. Września 1782. umieszcza Rajetana i Jerezego Izdebskich. —

Iżycki herbu Bończa, w Lubelskim województwie. Jan Iżycki 1632. w ziemi Rożańskiej, Stanisław w województwie Ruskiem, Wacław w ziemi Rożańskiej 1648. Alexander w Lubelskiem. Daniel sędzia Lubelski, poseł na sejm 1641. ztamtąd deputowany do kwarty Rawskiej, *Constitut. fol. 36.* a w r. 1635. do rewizyi ksiąg Lubelskich. *Constitut. fol. 45.* Jakób deputat na trybunał koronny 1725. Mikołaj w zakonie naszym. Mikołaj i Jan w Lubelskiem 1674. Jan miecznik Lubelski 1648.

Floryan Iżycki cześnik Latyczewski deputat na trybunał koronny 1744. roku z województwa Lubelskiego, Ignacy Iżycki lowczy Łukowski, poseł na sejm elekcyi, 1764. z województwa Lubelskiego. Władysław w wojski Lubelski. Stanisław i Wiktorzyn podpisali elekcyą Stanisława Augusta Króla, z województwem Lubelskiem. Walenty Iżycki burgrabia Warszawski 1792. roku. — *Heraldyka Wielkąka.*

Iżyszkowski. Marcin na Olesznie Iżyszkowski, podpisał z Podlaskiem województwem elekcyą Jana Razimierza Króla.

J.

Jablkowski herbu Wczele, w Wielkiej-Polszcze. Wojciech i Wacław Jablkowscy bracia rodzeni: tych zaś stryjeczni, Klemens, Jan, Jerzy i Świętosław. W roku 1691. N. Jablkowski był podwojowodzym Kaliskim.

Jablonowski herbu Grzymała, w Nurskiej ziemi i w Podlaskiem. Szymon Jablonowski pisarz ziemski Nurski 1632. Stanisław łowczy Nurski, z sejmu 1647. komissarz do uspokojenia granic od Węgier, *Constit. fol. 5.* i do zapłaty piechocie Smoleńskiej, *Constit. fol. 23.* deputat na trybunał koronny 1643. Nikodem podczaszy Nurski 1632. tenże sam, czy inszy podśudek ziemi Nurskiej, posłował na różne sejmy, jako to 1661. 1662. 1667. 1674. 1676. kiedy różne na niego funkcy, ojezyczna wkładała, o czem świadczą konstytucye koronne: miał za sobą Eleonorę Mondwidownę Irzykowiezównę. Jan 1674. Antoni podczaszy Buski, z Antoniną Drzewiecką sędzianką ziemską Krzemieniecką zaślubiony.

Roku 1778. Jan Jablonowski cześnik powiatu Szadkowskiego. —
— *Krasicki.*

Jablonowski herbu Prus 3tio. Starodawna i zasłużona w tej ojezynie familia. Jedni z nich nabywszy dóbr w Prusiech Wicholee nazwanych, z tąd się pisali; atoli ostatni z tej linii Jablonowski, był urodzony z Dulskiej herbu Przegonia siostry kasztelana Chelmińskiego i podskarbiego wielkiego koronnego. Drudzy z ojezystych dóbr Jablonowa w województwie Plockiem, w powiecie Mławskim leżących. Z tych pierwszego wspomina *Okolski* i genealogia domu tego, Grzegorza rotmistrza usarskiej chorągwi, który za Zygmunta Augusta Króla w Inflanciech mężnie się bijąc, życie swoje tamże na placu położył. Wojciech, na ekspedycyi Moskiewskiej ze Stefana Batorego, życie ze krwią dla ojezyny wyłał. Jan i Fabian pod Cecorą trupem padli. Paweł rotmistrz królewski w wielu okazjach aż do śmierci, doświadczonego męztwa, którego z Ruklińskiej syn Walentyn, to w obozie, to na dworach Pańskich, przepolerowawszy młodsze lata, pojął Dorotę Jablonowską tegoż domu, z niej dwie córki zostawił, synów trzech, to jest Kasptra, który za Stefana Króla rotmistrzował przeciwko Gdańszczanom rebellizującym: Pawła, i ten w rycerskich dziełach od przodków swoich nieodrodny, pierwszym związkiem miał za sobą Gołębiowską, drugim Wiśniowską, z której były trzy córki: Konstancya Leśniewska,

Zofia Kruszevska, Katarzyna Panną umarła; synów według *Okolsk.* siedmiu, to jest Grzegorz *sterilis*, Jan z Bąkowską, Marcin z Konarską, Paweł bezpotomny, Jacek *Imo voto* z Wilkowską, 2do z Potocką żyli, Tomasz ostatni, z Leszczyńskiej splodził także Tomasza (niewiem czy to nie ten Tomasz Walentyn podczaszy i sędzia grodzki, poseł ziemi Łomżyńskiej podpisał konfederacyą generalną 1696.) z Chyczewskiej córka jego Anna w Warszawie zakonnicą a *Visitatione*, synowie zaś, Mikołaj lowczy Trembowolski, porucznik, sekretarz legacyi do Turck, żona jego Teresa Zbijowska, córkę mu powiła Ludwikę, i syna Antoniego: drugi Wojciech w zakonie Raznodziejskim: trzeci Jacek proboszcz Zolkiewki: czwarty Roch podstoli Trembowolski, żona Anna Konarszewska, z niej syn i córki dwie: piąty Stanisław stolnik Steżycki, żona Zebrowska podsędkowa Steżycka: szósty Hilary kanonik Poznański. Maciej trzeci syn Walentego z Doroty Jablonowskiej, rotmistrz królewski, ten pierwszy z Płockiego województwa przeniósłszy się, na Pokuciu osiadł, pamiętny kawalerskimi dziełami to pod Gdańskiem, to w Moskwie, to w Inflanciech, jako jego nadgrobek z Kołomji wypisany, u *Okol.* świadczy, umarł zaś 1619. złączył się był dożywotnie z Katarzyną, z wielkich Kłomnie Kłomnicką herbu Oksza, która po jego śmierci dostała się w małżeństwo Jakóbowi Potockiemu podczaszemu Podolskiemu, z tą splodził dwie córki, i syna jednego, Jana.

Jan Stanisław miecznik koronny, kładę tu o nim słowa Pawła Potockiego kasztelana Kamienieckiego *in Centur. Viror. fol. 412. Divitis ingenii copiam, non domi tantum, sed foris quoque ostendit in admirationem, cum diversas gentes, quarum linguam didicerat, adolescens reviseret. Eloquentiae laudem illam adeptus, ut ei ad summum facundiae Polonae (qua nemini cecissee videbatur illa aetate) fastigium defuisse videretur, si modo diuturnior vita, in commune Reipubl. bonum contigisset, Comitibus centuriatis semel iterumque tribunitiae potestatis voces ac sententias rexit,* (raz albowiem w roku 1637. drugi raz w roku 1640. marszałkował izbie poselskiej,) *cum secundum id ageret, non minus, quam olim Censorius ille Cato, bellum cum moribus nostris, et corruptae jam diuturnae pacis blanditiis, Reipubl. malis, gerere necesse habuit, inter tutelam libertatis et obsequium in Principem, medium insistens iter, eo temperamento tribunitiis illis certaminibus moderatus est, ut nec innoxia ejus popularitas quidquam derogaret majestati, nec ista sanctius ab eo culta, nocimento esset popularitati: hinc carus non minus Principi, quam Senatorio ac Equestri or-*

dini. Dum ne infectis rebus, series abrumperetur consiliorum, serio prohibet, praeoptavit morti potius succumbere, quam videre vim consilii expertem, mole ruentem sua. Umarł w Warszawie podczas sejmu 1647. pochowany w kościele naszym Lwowskim; na zakon nasz w całym życiu swoim z Pańską protekcją wielmi łaskaw, na kollegium Kamienieckie szczególnie dobroczynny; *Okol. in Russ. Florida fol. 81.* między benefaktorami konwentu OO. Dominikanów Kołomyjskiego liczy go. Złączył się był dożywotnie z Anną Ostrorożanką, Jana Ostroroga wojewody Poznańskiego córką, z księżny Zaslawskiej urodzoną, ta mu powiła dwie córki, Zosią Franciszkowi Dzedoszyckiemu wojewodzie Podolskiemu, Katarzynę Rrzesztofowi Chodorowskiemu podkomorzemu Lwowskiemu zaślubione, druga zesła z tego świata 1688. pierwsza 1701. obiedwie przy ojcu pochowane, i syna Stanisława.

Stanisław Jan kasztelan Krakowski, hetman wielki koronny, Buski, Świecki, Janowski, Białocerkiewski, Rorsuński, Bohusławski starosta, był najprzód starostą Winnickim i Zydaczewskim, potem strażnikiem koronnym, dalej oboźnym koronnym, po śmierci Czarnieckiego wziął województwo Ruckie, przydano mu potem buławę mniejszą, wkrótce wielką, nakoniec kasztelanem Krakowskim, zostawił z Maryanny Rzanowskiej wojewodzanki Braclawskiej, córki dwie, Annę Rafała Leszczyńskiego podskarbiego wielkiego koronnego, i Jadvigę Jana Krasińskiego wojewody Płockiego (umarła 1692.) małżonki, synów zaś trzech, Jana, Alexandra, i Stanisława. Pamiętny to swemy zwycięztwami hetman. Pod Czarnieckim sławnym wojownikiem pierwiastki rycerskich dzieł założył, z nim fortunnie Rakociego i Szwedów to pod Warszawą, to indziej wojował: podczas tej burzy koronę królewską z Krakowa na bezpieczniejsze miejsce uprowadził. Na Moskwę i Kozaków potem szablę obrócił, których pod Chmielnikiem, Mohilowem, Cudnowem już pułkownik, już regimentarz zwyciężko i nie raz poraził. Z tych okazji, luho nie raz ciężkie razy i rany wynosił, przecieź z heroicznego na nieprzyjaciół ojczyzny umysłu nie nie ustąpił, krew i życie swoje dla niej ochotnie lożąc. Turkom i Tatarom jak był silny z Janem III. Królem Polskim, świadkiem są Chocim, Wiedeń, Strygoń i Zurawno. Sam zaś pod Bukowiną, Uściem, Ramieńcem, Złoczowem, Stawiszkami, siła ich trupem na placu położywszy, drugich w niewolą zabrawszy, prowianty, i ammunicye zagarnąwszy, z zwycięztwem pamiętnem z pola schodził; z Baru, Soroki, tegoż nieprzyjaciela wypędził, Lwowa że sto tysięcy Tatarów nie wzięło, on swoim mężstwem sprawił.

Fortecę Ś. Trojcy, albo Okopy, na poskromienie Turków w Kamieńcu Podolskim, wystawił. Do paktów Karłowickich, i restytucyi Podola siła dopomógł: dwóch paszów Tureckich Sylistryjskiego i Sebasty w niewolą zabrał. Związane wojsko Polskie, dobrocią swoją i afiektem, który miał u wszystkich rycerskich ludzi, zuowu do posłuszeństwa sobie przyprowadził. Na wielu komissyach, na których kilka razy marszałkował, jedynie tylko dobra Rzeczypospolitej upatrował: dla tego *lionstylucya* 1703. fol. 16. wiedząc jak wiele ten sławny hetman i zdrowia i fortuny swojej dla ojczyzny nadwreżył, tak o nim mówi: *Zasłużył nieśmiertelnemi pro publico bono czynami, aby perennis et grata memoria jego, i po śmierci nawet jego, w sercach stanów Rzeczypospolitej zostawała.* Tak ten Pan ojczyźnie dobrze zasłużony, nie mniej sobie i niebo skarbił; żadnego dnia nie opuścił, a osobliwie przed batalią, żeby mszy świętej słuchać nie miał, koronkę do Matki Boskiej codziennie mawiał: przed ekspedycyami wojennemi, obrazy jej cudowne nawiedzał, szczęścia swego dalszego z jej ręki patrząc. Na kościoły i klasztory szczerdy, w Fradze dobrach swoich OO. Bernardynów fundował, którą potem fundacyą dokończył syn jego Jan wojewoda Ruski. Jego także szkatułą powstały konwent OO. Dominikanów obserwantów, i część wielka collegium naszego Lwowskiego: zakon zaś nasz cały szczególną mu obligacyą przed Bogiem zapisał, że go tak od uszczypliwych języków, jako i od wymyślonych bronil exakeyi, i Pańską szczerdrobliwością opatrywał. Za pobitych na wojnie z swojej kawaleryi ludzi, msze święte zakupując, exekwie sprawował, toż samo świadczył, wielom bardzo, którzy mu za żywota swego nieprzyjawni byli. Do jedności świętej przyjęcia, Rusi w Lwowie siła to powagą swoją, to swoją ludzkością, którą do siebie serca wszystkich nęcił, dopomógł. Po zapłatę heroicznych cnót swoich poszedł w roku 1702. tegoż samego dnia, którego się urodził, to jest 2da Aprilis; przeżywszy lat sześćdziesiąt i ośm, w kościele naszym Lwowskim pochowany, gdzie mu nadgrobek syn jego Jan wojewoda wystawił.

Jan Stanisław najprzód chorąży koronny, potem wojewoda Wolyński, nakoniec wojewoda Ruski, Białocerkiewski, Świecki, Mościcki starosta. Są w druku te jego książki. Imo. *Oratio ad Regem Poloniae Augustum II. novissime electum Cracov.* 1697. 2do. *Modlitw* 47. *na Post Wielki, i na dni jego.* Częstoch. 1719. in 4. 3tio. *Nowa decenna do Ś. Franciszka Xawerego.* Poznan. 1718. *Caliss.* 1719. 4to. *Traktat o Niepokolanem Poczęciu Najśw. Panny z Hiszpan. i Francuz.* Wincent. *Justyniana Dominikana, na*

Polski przelóm. Brunsbergae 1722. m 4to. 5to. Myśli i reflexy pewnego penitenta oplakującego rozkoszy światowe, na siedm Psalmów pokutnych. Varsav. 1714. 6to. Traktacik o Opatrzności Boskiej z dokładem nowym. Leop. 1727. 7mo. Zabawa Chrześcijańska albo Żywot Zbawienny Jezusa, wierszami opisany. Leop. 1700. in 4to. 8vo. Historya o Obrazie Najśw. Panny Sokalskiej wierszem. Leopoli 1724. in 4to. 9no. Historya Telemaka syna Ulissessa z Francuzkiego Polskim wierszem przetłómaczona, Romans moralny, Sandom. 1716. in fol. 10mo. Ezop nowy Polski, to jest życie Ezopa. Także sto i oko bajek, Lipsiae 1731. 11mo. Szkrupuł bez Szkrupułu. Leopoli. 1730. in 4to. atoli tę książkę z pewnych racyi, chciał zagubić. Ołtarz Ś. Xawierowi w naszym kościele Lwowskim wystawił, kędy też po śmierci złożony w roku 1731. na krzesle województwa Ruskiego lat trzydzieści i cztery przeżywszy. Kościół i klasztor OO. Bernardynom w Fradze wymurował, wraz z małżonką swoją Joanną Markiewiczowną de Bethune, których dom panował niegdy we Flandryi przed rokiem tysiącnym: matka jej była Ludwika Markiewiczowna d'Arquin, starsza rodzona siostra Maryi Razimiry Królowy Polskiej, małżonki Króla Jana III. i drugiej Wielopolskiej kancelerzyny koronnej, siostra tejeż Joanny, była za Sapiehą marszałkiem Wielkim Litewskim, z tą Jan spłodził trzy córki: Eleonorę, która się w klasztorze Lwowskim Panien Sakrament na wieczną służbę Bogu zawiła, Katarzynę i Maryannę: jedna z nich we Francyi z domem książęcym, druga z Franciszkiem Maxymilianem Ossolińskim podskarbis wielkim koronnym skoligowane; tyleż synów to jest Stanisława starostę Białocerkiewskiego, który z pierwszej żony Joanny Potockiej herbu Pilawa starościanki Tłómackiej, miał syna Jana, umarł młodo, i córkę Maryannę: z drugiej Doroty Broniszowny kasztelanki Kaliskiej pozostałej wdowy po Radomiekim wojewodzie Inowrocławskim, a oraz generale Wielko-Polskim, syna jednego. Drugiego Rajetana starostę Czehryńskiego, ten sobie za małżonkę przybrał Wielhorską kasztelankę Wolyńską. Trzeciego Dymitra starostę Świeckiego, ten żyje z Katarzyną Szembekówną wojewodzanką Sieradzką.

Alexander chorąży koronny, starosta Buski, drugi syn Stanisława kasztelana Krakowskiego, któremu Teofila Sieniawska wojewodzanka Wolyńska i hetmanowna polna koronna, jednego syna powiła Alexandra Józefa starostę Buskiego, i dwie córki, Maryannę i Jadwigę, z tych jedna Janowi Wielopolskiemu staroście Lanckorońskiemu zaślubiona. Trzeci syn Stanisława kasztelana, Stanisław Karol oboźny ko-

ronny, wszedł był w kontrakty małżeńskie z Maryanną Potocką kasztelaną Krakowską i Hetmanową koronną, atoli bezpotomnie wkrótce świat pożegnał.

Ten Stanisław starosta Białocerkiewski później wojewoda Rawski z *Potockiej* miał córkę Maryannę wydaną za Lubomirskiego podstolego Litewskiego, — z powtórnej żony *Broniszowny* wdowy po Radomickim syna Józefa (*Wielądek* zwie go Antonim): — tego Stanisława wojewody Rawskiego są następujące dzieła w druku: *Męczeństwo Śgo Jana Nepomucena*, — *Tacyt Polski z uwagami*. — *Urowadzenie wojsk Polskich z Bukowiny*. — *Siedem lez pokutującego*. — Drugi syna Jana Stanisława wojewody Ruskiego kajaketan wojewoda Braclawski, kawaler Złotego Runa z *Wielhorską* żył bezpotomnie; wydał z druku: *Judyth, Ester i Zuzanna*, wierszem Polskim: — *Porównanie dwóch Józefów*. — Trzeci syn wojewody Ruskiego Dymitr starosta Kowelski z *Szembekowny* wojewodzanki Sieradzkiej, córkę jedyną wydał za Micielskiego. — Józef Alexander wojewoda Nowogródzki, syn Alexandra chorążego koronnego z *Sieniawskiej*, pojął w małżeństwo *Radziewiczównę* i z tej zostawuje dwie córki; Teofilę za Józefem Sapielą krajezym Litewskim, drugą za Lanekorońskim kasztelanem Rijowskim. Powtórzył śluby małżeńskie z księżniczką Woroniecką z której ma syna. Siostry jego, jedna za Wielopolskim druga za Niemieryczem kasztelanem Rijowskim. — Wydał kilka ksiąg z druku, jako to: *Heraldyka Polska* z wprowadzeniem genealogji domów różnych. — *O początkach narodu Sarmackiego*, językiem Francuzkim. — *Historji dawnej Rollina o Egipcyanach i Kartagińczykach*, z Francuzkiego przełożony Tom pierwszy. — *Trigonometrya*. — *Życie Śgo Eustachiusza*, wierszem. — *Museum Polonium seu collectio scriptorum in regno Poloniae et magno Duc. Lithuaniae*. — *Krasicki*.

Jak dziad jego Stanisław wojewoda Ruski i hetman wielki koronny sływał orężem tak Józef Alexander z nauk swoich sławny. Urodzony w roku 1711. już w roku 1743. został wyniesiony przez Cesarza, wraz z swoimi stryjeczniemi braćmi do godności książęcej otrzymawszy przytem oprócz Złotego Runa, orderu Ś. Huberta i Śgo Michała. — W naukowym celu podróżując, za przybyciem do Rzymu w roku 1762. wspaniale od Papieża przyjęty dedykował mu swoje pismo: *Astronomiae ortus et processus et de systemato Copernicano*. Podczas zaszczytów rozruchów w Polsce, przeniósł się do Lipska, gdzie ufundował dotąd istniejące towarzystwo, *Jabłonowskie Societüt der Wissenschaften*, którego komitet składają powiększej części professorowie Lipskiego uniwersytetu. Z funduszów tych, towarzystwo ogłasza corocznie trzy pytania do rozwiązania, jedno z historyi (styczeńność z historyą Polską mające), drugie z nauk fizycznych i matematycznych, trzecie z ekonomicznych. Najlepsze rozwiązanie każdego pytania otrzymuje nagrodę 24 — 30 dukatów lub medal złoty tejże wartości, i drukiem ogłoszone zostaje. — Zanny ten mąż umarł dnia 1. Marca 1777. roku. W kaplicy w zamku *Pleissenburg* w Lipsku znajduje się następujący jego nagrobek:

JOSEPHUS ALEXANDER

DE VINDIS PRUSSIIS

ET

S. R. I. PRINCEPS

JABLONOWSKI

IN JABLONOW ET LACHOWIAE COMES IN LISIANKA ET ZAWAJOW

PALATINUS NOWOGRODENSIS

STANISLAI JABLONOVII SUPREMI EXERCITUM POLONIAE DUCIS NEPOS

ORDINUM S. SPIRITUS, S. MICHAELIS ET S. HUBERTI EQUES

ACADEMIARUM PARISIENAE, ROMANAE, PATAVINAE ET BONONIENSIS SOCIUS

SOCIETATIS JABLONOVIANAE LIPSIAE FUNDATOR

DEO A RELIGIONE FILIO AC CONJUGI A PIETATE

ERUDITIS A SOCIETATE CHARUS

DUM ANNO R. S. MDCCLXXVII. IPSIS KALENDIS MARTII OBIT

APUD EOS COR SUUM HAC IN URNA QUIESCERE VOLUIT

QUOS DILEXIT.

Wielądek w heraldyce przydaje jak następuje. Antoni (podług *Krasickiego* Józef) książę Jablonowski kasztelan krakowski orderów narodowych kawaler, narodzony dnia 28. Stycznia 1732. roku, syn Stanisława Wincentego wojewody Rawskiego, orderu Ś. Ducha kawalera, z Doroty *Broniszowny* kasztelanki Ralskiej, pozostałej wdowy po *Radomickim* wojewodzie Inowrocławskim, spłodzony. Mąż ten zaraz od wieku młodego, starał się usilnie być użytecznym swej ojezynie, gdy w stanie rycerskim, wielokrotnie na sejmy był posłem, na trybunał koronny 1760. roku marszałkiem, w której funkeyi, sprawiedliwości był exekutorem. Toż zasiadając w senacie, najpierwej kasztelanem, potem wojewodą Poznańskim, a przez stopnie zasług swoich, został najpierwszym senatorem, kasztelanem krakowskim. W zdaniach swoich zawsze dobra publicznego upatrując, dał dowody nie raz prawdziwego obywatela. Przy tych publicznych zaszczytach, posiadający wielkie przymioty duszy, będąc gorliwym Wiary Ś. czcicielem, ludzkości i litości ku ubogim, prawdziwym wzorem, do wszystkich współ obywatelów, wysoce szacownym i kochanym, którego czyny chwalebne, pióro moje w opisanu ukraca, zostawując innym pisarzom obszerniejsze dla potomności wyrazy. — *Wszedł* w śluby małżeńskie, *primo voto* z Anną księżniczką *Sanguszkówną* marszałkówną wielką Litewską, z którą spłodził syna jednego Stanisława, i córek dwie, Dorotę księżną Czartoryską stolnikową Litewską, i Teklę Potocką starościcę Tłomacką. *Secundo voto*: z Tekli *Czaplicownej* łowczanki wielkiej koronnej: syna jednego Maksymiliana urodzonego dnia 29. Julji 1775. roku i córkę Teresę, narodzoną dnia 31. Stycznia 1778. roku.

Stanisław Paweł książę Jablonowski general major wojsk koronnych orderów Orła białego i Ś. Stanisława kawaler, narodzony dnia 15. Lutego 1762. roku. Nicodrodny Staropolskiej cnoty ojca, Antoniego księcia kasztelana krakowskiego syn, który wiek swój młody w pięknych naukach przepędzony, umiał użyć tych wielkich talentów, dla swej ojezyny przysługi, kiedy najpierwej w wojskowej służbie, był szefem gwardyi pieszej Litewskiej, potem od obywateli województwa Wołyńskiego na sejm Warszawski 1788. roku obrany posłem, gdzie w zdaniach swych, okazał

nieraz myśli patriotyczne i przychylnie narodowi swemu, dla czego od stanów sejmujących wysłany był posłem extraordinaryjnym i ministrem pełnomocnym Rzpltej do dworu Berlińskiego, którego obowiązku dopełnić nie omieszkął. Wszedł potem w śluby małżeńskie z Teodorą *Waleuską*, Michała Waleskiego wojewody Sieradzkiego i Jadwigi Walewskiej córką, zacnego w ojczyźnie senatora i obywatela córką, z którą ma potomstwo: synów dwóch, Antoniego i Józefa.

Jabłonowski herbu Zaręba, w Wielkiej-Polszcze. Krzysztofa Jabłonowskiego wspomina *Paprocki* z tego domu, N. była za Jakóbem Sobolewskim pisarzem ziemskim Drohiczkim.

Jabłoński herbu Bończa, w Lubelskiem województwie, Michał Jabłoński miał za sobą Annę Żulińską, drugi Ewę Rudnicką. Franciszek w Zakonie naszym służąc zapowietrzonym w Sandomierzu, na tej apostolskiej pracy powietrzem umarł 1708.

Jabłoński herbu Dąbrowa. Jabłońska Katarzyna przeorysza Staniątcecka 1553. jakim czytał w pewnym oryginalu. N. Jabłoński miał za sobą Ewę Czepowską. W Czechach, że kiedyś kwitnął dom Jabłońskich Zampachów, ale zszedł, świadczy *Balbinus lib. 5. Epitome c. 17.*

Jabłoński herbu Jasińczyk, w ziemi Liwskiej, na Podlaszu, i w Belzkiem. Adam pisarz ziemski Liwski 1613. Alexander Jabłońscy 1635. poborcowie w Liwskiej ziemi, Stanisław, Hieronim, Marcyan, Rasper, Krzysztof, Jan 1632. Jakób, Paweł 1648. w ziemi Liwskiej. Mikołaj w Belzkiem 1648. Stanisław Ruz Jabłoński w Ruskiem 1674. Anna Łukasza Włodka małżoka.

W roku 1778. Adam Jabłoński pisarz ziemski Łomżyński miał za sobą *Chećką*. — Syn czy lowczy Wiski. — Tomasz skarbnik Łomżyński. — Stanisław komornik ziemski. — *Krasicki*.

Jabłoński herbu Samson. Są też Jabłońscy w Nowogrodzkim województwie, w Orszańskiem i Wilkomierskiem, ale niewiem herbu.

W roku 1778. Franciszek Jabłoński sędzia ziemski Nowogrodzki. — Razimierz wojski tegoż województwa. —

W roku 1767. nobilitowany Sebastyan Razimierz Jabłoński. — *Krasicki*.

Jacimirski herbu Sulima, w Ruskiem województwie, i na Podolu. Paweł Jacimirski dworzaniu królewski, zostawił synów Krzysztofa i Jędrzeja, z tych Krzysztof miał za sobą Hynkową pozostaną wdowę po Piaseckim, po śmierci tej pojął drugą, z których spłodził Stanisława, poborą był w Podolskiem 1564. *Constit. fol. 76. Jana, Piotra i Pawła,*

i córki Annę Laskowską i Zofią Słomowską. Paweł wojskim był Buskim, posłem na sejm 1581. z tamtąd deputowanym na trybunał skarbowy Rawski, *Constit.* fol. 398. żona jego Chocimirska, z tej syn Jan pojął Chomętowską. Adryan podczaszy Podolski poseł do Turek. Piotr posłował na sejm 1638. z tamtąd dalegowany na trybunał Radomski. *Constit.* fol. 21. Paprocki w Panosza położył Jacimierskich Bończów.

Jackiewicz, w województwie Mińskiem. Jan Jackiewicz podpisał elekcyą Jana III.

Jackowski herbu Gozdawa, w ziemi Gostyńskiej. Jędrzej Jackowski kanonik Gnieźnieński 1443. u *Damalew. in Archiep. Gnesn.* fol. 112. Felix, Krzysztof, 1632. Jan i Razimierz na Brudziach w Sieradzkim 1648. Jan podśudek Sieradzki umarł 1682. naszego kolegium Piotrkowskiego benefactor. N. kanonik Kijowski, z sejmu 1676. komissarzem w pewnej materii naznaczony. *Constit.* fol. 23. N. miał za sobą Brzeską pozostałą wdowę po Boguckim, z tej był syn i córką Frycowska. Bazyli w powiecie Orszańskim 1674. Podobno są Jackowscy inni herbu Oksza w Sieradzkim z których Mikołaj w zakonie Karmelitańskim, Jan stryj jego, Alexander Szczesny.

Roku 1778. Tomasz Jackowski viceregent Łucki. Są w Kijowskim dwóch braci — siostra ich za Bogdanowiczem. — *Iwasicki.*

Jackowski herbu Rys. Dom w Pomorskiem województwie, w Czechach, Inflanciech sławny, herb ich położyłem w tomie drugim fol. 46. pod Bąkowskimi, ile jednejsze z nimi dzielnicy. *MS. o Familiach Pruskich* przydaje, że obadwa te domy, na piersi Rysia włożyli serce prosto, z którego na wierzchu, dwa rogi po brzegach wynikają. O Rysiu zaś powiada, że gdy na białogłową spojrzysz, w chorobę ją w prawy. Z hrabiów Nostyczów te familie swój początek wzięły, z których Kasper hetmanił u księcia Pomorskiego, Jan konsyliarzem był najwyższym. Wawrzeniec Nostycz syna miał Albrychta Jackowskiego, od którego sześciu się synów zostało. Jan przeor Kartuzyański, Wawrzeniec, na Choczowie, Czesław na Swartowie, Marcin na Behrowie, Bartłomiej kanonik Kamiński, Mikołaj na Jackockowie, osiedli. Jerzy Jackowski z Orzechowa najprzód sądowy, a potem sędzia ziemski Tezewski, u *Januszow. w Stat.* fol. 361. i w *konstytuc.* 1590. fol. 604. Jackowska Bąkowskiego Jacka małżonka. Rafał 1648. w Pomorskiem województwie Jędrzej miał za sobą Teresę Linowską, z której syn Zygmunt.

JACYNA

HERB.

Powinna być podkowa barkiem do góry prosto postawiona, we środku jej po prawej stronie tarczy, ma być strzala żelazcem do góry prosto wyręchtowana, a u dołu rozdarta, po lewej zaś stronie półtora Krzyża. Tym się herbem pieczętują Jacynowie Onoszkowiczowie, w Oszmiańskim powiecie. Onoszko z księżny Czetwertyńskiej spłodził synów pięciu, Redutę, Fiedora, Iwana, Jarmołę bezpotomnych. O Fiedorze Onoszkowiczu, że kwitował w roku 1528. świadczy *Metryka Wolyńska*. Piąty syn jego Jacyna, od którego potomstwo Jacynami się zowie, a od Onoszka Onoszkowiczami, temu Okołowna trzech synów powiła. 1. Zdan, ten z Limontowną miał trzech synów, Alexandra który z Sierpoczanką żył bezdzietny, Konstantego od którego, z Siennikowny było dwóch synów Jędrzej i Konstanty, Adama od którego z Strzelczewiczowny syn jeden Alexander bezpotomny, drugi Mikołaj, ten z Michałowskiej zostawił Leona bezżennego, męża rycerskiego aż do starości i Stanisława bezpotomnego. 2. Stanisław, temu Michałowska zrodziła czterech synów Tobiasza, Zacharyasza, Jakóba, bezpotomnych, i Jana, tego z Dziecieniowny zostało dwóch synów, Krzysztof od którego czterech synów: Marcyan, Kazimierz, Michał Alexander: Paweł zaś brat Krzysztofa z Szembelanki spłodził Franciszka, Sebastjana, i Jana od którego synowie trzej w Smoleńszczyźnie osiedli, to jest Michał, Piotr i Jędrzej. 3. Michał temu żona Marehaczowna powiła syna Fiedora, który z Leniewiczowny zrodził dwóch synów. Jeden z nich Jan, tego z Boryszanki, syn jeden Michał do Moskwy się wyniósł, drugi Tomasz z Szunkowną w Wilkomirskim powiecie spłodził Antoniego strażnika Smoleńskiego, ten z Dakowskiej Jana i Samuela 1719. Drugi z Leniewiczowny syn Jerzy miał syna z Niewierowiczowny Konstantego, ten z Szymkowiczowny, Alexandra Karmelitę Bosego: Jana, ten z Ło-

śmińską *sterilis*: Piotra, od tego z Szpińkowiezowny syn Józef: Józefa, od którego z Daniszewskiej sześciu synów Franciszek, Seweryn, Tomasz, Antoni, Józef i Maciej: Razimierza od którego z Hłaskowny synowie Konstanty, Tomasz, Dominik, Stefan i Trojan.

Kuropatnicki i *Malachowski* pole herbu tego naznaczają czerwone.

Jacyniec herbu *Odrowąz*, w powiecie Słonimskim. *Kuzanie Stefana Giżyckiego* strzałę im rozdarła, przyznaje za herb. Iwan Jacyniec w roku 1499. pod Wierdrusą bijąc się mężnie, raniony; z tej tam jednak wyszedł kłęski. *Strykow. lib. 21. cap. 7.* Stefan z Chreptowiczowny urodzony, najprzód podstoli, potem podsudek ziemski, umarł marszałkiem Słonimskim 1637. żona jego Piasecka, Jakóba Piaseckiego koronnego z Sapieżanki wojewodzanki Nowogrodzkiej, urodzona. Marek poborca w Słonimskim z sejmu 1590. *Constit.*

Jadaldus herbu *Śreniawa*. Ten herb na siebie i na sukcesorów swoich przyjął Jadald jeden z Panów Litewskich na sejmie Horodelskim. O czem *Statut. Łask.*

Jagellowicz herbu *Łabędz*, na Rusi. Jedną ich dzielnicą z Jundzilami, jedenże przodek Jawgiel, od którego familia Jawgielów w Litwie; jakoż i Jagellowiczowie z Litwy się na Ruś wynieśli, a znać z czasem Jagellowiczami nazwani, miasto Jawgielowiczami. Pierwszy z nich Adam Jawgiel przedawszy dobra swoje w Litwie Alexandrowi Ogińskiemu podkomorzemu Trockiemu, osiadł w Polsce, pojawiając się z Roźmianową herbu Nałęcz, od którego potem potomkowie ci kwitnęli, Mikołaj pisarz ziemski Belzki 1685. i Adam łowczy Belzki brat Mikołaja, z ojca Jana urodzeni. Inny był komornikiem Belkim. Jan in Soc. Jesu godny kaznodzieja umarł 1714. w Lublinie. Franciszek stolnik Inflantski 1700.

Jagniętkowski herbu *Lubiesz*, w Krakowskim, Łęczyckim, województwach, i w księstwie Litewskim. Krzysztof Jagniętkowski w Łęczyckim 1632. Jędrzej 1658. miał piechotę swoją w kompuście wojska. Stefan w Krakowskim 1687. Alexander podstoli Wilkomierski w Nowogrodzkim 1683. Dezyderyusz Franciszek najprzód podezaszy Łęczycki, poseł z Sandomierskiego 1697. potem i sędzia grodzki Oświęcimski, marszałek konfederacji księstwa Zatorskiego i Oświęcimskiego 1705. dalej kasztelan Czechowski, deputat na trybunał koronny, miał za sobą Barbarę Pieniżkównę wojewodzankę Sieradzką. Jan 1674. Stefan na Zarzeczu, Michał, Stanisław, Hieronim, Jan, Dezyderyusz 1705. Jagniętkowska była za Wojciechem Wężykiem Rudzkim, druga za Benjaminem Borowskim herbu Abdank cześnikiem Sandomier-

skim a terzniejszym kasztelanem Zawichojskim. Zuzanna za Domaradzkiem Uzdraszem.

W roku 1778. Antoni Jaguiatkowski lowczy Sandomierski. — Młodał cześnik Radomski. Antoni podwojewodzy Sandomierski. *Biższki.*

Jaguiński herbu Tarnawa, w Sandomierskiem województwie imienia tego nabyli od wsi Jaguina w województwie Sandomierskiem. Przedtem pisali się Broniewskiem, gdy bowiem Felicyanowi Broniewskiemu cześnikowi Sandomierskiem dostał się w dziedzictwo Jaguina, pierwszy ten nazwany od tego Jaguiński. *Acta Castren. Sandom.* 1511. Paweł Jaguiński dziedzic na Kurozwykach i Niedźwiedziu, Zygmuntowi III. Królowi wiele miły; złączył się był dożywotnie z Żurowską herbu Leliwa. Kasper podstoli Sandomierski, ten z Janowskiej zostawił synów Jana, Wojciecha, Seweryna, Remigiana, i córkę Katarzynę, która się w małżeństwo dostała N. Krzykiemu herbu Kotwicz w województwie Poznańskiem. Z tych Jan wojski Sandomierski *sterilis* umarł. Wojciech zostawił trzech synów: Floryana, Stanisława miecznika Sandomierskiego, i Jana. Seweryn komornik Sandomierski deputat na trybunał koronny 1694. dwa razy małżeńskie ponawiał śluby *Imo voto* z Mikulowską herbu Kotwicz, która mu powiła dwóch synów, Józefa i Władysława, i córkę Maryannę Cielecką. *2do voto* z Zofią Grabkowską herbu Jastrzębiec, z którą spłodził córkę Salomeę, ta w małżeńskie kontrakty weszła z Stanisławem Rączkowskim stolnikiem Brzeskim Kujawskim, i synów dwóch, Remigiana, ten temi czasy w zakonie Soc. Jesu służy Bogu, i Tomasza vicegerenta Steżyckiego, ten związał się dożywotnie z Barbarą Beldowską herbu Jastrzębiec, która mu powiła synów czterech, Stefana, Kazimierza, Remigiana i Franciszka ci jeszcze w szkołach naszych, i córkę Ludwinę. Ostatni syn Kaspra Remigian w zakonie naszym umarł w Jarosławiu 1718.

Jagodyński herbu Korwin, ale ich Okolski do herbu Słepowron pociąga; drudzy ich Jagodyński piszą. Stanisław wiele dowcipu swego i praey osobliwie wierszem do druku podał. Jedrzej miecznik Belzki, Sekretarz królewski, marszałek sądów kapturowych, i Hieronim 1648. podpisali elekcyę Jana Kazimierza. Wawrzeniec podsędek ziemi Buskiej, córka jego Anna dostała się w małżeństwo Adamowi Stankarowi. *Okol. tom. 3. fol. 108.* Anna Jagodzińska (tak napisano) była za Stanisławem Gorzkowskim. Swentosław sędzia ziemski Belzki, miał za sobą Jadwigę Lipską podkomorzankę Belzką, z której trzech synów było, Swentosław

najprzód podsędek, potem podstoli Bełzki, Jędrzej miecznik Bełzki i Waclaw.

Wyżej wspomniany Stanisław Jagodyński przetłómaczył z Włoskiego — *Wybawienie Ruggiera z wyspy Aleyny*, w Krak. 1628. — *Apophtegmata sapientiae humanae*, Crac. — *Epigrammata de nummo* pod tytułem Grosz. — *Krasicki*.

Jakacki herbu Radwan, w Prusiech i w Mazowszu. Abraham Jakacki sędzia Łomżyński. Floryan i Piotr podpisali unią księstwa Litewskiego z koroną na sejmie Lubelskim 1569. Jedenże dom z Uchańskimi, czego dowodem list Zygmunta Augusta Króla w metryce koronnej.

Jakacka była za Stanisławem Krasickim podczaszym Łomżyńskim, dziedziczka wsi *Jakaci cum attin.* w ziemi Ciechanowskiej. — *Krasicki*.

Jakimowicz herbu Dąbrowa, w powiecie Wołkowyskim, *Royal. in MS.* kędy wspomina Jana Jakimowicza podsędką Wołkowyskiego, syn jego Jan także, który spłodził Mateusza Plebana Hnecznieńskiego. Bazyli łowczy Wołkowyski.

Jakimowicz herbu Ogończyk. Krom wzwyz położonych, innych Jakimowiczów w księstwie Litewskim opisuje, *MS. Ks. Royalow.* powiada jednak, że do Ogończyka zwyczajnego, dwa krzyże przydają, a w hełmie noszą trzy pióra strusie, miasto rąk wyciągnionych. Jakim ziemianin Wołyński 1528. o czem *Metryka Wołyńska*. Symeon z powiatu Słonimskiego podpisał elekeyą Jana III.

Jakliński herbu Ostoja, w Krakowskiem województwie. Tobiasz Jakliński, którego syn Jędrzej właśnie do wojny urodzony, w Niemczech najprzód rycerskie początki założył, w ojczyźnie potem na Abazy Baszę pod Ramieńcem mężnie stawał, w Prusiech przeciwko Szwedom, przeciwko Kozakom pod Łuczenicą i Kumejkami, gdzie jednym natarciem, na kopią dwóch wziął Kozaków, chorągwie w złym razie salwował, tak z tryumfem gdy z pola schodzi w wielkiem pragnieniu, skoro się wody napił, śmierć z maligną połknął 1638. *Storowol. in Monum.* Paweł 1648. w Sandomierskiem. Jędrzej sędzia grodzki Oświęcimski deputat na trybunał koronny. Stefan 1705. Józef syn Jędrzeja sędziego, wydał do druku, *Siren Sarmatica, idest Epigrammata, de Passione Christi Stanislai Lubomirski Maresch. R. P. latino carmine expressa* 1725. *Cracov.*

Ostatni tu wspomniany Józef Jakliński był kasztelanem Oświęcimskim — W roku 1778. Tomasz Jakliński podsędek Krakowski. — *Krasicki*.

Jakolkowski. Jan Jakolkowski w województwie Brześciańskiem 1648. Jana Kazimierza, Jan 1674. Jana III. podpisali elekeye.

Jaktorowski herbu *Poraj*, w Wielkiej-Polszcze pi-szą się z Boryszowie, znać że jedneje z niemi dzielnicy. Felix Jaktorowski imieniem województwa Poznańskiego, pod-pisał zjazdu Jędrzejowskiego ustawy 1576. *Constit. fol. 246.* N. Jaktorowski miał za sobą Zebrzydowską. Samuel z Bar-barą Rutkowską żył bezpotomnie. Jędrzej z Barbary Olszew-skiej spłodził dwie córki, Barbarę Marcina Ramockiego, Ma-ryannę Alexandra Małachowskiego chorążego Sieradzkiego, małżonki.

Jakubowicz. Michno Jakubowicz ziemianin Wo-łyński 1528. *Metryka Wołyńska.*

Andrzej Jakubowicz był z sejmu wyznaczony poborcą tegoż wo-jewództwa Wołyńskiego 1637. roku. Anna Jakubowiczowna była za Krzysztofem Kończą. Rafał Jakubowicz w Grunwaldzkiej po-tytce zginął, taka jest wiadomość czyli informacya, lecz ten sam Rafał Jakubowicz dostał się w niewolą, później zaś z niewoli dostał się do Azji do miasta stołecznego Tokatu sytuowanego w małej Armenji, i tam się ożenił z Ormianką, z której spłodził synów i córki, z tegoż Rafała Jakubowicza pokolenia zawsze się żenił z Ormianką, i z tychże przyjął jeden prawo miejskie, to jest Jakób Jakubowicz, mając żonę Ormiankę w mieście To-kacie spłodziwszy z niej kilkoro dzieci, z których niektóre dzieci na miejscu pomarli, zostało się tylko dwóch synów i jedna córka, to jest starszemu synowi imię Jan Jakubowicz, młodszemu sy-nowi imię Paschalis Jakubowicz, córce imię Elżbieta Jakubo-wiczowna, sam zaś Jakób Jakubowicz w wieku 82. 1792. roku umarł w Ismaelowie, jego syn drugi Paschalis Jakubowicz w roku 1761. dostał się do Polski, a w roku 1776. dnia 26. Sty-cznia obrał sobie żonę w mieście stołecznem Warszawie z domu Muradowiczów, to jest z ojca Jakóba Muradowicza, z matki Ka-tarzyny Augustynowiczownej Muradowiczowej, z Maryanną *Mu-radowiczowną* w stan małżeński wstąpił, tenże Paschalis Ja-kubowicz przed rokiem 1790. miał spłodzonych dzieci, to jest syna Józefa Jakubowicza pierwszego, druga Elżbieta za Karolem Zambrzyckim, trzecia Maryanna za Józefem Czarnowskim, czwarty syn Felix Jakubowicz, piąty syn Alexander Jakubowicz, a w roku 1791. dnia 5. Marca, Paschalis Jakubowicz na sejmie został nobilitowanym, dnia 29. Grudnia w grodzie Warszawskim, oblatowany roku tegoż przywilej i herb mu nadany Jakubowicz nazywający się, to jest barana białego z chorągiewką w lewą stronę tarczy obróconego, na wzgórku stojącego w polu zielonem z dwoma rogami na głowie, na helmie zaś skrzydło orle strzałą przeszyte; gdyż nawet przed nobilitacyą, nie tylko Paschalis Jakubowicz, lecz jego ojciec i dziad tymże herbem zaszczycałi się, przy wydaniu zaś dyplomatyki nobilitacyi dodane do tego herbu skrzydło orle strzałą przeszyte, nie wiedząc na ten czas kąd przodkowie jego pochodzili. Po nobilitacyi, gdy ojeu swemu pod ówczas jeszcze żyjącemu o swej nobilitacyi doniósł, dopiero został od ojca swego zainformowany; gdyby był miał tę wia-domość przed nobilitacyą, tedyby nie omieszkał słusznie żądać u stanów sejmujących rehabilitacyi, lecz nie nobilitacyi. Rafał Ja-

kubowicz w młodym wieku w służbie wojskowej zostawał, tych niektórzy pisarze do herbu *Poraj* przyłączają i z jednejże dzielnicy z Jakubowskiemi utrzymują.

Tenże Paschalis Jakubowicz ma dobra swoje własne dziedziczne w województwie Mazowieckiem, w ziemi Warszawskiej leżące, wieś *Zielonki*, wieś *Prussy*, wieś *Lupków*, przy tej wsi *Lupkowie* nowa Kolonia przez tegoż Paschalisa Jakubowicza założona zwana *Jakubówek*. — *Heraldyka Wielądka*.

Jakubowski herbu *Poraj*, tych *Kromer* i *Bielski fol. 299*. wspominają gdy piszą że Jakubowski Rożyc zginął w potrzebie z *Crzyżakami* pod *Grunwaldem*. —

Jakubowski herbu *Topor*, w *Krakowskiem* województwie, piszą się zdawna z *Ostrowca*, z których *Jan* z *Ostrowca*, jeździł do *Węgier* po *Annę* Królową *Węgierską*, *Jagiellę* Króla przysła małżonkę: od tych *Panów* z *Ostrowca* idą przez sukcesyą *Jakubowscy*: *Jędrzej* *Jakubowski* z sejm^u 1577. poborca w *Krakowskiem*, *Constit. fol. 320*. zostawił dwóch synów: *Jędrzeja* pisarza grodzkiego *Krakowskiego*, sekretarza królewskiego, historyka i poetę, i *Krzysztofa* który jeździł posłem do *Turek*, i *Węgier* po *Królową* *Izabellę*, ten z *Barbary* *Rzeszowskiej* spłodził jedynaczkę córkę *Annę*, która dana była w małżeństwo *Hermelausowi* *Ligęzie* podskarbiemu koronnemu: była to *Pani* dziwnie z *Bogiem* złączona, dlatego co mogła w przybytkach jego ozdoby przyczyniała: w *Wojciechowicach* między innymi kaplicę wymurowała, którą czterema kapłanami prowidowała, żeby godziny o *Najśw. Matce* codzień śpiewali, w *Janikowicach* szpital i wystawiła i uposażyła: kollegia nasze *Krakowskie* u *Ś. Piotra* i *Sendomierskie* znacznemi jałmużnami ratowała; do ołtarza *B. Stanisława* *Kostki* dwa srebrne lichtarze dała. Ufności wielkiej w *Bogu*, dla tego, gdy jej córka zachorowała, do *Częstochowy* ją zawiozła; gdzie gorąco się za nią do *Najś. Matki* modląc, z tem się przed nią odzywała, że nie miała póty z kościoła wynijść, ażby zdrową córkę obaczyła, jakoż po tej jej modlitwie zupełnie ozdrowiała. Gdy cokolwiek cierpiała, weselszą nad inne czasy twarz pokazywała, a pytającym się o przyczynę tak odpowiadała, jakże się niemam cieszyć, kiedy mam dowód, że mię *Bóg* mój kocha, bo mię nawiedza. Gdy jej po śmierci męża, dwór z skarbcem kosztownym zgorzał, wspaniałym umysłem od *Boga* przyjmując taką szkodę, to tylko rzekła, *Bóg* nam odbiera, abyśmy o niebo lepiej dbali. W jedzeniu wstrzemięźliwa, siedm lat mięsa nie jadła, ztemwszystkiem, tak to swoje umartwienie utaiła, że tego ani mąż jej, ani domowi nie postrzegli. Z żebrakami gruby chleb w zamianę biorąc, za światły, nim się z gustem swoim zasilala: prze-

cież im się bardziej od jedzenia często i twardo poszcząc wstrzymała, tem ezerstwiejsza się być zdala. Ślub czystości jeszcze za żywota i za konsensem męża uczyniła, i światobliwie go i po śmierci jego dochowała aż do śmierci, wszystek czas na modlitwie prawie trawiąc. Na każdym folwarku swoim, torem idąc rodziców swoich, jednego jakiego mendyka chowała i karmiła aż do śmierci. W tych ją pobożnych uczynkach śmierć zastała 1638. Marca dnia 1. wieku 55.; pochowana w kościele Krakowskim Ś. Piotra. Życie jej na dwadzieścia rozdziałów podzieliwszy, obszerniej wypisał *Iś. Jan Nieliski S. J. ale go do druku nie podał*. Rafał Jakubowski sędzia ziemski Krakowski 1562. *Zwierzyńiec Mikołaja Reja fol. 62.* N. Jakubowski dziedzic na Wadowie Tezey w Krakowskim województwie świat sobie zmierzwiwszy, został Bernardynem. Anna Jakubowska Krzysztofa Kmity, Barbara Grotowskiego Adama, małżonki. *Baran.* Z tegoż domu jeden w Grunwaldzkiej potrzebie zginął, luboć go niektórzy do herbu Poraj naciągają. Walenty Jakubowski, miał synów trzech, Jana, Jędrzeja i Przeclawa, osiadł w Podlasiu i jego tam potomstwo rozplenione, w Mielnickiej, Bielskiej, Nurskiej i Drohickiej ziemi, successor jego Nikodem pisarz grodzki Mielnicki, Jan był dworzaninem u Zymunta III. żona jego Rożnowna: Jędrzeja syn Piotr był dóbr Owadno dziedzic, ten z Sławkowny spłodził Władysława Grzegorza, którego syn Jan z Zofji de Wielkowieś Druszkowskiej, zostawił córki, Maryannę Wolską, i dwie zakonnice Ś. Norberta w Krakowie na Zwierzyńcu, i synów, Stanisława, ten zginął pod Wiedniem, drugiego Władysława, którego z Maryanną Szymkowiczówny Szeklińskiej potomstwo: Antoni w zakonie Soc. Jesu. Wojeiech kanonik Kijowski deputat na trybunał koronny, Józef komornik Chełmski, żona Domaszewska Magdalena, z której córka zostaje. Trzeciego Kazimierza Alexandra, tego z Łupińskiej córka Maryanna żyła z Rochem Krzeczowskim, synów zaś jego było czterech. Samuel umarł *sterilis*: Ignacy miał za sobą Eufrozynę Zurowską, z której córka Róża. Franciszek, tego żona Siedlińska, z której córki dwie, Elżbieta Humnicka i Katarzyna Kreska: Stanisław tego żona Maryanna Perkiewiczówna Jaworska, z której córka Maryanna, Teodora Romarnickiego małżonka, druga Ilnicka, synowie zaś Kazimierz i Jan.

Duńczewski w herbarzu T. II. stron. 439. obszerniej i dokładniej rodowód familji tej umieszcza pisząc między innemi jak następuje: — Ja tu wyrażam Jakubowskiich procedencją od Bogusława z Ostrowca w województwie Krakowskim, który pisał się *de Jakubowice* Jakubowski, a ten do tych dóbr w Krakowskie województwo niegdy przyszedł *per successionem*. Pieczętował się *To-*

porem, inni *Starzq*, bo jego była *antelaciór* procedeneya od *Starzonów* i *Toporów*, po którym *similiter* przyszli *per successionem* dwóch braci, Jan Walenty, i Jędrzej. Pierwszy pisarz grodzki Krakowski, umarł *sterilis* 1582. Drugi Jędrzej exaktor województwa Sandomierskiego, który miał w małżeństwie *Kmiciankę*, herbu *Sreniawa*; miał synów trzech: Krzysztofa, Piotra, Jędrzeja, i córkę Zofią Stanisława Krasickiego, herbu *Rola*, kasztelana Przemyskiego żonę.

Krzysztof był lowczym Sandomierskim, ożeniony z Barbarą *Rzeszowską*, herbu *Doliwa*, od których Anna Hermelowska Ligezy, herbu *Półkoczic*, podskarbiego koronnego żona, umarła *sterilis* 1638. Piotr z *Slawkouną* miał synów trzech: Jana, Rafała, Franciszka. Jan dworzanił Zygmunta III. Króla Polskiego, z Maryanną *Rożnowską* herbu *Gryf*, spłodził Władysława Grzegorza, który z *Jugoszewską* herbu *Abdank*, spłodził Jana i Michała; od którego z *Czaplinską* herbu *Drogostaw*, *extat proles*. Jan z Zofią z wielkiej wsi *Druszkowską* herbu *Prus*, miał to potomstwo, Stanisława pułkownika, który zginął pod Wiedniem *sterilis* 1683. Alexandra Kazimierza, dóbr *Ilnika*, *Radycz*, *Mielniczna*, *Łosienic*, *Mochnatego*, *Iwaszkowic*, w ziemi Przemyskiej leżących dziedzica, który z *Łupińską* herbu *Rawicz*, spłodził Ignacego; ten z Eufrozyną *Zurowską* herbu *Jelita*, z których Franciszek z *Siedliską* herbu *Ostoją*, ożeniony, z tych Tomasz, Róża, Elżbieta *Ilnicka*, i Katarzyna Krzewska, herbu *Bończa*, z swoim potomstwem. Tegoż Alexandra Jakubowskiego drugi syn Stanisław, z Maryanną *Perkiewiczówną Jaworską*, herbu *Kościęza*, ożeniony, od której Kazimierz, Jan, Maryanna Komarnicka herbu *Sas*, i Eufrozyna *Ilnicka*. Trzeci syn Samuel *sterilis*, i Maryanna córka z Rzeszowskim, herbu *Korezak*, *sterilis*. Władysław Wojciech Jakubowski, syn trzeci Jana z *Druszkowskiej*, dóbr *Bykowiec* i *Borek* w powiecie Krzemienieckim dziedzic, *et obligatarius Possessor binubus*, Imo z *Czarniawską* herbu *Grabie*, 2do z Marcyaną Szymkiewiczówną *Szklinską* herbu *Kościęza*, od której Magdalena bezpotomna, Józef komornik ziemi Chelmskiej, z Magdaleną *Domaszewską* herbu *Jastrzębiec*, miecznikówną Łukowską zmówiony, spłodził Jana, Konstancją Joannę *binominis*, Maryannę, Stanisława Tadeusza *binominis*, i Balbinę Maryannę *binominis*. Antoni rektor Kamieniecki Soc. Jesu brat Józefa, i Wojciech Łucki, Rijowski kanonik, Mielnicki, Wieleńnicki, Potocki proboszcz, deputat na trybunał koronny 1748. Władysława Wojciecha Jakubowskiego siostry, jedna Konstancya wydana za Bełżeckiego, herbu *Jastrzębiec*, druga Maryanna za Wolskiego herbu *Lubicz*, dwie zakonnicami u panien Norbertanek Krakowskich.

Jędrzej Stanisław, syn Jędrzeja z *Kmicianki*, herbu *Sreniawa*, exaktor województwa Krakowskiego, pisarz grodzki Krakowski, od którego Jan Jakubowski, sekretarz Króla Zygmunta III. Anna Krzysztofa kimity żona, i Barbara Adama Grotowskiego, herbu *Rawicz* małżonka. Od Jana sekretarza, poszedł Cyrilli dziedzic *Wadowa* i *Tryczy*, w województwie Krakowskim, który został Bernardynem, i Karol ożeniony z Justyną *Czapską*, chorążanką Sandomierską, herbu *Leliwa*, od którego Stanisław rotmistrz J. K. Mei i Rzeczypospolitej, z Katarzyną *Potocką*,

niegdy Floryana Potockiego, podkomorzego Braclawskiego córką, mającego pięć córek, wszystkie z potomstwem, pierwsza za Strybelem, druga za Kordyszem, trzecia za Cyryną, czwarta za Łysakowskim, piąta pomieniona Katarzyna Stanisława Jakubowskiego żona, od których Jan z Anną *Surynowną*, Jacek *Ordinis Praedicatorum*, Barbara Teodora Pawszy, podstolego Owruckiego żona, z których Michał Pawsza, chorąży Rujowski, syn Teodora, który *Imo voto* pojął Maryannę *Rybińską*; Jana stolnika Zytomierskiego córkę, z Anną *Surynowną* splodzoną. Siostra tegoż Aniela Oskirska, a marszałka Mozyrskiego żona, Teresa Imo Niemierzykowa, *Zdo* Burzyńska, i Anna Józefa Potockiego, pisarza ziemskiego Rujowskiego żona, od których *exlat proles minorennis* 1746. Pomieniony Jan Rybiński, stolnik Zytomierski, miał za sobą Konstancją *Pawzanę*, Łukasza cześnika Rujowskiego córkę, tegoż Rybińskiego córka Maryanna Wychowska, podstolego Mozyrskiego żona: wszystkich jest potomstwo. Mikołaj Jakubowski, syn Karola pomienionego z *Czapkiej*, ożeniony z *Badowską sterilis*. Zbigniew Alexander, porucznik chorągwi pancerniej, Łaskiego starosty Dymirskiego, brat Jana i Jacka *Ordinis Praedicatorum*, z Anastazją *Podleską*, herbu *Róża*, *procreavit* Jana Jakubowskiego, podczaszego Zytomierskiego, który był deputatem na trybunał koronny 1746. z Anną, niegdy Jana Rybińskiego, stolnika Zytomierskiego, z Maryanną *Surynowną* splodzoną córką, a siostrą rodzoną Józefa *in saeculo*, *in Religione* Hiacynta *Ordinis Cisterciensis* opata Oliwskiego, Rybińskich herbu *Radwan*, od których potomstwo, Józef cześnik Zytomierski, Franciszka żona Alexandra Dzierżbieckiego, starosty Dąbskiego, herbu *Topor*, Maryanna, Bogumila i Aniela. Józef i Stefan, bracia podczaszego Zytomierskiego, pomarli, siostra Zofia Nowosieleckiego żona *sterilis*, a Barbara Kazimierza Czerwińskiego żona, ma potomstwo. — To *Duńczeszki*.

Wojeicich Jakubowski brygadyer wojsk Francuzkich, kawaler orderu Sgo Ludwika mąż zacy i obyczajny — jest w druku jego księga z Francuzkiego tlómczona — *Przyjaciel Białych głów*. — *Bajki sławnego Lafontaine*, z *Ezopa* i innych wyjęte, wierszem Polskim przełożył. Złączył się dożywotnie z *Łoską* chorążanką Warszawską, z tej ma dwie córki. Umarł roku 1784. mając lat 73 — Są także Jakubowscy i w Rujowskim, z tych w r. 1778. Józef Jakubowski podkomorzy Zytomierski bezdzietny. — Szymon wiceregent Rujowski. — Michał wojski Braclawski. — *Krasicki*.

Jakuszewski herbu *Salawa*, w Braclawskim województwie. Michał Jakuszewski z Wołyńskiem podpisał elekcyą Władysława IV. N. Jakuszewska była za Grzegorzem Ogińskim. *Geneal. Ogińs.* Przedtem Jastrzębzykowie niektórzy pisali się z Jakuszewie.

Jalbrzyk herbu *Grabie*, w Podlaszu, patrz Wiszeński, Okolski ich i pod herbem Trzywdar położył.

W roku 1589. Mikołaj Jalbrzyk poseł województwa Podlaskiego mianowany w ratyfikacyi pakt Bendzińskich. — Są w województwie Ruskiem i Wołyńskiem Jalbrzykowsy, z tych małżonka

Święcieckiego, brat jej w zakonie Trynitarzów: — jest w druku kazanie jego na pogrzebie Stadnickiej chorążyny. — *Krasicki*.

Jałowski *Baranowicz herbu Syrokomla*, ale z tą odmianą, że kładą dwa krzyże na strzale, na ukos z sobą przełożone. Tak go opisał *Kojał. in MS.* Przodek ich z Prus wyszedł za Króla Kazimierza Jagiellonowicza, od którego w zasługach wzięwszy w powiecie Grodzieńskim Jałowe, tam osiadł; z kąd się też piszą Baranowiczami Jałowskimi. Rafał, Józef i Kazimierz Baranowiczowie Jałowscy. Konstantyn z poczem swym usarskim był pod Beresteczkiem, był potem podstolim Lidzkim. Michał 1674. Jam o nich mówił w drugim tomie *fol. 56.* alem herbu nie wiedział. Są też Jałowscy w Rawskim województwie, z których Krzysztof z Kolyszyna podpisał elekeją Jana III. N. miał za sobą Annę Bartlińską, ale nie mogę wiedzieć, czy się tymże herbem pieczętują. Inni Baranowiczów Jałowskimi piszą.

Jamentowicz *herbu Pobog*, w księstwie Litewskim Simeon Jamunti podpisał pokój wieczny Polaków z Litwą w roku 1401. *u Łaskiego w Statut. fol. 128.* Walenty Jamentowicz mąż znaczny. N. kanonik Wileński 1557. *Roizius in Chiliastico.*

Jamiński *herbu Sas* na Rusi.

Jamiolkowski *herbu Doliwa*, w Sieradzkim województwie dom starodawny, idą od Strońskich: bo Aaron Stroński pojawiając Wiktoryą Łyszkowską dziedziczkę na Jamiolkach, zostawił z nią synów sześciu, z których jeden Jamiolki działem wzięwszy, od nich Jamiolkowski nazwany. Jędrzej i Marcin ludzie rycersey, którzy z Łaskim aż pod Oczaków zapędziwszy się, tam heroicznego serea dali dowody. Jarosław podpisał *pacta conventa* Władysława IV. Króla Polskiego. Marcyanna Jamiolkowska zakonnica Cysterska w Trebniey 1674. Stanisław w Litwie 1700.

Jamornicki. Z Sandomierskiem województwem Kazimierz Jamornicki podpisał elekeją Jana III. Króla.

Janczyński. Jędrzej i Hryczko Janczyńscy ziemianie Wołyńscy kwitnęli 1528. o czem *Metryka Wołyńska.* W zakonie naszym ks. Tomasz życie swoje zakończył w Kaliszu 1651. zostały się godne ręki jego manuskrypta. Wojciech mąż rycerski pod Zolkiewskim hetmanem umarł 1614. któremu żona Małgorzata Masłowska herbu Samson nadgrobek w Kaliszu w naszym kościele wystawiła: w herbie jego głowa z rogami nierozczuć jednak jaka. Są i Janczewscy z których jedna była za Dziewanowskim Jakóbem. Jan w Litwie roku 1700.

Roku 1778. Andrzej Janczyński regent grodzki Halicki. — W r. 1788. Andrzej sędzia grodzki Lubelski. — *Krasicki*.

Janicki herbu Rola, w Ruskiem województwie. Klemens Janicki dla wyboru nauki, dowcipu wielkości najmędrszym natenczas nie tylko w Polsce, ale i w Europie ludziom miły, od Maxymiliana Cesarza *Laureatus Poeta*, zawołany, z osobliwszem mądrości jego zaleceniem, w Wielkiej-Polsze pod Zuinem urodzony. Wydał do druku *Tristium lib. I. Eleg. lib. 1. Epigram. lib. I. Cracov. typ. Ungler 1542. in Svo i 1548. 2do. Vitas Regum Polonorum carmine elegiaco in 12mo Cracov. 3tio. Vitas Archiepiscoporum Gnesnensium carmine elegiaco. 4to. Arithmetica teste Starowolsceio in Hecant. Jan Albrycht z Janie Rola miecznik Lwowski, *Akt koronacyi Króla Michuła* opisał 1670. *Cracov. in fol.* Tegoż jest panegiryk w druku *Luna Vladislai. Dom. Ducis in Zastaw Palat. Cracov. na weselu z Katarzyną Sobieską in 4to 1650. 3tio. Bellaria Martis Sarmatici, seu epigrammata Variis inscripta ex occasione belli Viennensis cum Turcis 1683. in fol. Cracov. 4to. Io triumphale panegyri. Jacobo Sobieski Principi 1684. in fol. Cracov. 5to. Vota Poloniae sub tempus belli Viennensis 1683. in fol. Cracov.* Jan Janicki podpisał elekcyą Władysława IV. Krzysztof kanonik Kamieniecki proboszcz Międzybozki umarł 1648. zostawiwszy kollegio Barskiemu zakonu naszego, znaczne szeszdrobliwości swojej dowody. Magdalena, Marcina Fredra podstolego, druga Rusieckiego, małżonka. Hieronim 1674. Jan Mikołaj pułkownik naznaczony na prezydium miastu Lwowskiemu z sejmu Brzeskiego 1635. *Constit. fol. 13.* miał za sobą Katarzynę Zebrzydowską Malchra starosty Sniatyńskiego i Kołomyjskiego córkę, z której córka Zofia była za Janem Kazimierzem Domaradzkiem starostą Lubuskim. N. starosta Taborowski 1689. Rafał Alexander podstoli Podolski, oboźny Wojsk koronnych, poseł województwa Podolskiego 1696.*

R. 1778. Andrzej Janicki sędzia ziemski Lwowski. — *Krasicki*.

Janicz, w województwie Wołyńskiem. Janicz miał za sobą Stoińską. Maryanna Janikowna zakonnica u Wszystkich ŚŚ. we Lwowie.

Janiewski. Janiewski Jan, podstoli Dobrzyński. Janiewski z Janiowie miał za sobą Katarzynę Jaszczowską, od której była córka Zofia Woroniecka, i syn Jan, ten najprzód pojął Rajecką, po niej Pisarską: w Bełzkim i na Wołyniu dziedziczą.

Janikowski herbu Janina. O tych tak *Paprocki*, jako i *Okolski* świadczą.

Janikowski herbu Jastrzębiec. Okolski o nich w indexie tomu drugiego namienia, gdzie przydaje, że jednejszą dzielnicę z Mojskiemi, a piszą się z Janikowie w Opoczyńskim: niektórzy się z nich wynieśli do Prus, i zowią się Janikowscy Stańczykowie: Nie wiem czy nie do nich należał Jan z Jania pierwszy wojewoda Pomorski 1454. bo go tu kładzie, *MS. de Famil. Prus.* N. Janikowski zostawił kilku synów, z których Jan Stanisław, sądowy ziemski Czezewski rotmistrz królewski, poseł Pomorski, na sejm 1637. z tamąd deputowany na trybunał skarbowy Radomski. *Constit. fol. 3.* Anna była za Janem Białobrzeskim herbu Abdank, matka Marcina biskupa Kamienieckiego. Mikołaj Kazimierz pisarz grodzki Malborski posłował z Pomorskiego na konwokacyą 1696. N. pisarzowna ziemska Tzewska, była za Adamem Gralewskim stolnikiem Rzeczyckim.

JANINA

HERB.

Ma być brunatna tarcza w czerwonym polu, na helmie pawie pióra. *Paproc. Okol. tom. 1. fol. 299.* Według niektórych nadany od Bolesława Chrobrego, Króla Polskiego, około roku 1000. rycerzowi Janikowi tak dla wzrostu małego nazwanemu, że wojsku Polskiemu które nieprzyjaciel strzałami raził, szczytów kilka prędko zgotowawszy, lud z niemi na czoło uszykował do bitwy, i moeno wsparł nieprzyjaciela, za co, ten klejnot odebrał. Drudzy, na co Kromera księgi wtóre przytaczają, lubo on tam całe nic niema, początki tego herbu zwalają, na Leszka pierwszego, jakoby on w owej przemyśle swoim dostąpionej wiktoryi, gdzie krzaki i chrosty w szyszaki i tarcze postroił, jednemu który mu w tem pomagał, ten herb nadał. Inni to do czasów Leszka Czarnego stosują, któremu o expedyeyi na Jadźwingów zamyślającemu Ś. Michał archaniół przyśnił się, utwierdzając go w tem

przedsięwzięciu, jakoż dopędziwszy ich Leszek, zbil na głowę, to *Cromer lib. 10.*; przydają inni, że S. Michał tarczę dał Leszkowi przeciwko tym nieprzyjaciołom, czego Kromer ani inni historycy nie twierdzą: ale dajmy żeby tak było, jakoż się ta tarcza za herb tej familji dostała: luboć i z kąd inąd może się każdy informować, jak to są płonne tych domysły, kiedy niżej obaczy, że dobrze przed Leszkiem Czarnym w Polsceze familia Janinów krzewiła się. Jabym tedy rozumiał, że ten herb nadany zdawna Rycerzowi, który heroicznie w okazji z tarczą dostawał, tak o jednym, z ostatnich chorągwi Setniku, świadczy *Julius Caesar de bell. Civil. lib. 3. pag. 418.* Ktorego zwano Scaeva, że na jego tarczy naraehowano ciężych i sztychowanych razów dwieście trzydzieści, za takie męztwo wyliczono mu dwakroćstotysięcy, a chorągiew jego udarowawszy, między najpierwsze policzono, podobnych Scaewie wielu inszych znajdziesz w historykach, na których i Polsceze naszej nie zbywało. Tu przydaję, że za czasów Karola VI. Króla Francuzkiego, postanowiona była kawalerya, która się zwała, *Ordo Parmae viridis*, powinni byli nosić tarczę okrągłą, którejby części wszystkie od centrum były sobie równe: professya ich była ta, żeby byli honoru białychgłów bronili. *Bonani Ordin. Eques. fol. 88.*

Przodkowie domu tego Jan hrabia z Bylutowie, którego dwóch synów kanoników Krakowskich, Piotra, i Jakóba opowiada katalog 1061. Vitus biskup Płocki trzynasty, w różnych naukach dowcipu przepolerowanego, przy mnożeniem czei Boskiej palający, znać to podziśdzień w tych które na chwałę Boską fundował klasztorach, to jest w Witowie i w Busku zakonu Premonstrateńskiego Ś. Norberta, które ojczystą fortuną uposażył. Trzeci w Płocku z dóbr biskupiego stołu: to *Łubieński in Vitis Episcop. Plocen. Paprocki* zaś przydaję, że i czwarty w Łądzie tymże zakonnikom fundował. *Nakiel. fol. 67.* między benefaktorami swego konwentu Miechowskiego liczy go: pisał się z Chotla od Buska; ztąd poznać że do Chotelskich należy, umarł według Łubieńskiego roku 1206. przydował na tej katedrze lat 27.

Janusz wojewoda Sandomierski pamiętny odwagą swoją kawaler, gdzie wraz z drugimi Rusnaki Litwę i Tatary poraził roku 1266. czy roku 1280. według *Paprz. Maciej* biskup Przemyski roku 1413. Ten herb przyjął na siebie i dom swój, *Wojszyn Danczykiewicz*, jeden z Panów Litewskich na sejmie Hrodelskim.

Herbowni.

<i>Białobocki,</i>	<i>Lęcki,</i>	<i>Stojewski,</i>
<i>Bidziński,</i>	<i>Maciejowski,</i>	<i>Stoński,</i>
<i>Bielecki,</i>	<i>Narajowski,</i>	<i>Strzeszkowski,</i>
<i>Branicki,</i>	<i>Olbiecki,</i>	<i>Suchodolski,</i>
<i>Chotelski,</i>	<i>Opocki z Opoki</i>	<i>Tarnawski,</i>
<i>Gaboński,</i>	<i>wielkiej,</i>	<i>Unieszowski,</i>
<i>Janikowski,</i>	<i>Pelka,</i>	<i>Urzasowski,</i>
<i>Janowski,</i>	<i>Piasecki,</i>	<i>Wierzbięta,</i>
<i>Jaroszewski,</i>	<i>Podłodowski,</i>	<i>Wolicki,</i>
<i>Kański,</i>	<i>Potocki,</i>	<i>Zaduski,</i>
<i>Karski,</i>	<i>Przezwocki,</i>	<i>Zawadzki,</i>
<i>Kaszewski,</i>	<i>Pszonka,</i>	<i>Zawieprzki,</i>
<i>Kietczewski,</i>	<i>Rzeczycki,</i>	<i>Zerzyński,</i>
<i>Kotaczkowski,</i>	<i>Sobieski,</i>	<i>Żulicki.</i>

Duńczewski, Malachowski, Wielądek i inni późniejsi heraldycy, następujące familie, do tego herbu przydają:

<i>Białobrodzki,</i>	<i>Msczuj,</i>	<i>Wojszym,</i>
<i>Holubiński,</i>	<i>Neczewicz,</i>	<i>Zawadzicki,</i>
<i>Janik,</i>	<i>Stojewski,</i>	<i>Zbiluta.</i>
<i>Kaszewski,</i>	<i>Wiernek,</i>	

Janiszewski herbu *Ostoja*, w Podgórzu. Jędrzeja Janiszowskiego Zofia Żukowska małżonka.

Janiszewski herbu *Strzemie*. Adam 1632. Franciszek pisarz Lubelski umarł 1689. drugi pisarz grodzki Sężycki. N. miał za sobą Joannę Blinowską.

Janiszewski herbu *Junosza*. Prawie wszyscy późniejsi heraldycy familią tę wspominają, a *Duńczewski* podając jej początek od Piotrowinów z których jednego za panowania Bolesława Śmiałego, Ś. Stanisław biskup Krakowski wskrzesił, późniejszy rodowód tychże umieszcza, jak następuje: — Tych było trzech braci, Piotr pomieniony, Jan i Paweł. Piotr inni Piotrawin, był z *Janiszewa* nad Wisłą, milę od Piotrawina, w posesyi Marcina Janiszewskiego, cześnika Ulanowskiego. Zona jego *Węglińska*, herbu *Godziemba*, domu starożytnego, z którego, Stanisław podstoli u Króla Henryka, osiadł na Rusi, gdzie spłodził Daniela, podsędką Lubelskiego, żyjącego w r. 1635. Adama łowczego Helmskiego, posła na sejm 1662. *Constitut. fol. 2.* i Mikołaja benefaktora OO. Dominikanów we Lwowie, którym wieś zapisał i dziesięć tysięcy. Syn jego Stanisław pisarz, potem sędzia ziemi Helmskiej. Dawniejszymi czasy Mikołaj Węgliński, był sędzia ziemi Lwowskiej 1504. są i teraz Węglińscy zaci mężczyźni w Lubelskiem województwie.

Marcin Janiszewski, pochodzący od sukcesorów Jana przerzeczonego, cześnik Ulanowski, miał czterech synów i z nich potomstwo dalszemi czasami; z tychże samych Adam Piotrawin na *Janiszewie* Janiszewski, wyniósł się do Litwy, gdzie w Mińskiem ulokowany, ożenił się z *Szwejkowską*, czy *Szwykowską*,

jak inisi piszą, herbu *Ogończyk*, starościanką Orszańską, potem został pisarzem grodzkim Mińskim. Z tego domu *Szwejkowskich*, Lenard był podczaszym Halickim, a Kasper w Litwie osiadł, gdzie ożeniony z *Franckiewiczówną*, spłodził Jana, Daniela, i Kasptra; o których *Volanus in Meditat.* pisze, że mężnie stawali w okazyi pod Ulą, kędy Jan Szwejkowski, Szujskiego, wodza Moskiewskiego wojska, ręką swoją zabił. Jan Szwejkowski był sekretarzem królewskim, komissarzem z sejmu naznaczony do zapłaty wojsku 1613. *Constit. fol. 3.* Są wyrażeni niektórzy tej familji u *Okolskiego tom. 2. fol. 100.* jako Szwejkowski podkomorzy Witepski, Samuel chorąży Nowogrodzki, posel na konwokacyą 1696. r. Stefan, sędzia grodzki Wileński, starosta Onyski. Szwykowski czy Szwejkowski, był także podstolim Litewskim, mając za sobą Zosią *Piotrowską*, siostrę rodzoną Wierzbowskiej wojewodziny Sieradzkiej, a potem Skaszewskiej, kasztelanowy Wojnickiej, z niej syn jeden Samuel, kanonik Smoleński, drugi starosta Onyski. Teodora Szwejkowska, córka Alexandra, synowica chorążego Nowogrodzkiego, była za Stefanem Slizieniem, referendarzem Litewskim. Z Szwejkowskiej tedy, starościanki Orszańskiej, Adam Piotrawin Janiszewski, pisarz grodzki Miński, miał synów dwóch, Franciszka stolnika Smoleńskiego, Kasptra podstolego także Smoleńskiego, i córek cztery, jedną wydaną za Adama Wołodkowieza, stolnika Mińskiego; drugą za Łukomskiego, stolnika Braclawskiego; trzecią za Jeleńskiego, cześnika Mozyrskiego; czwarta była Bazylianka mniszką starszą.

Franciszek na Janiszewie Piotrawin Janiszewski, stolnik Smoleński, wszedł w kontrakty małżeńskie z *Pakoszówną*, herbu *Prawdzie*, z których Sebastyan Pakosz z Podgórze pierwszy osiadł w Litwie, ożeniony z *Szemetówną* kasztelanką Zmudzką; syn jego Przeclaw poręcznik, na Zmudzi ożenił się z *Czechowiczówną*, marszałkówną Zmudzką; Krzysztof Pakosz także poręcznik przeciw Rozakom, pojął w małżeństwo *Lisowską*, sędziankę grodzką Upitską. Trojan posługując na sejm z województwa Połockiego, podpisał ciekęją Króla Jana III. Pakosz także, był chorążym nadwornym Litewskim, i posłem na sejm 1724. Wacław w Hollandyi ożeniony został. Pakosz miał za sobą Maryannę *Grużewską* podkomorzankę Zmudzką. Pakosz sędzia ziemski Płocki, miał za sobą Annę *Pacownę*, strażnikównę Litewską. Było i wiele inszych zacnych tego domu familiantów, z których *Pakoszówna*, Franciszka Janiszewskiego żona pierwsza wyszła. Z tej urodzony Adam Janiszewski, wszedł w dożywotnie wota z *Pruszanowską*, podczaszanką Rzeczycką, i z niej ma syna Tadeusza; drugi Hieronim brat Adama, został księdzem świeckim, proboszczem Mińskim. Mam informacyą, że tenże Franciszek wydał córkę Petronellę za Juliana z Olszyn Buczyńskiego. skarbnika Rzeczyckiego, ale nie wiem jeźli to z prawdą zgadza się, ponieważ tenże Franciszek Janiszewski, stolnik Smoleński, *secundo voto* wziął w dożywotnią przyjaźń *Buczyńską*, skarbnikówną Rzeczycką, domu starożytnego w Polsce, z którego Mikolaj był kollatorem kościoła Ś. Jakóba na Raziemierzu Itrakowskim, jeszcze w r. 1462. Hieronim z Bogdanem, wojewodą Multańskim, długo prowadził wojnę, potem jeździł do Konstantynopola z bratem jego Piotrem, ztamtąd posłem

do Porty. Stanisław sekretarz Dimitra księcia Moskiewskiego, pisał się z województwem Krakowskim, na ciekęcyą Władysława IV. Wojciech z Stonimskiem, Mikołaj, Karol, Stanisław, z Podlaskiem na Jana III. Walenty z ziemią Nurską, Franciszek i Konstanty z województwem Belzkiem na Augusta II. Królów Polskich. Jest i w tem wieku dosyć zacnych Buczyńskich w Podlaskiem, i inszych województwach, z których familji pomieniona Buczyńska, skarbnikowna Rzeczycka, urodziła Ignacego Piotrawina na Janiszewie Janiszewskiego, stolnikowicza Smoleńskiego, towarzysza husarskiego, znaku Fleminga podskarbiego Litewskiego, inși bracia jego pomarli *minorenes*.

Kasper Janiszewski, brat Franciszka, podstoli Smoleński, miał z domu *Zarankownę*, podczasankę Wolkowską, z której potomstwo było, Jan i Stanisław, ale obadwa pomarli bezżenni; także córki dwie, jedna wydana za Proszyńskiego, krajczego Mińskiego; druga za Pruszanowskiego, wojskiego Rzeczyckiego. Trzeci brat pomienionych Michał Janiszewski, łowczy Owrucki, ma *Pruszanowską*, także stolnikownę Rzeczycką, z których Justynian Pruszanowski z województwem Mińskiem podpisał elekcyą Jana Kazimierza Króla w roku 1448.

Paweł Piotrawin Janiszewski, najpierwej wspomniony, z Piotrem i Janem bracią, miał suksessorów swojej linii, lubo już późniejszych, Bazylego Janiszewskiego, urodzonego z księżniczki *Czetwertyńskiej*, który miał żonę *Raszowską*, i z niej Kazimierza spłodził, podstolego Owruckiego, a ten miał za sobą *Windarską*, żyje bezpotomny. Drugi brat jego Antoni Janiszewski ksiądz Bazylian, *Procurator Causarum* całej kapituły. — To *Duńczewski*.

W roku 1778. Ignacy Janiszewski podstarości Miński. — Roku 1788. Franciszek Janiszewski sędzia ziemski Czerniechowski: — (ale niewiadomo jakiego ci herbu). — *Krasicki*.

Janiszowski herbu Tępa Podkowa. Wojciech i Michał w województwie Mińskiem 1631. Jakób w zakonie naszym po oduzionej filozofji lat 6. teologii lat ośm: rektor w Toruniu i w Krakowie u Ś. Piotra, umarł r. 1694. do Ś. Franciszka Xawiera miał szczególne nabożeństwo, za którego pomocą już w chorobie niebezpiecznej zdesperowany od medyków, przyszedł do pierwszego zdrowia: brat jego Jan w tymże zakonie światobliwie życia swego dokończył: brat tych stryjeczny podstoli Kijowski pod Łuckiem miał swoje dobra. N. Janiszewski pojął Annę Raszewską, drugi Teresę Jałowicką.

Jankowicz. Fiedor Jankowicz, Wasil i Hrycko ziemianie Wolyńscy, o czem świadczy, *Metryka Wolyńska* 1528.

Jankowski herbu Jastrzębiec, w województwie Belzkiem Tomasz Jankowski z tego województwa poseł na sejm 1628. z tamąd deputowany na trybunał fiskalny Radomski. *Constit. fol. 5.* N. była za Stanisławem Domaradzkiem.

Jankowski herbu Junosza, w ziemi Dobrzyńskiej, Floryan 1632. Jan i Wojciech 1648. Wojciech Kazimierz

przeor Cystereyeńskiego zakonu, i Pleban Wągrowiecki 1679. N. miał za sobą Dorotę Jaskłowską. Mikołaj w powiecie Rzeczyckim. Jakób pod Pleszkowem rycersko stawał, *Biel. fol. 782.* na weselu Zamojskiego gonił z kopiją.

Jankowski herbu Korab, w Mazowieckiem województwie, Wacław 1648. Michał i Stefan 1632. w województwie Podlaskiem, Stefan i Razimierz 1648. Jan Jankowski w zakonie naszym mąż godny, rządził kollegia Lubelskie i Pułtuskie. Paweł w Brześcińskim 1674.

Jankowski herbu Nowina, w Sandomierskiem województwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: dobra ich Janków dwie mili od Opoczna. Z tych Michał 1632. Razimierz Franciszek służył po usarsku, 1676. Antoni 1692. N. była za Janem Guczym.

Grzegorz Jankowski podpisał elekcyą Stanisława Leszczyńskiego Króla, z województwem Sandomierskiem, i na konfederacyą 1705. roku. Józef na *Jankowie* Jankowski syn Antoniego, najpierwej stolnik, a potem chorąży powiatu Radomskiego województwa Sandomierskiego, pułkownik w regimencie łanowym, nareszcie generałem wojsk koronnych, za Augusta III. Króla komendant fortecy Zamojskiej, był deputatem na trybunał koronny, 1756. roku z województwa Sandomierskiego, i komissarzem wojskowym na trybunale w Radomiu. Ten z Alexandrą *Kwaśniewską*, Stanisława Kwaśniewskiego pułkownika w pancерnej chorągwi córka z Anny z *Janoskich* spłodził trzech synów: 1. Ignacego, 2. Rajetana, 3. Konstantego. 1. Ignacy Jankowski pułkownik regimentu łanowego, był posłem na sejm 1778. z województwa Sandomierskiego, miał za sobą Ludwikę *Chronowską*, z tą potomstwo dwie córki, Alexandra i Teresa, i dwóch synów, Antoni i Józef. 2. Rajetan wojski Radomski w stanie beżzennym. 3. Konstanty na *Jankowie* Jankowski syn Józefa chorążego Radomskiego z *Kwaśniewskiej* spłodzony, podkomorzy nadworny J. R. Mci. Ten mąż od wieku swego młodego poświęcił się na usługi publiczne, gdy najpierwej przez lat kilkanaście wojskową służbę dopełniał w regimencie gwardyi konnej koronnej, i tam do szarży kapitana, przez swe zasługi doszedłszy, udał się potem do stanu cywilnego, w którym z województwa swego Sandomierskiego był deputatem na trybunał koronny 1779. roku, toż konsyliarzem rady nieustającej, assessorem w departamencie policyi, posłem po kilka razy na sejm, gorliwym o dobro publiczne, czego na ostatnim sejmie 1793. roku w Grodnie dał dowody niezaprzeczone. Tenże Konstanty Jankowski dwu ślubny, *primo voto* miał za sobą Maryannę *de la Magdelaine*, Francuzkę, z której córka Maryanna poszła za Józefa Tomkowicza, szambelana J. R. Mci. *Secundo voto* z Anną *Duminowską* Antoniego Duminowskiego córką, ma syna Józefa małoletniego. — *Heraldyka Wielądka.*

Roku 1778. Sebastyan Jankowski scholastyk Żmudzki — Joachim krajeży Mozyrski. — R. 1788. Franciszek sędzia ziemski Oszmiański. — Wincenty koniuszy Lidzki. — *Krasicki.*

Z tej zapewne familji był Jankowski chorąży znaku hetmańskiego Jana Karola Chodkiewicza, o którym *Piasecki* w kronice swojej pod r. 1621. stron. 408. tak pisze: *Signifer Chodkiewiczii Jankowski, cum effrenatum equum in receptu flectere non valeret, inter turmas hostium delatus, caesus ne fuerit an virus captus, sciri non potuit, sed signum quod ferebat interceptum Turcae in subsequentibus congressibus ostentarunt; hocque maxime afflixit Chodkiewiczium, quasi fatalem victoriarum et fortitudinis ipsius terminum mox ad futurum fuisse praesignificasset.* —

Jankowski herbu Ogończyk, w Łęczyckiem województwie. Piotr Jankowski łóżniczy królewski. *Papr. Okol.*

Jankowski herbu Poraj. Tego herbu był Bodzęta Jankowski biskup Krakowski dwudziesty ósmy, dziekanem Krakowskim zostawszy, z antecessorem swoim Piotrem z Fałkowa biskupem, do Klemensa VI. Papieża w poselstwie jeździł; gdzie gdy Piotra w Awenionie śmierć zaszła, Bodzęta na osierociałą katedrę po nim wstąpił. Wiele dobrego kościołowi swemu uczynił, Bodzęcin miasteczko, i wieś Bodzęciniek od imienia swego założył, gdzie i kościół wystawił. Do Plebanji w Skotnikach, dziesięcinę z dóbr Ruszcza, Zorawniki przyłączył. Katedrę Krakowską nowymi ołtarzami ozdobił Ś. Wojciecha, Ś. Doroty, ŚŚ. apostołów Piotra i Pawła, Ś. Marcina Wyznawce, Ś. Lenarda, Najś. Matki niepokalanie poczętej, do której szczególniej był nabożnym, i wszystkie w prowenta opatrzył. Z tej gorliwości którą miał o honor Boski, Kazimierza Wielkiego Króla Polskiego o rozpustne życie zgromił; a potem gdy ten Pan, Marcina Baryczkę wikarego Krakowskiej katedry, o świątobliwe napomnienia w Wiśle utopić kazał, Bodzęta go od społeczności kościoła kłatwą wyłączył. Mścił się w prawdzie z razu tego Król na dobrach i poddanych biskupich, atoli potem upamiętawszy się, nie tylko to wszystko powrócił, co był gwałtem, i bezprawnie odebrał, ale też wiele łask nowych, biskupom Krakowskim wiecznemi czasy zapisał; kontrowersyą o dziesięciny, którą miał z ziemianami województw Krakowskiego i Sandomierskiego, za interpozycyą Jarosławia Bogoryi arcybiskupa Gnieźnieńskiego, uspokoił. Bodzęta zaś statuta niektóre potrzebne postanowiwszy, katedrę swoją rozporządziwszy, sam na schyłku życia swego wzrok stracił. Więć że w Jankowie dziedzictwie swoim chciał pamiątkę po sobie zostawić, umyślił był, pałac, czy zamek wspaniały tamże wymurować; dlatego koszt na to i znaczne pieniądze, na ręce rodzzonego swego brata Zawiszy złożył: zbyteczną jednak rozrutnością ten wszystkie straciwszy, co raz to się niewidowemu biskupowi przykrzył o więcej, udając, że taka fabryka, takim sumptem z gruntu stanąć nie może: dawał biskup i szcódrze

afektem ku swojej ojczyźnie uwiedziony; aż też nakoniec sam umyślił do Jankowa jechać, żeby było jeżeli niewidzieć, przynamniej rękami namacać tego, co mu ludzkie udawano, nieprzyszło jednak do tego, śmierć go albowiem w Kielcach zastała 1366. poховany w katedrze Krakowskiej w kaplicy Bożego ciała: siedział lat 18. Łukasza Jankowskiego Rożycza 1564. wspomina *Rej w swoim Zwierzyńcu*. Walentyn w Łęczyskiem 1648. Maryan w Sieradzkim. Mikołaj w powiecie Rzeczyckim 1674.

Janowicz herbu Radwan, w Oszmiańskim. Wojciech Janowicz chorąży i starosta Rowieński, w *Herburta Statut. fol. 293*. Maciej Wojciechowiec Janowicz starosta Zmudzki 1543. Mikołaj 1700.

Roku 1422. Szeliga z Janowicz chorąży Sieradzki, podpisał przy mierze między Władysławem królem a Krzyżakami. — *Cod. Dipl. fol. 416*. — Roku 1778. Marcyan Janowicz cześnik Wilkomierski. — *Krasicki*.

Janowski herbu Janina, w Sandomierskim województwie. Jeden z nich był opatem Czirzyckim, a potem Jędrzejowskim, którego braci rodzonych było trzech, to jest Piotr, ten zostawił synów czterech, Stanisław trzech, Szcześny tyleż. Siostra tych braci Adama Krasuskiego małżonka.

Janowski herbu Jasięńczyk, w Sandomierskim województwie. Jędrzej Janowski, miał za sobą siostrę Jędrzeja Boboli podkomorzego koronnego.

Janowski herbu Jastrzębiec, w Sandomierskim województwie: tych Paprocki położył Okolski opuścił.

Janowski herbu Natęcz. Tego herbu Katarzyna Janowska była za Orzeszkim, *2do voto* za Ptaszyńskim. —

Janowski herbu Pilawa, w Krakowskim województwie.

Janowski herbu Strzeżę, w Krakowskim województwie, piszą się z Opatkowie. Z tych dwaj bracia rodzeni Janowscy Adam i Stanisław byli podsędkami Krakowskimi ziemskimi, ostatni z nich był rotmistrzem na pierwszej Chocimskiej, posłem na różne sejmy, o czym *Konstytucye* 1613. i 1629. *fol. 16*. sędzią kapturowym pod interregnum po śmierci Zygmunta III. deputatem na trybunały tak Radomski, jako i Lubelski, miał za sobą Morską córkę Stanisława Morskiego herbu Topor, z którą spłodził syna i córki. Adam brat jego, miał za sobą Elżbietę Bogusławską siostrę rodzoną Mikołaja, Piotra, Jana Seiborów herbu Ostoja Bogusławskich, z nią synów kilka i córek, z tych jedna była za Szcześnym Czaryskim, druga za Pawłem Krasuskim. *Baran*. Janowska

Leszczyńskiego Jędrzeja herbu Abdank małżonka. Anna zakonnica w Sączu.

Jański herbu *Doliwa*, w Ruskiem województwie.

Januszewicz. Alexander Januszewicz w obozie Polskim przez wiele lat zasłużony nobilitowany na sejmie 1662. *Constit. fol. 40.*

Januszewski herbu *Dąbrowa*, w Prusiech i Mazowszu. Jan Januszewski kanonik Warszawski 1452. *Statut. Masov. fol. 95.*

Januszkiewicz herbu *Lubicz*, w księstwie Litewskiem. N. Januszkiewicz skarbnik Brześciański deputat na trybunał Litewski 1691. a dawniej Fiedor Januszowicz pisarz Litewski starostą Łuckim uczyniony od Alexandra Króla 1502. *Stryjk. fol. 689.*

Januszowski herbu *Kłóśnik*, to jest powinna być tarcza o trzech angulach czerwonego koloru, na niej lilia biała prosto stoi, u której różeczka zielona, hełm otwarty. Ten herb według świadectwa *Starowol. in Hecaton. fol. 96.* nadany jest Janowi Januszowskiemu synowi Łazarza od Zygmunta III. na jego koronacyi; gdy go ten Król dla osobliwszych natury przymiotów, w komput rycerstwa Polskiego policzył. Najprzód na dworze Maxymiliana Cesarza młodsze lata polerował, potem na Zygmunta Augusta Króla Polskiego, wszystkim miły, spłodziwszy potem synów, Krzysztofa i Michała; gdy go żona odumarła, stan sobie duchowny obrał, archidyakonią Sądecką, i Plebanią Solecką od Maciejowskiego kardynała wzięwszy. Wiele ksiąg kościołowi i ojczyźnie pożytecznych podrukował. 1mo. *Statuta prawa i Konstytucye koronne Łacińskie i Polskie Księg 10. in fol. w Krakowie w r. 1600.* 2do. *Trzy duchowne Bractwa Miasta Lwowskiego. Ciała Bożego, Rożanego Wianku, i Ś. Anny 1585. in 12mo w Krakowie.* 3tio. *Jubileusz Wielki od Klementa VIII. Królestwu Polskiemu pozwolony w Krakowie 1603. in 4to.* 4to. *Posel wielki o Wcieleniu Syna Boskiego przełożony z Łacińskiego z Stanisława Sokółowskiego in 4to w Krakowie 1590.* 5to. *Szafarz, albo o pohamowaniu utrat niepotrzebnych, dialog z tegoż Sokółowskiego z Łacińskiego na Polskie przetłómaczony in 4to w Krakowie 1589.* 6to. *Wzór Rzeczypospolitej rządnej do ciała człowieczego przyrównany in 4to Krakowie 1613.* 7mo. *Wywód albo Obmowa z strony Statutów koronnych, od siebie wydanych in 4to w Krakowie 1602.* 8vo. *Poselstwo Węgierskich posłów do Zygmunta III. przełożył z Łacińskiego na Polskie w Krakowie 1595. in 4to w drukarni Łazarza.* 9no. *O Lidze Oracya Germanika Margrabi Malaspiny Legata Papię-*

zkiego 1596. in 4to w Krakowie. 10mo. *Praeparationes devotae ad digne celebrandum, seu communicandum, z innych autorów zebrane, in 4to w Krakowie 1596. 11mo. Oksza na Turki Stanisława Orzechowskiego przełożona na Polskie 1590. w Krakowie in 4to, są dwie Oracye Orzechowskiego o wojnie Tureckiej. 12mo. Nowy charakter albo Ortographia Polska in 4to w Krakowie 1594. 13tio. Nauka umiærania Chrześcijańskiego w Krakowie in 4to 1604. 14to. Beszaryona Kardynała rzecz o Pochodzeniu Ducha Ś. in 4to w Krakowie 1605. 15to. *Icones Książąt i Królów Polskich in fol. 1605.* i wiele inszych o których Starowolski świadczy: umarł ten Januszowski 1613. Ferdinand Olim zakonu Rządziejkiego wydał *Sententias morales Conscientiae directivas in 4 libros distinctas in 4to 1687. Cracov.**

Januszowski herbu Pobóg, w Trockiem województwie. *Rojał. in MS.* pisze ich Januszkowski. Jerzy Januszkowski mąż sławny. Tomasz Stanisław podczaszy Rzeczycki w Litwie 1700.

Januszowski herbu Rola, w Rawskiem województwie Franciszek Januszowski miał za sobą Annę Grochowską 1701. *Acta Castr. Luceor.*

Jaraczewski herbu Zaręba, w Poznańskiem województwie. Z tych jeden zginął w potrzebie z Szwedami, drugi chorąży pod usarską chorągwią Potockiego Mikołaja hetmana, Adama Jaraczewskiego znajdziesz w *Konstytucyach 1638. fol. 35.* Władysław i Alexander 1648. N. Jaraczewski starosta Solecki, ma za sobą Eleonorę Koźmińską kasztelanę Rogozińską.

Jarzewski herbu Nałęcz. Stanisław, wielki za Stefana Króla wojownik na Moskwę, zostawił tych synów, Jana, który się pod Cecorą w niewolą był dostał, atoli ztamtąd wyszedłszy, chęci do rycerskich dzieł nie stracił. Stanisława, ten pod Chocimem za Zygmunta III. zginął. Jędrzej, ten w Moskwie siła dokazywał, siostra ich Katarzyna Wozueżyńska. N. Jarzewski miał za sobą Zofią Grzybowską Stefana kasztelana Lubelskiego córkę. Jarzewska była za Pawłem Brodowskim herbu Łada. Wojeiech w zakonie naszym życie pracowite skończył we Lwowie 1645. Michał, pierwszy cześnikiem Buskim destynowany na sejmie 1676. *Constit. f. 39.* N. pojął Zofią Lipską podczaszankę Bełzką, wdowę po Sawickim, z której córka Anna zmówiona z Alexandrem Grabiskim podkomorzym Brzeskim Kujawskim.

Jarkowski herbu Korczak, z Podgórza w Brzeskiem Litewskiem województwie osiedli.

Jarmoliński herbu *Korczak*, na Podolu dom starodawny, czego dowodem są stare przywileje. Chodko z Kroatyi ze krwi Deszpotów idący, pierwszy do Polski przyszedł, za czasów Władysława Jagiellona Króla Polskiego, będąc przedtem u Królów Węgierskich w wielkich respektach, ten, to w obozie, to na dworze królewskim zacie się popisał, w zasługach wziął od niego wieś Jarmolinec nad rzeką Smotryczem, o czem przywilej Ruskim charakterem 1407. zginął potem ten Chodko, w okazji mężnie stawając, zostawiwszy syna Alexandra męża wojennego, ten ze wsi Jarmolinki miasteczko ufundował, czego świadkiem przywilej 1455. z Kalenniczanki spłodził trzech synów, Bazylego bezpotomnego, Fiedora, któremu gdy się w dziale dostały Sutkowice, Sutkowskim był zawołany. Dachna, który dziedzicem zostawszy na Jarmolinec Jarmolińskim ogłoszony. Wspominają tych trzech braci księgi grodzkie Kamienieckie 1476. Mikołaj miał za sobą Katarzynę Czuryłównę. Jarmolińska była za Marcinem Czuryłem, *Olimpia Rzewusc.* Jerzy Jarmoliński pojął Zuzannę córkę Wojciecha Kalinowskiego łowczego Podolskiego, *Okol. pod Kalinowa*, z której syn Tomasz, tego zaś córka Anna Jana Szepinga małżonka. Mikołaj w Ruskiem województwie 1632. Jan i Mikołaj w powiecie Pińskim 1648. Barbara, Alexandra Bałabana starościca Winnickiego. Małgorzata Jędrzeja Czolhańskiego cześnika Włodzimierskiego, małżonki. Maryanna była za Pawłem Potockim herbu Pilawa kasztelanem Kamienieckim, siostra jej Zuzanna Konstancya, pierwszym związkim za Alexandrem z Piley Korycińskim wojewodą Rawskim, drugim za Jakóbem Wojciechem Szczawińskim wojewodą Inowrocławskim, z obiema jednak żyła nieplodnie.

Jarmoła herbu *Kościęsza*. Piszą się z Zabołotna, z tych Jan Jarmoła rewizor dóbr królewskich w księztwie Litewskim, syn jego także Jan, od którego było dwóch synów Rzymierz i Stefan. Konstantyn Jarmołowicz skarbnik Trocki w powiecie Orszańskim 1674.

Jarmułt *Mlicki* herbu *Dołęga*, w Płockiem województwie, patrz **Mlicki**. Jarmułtowskich wspomina *laudum* Łomżyńskie 1607.

Jarnowski herbu *Topor*, w Brzeskiem Kujawkiem województwie, piszą się z wielkiego Jarnowa, luboć ich już Jaronowski, już Jaronowski czytam. Wojciech sędzia grodzki Przedecki 1590. *Constit. fol. 603.* Wincenty sędzia grodzki Inowłodzki 1632. Krzysztof w ziemi Dobrzyńskiej, Łukasz skarbnik Inowrocławski, Stefan, Zygmunt 1648. Sebastyan podsędek ziemski Brzeski Kujawski posłował na konwokacyą

1674. a potem podobno tenże sam był podkomorzym Brzeskim Rujawskim, Wojciech łowczy Brzeski Rujawski, Stefan cześnik Podolski. Jakób porucznik królewski, Jędrzej, Ludwik, Krzysztof, Jerzy, Kazimierz, Daniel, Ignacy, Stanisław, Bartłomiej podpisali elekcyą Jana III. Jędrzej był miecznikiem Inowrocławskim, Franciszek Maciej łowczym Brzeskim Rujawskim 1699. Zygmunt podczaszyc Nowogrodzki. Franciszek Stanisław podpisał konfederacyą Sandomierską 1704. N. Jarnowski miał za sobą Glembocką, z której był syn podkomorzy Brzeski Rujawski. Jędrzej kasztelan Kowalski miał za sobą Katarzynę Golemowską, z tej były trzy córki, Antonina jedna, Wojciechowi Jarnowskiemu zaślubiona, z której potomstwo, Jędrzej, Alexander i Marcyanna: Helena druga najprzód Franciszkowi Rzegoekiemu, potem Raczyńskiemu: Wiktorya trzecia Kobierzyckiemu, zaślubione. N. Jarnowski żupnik Rujawski miał za sobą Wichrowską, z której córka Mateusza Szadkowskiego łowczego ziemi Gostyńskiej małżonka, druga Maryanna, Joachima Modlińskiego żupnika Rujawskiego, synowie zaś, Szymon, żona jego Cybulska, Jakób, Józef żona Morzyeka.

Roku 1778. Stanisław Jarnowski stolnik Kruszwicki. — Stanisław stolnik Inowrocławski. — *Krasicki*.

Jarochowski herbu Przyrowa. O tych sam tylko pisze *Nakielski in Miechovia fol. 896.* gdzie wspomina Maksymiliana Jarochowskiego Miechowitę proboszcza Waglezowskiego 1630.

Jarochowski herbu Rola, w Łęczyckiem województwie, jednaż ich dzielnica z Wargowskiemi. Rafał Jarochowski, którego córka Anna, Mikołaja Stokowskiego herbu Drzewica, małżonką była 1580. *Acta Castren. Opocznen.* Wojciech w Kaliskiem 1648. Paweł w ziemi Gostyńskiej 1674. N. Jarochowski podkomorzy Wschowski, żonę swoją zmarłą 1691. pogrzebł w kościele naszym Kaliskim. Chryzostom miał za sobą Katarzynę Glembocką wojskiego Kaliskiego córkę, pozostałą wdowę po Zbigniewie Olędzkim. Jan Katarzynę Marszewską herbu Rogala.

Jarocki herbu Rawicz, w Sandomierskiem województwie. Stanisław Jarocki kasztelan Zawiehojski, marszałek nadworny koronny 1507. *Statut. Łask. i 1515.* Janowi Jarockiemu plebanowi Soleckiemu pozwolił Zygmunt I. żeby był sobie przybrał za koadjutora na też plebanią Wilhelma Jarockiego, na ten czas dworzanina królewskiego, o czem świadczy *list tegoż króla in MS. Petricov.* Jędrzej w województwie Ruskiem 1632. Alexander Waleryan z Luznej w Krakowskiem, Piotr w Sandomierskiem 1648. Stanisław miał za

sobą Zofią Jaskulecką, która po jego śmierci poszła za Mikołaja Baranowskiego herbu Rawicz. N. Jarocka była za Kasprem Charzowskim. Bazyli Karmelita, *Żywot Ś. Jędrzeja Korsyna na Polskie przetłómaczył 1629. in 4to Cracov.* Michał w zakonie naszym.

Obszerniejsza wiadomość o tej familji załączona będzie w Dodatku w Tomie X. —

Jarogniewski herbu Orla, w Wielkiej-Polszcze, Janusz Jarogłowski (tak napisano, ale podobnooby trzeba czytać Jarogniewski) podpisał konfederacyą szlachty Wielkopolskiej 1382. u *Łaskiego w Stat. fol. 74.* Jan Jarogniewski, który z Bartłomiejem z Wizemburga Nałęczem, i z Dobrogostem Kolińskim zebrawszy chłopstwo, na Krzyżaków Rujawy i Dobrzyńską ziemię pustoszących napadli, pod wsią Dąbek nazwaną 1431. i zbili marszałka Inflantskiego Teodora, i siedmiu komendorów Pruskich w niewolą zabrawszy: o czem *Biel. fol. 339. Cromer. lib. 20.*

Jaromirski herbu Samson, w Wielkiej-Polszcze. Janusz z Kosieczyna Jaromirski miecznik Poznański, poborca w temże województwie 1617. o nim powiada *Okolski*, że tylko córkę jedynaczkę zostawił, i tak się na nim ten dom skończył: atoli Maciej 1632. w Pomorskiem podpisał elekeyą Władysława IV.

Jarosieki. Franciszek Jarosieki 1705. podpisał konfederacyą Krakowską.

Jarosławski herbu Leliwa. O tych mówić się będzie pod Tarnowskiemi, ile że to jedenże dom i krew z niemi.

Jaroszewski herbu Janina, w Sandomierskiem województwie, Jaroszewski Balcer, córka jego Alexandra była za Krzysztofem Baranowskim herbu Rawicz. Krzysztofa Jaroszewskiego córki, Anna, żyła z Piotrem Gruszeckim, Maryanna z Stefanem Dąbrowskim.

Jaroszewski herbu Kórnicz, w Krakowskiem województwie, Erazm mąż wojenny. Jan Jaroszewski w różnych naukach biegły. Ludwik 1648.

Jaroszewski herbu Zagłoba, w Płockiem województwie. Stanisław, o którym *Konstytucye 1626. fol. 13.* Paweł 1632. Paweł w zakonie naszym w ośmdziesiąt lat i trzy życia swego w Lublinie w roku 1676. po pracach apostołskich odpoczął w Bogu, rządził kollegium Grudziądzkie, podczas którego czasu, siła od Szwedów ucierpiał, po śmierci w jego komórce więcej nie się znalazło, tylko wytarty brewiarz i koronka. Jaroszewski regent ziemski Płocki, poseł na sejm 1624. Paweł Kazimierz z Jaroszewa chorąży i pi-

sarz grodzki Płocki, sędzia Wyszogrodzki, deputat na trybunał koronny 1714. a potem marszałek tegoż trybunału 1718. poseł na sejm 1724. umarł starostą Płockim. Paweł Franciszek stolnik Zawkrzyński poseł na konwokacyą 1733.

R. 1778. Jan Jaroszewski wojski Przedecki. — Rafał łowczy Inowrocławski. — Stanisław chorąży Zakroczyński. — *Krasicki.*

Jaroszkowski herbu Paraj, w województwie Łęczyckiem, jednaż ich dzielnicą z Witkowskimi. Jakób albowiem Jaroszkowski, i w obozie i w radzie na sejmach ojczyźnie zasłużony, z Oszkowskiej herbu Lubicz, siostry rodzonej Małehra proboszcza i oflicyala Lwowskiego, spłodził trzech synów: Stanisława męża rycerskiego, Piotra, i Alexandra, który ostatni od dóbr Witkowiec nazwany Witkowskim. N. Jaroszkowski synowiec Jakóba, służył pod królewską chorągwią. Marcin z Łęczyckiem podpisał elekcyą Jana III.

Jaroszyński. Fedor Jaroszyński z województwem Wołyńskiem podpisał elekcyą Jana III. Paweł podczaszy Owrucki 1702.

R. 1778. Mik ołaj Jaroszyński podczaszy Minsgrodzki. — *Krasicki.*

Jaruntowski herbu Prus 3tio. W Jaruntach kiedyś w ziemi Łomżyńskiej w parafji Szczepankowskiej dziedziczyli, z tych Józef Jaruntowski zostawił syna Jana, który ożeniwszy się z Ważanką z Wagacz nazwał się Wagą, a potem Ważyńskim, i drugiego Wawrzeńca, tego syn Wojciech wyniósł się na Podole, sędzią był grodzkim Żydaczowskim, i tam pojął Jakóba Popkowskiego córkę, z której dwóch synów było, Jan bezpotomny, i Bartłomiej, ten także dwóch synów spłodził, Jana bezpotomnego, i Adama, który najprzód był stolnikiem i sędzią grodzkim Sanockim, umarł kasztelanem Sanockim. Ewa Druszkiewiczówna kasztelanica Chełmska, dwie mu córki powiła, z tych jedna Antonina z Siekierzyńskim zmówiona, druga Angela: i synów trzech: Tobiasza, Zygmunta, i Aloizego.

Jaruntowskiego kasztelanica Sanockiego syn spłodził Annę *Dydyńską* pisarzówną ziemską Sanocką i synów dwóch Bartłomieja i N. — *Krasicki.*

Jaruski, w Małej-Polszcze. Teresa Jaruska ksieni Bujska zakonu Premonstratenskiego 1672. Są Jarowscy w Mińskiem województwie.

Jaruzelski herbu Ślepowron, w Podlaskiem województwie. Wacław Jaruzelski chorąży ziemi Bielskiej z sejm 1703. komissarz na rozgraniczenie województwa Podlaskiego z Prusami, *Constit. fol. 22.* posłem był na ten sejm. Tomasz z Jaruzel cześnik Drohicki do tejsze funkcyi naznaczony, i trzeci Stefan podstoli Podlaski, miał za sobą Maryannę Węglińską podsędkównę ziemską Chełmską. Tomasz

z Jaruzel Jaruzelski obywatel województwa Podlaskiego ziemi Drohickiej, ten spłodził synów dwóch, Franciszka cześnika Drohickiego i Władysława chorążego ziemi Bielskiej, który z Anastazją Kurzeniecką chorążanką ziemi Bielskiej, zrodził córek trzy, i synów czterech. Zofią Wilezewskiego podkomorzego ziemi Wiskiej małżonkę, Teresę Niewiarowskiego chorążego Czerniechowskiego żonę, i Krystynę, która *1mo voto* była za Franciszkiem Oldakowskim, podczaszym Nurskim, *2do* za Chądzyńskim miecznikiem Żytomierskim. Michała *sterilem*. Razimierza w zakonie Soe. Jesu. Franciszka podczaszego ziemi Bielskiej, który z Maryanną Niwińską córką Pawła Niwińskiego wojskiego Podlaskiego, zostawił potomstwo. Czwartego Józefa męża rycerskiego bezpotomnie zesłego w roku 1735. Benedykt Jaruzelski, miał syna Fabiana, który z Katarzyną Ranigoską córką wojskiego Bielskiego zostawił dzieci, i Sebastyana, który z Zubowską miał sukcesorów. Grzegorz Jaruzelski spłodził Wojciecha podczaszego Nowogrodzkiego, którego żona Romarnicka bezpotomna. Grzegorz także *sterilis*. Teofila była za Fabianem Franciszkiem Wilgą podkomorzym Derpskim i generałem w wojsku koronnem.

Roku 1778. Wojciech Jaruzelski wojski Podlaski. — *Krasicki*.

Jarykowski. W ziemi Łomżyńskiej Paweł Jarykowski podpisał elekcyą Jana Razimierza Króla.

Jarzabkowski herbu *Gozdawa*, w Sandomierskiem województwie.

Jarzębiński herbu *Dąbrowa* pod Świeciem. Dominik Jarzębiński tego herbu, córka jego była za Danielcem Białoskórskim. *MS. de Famil. Pruss.*

Jarzębiński herbu *Radwan*, w Prusiech, to Okolski, niewiem, czy nie ciż co i wyżej.

Jarzecki herbu *Rogała*. *Okol. tom. 1. fol. 350.* wspomina Jarzecką herbu Rogala, że była za Misiowskim herbu Jelita.

Jarzyna herbu *Trzaska albo Biała*, w Rawskiem i Krakowskiem województwach. Dawniejsi przodkowie ich pisali się hrabiami z Biały, potem z Trębaczowa i Rudek. Pierwszy Racibor z Panigrodu, od Ziemowita I. księżęcia Mazowieckiego, u którego pieczęć trzymał, dla tego, że Jarzynę rad jadł, Jarzyna nazwany, toż samo imię, i na swoich zlał potomków, pierwszem małżeństwem miał córkę jedną, którą wydał za Brzostowskiego. Drugiem małżeństwem z Eugowską, spłodził synów czterech. Piotra, Jana, Wojciecha i Jakóba. Z tych 1. Piotr z Puczniewską miał córek sześć: jedna z nich poszła za Kucińskiego, druga za Forka, *2do*

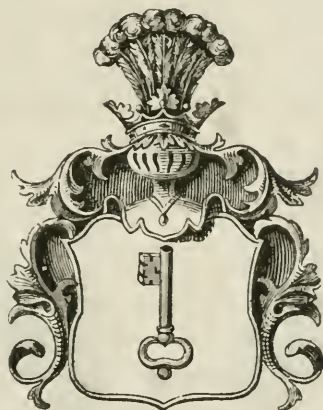
voto za Krosnowskiego. Trzecia za Piekarskiego. Czwarta za Krosnowskiego. Piąta za Radimskiego. Szósta za Burdana. Synów zaś czterech, Jana, Piotra, Mikołaja i Lenarta. Z tych 1. Jan Jarzyna Woda podczaszy koronny, dla wstrzeźliwości swojej, z której wodę tylko pijał, Woda nazwany, w expedyeyi pod Polockiem, Mieleckiemu hetmanowi chcącemu iść do szturmowi wyperswadował, żeby osoby swojej, a w niej całego wojska, na sztych tak niebezpieczny nie narażał. *Biel. fol. 764.* w roku 1574. Ernest Weiher pojmawszy Krzysztofa księcia Meklemburskiego 1562. jemu go zlecił, żeby go był oddał Zygmunтови Augustowi Królowi, którego potem w Rawskim zamku pod strażą trzymano, *Biel. fol. 610.* ożenił się z Szpotowną Duninowną, która mu powiła dwóch synów, Piotra i Jana, tyleż córek, z tych jedna żyła z Strzemboszem z Damojewie, *2do voto* z Walewskim chorążym Siemradzkim: druga z Młodeckim. Piotr syn Jana Wody, najprzód Stefana Króla dworzani, potem u Zygmunta III. rotmistrz nakoniec podkomorzy Rawski, z którym tytułem posłował na sejm 1611. z kąd byłznaczony do rewizyi dóbr królewskich w Małej-Polszcze leżących. *Constit. fol. 36.* i w roku 1616. *Constit. fol. 40.* i w roku 1613. deputowany do ukojenia związkowych, *Constit. fol. 6.* bywał i deputatem na trybunały koronne. Z pierwszą żoną Duninowną Wolską miał córkę jedną Konicpolską. Z drugą żoną Maszkowską stolnikówną Łęczycką, była córka Zofia za Pawłem Zielińskim podkomorzycem Sandomierskim, synów zaś siedmiu spłodził: Piotra *sterilem*: Chryzostoma kasztelana Inowłodzkiego, tego córka jedynaczka z Przedkowskiej urodzona, dostała się w małżeństwo Rątskiemu podstolemu Sochaczewskiemu, z którym *sterilis*: Jana, tego z Krzysztoporskiej syn jeden Jan, ożenił się z Karską, z której były dwie córki, jedna z nich żyła z Golianem, druga z Boeckowskim, i z nim miała dwie córki Oską i Sielską. Z tejże Karski, Jana pięciu było synów, Adam który z Dankowskiej spłodził Władysława i Alexandra, Razimierz z Madalińską, i Mikołaj z Bieniewską *steriles*. Marcin proboszcz Daleszycki, Stanisław proboszcz Wartski. Władysława tego z Oborskiej, córka wydana za Arnolda Łagonię chorążego Zakroczymskiego, *2do* za Łuszczewskiego. Jędrzeja cześnika Podlaskiego bezpotomnego. Hieronima tego z Bełdowskiej skarbnikowny Gostyńskiej córek trzy, jedna zaślubiona Dziboniemu bezdzietna, druga Zbroskiemu, trzecia Bratoszewskiemu, synów zaś sześć, Razimierz, tego z Gocławskiej córka jedynaczka Anna, Piotr *sterilis*, Stanisław proboszcz Bielski, i Mikołaj proboszcz Regnowski, Adam i Jerzy z Kowalską zostawili potomstwo. Racibora (był to sió-

dmy syn Piotra podkomorzego z Maszkowskiej) tego z Łajszczewską kasztelaną Sochaczewską była córka Pilichowska, i synów czterech: Mateusz, Adam ten z Stamirowskiej miecznikowny Sochaczewskiej miał córki, Tomasz i Zygmunt, ten z Wężykowną zostawił potomstwo. Jan brat rodzony Piotra podkomorzego Rawskiego dziedzic na Krzykowiecach, w wielu expedycyach, osobiwie jednak w Multanach z Łaskim rotmistrz, z Rłodnicką spłodził Alexandra, Stanisława, i Samuela. Alexander z Ręcalską, miał córek trzy, i syna Jana, który z Karnickiej zostawił Stanisława, ten z Gocławską spłodził Marcina, ten z Szypowską, miał synów sześciu, Samuela, który z Janowską zrodził czterech synów, dwaj z nich potomstwo zostawili, drudzy *steriles*. 2. Piotr brat rodzony Jana Wody, pułkownik, aż do zgrzybiałego wieku w obozie lata trawił. Pod Sokolą zamkiem, gdy widział że Moskwa, piechocie naszej pasy zaległa; on lubo już podeszły w leciech z konia zsiadłszy, pieszo im szedł na sukkurs; w zasługach wziął lennem prawem Brzustek, córkę tylko jedną, wydał za Brzechfę. 3. Mikołaj *sterilis*. 4. Lenard dworzaniin u Króla Francuzkiego Henryka, dla osobliwszych cnót swoich, tak mu był przypadł do serca, że mu syna swego Henryka, najprzód Polskiego, a potem Francuzkiego Króla, w młodszych leciech pod instytucją poddał; w nagrodę zasług swoich, miał do zgonu życia swego z skarbu jego opatrzenie; i gdyby były nagłe fata Henryka IV. nie zaszły, pewnie by był z łaski jego wyżej urosł. Powróciwszy z Francyi, najprzód był kanonikiem Gnieźnieńskim, proboszczem Sadkowskim, potem pojawiwszy Dębowską, z niej miał trzech synów, Jakóba, Samuela, i Wiktoryna. Z tych Jakóbowi Zawadzka powiła pięć córek, Radziątkowską, Domaniewską, i Lizowską. *2do voto* pojął Brzostowską, z której krom córek dwóch Karsznickiej i Papieżkiej, synów trzech liczył, Tomasza i Rafała *steriles*. Marcin trzeci syn jego, najprzód wojski Rawski, potem kasztelan Sochaczewski, spłodził dwie córki z Masłomeckiej, jedna poszła za Adama Nowomiejskiego sędziego ziemskiego Rawskiego, druga za Wolskiego podstolego Sochaczewskiego. Synów zaś czterech, Abrahama chorążego a potem podkomorzego Rawskiego, *1mo voto* złączył się z Jarzynianką sędzianką Krakowską, *2do* z Konstancją Lipską Łada siostrą wojewody Kaliskiego, *3tio* z Karską wdową, ze wszystkiemi *sterilis*. Stanisława kasztelana Sochaczewskiego, z tym tytułem podpisał konfederacją generalną 1696. ten *1mo voto* z Borkowską córkę Annę spłodził zakonnice. *2do voto* z Joanną Zapolską Kazimierza podkomorzego Sieradzkiego córką, wdową po Walewskim, miał

syna i córek dwie. Rafała, ten z Brzoską *sterilis*. Stefana wojskiego Rawskiego, ten z Beldowską, zostawił synów czterech, Marcina, Adama, Abrahama, bezpotomnych, i Antoniego, tego z Reklewskiej dwie córki Teresa i Beata, i syn Abraham Józef w stanie duchownym. Córek tegoż Stefana było cztery jedna Elżbieta wydana za Olszewskiego skarbnika Wieluńskiego, Zofia za Prażmowskiego, Konstancya za Sławskiego, a potem za Wiśniowskiego, Maryanna za Grotowskiego. Wiktoryn syn Lenarda czterdzieści lat wojenną traktując umarł *sterilis*. Samuel brat rodzony Wiktoryna, z Starzyńską miał córkę Łaczką, i synów dwóch, Piotra i Pawła. Piotr *Imo voto* z Krzęciewską spłodził synów dwóch, Samuela kawalera Maltańskiego, drugi *sterilis* umarł, i córki trzy, jedna Krzyjewska druga Łożkowska, trzecia Rożnowa, a potem Sielska. *2do voto* Piotr z Markowską zostawił synów czterech, Jakóba którego pierwsza żona Sadkowska, z niej syn Michał, druga Żardecka, z niej syn Konstantyn. Wojciecha i Jana *sterilis*: Alexandra hrabię na Białym, żona jego Krzeczowska, z niej syn Józef wojski Rawski, z Niszczyckiej kasztelanki Płockiej ma córek pięć: Teresę, Franciszkę, Wiktoryą, Barbarę i Antoninę. *3tio voto* Piotr z Pruską spłodził syna Michała. Paweł brat tegoż Piotra, którego z Pęgowskiej córka Michałowska, a z Rameckiej córką Jadwigą. Jan, drugi syn Racibora na początku położonego, zwano go Serwatką, miał synów trzech, i córkę jedną Lubiszewskiego Balcera małżonkę. Wojciech, trzeci syn Racibora, córki jego z Nieborowskiej, jedna Plicheina, druga Charłęska. Jakób, czwarty syn Racibora, synowie jego z Grabianki Stanisław i Bronisław. Stanisław z Pileckowską, zostawił córkę jedną, która poszła za Niewiadowskiego, *2do voto* za Gnatowskiego. Tenże Stanisław *2do voto* z Swidzińską miał syna Maxymiliana, który z Libiszewską spłodził trzech synów: Waleryana, Adama, i Wiktoryna *steriles*. Michał brat rodzony Piotra, a niegdy synowiec Racibora, zrodził Mateusza i Maxymiliana. Mateusz sędzia wojskowy, w wielu kampaniach odważnie stawając pod Cecorą poległ *sterilis*. Maxymilian roztropności wielkiej i biegłości w prawie niepospolitej, sędzia ziemski Sochaczewski 1632. i kapturu Krakowskiego, poseł na sejm koronacyi 1632. *Constit. fol. 47.* potem podstarości i sędzia grodzki Krakowski, dalej pisarz ziemski Krakowski, marszałek w trybunale koronnym, miał za sobą Zawadzka pisarzównę ziemską Sieradzką, ale z nią dzieci nie było, potem Zofią Rosiecką, córka jego Anna dostała się w małżeństwo Marcinowi Borkowskiemu podwojewodemu i sędziemu Lwowskiemu. Genealogia tego domu

trzy mu córki przypisuje, Oltarczewską, Wędrogoską i Krosnowską, i syna jednego Maxymiliana sędziego Krakowskiego, którego dwie córki zostały, jedna z nich żyła z Giebułtowskim *sterilis*, druga z Abrahamem Jarzyną podkomorzym Rawskim. N. Jarzyna miał za sobą Annę Petrykowską z której synowie, Adam, Jan i Michał. *Geneal. Olesnic.* N. Jarzynianka była za Wojciechem Mączyńskim łowczym Sieradzkim. Tu przydaję, że na pierwszą Chocimską, czternastu Jarzynów przeciwko Turkom mężnie stawało.

JASIEŃCZYK

HERB.

Ma być w polu błękitnem Klucz złoty zębami w prawą tarczy obróconemi, temiż prosto do góry stojący, na helmie pięć piór strusich. *Paproc. Okolski tom. 1. fol. 308.* Ten herb według *Długosza*, w Polsce nadany, od Kazimierza Króla (nie piszą którego) rycerzowi pewnemu, tak na Jadźwingów ręczo nacierającemu, jako też życzliwie na wszelkie usługi Pańskie ochoczemu, przydano mu do tego, dobra i znaczne włości. W Niemczech elektor i najwyższy podkomorzy Cesarski, na publicznym kongressie, klucz zwykł przed Cesarzem nosić, ztąd niektórzy rozumieją, że i ten herb swoje początki zabrał.

Herbowni.

Barcikowski,
Bielski,
Boski,
Grzegorzewski,
Hayn,
Jabłoński,
Janowski,
Karczewski,

Kolubielski,
Kowalski,
Krajewski,
Lichnowski,
Mijakowski,
Michałowski,
Miedzychowski,
Obuchowicz,

Pawłowicz,
Przeradzki,
Radoński,
Słuchocki,
Strupiechowski,
Warpesz,
Worański,
Zbrocki.

Późniejsi heraldycy jako to: *Kuropatnicki, Malachowski, Wielądek* i inni następujące familie dodają jeszcze do tego herbu.

Burski,

Lychowski,

Zbrożek,

Jasieniezyk,

Ostoniecki,

Zębrowski,

Jasnogorski,

Ostowiecki,

Żegocki.

Kluczyński,

Radowicki,

Nie wszyscy jednak tu położeni tym kształtem herbu Jasieniezyk zażywają, a najprzód Kowalscy klucz noszą, ale zęby u niego na obie są strony, a w księztwie Litewskim Pawłowiczowie Lukiańscy w polu czerwonym klucz kładą, na nim serce strzałą przeszyte, także i na hełmie. Obuchowiczowie także innym go kształtem noszą, o czym na swem miejscu.

JASIENIECKI HERB.

Według *Paprock. o herb. fol. 677. i Okol. tom. 1. fol. 314.* powinna być Kotwica na obie strony, haki mająca zakrzywione, nad nią niby litera Tau: dorozumiewa się *Okol.*, że ten herb ze dwóch spojony, z *Duliczów* i *Chrynickich*, i przydają, że się Jasieniecy na Podlaszu takim herbem pieczętują, na którego hełmie pięć piór strusich, *Okolski* złożył. Atoli *Ks. Różałowicz. in MS.* powiada, że w polu czerwonym Jasieniecy Wojnowie noszą haki z strzał różnie załamanych, a nad średnią strzałą kładą pół księżycy z gwiazdą, na hełmie zaś powinny być trzy pióra strusie, niewiem czyby nie raczej mówić trzeba, że to są klamry, nie strzały. Tym się herbem pieczętują Wojnowie Jasieniecy, o których *Ks. Różałowicz* powiada, że z książąt Ruskich idą. Z tych według niego, *Konstantyn Wojna Jasieniecki* był wojewodą na *Lukach*, syn zaś jego *Iwan*, wojewodą *Smoleńskim*, (roku jednak nie położył) *Konstantyn*, syn *Iwana* pisarzem ziemskim *Witebskim*, był to ojciec *Samuela*, *Krzysztofa*, *Ale-*

xandra i Daniela. Alexander wojski Witebski, podwojewodzy Wileński, starosta Braclawski. Jasieniecki Wojna Rumilo 1632. Hrehory miecznik Mozyrski, fundator Cerkwie Jasienieckiej. Mikołaj Horodniczy i pisarz grodzki Nowogrodzki. Rafał wojski Nowogrodzki. Hrehorego syn Alexander kasztelan Nowogrodzki, córka jego jedna, najprzód żyła z Ogińskim miecznikiem Litewskim, potem z Stanisławem Poniatowskim herbu Ciołek podskarbin Wielkim Litewskim; umarła *sterilis* w Smoleńsku u Moskwy. Druga była za Tyzenhauzem wojewodą Mścisławskim. Drugi Mikołaj kasztelan Nowogrodzki, tego potomstwo wymarło. Brat ich Alexander Horodniczy Nowogrodzki, z Korsakowny sędziarki ziemskiej Nowogrodzkiej, splodził Jana podczaszego Nowogrodzkiego, był deputatem na trybunał Litewski 1700. posłem na sejmy 1710. i 1712. ten z Teofilą de Raes zostawił Henryka proboszcza Bobrojskiego, umarł młodo. Jana w gwardyi królewskiej chorążego, Antoniego w zakonie Soc. Jesu Krystynę młodo zmarłą, Reginę Marcyanowi Chreptowiczowi staroście Werbelskiemu zaślubioną, i Wiktoryą Pannę. Jan podsędek Miński, Samuel skarbnik Rzeczyeki. Konstantyn podkomorzy Braclawski, miał za sobą Ogińską wojewodzanę Połocką, pozostałą wdowę po Chaleckim staroście Mozyrskim. Wojna starosta Braclawski zginął pod Olkinikami 1700. córka jego pierwszym związkiem Brzostowska kasztelanowa Mścisławska, drugim Pocijowa podczaszyna Litewska. N. sędzia ziemski Rzeczyeki umarł 1725. z Giżycką zostawił potomstwo. Konstantyn Wojna sędzię ziemski Rzeczyeki, deputat na trybunał Litewski 1725. N. podkomorzy Rzeczyeki. N. sędzia ziemski Mścisławski. Cyprian miał za sobą Obuchowiczównę kasztelanę Nowogrodzką. Piszą się zaś z Jasińca w województwie Nowogrodzkim. N. podkomorzanka Rzeczyeka była za Janem Siliczem podczaszym Rijowskim. N. Wojna stolnik Witebski, żona jego Katarzyna Kendzierzawska 1666. Stefan kasztelanie Nowogrodzki 1678. Daniel podstarości Jezierzynski. *Constit.* 1678. *fol.* 22. Rafał Jan stolnik Mścisławski 1674. Samuel wojski Witebski w tymże roku. Franciszek Michał Wojna Jasieniecki, skarbnik Mozyrski, pisarz grodzki Mścisławski 1700.

Jasieniecki herbu Kornie, w Wołyńskim województwie. Łazarz Jasieniecki. *Metryka Wołyńska* 1528. Marcin w województwie Ruskiem 1632.

Jasiński herbu Dołęga, w Dobrzyńskiej ziemi. Szymon Jasiński podpisał elekcyą Jana Kazimierza Króla.

Roku 1778. Xawery Jasiński komornik, grodzki Gnieźnieński. — Kazimierz w roku 1788. podczaszcy Żydaczewski. — *Krasicki*.

Jasiński herbu Poraj, w Krakowskiem województwie: *Okolski* Krakowianów Jasińskich pod herbem Gozdawa położył, podobno Bielskiego świadectwem uwiedziony, który Pawła Jasińskiego, o którym niżej, Gozdawitą napisał. *MS. Konopat. i drugi o Familiach Pruskich*, o Jasińskich, którzy z Krakowskiego województwa przeniósłszy się, w Prusiech osiedli, twierdzą, że się herbem Poronia pieczętują, i owszem *MS. Ry. Rutki* powiada, że herb Poronia dopiero od Kazimierza Króla w roku 1462. był nadany rycerzowi herbu Gozdawa, za znaczne jego ku tej ojezynie przysługi: nie pewniejszego, żeby to powinno paść na tego Pawła Jasińskiego, o którym niżej, ile że właśnie o tym czasie kwitnął: atoli *Baranowski in MS.* (ba i ja sam widziałem pieczęć jednego z nich Prusaka) że są herbu Poraj, twierdzi, musi tedy być, że podobieństwem tych trzech herbów, Gozdawy, Poraju, i Poroni, uniesieni, jedni z Jasińskich Porajem, drudzy Poronią się szczycą. Ja tu z *Baranowskiego* położę Jasińskich w Krakowskiem. Piotr Jasiński człowiek rycerski, siostra jego Anna, była za Jędrzejem Oleśnickim herbu Dębno. Paweł dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, z pierwszą żoną spłodził Teodora i Pawła, i córkę Zofią Czapliską, z drugą Anną Morską, córką Stanisława z Krupczanki urodzoną, żył bezpotomnie. Piotr dziedzic na Kijach i Szezekocinach za Pinczowem, był podstarościm Oświęcimskim, zostawił potomstwo z Oleśnicką herbu Radwan, córką Jędrzeja żupnika Krakowskiego. Wojciecha Brandyszowna pisarzowna ziemska Zatorska małżonka. Szymon pojął pozostałą wdowę po Piotrze Chrzastowskim, wspominają go *Konstytucye* 1626. gdzie gdy posłował na sejm, deputowano go na trybunał Radomski. *Constit. fol. 5.* Krzysztof 1597. burgrabia zamku Krakowskiego. Samuel poborea w Zatorskim i Oświęcimskim 1626. Marcin, Szymon i Alexander 1705.

Jasiński herbu Poronia, w Chełmińskim i Pomorskiem województwach, że się tym herbem pieczętują, dochoďte i ztąd, krom wzwyż namienionych autorów, że w Nowym jest ołtarz znamienity Ś. Michała archanioła u OO. Bernardynów nad Wisłą z tym napisem, *G. D. Joannes Jasiński suo ac Fratris sui in bello Moschovitico necati, nec non totius familiae suae nomine, hanc aram Deo dicat*, herby cztery przytem, Poronia, Jastrzębiec, Ostoja i Rogala. Toż o Jasińskich Prusakach pisze *Hist. Possel. Pol. Pruthen. fol. 634.* Pierwszy w Prusiech osiadł Paweł Jasiński, najprzód stolnik Sendomierski, Belzki i Chełmski starosta, jako go czytam na liscie Kazimierza Króla, danym miastu Lubelskiemu 1468. potem podskarbi koronny i ziem

Pruskich, a oraz starosta Malborski 1479. nakoniec kasztelan Sandomierski. Z młodych lat swoich do wojennych dzieł przyuczony, gdy się pod Puckiem nasze wojsko z Krzyżakami potykało, on między dwa szeregi nieprzyjacielskie, pędem z boku przypadłszy, kopie Krzyżackie przeciwko naszym złożone, odwrócił, czem nie mało naszym do zwycięstwa pomógł. *Biel. fol. 425. Cromer lib. 25.* Wysłany potem na dobywanie Stargardu, wpadł w ręce Krzyżackie przez zdradę; atoli z tej niewoli wyszedłszy, w wielkim był respekie u Króla Kazimierza: bo w roku 1471. syna jego Władysława, w dziewięciu tysięcy jazdy i piechoty wprowadzał na Królestwo Czeskie. *Cromer lib. 27. Biel. fol. 454.* Królewicza potem Kazimierza, na żądanie Panów Węgierskich, z temże wojskiem na tron Węgierski chcąc wprowadzić, już z nim był stanął u Nitry, atoli gdy się te zamysły rozehwiały: a z Matyaszem Królem Węgierskim pokój dotarty, wracającego do Polski Jasińskiego, chciał wprawdzie Węgrzyn zdradą podejść: atoli że ostrożnego, i rezolutnego na wszystko znalazł tego przeznaczonego hetmana, dla tego nie śmiał się o niego otrzeć. *Crom. Biel.* W roku 1473. wysłany w legacyi do Fryderyka Cesarza, żeby był na tegoż Matyasza Króla ligę z nim uczynił, szczęśliwie jej dotarł, a w drugim roku na Szląsku, swoim na posilek przypadłszy, zbił Węgrów, tysiąc ich na placu położywszy, sześćset w niewolę zabrawszy. Zamtąd na Tatarów, Podole najeżdżających szablę obrócił, ale i tych pogromił: umarł wielki ten Kawaler wieku swego 56. Są w tym domu trzy przywileje, jeden Janowi Jasińskiemu od Króla Kazimierza w Piotrkowie 1464. dany, drugi 1477. trzeci Adamowi Jasińskiemu braci jego dany 1512. który świadczy, że ojciec ich nie tylko Kazimierzowi, ale i Alexandrowi Królom był dobrze zasłużony. Tenże Alexander Król wspomnionemu Adamowi i synom jego starostwo Nowskie konferował, i summę tysiąca czerwonych złotych na niem zapisał, którą potem summę Jan Werda 1535. spłacił. Michał Jasiński człowiek rycerski z krajów Pomorskich wyszedłszy, z Janem Karolem Chodkiewiczem hetmanem w Inflantskiej ekspedycyi długo służąc, i tam dwóch rodzonych braci zbywszy, w Litwie osiadł: *to MS. o Familiach Pruskich:* raczejby jednak miał mówić, z innym Chodkiewiczem hetmanem, który żył za Kazimierza Króla, ile że dom Jasińskich już za Zygmunta I. Króla w Litwie kwitnął, jako się mówi pod Jasińskimi Jastrzębczykami, zgadza się jednak *MS. Pruski z Wituńskim,* że Porończyk do Litwy się przeniósł, czemu zaś herb Poronia w Jastrzębca zamienił, niewiem. N. Jasiński miał za sobą

Czapską z Konarskiej urodzoną kasztelanki Chełmińskiej. Jasińska była za Franciszkiem Białochowskim, druga za Janem Rossowskim. Franciszek sędzia Pucki, i syn jego Stanisław, posłowie na sejm 1730.

Roku 1778. Karol Jasiński vicesgerent Czerski. — Klemens podstarosta Liwski. — Stanisław sędzia Tczewski. — Alexy komornik graniczny Czerski. — W księstwie Litewskim roku 1778. Jan Jasiński krajezy Wileński. — Jan krajezy Kowieński. — *Krasicki*.

Jasiński herbu Rawicz, w Łukowskiej ziemi. Szymon Jasiński w różnych językach biegły, miał za sobą pierwszym związkiem Dzibaltowską, drugim Boratyńską córkę Piotra Boratyńskiego, którą urodziła Oraczewska pisarzowna ziemska Krakowska. *Baranow*.

W roku 1778. Balcer Jasiński pisarz ziemski Czerski. — Józef wojski Lukowski. — Roku 1788. Leon podczaszy Liwski. — *Krasicki*.

Jasiński herbu Jastrzębiec, w księstwie Litewskim. *Kajal. in MS. i Wituński w Kazaniu Radosny grób*, o nich świadczą, kędy ten drugi przydaje, że pierwszy który do Litwy wszedł Jasiński, był herbu Poronia, tam gdy rycerską się bawił, a tym czasem Krzyżacy Łysą górę pod miastem Wilnem opanowali, na której zimując, częste wycieczki czynili; tym więcęj to bolalo Litwę, że dobywać nieprzyjaciół swoich eale im było niepodobna; bo od słońca roztopione śniegi, górę przerzeczoną w lodowatą zamieniły: rycerz Poronia, kazal sobie ostro konia podkować, i gdy się niczego ubezpieczeni Krzyżacy nie obawiali, do samego mistrza ich przedarłszy się, obiadującego natenczas pojmał, i do swoich z tryumfem powrócił za to mu herb Jastrzębiec zwyczajny, nadany, i górę owę łysą, i drugich siedm z Antokolem, jemu i successorom jego wiecznem prawem puszczone. *Póty Wituński*: czy słusznie, niech każdy osadzi, kiedy rzecz taką pisze, której ani autora, ani roku, ani imienia mistrza nie przywodzi. To pewna że w Polsce u nas herb Jastrzębiec daleko starszy, niżeli w Polsce, ba i podobno na świecie, byli Krzyżacy. Jasiński Mikołaj pisarz Litewski, podkomorzy Wileński, o którym czyni wzmiankę w swej kronice, *Strzyków. lib. 19. cap. 8.* ten z Maryanny Sapieżanki wojewodzanki Nowogrodzkiej (tu się myli *Histor. Sapieh. part. 3. fol. 95.* gdy o tej Maryannie powiada, że była za Jasińskim, kasztelanem Łęczyckim, podskarbin koronnym: bo ten dawniej żył za Kazimierza Króla, jako niżej obaczysz, a Sapieha wojewoda Nowogrodzki, czy Smoleński, już za Zygmunta Augusta) splodził te córki, Apollonią, ta z Alexandrem Masalskim wojewodą Mińskim, na której pogrzebie miał

Kazanie Wituński. Justynę, ta z Gedrojeem wojewodą Mściławskim, dożywotnie zmówione. Alexandrę Bilińską, stolnikową Wilkomierską. Cecylią Judycką stolnikową Rzezycką. Elżbietę Kazanowską. Konstancją zakonnice Benedyktynkę. Wojeiczech kuchmistrz Litewski, za Zygmunta I. o czem świadczy list tegoż Króla *in MS. Petricov.* Pawłowi książęciu Olszańskiemu wielce miły, od którego wziął nie mało dóbr darowizną. Brat jego Józef archidyakon Wileński r. 1550. o którym *Royzius in Chiliasticho. Quid pietatis amans Jassinius omnis Joseph, qui Patriam doctrina armat, pubemque Polonam, mittit in Hesperiam, discendis artibus aptam, haud parcens opibus.* Mikołaj Jasiński sekretarz królewski, wspomina go przywilej pisany 1579. Mikołaj najprzód kantor Wileński, z którym tytułem był na synodzie Piotrkowskim 1607. a potem proboszcz Wileński; bibliotekę swoją oddał OO. Bernardynom Wileńskim. Jan podkomorzy Wileński 1632. którego synów dwóch, jeden z nich obrął sobie stan duchowny, drugi zostawił dwóch synów, Stanisława i Jana.

Jasiński herbu Sas, w województwie Łęczyckiem. Stanisław mąż rycerski z Barbary Żołędziowny spłodził syna Jana; brat Stanisława Jan pod Winnicą osiadł: z Ruskiem województwem podpisał Jan elekeyą Jana Razimierza. Maciej podstarości i sędzieja grodzki Sieradzki 1621. *Acta Castren. Wielun.* Alexander 1632. Razimierz 1648. w Łęczyckiem, Alexander i Jędrzej w ziemi Sochaczewskiej 1674. Anna Jasińska była za Stanisławem Radzickim, podstolim Zakrocimskim. Camillus Jasiński zakonu Raznodziejskiego, wydał *Directorium Electionis Praelatorum* 1641. *in 4to.*

Jędrzej Jasiński z Salomeą *Brochowską* herbu *Zadora* spłodził Michała, który z Anną *de Zawisze* miał syna Felixa od tego z Jadwigą *Brochowską* córka Magdalena Adama Gnoińskiego małżonka. — *Wielądek.*

Jasiński herbu Topor. Widziałem w Jędrzejowskim kościele nadgrobek wystawiony Barbarze Jasińskiej w Panieństwie zmarłej 1604. z tym herbem, w którym konwencie Piotr Jasiński przeor 1620. żyć przestał. Jadwiga była za Wojeiczechem Gawłowskim.

Jasilkowski herbu Rawicz, w Sieradzkiem województwie. Michał Jasilkowski skarbnik Czerwiński poborca 1635. *Constit. fol. 65.* Antoni 1697. podpisał obwieszczenie.

Jaskłowski herbu Radwan, w ziemi Zakrocimskiej: jednaż ich dzielnica z Rybińskimi, z tych Jan był podsejdkiem Zakrocymskim. N. Jaskłowski miał za sobą Helenę

Brodowską herbu Łada, z nią miał synów trzech, Bartłomieja, Jana, i Sebastjana bezpotomnych, i córek cztery, Helena poszła za Zabłockiego, z której córka dostała się w małżeństwo Mikołajowi Jaskłowskiemu, ale z nim nie zostawiła tylko córkę. Katarzyna najprzód Mieszkowska, potem Zebrowska. Dorota Jankowska, Anna Popowska.

Jaskmanicki herbu *Leliwa*, w ziemi Przemyskiej. Anna Jaskmanicka sędziego Przemyskiego córka, Fredra Jana małżonka. Jan siostrzeniec Stanisława Orzechowskiego sławnego skryptora, pojął Annę Fredrownę Stanisława córkę. Zuzanna była za Janem Parysem Drohojewskim. N. miał za sobą Annę Drohojewską *sterilem*. Piotr stolnik Sanocki, złączył się był dożywotnie z Anną Wessłowną dóbr znacznych dziedziczką, jako Nikłowie, Orchowie, Koczerzyna, Hołodowki, Mokrzan, Leśniowie, Dubaniowie, z tej spłodził Jędrzeja podstolego Kijowskiego, którego z Anny Grzymalanki, był syn Józef, który miał za sobą Katarzynę Zaleską, ale z nią potomstwa żadnego nie zostawił, i tak na nim dom Jaskmanickich ustał. Siostry Józefa były te, jedna za Janem Wielowiejskim, herbu Półkozic, druga Barbara za Mikołajem Michałowskim, stolnikiem Brzeskim Rujawskim. Trzecia Mareyanna *Imo voto* za Dulskim, *2do voto*, za Orzeszkim komornikiem Podolskim. Czwarta Petronella za Jędrzejem Świrskim, chorążym Dobrzyńskim: ale *sterilis*.

Jaskold, w księstwie Litewskim. Dorota Jaskoldowna skarbnikowna Grodzieńska, była za Janem Oziębłowskim, a podobno jedenże dom z Jaszczoldami, o którym niżej.

Jaskolski herbu *Leszczye*, w Sanockiej ziemi i w Wielkiej-Polszcze. Błażej Jaskolski, miał za sobą Marcinkowską 1568. *Acta Castren. Ostrzeszow.* dóbr Jaskolski donacją tamże znajdziesz uczynioną Wysockiemu 1598. Maciej podsędek Kaliski, poseł na sejm 1629. ztamtąd deputowany na trybunał Radomski, *Constit. fol. 12.* i znowu na sejm 1631. *Constit. fol. 9.* Któryś z tego domu pojął Elżbietę córkę Jana Robierzyckiego. Chryzostom pisarz grodzki Poznański, posłował na sejm 1638. *Constit. fol. 35.* w roku 1648. sędzia *Compositi iudicii capturalis* w Warszawie, potem kasztelan Sanocki, i z sejmu 1653. deputat na trybunał skarbowy Lwowski. *Constit. fol. 29.* Alexander podsędek ziemski, i surrogat grodzki Kaliski 1666. ten z Katarzyny Gorazdowskiej spłodził syna Adama. Mikołaj proboszcz Strzeliński 1643. *Acta Synod. Varsav. f. 4.* Dorota ksiieni Ołobocka 1615. N. Jaskolski pułkownik, bijąc się mężnie pod Korsuniem w niewolą wzięty. *Kochow. climact. 1. lib. 1.*

Stanisław Maryusz w różnych expedycyach doświadczonego mężstwa, czem sobie ujął Pańskie serce, że mu najprzód dano kasztelanią Sanoeką, z tą podpisał elekcją Jana III. postąpił potem na kasztelanią Kijowską, z tym tytułem znajdziesz go w konstytucyach 1676. *fol. 9. et 20.* umarł wojewodą Czerniechowskim. *Kazanie na jego pogrzebie Ks. Przeborowsk. Kłosy.* Dorota Jaskolska była za Janem Gnińskim wojewodą Chełmińskim, a potem podkanclerzym koronnym. Wojciech starosta Stuliński, z sejmu 1703. komissarz na uspokojenie dyffereneyi pogranicznych między ziemiami Ruskiemi i Węgrami, *Constit. fol. 22.* miał za sobą Ludowikę Ciświcką. Helena Franciszka Dobrzyckiego małżonka.

Jaskołowski, w ziemi Przemyskiej; Jan Jaskołowski 1697.

Jaskulecki. Ludwik Jaskulecki w Poznańskim 1674. podpisał elekcją Jana III. Zofia była za Mikołajem Baranowskim, herbu Rawicz: *Baranow.* a przed nim za Stanisławem Jarockim.

Jaslikowski, w Ruskiem województwie, Gabryel i Jerzy Władysława IV. podpisali elekcją. Gabryel Rątny w Czerniechowskiem Jana Kazimierza. N. Jaslikowska była za Branickim Jakóbem herbu Kórczak.

Jasnogorski. Stanisław Jasnogorski kuchmistrz koronny, żonie swojej zmarłej 1636. nadgrobek postawił w kościele Warszawskim u Ś. Jana. *Starowol. in Monum.*

Jastkowski herbu Rawicz, w ziemi Przemyskiej. Agnieszka Jastkowska ksieni u Panien Brygitek w Lublinie 1605. wielu klasztorów tejże professyi swego ćwiczenia zakonnicami, nowo fundowanych rozplenila. Alexander najprzód pisarz grodzki Przemyski jako go wspominają *Konstytucye* 1667. *fol. 31.* potem podsędek ziemski, dalej sędzia ziemski Przemyski, z sejmu 1683. komissarz na rozgraniczenie od Węgier, *Constit. fol. 12.* Dwa razy wkraçał w śluby małżeńskie, jedna z żon jego była Rybińska. Wiktoryn brat Alexandra, miał za sobą Kuezkowską, z tej zostały trzy córki, Zofia Goworczevska, Anna Rzeszowska, Helena najprzód Warzycka, a potem Dedyńska, i syn Stefan, tego pierwsza żona Prusinowska, druga Brzostowska, z pierwszej był syn Alexander, który pojął Kobierską, z drugiej była córka Radomyska, i synów dwóch, to jest Jerzy, który pojął Rędzierzawską, i Józef Soc. Jesu, rektor w Słonimie, z młodszych zaś lat rycerską traktował. Któryś z tego domu miał za sobą Ożarowską. *Paproc. o herb. fol. 435.*

JASTRZĘBIEC

HERB.

Na tarczy w polu błękitnem podkowa złota, końcami prosto do góry obrócona, w jej środku krzyż, na hełmie nad koroną Jastrzęb, z skrzydłami trochę do lotu wzniesionymi, w prawą tarczy całym sobą skierowany, z dzwonekami i pęciami, w szponie prawej trzyma takąż podkową z krzyżem, jako i na tarczy. Tak go opisują *Paproc. o herb. f. 115. Okol. tom. 1. fol. 315. Potocki Poczet herbów fol. 117. Bielski fol. 83. Kojal. in MS.*

Ten klejnot (mówi *Paproc.*) dla tego ma nazwisko Jastrzębiec, że przodkowie jego jeszcze w pogaństwie, nosili w herbie samego tylko Jastrzębia: atoli potem za czasów Bolesława Chrobrego Króla, koło roku 999. gdy Łysą górę mil dwie od Bożęcina, którą teraz Ś. Krzyża zowią, Paganie nieprzyjaciele opanowali, i na niej jak w fortecy jakiej ubezpieczeniu stojąc, z wojska się naszego urągali, mówiąc: Jednego z między siebie stawcie, któryby za Chrystusa waszego, chciał z którym z naszych na pojedynek wyniść. Usłyszawszy to rycerz jeden Jastrzębezyk, żarliwością wiary i chwały Boskiej wzruszony, wynalazł podkowy pod kopyta końskie, któremi konia podkowawszy, szczęśliwie się na łysą górę przedarł, tam z hardo przedtem natrzęsającym się Poganiem pojedynek stoczywszy, pojmał go, i do Króla przyprowadził: innym nawet kawalerji Polskiej żołnierzom, podawszy ten sposób, gdy konie swoje podkowali, a górę śliską i lodem oblaną przebyli, nieprzyjaciela znieśli i zwyciężyli: w nagrodę przemysłu swego, od tegoż Króla, wziął herbu swego odmianę, że podkową z krzyżem na tarczy mu złożono, Jastrzębia zaś na hełm wyniesiono. To *Paproc.* i wszysey inni, którzy o tym herbie pisali. Ja jednak nie mogę tym autorom poświadczać, żeby Jastrzębezyk pierwszy tu u nas w Polszcze dopiero w roku 999. wynalazł podkową, i sztukę kowania

koni; boć jawna jest z starożytności, że jeszcze Poppea (której śmierć za Nerona opisuje *Tacitus an. 16. Ulyss. Aldr. de quadrup. lib. 1.*) konia swego srebrnymi podkowami kować kazala, a znać i przed nią inni żelaznych podków zażywali, i jam *tom. 2. fol. 95. Balbina Historyka Czeskiego* namienił, że w Czechach już koło roku Pańskiego 278. znajdował się dom, który się trzema podkowami pieczętował, a jako on mówi, jeszcze z Czechem w tamte kraje zawitał. I u nas w Polsce Leszek zdradny, konkurrując po naszpilowanym ostrymi kolecami Prądnickiem polu, do korony na słupie zawieszonej, konia swego dał ukować, *Cromer. lib. 2.* dla tego też wynaleźcą go być podków rozumie cudzoziemski autor, *Szentivani in Curios.* Prawdać, mógł by kto mówić, że nasi, aż do tych czas podków do koni nie używali, (co wyraźnie *Cromer* mówi o czasach Leszka wtórego) a ten Jastrzębczyk wznowił ten zwyczaj w okazji przerzeczonej. Tylko że *Paprocki* który pierwszy z autorów w *Gniazdzie enoty*, ten początek herbu Jastrzębca, o którym się do tych czas mówiło, za czasów Bolesława Chrobrego naznacza: a w późniejszej od siebie wydanej księdze, której dał tytuł *Stromat.* daleko in-szy; że prawi pierwszy autor herbu Belina, trzech po sobie zostawił synów, którzy tak się między sobą pogodzili, najstarszy z nich, trzech w herbie zażywał podków, tak jak widzimy w herbie Belina, drugi dwóch, tym kształtem jak w herbie Łzawa: trzeci jednej podkowy jak w herbie Jastrzębiec: atoli jak pierwszego domysłu tak i drugiego, żadnym autorem nie popiera. Dla tego lepiej by powiedzieć, że ten herb razem z Lechem do Polski naszej przyszedł; a z czasem gdy chrzest brał któryś z przedniejszych z tego domu, krzyż do niego przydał.

Jakoż na starożytność tego domu, i że jeszcze za Pogańskich w Polsce monarchów kwitnął, wszyscy się zgadzają autorowie, a niektórzy przydają, że jeden z Jastrzęb-czyków, między dwunastą wojewodami, którzy kiedyś po dwa-kroć tem Państwem całym rządzeni, znajdował się. *Paproc. in Strom.* twierdzi, że jeden z tej familji, w cudzych krajach będąc, tam Chrześcijańską religią przyjął, i przyjęcia jej Mieczysławowi książęciu Polskiemu był powodem. Znać i ztąd starożytność Jastrzębczyków, że żadnego herbu więcej familiantów nie znajdziesz, jak się rozrodzili Jastrzębczycy: luboć *Paprocki o herbach* powiada, że przez kilkaset lat, tylko się Jastrzębczycami zwali, dopiero po Wojeiechu arey-biskupie Gnieźnieńskim, gdy się przedniejsi z tego domu zaczęli pisać z Rytwian, drudzy też ztąd kto miał, ztąd się nazwał. Znać i z tego, że od tego herbu wiele inszych klej-

notów swoje początki zabrało, jako Dąbrowa, Zagłoba, Pobog, i inne. Zowie się ten herb inaczey Boleszezye. Na Szląsku i w Mazowszu Łazanki: indziej Jastrzębezyków tak zwano, jako gdzie Jastrzębia zowią, to jest Raniowowie Rudbrzowie. Wiekę Paprockiego, był zamek Jastrzębiec, w dziedziectwie Zborowskich, który Piotr Zborowski z Rytwian, wojewoda i general Krakowski, spustoszył i z gruntu wywrócił, a na tem miejscu wielki staw uczynić kazał.

Przodkowie domu tego.

Najdawniejszego z tego domu kładzie *Paprocki*, z przywileju klasztornego, Mszczuja kasztelana Sandomierskiego w roku 999. za Bolesława Chrobrego: dwóch synów jego Mszczuja i Jana, którzy się pisali z Jakuszewic, byli kanonikami Krakowskiemi, od Lamberta biskupa uczynieni 1061. O czem i inni historycy piszą. *Długosz* w roku 1084. wspomina tych Jastrzębezyków, którzy przyszli z Węgier, z Mieczysławem synem Bolesława Śmiałego, na pisanie Władysława monarchy stryja jego, to jest Borzywoj syn Mszczuja, Żbylut, Dobrogost, Zema, Odolaj, Jędrzej, i dobra im konfiskowane, o zabicie Ś. Stanisława biskupa wszystkie powrócił.

Derszław podczaszy u Bolesława Krzywoustego Króla Polskiego 1114. którego synom Wojciechowi i Derszławowi, z których Wojciech był chorążym Sandomierskim, Bolesław Kędzierzawy nadał przywilej na wsi Jakuszewice i Kobelniki, przytacza uciniek jego *Paprocki o herb*. atoli długi przeciąg lat między ojcem ich i niemi, to jest lat sto sześćdziesiąt i sześć, wierzyć mi temu nie pozwala, żeby byli synami Derszława podczaszego. Borzywoja i Derszława Jastrzębezyki dziedziców na Jakuszowicach, tamże z przywileju klasztornego wypisał *Paprocki* danego 1199. Piotra syna Wojciechowego, chorążego Sandomierskiego tamże liczy. —

Swentosław z proboszcza Poznańskiego, i kanonika Gnieźnieńskiego, obrany biskupem Poznańskim, jużci wprawdzie laty obciążony, wylamywał się z ciężaru pasterskiego, przecież nalegającym na siebie ustąpił, i tak umiejętnością jako i przykładem swoim, powierzone sobie owieczki rządził, atoli rok tylko na tej katedrze zabawiwszy, z światem się pożegnał 1176. w kościele swoim pochowany. *Nakiel. w Miechov. fol. 66.* sławi na swój klasztor dobroczynność tego Świętosława, który na swych początkach szcudrobliwemi jałmużnami ratował: luboć mu herb Pobog przypisał: atoli *Długosz in Vitis Episc. Posnan.* i inni Jastrzębezykiem go zowią. *Paprocki* powiada, że w Jędrzejowie jest grób ka-

mieniem nakryty, na którym jeszcze herb Jastrzębiec znaczny, liter jednak czytać nie można, rok 1206.

Piotr Brevis, albo Mały nazwany, biskup Płocki dziewiętnasty, z scholastyka Płockiego na tę godność od kapituły obrany, w piątym roku swej stolicy, przeniósł się na inszą 1254. *Lubiński in Vitis Episc. Plocens.* luboć mu żadnego herbu nie przypisał, powiada jednak o nim, że żył rodu szlacheckiego, a *Paprocki o herb.* wyraźnie o nim pisze, że był Jastrzębczyk.

Jan biskup Wrocławski na Szląsku, pierwszy z Polaków na tę katedrę wstąpił, gdyż przedtem sami tylko Włosi nią rządźli, z kanonika Wrocławskiego na tę godność wybrany 1062. lat 10. na niej prezydując, poszedł po zapłatę prac swoich pasterskich 1072. jako *Długosz w swojej Kronice* świadczy, gdzie go z familji Jastrzębców wyraźnie pisze. Jakób z Raciborowic kasztelan Sandomierski, zginął pod Chmielnikiem w roku 1241.

Michał kasztelan Krakowski 1225. Mistuj wojewoda Krakowski 1242. Scibor wojewoda Łęczycki 1242. Mściug wojewoda Sandomierski 1342. O tych się mówiło w pierwszym tomie na swem miejscu. Mszczuja podkomorzego Krakowskiego, wspomina *inter praesentes*, list Razimierza Wielkiego Króla Polskiego, dany klasztorowi Strzeleńskiemu. O Pawle Koszezieniu, który się pisał z Sendziszowa, znajdziesz w *Długoszu* pod rokiem 1399. i ja niżej o tem mówić będę.

Jędrzej biskup Wileński, nazwany od Litwy Wasilo, za czasów Władysława Jagiella Króla 1399. pasterz właśnie apostołski, jeszcze na ten czas w niedowierną Litwę, wiarę Chrześcijańską wmówił: *Kromer* go zowie mężem uczonym i bogobojnym. Marcisz brat rodzony Jędrzeja biskupa, ten w Nowem mieście klasztor OO. Franciszkanom nadał i zmurował, tenże i Zborów kupił, od którego Zborowsey.

Wojciech arcybiskup Gnieźnieński, z ojca Derszlawa, z matki Krystyny, we wsi Łubnicy urodzony, między inszem licznem potomstwem, gdzie gdy go ojeiec szcuplej fortuny, do fary Bensowskiej na naukę zaprowadziwszy, oddawał na instytucyą, według *Długosza in Vitis Episcop. Posnan.* taką do niego przemowę uczynił. Oddaję cię synu mój, nie w komput żaków, ale biskupów, ty pamiętaj, żebyś biskupem zostawszy, o twoim terażniejszym stanie nie zapominał, w którym i mnie i matkę, braci i siostr twoich, widzisz położonego: niedostatek ten, w którymś się urodził większy jest, niżeli żeby ci i przy najobszerniejszej fortunie mógł wypaść z pamięci: zostawszy zaś biskupem, mnie żebyś to wyświadczył, a kościół na tem miejscu wymurował, gdzie cię

do szkół oddając. — Wysłuchał wszystkiego syn, i napomnienie jako rozkaz ojeowski wypełnić obiecał: nie omyliła obudwu nadzieja, Wojciech albowiem po stopniach postępując, kapłanem zostawszy, wkrótce z scholastyka Krakowskiego jako *Długosz* chce, czyli z dziekana Krakowskiego i proboszcza Poznańskiego, infułatem Poznańskim został 1399. w Bensowie drewniany zrzuciwszy, kościół wymurował 1407. a potem przy nim zakonników Ś. Pawła pustelnika osadził, wieś do niego nadał, Bensową, Bensowę, Bydlową, Bystronowice. Krom tego w Warszawie kolegiatę wystawił, a przy katedrze Poznańskiej Mansyonarzów fundował. Tak przez 14. lat tym kościołem chwalebnie sprawował, że u wszystkich w wielkiej był estymacyi, i o swojej mądrości, którą się w nim najlepiej wydawała, przy kancelarskiej wielkiej funkeyi, i o pobożności życia: dużo jej sobie jednak nadwężył, kiedy Piotra Wissa herbu Leszczye, z biskupstwa Krakowskiego ruszywszy, na Poznańskie, przez różne praktyki seiągnął; i sam jego katedrę posiadał 1412. luboć o to siła miał zatargi: bo ta rzecz na koncylium Konstancyeńskie skoro się wyniosła, wszystkich ojców tam zgromadzonych, do kompassyi nad Piotrem wzruszyła, i pewnieby znowu na swoje biskupstwo wrócił się Wiss, gdyby go śmierć tym czasem nie zaszła. Wojciech po jego śmierci już bezpieczniejszy, miasteczko, lasy wyciąwszy, założył; i Jastrzębie nazwał, dwa przytem kościoły farne, jeden w Wysokim w ziemi Lubelskiej, drugi w Korytnicy w Sandomierskiem fundował i nadał. Oltarzowi Ś. Agnieszki w katedrze Krakowskiej dziesięcinę naznaczył. W roku potem 1423. na metropolitańską godność, i primacyalną, przeniesiony, i tam szczodroblivości pamiątkę zostawił, prebendy dwie, teologiczną i jurydyczną fundował, a w Kaliszu trzecią, w Łęczycy oltarz postawił, kanoników regularnych do Rłodawy przywrócił, i kościół ich w kolegiatę zamienił, zszedł z tego świata 1436. mąż poważny, rozsądny, i wielki ojezyczny miłośnik, jako go chwali w swojej historii, *Długosz i Damalew. in Vitis Archiepisc. Gnesu. Starowol. in Vitis Episcop. Cracov.* Znaczne był pieniądze zebrał, które się successorom jego dostały, luboć jeszcze za żywota swego, kupił był dla nich Rytwiany w Sandomierskiem, a w Łęczyckiem Borzysławice, gdzie na obudwu tych miejscach Prebendy fundował; luboć na niego poniekąd suspicje były, jakby mu wikary temu Poznańskiego, dawnych Królów Polskich zbiory i skarbiec pokazał, o którym jeden drugiemu wikaryuszowie wiadomość pod sekretem podawali, aż do tego czasu. Od tego czasu successorowie jego pisać się poczęli z Rytwian: brat jego był Scibor, wojewoda Łęczycy,

ten miał synów dwadzieścia, wszystkich konterfekty widział, w kościele Bensowskim Paprocki, ale podpisów pod niemi, nie niepodobno było wyczytać, ósmiu ich na Praskiej wojnie zginęło, dwunastu różnemi kasztelanami było.

Herbowni.

<i>Abrahamowicz,</i>	<i>Chochół,</i>	<i>Gliszczyński,</i>
<i>Adamowski,</i>	<i>Chorczewski,</i>	<i>Głoskowski,</i>
<i>Albinowski,</i>	<i>Choszczewski,</i>	<i>Godziszewski,</i>
<i>Baliński,</i>	<i>Chudkowski,</i>	<i>Golański,</i>
<i>Baranowski,</i>	<i>Chwalibowski,</i>	<i>Goławski,</i>
<i>Bartoszewski,</i>	<i>Chwedkowiez,</i>	<i>Gołocki,</i>
<i>Będzistawski,</i>	<i>Chylewski,</i>	<i>Gorecki,</i>
<i>Bekierski,</i>	<i>Chyliński,</i>	<i>Gostyński,</i>
<i>Beldowski,</i>	<i>Cieklński,</i>	<i>Goszycki,</i>
<i>Belkowski,</i>	<i>Ciesielski,</i>	<i>Grabkowski,</i>
<i>Bełzecki,</i>	<i>Cieszewski,</i>	<i>Grabowski,</i>
<i>Beski,</i>	<i>Ciolkowski,</i>	<i>Grazimowski,</i>
<i>Biejkowski,</i>	<i>Cudzinowski,</i>	<i>Grębecki,</i>
<i>Bielewski,</i>	<i>Czajka,</i>	<i>Grodecki,</i>
<i>Bierczyński,</i>	<i>Czepowski,</i>	<i>Grzębski,</i>
<i>Bniński,</i>	<i>Czernicki,</i>	<i>Grzywieński,</i>
<i>Bobrowski,</i>	<i>Czeski,</i>	<i>Hermanowski,</i>
<i>Bogustawski,</i>	<i>Czeszowski,</i>	<i>Hoholewski,</i>
<i>Bolesz,</i>	<i>Dąbrowski,</i>	<i>Iwański,</i>
<i>Borowski,</i>	<i>Dębowski,</i>	<i>Janikowski,</i>
<i>Boruta,</i>	<i>Dobrski,</i>	<i>Jankowski,</i>
<i>Brodecki,</i>	<i>Domaradzki,</i>	<i>Janowski,</i>
<i>Bromirski,</i>	<i>Domaszewski,</i>	<i>Jasiński,</i>
<i>Brudkowski,</i>	<i>Dorański,</i>	<i>Jastrzembecki,</i>
<i>Brudnicki,</i>	<i>Dragowski,</i>	<i>Jastrzembski,</i>
<i>Brzechfa,</i>	<i>Drochowski,</i>	<i>Jędrzejowski,</i>
<i>Brzeski,</i>	<i>Drozdowicz,</i>	<i>Jeżewski,</i>
<i>Brzezicki,</i>	<i>Drozdowski,</i>	<i>Jodłownicki,</i>
<i>Brzozowski,</i>	<i>Dziębakowski,</i>	<i>Jurkowski,</i>
<i>Brzuchański,</i>	<i>Dzięgielowski,</i>	<i>Kaczyński,</i>
<i>Budkowski,</i>	<i>Dzierzgowski,</i>	<i>Kamiński,</i>
<i>Bukowski,</i>	<i>Dziewanowski,</i>	<i>Karski,</i>
<i>Bylecki,</i>	<i>Fałęcki,</i>	<i>Karsznicki,</i>
<i>Byszewski,</i>	<i>Gaszyński,</i>	<i>Kępski,</i>
<i>Charbięki,</i>	<i>Gembart,</i>	<i>Kierski,</i>
<i>Chelstowski,</i>	<i>Geraltowski,</i>	<i>Kierznowski,</i>
<i>Chmielecki,</i>	<i>Gibowski,</i>	<i>Klembowski,</i>
<i>Chmielowski,</i>	<i>Gliński,</i>	<i>Kliszewski,</i>

<i>Konarski,</i>	<i>Mniewski,</i>	<i>Przeradzki,</i>
<i>Konopnicki,</i>	<i>Mojkowski,</i>	<i>Psarski,</i>
<i>Koperni,</i>	<i>Mojski,</i>	<i>Racibor,</i>
<i>Kościeln,</i>	<i>Morski,</i>	<i>Rachwałski,</i>
<i>Kosnowie,</i>	<i>Myśliżewski,</i>	<i>Raczyński,</i>
<i>Kosilowski,</i>	<i>Myszkowski,</i>	<i>Rębiecki,</i>
<i>Kosmaczewski,</i>	<i>Nagora,</i>	<i>Rembiewski,</i>
<i>Koziebrodzki,</i>	<i>Necz,</i>	<i>Rodecki,</i>
<i>Kozłowski,</i>	<i>Niedroski,</i>	<i>Rogowski,</i>
<i>Krasowski,</i>	<i>Niegoszewski,</i>	<i>Rozembarcki,</i>
<i>Krasowski,</i>	<i>Niemira,</i>	<i>Roznowski,</i>
<i>Krzesimowski,</i>	<i>Niemsta,</i>	<i>Rucki,</i>
<i>Krzywański,</i>	<i>Niemysłowski,</i>	<i>Rudnicki,</i>
<i>Kucharski,</i>	<i>Niemyski,</i>	<i>Rychłowski,</i>
<i>Kuczkowski,</i>	<i>Nieśmierski,</i>	<i>Sądziński,</i>
<i>Kudbryn,</i>	<i>Niewęglowski,</i>	<i>Sarnowski,</i>
<i>Kukowski,</i>	<i>Nowiewski,</i>	<i>Sasin,</i>
<i>Kul,</i>	<i>Nowomiejski,</i>	<i>Sęk,</i>
<i>Kuropatwa,</i>	<i>Nowowiejski,</i>	<i>Siemiętkowski,</i>
<i>Kuźmicki,</i>	<i>Obłow,</i>	<i>Skopowski,</i>
<i>Lawdański,</i>	<i>Ocieski,</i>	<i>Skorycki,</i>
<i>Leszczyński,</i>	<i>Olizarowski,</i>	<i>Skrzetuski,</i>
<i>Lutomirski,</i>	<i>Olszański,</i>	<i>Skrzyszowski,</i>
<i>Łazieński,</i>	<i>Orłowski,</i>	<i>Śladkowski,</i>
<i>Łazicki,</i>	<i>Osiecki,</i>	<i>Stawcecki,</i>
<i>Łętkowski,</i>	<i>Paczowski,</i>	<i>Ślugocki,</i>
<i>Lukomski książę,</i>	<i>Pakosz,</i>	<i>Smolski,</i>
<i>Lysakowski,</i>	<i>Papieski,</i>	<i>Sokolnicki,</i>
<i>Maciejowski,</i>	<i>Paprocki,</i>	<i>Srokowski,</i>
<i>Maczyński,</i>	<i>Pawłowski,</i>	<i>Starczewski,</i>
<i>Makomeski,</i>	<i>Pęclawski,</i>	<i>Stawiski,</i>
<i>Malewski,</i>	<i>Pelczycki,</i>	<i>Strzelecki,</i>
<i>Matoklecki,</i>	<i>Pelka,</i>	<i>Strzembosz,</i>
<i>Matuski,</i>	<i>Peszkowski,</i>	<i>Strzeszkowski,</i>
<i>Mańkowski,</i>	<i>Pilchowski,</i>	<i>Stużeński,</i>
<i>Marszewski,</i>	<i>Pniowski,</i>	<i>Suchorski,</i>
<i>Maszkowski,</i>	<i>Pońkowski,</i>	<i>Sulaczewski,</i>
<i>Matezyński,</i>	<i>Polubiński książę,</i>	<i>Święcicki,</i>
<i>Mayer,</i>	<i>Popławski,</i>	<i>Szaszewicz,</i>
<i>Międzyleski,</i>	<i>Porczyński,</i>	<i>Szczemski,</i>
<i>Mierzyński,</i>	<i>Poręba,</i>	<i>Szezyt,</i>
<i>Mietelski,</i>	<i>Powczowski,</i>	<i>Szomański,</i>
<i>Milanowski,</i>	<i>Preis,</i>	<i>Szuleński,</i>
<i>Milewski,</i>	<i>Przedpęski,</i>	<i>Szumski,</i>
<i>Mirski,</i>	<i>Przedziński,</i>	<i>Taczanowski,</i>

<i>Tański,</i>	<i>Wiewiecki,</i>	<i>Zawidzki,</i>
<i>Tłokiński,</i>	<i>Wiktorowski,</i>	<i>Zawilski,</i>
<i>Tłubicki,</i>	<i>Witostawski,</i>	<i>Zawistowski,</i>
<i>Trzebiński,</i>	<i>Witowski,</i>	<i>Zberowski,</i>
<i>Trzpieński,</i>	<i>Wnuczek,</i>	<i>Zborowski,</i>
<i>Turlaj,</i>	<i>Wodziński,</i>	<i>Zdan,</i>
<i>Tynicki,</i>	<i>Wolecki,</i>	<i>Zdunowski,</i>
<i>Uchacz,</i>	<i>Wroblowski,</i>	<i>Zdzieszek,</i>
<i>Ulatowski,</i>	<i>Wydzga,</i>	<i>Żegocki,</i>
<i>Wąkczewski,</i>	<i>Wyrozębski,</i>	<i>Żernowski,</i>
<i>Wawrowski,</i>	<i>Zadorski,</i>	<i>Zielonka,</i>
<i>Ważęński,</i>	<i>Zakrzewski,</i>	<i>Zukowski,</i>
<i>Wężyk,</i>	<i>Zalesicki,</i>	<i>Zytkiewicz.</i>
<i>Wierzbicki,</i>	<i>Zarski,</i>	
<i>Wierzbowski,</i>	<i>Zawadzki,</i>	

Oprócz tu wymienionych familij, późniejsi heraldycy jakoto, *Kuropatnicki, Malachowski, Wielądek* i inni następujące jeszcze do tego herbu przydają: —

<i>Borejko,</i>	<i>Opatkowski,</i>	<i>Suleński,</i>
<i>Brühl,</i>	<i>Paczyński,</i>	<i>Sumowski,</i>
<i>Butkiewicz,</i>	<i>Pakowski,</i>	<i>Szczemski,</i>
<i>Chilewski,</i>	<i>Palczycki,</i>	<i>Szczepkowski,</i>
<i>Cieszajowski,</i>	<i>Pelczewski,</i>	<i>Swab,</i>
<i>Czesiejko,</i>	<i>Pel,</i>	<i>Tarnawiecki,</i>
<i>Grzegorzewski,</i>	<i>Piniński,</i>	<i>Tubiński,</i>
<i>Jeżowski,</i>	<i>Protaszewicz,</i>	<i>Trzeszewski,</i>
<i>Koczański,</i>	<i>Przedpolski,</i>	<i>Waszkowski,</i>
<i>Koczowski,</i>	<i>Raciborowski,</i>	<i>Wolicki,</i>
<i>Kopesz,</i>	<i>Rytwiański,</i>	<i>Worański,</i>
<i>Lemnicki,</i>	<i>Sasiński,</i>	<i>Wykowski,</i>
<i>Lgocki,</i>	<i>Sasiewicz,</i>	<i>Wzdulski,</i>
<i>Mosakowski,</i>	<i>Siemiątkowski,</i>	<i>Xiążki,</i>
<i>Mszczuj,</i>	<i>Skorczycki,</i>	<i>Zakowski,</i>
<i>Nasięgniewski,</i>	<i>Skorski,</i>	<i>Zawadzicki,</i>
<i>Niemirówicz,</i>	<i>Skubajewski,</i>	<i>Zółkowski,</i>
<i>Niemysłowski,</i>	<i>Skubański,</i>	<i>Zub,</i>
<i>Niezdrowski,</i>	<i>Skurski,</i>	<i>Zub Zdanowicz.</i>

Nie wszyscy jednak tu położeni, jednakowym kształtem herbu Jastrzębia używają: jedni w polu czerwonym Jastrzębia noszą stojącego na dwóch podkowach, na hełmie trzy pióra strusie. U drugich Jastrząb czy kruk na hełmie pierścieni trzyma w pysku, nie w nogach podkowę, jako Rierscy, Ronopnicy, i Leszczyńscy. U Rudnickich Jastrząb podkowę trzyma w pysku na hełmie. W Miedzyrzyczu pod Ostrogiem, widziałem taki herb, że nad podkowę i krzyżem, jak zwyczajnie w herbie Jastrzębiec, gwiazdę przydano, a na hełmie trzy pióra strusie. Na Jana Rokieczany pseudo biskupa Praskiego nadgrodku podkowa wyrażona, w środku jej już

nie krzyż, ale gwiazda: jako świadczy *Balbinus lib. 5. cap. 10.* luboć o nim niektórzy powiadają, że był synem Kowalskim. Haubicki i Placheccy inszym kształtem Jastrzębia noszą, jako się mówiło pod literą H. U Niemyskich w podkowie miasto krzyża strzała, żełźcem do góry prosto wychylowana stoi, ale od ucha rozdarta. Są niektórzy co nad podkową i krzyżem stojącego kruka noszą, w prawą tarczę pyskiem obróconego, w pysku pierścień trzyma, dyamentem ku dołu obrócony. Drudzy nad podkową strzałę kładą, ale bez piór, na jabłku, czyli na świecie stojącą, na helmie trzy pióra strusie, jako Mirsey: o każdym z tych na swem miejscu mówić się będzie. Inni nad podkową przydają trąbę myśliwą, bez nawiązania, w helmie, trzy pióra strusie, jako Rierznowsey. Inni w podkowie kładą dwie strzały i krzyż w pośrodku, jako Szaszewiczowie. Inni nad podkową trzy gwiazdy kładą, na helmie trzy pióra strusie, jako Turłajowie.

O Domaszewskich herbu Jastrzębice, mówiłem na swem miejscu, tu przydaje. N. Domaszewski z Rochanowskiej spłodził siedm córek, dwie z nich zakonnice Bernardynki, Justyna i Urszula, trzecia i czwarta Suffeżyńskie, piąta Anna Kiełczewska, podsędkowa Lubelska, szóstą Nowosielska, siódma Rudzińska: synów zaś trzech, Kazimierza miecznika Łukowskiego, tego z Marcyanny Marchockiej wdowy po Żółkiewskim, było córek dwie, jedna Justyna *Imo voto* za Włodkiem łowczym Żydaczewskim, *2do* za Alexandrem Wronowskim, druga Konstancya za Michalem Wronowskim: synów pięciu, Mikołaj Karmelita Bossy, Franciszek bezżenny, Jan, żona jego Strzelecka, Michał Reformat, Bernard Jezuita. Stanisław sędzia Radomski, drugi syn z Rochanowskiej, złączył się dożywotnie z Podkańską, ta mu powiła córek dwie, z których Katarzyna wydana za Balcera Brzezińskiego, sędziego grodzkiego Radomskiego: druga Angela w zakonie PP. Bernardynek, Bogu się na służbę poświęciła: synów zaś pięciu, z których Franciszek miał za sobą Rohylecką, i z niej potomstwo, Wojciech w duchownym stanie, Balcer w zakonie naszym umarł w Ostrogu 1718. Jan i Antoni pisarz Radomski, którego żona Duninowna. Jakób komornik Sandomierski, trzeci syn z Rochanowskiej, żona jego Brodowska, z niej synów czterech, Franciszek Jezuita umarł w Poznaniu 1724. Stanisław, Tomasz i Mikołaj, córki dwie, z których jedna Konstancya. Jam *loc. cit.* niektórych z tych położył pod herbem Nieczuja, atoli tu należą.

Jastrzębski herbu *Dołęga*, w ziemi Gostyńskiej Jastrzębski 1623. Mikołaj i Stefan w ziemi Rożańskiej, podpi-

sali elekcą Władysława IV. Michał, Jana III. Władysław Razimierz z Jastrzębła, Tomasz i Józef Jastrzębscy w księstwie Litewskim 1700.

Jastrzębski herbu *Jastrzębiec*, z tych był N. sędzia Halicki temi czasy.

Jastrzębski herbu *Łabędź*, w Rawskim województwie. Jastrzębska z Zawiszaneki, herbu Półkozic, urodzona, była za Kudelskim 1693. Stanisław wojski ziemski Halicki, o nim konstytucye 1662. *fol. 26. i 1667 fol. 22.* Dominik w województwie Rujawskim, miał za sobą Annę Boszkowską, Piotr w zakonie naszym.

Jastrzębski herbu *Słepowron*, w ziemi Łomżyńskiej. Agnieszka Jastrzębska ksieni w Zawichoście wtóra po Ś. Salomei, zakonu Ś. Klary, reguły Ś. Franciszka z sześciądziesiąt dziewięć, Panu Bogu na służbę oddanych, wspólnie z nowicyuszkami, i z księdzem Stanisławem, w piśmie Ś. Doktorem i kaznodzieją, z dwunastą towarzyszyń tegoż zakonu *Conventualium*, od Tatarów, za powodem Daniela Ruskiego Króla, na nabożeństwie pozabijani, w kościele Ś. Damiana, wszyscy od nabożnych Chrześcijan, dla cudów, które Pan Bóg przy ich ciałach czynił, pogrzebieni. W dzień ofiarowania Chrystusa Pana, stali się mu ofiarą niepokalaną, i z wielką ludzi świeckich obojey płci, których imiona są w księgę żywota w pisane, r. 1282. *Crom. l. 9. Opatov. w Życiu Ś. Salomei.* Jastrzębska była za Walentym Fredro, podczaszym Przemyślskim, *Academus* Jastrzębski Kwasibarszcz, miał za sobą Cielemęcą. Marcin podsędek Łukowski 1704. podpisał konfeder. Sandomierską. Jan Jastrzębski podstoli Lubelski 1489. Adam chorąży Chełmski dziedzic na Bieszezy, o których świadczą księgi Lubelskie. Jędrzej z Maryny Mroczkówny herbu Nieczuja, miał syna Adama dworzaniina Królowy Anny, często jeździł w legacyi do Szwecyi, w nadgrode swoich zasług, wziął dobra niektóre w Wisliekim powiecie, z Gralewskiej zostawił czterech synów: Stanisława i Adama, którzy sobie stan duchowny obrali, Dominika który z Anną Burzkowską herbu Osoria zostawił potomstwo, i Wojciecha Razimierza.

Roku 1778. Józef Jastrzembski regent ziemski Łukowski. — Roku 1788. Jan miecznik Lubelski. — Razimierz wojski, — Benedykt sędzia ziemski Łukowski. — *Krasicki.*

Jastrzębski herbu *Zaręba*, w Poznańskim województwie. Bazyl Jastrzębski zakonu Kaznodziejskiego wydał do druku, *Uwagi Duchowne albo dyskursy o Rożańcu, pierwsza część, Cracov. 1670.*

Jaszczold herbu *Trąby*, atoli jednak z tym przydatkiem, że nad każdą trąbą powinny być trzy róże białe, w polu czerwonym. Wojciech Jaszczold.

Jaszczółtowski herbu *Belina*, w Brzeskiem Rujańskim województwie, Piotra Jaszczultowskiego wspomina *Okolski*.

Jaszczowski. N. Jaszczowski miał za sobą Sienicką, od której córka Katarzyna Janiewska, i synów dwóch, Jan dziedzic na Rozycach, i Jędrzej Jaszczowsey. *Geneal. Sienick.*

Jaszkowski herbu *Kościusza*, tak o nich świadczą nasi pisarze.

Jaszowicz. Samuel Jaszowicz długo w wojsku koronnem służąc, rany dla ojezyny poniósłszy do szlachectwa przypuszczony 1662. *Constit. fol. 42.*

Jaszowski herbu *Lubicz*, w Sandomierskiem województwie. Franciszek Piotr z Jaszowicz Jaszowski, podpisał elekcją Jana Kazimierza. Stefan z Grodzieńskiego Jana III. Mikołaj z Jaszowa, kasztelan Wiski 1282. *Dumalew. in Episcop. Cujar. fol. 198.* N. temi czasy, miał za sobą Kuczowską.

W r. 1778. Antoni Jaszowski skarbnik Latyczowski. — *Przypisy krasickiego.*

Jawgiel herbu *Łabędź*, w województwie Połockiem i księstwie Zmudzkiem. Sebastyana Jawgiela, chorążego Upitskiego, wspomina konstytucya 1613. *fol. 29.* Waleryan Horodniczy Połocki 1632. Walenty miał syna Dawida, z którego się urodził Rafał miecznik Upitski 1674. *Kojal. in MS.* Adam Jawgiel, który wyniósłszy się z Litwy na Ruś, dom Jagiellowiczów rozmnożył, jako się wyżej mówiło.

Jawornicki herbu *Gozdawa*, w Sandomierskiem województwie, Piotr Jawornicki podpisał ustawy zjazdu Pokrzywnickiego 1587. *Constit. fol. 427.* Samuel surrogat Wieluński, za Stanisława Roniecpolskiego hetmana, w Konstantynopolu w niewoli będącego,znaczony z sejmu 1621. *Constit. fol. 20.* Alexander 1632. Jan i Marcin 1648. Józef podstarości grodzki Chęciński, sędzia kapturowy województwa Sandomierskiego 1674. Jan Ranty 1697. i Jędrzej z matki Eleonory Podlęskiej, kasztelanki Połanieckiej urodzony, która Podlęska poszła potem za Robierzyckiego herbu Pomian, pisarza ziemskiego Raliskiego.

W roku 1778. Jan Jawornicki wojski Sochaczewski. — Józef podkomorzy Sochaczewski. — *krasicki.*

Jaworowski herbu *Lubicz*, z Mazowsza na Polesiu i w Trockiem województwie. Wojciech w Trockiem, Fiedor,

Michał i Alexander Jaworowscy w Nowogrodzkiem. *Kojal. in MS.*

W r. 1788. Benedykt Jaworowski wojski Sierpski. — *Przypisy Krasickiego.*

Jaworski herbu Kościeszca. Samuel w Ruskiem województwie 1632. Michał w ziemi Łomżyńskiej, Marcin w województwie Sandomierskiem 1648. Bazyli z Jawora Jaworski, z województwa Ruskiego, poseł na konwokaacyą 1648.

Jaworski starosta Kotelnicki (niewiadomo pewno czy tego herbu) z *Siekierzyńskiej* spłodził córek dwie — te za Antonim i Wojciechem Horodyskiami — synów Józefa i Gabryela: z tych Józef konsyliarz najwyższy zostawił z N. dwóch synów — z *Orzechowskiej* spłodził trzech synów Hugona, Franciszka i Antoniego. — Gabryel z *Zaleską sterilis* z *Batowskiej* ma syna. — *Krasicki.*

Jaworski herbu Sas, w Prusiech. Wojciech z Wilczewskiej spłodził Teodorę Waldowską, i synów czterech; z tych Jan w zakonie naszym, jest w druku jego *Faederata Marti Bellona, na weselu Donhoffu Wojewody Połockiego, z Sieniawską, panegiryk* 1724. *in fol. Leop.* i drugi *Spongia dolentium Vellus, na pogrzebie Krosnowskiego, wojewody Czerniechowskiego in fol.* 1724. *Leop.*

Duńczewski w herbarzu T. II. str. 390. tych *Sasów* a nie *Kościeszów* jak *Niesiecki*: pisze na *Jaworze* w ziemi Przemyskiej i utrzymuje że pochodzą od Wanczałucha grafa Węgierskiego, który za Ludwika, i Władysława Jagielly, Królów Polskich oraz i Węgierskich dziedzicznych, zasłużył tu sobie przez rycerskie dzieła, i heroiczne odwagi, że go Król Jagiello godnością szlachecką ozdobił, i nadał mu dobra znaczne, na trzy mile wzdłuż w województwie Ruskiem a ziemi Przemyskiej leżące, to jest wieś *Turkę, Jaworę* z attynencyami, i *Iluk*, jako świadczy przywilej w Medyce dany *Feria quarta intra octavas S. Joannis Baptistae, Anno 1431.* którego to przywileju, jako i innych potem Królów Polskich z kilka przywilejów razem jest obłata w ziemstwie Przemyskim *Feria tertia post Festum S. Margarethae Virginis et Martiris, Anno Domini 1633.* Pomieniony graf Wanczałuchus, mając synów trzech: *Zanka, Chodka, i Iwanka,* podzielił między nich dobra pomienione. *Zanko* osiadł na *Jaworze*, od którego *Jaworsey*; *Chodko* na *Turce*, od którego *Turcecy*; *Iwanko* na *Iluku*, od którego poszli *Ilucy*; którym to herb *Sas,* z Węgier przeniesiony, nadany jest. —

Krasicki w *przypisach* dodaje: że około roku 1750. był *Jaworski* pisarz *Sanocki*, ten oszczędnością wielkie summy zebrał, które się dostały bratu jego kanonikowi *Przemyskiemu* który je na chwałę Bożąłożył. W *Krosnie Kapucynów* fundował: do fundacyi misyjonarzy w *Brzozowie* znacznie się przyłożył: wiele kościołów a między niemi parafialne w *Starej doli, Sanoku, i Lasku* podźwignął. Tamże umarł. — R. 1778. *Józef* *Jaworski* komornik graniczny *Przemyski.* —

Jawrysz, w województwie Wileńskiem. *Mikołaj* *Jawrysz* 1648. podpisał elekcyą *Jana* *Kazimierza* *Króla.*

Jaykowski herbu Jelita. O Krzysztofie Jaykowskim, *Konstytucya* 1623. *fol.* 18. w Sieradzkim województwie gniazdo ich, atoli Fiedor Jaykowski ziemianin Wolyński kwitnął 1528. o czem *Metryka Wolyńska*.

W roku 1778. Marcin Jaykowski komornik graniczny Łucki. — *Krasiicki*.

Jazgarski. Jan Jazgarski w Warszawskiej ziemi poborea, z sejmu 1619.znaczony. *Univers. Pobor*.

Jazłowiecki herbu Abdank, na Podolu, z dawna pisali się z Buczaca, z czego poznać, że jedneje dzielnicy byli z Buczackimi Abdankami, atoli już obadwa te domy zeszyły; w herbie, tym się od inszych Abdanęzyków różnili, że na hełmie pół lwa nosili, który w łapach Abdank trzymał. Jazłowiec z którego się oni pisali, zamek obronny, między rzeką Strypą i Hnierzolą. *Okol. in Russia Florida* kładzie najdawniejszego z tego domu, bo jeszcze przed rokiem 1444. Michała Jazłowieckiego, *fol.* 112. Wacław był wojewodą Podolskim, ten jeszcze za Króla Jagiella starostą będąc Ruskim i Podolskim, Tatarów mężnie był pogromił: potem na pustyni sobie odlegle od konwersacyi ludzkiej życie obrał, przy kaplicy Ś. Ratarzyny, którą był uprosił u biskupa Krakowskiego, przy której twierdzą był wystawił, i Benedyktykami miejsce osadził, to pisze *Vadingus in Annal. Minor. tom. 7. pod rokiem 1477. num.* 36. Mikołaj kasztelan Kamieniecki 1565. Jerzy najprzód wojewoda Podolski, a potem Ruski, hetman polny koronny, a potem Wielki, Lubaczowski, Śniatyński, Czerwonogrodzki starosta: jeszcze pod Mikołajem Kamienieckim hetmanem, rycerskich dzieł początki założył, sam potem swoim duktem w roku 1528. za Zygmunta I. tysiąc Tatarów pod Kamieńcem Podolskim, trupem na placu położył: a w drugim roku pod Oczakowem kilka pułków ich zniósł chwalebnie. Aslam Sultan, widząc, że Jazłowieckiego nie mógł siłą pokonać, do zdrady się udał, zaprosił go do siebie, wszelakie bezpieczeństwo przyrzekłszy, do Oczakowa, przyszedł, najmniej się zdradzieckiej gościny nie spodziewając, którą gdy postrzegł; wprawdzie się stawił, jako na mężnego junaka należało, i wiele z złudzi swoich stracił, atoli sam w niewolą się dostał, z której nie prędzej wyszedł, aż się bardzo drogo okupił. Całym życiem swoim dalszem, mścił się potem tej swojej krzywdy, z Janem Tarnowskim hetmanem, pod Obertynem, wielką klęską nieprzyjaciół poraził: po śmierci Sieniawskiego hetmana, wzięwszy buławę wielką, wiedząc Tatarzy o mężstwie jego, nie śmieli za jego czasów, Polskich krajów najężdżać. Usłyszawszy 1571. o wielkiej liczbie Tatarów, że z Moskwy

z obfitym plonem powracali, przyciągnął z wojskiem aż do Kijowa, atoli dowiedziawszy się Tatarzy umknęli od szabli jego. Posłował dwa razy do dwu Cesarzów Tureckich, od Króla Augusta I. umarł 1575. *Starow. in Bellator.* Tarłowna krajezanka koronna żona jego, herezyą w niego wmówiła, luboć jej się dzieci jej wyrzekły, trzy mu zaś córki powiła, jedna z nich Jadwiga z Janem Bełzeckim, kasztelanem Halickim, dożywotnie zmówiona, fundatorka OO. Dominikanów w Morachwie; nadto fundacyą uczyniła na prowincyałów Dominikańskiego, Franciszkańskiego, Bernardyńskiego, Karmelitańskich, tak bożych jako i trzewikowych, żeby na rocznicę jej śmierci, w tymże konwencie msza bywała za jej duszę; i inszych pobożnych fundacyi siła poczyniła, *Okol. in Russ. flor. fol. 110.*; druga Anna z Marcinem Czuryłem; trzecia z Wolskim z Podhajec: synów także czterech: Michała starostę Chmielnickiego, męża acz wzrostem małego, wszakże serca i szczęścia, na nieprzyjaciela, wielkiego, żyć przestał r. 1582. Mikołaja starostę Sniatyńskiego, Lubaczowskiego, Czerwonogrodzkiego i Sokalskiego; posłem będąc od stanów koronnych r. 1576. Stefanowi książęciu Siedmiogrodzkiemu Królestwo ofiarował. *Constit. fol. 250.* W r. 1587. kazano mu z sejmu 150. jezdnych na przydium fortecy Kamienieckich uzbroić, *Constit. fol. 416.* który koszt wrócić mu kazała konstytucya 1691. *fol. 620.* Jankulę wojewodę, z wielą ludzi jego rycerskich pojmał, i do Lwowa przyprowadził, kędy z rozkazania Króla Stefana ścięty: wybrał się był znowu w roku 1595. na Tatarów, atoli w drogę wieczności tam się przeniósł; fundował OO. Dominikanów w Jazłowieu, i dwie wsi do tego przyłączył, Chmielową i Olehowiec, kędy po śmierci złożony, i z Jadwigą Bełzecką siostrą swoją. *Okol. Russ. Flor. fol. 111. Manes Jazłowiecciani Dzierzanows.* Jędrzeja starostę Czerwonogrodzkiego młodo zmarłego. Hieronima wojewodę Podolskiego, (jam go Mikołajem napisał w pierwszym tomie) ten z Eleonorą księżniczką Ostrogską, Janusza książęcia Ostrogskiego, kasztelana Krakowskiego córką, żyjąc bezpotomnie, ostatnim z tego domu zszedł z tego świata 1607. miał zajście z Stanisławem Stadnickim z Łan-cuta, ale ich śmierć pogodziła.

Jazłowski. Jazłowska była za Rzewuskim, podczaszym Lwowskim.

Jazwiecki herbu *Bibersztejn*, w Płockiem i Krakowskiem województwach. Krzysztof Jazwiecki żupnik Wielicki, umarł 1630. jako jego nadgrobek świadczy w Wieliczce, *Starowol. in Monum.* Jerzy r. 1600. *Acta Castr.*

Cracov. Zolia była za Stanisławem Bystrzejowskim, podwojewódzym Sandomierskim herbu Nieczuja. *Cichoc. Alloqu.*

Jedlecki. Księgi grodzkie Ostrzeszowskie wspominają ich w roku 1619. Stefan z Poznańskim województwem, podpisał elekeją Władysława IV. Maciej 1562. Stanisław 1660. *Acta Castrens. Sandec.*

Jedliński herbu *Nabram*, w Sieradzkim województwie. Maciej Jedliński podstarości Chęciński. *Baran.* Bartłomiej proboszcz Nowomiejski, dziekan Lubelski 1689.

Jednoróżec herb, patrz **Bończa.**

Jędrzejkiewicz, w województwie Wileńskim r. 1632. Razimierz Jędrzejkiewicz, podpisał elekeją Władysława IV.

Jędrzejowski herbu *Jastrzębiec*. Jednego z nich Jana Jędrzejowskiego, widziałem nadgrobek w kościele Franciszkańskim w Krośnie, z herbem Jastrzębiec. Łukasz 1632. w województwie Ruskim.

Jędrzejowski herbu *Nalęcz*, w Lubelskim województwie, Alexander i Remigian 1632. Stefan w Bełżkiem 1648. N. porucznik poległ pod Chocimem. *Kobie.*

Jedwabiński herbu *Trzywdar*, w ziemi Wiskiej, piszą się z Jedwabny. Paweł chorąży Wiski, Stanisław i Jan podpisali elekeją Władysława IV. Stanisław i Jan w ziemi Nurskiej Jana Razimierza. Paweł chorąży Wiski Jana III. ten ostatni z tego domu schodząc, wieś Olszynę kollegio Łomżyńskiemu Soc. Jesu rezygnował: Wojciech Świdorski brał po nim sukcesyą.

JELCE HERB,

patrz **Bronie** herb w tomie drugim *fol. 304. Ks. Kojalow. in MS.* powiada, że na hełmie powinny być trzy pióra strusie, i że się tym herbem pieczętują Broniszowie w księstwie Zmudzkiem, jedenże dom z tymi co są na Wołyniu. Ptaszewiczowie zaś w Nowogrodzkim województwie, trochę inszym kształtem, Jeleców w herbie zażywają: bo nie kładą ich na kształt litery X, ale na kształt krzyża, ten który wzdłuż idzie, powinien być biały, ten który w szerz tarczy, powinien być żółty. Tegoż herbu są Turodowsey.

Jelec herbu *Leliwa*, przedtem na hełmie kładli dwie chorągiewki kościelne, jedną nad drugą, takim kształtem zrobione, jaka jest w herbie Radwan, ale potem herb Leliwa zwyczajny na tarczy, i dwie chorągwi takie nad Leliwą nosili, a klamry dwie na krzyż złożone nad hełm wynieśli.

Kładę tu genealogia domu tego od Jelea Ignacego, officyala Kijowskiego spisana. Hrehor Woronowicz z Podola, gdy często nieprzyjaciel Krainy one najeżdżał i pustoszył, wyniósł się do Litwy, na służbę do Króla Władysława Jagiełła, jego syn Alexander był u Świdrygiella księcia hetmanem, a na Podolu mając jeszcze ojczyznę swoją, zbudował i osadził Winnicę, gdzie potem był starostą. *Paprocki* temu Alexandrowi f. 667. nazywa siedmiu synów, genealogia wzwyż namieniona tylko jednego Hrehorego, czyli Hrydzka, którego siedmiu synów wylicza. Pierwszy był Piotr, ten zostawił synów dwóch, Niemirę i Czeresnią, czyli Czersasnią, pierwszy Niemira stał się przodkiem Niemierzyców w Kijowskiem; Czeresnia Czerlińskich, czyli raczej Czerlinkowskich. Tym Piotra synom, Niemirze i Czeresni, dekretem swoim przyrządził niegdy Król Polski Bojarów Kotezyszeza, jako wysługę Piotra Hrydzkiewicza. Ciż potem Hryckiewiczowie przydali do herbu swego chorągwie i krzyż, jakby ze dwóch klamr spojony, atoli temi czasy Niemierzyeowie, samych tylko klamr na krzyż złożonych w herbie używają; tu przestrzega autor, że insze domy są Niemirów, Niemirowiczów, i Niemierzyców. Drugi syn Hrehorego, Tysza czyli Tysza, którego też Byk zwano, od którego idzie familia Tyszów Bykowskich, którzy i podziśdzień, tak klamrami jako i chorągwiami, w herbie swoim pieczętują się: jam mówił, tak o Bykowskich, jako i o Czerlenkowskich w wyższych tomach, z tego jednak co tu piszę, snado przydać, com na miejscu opuścił. Trzeci syn Matwiej, którego syn Riryń albo Rmita, był autorem famili Rmitów Czarnobyłskich, od których był Filon Rmita, wojewoda Smoleński. Czwarty Eleazar, albo zwyczajnym Rusi językiem Olizar, na jedno oko ślepy, atoli wielki wojownik, gdzie żadnej o sobie nie dając wieści, Tatarów napadł i szczęśliwie raził, ztąd już ślepy, już Głuchy Wolezek zwano go: od niego początki swoje wziął dom Olizarów Wolezkiewiczów: dowodem tego jest list Rmity, w którym świadczy, że sprzedał dobra Korostyczów, wysługę swą, Olizarowi bratu swemu, jest ten list na pergaminie w domu Olizarów, którzy jako i Rmitowie samymi chorągwiami bez klamr w herbie się szczyca. Piąty (imienia jego nie wiemy) Worona nazwany, familji Woroniczów w województwie Kijowskiem przodek: ci inszy herb na siebie pod unią Litwy z koroną przyjęli (musi być później ile z komputu lat wnoszą) atoli że należą do tego domu, znać to z książeczki wydanej w Kijowie, na pogrzebie Teodora Woronicza, podczasem Kijowskiego. Szósty nazwany Holenka, od którego Strybylowie i Hoscicy swoje linią prowadzą, jako się do

tego sami przyznawali, Hawryło Hoseki kasztelan Rijowski, i Piotr Strybił wojski Rijowski. Siódmy Ihnat nazwany Jelee, ten spłodził dwóch synów, Fedora i Jaczyna. Fedor miał syna Hrehorego, jako świadczą księgi Rijowskie, i przywilej królowy Bony dany w Wilnie 1535. 15. Maja, w którym rozkazuje, żeby zbiegłych poddanych ze wsi Matyewicz, do miasteczka Zielca, wydano; tego Grzegorza syn Bazyli, zostawił z Zahorowskiej syna Hipacego, albo Pocieja, królowa Bona, zowie go Bazyliem Hrehorowiczem, wspomina go także rewizya Skarbowa 1560. kędy dobra jego Matyewicze, i inne liczą. Ten Hipacy albo Pociiej Jelee Wasilewicz, miał i inne dobra na Wołyniu; Sopowice czyli Popowice, Krotyn, Świdnik; z pierwszej żony Tryznianki, spłodził dwóch synów, Bazylego i Łukasza. Zbudował Cerkiew 1533. w Matyewicach, kędy po śmierci złożony, jako napis świadczy. Pierwszym był podsędkiem Slonimskim, co poznać z listu, w którym znajduje się approbacya rozgraniczenia między powiatem Pińskim i województwem Brzeskiem Litewskim 1565.: kupił był na siebie dobra Didlowice, w których Tatarzy jako w królewskich dobrach osiedli, atoli August I. Król Polski te mu dobra, jako dziedziczne przyznał swoim przywilejem w roku 1563. i gdy potem komu innemu inшы przywilej z kancelaryi wydano, Bazyli na sejmie 1597. konfirmacyą prawa swego otrzymał, żył lat 95. jako sam w testamentie swoim wypisał. Z synów jego Łukasz Pociejowicz Jelee z Sowianki Korsakowny, z Wołkowiskiego powiatu, miał synów dwóch, jeden Teodor wojski Piński, którego żona Maryna Hornowska, sędzianka ziemska Brzeska, z której syn jeden Mirosław i córka cztery, jedna z nich Teofila, żyła z Kazimierzem Polubińskim, druga Wiktorya profeska w klasztorze Ś. Brigitty, Eufemia i Ratarzyna. Drugi syn Łukaszów Hieronim, zostawił synów dwóch, tyleż córek, to jest Benedyktę i Alexandrę. Bazyli Pociejowicz Jelee, z Anny Turowskiej spłodził córkę Maruszę, i synów dziewięciu. 1. Jana. 2. Jakóba, od którego z Jelskiej, Łukasza Jelskiego marszałka Pińskiego siostry, było synów dwóch, Kazimierz i Krzysztof. 3. Mikołaja, który z Umiaszowskiej siostry pisarza ziemskiego Brześcieńskiego, miał synów trzech, Franciszka, Matyasza, Daniela. 4. Krzysztofa, temu Przysychocka powiła Samuela, Daniela, i Mirosławią, i córek pięć. 5. Łukasza. 6. Hieronima, ten z Kościuszkowny zrodził Maxyma. 7. Alexandra, tego z Odyńcowny byli synowie Michał, Jerzy, Paweł, Stanisław, i córki. 8. Dawida, ten z Brzozowskiej miał Piotra i Helenę. 9. Dymitra, ten żył bezpotomnie. Jacko albo Jacyna Ihnatowicz

brat Fedora, tym Król Kazimierz wrócił miasto Ludezyce i Szeliszce i Turbów, jako własne ich dziedzictwo, które Włodzimierz książę odjął im był, i do Rijowa przyłączył: synowie jego Bulhak i Lisicza po zmarłym stryju swoim Tysmszy bezpotomnie, dobrą między się podzielili (wyżej pisał że od tego Tysmszy wyszli Tyszowie Bykowsey): od tego Bulhaka linią swoją prowadzą Bulhakowie, w Mińskim województwie. Jakób dziedzic na Ludezycach, osiadł w Czerkasiech, o czym przywilej królewski, który poddanych jego wyjmując z jurysdykcyi starosty Czerkaskiego, zostawił synów, Jakóba i Fedora. Fiedorowi Jelecowi dał Król daninę pod Czarnobyłem, i pisze do Jacka Jelca dzierżawcy Czarnobyłskiego, aby brata swego w tę daninę wwiązał. Jacko dzierżawca Czarnobyłski, miał za sobą Marynę księżną Hlińską, Jerzego córkę, gdy Hliński do Moskwy przeszedł; Zygmunt I. Król Polski, Puławę nad rzeką Worskłą, jako dziedzictwo żony jego, przywrócił mu. Jacka syn Fiedor, z żoną Skolkowną (podobno Kolkowną) wziął znaczne dobra nad Rossą rzeką, spłodził z niej syna Iwana, któremu z Wnuczkwiczówną Król Zygmunt August, u którego na opiece była, z drugimi swemi siostrami, dał dobra Kornin i Malin. Fiedor był starostą Owruckim, jemu dziedzicznym prawem nadane dobra Litwinowicze, na których potem miasto Xawierów fundowane: wydał córkę swoją za Bohufalą Pauszę, pierwszej pisarza ziemskiego, a potem podsędką Rijowskiego, z Chrynowskiej dziedziczki na Uchrynowie i Muchlynie, zostawił synów dwóch, Jędrzeja i Dymitra. Jędrzej miał za sobą Hoscką, siostrę rodzoną Hawryła, kasztelana Rijowskiego, o jego potomstwie nie pisze, umarł sędzią ziemskim Owruckim, Dymitr był pisarzem ziemskim Rijowskim 1582. żona jego Olizarowna z Niemierzanki, wojewodzanki Rijowskiej urodzona, z niej było czterech synów, i trzy córki. Pierwszy Filip podstoli Rijowski, pierwsza żona jego Puzynianka, z drugiej zaś Reginy Łoszczanki, marszałka Mozyrskiego córki, spłodził dwie córki, Bogumilę Mężyńską, i Annę Fedora Charytonowicza Bajbuzy małżonkę, i syna Alexandra Ignacego Jelca, oficyała Rijowskiego, fundatora kollegium Xawierowskiego, i Faustowskiego, żył jeszcze r. 1664. Drugi Jan, ten z Krystyny Tyszkiewiczówny, Janusza wojewody Rijowskiego siostry, żadnego potomstwa nie zostawił. Trzeci syn Dymitra Konstantyn, podstoli Rijowski wspominają go konstytucye 1628. gdzie żonie jego pozostałej, płacić ze skarbu to kazano, co ze swojej własnej szkatuły wydał mąż jej, na potrzeby ojczyzny: *Constit. fol. 46.* atoli potomstwa nie było. Czwarty Teodor chorąży Rijowski, z sejmu 1619.

rotmistrz prowincyi województwa Kijowskiego posłował na sejm 1623. i 1638. i 1641. *Constit. fol. 23. i 31. i 26.* pojął w dożywotnią przyjaźń Dorotę Baranowską, rodzoną synowicę arcybiskupa Gnieźnieńskiego, a córkę kasztelana Czerniechowskiego. (raczej miał mówić Ciecchanowskiego) z Fredrowną, z tą Baranowską, tylko był syn jeden Remigian chorąży także Kijowski 1647. rotmistrz usarskiej chorągwi: Sylwestra Zamojska kasztelanka Kijowska, pięć mu córek zrodziła, a syna jednego Jana (póty ręką swoją wypisał 18. Ignacy Jelec, ołlieyal Kijowski:) ten jednak Jan, czyli raczej jako go jurydyczna genealogia zowie, Michał, umarł bezpotomnie.

Krasicki w przypisach swoich do herbarza Niesieckiego — dowodzi niedokładności tej genealogji, szczególnież co do ostatnich osób tej familji: będąc tenże prawnikiem ostatniego tu wspomnianego Jana, zasługuje przeto na szczególną uwagę. — Przepis ten jest następujący: — „Z okazji Jeleców fundacyi, genealogia ta źle napisana, i jest o krzywdę dziedzicze z *Jelcowej* urodzonej uczynioną Annie *Krasickiej* kasztelanowej Chelmskiej matce mojej, manifest solenny; wyprowadziwszy albowiem 18. *Niesiecki* genealogią Jeleców, na księdzu suffraganie fundatorze kolegium Owruckiego dom kończy, procedencją brata jego pisząc pod osobnym artykułem Jeleców herbu *Róża*. —

Podobno tej omyłki okazują proces o sukcesją Jelewską z Jezuitami, którzy mimo herbu wsparty dowodami autentycznymi ojciec mój w trybunale koronnym wygrał i wsie *Turbawał*, *Lisowską*, *Holaczki* od Jezuitów niesprawiedliwie trzymane windykował. — Taka więc sprawiedliwa Jelew genealogia; biorąc ją od dziada Alexandra Jelea wprzód Jezuity potem suffragana Kijowskiego.

Dymitr Jelec roku 1571. żyjący, z *Olizarowny* spłodził córki dwie: Eudoxyą pierwszym związkim z Teodorem Iwanowiczem Woryckim; drugim Szymonem Borowiczem żyjącą; Maryą z Albrechtem Krośniowskim: synów zaś czterech, z tych Jan bezpotomny, Konstanty z *Tyszkiewiczowny* żadnego także potomstwa nie zostawił — trzeci Filip podstoli Kijowski z *Łoszczanki* zostawił syna Alexandra wprzód Jezuitę dalej fundatora kolegiów Xawierowskiego które teraz w Owrucku: Chwastowskiego które na różne inne kollegia missye i rezydencje Jezuitci przemienili. —

Siostra tego Alexandra za Teodorem Rybanowiczem: o innych dwóch o których 18. Niesiecki twierdzi, genealogia nie czyni wzmianki.

Teodor czwarty syn Dymitra pisarza ziemskiego Kijowskiego z *Baranowskiej* miał syna, Remigiana chorążego Kijowskiego, tego z Sylwestry Zamojskiej potomstwo: Anna, Sylwestra, bezżenne; Zofia Wojakowska, Dorota Kurdwanowska, i synów dwóch Michał podczaszy Kijowski, i Jan Wacław który z *Stawską* miał córek trzy: Angelę wydaną za Finka bezdzietną, Magdalę wprzód z Rojewskim, potem z Nakwaskim kasztelanem Rawskim żłączoną; Maryannę wydaną za Jerzego Stażechowskiego stolnika Zydzaczewskiego z której córka jedyna matka moja wydana za Jana hrabię Krasickiego kasztelana Chelmskiego; było i braci dwóch, z tych Józef chorąży Sanocki zabity od Jerzego Lubo-

mierskiego chorążego koronnego w Rzeszowie, successora niezo-
stawił. — Drugi brat Antoni generał w wojsku koronnem, dzie-
dzie na *Pleszowicach, Bykowie, Malinie, Horodyszczu, Pie-
niżowicach, Turbowie, Rustwenku*, i innych wielu Włościach,
ostatni z domu tego zacnego umarł bezżenny.

Niesprawiedliwy więc przydatek i weale interesowany jakoby Jan
mój pradziad zszedł ze świata bezpotomnie; jakoż za to przez
dekret skarani zostali OO. Jezuiti, a dobra niesłusznie trzymam
zwrócić musieli. —

Jelec herbu Róża, w Brześciańskim województwie
i w Podlaskiem dom rozrodzony, jako mi czynił relacją Ma-
ciej Jelec, którego syna z tym herbem pochowano w kościele
naszym Brzeskim. Do tych zda mi się należą i ci, co się w
Przemyskiem znajdują, z których Jan Wacław. N. Jelec
z Teresy Stawskiej spłodził trzy córki, Barbarę Orzechow-
ską, Magdalenę Rojewską, Maryannę Starzechowską: synów
dwóch Józef chorąży Sanoeki, miał za sobą Bieganowską
starościankę Mostowską, i Antoni podczaszy Przemyski z
sejmu 1703. komissarz do rozgraniczenia między ziemiami
Ruskimi i Węgrami, *Constit. fol. 2.* bezżenny umarł. Sio-
stry Jana Wacława, Dorota Kurdwanowska, i Zofia Woja-
kowska. Ojciec ich był chorążym Rijowskim. Magdalena
Jelcowna była za Jędrzejem Chelmskim, starosta Brzeźnickim.

Jeleń herb. Herby albo domy które się Jeleniem pie-
czętują, są te: *Brochwiez 1mo, 2do, 3tio, Arcemberski, Bi-
bersztejn, Cyremberg, Demboróg, Działosza, Kryszpin,
Napiwon, Rogala.*

Jeleński herbu Korczak, ale z tą odmianą, że wręby
trzy zwyczajne, powinny być na tarczy, a w hełmie tylko
trzy pióra strusie. *MS. Ks. Kojalowieza* o nich świadczy.
Gabryel Jeleński z Brześciańskiego województwa, poseł na
sejm 1626. ztamąd deputat na trybunał fiskalny Litewski.
Constit. fol. 6. Jan podsędek Mozyrski 1674. N. miał za
sobą Andruszewiczównę chorążankę Mozyrską.

W roku 1778. Józef Jeleński sędzia ziemski Trocki. — Jan sę-
dzia ziemski Mozyrski. — Marcin strażnik. — Stanisław
pisarz grodzki Mozyrski. — Józef koniuszy Mozyrski. — W r.
1788. Konstanty podkomorzy Mozyrski. — Jan starosta Mo-
zyrski. — *Krasicki.*

Jeleński herbu Nałęcz. Widziałem ich w Krakowie
z tym herbem: jednaż dzielnica ich z Gorskimi. Jakób z
Jelenia sędzia Nurski 1525. podpisał dekret przeciw herety-
kom. Adam podczaszy Sochaczewski 1648.

Jeleński herbu Odrowąż, w województwie Brześciań-
skiem, z tą jednak odmianą herbu Odrowąż zażywają, że pod
zeleźcem strzały, krzyża połowę kładą, to jest, od prawego
boku tarczy, połowę go nie dostaje. *Kojal. in MS.* Jan Ka-

zimierz Jelenski chorąży Brześcieński. Maciej 1633. rotmistrz królewski. N. sędzianka Brześcieńska była za Iwanem Brzozowskim.

JELITA

HERB.

Powinny być trzy kopie złote czy żółte, ułożone na kształt gwiazdy w czerwonym polu, tak że dwie pobocznie końcami i ostrzem do góry wyrechtowane, średnia na dół prosto końcem, nad hełmem pół kozła wyskakującego, nogi przednie do góry wyniosł, w prawą tarczy obrócony, z rogami na głowie. *Paproc. w Gniazdzie fol. 1082. O herb fol. 191. Okol. tom. 1. fol. 335. Klejnoty fol. 54.* Początki tak ułożonego jako się opisało herbu, wszystkie na rok Pański 1331. zwabili: gdy bowiem triumfalnie Władysław Lokietek, czterdzieści tysięcy zbili Krzyżaków, tak że z jego ludzi czterdziestu tylko i kilku na płacn legło, a nazajutrz objeżdżał pobojowisko, między trupami Polskimi napadł na jednego swego rycerza Floryana Szaryusza, który mężnie w tej batalji potykając się, wielą ranami zwątlony, Jelita swe własną ręką w wnętrzości tłoczył. Ujrzawszy go Król, z politowania rzekł do swoich: „O jaką ten znany żołnierz ponosi mękę:” na co on sił ostatnich prawie dobywszy, odpowiedział: „Nie tak mię to dolega i trapi, co widzisz Królu, jako bardziej zły sąsiad w jednej ze mną wiosce mieszkający.” — „Nieturbuj się, prawi, jeżeli wynidziesz z tego razu, uwolnię cię od sąsiedzkiej niewoli:” — jakoż i uwolnił go Lokietek, i Pańsko udarował. Niektórzy rozumieją, że wtenczas ojezysty jego herb kozła na hełm wyniosł, a trzy kopie któremi go przesytego widział, na tarczy osadził; ale tego *Długosz* nie powiada i owszem jako uważa *Paprocki*, gdyby mu było taką odmianę herbu uczyniono, nie opuściłby był z dawniejszych historyków i tego dolożyć: a *Długosz* wyraźnie pisze, najprzéd że nie trzema kopiami był rażony, ale wielą ranami

posieczony, potem przydaje że od tego czasu herb Koźlerogi, (bo się tak przedtem zwał,) nowe nazwisko otrzymał od Szaryusza Jelita, o odmianie nie w herbie nie namienia. Znać tedy, że herb ten, jako go dziś Jelitczykowie zażywają, dawniejszy jest od tej batalji. Nadto, gdyby przedtem samego kozła w herbie ktokolwiek zażywał, toczy jeszcze i podziśdzień mogliby się którzykolwiek znaleźć potomkowie, którzyby się nim, i takim kształtem pieczętowali, ile, że gdy ten Szaryusz żył, już wiele domów tego herbu było, jako niżej obaczysz, a nowego herbu nadanie nie służyłoby było wszystkim, tylko własnemu potomstwu Szaryusza.

Starodawny to tedy herb, a jeszcze za Pogańskich monarchów w Polsce w swoich herbownych znać dobrze zasłużony, skądby jednak swoje miał początki, trudno zgadnąć dla dawności jego. To wiem, że przedtem kopia znakiem była królewskiej godności, *Bina manu lato crispantem hastilia ferro memorat, Virgil. Aeneid.* Lysippus za świadectwem *Plutarcha* kopią w ręce dał Alexandrowi Wielkiemu, gdy jego statuę wyrobił: a Pogańskie zabobonne wieki Bóżkom swoim na znak bóstwa ich i władzy, kopie w ręce dawali, jako Marsowi, Palladzie i t. d. mówi *Cyrill.* Wiemy to z Festa Pompejusza, że rycerskim ludziom, na znak męztwa ich, kopie rozdawano, także *Lucio Sicinio Dentato* osmańście kopji za odwagę jego w różnych okazjach pokazaną dostało się, o czem *Valer. Maximus lib. 3. cap. 2. fol. 136.* i *Lipsius de milit. Roman. lib. 5. fol. 448.* Wiem i to że kiedyś kwitnął Sarus Król Gotów, który Radagasa zbil na głowę, i niewolników od niego odbił, koło roku 406. *Parisius in Slavia* rozumie, że to imię Szary w Polsce naszej od potomków tego Sarusa rozplenione. Tenże powiada, że herb ten nabyty od jednego z Sarmatów na wojnie z Rzymianą, trzema włóczniami przebitego, ile jako on dowodzi, że kopie Polskie dłuższe są, Rzymskie zaś krótsze, i do tego kształtu, jaki jest w herbie, podobniejsze, i zowią się *Sarissae.* W cudzych krajach niewiem, żeby kto podobnego herbu zażywał: tylko *Petra Sancta cap. 63.* twierdzi że *Carloveuszowie* w Brytannji trzy kopie złote, u których końce wysrebrzone, w herbie noszą.

Przodkowie domu tego.

Zdzisław areybiskup Gnieźnieński XVI. prawdać że go *Janicius* do herbu Ciołek naciąga, atoli ja z większą częścią autorów trzymam, że tu należy: z kanonika Gnieźnieńskiego na tę katedrę wstąpił 1184. gdzie siedząc lat piętna-

ście, stał się wszystkim wizerunkiem dobrego pasterza, bo i duchowieństwo karnością kościelną obostrzył, i kościół katedralny w bogaty od złota srebra i pereł aparat ubogacił: nadto wyciąwszy wiele lasów, chrostów, na pustych i zarosłych polach, wiele wsi założył i miasteczek, poszedł do Pana po zapłatę prac swoich w roku 1199. *Długosz w Historji* swojej, jemu synod Łęczycki, na którym klątwę wydano, na wszystkich dobra kościelne szarpiących, przypisuje, atoli *Damalew. in Vitis Archiep. Gnesn.* z słusznych racyi dochodzi, że to Piotra antecessora jego dzieło było.

Tomasz biskup Wrocławski na Śląsku, obrany 1232. o czem *Długosz w Historji*, mąż i nauki i roztropności niepospolitej; wiele jednak na tej pasterskiej funkcyi ucierpiał, od Bolesława łysego księcia Legnickiego, w Gorce albowiem dobrach opata *S. Mariae de Aranda* dokąd był zjechał na poświęcanie kościoła, pojmany, i z Bogufalem proboszczem, i z Herkardem kanonikiem, i w zamku Ulaj do więzienia wtrącony, kędy nad podeszłym w lata, litości nie mając biskupem, póty go trapił książę, aż wymęczył na nim, to, czego sam chciał; tak wyszedłszy z niewoli, w krótkce potem przeniósł się na wolność synów Boskich 1267. Rządził tą katedrą lat 35. w pobożności wielkiej. *Długosz histor.*

Bernard arcybiskup Lwowski, koło roku 1380. infułatem zostawszy, w żwawie się o dobra kościelne i prawa ujmował. *Scrobiszov. in Vitis Archiep. Halicien. et Leopold.* Umarł koło roku 1391. N. Schary starosta Bobrownicki na Dobrzyńskiej za Władysława Ks. Opolskiego 1396. *Długosz.* Piotr kasztelan Sandomierski w roku 1336.

Wszyscy Jelitezykowie rozumieją za najstarsze gniazdo swoje, Mojkwice w Sieradzkiej ziemi, w powiecie Piotrkowskim, przy których jest zamek, nie daleko na rzeką Pilcą stary murowany, rzeczony Surdega już spustoszały, a to była własna majątność Floryana Saryusza rycerza, o którym wyżej, z tych był Zegota z Mojkwic, chorąży Sieradzki 1433. *u Łask. w Statut. fol. 52.* i Mikołaj chorąży także Sieradzki 1451. *u Łask. fol. 83.* Floryana i Zegoty braci rodzonych dziedziców na Mojkwicach wspomina *Paprocki*, że się Floryanowi dostał Wroników i Woźniki, Zegocie zaś Mojkwice i Łaski działem w roku 1410.

Herbowni.

<i>Anszeński,</i>	<i>Borzobochaty,</i>	<i>Czczel,</i>
<i>Bielski,</i>	<i>Borzymski,</i>	<i>Czerkawski,</i>
<i>Biesiad,</i>	<i>Chilchen,</i>	<i>Czermiński,</i>
<i>Boglewski,</i>	<i>Cieszanowski,</i>	<i>Dąbrowski,</i>

<i>Dębowski,</i>	<i>Luczeliński,</i>	<i>Radogoski,</i>
<i>Dobrzyński,</i>	<i>Łącki,</i>	<i>Rajski,</i>
<i>Dziduski,</i>	<i>Łapczyński,</i>	<i>Romiszowski,</i>
<i>Dzieciatkowski,</i>	<i>Łazniński,</i>	<i>Secygniowski,</i>
<i>Dziewaltowski,</i>	<i>Łochyński,</i>	<i>Serny,</i>
<i>Dziugłowski,</i>	<i>Łukowski,</i>	<i>Sielnicki,</i>
<i>Fanuel,</i>	<i>Małecki,</i>	<i>Skokowski,</i>
<i>Francuz,</i>	<i>Makowski,</i>	<i>Skorkowski,</i>
<i>Gajewski,</i>	<i>Marcinowski,</i>	<i>Sokolnicki,</i>
<i>Gawłowski,</i>	<i>Michałowski,</i>	<i>Stokowski,</i>
<i>Geometer,</i>	<i>Mietelski,</i>	<i>Strumieński,</i>
<i>Gerdud,</i>	<i>Mirski,</i>	<i>Sypniowski,</i>
<i>Głowa,</i>	<i>Misiowski,</i>	<i>Szczekocki,</i>
<i>Gołocki,</i>	<i>Modrzewski,</i>	<i>Szydłowski,</i>
<i>Gomoliński,</i>	<i>Mokrski,</i>	<i>Tarnowski,</i>
<i>Gorlewski,</i>	<i>Morawicki,</i>	<i>Węgleszyński,</i>
<i>Jajkowski,</i>	<i>Mrowiński,</i>	<i>Wielkołucki,</i>
<i>Jelitowski,</i>	<i>Myśliborski,</i>	<i>Wierzejski,</i>
<i>Kaliński,</i>	<i>Pacholowiecki,</i>	<i>Wileczkowski,</i>
<i>Kamisowski,</i>	<i>Paczanowski,</i>	<i>Wilkowski,</i>
<i>Kamocki,</i>	<i>Pajewski,</i>	<i>Wolski,</i>
<i>Kobielski,</i>	<i>Paprocki,</i>	<i>Wrzeszyński,</i>
<i>Korytko,</i>	<i>Pieczkowski,</i>	<i>Zakrzewski,</i>
<i>Rossowski,</i>	<i>Pieniążek,</i>	<i>Zaleski,</i>
<i>Koźlarowski,</i>	<i>Piwakowski,</i>	<i>Zamojski,</i>
<i>Lasochowski,</i>	<i>Postękałski,</i>	<i>Zeromski.</i>
<i>Litosławski,</i>	<i>Prumiński,</i>	

Oprócz tu wymienionych familji, wielu jeszcze i sam *Niesiecki* w ciągu dzieła herb ten przyznaje, a więcej jeszcze *Kuropatnicki*, *Malachowski* i *Wielądek* przydają. Familie te są następujące:

<i>Białecki,</i>	<i>Lasota,</i>	<i>Ślupski,</i>
<i>Bielawski,</i>	<i>Libicki,</i>	<i>Stawowski,</i>
<i>Biesiadecki,</i>	<i>Lneżeliński,</i>	<i>Szczepankiewicz,</i>
<i>Dziaduski,</i>	<i>Łaziński,</i>	<i>Szczerbicz,</i>
<i>Dzyryll,</i>	<i>Pijakowski,</i>	<i>Witowicz,</i>
<i>Frank,</i>	<i>Raciborowski,</i>	<i>Wojciechowski,</i>
<i>Hilchen,</i>	<i>Remiesz,</i>	<i>Wyrzejski,</i>
<i>Jakliński,</i>	<i>Romer,</i>	<i>Zawisza,</i>
<i>Rücki,</i>	<i>Skąpski,</i>	<i>Zełechoński,</i>
<i>Koziarowski,</i>	<i>Śliwicki,</i>	<i>Zieliński.</i>
<i>Koziarowski,</i>	<i>Stawianowski,</i>	
<i>Krański,</i>	<i>Słowiński,</i>	

Jelitowski herbu *Jelita*, widziałem jednego z nich nadgrobek w Krakowie u Ś. Trojcy z tym herbem. Stanisław Jelitowski kanonik kaliski, na dworze Zygmunta III. długo lata swoje trawił, umarł 1618. z nadgrobką jego w Warszawie. *Starowol. in Monumen.*

Jelski herbu Pielesz, w księstwie Litewskim. Mikołaj Jelski stolnik Piński, z Brześciańskiego województwa, poseł na sejm 1629. ztamtąd deputowany na trybunał fiskalny Litewski. *Constit. fol. 15.* Krzysztof stolnik Mściśławski w województwie Wileńskim 1648. sędzia *Compositi Judiciū* w Warszawie. Łukasz marszałek Piński, posłował na sejm 1662. *Constit. fol. 2.* odważnie stawał przeciw Kozakom pod Zwańcem, siostra jego była za Jakóhem Jełcem. Roman rotmistrz królewski. *Kojul. in MS.* Jelska Helena była za Mikołajem Dolskim chorążym Pińskim. Józef stolnik Mozyrski 1700.

W roku 1778. Józef Jelski, chorąży Grodzieński. — W r. 1788. Franciszek podkomorzy Starodubowski. — Konstanty stolnik. — *Krasicki.*

JEŁOWICKI

HERB.

Jest brama obozowa w polu czerwonym, nad bramą krzyż, *Okolski tom. 1. f. 297.* takimże kształtem herb Ogińskich i Puzynów opisał, *Ksiądz Kojalow. in MS.* tylko że nad bramą krzyż u nich rozdarty, z tej bym tedy racji rozumiał, że i Jełowiccy jedenże dom z Ogińskimi, lubo w krzyżu, albo z omyłki, albo z odmiany jakiej, taka się pokazuje różność: wszakże ich niektórzy do kniazów Peca-sławskich referują. Dom na Wołyniu starodawny. *Metryka Wołyńska* 1528. Jełowickiego Hniewosza wspomina. Maciej miał za sobą Maruszę księżniczkę Ostrogską, za Zygmunta Augusta, Mikołaj Alexandrę księżniczkę Czartoryską, Jana córkę, kolo roku 1590. *Geneal. Czartor.* Jełowicka Mikołaja Kis. Poryckiego małżonka. *Geneal. Wiśniow.* Krzysztof podstoli Wołyński, poseł na sejm 1620. ztamtąd deputat na trybunał Radomski. *Constit. f. 20.* Zacharyasz najprzód wojski Krzemieniecki sekretarz królewski, i pisarz kancelaryi koronnej 1611. potem stolnikiem Kijowskim zostawszy, posło-

wał na sejm 1629. z kąd był deputowany na trybunał Radomski. *Constitut. fol. 12.* Philon sędzia kapturowy Wołyński 1632. potem wojski Krzemieniecki, tenże zda mi się Philon sędzia grodzki Krzemieniecki, miał za sobą Balicką córkę Jacka. Hieronim starosta Chełmski. Jakób pisarz ziemski Łucki, a potem sędzia. Daniel podkomorzy Krzemieniecki 1632. ten dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Pilawską, drugi raz z Czolliańską, syn jego Maciej łowczy Wołyński, z Zofji Kurdwanowskiej, kasztelanki Zawichojskiej z Branickiej urodzonej, spłodził synów czterech. 1. Jan łowczy Wołyński, któremu (zda mi się Ratarzyna Tarnowska herbu Rolicz, chorążanka Żydaczowska) dwóch synów powiła, Marcina starostę Szezurowieckiego, chorążego usarskiej chorągwi, posła na sejm Grodzieński 1726. żona jego Baranowska, z niej synowie Antoni i Xawery, i Mikołaja skarbnika Wołyńskiego, żona jego księżniczka Czetwertyńska. 2. Józef miecznik Wołyński, ten zrodził Franciszka, starostę Nowosielskiego, i córkę Niemierzycową kasztelanicową Kijowską. 3. Hieronim Maciej, ten młodsze lata swoje w obozie polewował, dalsze w duchownym stanie Bogu poświęciwszy, kanclerzem Lwowskim, kantorem Łuckim i Przemyskim, kanonikiem Krakowskim i Chełmskim wkrótce urosł; z tych kapitul trzystaście razy deputatem na trybunale koronnym zasiadał. Pod czas rewolucyi Szwedzkiej do uspokojenia ojczyzny, zażywał go August wtóry, dufając wrodzonemu obrotowi jego. Regencyą potem wziął W. Ks. Litewskiego, dalej został biskupem Pelleńskim, suffraganem, proboszczem, i oflicyalem generalnym Lwowskim, sekretarzem koronnym. 4. Kazimierz starosta Hulaniecki, który z Wilzanki spłodził synów, Franciszka, strażnika Inflantskiego, Michała łowczego Owruckiego: córka tegoż Macieja łowczego, a siostra tych braci Teresa, dostała się w małżeństwo Wojciechowi Ołędzkiemu kasztelanowi Chełmskiemu. Do tegoż domu należą, Jędrzej Bożeniec (bo się tak wszyscy piszą) Jelowicki wojski Łucki, o którym *Konstytucya 1667. fol. 25.* Jan kanonik Łucki 1680. Eliasz 1648. Alexander miał za sobą Helenę Kuberską. Dymitr chorąży Czerniechowski, dziedzic na Sokolu, mąż rycerski.

W roku 1778. Marcin Jelowicki kanonik Lwowski. — Michał łowczy Łucki. — Stanisław miecznik Łucki. — Stefan regent ziemski Krzemieniecki. — W roku 1788. Stefan podsędek Łucki. — Tomasz scholastyk Kijowski. — *Krasicki.*

Jelowicz Bukojemski herbu *Nalęcz*, o nich świadczy *Kojalów. in MS.* że są w księstwie Litewskim, jam o nich pisał w drugim tomie *fol. 357.*

Jelżecki. Jelżecki podkomorzy Mozyrski miał za sobą Annę córkę Rzewuskiego Stanisława sędziego Lwowskiego.

Jemieliński herbu Bożawola, w Łomżyńskiej ziemi. Wawrzeniec, Adam 1632. Walentyń 1674. Jemielitowie czy Jemieliezowie.

Jemielnicki, w Bieckim powiecie. Jędrzej z Jemielnika Jemielnicki, w Prusiech i w Moskwie, w różnych ekspedycjach, za Zygmunta III. i Władysława IV. dobrze zasłużony, umarł 1638. jako z jego nadgrobków wypisał, *Starawolski in Monum.*

Jemielski herbu Nieczuja. N. Jemielski kasztelan Kowalski, córka jego Elżbieta była za Dąbskim, kasztelanem Słońskim, matka Stanisława Dąbskiego, biskupa Krakowskiego, brat jej kasztelan także Kowalski. Stanisław skarbnik Inowrocławski, o nim świadczą *Konstytucje* 1613. Jan kasztelan Inowrocławski, rozsądki wielkiego. *Biezanow. Flos rosarum.* Stanisław poseł na konwokacyą 1674. *Constitut. fol. 15.* wojskim był Inowrocławskim, syn jego Tomasz.

Jemiolkowski, w Kaliskiem województwie, Jan 1632. Jarosz 1674. Jemiolkowscy, podpisali elekeye królewskie. N. była za Janem Gosławskim.

Jemiółowski herbu Poraj, pod Gnieznem, a teraz w województwie Belzkim. Jemiółowski Mikołaj 1676. o nim *Konstytucya fol. 4.* N. Jemiółowski miał za sobą Katarzynę Howicką, z której córka Anna Maszkiewiczowa. Adam sędzia grodzki Belzki, umarł 1628. miał za sobą Bolestraszykę, pozostałą wdowę po Czerkasiu, ale to małżeństwo nieplodne.

Jenicz herbu Drya, w Lidzkim powiecie, tak o nich pisze *Ks. Kojalów. in MS.* Eliasz, Jerzy, Stanisław, Paweł, Jeniczowie 1632. z Wołyńskiem województwem, podpisali elekeyę Władysława IV.

Jerlicz herbu Lis, na Podolu, z tą jednak różnicą tego herbu zażywają, że przez strzałę jelec nie prosto, ale na ukos kładą, od prawej strony tarczy z góry na dół na lewą, tak go opisał Michał Jerlicz.

Pius Jerlicz wojski Rujowski, w roku 1762. — brat jego cześnik Czerniechowski, zostawuje potomstwo, z tych Jan. — N. Jerlicz brygadyer wojsk koronnych pojął *Proskurzanę*. — Siostra Jerlicza Piusa za Proskurą cześnikiem Rujowskim. — *Krasicki.*

Jerzmanowski herbu Dołęga, w Prusiech i w Kujawach. Jan Jerzmanowski z województwem Inowrocławskim podpisał elekeyę Jana Kazimierza. N. miał za sobą Kwiatkowską, z którą spłodził trzech synów, Jakóba, Wawrzenieca, i Grzegorza. Jakób osiadł w Wielkiej-Polszcze na Ręsiech, pojął Katarzynę Zawadzka, która mu powiła dwóch

synów, Jana i Michała młodo zmarłych, i córkę Jędrzeja Tomickiego małżonkę. Wawrzeniec osiadł w Łęczyckiem na Byszewie, Goraju i Zbijewie, pojął Helenę Idzikowską herbu Nałęcz, ta mu urodziła trzy córki: Konstancją Wojciecha Leszczyńskiego herbu Słepowron, komornika Łęczyckiego, Maryannę Wojciecha Przedworskiego, Franciszkę Dzierżawskiego Franciszka, pisarza Łęczyckiego, małżonki; synów zaś dwóch, Macieja od którego z Odechowskiej został się syn Jan, żona jego Agnieszka Wyrzykowska, i Alexandra, który wstąpił do zakonu Soc. Jesu. Grzegorz osiadł w Sieradzkim, pojął *Imo voto* Otrębossownę, z niej miał córek dwie, a trzech synów, Jana, Sebastyana, Seweryna. Jan dworską traktując umarł: Sebastyana żona Konopnicka, z której synowie Michał, Marcin, i Kasper, i córki dwie, Ewa Miellicka, Teresa jeszcze Panna. Seweryn wojnę przez wszystkie czas traktując, pojął potem Poreczyńską, z niej ma synów dwóch, córkę jedną, *Zdo voto*, Grzegorz, ożenił się z Teresą Zawadzka, z niej spłodził córkę Ewę, drugim związkiem Szamowską, i synów trzech, Rafała, Józefa, i Wojciecha ludzi rycerskich, z tych Rafał umarł młodzianem. Wojciech także na Podole z chorągwią poszedłszy, ten świat pożegnał. Józef pojął Waliszewską. Anna Jerzmanowska Mateusza Rytelskiego małżonka.

W roku 1772. Franciszek Jerzmanowski pisarz grodzki Przeddecki pojął w Warmji *Halyńską* dziedziczkę majątności *Eldyckiej* — w roku 1788. chorąży Inowłodzki, — z *Halyńskiej* ma potomstwo córkę i synów trzech. — Urban Jerzmanowski regent ziemski i grodzki Warszawski. — *Krasicki*.

Jerzykowicz herbu *Leliwa*. Monwida Wojciecha, wojewody Wileńskiego syn drugi Olechno, spłodził Mikołaja, którego synów pięciu: Jerzy albo Jerzyk, od którego Jerzykowiczowie, Zuk, Jędrzej i Felix. Z tych był Kasper podkomorzym Mielnickim, posłem na sejm 1669. i podpisał unią Litwy z Koroną, *Constit. fol. 172.* żona jego Raczkowa, z którą zostało potomstwo. Bracia jego, jako *Paproc.* nie synowie, jako *Okolski*, Malcher i Jan starosta Mielnicki i Łosicki, obadwa ludzie rycerscy, z tych Jan z Jadwigi Jundziłówny miał potomstwo, umarł 1558. córka jego Elżbieta dostała się w małżeństwo Prowanie staroście Będzińskiemu, pisze o nim *Tricesius Epigram. lib. 1. cap. 1.* Hieronim podkomorzy Drohicki, z sejmu 1591. komissarz do rozgraniczenia między województwami, Brześciańskiem i Podlaskiem, *Constit. fol. 617. i 1596. fol. 683.* i do zapłaty wojsku Litewskiemu 1607. *Constit. fol. 878.* żył jeszcze 1611. Kazimierza Jerzykowicza wspominają niektóre dzieje. W zako-

nie naszym trzech ich Bogu się poświęciło, jeden Stanisław prowincyał, a potem wizytator prowincyi Polskiej 1659. r. Drugi Jakób rektor kollegium Brzeskiego 1650. Trzeci Mikołaj kaznodziejską funkcyą wstawiony, umarł w Sandomierzu 1680. któremu kollegio cztery tysiące zapisał. Gabryel podkomorzy Mielnicki 1638. z sejmu komissarz do rozgraniczenia. *Constit. fol. 25.* Jerzy Monwid marszałek Wilkomierski poseł z Podlaskiego 1648. Stanisław wojski Podlaski, Kasper miecznik Podlaski, Gabryel, Władysław, Kasper i Jan 1648. Placida zakonnica Benedyktynka w Wilnie 1676. Piotr na kollegium nasze dohroczynny w Brześciu. Eleonora Nikodema Jabłonowskiego, podsędka Nurskiego, małżonka.

Jerzykowski herbu Ostoja, w Wielkiej-Polszcze. Wojciech Jerzykowski z Iwieńską herbu Łódzia, zostawił synów, Stanisława i Dobrogosta, burgrabiego Konińskiego, drugim związkim z Paleką zostawił, Jana, Tomasza, i Piotra.

Jerzyński. Stanisław Jerzyński w ziemi Warszawskiej, poborca z sejmu 1629. naznaczony, o czem *Constit. fol. 22.*

Jesiotrowski herbu Sztumberg, w Podlaskiem województwie. Tych *Starowol. in Monum.* z nadgrobkku wypisał. Kasper Jesiotrowski podpisał elekyą Jana Kazimierza.

Jesman herbu Korczak, w księztwie Litewskiem. Paweł i syn jego Jan Jesman, dworzanin królewski, był Gońcem do Moskwy 1527. Hleb pisarz Litewski, komissarz z Moskwą pod Siebuzem 1543. poseł do stolicy 1548. wielkim statkiem niecheiał kniaziovi Moskiewskiemu dać Carskiego tytułu. Rrysztof najprzód pisarz ziemski, potem podsędek Słonimski, zostawił synów jedenastu. Mikołaj, Damian, Samuel 1632. Rrysztof młode lata w cudzych krajach na dziełach rycerskich z wielką sławą strawiwszy, w Polsce był najprzód chorążym Słonimskim 1663. potem kasztelanem Nowogrodzkim, nakoniec wojewodą Smoleńskim, z synów jego jeden był Dominikan, człowiek godny, Ś. teologii doktor, przeor w Wilnie, i na inszych miejscach. Damian echorąży Słonimski 1674. Samuel w tymże roku, w województwie Połockiem. Mateusz Jesman pisarz ziemski Słonimski 1704. przydają sobie z nich niektórzy, Jesman Synkowski, Samuel 1700.

W r. 1788. Ignacy Jesman sędzia ziemski Płocki. — *Krasicki.*

Jewłaszewski herbu Topor, w Nowogrodzkim. N. marszałek, Słonimski, syn jego Kazimierz Ludwik Jewłaszewski posłował na różne sejmy, kędy go Rzeczpospolita na różne funkcyę narażała, jako 1627. *Constit. fol. 9.* 1647. deputat na trybunał skarbowy, *Constit. fol. 44.* potem był

kasztelanem Smoleńskim, nakoniec wojewodą Brześciańskim roku 1662. był komissarzem do Kozaków, do Kurlandi i indziej.

Jewłaszko herbu Kórczak. Iwan Jewłaszkwicz jeden z Panów Litewskich, przy Witoldzie zabity na wojnie od Tatarów 1399. *Kojarow. in MS.* Wasila i Marka Wasilewicza, wspomina *Paproc.* Hrehory Markiewicz Jewłaszko zabity pod Sokalem.

J E Ź

H E R B.

Ma być w polu czerwonym Jeź w kłębek zwinięty, głowę przy ziemi trzymający, w lewą tarczy głową obrócony, na hełmie trzy pióra strusie kładzie, *Ks. Kojar. in MS.* Okol. ten herb bez hełmu położył; zkądby zaś początki swoje miał ten klejnot, żaden autor nie namienia, to tylko przydają, że się Lisowscy w Pomorskiem województwie, ba i w Litwie, tym herbem pieczętują.

Późniejsi heraldycy następujące familie do herbu tego przyłączają:

Gąsiorecki, — Jeź, — Lisowski, — Łosowski.

Jeź herbu Drzewica, w ziemi Łomżyńskiej i w Radomskim powiecie. Jeź chorąży Sochaczewski, u *Karnkowskiego in Constit. Synodal. fol. 86.* w roku 1446. Jan podkomorzy Łomżyński, i gubernator książęcy 1453. *Statut. Masov. f. 98.* Stanisław podwojewodzy Sochaczewski 1648. a Jakób w województwie Rijowskiem. Zuzanna Stefana Zaborowskiego małżonka. Są i w Przemyskiej ziemi. Jeżowna ksieni klasztoru Ś. Benedykta w Przemysłu.

Jezbuto. Jezbuto mąż w księstwie Litewkiem, między innymi Panami znaczny, w roku 1290. od Krzyżaków z pięciuset ludzi zbity, prawda że sam z tej kłęski zdrowo wyszedł, przecież w tymże roku, gdy na mistrza Krzyżackiego z Litwy z plonem bogatym wracającego napadł; żwawo na

niego natarł, tam kopią przebity, już na ziemi leżąc, przecież ostatniemi siłami zdobytymi, jeszcze swego adwersarza ranił. *Dusbruchius*.

Jezierski herbu Prus 2do, w Czerskiej ziemi. Adam Jezierski burgrabia Rawski 1581. poborca w Kaliskiem województwie. *Constit. fol. 394*. Gabryel starosta Liwskiego towarzysz 1582. pieszo szedł do szturm pod Pleszkowem. *Paproc. fol. 405*. Jan pisarz ziemski Łucki, miał za sobą Lukrecyą Bonarównę. N. pojął Dorotę Piotra Sobola córkę, z której był syn Jędrzej, a tego zda mi się córka Rozwadowska. Franciszek chorąży Łukowski, Józef stolnik Łukowski, żona jego Maryanna Raciborska, pozostała wdowa po Michale Szamowskim, z której córka Helena była za Józefem Wężykiem Rudzkim. Krzysztof Jezierski starosta Grodecki 1718. tenże czy inszy podstoli Rujowski, żona jego Zofia Stojeńska, sędzianka ziemska Lubelska. Tomasz w województwie Lubelskiem 1674. Maciej poborca w Rujowskiem 1581. *Constit. fol. 395*. Joanna była za Piotrem Antonim Cielemeckim. Ludwik podstoli Lubelski, miał za sobą Wiktoryą Stojeńską, sędziankę ziemską Lubelską. Elżbieta Pawła Stojeńskiego, podstolego Buskiego, Franciszka Remigiana łowczego Latyczowskiego małżonki.

W roku 1778. Rajmund Jezierski biskup Bakoński, z Dominikana, kanonik Lwowski. — Józef skarbnik Lubelski. — Józef regent ziemski Lubelski. — Jacek chorąży Łukowski. — Rajmund cześnik Łukowski. — Piotr skarbnik Łukowski. — Jacek Jezierski kasztelan Łukowski. — Franciszka Jezierska małżonka Jana Charczemskiego kasztelana Słomskiego, ponowiła śluby małżeńskie z Roźnowskim chorążym Czerwonogrodzkim. — *Przypisy Krasickiego*.

Jezierski herbu Rogala, w Pomorskiem województwie. Simon Michał Lewalt Jezierski, i Jan 1632. Michał sędziewy Mirachowski, miał za sobą Czarlińską, Konstantyn sędzia ziemski Tucholski, poseł na konwokacyą r. 1696. N. archidyakon i official Ramiński umarł 1715. N. miał za sobą Przebendowską, i z niej potomstwo. Jerzy Lewalt Jezierski pierwszy się z Prus do Litwy przeniósł umarł 1594. miał synów sześciu, i córek cztery, z których jedna była za Hamszejem. Balcer marszałek dworu księżęcia Radziwiła, który z Szemetowną spłodził jedną córkę. Kryspin z Obryńskiej miał synów, Piotra i Jerzego, i córek siedm. Jan kanonik Wileński, Pawła żona Buchowiecka, Jerzego z Łoknickiej dwaj synowie Michał i Jan. Marcina z Dziewaltowskiej córek było cztery, synów jedenaście, nie zostało się jednak tylko czterech, Jan, Razimierz, Krzysztof i Marcin, inni młodo pomarli. Marcin syn Marcina, zostawił syna Piotra, córki

dwie Barbarę i Dorotę. Placid przeor Orszański, zakonu Ś. Dominika.

W roku 1778. Jan Lewald Jezierski regent grodzki Kowalski.

— Michał chorąży Pomorski. — Jan sędzia ziemski Tucholski.

— Karol regent ziemski Morachowski. — *Krasicki*.

Jezierski herbu *Topor*, w Wielkiej-Polszcze. Wojciech i Franciszek, Przeclaw na Jezierzach; Stanisław i Sebastian Jeziersey, podpisali konfederacją Zatorską r. 1705. Franciszek r. 1611. senior Luterski.

JEZIERZA

HERB.

Ma być w polu czerwonym krzyż Kawalerski, na krzyżu kruk w pysku pierścień trzymający, głową w prawą tarczy obrócony, na hełmie trzy pióra strusie: to *Okolki*, atoli drudzy nie piszą że kruk na krzyżu, ale tylko ptak. *Bielski fol. 172. M. S. P. Kojal*. Ten herb miał z sobą do Polski przynieść Willibaldus Francuz, areybiskup pierwszy Gnieźnieński, ten wstąpił na tę katedrę w roku 966. siedząc na niej lat cztery, żyć przestał w roku 970. atoli drudzy tego Willibalda do herbu Krucyni pociągają.

Herbowni.

Bogusławski,

Galczewski,

Żelazo.

Cwikłowski,

Szczycieński,

Drozdowski,

Szymanowski,

Kuropatnicki, Malachowski i inni — podają następujące familie jako tego herbu używające:

Jezierzynski, — Niemierza, — Niemira.

Jezierzynski, w ziemi Warszawskiej. Stanisław i Wojciech 1632. Seweryn w Wileńskim województwie 1648. Stanisław pisarz ziemski Warszawski 1647. Adam 1674. N. miał za sobą Katarzynę Dąbrowską, herbu Kuszaba. Są i Jeziernicy, herbu ich niewiem z tych Jan Karol miał za sobą Zofią Witkowską.

Jeziorkowski herbu Radwan, w Warszawskiej ziemi, Adam i Wojciech 1632. Augustyn, Wacław, Jan i Ignacy Jeziorkowscy 1648. N. Jeziorkowski miał za sobą Sienińską, z której córka poszła za Antoniego Ryszkowskiego, ale z nim żyła bezpotomnie, 2do voto poszła za Mokronowskiego, chorążego Rawskiego. Jeziorkowski podstoli Piński, Jan chorąży Rożański, Adam i Alfons 1674.

W roku 1788. Stanisław Jeziorkowski komornik graniczny Krakowski. — *Krasicki*.

Jeziorkowski herbu Rawicz, w Sandomierskiem i Podolskiem województwach. Jan 1570. *Paproc. w Panoszy*. Walentyn Jeziorkowski miecznik Podolski, wspominają go *Konstytucje* 1635. fol. 41. Stanisław miał za sobą Zolią Lanckorońską, z której syn Jan: *Acta Castren. Camenee*. 1626. był ten Jan komissarzem do rozgraniczenia, między województwem Podolskiem i Wołochami, z sejmu 1661. *Const. fol. 26*. Któryś z nich miał za sobą Smiotanezankę chorążankę Podolską, i z nią córek dwie, jedna z nich poszła za Swirskiego, miecznika Podolskiego, 2do za Konradzkiego, 3tio za Cwilichowskiego, 4to za Wołodyjowskiego, z wszystkimi jednak żyła *sterilis*. Druga jej siostra była za Dzierżkiem. Ludwik Annę Drohojewską, chorążankę Przemyską, był sam stolnikiem Brzeskim, z niej spłodził dwie córki, Katarzynę najprzód Porajską, 2do Gurską, 3tio Urbańską, i Eleonorę Omiecińską.

Jeżowski herbu Ciołek. Macieja Jeżowskiego, Król Zygmunt I. między rycerstwo Polskie policzył, a Maciej Drzewiecki, arcybiskup Gnieźnieński, Bernard Maciejowski kasztelan Czechowski, i z synem Samuelem Gnieźnieńskim i Krakowskim natenczas kanonikiem, i z innemi Vitelliuszami, do herbu go Ciołek przypuścili, o czem czytałem *list tego Króla in MS. Petricov*.

Jeżowski herbu Jastrzębiec, w Płockiem województwie. Z dawna pisali się z Jeżowa. N. Jeżowska była za Łysakowskim Pawłem podkomorzym Łomżyńskim. Bartłomiej z Przedborską spłodził córek cztery, z tych Jadwiga Janowi Makomeskiemu, Anna Grzymisławowi Goślickiemu, Elżbieta Jędrzejowi Paprockiemu, Zofia Dzięwanowskiemu, zaślubionę, i synów dwóch: Jana, ten bezżenny, i Bartłomieja, który tak z Chomętowską herbu Prus, jak i z Zdżarką herbu Gozdawa, żadnego nie zostawił potomstwa. Od drugich Jeżewskich Skubajewscy rozplenieni. Maciej na Zarzecu i Gilinie dziedzie, zostawił z Rościszewską herbu Junosza syna Rosłańca, ten także z Nieborską syna. Jan który w Rucharach dziedzie, z Konarskiej herbu Jastrzębiec, spłodził dwóch synów. Jana

Plebana Jeżewskiego, i Zygmunta, o których czytaj pod Geschaw. Maciej i Piotr 1632. Wojciech i Jan Jeżowscy 1697.

Z tych Jeżewskich Maciej był rotmistrzem wojska Polskiego, zostawił synów Jana i Jerzego. — Jerzy rotmistrz bezpotomny umarł, Jan zaś także będąc rotmistrzem miał tylko córki, które fortune w obce domy zaniósły.

Marcin Jeżewski podczaszy Płocki, rodzony stryj Macieja, rotmistrza wojsk koronnych, na *Skotynianach* w Podolu i indziej dziedzica, zostawił syna Piotra.

Piotr chorąży Płocki, dziedzic na *Jeżewie*, kościelnem Zarzecem zwanem *Jeżewo*, *Szumsku*, *Gilinie*, *Grombicach*, *Golendzinowie* i t. d. wszystkie siły i myśli utopił w służbie wojennej, potem wszedł w kontrakty małżeńskie z Katarzyną *Podoską*, kasztelaną Zakroczymską, z którą spłodził syna Macieja i córkę Katarzynę Bielińskiego, chorążego Ciechanowskiego żonę.

Maciej Jeżewski, mąż do wszelkich wysokich rzeczy urodzony, kasztelan Warszawski, starosta Złotoryski i Stanisławski, którego znakomite skrypta Królów i przywileje dystyngują i wspominają, także epitafia nad grobem jego wyrażone w Jeżewie, w chorze i na wieży kościoła jego. Przysposobił niepoślednie fortuny potomstwu swojemu, miał za sobą w małżeństwie Zosią *Szumińską*, kasztelanę Dobrzyńską, będąc dziedzicem na dobrach w województwie Płockiem *Jeżewie* zwanem kościelnę z przyległościami, Zarzecach zwanych *Jeżewem*, *Skubajewie*, *Zytowie*, *Kwuseninie*, *Skoczkanie*, *Szumsku*, *Gilinie* i *Kucharach* i t. d. *Grombcu* z przyległościami, *Borkowie*, *Wulce* w powiecie Bilskim, *Kowalewie* z przyległościami, w ziemi Warszawskiej mieście *Pradze*, części szlacheckiej zwanej *Golendzinów*, *Krupkach*, *Matkowie*, i *Cizach*. Tenże miał trzech synów: *Wawrzeńca*, który był w wojsku Polskiem rotmistrzem; *Stanisława*, który zasłużył sobie być w wojsku imperatora Rzymskiego generałem majorem, z bratem swoim mało młodszym także pułkownikiem.

Wawrzeńiec Jeżewski, rotmistrz Polskiego wojska, dziedzic dóbr *Jeżewa* kościelnego, *Grzędowa* z przyległościami, *Szumsku*, *Grombca*, *Zytowa* i *Wulki* z attynencyami, *Borkowa*, *Kościelnego*, *Kowalewa*, *Dziwanowa* z przyległościami, mąż wielkiego umysłu i w rzeczach experyencyi, pojął sobie w małżeństwo Katarzynę *Garlińską*, miecznika Ciechanowskiego córkę, a siostrę rodzoną *Mikołaja* kanonika katedralnego *Krakowskiego*, z którą spłodziwszy dwóch synów: *Bartłomieja* i *Wojciecha*, chcący zwycięstwa animusz przeniósł do obozu i wojska, pod *Królem* *Janem* *Razimierzem*, podczas rozpalonego na ten czas zewsząd ognia marsowego, gdzie pod *Beresteczkiem* w potyczce niebezpiecznej z *Tatarami* i *Kozakami*, za wodza ich rebellizanta *Chmielnickiego*, mężnie na placu poległ.

Bartłomiej Jeżewski, rotmistrz wojska Polskiego, i brat jego *Wojciech*, przez lat dwadzieścia wojskową służbę odprawiali, pod mocnym Polskich pułków regimentarzem *Czarneckim*, wojewodą *Ruskim*, który regimentarz jako chwalebnie *cum manu militum congregata*, i dywizjami wojska Polskiego wszędzie stawał przeciwko ojezzyzny nieprzyjaciółom, wiadomo o tem czytającym dzieła jego. *Szwedom* wstręt od *Polski* czyniąc, *Pomeranią* *Szwedzką* zdezelował, i kraju połowę tychże ogniem zniszczył, przy-

był potem tenże rycerz pod Polonkę, gdzie wielką pomoc uczynił hetmanom Litewskim, przeciwko wodza Chowańskiego, wodza niezmiernych wojsk Moskiewskich, z których pograżdka i upadku, pamiętne wiktorji Polskich powstały trofea. Dalej prosekując zwyciężstwo regimentarz Czarnecki, Rozaków i Tatarów najczęściej tryumfował, o czem wiele pisze *Vespasianus Kochowski in Historia*. Wojciech Jeżowski podczas batalji z Kozakami na Podolu, bezżemny życie polozył.

Bartłomiej Jeżowski, rotmistrz wojska Polskiego, starosta Mławski, dziedzic dóbr *Jeżewa* kościelnego z przyległościami, *Grombiec* z przyległościami, *Borkowa* kościelnego z przyległościami, *Szumiska*, *Kowalewa* i *Dziwanowa* z przyległościami. Na ostatek spracowany i na siłach zwątlony, w wielu bataliach i różnych attakach, obozów i fortec dobywając, kilka razy dzidami skłóty, i siedmkróć strzałmi zraniony, od nieprzyjaciela ojezyny postrzelony, z życiem powróciwszy do domu, Bogu ducha oddał. Miał w dożywotniej przyjaźni Konstancją *Wilkanowską*, Mikołaja kasztelana Wyszogrodzkiego córkę, z którą miał dwóch synów, Adama i Antoniego, i dwie córki, Helenę Jana Szawłoskiego, stolnika Wyszogrodzkiego żonę, i Maryannę żonę Antoniego *in Zblichu Zbroch*, podczaszego Ciechanowskiego.

Adam Jeżowski, podkomorzy Płocki. Mąż wyborny, i dla kochania ojezyny, i dobra publicznego pamięci godny, który pierwszą młodość oliarował dworowi Najjaśniejszego Króla Polskiego Jana III. Sobieskiego, potem został pisarzem ziemskim Zawskrzyńskim, wkrótce biegłością prawa słynący, od szlacheckiego stanu podkomorzym Płockim obrany, w częstych zostawał funkcyjach na sejmie walne koronne, i z przywiązanych ku niemu affektów przednich panów województwa swego, na trybunały koronne posłem, komissarzem, i deputatem, jako też podczas zamieszania w Rzeczypospolitej, do Wielkiego Piotra Imperatora Moskiewskiego, i Króla Szwedzkiego Karola XII. dobywającego na ten czas Torunia, i zamkniętych sześciu tysięcy Saskiego wojska, od swego województwa posłany delegatem, który i w konstytucyi roku 1717. sejmu generalnego uspokojenia i zawarcia konfederacyi Tarnogrodzkiej, pierwszym jest delegatem z Wielkiej-Polski, do boku królewskiego, w sądach przeciwko przestępcom tej ustawy, roku 1717. *fol. 247.* wyrażony; z kąd przyznać wam może, że *deceat vos in Armis et Bello formidabiles, in Judiciis autem et Foro humanos esse*, z dzielności i spraw oczywistych.

Ten tedy Adam Jeżowski, podkomorzy Płocki żył w małżeństwie z Maryanną z Labiszyna *Iuklińską*, stolnika Ciechanowskiego córką, którą urodziła Ewa Wessłowna, hrabianka z Uściługa, Mikołaja wojewodzica i stolnika Płockiego córka, a wnuczka rodzona wojewody Płockiego, siostra stryjeczna wojewody Mazowieckiego, marszałka Najjaśniejszej Maryi Sobieskiej Królowy Polskiej; a siostra stryjeczna rodzona Wessła, starosty Rożańskiego, Makowskiego i Ostrowskiego, ojca Najjaśniejszej Księżny Polskiej, Konstantego Sobieskiego żony.

Zostawił tenże Adam Jeżowski, podkomorzy Płocki, z tego małżeństwa synów, Józefa stolnika Płockiego, pułkownika J. K. Mei regimentu konnego, hetmana wojsk koronnych polnego Wacława Rzewuskiego, starosty Chelmskiego, Drochobyckiego, Stulnickiego, Ulanowskiego i t. d. Zostawił także Adam podkomorzy

Płocki, drugiego syna Antoniego łowczego Zakroczymskiego; trzeciego Jana Maurycego, archidyakona katedry Płockiej, kanonika Kujawskiego, proboszcza Piotrkowskiego, męża wcale wybornego i wysmienitego, uczzonego, mownego, roztropnego, i tak dalece szczerobliwego, że w średnim prawie życia swojego czasie, więcej jak ojcowiskim sercem kochając braci swoich, Józefowi pułkownikowi trzy wsi darował, a Wojciechowi podstolemu, korrespondujących summ ustąpił. Czwarty syn Adama podkomorzego Płockiego Bartłomiej, który z małżeństwa z Febronią Felixa Kuczborskiego podkomorzego Zakroczymskiego córką, spłodził syna Wojciecha na Zawadach, Negocinie i Turzy z przyległościami dziedzica, podstolego Płockiego, wszedł w małżeństwo z Martyną Oborską, damą przedniej piękności i reko-gniewi, chorążego Zawskrzyńskiego córką, z którą miał syna jednego, i córek dwie. Kazimierza pisarza ziemskiego Płockiego, Enatę czy Renatę starszą, Szymana Zbońskiego, podczaszego Dobrzyńskiego, potem Mikorskiego podstolego Wyszogrodzkiego żonę; i Maryannę młodszą, Zorawskiego podczaszego Płockiego małżonkę.

Józef Jeżowski *in tractibus* województwa Płockiego, Jeżewa kościelnego z przyległościami, Szumska, miasta Rościszewa z przyległościami; w ziemi Chełmskiej a województwie Bełzkiem miasta Iryłowa z przyległościami; w ziemi Dobrzyńskiej obojga wsi Czomska i Babców dziedzie, stolnik Płocki, pułkownik Jego Królewskiej Mości, mąż rycerski, podczas ostatniej rewolucyi, dosyć dystyngwowany; który w pierwszych rudymentach wojennych sposobił się w rycerskiej akademji Drezdeńskiej, w pułku czy rocie kadetów (pragnąc ażeby wybornie wyexercytowany, tym sposobniej mógł służyć ojczyźnie) pod generałem *en chef*, regimentu pieszego Saskiego wojska, Wackerbarth, to jest porucznikiem, miejsce mający, i skończywszy ostatnią kampanią w Pomorszczyźnie Szwedzkiej odprawioną, przeciwko Karola XII. żąd wypędziwszy hróła pomienionego, i wziąwszy fortecę Stralunt przez złączone wojska roku 1710. konserwował służbę swoją Rzeczypospolitej, otrzymawszy ofiarowaną sobie rangę z charakterem i officium kapitaństwa, od Rzewuskiego, na ten czas jeszcze wojewody Podlaskiego, hetmana polnego. Będący wcale dzielnego dowódcipu i przyrodzenia człowiek, siedm razy z województwa Płockiego na sejmy walne koronne, tak w Warszawie, jako i Grodnie agitujące się, bywał posłem, raz z ziemi Zakroczymskiej, trzy razy od wojska auctoramentu cudzoziemskiego, trzy razy komissarzem na trybunał skarbowy Radomski od województwa, raz od wojska koronnego, z wielką pilnością interesa traktując, i z przywiązaniem wewnętrznych chęci, obserwując wszędzie publiczną powagę i władzę wodzów koronnego wojska, nie dla in-szej przyczyny, tylko z jedyne-go affektu przeciwko wolnemu stanowi i równości; któremu najjaśniejszy August III. Król Polski dał przywilej *cum Jure totali Magdeburgico* erygowania miasta ze wsi Rościszewa, w Warszawie dnia 11. Grudnia roku 1752. Zgola temu mężowi, w wszelkich akcyach i należytościach swoich doskonalemu, bez panegiryku, przyznać się może, co mówi *de Probato Claudiano, że jest Mars acie, sensu Curius, veroque sequendus obsequio Pilades, Civis sine fraude polita*. Wszedł w kontrakty małżeńskie z wdową, Katarzyną z Rościszewskich Wy-

socką, kasztelanową Bidgoską, ostatnią potomką z domu Adama na *Riszewie* i *Wrześni* Rościszewskiego, kasztelana Raciązkiego, o którym pisze *Okolski tom. 1. fol. 369.* na którego ojcu Janie Rościszewskim mężka ustala procedencya, po zmarłym synie jego Janie, sędzim ziemskim Plockim bezżennym, i rotmistrzu bracie jego rodzonym, terazniejszej Józefa Jeżewskiego żony, z którego małżeństwa ma synów dwóch. Piotra *de Alcantara* kapitana z chorągwią swoją, w regimencie konnym hetmana polnego koronnego, który w tym czasie, dla ozdoby narodu swego jest w cudzych krajach. Benedykta porucznika pod regimencie pieszym. Najjaśniejszego majestatu Polskiego, obadwa wybornej enoty, i nadziei kawalerowie.

Drugi syn Bartłomieja Jeżewskiego rotmistrza, starosty Mławskiego, Antoni na *Kowalewie* i *Dziwanowie* z przyległościami; na *Mogielnicy*, *Prussach*, *Mogielnieźce*, i *Gutonie* dziedzic, ożenił się z Magdaleną *Zurawską*, Władysława *Zurawskiego* podkomorzego Plockiego, męża w dostatkach i bogactwie obfitującego córką, z którą spłodził synów, Melchiora kanonika *Rujawskiego* i Plockiej katedry, proboszcza *Lękowskiego*, i Jana łowczego Plockiego; także córek trzy: Esterę, Maryannę, i Bogumiłę. Jan Jeżowski na *Kowalewie* i t. d. dziedzic, łowczy Płocki; wszedł w dożywotnią przyjaźń z Apolinarią *Karukowską*, kasztelana *Wyszogrodzkiego* córką, urodzoną z *Niszczyckiej*, kasztelana Plockiego córki, z którą pozyskawszy tylko córki, sam w pierwszym młodości kwiecie, wieku swojego dokończył, nie mając żadnego syna. Estera urodzeniem pierwsza, żona Antoniego *Zakrzewskiego*, chorążego *Zawskrzyńskiego*, sędziego *grodzkiego Plockiego*. Maryanna młodsza, żona *Razimierza Młodeckiego*, stolnika *Wyszogrodzkiego*, na *Sarbiejowie* z przyległościami dziedzica. Bogumiła żona *Pawła* na *Jaroszewie* *Jaroszewskiego*, podkomorzego Plockiego.

Stanisław Jeżewski, drugi syn Macieja kasztelana *Warszawskiego*, starosty *Złotoryńskiego* i t. d. a rodzony brat *Wawrzeńca* rotmistrza, generała majora wojska *imperatorskiego*, w ataku i szturmowaniu fortecy *Rici*, stojącej nad portem morza *Baltyckiego*, w księctwie *Olsztyńskim* *Gottorpie*, mocno azardując się, poległ i dzień ostatni życia swego skończył.

Trzeci syn Macieja młodszy, *Paweł Jeżewski*, pułkownik wojska *imperatorskiego*, powrócił do ojczyzny i województwa *Plockiego*, pojął w dożywotnią przyjaźń *Barbarę Molską*, chorążego *Ciechanowskiego* córkę, z którą pozyskał substancją na obojgu *Modlach* z przyległościami: dziedzic na *Zarzecu* zwanym *Jeżewo*, *Skubajewie*, *Młotkowie*, *Gilinie*, *Kucharach*, od którego pokolenie prowadzą swoim porządkiem ci trzech bracia, *Jędrzej*, *Paweł*, i *Wawrzeniec*.

Jędrzej na *Zarzecu* zwanym *Jeżewo*, *Młotkowie*, *Mlicach*, i *Setropie*, zostawił z *Anny Mlickiej*, Jana komornika granicznego Plockiego, i podstolego *Rożańskiego*, który Jan z *Konaszewską* spłodził synów dwóch, *Józefa* kapitana regimentu konnego, *bulawy polnej*, i *Piotra* chorążego pieszego regimentu, *Najjaśniejszego Królewicza Polskiego*.

Drugi brat *Paweł* dziedzic na polowie wsi *Zarzeca* zwanego *Jeżewo*, na polowie *Skubajewa*, *Kucharach* i *Gilinie*, przyczynił substancji w *Gostyńskiej* ziemi, *Szczawin* wielki, *Rybie* i *Grabie*,

który z Teresą *Ciechanowską* spłodził synów trzech, Marcina pisarza ziemskiego Gostyńskiego, który z małżeństwa Katarzyny *Szczawińskiej*, starosty Gombińskiego córki, terażniejszego Tomasza *Szczawińskiego*, podkomorzego Gostyńskiego siostry rodzonej, miał syna jednego Józefa. Córkę zaś, pierwszą Eufrozyję, wydaną za Michała Potockiego w Sieradzkim województwie; drugą Maryannę wydaną za Olszewskiego, w województwie Rawskiem, trzecią Małgorzatę.

Jakób kanonik kolegiaty Płockiej, Ś. Michała, proboszcz Gombiński, Stanisła w major wojska Saskiego elektorskiego, regimentu pieszego *Comitis Rossel*, był mężem heroicznym i dostojnym, który powróciwszy do ojczyzny, w krótkim czasie z tym popegnał się światem w kawalerskim stanie bez żony, w dobrach *Bereżanka* na Podolu pod Ramieńcem.

Trzeci brat Jędrzeja i Pawła, Laurenty, to jest Wawrzyniec Jeżowski, zostawił syna Bartłomieja, dziedzica na części *Młotkowa*, i wsi *Dąbrowsko*, który Bartłomiej w małżeństwie z *Krosnowską*, mieli Wojciecha, który Wojciech dziedzic na *Dąbrowsku*, wszedł w kontrakty małżeńskie z Marcyaną *Karkowską*, z którego postanowienia urodził się syn jeden Adam, tego czasu w młodości zostający. Niewiem z której Maryanny Jeżewskiej, Andrzeja Piwa, wojskiego Zawskrzyńskiego żony, jest synów czterech: Jakób, Franciszek, Kazimierz i Walenty.

Zgoła, Jeżewscy Jastrzębzykowie, za wieku mego żyjący, ci są w porządku na sejmie walnym elekcyi, między Warszawą i Wolą, dnia 25. Sierpnia 1733. wyrażeni, którzy będąc posłami deputowanymi z województwa Płockiego, podpisali *pacta conventa* Najjaśniejszego Augusta III. Króla Polskiego *fol. 55.* Józef na *Jeżewie* Jeżewski, podczaszy Zawskrzyński, major jego królewski mości. Antoni Wacław na *Szapsku* Jeżewski, łowczy Zakroczymski, porucznik pancerny jego królewskiej mości. Adam Jeżewski, podkomorzy Płocki, i Jan Jeżewski stolnikowicz Płocki. — *Duńczewski w herbarzu*, Tom I. str. 157--176.

Jeżowski herbu Natęcz, w Gostyńskiej ziemi, Marcin Jeżewski komornik ziemski Gostyński, deputat na trybunał koronny 1728. Mikołaj Jeżewski assessor ziemi Tucholskiej, poseł na sejm 1730. i Franciszek skarbnik Zakroczymski.

Jeżowski herbu Poraj, w Sieradzkim województwie. Anna Jeżowska tego herbu była za Janem Iwanickim.

Jeżowski herbu Prus 1mo, w ziemi Warszawskiej, Mikołaj chorąży Warszawski, z sejmu Piotrkowskiego 1567. poborca w Warszawskiej i Czerskiej ziemi. *Constit. fol. 146.* Jan w ziemi Nurskiej 1632. Jeżewska była za Maciejem Błachem, druga za Tobiaszem Tehorzewskim, Jerzy kasztelan Warszawski 1557. na liście Zygmunta Augusta *u Paproc. fol. 473.* Wysłał go był Król do Moskwy w legacyi, którego mając Moskwiem za podejrzanego, kazał go po kolana w wrzącym oleju smażyć, golenie wierecieć, za paznokcie trzaski zabijać, chcąc na nim, tem okrucieństwem co sekre-

tnego wymusić: pytano się go czy listów jakich do Glińskiego nie przyniósł, niezwyczężonym jednak statkiem, sekretu nie wydał: za to, powróciwszy do ojczyzny, od Króla był szczerze udarowany. *Biels. fol. 524.* N. Jeżowski pisarz Warszawski, drugi rotmistrz sławny, pod Rieszą odważnie stawając, kulą postrzelony poległ 1578. Tenże czy inszy, pamiętny rotmistrz 1578. pod czas sejmu Warszawskiego, przyprowadził do Króla Podkowę, który wtargnął był do Wołoch. *Paprocki Wypis o Iwoni.* Jędrzej strażnik wojskowy 1625. Jędrzej rotmistrz chorągwi Wołoskiej w roku 1677. z pod Żórawna w półtora tysięcy ludzi, przeciwko Turkom i Tatarom posłany, których było na dwadzieścia tysięcy, gdy się pod Wojniłowem z niemi potkali, jedni z naszych pierzechnęli, drudzy polegli, inni w niewolą zabrani, między którymi Jeżowski, od których codziennie trzy razy bity, przy jednym się obrazku został Najśw. Panny na blasze malowanym; i ten mu jednak potem wzięto, cudownie jednak znowu przez sen przy sobie go znalazł; przy nim tedy codziennie się modląc, uprosił sobie, że z owej niewoli zdrowo wyszedł. *Nieszporck. Odrobiny fol. 106.* N. podkomorzy Płocki.

Jeżowski herbu *Strzemie*, w Krakowskim województwie. Wojciech Jeżowski z Grabowa, z bracią swoją i innymi tegoż herbu, konfundator 1462. kościoła Ś. Jakóba w Krakowie, o czem *Przywilej u Paproc.* Felicyan w wielu ekspedycjach za Zygmunta I. doświadczonego mężstwa, i za syna jego, Augusta I. temu zmarłemu w roku 1577. w Krakowie u Ś. Szczepana, synowie ci co idą, nadgrobek położyli. Jan biskup Olomuniecki, gorliwy o wiarę katolicką pasterz, i na ubogie szczerze, umarł roku 1599.; któremu brat Stanisław, nadgrobek wystawił w Krakowie, w kościele Franciszkańskim. Atanazy drugi brat w naukach różnych wypolerowanego dowcipu, w cudzoziemskich językach biegły, umiał albowiem Niemiecki, Włoski, i Łaciński, życie zakończył w Rzymie 1564. Jan rotmistrz królewski, z Władysławem Królewiczem do Moskwy, tamże umarł. Stanisław z Promieńskiej zostawił synów: Władysława i Stanisława, był to mąż uczony, wydał do druku *Ekonomią* 1638. i *Radę białogłowską* 1639. i Jana człowieka wojennego. Przodkom tej familji przydano było do Strzemienia herb Pilawę, co znać na nadgrobkach różnych z tego domu. Jędrzej z Sandomierskiego, podpisał elekeją Władysława IV.

Jodkowski herbu *Nalęcz*, w Mińskim województwie. O nich świadczy *Kojal. in MS.* Michał Jodkowski 1700.

Jodłownicki herbu *Jastrzębiec*, w Krakowskim województwie: Są jednak i Jodłowscy tamże, z których Adama

nadgrobek w Krakowie u Franciszkanów. Zofia zakonnica Sąddecka.

Jodzieszko herbu Belty, atoli z tą różnicą, że są dwa tylko w polu czerwonym na krzyż złożone, żeleźcami oba w prawą tarczy obrócone, w helmie pióra strusie trzy, tak ten herb opisał *Ks. Kojal. in MS.* i że go zażywają Jodzieszkowie w księstwie Żmudzkiem. Wojciech Jodzieszko, syn jego Balcer, Szymon Jodzieszko Balcerowicz kapłan świecki.

Jordan herbu Trąby, w Krakowskim województwie, dom w Polsce naszej starodawny, ale i w Rzymie pierwszych zaraz wieków wławiony, bo według *Chronol. Cassiod. i Mir. Chron. Bel.* Jordanes w roku po narodzeniu Chrystusowym 470. konsulem był Rzymskim. *Jordan Sarmata Leonis Besici Imperatoris, Comes stabuli. Niceph. Callist. l. 15. c. 20.* a potem *Consul Constantinopolitanus*, jako wypisał *Parisius*. Jan Jordan dworzanin Teodozyusza wtórego, i w respektach u niego pierwszy, zdradą rzeźnią Chryzapiusza, zabity, zabójcą, synowi Jana Jordanowi, oddała Pulcherya Cesarzowa; którego on, mszcząc się śmierci ojcowskiej, zniósł z tego świata, to z *Cedrena Parisius*. Niektórzy rozumieją, że do Polski naszej najpierwej to imię weszło z Jordanem Rzymianinem pierwszym biskupem Poznańskim, atoli *Długosz in Vitis Episcop. Posnan.* wyraźnie mówi, że ten biskup był z familji Ursynów, i za herb różą nosił, nie Trąby, o czem pod herbem Poraj obszerniej, jakóż *in Purpurae doctae supplemento fol. 67.* znajdziesz Jordana Ursyna kardynała 1145. *Paprocki twierdzi*, że za jego jeszcze czasów, był w Rzymie Jordan starożytnej familji, przydaje jednak, że i w Niemcech nad Rhenem jest Jordanów imię sławne, którzy trzech trąb w herbie zażywają. Inni mówią, że są i na Szląsku Jordanowie, którzy trzy Trąby w polu czerwonym noszą, ale w helmie między Trąbami jest ręka zbrojna z mieczem. *Paproc. in Stromat.* Henryka Jordana kanclerzem czytał, na liście Bolesława Króla 1039. (kanclerzów, tymi tam czasy, pisano na przywilejach, *Notarius* albo *Scriba regius*) czy jednak był tego herbu, ten list nie wyraża. Hypolita Rzymianina biskupa Chełmińskiego herbu trzy Trąby w roku 1180. za Alexandra III. Papieża, osobliwszego dobrodzieja klasztoru Miechowskiego, sławi *Nakiel. w Miechov. fol. 67.* mówiłem i ja o nim w tomie I. Co pisze *Paprocki*, że za Kazimierza Wielkiego w roku 1349. był jeden kasztelanem Krakowskim z tej familji, myli się: tem znać uwiedziony, że właśnie w tym czasie siedział na tem krześle Jan z Melsztyna, ale ten Leliwczyk był: a Melsztyn w półtorasta lat dopiero potem dostał się z domu Tarnowskich

w dom Jordanów przez sukcesyą, o czem niżej. Był też Jordanes biskupem Warmińskim 1328. ale ten inszego herbu, to jest księzę otwartą za herb mu *Treterus* położył. *Frydrychow. in Hyacin.* Gwilhelma Jordana, arcybiskupa Lwowskiego i Halickiego, w roku 1411. położył, ale go nigdy nie było, i on żadnego na to autora nie przywoździ. Kazimierz Wielki, (raczejby mówił Kazimierz Jagiellonowicz) Król Polski Janowi Jordanowi z Zakliczyna, dziedzicznym prawem puścił wójtostwo Myśliniekie, kędy potem Mikołaj kasztelan Wojnicki zamek kosztownie wymurował. Dobka Jordana, kasztelana Wojnickiego pisał em w roku 1412. Jordana z Zakliczyna, nadgrobek miedziany w Krakowie w kościele Ś. Katarzyny, nad którym to napisano, *Facilis jactura Sepulchri est, memoria justī manet cum laubibus* 1471. *Dryadki w życiu B. Izajasza* powiada, że do tego kościoła Jordanów familia fundacyą uczyniła, na pewnych gruntach przy Krakowie 1558.

Mikołaj Jordan z Zakliczyna, kawaler Jerozolimitański, miejsca święte w Palestynie osobą swoją ucecił: z Lanckorońskiej, Mikołaja z Brzezia marszałka wielkiego koronnego córki, splodził córki dwie, Zarębinę i Pukarzewską, synów tyleż, Jana i Mikołaja. Jan powróciwszy z cudzych krajów, na dwór się królewski stawił, w zupełny kirys przybrany, tam przy ochocie, za zdrowie Króla Alexandra, szyćbę w Wieliczce solną, tak jak był odziany, dufając swojej chybkości, przeskoczył: w podziwieniu to wszystkim było, ale osobliwie Królowi, ucieszony jednak tą jego odwagą, żupnikiem go Bocheńskim i Wieliekiem przełożył, pewny dochód z nich na osobę jego naznaczywszy. Dał mu potem kasztelanią Biecką, z którym tytułem czytałem go na liście danym 1502. miastu Lubelskiemu, od Alexandra Króla, i *u Nakiel.* 1504. *f.* 573. Starostą przytym był Spiskim; które sobie miał obligowane, w dwunastu tysięcy czerwonych złotych, a żupy w czternastu tysięcy czerwonych, które mu spłacił Zygmunt I. przez Bonera. *Biel. fol.* 507. *Sarnicki.* Przydano mu do tego starostwo Oświęcimskie, i wielkorządy Krakowskie, umarł 1507. Synów się jego zostało czterech: Zygmunt, Achacy, Krzysztof i Hermelaus. Z tych pierwszy Zygmunt dworzaniin Zygmunta I. z Komorowskiej herbu Konezak, synów jego było dwóch, Stanisław i Adam. Stanisława z Milanowskiej, między inszemi syn Krzysztof, wojennemi dziełami wsławiony. Adama z Myszkowskiej, siostry rodzonej Piotra Myszkowskiego, biskupa Krakowskiego, syn Jakób, który za Zygmunta Augusta rotmistrzem pieszym, a pod Stepanowcami za Mieleckiego hetmana, dozor mu artylerji był zlecony, kędy Jan-

ezarów spędziwszy, znaczne zwycięstwo otrzymał, pojął był Herburtonę kasztelanę Bełzką, i na Rusi osiadł. Adamowi z Zakliczyna pod Cecorą i Chocimem pamiętnemu wojownikowi, zmarłemu 1644. nadgrobek brat Hermelaus Stanisław wystawił, w Krakowie u Ś. Bernar. *Starowol. in Monum.*

Achacy kasztelan Biecki, drugi syn Jana kasztelana Bieckiego, ja go czytam kasztelanem Zarnowskim, na liście Zygmunta I. 1540. u *Nakiel. w Miechow. fol. 629.* był oraz i starostą Sądeckim, tego córka Zofia, Stanisławowi Wielopolskiemu, mężowi, nadgrobek w Krakowie w kościele Ś. Franciszka wystawiła; miał zaś ten Achacy za sobą Wielogłowską herbu Stary koń, z której splodził dwóch synów: Stanisława i Mikołaja. Stanisław mąż rycerski, synowie jego, jeden Adam, któremu Koniecpolska małżonka według świadectwa *Baran.* powiła syna Stanisława, częsta o nim wzmianka w konstytucjach z sejmu 1609. komissarz do pogranicznych kłotni od Węgier, *Constit. fol. 897.* posłował na sejmy 1611. *Constit. fol. 31.* W roku 1613. już cześnikiem Krakowskim *Constit. fol. 30.* a w roku 1621. podkomorzym, *Constit. fol. 18.* zostawił z Zofią Borkowną, raczej z Krystyną, dwie córki: Zofią Ługowską, Alexandra na Korzkwi dziedzica, małżonkę, i Dorotę, Franciszka Ożarówskiego: synów także dwóch, Mikołaja dworzanina królewskiego, w różnych ekspedycjach doświadczonego męztwa pułkownika, umarł 1646. jako jego nadgrobek u Ś. Katarzyny opowiada, miał za sobą Ługowską córkę Alexandra, którą Elżbieta Stadnicka urodziła, i Michała: bodaj to nie ten Michał był podkomorzym Krakowskim, starostą Dobczyckim, Bocheńskim i Wielickim, 1659. jako czytam w dedykacji *Ks. Cichowiusza Pogrom. Aryanow.* Zbożny drugi syn Stanisława, brat Adama, żona jego Pieniążkowna. Piotr trzeci syn, Kasper czwarty, obadwa ludzie rycerscy: o Kasprze powiada *Baranowski*, że się złączył był dożywotnie z Zofią Pieniążkowną, z tą miał trzy córki: Annę, która była za Krzysztofem Gosławskim, starostą Będzińskim; Zofią, za Piotrem Brzechfa (indziej czytam że Katarzyna Jordanowna, podkomorzanka Krakowska, była za Piotrem Brzechfa, podkomorzym Inflantskim) i Katarzynę za Manieckim z Wielkiej-Polski. Mikołaj drugi syn Achacego, ludzkości i dobroczynności wielkiej, z kąd miał u wszystkich miłość i estymacyą, żadnych honorów sobie ofiarowanych przyjąć niecheiał, i lubo o to nigdy nie konkurrował, przecież posłem obrany na sejmy walne, z wielką chwałą tę funkcyą odprawował, z Gieraltowskiej synów jego pięciu, Achacy, Jan, Mikołaj, Gabryel i Samuel: *Baranowski* powiada, że Jordan, ale u niego Piotr, po Geraltowskiej pojął drugą

żonę Lubomirską Katarzynę, z której tylko jedną córkę zostawił Walkanowską. Achacy i Jan w obozie lata swoje na wojennym chlebie trawili, z tych Jan trukezaszy Króla Stefana, pod Sawolocią pierwszy szedł do szturm, w Wołoszech rotmistrzem usarskiej chorągwi będąc, tak wzwawo na nieprzyjaciela natarł, że pierzchać musiał. *Biel.* 1572. *fol.* 647. Mikołaj, już na ziemi, już na morzu z Turkami się odważnie ścinał, gdzie też gdy gorąco nacierał, z galery w morze wypadł, przecież wyratowany, gdy na ląd wysiadł, mężnie się bijąc, sędziaka Tureckiego zabił: ożenił się z Podwerbecką, dziedziczką dóbr na Podolu. Gabryel i Samuel ludzie także ryccersey.

Krzysztof syn trzeci Jana kasztelana Bieckiego, zostawił syna Piotra w prawie koronnem biegłego. Hermelaus czwarty syn Jana, dworzanin Króla Zygmunta I. starosta Samborski, synowie jego z Wielogłowskiej, Krzysztof, Jakób, Jerzy, Stanisław, Spytek. Z tych Krzysztof spłodził Jana dworzanina u książąt Austrii: był potem według *Baranow.* opatem Hebdowskim, umarł Sądeckim 1627. Adam brat Jana miał żonę trzypierwszą Szczesną Kąską, pozostała wdową po Stanisławie Glińskim, ta mu córkę tylko jedną powiła Magdalene, która się w małżeństwo dostała Krzysztofowi Borkowi w Mironicach: drugą miał Bodzęciankę Zolią, pozostała wdową po Piorze, ale z nią *sterilis*: trzecią Zuzannę, córkę Krzysztofa Schylinga, wdowę po Gierałtowskim, z tą spłodził trzech synów: Krzysztofa, Jana, i Jędrzeja, i córkę Dorotę: umarł ten Adam 1629. leży na Zwierzyńcu, kędy i żona jego pierwsza. Jakób dworzanin Króla Augusta, a potem z Bernardem Pretliczem pamiętnej odwagi żołnierz, syn jego Hermelaus. Jerzy trzeci syn Hermelausa, brat Jakóba i Krzysztofa, rotmistrz w kwarcianem wojsku, z Wojciechem Łaskim aż pod Oczaków podpadł, powracających naszych z płonem, na odwodzie zostawił, i bronił, wspomina go *Jul. Buleng. Gall. lib. 4. histor.* żona jego Podfilipska, herbu Pilawa. Stanisław czwarty, i ten szablą na sławę domu zakrawał. Spytek piąty, z młodych lat swoich do obozu się udał, w lat ośmnaście rotmistrzem będąc, wydawało się w nim serce odważne, i ojczyznę kochające, kiedy znaczne rotty swoim własnym kosztem, na jej potrzeby wystawiał: przy dobywaniu fortec Moskiewskich, z konia zsiadłszy, szedł nie raz do szturm. Pod Tczewem z Węgry i swemi ludźmi, pierwszy w ogień skoczył, i do tej wiktoryi najwięcej dopomógł: pode Gdańskiem z odwagi swojej wielką sławę wyniósł: o nim *Krzysztof Warszawicki orat. ad Steph. Regem. Missus cum agmine expedito a Zamojscio in penitiora*

Moschoviae, agris vastatis, caesis non paucis, hostium terrorem in ipsam Novogardiam intulit, dla tego gdy na sejmie Rzeczpospolita Stefanowi Królowi, i Zamojskiemu dziękowała, i temu Spytkowi, przez Stanisława Taszyckiego, posła natenczas z Krakowskiego, czyniła dzięki, a senat Królowi za nim supplikował, żeby męża tak dobrze ojczyźnie zasłużonego w respekcie miał Pańskim: umarł ten Spytek stolnikiem Krakowskim, i starostą Sądeckim; syn jego z Pakoszewskiej herbu Pobóg, Spytek także, stolnik Lwowski, wspominają go *Konstytucye 1611. fol. 38.* którego córka była za Wieruskim Stefanem, który zginął w Niemcezech na Szląsku roku 1633.: a żona jego po nim młodo bezpotomnie. *Baranow. N.* Jordanowna z Zakliczyna, była za Krzysztofem Grochowskim.

Mikołaj, kasztelan Wojnicki, drugi syn Mikołaja kawalera Jerolimaitańskiego, był wprzód kasztelanem Wiślickim 1515. jako się podpisał na liście Zygmunta I. danym miastu Lwowskiemu, a po śmierci brata swego Jana kasztelana Bieckiego, wziął starostwa Spiskie, Oświęcimskie, Zatorskie, żup Bocheńskich i Wielickich, z Rościeleckim, administracją, wielkorządy Krakowskie, umarł 1521.: z pierwszej żony Pielgrzymowskiej miał syna Jana, w prawie koronnem biegłego, posła na sejmy kilka razy, z drugiej Anny Jarosławskiej Spytka kasztelana Krakowskiego córki, pozostałej wdowy po Odrowążu wojewodzie Ruskim, był syn Wawrzeniec Spytek, i córka Beata, tę wspomina *Severinus in S. Hyacintho.* Wawrzeniec Spytek kasztelan Krakowski, starosta Przemyski, Ramionacki i Czechowski, złączył się był dożywotnie z Anną córką Mikołaja Sieniawskiego, wojewody Ruskiego, i hetmana wielkiego koronnego, z tą zrodził pięć córek. Pierwsza Elżbieta, dostała się w małżeństwo Stanisławowi Bonerowi, staroście Biekiemu, po nim Mikołajowi Ligęzie, kasztelanowi Wiślickiemu, czy Zawichojskiemu. Druga Anna Kasprowi Zebrzydowskiemu, wojewodzie Kalickiemu, była to Pani wielkiej pobożności. Trzecia Magdalena, najprzód Wapowskiemu, po nim Stanisławowi Sobkowi z Sulejowa, kasztelanowi Sandomierskiemu. Czwarta Barbara, najprzód Piotrowi książęciu Zbarazkiemu, wojewodzie Trockiemu, po nim Jędrzejowi Zborowskiemu, marszałkowi nadwornemu koronnemu. Piąta Samuelowi Zborowskiemu. Był ten Wawrzeniec Spytek, najprzód kasztelanem Sądeckim 1549. jako go czytam *u Nakiel. w Michow. fol. 649.* na liście Zygmunta Augusta, a w roku 1550. już przy tejże kasztelanji podskarbisem wielkim koronnym, *u tegoż Nakiel. fol. 654.* w roku 1556. wziął województwo Sandomierskie, jako się podpisał

u *Paproc. fol. 473.* w roku 1557. Z tego postąpił na Krakowskie 1563. aż też i na kasztelanią Krakowską 1565. na której umarł 1568. pochowany w Krakowie u Ś. Katarzyny, gdzie on kaplicę przodków swoich, i grób przyozdobił, i w prowenta większe opatrzył: Chwałą go wszysey z gładkiej wymowy, biegłości w prawie koronnem, miłości ku ojczyźnie: ale i to niemniejsza jego pochwała, że tamtych czasów, gdy się co żywo Polacy nowinek Luterskich chwytali, on statecznie przy starodawnej wierze Katolickiej, aż do zgonu dostawał. *Okol. inszego Spytka* kładzie podskarbin, inszego wojewodą Krakowskim, inszego kasztelanem, ale jedzenie to był, i żadnego inszego nie było z temi urzędami. Pisał się ten Wawrzeniec z Melsztyna, który matka ile jedy-naczka z domu Tarnowskich i Jarosławskich, w dom Jordanów wniosła.

Franciszek kasztelan Wojnicki, starosta Dobczycki, był wprzód cześnikiem koronnym, posłował na różne sejmy, jako 1676. *Constit. fol. 21.* i 1685. *Constit. fol. 8.* umarł 1694. z Barbary *de Pilca* Rorycińskiej, kancelrzanki koronnej, jedną córkę zostawił zaślubioną Stanisławowi Warszykiemu, staroście Łęczyckiemu, miecznikowi koronnemu, i syn Michał, najprzód łowczy koronny, starosta Dobczycki, teraz wojewoda Braclawski, miał za sobą Morsztynównę, po niej Anastazją Myszkowską, córkę Stanisława margrabi, pozostała wdową po Kosie, wojewodzie Smoleńskim, z tej syn Adam starosta Ostrołęcki. N. cześnik Krakowski, starosta Dobczycki roku 1696. *Acta interregni.* Konstancya Jordanowna, księżni Sądecka 1701. i Anna tamże zakonnica. Piotr kanonik Krakowski 1690. Adam chorąży Zatorski, koniuszy Nadworny r. 1687. pojął Eufrozynę Kruszelnicką, chorążankę Czerniechowską, *Zalusk. mowy różne fol. 56.* z której syn, i córka. Jerzy podczaszy Krakowski, (a podobno tenże sam Jerzy był sędzią grodzkim Sandeckim, z sejmu 1690. posłem będąc, komissarzemznaczony, do uspokojenia granic od Szląska, *Constit. fol. 17.*) ten z Heleny Drohojewskiej trzech synów zostawił, Władysława podczaszego Krakowskiego, który z Męcińską: Józefa sędziego grodzkiego Sandeckiego, który z Konstancyą Łętowską, chorążanką Krakowską: Jana pułkownika królewskiego, który z Strusiówną chorążanką Wieluńską weszli w kontrakty małżeńskie. Spytek cześnik Krakowski, Krzysztof i Jędrzej 1704. Konstantyn 1697. Mikołaj podstoli Sanocki 1704. N. cześnik Chelmski, dziedzic na Roszycach 1677. Spytek Jordan pułkownik pod Ropczycami, Tatarską strzałą raniony, gdy z tymże nieprzyjacielem pod Beresteczkiem mężnie się potyka, w oczach królewskich

poległ. *Potocki Centur. fol. 203.* Adam miał za sobą Brzeską, herbu Starża. N. Stanisławska herbu Pilawa podczaszankę Sanocką. Elżbieta Piotra Stadnickiego z Lichwina małżonka. *Melan. in Tuchow.* Magdalena Jana Stradomskiego, umarła 1670. N. Adama Latożyńskiego: Barbara miecznikowna Krakowska, Jędrzeja Chwaliboga: N. Belęckiego herbu Leszczyce, podkomorzycza Poznańskiego: Faustyna, Jana Rocheickiego: N. Józefa Baworowskiego, małżonki. Joanna zakonnica u wszystkich świętych we Lwowie. Stanisława i Jana Jordanów ludzi rycerskich, są nadgrobki w Limanowie. Michała który w obozach eudziemijskich, morzem i lądem wojował, a potem umarł w Polsce 1669. nadgrobek w Tarnowie u Bernardynów. Sebastyan obraz Najświętszej Matki z Moskwy wywięziony, w złoto i perły oprawny, darował kościołowi Ś. Barbary w Krakowie 1632.

Adam Jordan syn Michała wojewody Braclawskiego z *Myszowskiej*, kasztelan Wojnicki z *Lubomirską*, córką Jerzego chorążego w. koronnego żył bezdzietny: — brat jego Alexander bezżenny umarł. — W r. 1778. Józef Jordan podwojewodzi Biecki. — *Krasicki.*

Jordanowski, w ziemi Sochaczewskiej, wspomina ich życie B. Gielnowiusza. Jan w tej ziemi, podpisał elekeę Jana Razimierza. Joanna Benedyktynka we Lwowie 1672.

Jordzień. N. Jordzień miał za sobą Sienicką, herbu Bończa, pozostała wdową po Niemscie, z tej była córka za Jaroszem Lipskim, wojskim Horodelskim. *Geneal. Sienic.*

Josiewski herbu *Ślepowron*, w ziemi Łomżyńskiej, niewiem czy nie omyłka, miasto Gosiewski.

Jotejko herbu *Ostoją*, w powiecie Wilkomierskim. *Royal. in MS.* Walenty Jotejko, Pleban Rowieński, kapłan godny. N. sędzia Wołkowiski, którego syn Stefan 1676.

Jozefowicz Hlebicki herbu *Leliwa*, w województwie Połockiem. Abraham Jozefowicz, podskarbi Litewski, Tenu-tarz Solecki roku 1528. podpisał list Zygmunta I. *in MS. Petricov.* Piotr w Połockiem 1632. Jerzy Hlebicki Jozefowicz podstoli Witebski, miał za sobą *Imo voto* Annę Połubińską sędziankę ziemską Słonimską, z której córka Teresa dostała się w małżeństwo Janowi de Campo Scipionowi kasztelanowi Smoleńskiemu, *2do voto* Katarzynę Scipionownę chorążankę Wendeńską, z której syn Alexander dziesięcisty starosta Orszański: był ten Jerzy podstoli urodzony z ojca Alexandra dziedzica na Bikolenicach i Usai i z matki Urszuli Orzechowiński.

W roku 1778. Antoni Jozefowicz sędzia ziemski Orszański. — *Krasicki.*

Juchnowicz herbu Leliwa. O nich świadczy *Is. Kojalow. in MS.* że są w powiecie Upitskim i Lidzkim. Idą od Juchna Monwida wojewodzica Wileńskiego. Z tych Jan Juchnowicz sędzia Braclawski, i poseł na sejm Lubelski 1569. podpisał unią Litwy z Koroną. *Constitut. fol. 172.* Jędrzej ziemianin Wołyński 1528. jako czytam w *Metryce Wołyńskiej.* Marcin Juchnowicz Sungin 1581. z sejmu poborcą w Lidzkim naznaczony. *Constit. fol. 394.*

Juchnowski herbu Prus Imo, w województwie Wołyńskim, widziałem ich herb. Jerzy Juchno z Stankowa, chorąży Lwowski. *Monimenta Coll. Leop.* Paweł Juchnowski kwitnął 1690. pod Kniehiuinem.

Judycki herbu Radwan, ale z tą odmianą, że na chorągwi, miasto średniej poly, i krzyża, strzałę rozdartą żelazem do góry obróconą kładą, a w helmie na koronie strzałę, na strzale ślepowrona z pierścieniem w nosku. *Okolski* twierdzi, że z korony wyszedł herb ten, i jednego udziału jest, z Korwinami, a za odważne dzieła rycerskie, jeden z nich, wziął od Królów tę herbu odmianę. W monumentach tego domu znajduje się, że wyszli z kraju Trewirskiego, gdzie dziedzicami byli na zamku Woldorf, pod którym imieniem wyrażali herb na tarczy, między czarnem polem, trzy pola białe, a w średnim polu strzałę. Bazyli Judycki, za wielkie odwagi przeciw Tatarom, wziął w Rzeczyckiem kraju, od Króla Augusta Świerno, Zurowice, Bołotną, miał za sobą Brudawską, syn jego Alexander, podsędek Rzeczycki, żołnierz sławny, spłodził z Raczyńskiej synów trzynastu, Hieronima, Bogdana, Lwa, Mikołaja, Konstantego, Filona, Jana, Jerzego, Wasila, Rafała, Gabryela, Krzysztofa i Adama: których Królowi Stefanowi na usługę ojczyzny stawiawszy, wziął od niego szeroką daninę, w której założył wsi, Judycze i Krzywska. 1. Hieronim syn Alexandra, był podkomorzym Brzeskim Litewskim, synowie jego Alexander, Samuel, i Hieronim. 2. Bogdan albo Dadzibog, pisarz ziemski Rzeczycki, żołnierz odważny, złączył się był dożywotnie z Ruchozanką, synów z niej było dwóch, Waleryan archidyakon Wileński, proboszcz Trocki, referendarz i pisarz Litewski, prałat godny, pochowany w Grodnie w naszym kościele, i Jędrzej pod Zwańcem od Tatarów zabity. 3. Lew bliźniak Bogdana, podstarości Ryski, zginął w okazyi. 4. Mikołaj chorąży Rzeczycki, synowie jego Władysław, Adam i Jan, z tych Jan podczaszym był Smoleńskim, Adam w obozie na usługę ojczyzny. 5. Konstantyn stolnik Rzeczycki, syn jego Alexander, dworzanin królewski, wojski Rzeczycki, starosta Jaswoński, rotmistrz i pułkownik królewski, siła pomógł

1655. do zbycia Szwedów z księstwa Żmudzkiego, żona jego Rudzka herbu Wężyk, synowie: Jerzy starosta Jaswoński 1674. Mikołaj, i Jan. 6. Filon sędziezia ziemski Rzeczycki, synowie jego, Waleryan stolnik Rzeczycki, i Jędrzej. 7. Jan, podezszy, potem pisarz ziemski Rzeczycki, umierając bezpotomnie, dobra swoje kościołowi Strzeżyńskiemu zapisał. 8. Jerzy marszałek Rzeczycki, synów jego sześciu, to jest Mikołaj kawaler Maltański, komendant Stowołowicki, generał artylerji Litewskiej, pułkownik królewski, kasztelan Nowogrodzki, regimentował na miejscu hetmańskim 1659. odzyskał Dżisnę i Sicz, fundował kollegium Soc. Jesu w Myszy, umarł w Wilnie. Filon wojski Braclawski, potem marszałek Rzeczycki. Piotr marszałek Rzeczycki, Tomasz kawaler Maltański, Alexander zabity od Tatarów. Jerzy przez dwanaście lat dworzanin królewski, potem rotmistrz królewski, marszałek Rzeczycki, zabity w potrzebie z Szwedami pod Pultuskim 1656. 9. Bazyli kawaler Maltański, komendor Poznański. 10. Rafał w zakonie Bernardyńskim. 11. Gabryel młodo umarł. 12. Krzysztof podsędek Rzeczycki, syn jego Jerzy. 13. Adam kapitan nad piechotą, przeciwko Szwedom mężnie stawał. Stanisław syn jego wojski Rzeczycki, mąż odważny, będąc komendantem, moeno i długo Moskwę odpierał od zamku Wileńskiego, w twarz z łuku postrzelony 1661. Krom tych kwitnęli Alexander kasztelan Miński 1677. Jan pisarz ziemski Rzeczycki 1674. Antoni chorąży Rzeczycki, poseł na konwokacyą 1696. N. chorąży Rzeczycki, poseł na sejmy 1722. i 1724. N. stolnik Rzeczycki, miał za sobą Cecylią Jasińską, pisarzównę Litewską, podkomorzankę Wileńską.

Roku 1661. konstytucya, której tytuł, *Nadgroda . . .* uczyniona Rzeczyckiemu, wyraża jako Michał Judycki wojski Rzeczycki mając zaleconą sobie fortecę Lachowicką, odważnie tam stawając, od różnych nieprzyjaciół obronił, a *novissime* Chowańskiego z wojskami Moskiewskimi potencją wstrzymał. Za co majątność jego *Holdowice* i *Denissowszczyznę* w województwie Nowogrodzkim, Rzplta na lat 30. *ab omnibus in genere oneribus Rpublicae* uwalnia. Tamże na pewnem miejscu tej majątności *Perebnie* zwanem, jarmarki mieć dozwala. — Summę 21,400 wydaną na publiczne potrzeby zwrócić z skarbu Litewskiego przyrzeka. — *Const. Reg. Vol. IV. pag. 809.* — W r. 1788. Józef Judycki starosta Rzeczycki. — Alojzy miecznik. — Józef strażnik Litewski. — *Krasicki.*

Jugoszewski herbu *Abdank*, w Sendomierskiem województwie. Jacussius albo Jakób de Jugowice, pisarz ziemski Krakowski 1377. u *Nakiel. w Miechow. f. 474.* przecież *Przetocki w kazaniu swoim Kołęda*, powiada, że się Jugoszewscy z Jugoszewa piszą. Stanisław poborca łanowego 1602. *Constit. fol. 805.* Erazm i Paweł 1632. Walentyn 1654.

Julewski herbu Prus 1mo, pod Wąsoszem dom rozrodzony.

JUNCZYR

HERB.

Mają być dwa haki żelazne, na kształt kotwicy rozłożone, na linii prosto w górę od nich idącej, są dwa krzyże równe poprzek, jeden nad drugim, krzyże powinny być koloru białego, pole czerwone; na helmie *Okol. tom. 1. f. 352.* położył pięć piór strusich, *Royal. in MS.* tylko trzy. Początek tego herbu ztąd zakładają, że Junczyk odważny żołnierz, skoro tylko wojsko nieprzyjacielskie, nad rzeką obóz swój położyło, zaraz dawszy znać wojsku Chrześcijańskiemu, sam na Poganów natarł, i z pomocą drugich, rozproszył. Za co mu tym kształtem herb nadany. Sukeessorowie jego, z Smoleńskiego wynieśli się do Zmudzi. Z tych był Stefan Junczyk, dworzanin królewski, u Zygmunta Augusta, zostawił syna Jerzego, żołnierza odważnego, za Króla Stefana.

Junczyk drugi, to jest, są na Wołyniu niektórzy, którzy podobnego temuż, herbu zażywają, z tą tylko różnicą, że krzyż poprzeczny jeden tylko kładą, nie dwa, jak się wyżej mówiło. Tym się herbem szczyłą Bolbasowie Rostoccy, o których mówiłem *tom. 1mo* i Waskiewiczowie, o których pisać się będzie na swem miejscu.

Oprócz wymienionych tu przez *Niesieckiego* Bolbasów i Waszkiewiczów podług *Kuropatnickiego*, i *Malachowskiego* należą jeszcze do tego herbu,

Boguszewski,

Krzyżanowski.

Jundził herbu *Labędź*, w księstwie Litewskiem: do Goligunta jako przodka swego odwoływają się. Mikołaj Jundziłowicz, starosta na Dubicy, wspomina go sejm Piotrkowski 1438. między temi, którzy imieniem księstwa Litewskiego, do niektórych zapisów koronie uczynionych, ręką się

swą podpisali i u *Herburta fol. 298.* Mikołaj Jundziłowicz, marszałek Litewski, wspomina go przywilej odnowienia unji za Alexandra Króla, i cessa Drohickej ziemi uczyniona 1516. za Zygmunta I. u *Herburta w Statucie fol. 302.* Jędrzej Jundził, marszałek Nowogrodzki, poseł na sejm, podpisał tranzakcyą Prędzińską 1589. Olbrycht marszałek nadworny Litewski 1542. N. Jundził podkomorzy Wolkowyski, marszałek trybunału Litewskiego 1622. na ten czas marszałek Wolkowyski. Jerzy starosta Szklowski, rotmistrz królewski. Jędrzej starosta Plotelski. Alexander Jundził, Samuel i Chryzostom bracia, ludzie zacni. N. Jundził, córkę jedną wydał za Wojnę, podkancelerzyca Litewskiego, drugą Zofią, wprzód za Mankowskiego, potem za Czarnieckiego, rodzonnego brata wojewody Ruskiego: trzecia za Tetyszewskim. Jerzy poborea w Lidzkim 1626. *Constitut. fol. 36.* Michał stolnik Witebski, żona jego rodzona siostrzenica Brzostowskiego, referendarza Litewskiego, umarła 1678. *Wojuit. kazanie Relikwia.* Krzysztof w Grodzieńskim 1674. Samuel podstoli Kowieński. Alexander Ryło Jundził, skarbnik Połocki i Jędrzej 1700. Jadwiga Jana Jerzykowicza małżonka.

W roku 1788. Franciszek Jundził podkomorzy Grodzieński. — *Krasicki.*

JUNOSZA

HERB.

Baran biały w polu czerwonym, w prawą tarczy całym sobą obrócony, na zielonej murawce stojący, we krwi po boki skrwawiony, z rogami na głowie, na helmie pięć piór strusich położył, *Okolski tom. 1. fol. 354.* i *Rutka in MS.* atoli *Paprocki o herbach fol. 248.* i *Kojatow. in MS.* i *MS. drugi o familiach Pruskich* pół barana z korony wyskakującego, tak że nogi przednie dobrze widzieć, nad helmem kładą. Jakoż wiele jest różnie tego herbu. Jedni albowiem

w herbie swym zażywają barana z chorągiewką, z którego boku w kielich krew się toczy, ten herb położyłem w tomie pierwszym, bo się nim ziemia Wieluńska pieczętuje: takż herb widzieć u *Paproc. fol. 564.* gdzie on z chorągwi Krzyżackich zabranych po Grunwaldzkiej wiktoryi, pisze, że trzydziesta pierwsza chorągiew, była komendatorstwa i miasta Słuchowa, którą sprawował Arnold de Beden, komendor Słuchowski, pod którą byli szlachta tego powiatu. Druga, a w rzędzie czterdziesta szósta biskupstwa Alsperskiego, i miasta Alspergu, takiegoż na sobie barana miała. Drudzy barana bez rogów kładą, inni w krzaku rożanym, inni barana który w zad się ogląda.

Początki tego herbu, jedni z Niemiec zaciągają, powiadając, że do Polski ztamtąd przeniesiony, podobieństwo niejaki, zda się utwierdzać ich powieść, bo w Niemieckim języku Jungszhoff, młody Baran się znaczy, zkad być może, mówią, że na Polski akcent złamawszy to słowo, Junoszą czy Junoszycem nazwali. Drudzy twierdzą, że się w Polsce urodził, jako z *Długosza* twierdzi *Paprocki*, z tej okazji, że rycerz Polak jadąc w niemałym poczcie po żonę, trafił na straż nieprzyjacielską, którą szczęśliwie pogromił, a potem wywiedziawszy się od zabranych więźniów, i o wojsku całym, uderzył na nich, i poraził: tym sposobem, że konie im daleko na pastwiska rozpuszczone odjął. Przyjaciele Junoszy rycerza, według umowy skoro go obaczyli nazajutrz powracającego, we krwi nieprzyjacielskiej dobrze zbroczonego, Królowi mężtwo jego donieśli, za co mu ten klejnot nadany. Przydają drudzy, że za żołnierzem przerzeczonym Junoszą, gdy wyjeżdżał, wyszedł baran, którego obaczywszy wrzeszczącego, i wyskakującego, wróżyli sobie, że drogę mieli mieć fortunną: i ztąd na pamiątkę prosił o ten klejnot. Najlepiejby powiedział, ktoby mówił, że starodawny klejnot: a podobno do Polski jeszcze z Lechem zawitał: jakoż że jeszcze święci patryarchowie starozakonni tego znaku zażywali, świadczy *Flavius Josephus in antiquit.* i u nas w Polsce, *Baszko Kustosz Poznański historyk dawny Polski* wspomina w roku 1253. hrabię Barana, dla tego, że mu pobrał był sieci na rzece Warcie, o co wiódł z nim prawo Baszko. Domina herbu Baran, *Miechowita sławi lib. 4.* hetmanem nadwornym temi słowy, *Petrus Domin de domo Agnorum, regii exercitus Capitaneus, simili et majori fortuna usus, prope oppidum Pucko, exercitum Pruthenicum confligit,* ale to był Dunia nie Domin, *de domo Cygnorum* nie *Agnorum*, bo inni wszysey historycy o Duninie to piszą. Mikołaj Scibor Szarlej, wojewoda Inowrocławski 1457.

Herbowni.

<i>Bielński,</i>	<i>Kiernoski,</i>	<i>Polikowski,</i>
<i>Bojanowski,</i>	<i>Kijowski,</i>	<i>Poniatowski,</i>
<i>Borkowski,</i>	<i>Kisielewski,</i>	<i>Przędzowski,</i>
<i>Borowski,</i>	<i>Kliński,</i>	<i>Przerownicki,</i>
<i>Borukowski,</i>	<i>Koło,</i>	<i>Radziejowski,</i>
<i>Chądzeński,</i>	<i>Koniński,</i>	<i>Rościszewski,</i>
<i>Chociszewski,</i>	<i>Konopacki,</i>	<i>Saporowski,</i>
<i>Chrapuński,</i>	<i>Kormanicki,</i>	<i>Segrowski,</i>
<i>Ciesliński,</i>	<i>Kosmaczewski,</i>	<i>Sęp,</i>
<i>Dąbrowski,</i>	<i>Kowalewski,</i>	<i>Skoroszewski,</i>
<i>Dolecki,</i>	<i>Krosnowski,</i>	<i>Sluszkowski,</i>
<i>Dorpowski,</i>	<i>Krzykowski,</i>	<i>Smogorzewski,</i>
<i>Drewcowski,</i>	<i>Kuszkowski,</i>	<i>Starzyński,</i>
<i>Družbic,</i>	<i>Lelowski,</i>	<i>Stępkowski,</i>
<i>Dubkowski,</i>	<i>Lipicki,</i>	<i>Suchodolski,</i>
<i>Gatecki,</i>	<i>Łempicki,</i>	<i>Szaniawski,</i>
<i>Gigański,</i>	<i>Łochocki,</i>	<i>Szetyński,</i>
<i>Gliniecki,</i>	<i>Ługowski,</i>	<i>Trojan,</i>
<i>Goslinowski,</i>	<i>Malicki,</i>	<i>Ubniewski,</i>
<i>Gostkowski,</i>	<i>Mieszkowski,</i>	<i>Wielicki,</i>
<i>Grochowski,</i>	<i>Odnodzki,</i>	<i>Wolski,</i>
<i>Gulczewski,</i>	<i>Ojrzanowski,</i>	<i>Wojstławski,</i>
<i>Gzowski,</i>	<i>Omieciński,</i>	<i>Wscislicki,</i>
<i>Hermanowski,</i>	<i>Oparski,</i>	<i>Zaliwski,</i>
<i>Horyszewski,</i>	<i>Orłowski,</i>	<i>Zaluski,</i>
<i>Humiecki,</i>	<i>Osiński,</i>	<i>Zawadzki,</i>
<i>Jankowski,</i>	<i>Piaskowski,</i>	<i>Zawłocki,</i>
<i>Junosic,</i>	<i>Pijanowski,</i>	<i>Zukowski.</i>
<i>Kamieniewski,</i>	<i>Piotrowski,</i>	
<i>Karnkowski,</i>	<i>Podoski,</i>	

Kuropatnicki, Malachowski, Manuskrypt Żaluskiego ref. koron.
i inni późniejsi heraldycy następujące jeszcze familie przyłączają
do tego herbu. —

<i>Bądzynski,</i>	<i>Kurdwanowski,</i>	<i>Rzeszotarski,</i>
<i>Baranowicz,</i>	<i>Lipnicki,</i>	<i>Sęrgowski,</i>
<i>Chądzewski,</i>	<i>Nijowski,</i>	<i>Stwiński,</i>
<i>Chodecki,</i>	<i>Orwitowski,</i>	<i>Stefanowski,</i>
<i>Chudzewski,</i>	<i>Ostrzakowski,</i>	<i>Stoiński,</i>
<i>Domin,</i>	<i>Oświęciński,</i>	<i>Szarleński,</i>
<i>Janicz,</i>	<i>Pieskowski,</i>	<i>Szarzyński,</i>
<i>Janiszewski,</i>	<i>Podolski,</i>	<i>Tabacz,</i>
<i>Kisieliński,</i>	<i>Przedojowski,</i>	<i>Zakowski,</i>
<i>Komarnicki,</i>	<i>Rahański,</i>	<i>Zamejski,</i>
<i>Koniński,</i>	<i>Runowski,</i>	<i>Zdrojewski.</i>
<i>Kostkowski,</i>	<i>Rzeński,</i>	

Erhardus Jonoschitz, leży w Lubawie u Bernardynów 1599. pochowany, żył bezżenny, na jego nagrobku cztery herby widzieć. Pierwszy Junosza, drugi Słepowron, trzeci Odwaga albo Mur, czwarty Strozberg, to jest dwa miesiące barkami do siebie obrócone, a gwiazda nad niemi we środku. *MS. de Famil. Pruss.* Ztąd wnoszę, że byli, którzy się od herbu Junoszami zwali. To się też zda być pewna, że familiantów tego herbu najpierwsze gniazdo księstwo Mazowieckie, ztąd się potem w różne prowincye Polskie, niektórzy z nich powynosili.

JURACHA HERB.

Kotwica być powinna w polu czerwonym, nad którą krzyż, w helmie zaś trzy pióra strusie, tak go opisał, *Kojał. in MS.* w Litwie są. Początek imienia swego Jurarchowie mają od roku 1430. od Juryi, o którym *Strykowski* wyraźnie pisze. Juraha Rusin starosta Łucki, był potem gubernatorem całego Wołynia, jako świadeży *Kojał.* To też jest pewna, że Jurachowie od Gedrojców poszli, bo i w metryce Litewskiej nie inaczey znajdziesz, tylko książę Gedroje Juracha, tak się i oni sami na elekeyi Władysława IV. podpisali, jako Stanisław Gedroje Juracha, w województwie Wileńskim, i w powiecie Oszmiańskim, zowią ich Gedroje Juracha. Jacek wnuk Juryi koło roku 1480. przeniósł się do województwa Nowogrodzkiego, tam porzuciwszy Różę, którą się do tych czas inni Jurachowie pieczętują, zaczął się pieczętować Kotwicą. Benedykt marszałek (zda mi się Nowogrodzki) z sejmu 1569.znaczony do korektury statutu Litewskiego. *Constitut. fol. 194.* Piotr w Nowogrodzkiem 1674. Jędrzej Michał lowczy Nowogrodzki, porucznik powiatu Oszmiańskiego, i Razimierz 1700.

Juracha herb Poraj. Herb domu tego położyłem tu wyżej z *Ks. Kojalowicza* i Kotwicą nazwałem; przecieź z informacjami przysłanej mi od jednego z tej familji, to pewna, że jedni z nich, którzy w Orszańskim kwitną, samą się tylko Różą pieczętują: Drudzy zaś, a osobliwie w Nowogrodzkiem województwie, tarczą herbu swego dzielą na dwie części, po prawej stronie Różę kładą, po lewej zaś niby na kotwicy, ale jak litera S. leżącej, stoi strzała, żeleźcem do góry wyrychtowana, krzyż przez nie, ale go tylko połowę widać od lewego boku. Ze się Różą szczycą, racya jest: bo swoje początki zasiągają od książąt Gedrojców, jako się indziej mówiło, od Hurdowicza, albo syna Hurdy; ztądby zaś strzała

weszła w ten herb, trudno co pewnego wiedzieć. Imienia zaś tego Juracha początkiem był Gedroje Juria, albo Jurcha, syn Hurdy, brat Doumanda, wnuk Ginwilla, starosta Łucki, koło roku 1430. mąż wojenny, ale według Strykowskiego, na Polaków zacięty, tych on, gdy Łucka dobywali, których tylko mógł złapać, mordował: potem po porażce Świdrygiełła pod Oszmianą, którego stronę trzymał, wzięty w niewolę, osiadł w Oszmiańskim, zostawił syna Alexandra Juryewieza; tego syn jeden osiadł w Oszmiańskim; drugi Jacek w województwie Nowogrodzkim, na dobrach Darów, Czernichów, Hołdowicze, Sulatyceze, Koleczyce i t. d. Syn jego Bogdan, miał za sobą Teodorę Kopeiownę, z której dwóch było synów, Benedykt i Fiedor. Pierwszy był marszałkiem Litewskim, linia jednak jego ustała, na synu Adamie bezpotomnie zesłym. Drugi zaś pojął Eudoxyą Żórawnicką, która po jego śmierci ponowiła śluby małżeńskie z Janem Czyżem, ta mu powiła czterech synów, Gerwazego, ten bezdzietny umarł, Potieja, od tego tylko córki zostały. Wasila, tego żona Rudzka, z której dwie córki wydane za dwóch braci Bulhaków, trzecia za Przeradowskiego, i syn Teodor, ten się dożył wotnie sprzyścił z Abrahamiczowną, z którą spłodził czterech synów: Piotra, Mikołaja, Razimierza i Alexandra, ten ostatni wszedł w kontrakty małżeńskie z Bielikowiczowną, z niej miał synów, Michała, Jędrzeja, Bogusława i Hieronima, córek trzy, z których Teodora poszła za Prusinowicza. Iwan, czwarty syn Teodora albo Fiedora z Żórawnickiej, podkomorzy Nowogrodzki, ten z Rymińskiej, zrodził Jerzego i Stanisława, i córkę Maryannę, która była za Jesmanem, a z niej się urodził Krzysztof Jesman kasztelan Nowogrodzki, a potem wojewoda Nowogrodzki. Jerzy sędzia ziemski Nowogrodzki, żona jego Uzłowska, z tej syn Krzysztof skarbnik Nowogrodzki, ten cały prawie życia swego wiek strawił na wojennych kampaniach, a pojąwszy na Podlasiu żonę Porazińską, z niej zrodził córkę Barbarę *Imo voto* Borowską w Mazowszu, a *2do* Jankowską w Oszmiańskim, i synów, Bazylego i Jędrzeja. Bazylego skarbnika Nowogrodzkiego z Tomkowiczowny synowie, Mikołaj i Antoni, i córka Justyna: Jędrzej brat Bazylego z Porazińskiej urodzony, Horodniczy Wileński, sędzia ziemski Oszmiański, rotmistrz powiatowy, z Nowogrodzkiego przeniósł się do powiatu Oszmiańskiego, i tam wyszłe z imienia swego przed dwuset lat dobra, nazwane Pieleka, od różnych possessorów wykupił, bywał sędzią fiskalnym, kapturowym, assessorskim, na komisyjach i trybunałach, posłem na sejm, żona jego Teresa Kłeczowska miecznikówna Oszmiańska, z Romajewskiej urodzona, z tej córka Eleo-

nora wydana za Józefa Putywłea Sorokę Horodniczego Mściławskiego, i synowie cztery: Jan i Kazimierz w zakonie naszym temi czasy, Antoni młodo wszedł do grobu w r. 1727. i Józef Tadeusz krajezy Oszmiański.

W roku 1788. Józef Juracha regent ziemski i grodzki Wileński.
— *Krasicki.*

Jurecki herbu Prus Imo. Wojciech Jurecki, miał za sobą Wichrowską Teresę, cześnikównę Brzeską Kujawską, z tej córka Anna *Imo voto* Regulska, *2do* Kurowska.

Jurewicz herbu Lubicz, w księztwie Żmudzkiem. *MS. Kojalow.* Są i w powiecie Słonimskim i w Krakowskiem, o których *Konstytucya* 1601. *fol.* 761. Stanisław Jurjewicz Naczory, poborca z sejmu 1607. *fol.* 776. N. Jurzewicz pisarz zadworny Litewski, miał za sobą Zofią Bystrzonońską. Eufrozyna Zofia Jurzewiczówna, Horodniczka Słonimska 1674. Piotr, Kazimierz, w Żmudzi 1648. Marcin Horodniczy Słonimski, syn Jan, drugi Samuel w zakonie Soc. Jesu, i Jerzy. Franciszek 1700.

Roku 1700. Tomasz Jurewicz zginął pod *Otkinikami* — Kazimierz w województwie Mściławkiem, — Stanisław w powiecie Rzeczyckim. — Antoni w Wileńskim województwie. — Franciszek Jurewicz w województwie Trockiem. — *Heraldyka Wielka.*

Jurgielewski herbu Dołęga, z tą jednak odmianą, według *Kojalowicza,* że nad podkową krzyża nieklada. Mają być w Grodzieńskim powiecie.

Jurkowiecki herbu Pilawa, w Krakowskiem województwie. Paweł z Jurkowie 1478. *Monim. Coll. Leop.* Mikołaj z Nagłowic Jurkowiecki, podstoli Żytomierski, Stefan, Jerzy, Józef podpisali konfederacyą Sandomierską 1704. z Krakowskiego.

Jurkowski herbu Jastrzębiec, w Sandomierskiem województwie. Wawrzeniec Jurkowski 1589. poborcą z sejmu naznaczony. *Constit. fol.* 558. i 1593. Stanisław proboszcz Ś. Floryana, kanonik u Ś. Jerzego na zamku 1668. Konstancya zakonnica Ś. Klary w Sączu 1701.

W roku 1778. Franciszek Jurkowski wojski Nowogrodzki. —
Roku 1788. Tomasz viceregent Sandomierski. — *Krasicki.*

Jurowski herbu Przyjaciel, z tą różnicą, że powinno być serce na misie strzałą z góry przeszycie, w polu błękitnem, na helmie pięć piór strusich, tak go opisał *Kojal. in MS.* tymże się herbem pieczętują Pawłowiczowie, którzy są na Wołyniu, ile jednejże z nimi dzielnicy. Mikołaj Jurowski stolnik Wołkowskiego, mowca znamienity 1648. Jakób w powiecie Grodzieńskim roku 1674. Imienia tego nabyli,

od Jurowicz majątności swojej, leżącej w powiecie Grodzieńskim.

Jurski, w Łęczyckiem województwie, Stanisław Jurski, pisał się na eleckęą Jana Kazimierza Króla.

Jurzyc herbu *Ślepowron*, w województwie Wileńskiem. Jan Jurzyc 1632. Jerzy wojski Lidzki pułkownik królewski, i Krzysztof 1648. podpisali eleckęę królewskie w Pińskim powiecie, do podkowy w herbie *Ślepowron*, przydają w pośrodku gwiazdę. *Royal. in MS.*

Juskiewicz herbu *Leliwa*. Idą od Juchna albo Jaska, o którym indziej się mówiło. N. Juskiewiczowna tego herbu, była za Riewnarskim herbu *Lubiecz*. Jan rotmistrz w piechocie koronnej 1648. w ziemi Sochaczewskiej. Jan 1700. w Litwie.

Justymont herbu *Półkozic*, czyli **Istmunt**, widziałem w Przeworsku u OO. Bernardynów nadgrobek Jędrzeja Justymonta, łowczego Sanockiego zmarłego 1663. z tym herbem, kędy i drugi herb *Sreniawa Macierzysty* przydany. Wawrzeniec osobliwszy benefaktor nowicyatu Krakowskiego Karmelitańskiego, *Elias a S. Maria Lyric. lib. 2. ode 8.* kędy powiada, że ta familia z Bononji do Polski przyszła: jakoż *Ericius Puteanus Epist. cent. 2. Epist. 83.* wspomina, że Justemoneyusz z Lowanium do Francyi, z Francyi do Włoch się przeniósł. Piotr z Włostowie Justymont 1618. *Okol.* pod herbem Junosza namienia, że Istmuntowna była za Grochowskim Waclawem.

Juszkiewicz herbu *Ślepowron*. Mintowt Juszkiewicz, Adam i Stanisław w Wieleńskim 1648. Michał w Zmudzkiem, Karol w powiecie Kowieńskim 1674. Z tych Bazyli chorąży pod usarską chorągwią a potem pułkownik u Sapielhy, starosty Bobrówjskiego: brat jego Samuel, porucznik usarski u Sapielhy wojewody Wileńskiego, z Zmudzi w Prusy się przeniósł, kędy pojął wdowę Zofią Milewską, z niej był syn Jan Juszkiewicz w zakonie naszym prowincyał prowineyi Polskiej, rządził krom tego w Krakowie nowicyat, i w Lublinie, i w Jarosławiu kollegia, jest w druku jego *Dyskurs na honor Ś. Ignacego Lojoli in 4to 1724. w Lublinie.*

Konstytucyą sejmu roku 1658. za znaczne w wojsku zasługi, nadane są niniejszem prawem Samuelowi Juszkiewiczowi dobra *Juszanic alias Kuderce, Lepojeniy i Steltynie* w powiecie Wilkomierskim. — *Const. Vol. IV. fol. 537.* — W roku 1778. Józef Juszkiewicz regent ziemski i grodzki Braclawski. — *Przypisy Krasickiego.*

Juszkowski. Elias Juszkowski dla mężstwa, którego niepłonne dał dowody na wojnach Inflantskiej i Moskiewskiej, w komput szlachty Polskiej policzony, o czem *Konstytucya* 1613. *fol.* 34.

Jutrkowski. Jutrkowski na Jutrkowie tranzakeye zapisane znajdziesz w księgach grodzkich Ostrzeszowskich w roku 1447. a w roku 1487. Jan Jutrkowski pięć grzywien na Strzyżowie plebanowi swemu zapisał w tychże księgach.

Jutrowski herbu *Rogala*, w Wielkiej-Polszcze. O tych pisze *Paprocki*, opuścił *Okolski*. N. Jutrowski miał za sobą Pieniążkownę Annę, pozostałą wdowę po Ligęzie, z tej była córka Magdalena Stradomska. Jana Jutrowskiego na Podolu, Wojciecha w Kaliskiem województwie wspomina *Paprocki*.

KONIEC TOMU IV.

CS
874
N6
t.4

Niesiecki, Kasper
Herbarz polski

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

